

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS76500	ImageGroup:	I8LS76502
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	གནད་ཀྱི་ལྷ་འོད། gnad kyi zla 'od/
Author:	འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྤུས་པ། 'jigs med 'byung gnas sbas pa/
Descriptor:	n/a
Original Publication:	mdo rgyan sbyar ba'i 'grel pa/;13
Place:	[s.l.]
Publisher:	zab rgyas gtsug lag dpe tshogs khang /
Date:	[n.d.]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

༡༡། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ལྔ་
 བའི་འབྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ཅེས་
 བྱ་བ་བརྒྱགས་སྟེ།

13

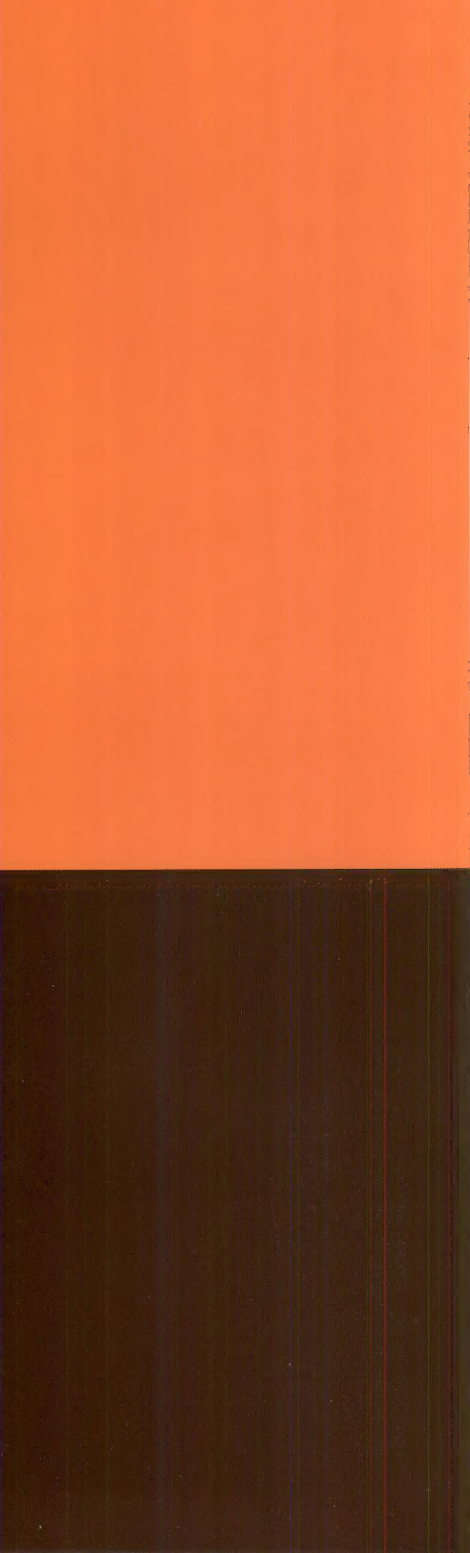
ཐུང་ཕྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ལྔ་

གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད།

མཛད་པ་ཤི་པ་རྩེ་ཏུ་འཛིགས་ཐེང་འབྱུང་གནས།

ཐུང་ཕྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ལྔ་

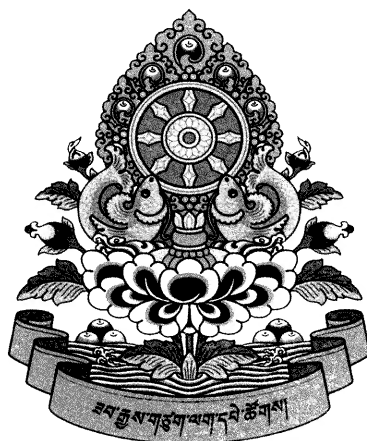

༡༡། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱལ་ཏུ་མྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་།
 བའི་འབྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཁྲ་འོད་ཅེས་
 བྱ་བ་བཟུགས་སོ། །

13 མཛད་པ་ལོ་པ་རྩེ་ཏུ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

གནད་ཀྱི་ཁྲ་འོད།

མཛད་པ་ལོ་པ་རྩེ་ཏུ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

ཟབ་རྒྱས་གཞུག་ལག་དཔེ་ཚོགས་ཁང་གིས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན།

དཀར་ཆག

སྐབས་དང་པོའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	2
སྐབས་གཉིས་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	199
སྐབས་གསུམ་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	329
སྐབས་བཞི་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	351
སྐབས་ལྔ་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	472
སྐབས་དྲུག་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	544
སྐབས་བདུན་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	557
སྐབས་བརྒྱད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།	563
དཔར་བྱང་སློན་ཆིག་	655

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་སྟོང་
བའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་
ཅས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། བརྩམས་པ་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

སྐབས་དང་པོའི་གནད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་འོད།

༡༡༡། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ཅུ་ཨུ་ས་ཏ་མི་ཀ་མཆོ་ལྷ་ར་མི་ཏུ་མཆོ་གོ་
 མི་ཏ་ལྷ་མ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་མེད་
 པའི་འབྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་འོད་ཅེས་བྲུ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་པམ་མགོན་
 བོ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །གང་ཞིག་འོད་ཟེར་སྒྲིང་གི་ཐུན་པས་རྒྱལ་ནས་སྤོས་མེད་
 ལྷ་པོ་ལྷ་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། །གང་ལ་ཤར་ན་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་བསལ་
 བར་གྱུར་ནས་ས་ལ་འོངས་སྤྱོད་པ། །དེ་ཡིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་བ་འགོ་
 ལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་བསམ་མི་བྱུང་པའི་སྐྱ་སྐྱལ་པའི། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་མིན་
 བར་འབྲམས་པ་འཛིག་བྱེད་དེ་ལ་ཀུས་པར་བྱུག་འཆའ་ནས། །ཡིད་ཀྱི་བྱི་མ་
 བཞིག་ཅིང་ལྷ་བ་ངན་པ་འཛོམས་བྱེད་ལ། །སྐྱེ་བའི་རྟོག་པའི་ཡལ་ག་མ་ལུས་
 དེས་པར་བྱུང་འབྱིན་ལ། །ཆེ་མཆོག་རྟོག་མེད་རྫོགས་སངས་ས་ན་གཉིས་མེད་
 ལམ་གཉིན་གྱི། །འོད་ཟེར་བཅེ་བས་བརྒྱན་ཆར་དི་ལྷ་བྱུར་ན་སྟོན་པ་ཡི། །གང་
 ཡང་འཕགས་པ་མི་པམ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་བྲལ་བའི་གཞུང་གིས་ཀུན་ཏུ་ཆོམ་
 མིན་པས། །ཡུམ་གྱི་གནད་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ལོག་པའི་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེ་
 ཡུན་རིངས་འབྲམས་གྱུར་པས། །དེ་ཕྱིར་ནང་གི་ཐུན་པས་བྱུང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འཕྲོག་བྱེད་བསྟན་བཅོས་སྒྲིང་བོ་ལ་རེག་པའི། །ལེགས་གསུངས་སྐྱུངས་པའི་
 བདུད་ཅིའི་གཏེར་ལྷན་བདག་གིས་དེ་གནད་ཡང་དག་གསལ་བྱེད་ཆེན་འོད་སྟོ། །

འདིར་དེས་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱལ་པ་རབ་འབྲམས་མང་པོ་

དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ཕན་
 ཚུན་དུ་སྨྱོད་པ་རྣམས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱེམས་པ་དག་
 གིས་ཀྱང་ཏུ་རྟོག་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྦྱི་བའི་རྒྱན་བྱངས་བྱང་ནས་སྦྱ་མེད་པའི་
 རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ཆགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ལ་གཟེགས་ནས་མཆོག་ཏུ་བཅུ་བ་ཆེན་པོའི་
 གཞན་ཀྱི་དབང་གི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
 སེམས་ཅན་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བཞེད་ནས་བསྟན་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་བསྟུང་པ་
 བོས་བསྟུས་པ་ནི། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 མངོན་པར་བསྟོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱིས་ཉེ་འདི་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། དེ་ལ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟུང་པ་
 བོའི་རང་བཟོ་མ་ཡིན་པས་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་དུ་བཤེད་དེ། ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྟུང་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་
 བྱས་ནས་ཆོས་བསྟུ་བར་བྱའོ། །

དེ་བཞེན་དུ་འབྲལ་བ་དང་གོ་རིམས་ཀྱིས་བཤད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྟེན་འདི་སྟུང་པ་བོ་ནི་ལྟངས་ཅན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 ས་བཅུའི་དབང་རྒྱལ་བྱག་ན་རྟོ་རྟེ་རྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱེལ་བ་བཟང་པོའི་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་སྦྱར་བར་དབང་བསྟུར་ནས་
 རྟེན་ལ་རྟེས་སུ་གཤེགས་ཞེས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསྟན་པའི་མདོ་
 ལས་བཤད་པ་དང་། བྱག་ན་རྟོ་རྟེ་དབང་བསྟུར་བའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་སོ་སོར་

གཏད་པས་སོ། །གང་ཡང་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་དེ་ནི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་བསྟན་པ་
དང་། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟུ་བར་འདོད་ནས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་རྣམས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་སྟོན་པ་པོ་ལས་ཐོས་
པ་ཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་དེ་བཞེན་དུ་ཡང་ལས་གཞན་ཡང་ཉན་པར་བྱེད་
དོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་པ་པོར་བརྗོད་དོ། །བསྟུས་པའི་རྗེས་ལ་དུས་དེར་གནས་པ་ཉིད་
ན། མཆོག་ཏུ་བབ་ཅིང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དགའ་ལ་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཞེས་
པས་ཕྱགས་རྗེས་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཀུན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་བསྟན་བཙམ་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་
གྱི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱས་ནས་དུས་བྱིས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་སང་གི་
བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་སྟེ། སྟོན་དུ་བྱས་པ་ལ་མ་བཤད་ཅེས་
པ་ནི་གཞན་དག་གི་ལོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཙམ་ལྡན་
ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འདོད་ནས། མཆོག་ཏུ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། རབ་དུ་དང་བས་ཕྱག་འཆལ་བ་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བའི་
སྤྱིར་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་བའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་

ན་དེ་ཉིད་ལ་དང་པོ་སྤྱད་འཆལ་བ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་
མཛད་གང་ཡིན་དང་། །འགྲོ་ལ་པན་བར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་
ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དོན་སྤྱད་མཛད་བ་གང་། །གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་
བས་སྤྱབ་རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་རྣམ་པ་འདི་དག་ཀྱི་གསུང་བའི། །ཉན་
ཐོས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་བཅས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་
ལ་སྤྱད་འཆལ་ལོ། །

ཅེ་སྟེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་བ་སྟེ། ཐར་བར་འཆལ་བའི་ཉན་
ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་སྟེ། དེ་དག་གི་ཐེག་པ་ལས་
ཁྱད་བར་རྒྱུང་བའི་བྱིར་ན་རིམ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བའི་བྱིར་རོ། །འགྲོ་ལ་པན་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་སྤྲོ་ཆོགས་
ཞེས་བ་ནི་སྤྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

གང་དང་ལྡན་བས་རྣམ་པ་འདི་དག་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བ་འདིས་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་གསལ་བར་
བྱས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་བྱང་པོ་ལྔ་
རྣམས་མི་རྟག་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སློབ་མ་དང་བསེ་རུ་དག་དང་། གང་ཡང་
སློབ་མ་དང་བསེ་རུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་
རྣམས་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། གང་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་མཁྲེན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ནི་

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལའོ། །

སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ལ་གཅིག་པའི་ཆོག་གོ། །ཉན་ཐོས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་ས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་
སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུང་པོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བདག་གིས་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་
དང་རྒྱལ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་འཛིན་པ་པོར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཀུན་མཁྲེན་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལྟ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་
བརྒྱད་ཅར་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཆུང་དུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཀུན་མཁྲེན་པ་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆལ་ནས། གཞན་གདུལ་བྱ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་གསུངས་པ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདིར་ནི་བཤད་པ་
གང་། །སྟོ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་གྱི། །གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་
ཡིན་ཞེས། །ཆོས་སྟོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། །མདོ་དོན་དན་པ་ལ་
བཞག་ནས། །བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །

ཞེས་བྱ་རྩོམ་པའི་དགོས་པའོ། །ཞེས་ཏེ། བཟོད་པར་བྱ་བས་ལམ་ཞེས་པ་
སྟེ། གཙུ་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་
ཡི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་ཐོབ་པའི། །རིན་ཆེན་སྒྲོམ་བྱེ་ལྟ་བུ་ལ། །སངས་

རྒྱལ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་སོ། །འདིས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅེས་པས་ན་
ལམ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་པལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་
ཁོངས་སུ་རྗེ་ལྷ་ར་རིགས་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དུག་འདུས་བའོ། །དེ་ལྷ་ར་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་བའི་ལམ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བཟོད་པར་
བྱ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པས་ན་སྒྲ་
དང་ལྷན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
ཞེས་པ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་བའོ། །

དེ་ཡང་མདོའི་དོན་རྗེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཐོས་པ་ཉིད་
བསམ་པས་དྲན་པ་ལ་བཞག་ཅིང་། ཆོས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བཅུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
རབ་དུ་བྱེ་བ་དེའི་སྟོང་པ་སྟུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་དུ་རྗེས་སུ་གནས་པར་
འགྱུར་ཞེས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པ་ནི་མདོ་
བརྒྱུ་པའི་དགོས་བའོ། །འབྲེལ་པ་ནི་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་
དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་
མཆན་ཉིད་དེ་གོ་སྒྲ་བ་ཁོ་རའོ། །

འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྗེ་ལྷ་ར་བཞེན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱེང་
གཞིའི་གོ་སྐབས་ཡིན་གྱི་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་ལྷ་ར་ཉིད་འདི་
སྐད་དུ་འོ། །བདག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་ལས་པན་ཚུན་བརྒྱད་

བས་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་འདིར་སློང་བསྐྱར་བ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སློང་གཞི་དང་
དུས་གང་དང་ཡུལ་དང་སྟོན་པ་པོ་དང་འཁོར་གྱིས་འདུས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དུས་གཅིག་
ན་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རི་སྤྱིད་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་གོ་སྐབས་
ལ། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་བསྟར་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟག་མ་མ་ལུས་པ་ནི་མདོ་སྟེའི་
ལུས་སོ། །

ཅིའི་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་གསུངས་ཞེས་མ་བསྟན་པ་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་ནི་བསྟན་པ་མི་སྤྱིད་
ཅེས་པ་ལ་དགོངས་ལ། བསྟན་པའི་སྤྱང་བ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིས་སོ། །གང་དུ་བྱས་
པ་དང་ཐོས་པའི་བྱད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དུས་གཅིག་ནི་དུས་གཅིག་ལ་སྟེ་
འདིས་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་འདི་ལ་གྱུས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དང་། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་གསུངས་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་གསལ་
བར་བྱས་པའོ། །བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ། དེས་
པར་བརྗོད་པ་ལན་སྟེ་མའོ། །ཡང་ན་བདུད་བཞི་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅོམ་
པས་ན་བཅོམ་པ་སྟེ། བྱད་པའི་དེས་པའི་ཆོག་ལན་སྟེ་མའོ། །

འབྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པས་བཅོམ་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་
དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་སམ། མཛོན་པར་བསྟན་ཞེས་པས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་སམ། བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྒྱ་རྣམས་ཁོན་བྱེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོག་པ་པ་དབང་ཕྱག་དང་གཟུགས་པ་ཟང་དང་གྲགས་པ་
དང་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་རྒྱག་གོ། །

དེ་ལ་དབང་ཕྱག་ནི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བཙུན་ལྟ་འདས་དེའི་
ཆོག་པ་པས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆོག་པ་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཚན་དང་དགེ་བྱད་ཀྱིས་ལྷན་མེ་
བའི་སྒྲིབ་ཕྱིར་རོ། །གྲགས་པའི་ཆོག་པ་པ་ནི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
ཡང་ཕྱན་སུམ་ཆོག་པ་པ་མང་པོ་གང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་དཔལ་གྱི་ཆོག་པ་པ་
སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱན་སུམ་ཆོག་པ་
པའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དག་ཅིང་མ་ཆགས་ཤིང་མ་
ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོག་པ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་རྟག་པར་མི་དགའ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞུགས་
སོ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་སོ་སོར་སྐྱད་པར་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་འདིས་འདྲེན་པར་
བྱེད་ཅེས་པས་ཆོ་འཕྲུལ་ལ། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྩ་འཕྲུལ་དང་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལོ། །

དེ་ལ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་ཤིང་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་
གྱིས་ནི་སེམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཡོངས་སུ་མཐུན་ནས་དགེ་བའི་ཙ་བ་རྒྱས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་

གྲིས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་བྲན་པ་ལ་
སོགས་པ་བྱས་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པའི་སྟོང་ལམ་རྣམ་པ་
བཞིས་གནས་ཤིང་བཞུགས་པའོ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤྱི་ཐོན་ལས་ནི་སྟོང་ལམ་གྱིས་བཞུགས་པའོ། །

ཐམས་ཅད་ནི་གསུང་གི་ཐོན་ལས་ནི་ཆོས་སྟོན་པས་བཞུགས་པའོ། །གང་
རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། གང་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་དེ་གཉིས་ཆར་ཐུགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆར་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པས་བཞུགས་པའོ། །གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཀྱུན་
ཏུ་གཟིགས་པ་ཉིད་དང་དེར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་
ཀྱི་ཐོན་ལས་དེ་གཉིས་ཆར་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ལ་གནས་པར་རྣམ་
པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅས་
བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གི་འཁོར་གྱི་གྲོང་
ཁྱེར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ། རི་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཆོགས་ལྟ་
མོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཉེ་བར་སོགས་པའི་དོན་དུ་གནས་བསྟན་པའོ། །

ཅེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བསྟན་ཅེ་ན། མང་པོས་བཀྱར་བ་ཆེན་པོའི་གྲོང་
ཁྱེར་ཆེན་པོའི་གནས་ཉིད་བཞིན་དུ། མདོ་སྡེ་འདི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་
སེམས་ཅན་ལ་གསལ་བའི་དོན་དུ། འདིར་ཡང་མདོ་སྡེ་བསྟན་པ་གང་བཅོམ་ལྡན་

འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་མོད་ཕུང་པོ་ཞེ་ན། ཉན་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རིང་ནས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གསལ་བའི་དོན་
 དུའོ། །ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་གངས་ཀྱིས་ཆེ་བའི་དག་གིས་སོ། །ཉོན་
 མོངས་པ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དག་སྟོང་ནི་དག་བཅོམ་པ་སྟེ། དེ་འདྲིར་མ་བཟུང་
 བས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་མ་བཟུང་བས་ན་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བས། ཅུང་ཞིག་གང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དེ་འདྲིར་གཟུང་བར་བྱའོ། །

དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་དག་འདུན་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ། དེ་ཅི་ལྟར་དག་འདུན་ཞེ་ན།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ།
 ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གངས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ནི་བྱེད་ཅེས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱག་
 བྱེད་མ་ཆང་བའི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གསུམ་སོ། །འདྲིར་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོག་བཅོ་ལྷས་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་བརྟེན་དོ། །དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་
 དེ་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པའམ། བསྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཡང་དག་པས་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་མཆོད་པར་བྱེད་པས་མཆོད་བྱེད་
 དམ ཡང་ན་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱི་འོས་སུ་གྱུར་པས་
 ར་མཆོད་འོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐབས་ཅིག་པ་ཉིད་བརྟེན་པ་ནི་
 སྟོན་པའི་ཅེ་མོ་དང་མནར་མེད་པའི་བར་དུ་ཀུན་ཏུ་ཐག་པ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་རི་སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དག་བ་གཡོ་བའི་ཐག་པ་གསུམ་སྟེ།
 དེ་ལ་མ་རིག་པ་མཛོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་

འདོད་པའི་ཟག་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱིད་པའི་
ཟག་པའོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་
མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུ་གུ་ཅ་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་
པའོ། །འདི་ལྟམས་ཟད་པས་ན་ཟག་པ་ཟད་པའོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་པར་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལྷམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་སྤྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
སྟེ་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དང་། གང་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱག་བསྐལ་བར་གྱུར་པ་དང་། གང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
ལྷམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལྷམས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་
སྤྱག་བསྐལ་མེད་པས་དེའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་པ་ནི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་སྟེ།
རི་ལྟར་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བས་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་དག་ལ་དབང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དབང་པོ་ལ་དབང་བས་སྤྱོད་ལམ་ཉི་བར་ཞི་ནས་དེ་ལྷམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་
ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་དབང་བས་ནི་སེམས་དེ་ལྷམས་དབང་དུ་
བྱེད་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ལ་དབང་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ལས་དང་ལྷན་པར་སྤྲིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཅད་ནས་འཆིང་བ་ལས་ལྷན་པར་
གྲོལ་བ་ལྷམས་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པར་གྲོལ་བས་ན་སེམས་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པར་གྲོལ་བ་སྟེ།
སྤྱིད་པའི་ཚུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཞིང་ཐོབ་པར་གྱུ་

བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀླུ་ས་པ་སྟོམས་པར་བརྟུག་པ་ནི་སེམས་ཀླུ་ས་པར་གྲོལ་
བའོ། །ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཀླུ་ས་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀླུ་ས་པར་གྲོལ་བས་མ་
རིག་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་
བཟུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་བའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀླུ་ས་པར་གྲོལ་
བའོ། །

ཅང་ཤེས་པ་ནི་འཇིགས་པ་རྣམས་མེད་པ་སྟེ། འཇིགས་པའི་དོགས་པ་རྣམས་
པ་བཞི་མེད་པས་གོ་ངེས་རིམ་རིམ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་རྟེན་པ་འཇིགས་པ་མེད་པ་
རྟེན་པ་བཟའ་ཆ་བ་མེད་པ་རྟེན་པ་དབུགས་འབྱེན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་
ཟུ་རན་དང་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་སྟག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་
མེད་པ་ནི་སྟག་བསྐལ་གྱི་དོགས་པ་མེད་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་གཞོད་པ་དང་
གཞན་གྱིས་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དང་རན་འཁྲོད་དང་འཆོ་བ་ཆད་པ་དང་ཟུ་རན་དང་
འཆི་བའི་འཇིགས་པ་རྣམས་མེད་པས་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་མེད་པའོ། རྟེན་པ་
དང་མ་རྟེན་པ་དང་བྲགས་པ་དང་མ་བྲགས་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་སྦྲད་པ་དང་བདེ་
བ་དང་སྟག་བསྐལ་བ་རྣམས་གྱིས་རྗེས་སུ་མ་གོས་པས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་
གྱིས་དོགས་པ་མེད་པའོ། །ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྐྱར་ས་པ་རྣམས་ལ་མི་ཤེས་པ་
དང་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མེད་པས་ན་མི་ཤེས་པའི་དོགས་པ་
མེད་པའོ། །དེ་སྐྱར་དོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཅང་ཤེས་པའོ། །

ལྷན་པོ་ཆེན་པོ་ནི་གཙོ་པོ་ཆེན་པོ་རྟེ། རིག་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
 གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་སོ། །རྩ་བཤུལ་དང་གཞན་

གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་རིག་
པ་ལ་ནི་གཞན་དག་ཏུ་དེ་ལ་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བྱ་བ་བྱས་པ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྤྱག་
བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བྱ་བ་ངེས་པར་བྱས་པས་སོ། །བྱ་བ་
བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་ཚུང་བ་དང་ཞུགས་པ་དང་ཚོག་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་
སྤངས་པར་གྲགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གྲུག་ཏུ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་ཚོས་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁྱར་བོར་བ་ནི་ཁྱར་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དེ་རྣམས་བོར་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱང་བོའི་
ཁྱར་བཏང་སྟེ་སྤྱག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཕྱང་བོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བདེ་བ་
ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཁྱར་སྤངས་པས་ནི་གྲུག་འབྱུང་
སྤངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །དམ་བཅས་པའི་ཁྱར་བོར་བས་
ནི་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་བ་ཐོབ་
པའོ། །སྦྱོར་བ་ཚུམ་པའི་ཁྱར་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལམ་བསྐྱེམས་པས་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །ཁྱར་བོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱར་བོར་ནས་བདེ་བ་ཐོབ་
པའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་པ་ནི། རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ལ། རང་གི་དོན་
རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་དོན་མིན་པ་སྦྱོང་བ་ནི་རང་གི་ཉོན་
མོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་
དང་དོན་རྫོགས་པས་གང་ཞིག་གི་རིག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་
རྫོགས་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་སྲིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནི་དགུ་ཤེ། སྒྲེས་བུ་
 སྲིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བའི་བྱིར་ཤེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང་
 མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྤག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་
 དེ་རྣམས་གཞན་དུ་སྤངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་
 ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སྤོང་ངོ་། །འདིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
 བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ་བ་རྣམས་གསུམ་སོ། །

ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་
 འཛིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམས་གཉིས་སོ། །ཟག་པ་མེད་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཐོབ་པས་སྤག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་ཁོང་ཁྱོ་བ་རྣམས་དང་འདོད་པའི་
 ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་རྣམས་སྤངས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པའི་
 འདོད་ཆགས་རྣམས་དགའ་བཅོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཟད་པས་སོ། །ཡང་དག་
 པར་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཀུན་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པར་ཀུན་ཏུ་རྟོགས་པས་
 ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སྟོན་
 ཅིང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་
 ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །

སེམས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་གང་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་སྒྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སེམས་ལ་དབང་བ་དེ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་པ་རོལ་ནི་པ་རོལ་སྟེ་མཐར་སྐྱག་པ་འདིར་

འགྲོ་བ་དང་འདིར་ཕྱིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །པ་རོལ་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ལ་
དམ་པར་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་དེས་ཐོབ་པའོ། །དབང་ནི་གང་དུ་རི་ལྟར་འདོད་པར་
ལྷགས་ལས་འབྱུང་བ་དང་ལྷགས་ལས་བརྒྱུག་པ་ཉིད་ལ་དང་པོའི་རིམ་པ་ནས་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་པ་དགུ་པོ་ནས་སྐྱེ་ཏུ་བསྐྱུབ་པ་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་དང་ལྟ་བ་ནས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐམས་ཅད་ཅེས་སྟོས་པ་ནས་དེ་ཅི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡང་ཡོན་ཏན་
དེ་ནས་སྐྱེས་དང་ལྷན་ལོ་ཞེ་ན་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། གང་ཟག་གི་ཆོག་ནི་དོན་མཐུན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་ནས་
ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རྟོགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་
ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་པར་དུ་
མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཉེ། འདི་གཞན་དུ་ཆེ་འདོད་པས་དེས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
མཉེས་པའོ། །འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ནི། རྗེས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་དང་། དེས་
པའི་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་ཉེ དེ་ཡང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཁོར་ཉིད་ལ་
དེས་པ་ནི་རང་གི་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་དུ་རྟག་པར་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཉེ། བལ་ཆེར་བྲིམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་འདི་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཅུའི་འདི་གཞན་གྱི་ཁམས་ནས་སུ་འགྲོ་བའི་

ཕྱིར་དང་། དེ་ནམས་ནས་ཀྱང་འདི་རུ་འོང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགེ་འདུན་ནི་འདིར་མ་བཤད་དེ། དེའི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་པས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་
ཡུམ་འདི་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་པ་པོ་ནམ་པ་གསུམ་
སྟེ་གཅིག་ནི་གསུངས་ནས་གོ་བས་ཆིག་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་དེ་ནི་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་
བའོ། །

གཉིས་པ་ནི་མང་རུ་བཤད་པས་ལྷག་མ་ཡང་གོ་བས་ནམ་པར་སྐྱས་ནས་གོ་
བ་སྟེ་འདི་ནི་འབྲིང་ལ་དགའ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཉུང་རུ་བཤད་པས་མང་རུ་རྟོགས་
པའི་མགོ་སྐྱོས་པས་གོ་ལ། དེ་ནི་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་རིམ་པ་
རིམ་ལྟར་བཞུགས་རུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟོང་སྟག་བརྒྱད་པ་དང་། སྟོང་སྟག་ཉི་ལུ་
ལྔ་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཞུང་ནི་བསྐྱུས་པར་འདོད་པས་ན་
གཞུང་འདིའི་སྐྱེང་གཞི་ཡང་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་སྟོང་མ་དང་། ལྟ་དང་
མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་རྩི་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ཡང་འདིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
ནམས་བཤད་པས་ནི་གང་རུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱ་རྟོག་ཕྱང་པོ་ལ་རིམ་སྐྱད་བཤད་
པའི་འཁོར་དང་བཞུགས་པར་འགྱུར་བ་དེར་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་
ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐྱེང་གཞིའོ། །

བསྐྱུས་པ་གོ་བའི་སྐབས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཆིག་གི་རྒྱན་ལ་དེར་བཞུགས་པར་གྱུར་པས་སམ་དེར་གནས་
པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ན་འབྱོར་པས་རབ་འབྱོར་ལ། གནས་བརྟན་ཞེས་སྟོས་

བས་ནི་མཆོད་པའི་དོན་ཏེ། དག་བཙེམ་པར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཆོག་གི་ཕྱིར་དོ། །བཀའ་སྒྲུབ་པ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱོར་བ་ཞེས་
བ་སྟེ། གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་
པའི་དོན་དུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱག་གིས། ཁ་ཅིག་
ཏུ་གསུང་གིས། ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱག་གིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་དེའི་རིགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུའོ། །སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བ་ནི། ཁྱོད་
གྱིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱིས་ཞེས་པའོ། །

གང་དུ་རབ་འབྱོར་ལ་བོས་ནས་བསྟན་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་གཞན་གཤམ་བར་
བྱ་བ་མང་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བཙེམ་ལྡན་འདས་ནི་ཞལ་འཇུག་པས་བདག་ལ་
གཟིགས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རབ་
འབྱོར་ནས་བཀའ་སྒྲུབ་པས་ན་དེ་གཉིས་བསྟུས་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ལན་ཅིག་ཅིའི་ཕྱིར་མ་
བོས་ཤེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བོས་ནས་བསྟན་པ་ནས་མདོ་འདི་ནི་
ཟབ་པས་བདག་ཅག་རྣམས་སྦྱོར་བར་མི་རུས་ཞེས་ཁ་ཅིག་ལུང་ལ་འཛིན་པར་མི་
འགྱུར་ལ། རབ་འབྱོར་ལ་བརྩམས་ནས་བསྟན་ན་ནི་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟུན་མོང་
བ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ནས་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ།
སྟུན་མོང་པར་ཡང་སྟེ་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་དེས་བཤད་
པས་ཀྱང་དགེ་སྟོང་རྣམས་དང་འཁོར་གཞན་གྱི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་
པས་སོ། །

གང་ཡང་སྒྲ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྒྲོབ་མ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི་ཆོས་ལ་གྲུས་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བཤད་པ།
གནས་བཟུང་རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཚུང་དུ་ན་ལྷག་པར་
མོས་ཞེས་བས་སོ། །གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེས་ན་གསུངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་གས་པ་
སྟེ། དགོས་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དོན་དེ་ལ་སྒྲོར་བས་གཞུང་དང་ལམ་དག་ལ་ཡང་དེའི་སྒྲས་སོ། །དེ་ལས་
བཅུམས་ནས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་དང་།
ཐབས་ལས་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འོ་ཞེས་བྲུ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅི་ནས་ཞེས་པ་ནི་རི་
མིད་དུ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱན་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྟེ། དེ་ལས་ལ་
བཟུང་ནས་བཞུད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་སྟེ་མ་ལུས་པར་འགོ་
བཙོ། །རི་ལྟར་དེ་ཡིས་བཞུད་ཅེ་ན། སྒྲོར་དང་སྒྲོར་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྲོར་
བའི་གོ་རིམས་དང་། སྒྲོར་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དགོས་པའི་ཚུལ་དེས་མ་ལུས་
པར་གྱིས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་དག་གཉིས་སོ་འདིས་ནི་འབགས་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་སོར་སྟོན་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། །

ཅེས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་རོ་བོའི་ཕྱིར་ན་རབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་ཤེས་རབ་འདིའི་པ་རོལ་པས་ན་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱི་ཨ་ཕྱིས་པའོ། །གང་གི་པ་རོལ་ཞེ་ན་ནམ་པར་རྟོག་
 པའི་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དག་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཞིང་སོ་སོར་རྟོགས་པས་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །སྦྱར་བའི་ལམ་ལ་ངེ་ལྟར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་
 གྱི་བྱ་བ་སྟེ། ངེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་བཤད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན།

ནམ་ཀུན་མཐའན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 ཉིད། །ནམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་
 མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་
 ཉིད་སྦྱ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །

ནམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་ནམ་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མངོན་ཏུ་སྟོགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། རོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེ་མོ་ནི་རབ་ཐོབ་
 པའོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་རིམ་གྱིས་ན་མཐར་གྱིས་པ་སྟེ་མཐར་གྱིས་པ་དེར་སྦྱོར་
 བར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པར་འདུག་པ་སྟེ། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 དང་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ལ་མངོན་པར་ཉི་བར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་
བདུན་ཏེ། བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐོབ་པར་བྱེད་
ཅེས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་དང་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། འདི་རྣམས་ནི་
དངོས་པོ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །

གང་དུ་འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་
རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཙུག་པ་ལྟར་འདས་མ་ཉིད་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་རི་ལྟར་ན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཏེ། གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུའི་རིགས་ཐ་དད་
ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་རྣམ་གསུམ་ནི་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་
ནས་རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་གཅིག་ལྟ་
ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཙུག་པ་ལྟར་འདས་མ་བསྐྱེད་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱུབ་བས་
རི་ལྟ་བུ་གཞན་རྣམས་དགོས། གང་ཡང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པའི་དོར་རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་བསྐྱེད་ཏེ། གཅིག་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱིས་ཏེ། དཔེར་
ན་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་རྣམས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱས་བསྐྱུབས་པའི་གོ་རིམས་ཏེ་དཔེར་ན་སྤྱག་
བསྐྱལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དག་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་
དག་བཞིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ནས་ལམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་

ཤེས་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་འདོད་ཅེས་
བ་ནི་རིགས་པས་མི་འབྲེད་དེ། དང་པོ་མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་ཐ་མའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གཉིས་པ་མེད་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནས་ཀྱི་སྡོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལམ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་
མེད་པས་གང་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རིམ་བ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་
བ་ནི་མིན་པ་ཉིད་དོ། །

རི་ལྷ་ཞེས་། བརྫོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
གཙུག་པོ་ནི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཙུག་
པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་
བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྫོགས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྡོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་གཉིས་པ་མེད་
ལ། དེ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་རྣམས་འབྲས་
བུ་དང་རྒྱུའི་གོ་རིམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དང་པོའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་གསུམ་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་མཆོན་པར་ཤེས་ཞེས་པས་མཆོན་ཉིད་དང་།
ཡུལ་ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཐ་མའི་སྟོང་པ་དང་བཅས་
པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོའི་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

གྱིས་སྒྲོམ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་བ་དེས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་པར་མི་མཆོན་
ལ། སོ་སོར་རང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་བསམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འདུན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུར་བ་བརྩམས་
ཏེ། གང་དུ་འཕགས་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་ཀྱང་མཁྱེན་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་བ་རྣམས་སམ། མ་ལུས་པའི་རྣམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་
རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཀུན་མཁྱེན་
རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །

སྒྲུར་བ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་སྤྱད་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་ཐོབ་
བ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བསྒྲོམ་པས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་
འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སེང་གེ་བཟང་པོས་བཤད་བ་ནི་རིག་བ་མ་ཡིན་པར་
འཐད་པས་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར། དེའི་རབ་དུ་སོན་པའི་མཐར་གྱིས་
བ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐ་མ་ལ་འབྲས་བུ་འབྲུང་ངོ་ཞེས་བ་འདི་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་མཐར་གྱིས་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་མཐར།

མཆོན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲུར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམས་དང་། །དེ་མཐའ་དེ་
ཡི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། །གཞན་དུ་དོན་བསྟུས་རྣམ་པ་དུག །ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ། །སྒྲུར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཆོས་སྐྱེན་ལས་འབྲས་བུ་
ནི། །གཞན་དུ་དོན་བསྟུས་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །དེའི་མཆོན་ཉིད་ལ་རབ་དུ་

སྐྱོར་བས་དེའི་སྐྱོར་བ་སྟེ། འདྲིར་བལ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱལ་བལ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་སྐྱོར་བའོ། །

གཙུག་པོ་ནི་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་པས་གཙུག་པོ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་སྐྱོར་བ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྐྱོར་བའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉེ་བར་བཏགས་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་སྐྱོན་དུ་སྐྱོར་བ་
མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བ་སོ་སོར་བསྐྱབ་པར་འདོད་ནས་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་བ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་
དང་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་དངོས་
གཞིའི་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ཐབས་ནི་ངེ་སྟེད་དུ་ཉི་ཤུ་པོའི་ཤེས་བ་
ནི་པལ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་དང་། པལ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་བ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ལྔ་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་དོ། །

བཙུག་པོ་ལ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་བཅུ་བདུན་པའི་དབྱེ་བའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་
ཅེ་མོའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པའོ། །དེའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་བཅུ་བདུན་པ་
དང་བཙུག་པོ་བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་གནས་པའི་མཛོན་པར་
རྫོགས་པའོ། །ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་མཛོན་པར་རྫོགས་པའོ་ཞེས་རྣམ་
པར་བཞག་ནས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་བཞད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དགོས་པ་མེད་
དོ། །གང་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བུ་བའི་དོན་ཉེ། དེ་
ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། ། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་
ནས་བཞི་དང་། ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་ཉེན་གྱུར་པ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། ། དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་
བྱ་བ་དང་། ། ཆོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། ། སྐྱབ་པའི་
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །

ཅེས་བ་ནི་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་མཐའ་དག་
མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཉིད་ལེ་ཕུ་འདིས་རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྟོན་བཅུ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་
རྣམ་གངས་སོ། ། འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ནས་འདུན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་བསྐྱེད་ནས། དགུ་ལོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་དང་གོ་ཆ་བགོ་བའོ། ། དེའི་རྗེས་ལ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཅན་བསྐྱེད་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པས་དེ་ཡང་དག་པར་འབྲེད་ཅིང་ངེས་
པར་འབྱུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདིར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ནི་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་དང་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་
རྒྱའི་སྐྱབ་པའི་གོ་རིམས་སུ་བསྐྱབས་པའོ། །

གཉིས་དོན་གྱི་གོ་རིམས་སོ། ། ཆོག་ལེ་ཕུར་བྱས་པ་ནི་བཙམ་ལྡན་འདས་
པའི་བརྫོད་པའི་རིམ་པས་སོ། ། ཡང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པའི་བྱད་པར་གྱིས་སོ། ། དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རི་ལྟར་རིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། འདི་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་

ལ་བརྗོད་པའི་ཚོག་ཚོག་པོར་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་
བཙུག་ཅིག་ནི་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མའི་དང་པོའི་ཆོག་གཉིས་པའི་ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །

བྱང་ཆུབ་ནི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་པ་ལ་
དེ་ལ་སེམས་བཞི་མངོན་པར་སེམས་ཤིང་འདོད་པ་རྣམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་
གང་མངོན་པར་སེམས་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོས་ན་དེས་ན་འདི་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ་
ཞེས་བཞི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་པ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྗོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད། །དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་
ནས་བརྗོད། །

ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་མཆོན་ཆ་ལ་ལྷག་མ་ནི་མཆོན་ཉིད་དེ།
སེམས་ནི་འདིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདིར་སེམས་དང་ཡིད་ལ་འདོད་པ་དང་འདུན་པ་དང་
མོས་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲོ་
བར་འདོད་ནས་བརྗོད་པ་བདག་གི་སེམས་འགྲོ་བར་འདོད། བདག་གི་ཡིད་འགྲོ་
བར་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་པན་པ་ནས་དེ་སྤྱིད་དུ་ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྷ་

ངན་ལས་འདས་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པའི་བར་དུ་སྟེ། དེས་དེའི་དོན་
དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅིང་མོས་པ་གང་
གིས་དེ་ལྟར་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རྣམས་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་འབྲུལ་པ་སྟེ། བསྐྱེད་ཅེས་སྟོས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སོ་སོར་དང་པོའི་
མཆོམས་སུ་གྱུར་པ་ཤེས་པའི་དོན་དང་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་ཏེ།
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་བ་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་
མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་འདིར་འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

འོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱུ་བའི་སེམས་ནི་
བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན་བདེན་ཏེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་དང་།
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཅན་ཉིད་ནི་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་གང་སྟོན་དུ་སོ་སོར་
སེམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རིག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་
ཆོས་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་ལ་འདིར་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱུ་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། ལྷ་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའོ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མདོ་འདི་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་འབའ་ཞིག་
ལས་མ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དག་གིས་
ཐབས་ཀྱང་རྒྱུ། །དེ་ལ་རང་གི་དོན་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
གཞན་གྱི་དོན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཐབས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེ་དག་མི་འགྲུབ་ལ་དེའི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་
པ་དང་རྒྱས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། གཞན་གྱི་
དོན་ནི་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པས་སོ། །

དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདིའི་རོ་མོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་གསུངས་པ་
དེ་སྤིང་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པས་ན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། གནས་
སྐབས་ཐ་དད་པ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱུ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་དང་
སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་ནི་གསུངས་སོ། །དེ་
ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཆོ། །རྫོ་རྩེ་རི་སྐྱན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་ཉི་མ་
སྤྱ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་རྒྱ་དང་
ལྗོངས་སྤྱོད་ཆུ་པོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་ཏེ་རྒྱ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་སྤྱང་གི་རྒྱན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གསུམ་པའི་མཐའ་ལ་མཉམ་ཞེས་པས་ན་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །དང་པོའི་འདུན་པ་

དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་ས་
 དང་འབྲས་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 དེ་ཕྱིས་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་རྟོགས་
 པའི་ལྟག་པའི་བསམ་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་སོན་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དགེ་བ་རྣམས་
 བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྦྱོར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པའི་ལྟག་པའི་བསམ་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་
 པར་གྱུར་པ་ནི་མེ་དང་འབྲས་སྟེ། དེས་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། བྱད་ཤིང་གི་ཁྱད་
 པར་ལས་མེ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་
 གཉེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆིམ་པས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡོན་
 ཏན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་
 གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་
 གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་མཆོད་དང་འབྲས་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་ཀྱང་མི་འཁྲུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུ་
 སྟེ། བལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་ཀྱི་པ་རོལ་

ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་རི་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ་དང་མི་གཡེང་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་སྤྱོན་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་བ་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐབས་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་ཆད་མེད་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་ཏུ་
གྱུར་པ་ནི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་
ཅན་ཀྱི་དོན་མི་གཏོང་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྱོན་ལམ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་
དང་སྤྱོན་ཅིག་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བྱ་དང་འབྲས་སྟེ། མོས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་
བུ་སྟེལ་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་དང་
སྤྱོན་པ་དང་། དག་སྤྱོན་པ་དང་། དོན་སྐྱོད་པ་དང་། དོན་མ་སྤྱོན་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉི་མ་དང་འབྲས་སྟེ། གདུལ་
བར་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུ་སྤྱོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱོན་པ་ནི་ནང་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་
ཡོ་བྱད་སྤྱོན་པའོ། །སྤྱོན་པར་སྤྱོད་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱོན་པའོ། །དོན་སྐྱོད་པ་ནི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པར་
བྱེད་པའོ། །དོན་མ་སྤྱོན་པ་ནི་གང་གཞན་ལ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བརྟུག་པ་དེ་ལ་
བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་
པོའི་ཐབས་ལྷན་སོ། །

ཡོ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་སྤྱོན་ཅིག་པ་ནི་བྱི་བའི་དབྱངས་འཇམ་
ཞིང་སྤྱོན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། གདུལ་བྱ་འདུན་པའི་ཆོས་སྤྱོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མངོན་པར་

ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། བར་མ་ཆད་པར་མཐུས་
གཞན་གྱི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པ་ལ་ནམ་པར་འདུག་པའི་རྒྱུ་ལྟར་རྟོག་རྟོ། །རྒྱལ་
པོའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་དགུ་ལམ་ལོག་པ་ནས་མི་ལྟར་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྟེ། དེ་ལ་དོན་ལ་རྟོག་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལོགས་པར་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་རིགས་པ་ལས་སོ་སོར་རྟོག་གྱི་གང་གིས་གང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་མ་ཡིན། བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོག་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་པས་ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོག་གྱི། བྱང་བའི་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ནམ་པར་བཞིན། །དེས་པའི་དོན་ནི་གང་དུ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དོན་གང་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
དང་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་བར་མཛོད་ལྟ་བུ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
མང་པོའི་གནས་ཀྱི་མཛོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་
ཅུ་ཙུ་བདུན་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་བཞོན་
པ་དང་འདྲ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཕྱར་ན་ལས་འདས་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟར་བས་བདེ་
བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་

བཀོད་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷ་འཛིན་པ་དང་མི་ཟད་པ་དང་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་སྟེ།
 ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཛིན་པ་དང་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་དཔལ་ལས་
 འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་སྤྲ་སྟན་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་པ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཅན་ཀྱི་བདེ་བས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་གཅིག་
 པའི་ལམ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གྱུར་པ་ནི། ལྷ་སྤྲུང་གི་ལྷན་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་གིས་འབབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་ལྷན་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་པ་ཀྱན་དུ་བསྟན་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གྱུར་
 པ་ནི་སྤྲ་སྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེས་འཇུག་
 ཉེ་སྤྲོད་བཞིན་དུ་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་འོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་སྤྲ་སྟོས་མི་ཟད་པའི་མདོར་ཉེ།
 ཆད་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་དང་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་མི་རྟོན་པ་དང་ཆེད་དུ་
 བཟོད་པ་ལྷ་ལ་བཞི་བཞི་སྟེ་གཉིས་པ་ཆོག་པ་དང་ཞི་གནས་དང་གཟུངས་ཀྱིས་
 ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་རྣམས་
 དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དང་བཟོད་པ་
 གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལས་བྱང་བ་ཞེས་

པའི་བརྒྱད་ཅུ་མི་ཟད་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བསམ་པ་
དག་བརྒྱུག་ནས་བསྟན་པ་ནི་གཉི་ག་ལ་གཉིས་ཆར་དུ་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྦྱོན་པ་པན་ཚུན་གྱི་བརྒྱད་པ་ལ་
སྦྱོར་བ་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཙུག་པ་ལ་འབྲིང་གི་བཙུག་ལྷན་འདས་
མར་མངོན་པར་ཤེས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་གང་དུ་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་
པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་
དག་མཐར་ཐིམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
སྟེ། ལས་དང་པོ་པའི་སའི་ཆོག་པས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆོག་པས་ཀྱིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་
སངས་རྒྱུ་ལས་གདམས་རག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོ་ལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་
དུའི་གང་ཟག་གི་ཡུལ་ནམས་ཏེ་བྲན་པ་ནི་བར་གཞག་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྤང་
བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་གོ་ཆའི་བསྐྱབ་པ་ནི་སྦྱོན་པའི་
སེམས་ལ་དེའི་གོང་གི་བརྒྱ་དགུ་ནི་འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ་ནི་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་སྟེ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་
ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་འདི་ག་ཉེན་པའི་བསྐྱོམ་པའི་རང་བཞིན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་
པོ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ནི། འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་ལོ། །མདོ་དགོན་མཆོག་
སྦྱོན་དུས་འདི་ནམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་གྱིས་
པའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པ་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་། བྲངས་མེད་

པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་དང་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་
ལྷན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་
པ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་
ལྷན་ཅིག་པའོ། །དུག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་བཙུག་པའི་དང་པོ་སྟེ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་
ཅིག་པའོ། །

འདིའི་དང་པོའི་དགུ་ནི་དེ་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་པའོ། །གཞན་
དུག་ནི་ཆོས་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་པའོ། །འདིའི་ཐ་
མ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་གཅིག་གོ། །རྒྱ་འདིས་ན་སངས་རྒྱས་
གྱི་སས་བསྐྱུས་ཞེས་པའི་སེང་གེ་བཟང་པོའི་འདོད་པས་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་
དགོས་པ་མེད་པས་མི་རིགས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པ་དང་ཙ་
གཉིས་པ་ནི་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་མའི་མིང་ལ་ཤུ་རི་ནི་རིགས་
ཡིན་པས་ཤར་དུ་ཉི་སྟེ། དེའི་བྱ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་སྟེ། ཤར་དུ་ཉིའི་བྱ་ཞེས་པ་ནི་མིང་
རོ། །འདིས་འཆད་པར་འགྲུར་བ་འདི་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

བདག་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རང་གི་རྒྱད་དུ་གྱུར་པའོ། །རང་གི་ཞེས་པ་ནི་རང་
དབང་གིས་སོ། །ཤེས་རབ་དང་སྟོབས་པ་དེ་དག་གི་སྟོབས་སྐྱེད་པ་པོ་ནི་རྣམས་

པའི་བག་ཆགས་སོ། །དེའི་བསྐྱེད་པ་ནི་མངོན་དུ་སྐྱེས་པས་སོ། །དེའི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ནི་ཕྱིས་སང་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་མཐུ་
དང་རྒྱས་པས་སོ། །འོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་
མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སེམས་
པ་དང་སེམས་ནི་རྣམ་གངས་ཏེ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་གོ། །

སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་དེ་ཉིད་ན་གཞན་པས་ན་མི་གསལ་བ་སྟེ།
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
ནི་འཁོར་ལ་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །སྟོན་པ་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་
ལའོ། །འཆད་པ་ནི་བྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་སྟོགས་ནས་ཉེ་
བར་སོང་ཞིང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་དང་བཤད་པ་དང་འཁོར་ལ་རབ་ཏུ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
ཁོར་ལུག་ཏུ་སོན་ནས་རང་གིས་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གསུངས་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱའི་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་བྱིར་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་རྒྱ་དེས་ན་ཞེས་པ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པར་འདོད་ནས་རང་གིས་བྱིས་པ་
ནི་དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། གང་གི་བྱིར་དེའི་རྒྱ་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་གང་ཞེས་ཏེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་བསྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ལ་ངེ་ལྟར་ཐོས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་

ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཅན་རྣམས་སོ། །འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ།
 ཆོས་དེས་རྗེ་ལྷ་ར་ཐོས་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དག་གིས་བརྟན་པར་གྱུར་པས་
 དན་པའི་ས་པོན་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ནི་འབྲ་བ་སྟེ་མ་ཐུན་
 པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིས་བུའི་བྱེད་པ་གསུངས་པའོ། །

དེ་ལྷ་ར་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེས་རང་གི་སྟོན་པ་དེས་ནའོ། །འགལ་བར་མི་
 བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་གསུངས་སོ། །འདི་ལྷ་ར་ལྷ་
 རིའི་བྱས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདིར་བསྟན་པས་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་ཞེས་ཁ་ཅིག་དག་གི་དོགས་པ་དེ་བརྟོག་པ་སྟེ། འདིར་གང་བཙོམ་ལྷན་འདས་
 ནི་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཐོང་བའི་
 མཆོག་ཏུ་ཆད་མར་གྱུར་པས་རང་གིས་སམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞལ་ནས་
 སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །གདམས་ངག་
 བསྟན་པ་འདོད་ནས་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ནི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་
 ནི་ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །ཆིག་ཆུང་དྲགས་ནི་མིང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གང་དུ་རྗེ་
 ལྷ་ར་མེད་ལ། བདག་གི་དངོས་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བར་དགོངས་
 སོ། །

ཆོས་ནི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་
 ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་དམིགས་
 པ་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་
 ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་གཉི་ག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ལ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ལོ། །འདི་ལྟ་
བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གཅིག་ཏུ་ཞིག་ཏུ་དབེན་པར་སོང་
ནས་ལུང་གི་དོན་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་དེ་ནི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལོ། །

དེ་དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བྱུངས་བྱུང་ནས་དང་ཏུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཐོབ་ནས་སྟོམ་པ་ནི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་བདག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོས་ནི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་སོགས་
པ་ལོ། །ཁ་འཆལ་བ་ནི་ཐོབ་པ་མེད་པ་སྟེ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་
གཞོད་པ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་དམིགས་ཞེས་པ་སྟེ། ལུང་ལས་
སྐྱེས་པའི་མི་དམིགས་པས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་
བ་ལོ། །རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་འདིས་རྗེས་སུ་མ་
དམིགས་ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གསུངས་པ་ལོ། །

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ནི་བསམ་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ལོ། །རིགས་པ་བརྗོད་དེ་གང་ཞིག་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལོ། །གང་འདིར་
ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
ལ་འདོམས་པས་གདམས་ངག་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་
པའོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ལོ། །རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་

བྱེད་པ་གང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དབྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ནི་ལྟ་བ་དང་རིག་པ་
དང་སྒོ་དང་སྒྲུང་བ་དང་ལྟག་མཐོང་ལ། དེ་གཉི་ག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ནི་བསྐྱོན་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་བསྐྱན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་
འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་དང་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འབྱུག་པ་ན་གལ་ཏེ་ལོ། །

འདི་ལྟར་ཞེས་པ་དང་། དེ་བདག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཏེ་སྤྱི་བར་
བྱེད་པ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ནི་གསུང་བར་བྱེད་པ་
དོན་གསུངས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ནི་བསྐྱན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །ཉེ་བར་བསྐྱན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་བསམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་དབྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལྟག་མཐོ། །འདིར་
ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་
པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དད་པ་དེ་ལས་འདོད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་སྟོབས་ལས་
བརྩོན་འགྲུས་དེའི་སྟོབས་ལས་ལྷུས་དང་སེམས་སྤངས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ལེ་ལོ་
རྣམ་པར་མི་འབྱུག་ནས་བྲན་པས་ཡང་དག་པར་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་
པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ཤེས་བཞིན་ལ་དེས་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དེས་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་བརྟན་པ་མེད་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ཏུ་མི་ཁྱེད་པ་མི་

འགྲུར་བ་ནི་རྒྱན་ཏུ་འཇུག་པས་ཀྱང་ཁྱམ་པར་འོང་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། གཞན་ཏུ་
འཕྲོ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཤོད་ནས་གཞན་ཏུ་
འཕྲོ་བ་ཡང་སྒྲུར་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཡང་བསྐྱས་ན་ཡང་མི་ཤོད་པའོ། །

ཀུན་ཏུ་མི་ཁྱམ་པ་ནི་བསྐྱར་བར་འགྲུར་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་ཏུ་ནམ་པར་འཕྲོ་བའི་གོང་ནས་གོང་ཏུ་ཞིབ་མོར་བྱེད་པ་ལ་
དུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ་ ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་
ཡང་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྗར་ན་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་དགའ་
བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་ནམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུམ་ཞིང་
ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་འགྲུར་བ་ནི་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་བདེ་བས་རྒྱམ་པར་གཡེང་
བར་བྱེད་པ་ཅན་ཏུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱམ་པར་གཡེང་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོན་ནི་འཁོར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་རྒྱམས་སོ། །

མི་དང་བ་ནི་བརྒྱུ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟང་བས་མི་
སྒྲག་སྟེ་རི་ལྗ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་བཙུམ་སྟེ། རྒྱམ་པར་གཡེང་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཀུན་ཏུ་མི་སྒྲག་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོན་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་
འཇུག་པའི་དོན་ཏུ་འདུ་བྱེད་ལ་འབད་བ་དེས་སྒྲག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་
ཏོ། །ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པར་མི་འགྲུར་བ་ནི་སྟོན་གྱིས་བྱུབ་པར་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཉིད་
གྱིས་སེམས་ལ་སྒྲག་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲུང་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། སྟོན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཉིད་
ངང་གིས་འཇུག་པ་འཛིན་པར་འགྲུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་གྱིས་མ་
བྱུབ་པ་ནི་སེམས་རྒྱམ་པར་གཡེང་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པས་སེམས་ནི་དེས་བཅེངས་
ལ། །དེ་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །རྣམ་གཡེངས་སྦྱར་དུ་ཉོགས་བྱས་ལ། །དེ་
ཡིས་སོ་སོར་ཡང་བསྐྱུ་བྱ། །སོ་སོར་དག་ལ་ཀྱན་བསྐྱུས་སེམས། །གོང་ནས་གོང་
དུ་སྒོ་ལྡན་གྱིས། །ཉིང་འཛིན་ཡོན་ཏན་མཐོང་གྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སེམས་ནི་དགའ་
བྱས་ལ། །རྣམ་གཡེངས་སྒྲིན་ནི་མཐོང་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་དགའ་ཡིན་ཞི་བར་
བྱ། །བརྒྱབ་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །དེ་
ཡིས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི། །སེམས་ཀྱི་ངང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། །དེ་ལ་གོམས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །དེས་ནི་མངོན་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ། །ཅེས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
ཞི་གནས་རྫོགས་པར་གྱུར་པའོ། །

འདི་ཉིད་ཞེས་པ་ནི་རི་རྒྱད་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐར་སྐྱབས་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །འདི་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དེའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །འདི་ཉིད་གདམས་
པ་སྟེ། གང་དག་ཞི་གནས་དང་ཤེས་རབ་དག་པན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་སོ། །སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་དེ་ལས་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཞེས་བརྗོད་ལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་མཐར་སྐྱབས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་ཅན་
ཡིན་ཡང་མཉམ་པར་གཞག་པའོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དག་
ནི་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དག་པན་ཚུན་

རྗེས་སུ་སྦྱར་ནས་བསྐྱེད་པས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན་རོ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདིར་ཞི་གནས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་རོ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ནི་འདིར་མཉམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཉིད་འདིའི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །གདམས་པའི་རྒྱུན་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་དང་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྦྱོང་པས་སོ་སོར་སྐྱབ་པའི་གདམས་རྒྱུ་ནི་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱབ་པ་ལ་སྦྱིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཆུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་མི་དགའ་ལ། སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་སྦྱང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་ནམས་ལ་རི་མིང་དུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེན་ཅི་ལོག་གི་སྦྱོས་པ་ལ། སྦྱོས་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྦྱང་བ་ཉིད་དོ། །

སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སྦྱོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོག་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པས་གདུལ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་ན་འདིར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོ་བརྗོད་དེ། སྦྱོ་བཏགས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་རོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །རི་རྒྱུད་དུ་བཅོམ་ལུན་འདས་མ་བདུན་

བརྒྱ་བ་ལས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཉིད་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་གནས་པ་ཉི་བར་
དམིགས་པ་དང་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་སེམས་ཞིང་མི་ཤེས་གང་ཁོ་ནར་སེམས་པ་མེད་པ་དེ་
ཉིད་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་མ་སྒྲེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་
གང་ཁོ་ནའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་སོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བསྒྲོམས་པ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་ཉི་བར་དམིགས་པས་སོ་སོར་
གནས་པ་མེད་དོ། །ཆོས་གང་འཛིག་པའམ་སྒྲེ་བ་མེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་
སྒྲེས་པ་ལ་ཉམས་པའམ་འཕེལ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་
སུ་མི་དམིགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ལས་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་ཆོས་གང་
ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དང་དུ་མ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡང་དག་པ་སོ་སོར་རིག་ཅེས་པ་
དང་། འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

ཆོས་ཀྱན་གནས་མེད་ཞི་བ་ཡི། །དོན་འདི་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །གནས་
མེད་པ་དང་སྐྱུ་འབྲས་སྟེ། །སྤྱོད་ཉིད་སྤྱིད་པ་འཛིག་བྱེད་པ། །སྒྲེ་མེད་ཅེས་དང་སྤྱོད་པ་
ཞེས། །དམིགས་མེད་ཅེས་དང་སྤྱོད་ཉིད་ལ། །བདག་ཉིད་དམན་པས་གང་བསྒྲོམས་
པ། །དེས་ནི་འདི་ལ་བསྒྲོམ་པ་མིན། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །རྒྱན་

ཆད་པ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་གསུངས། །གཞན་
དུ་སྟོང་ཉིད་འདོད་པ་མིན། །དམིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས། །ནམ་
མཁའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གནས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོམ་པ། །དེ་ནི་ནམ་
མཁའ་བསྟོམ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དམིགས་པ་མེད་པས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དམིགས་
པ་མེད་པའི་ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དག་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྟོམ་
པའོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱོག་པས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
རིམ་པ་ནི་འདིའོ། །ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཐའ་དག་བསྟོག་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བསྐྱུས་
ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། སེམས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟེད་པར་གྱུར་ནས།
དེའི་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྦྱོར་བས་མངོན་སུམ་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་དེའི་སེམས་
ཅན་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་རྣམ་པར་སེམས་ཤིང་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་དམིགས་པར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་མེད་པའི་རོ་བོའི་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བར་གྱུར་ནས་དེས་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་དག་དབྱེར་མེད་པའི་
རོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པར་མཐོང་ངོ་། །

དེའི་གནས་དང་ཤེས་རབ་དག་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་

དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་གཅིག་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་
 མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་རིགས་
 བར་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལྗོག་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཀྱན་ངེ་ལྟར་
 རིགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ངོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མགོན་པོས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱས་
 སོ། །

དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་དུས་སུ་ཡང་མོས་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་
 ཉིད་ནི་བྱང་དུ་འབྲེལ་པས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འདི་ཉིད་སྦྱབ་པ་ལ་གདམས་པས་
 ཉེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འདིར་ཆོགས་ཤིང་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ལ་འདི་ལས་
 གཞན་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ནི་ཞད་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དུམ་ཆེན་
 མོ་ལ་ནི་བརྩ་ཆར་ཡང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཉེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

སྦྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་
 མཆོག་གསུམ། །མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པ་དང་། །སྦྱན་ལྔ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་
 མཐོང་ལམ་དང་། །སྟོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བརྩ་ཡི་བདག་
 ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་དུ་
ཅུང་ཟད་ལྡན་པའམ་མི་ལྡན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་
དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་དག་དུ་མི་སྒྱུར་བས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་
པ་ལ་གདམས་པའོ། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ལ་
གཟུགས་ནས་རྗེ་སྟོན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཉིད་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲ་འདོགས་དང་སྒྱུར་པའི་མཐའ་ཡོངས་
སུ་སྤངས་པ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་འགག་
པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས་རྗེ་སྟོན་དུ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་མེད་ཅིང་ཀྱན་འབྱུང་པ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་མེད་པ་ནས་རྗེ་སྟོན་དུ་
སངས་རྒྱས་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད་ཅེས་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལའོ། །དེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུར་བས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྱག་ལ་སོགས་པ་དང་
བདག་ཉིད་ལྡན་པའམ་མི་ལྡན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ནས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་སྒྱུར་བར་མི་
བྱེད་དེ། དུས་གསུམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ལྔ་པ་གཟུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པའོ། །

པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྱག་པོ་ལམ་དུ་བཞད་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། དེ་ལ་སྤང་སོ་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་གང་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ནས་
ངི་སྟོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་གང་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་བ་སྟེ། དེ་ལ་དེས་གང་ཏུ་དེ་མཐོང་བ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་མེད་ཅིང་
དེས་དེའི་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ།
དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དེ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཅེས་པས་དམིགས་
བར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པ་སོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ།
བྱང་ཆུབ་དང་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཅེས་བཤད་ལ་འདིར་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཆོས་
དགོན་མཆོག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་སྟོན་མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ངི་
ལྟར་ཡང་སྦྱོད་པ་མེད་པ་ལ་གང་ཏུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྦྱོད་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པས་རྒྱས་པར་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་དམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་ཞེས་
གཞན་མིན་པར་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་ཞིང་ཟེལ་གྱིས་མཁན་ནས་ཀྱང་ཏུ་གནས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པའོ། །

དེ་ལ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་སྤྱིར་མི་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཆོགས་སོ་ཞེས་འཕགས་པ་ནམ་པར་གྲོལ་སྟེས་བཤད་ལ་དེ་ནི་གང་ཟག་ནི་ལྟ་སྟེ།

དེ་དག་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་དགེ་འདུན་ཉིད་ཏུ་
ཡིད་ཆེས་བའི་དོན་དུ་ལོ། །འཕྱོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ནི་བར་མ་རིམ་ལྟ་བཞིན་
ནོ། །འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་མ་བསྐྱུས་སོ། །

དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་
རིགས། །བར་ཆད་གཅིག་བར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་
འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ་སྤིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །གཟུགས་
ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་དང་། །མཐོང་ཆོས་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་
བྱེད། །བསེ་བྱ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་ལ་
རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་པོ་བརྒྱད་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་དད་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་དེ་དད་པས་དེའི་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཆོས་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དེས་
དེ་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་བར་མར། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་གང་ཞིག་མི་དག་
ལས་ཤི་འཕོས་ནས་མི་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ནི་དབང་པོ་སོམ་ཉི་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་དགའ་ལྡན་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནས་ཤི་

འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་ནས་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་པོར་འགྱུར་རེ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པའོ། །

སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་རྒྱུ་ཏུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སྤངས་ཤིང་
རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྤྱང་དཀའ་བའི་ས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་དང་ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སོ། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་ལྔ་པ་སྤངས་ནས་རྣམ་པ་ལྔས་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་ས་པ་སྟེ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་
རྩལ་པོ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཉིད་ནི་གཅིག་གོ། །འདོད་པ་ན་ཀུན་དུ་སྦྱོད་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་སྤངས་ཤིང་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འདིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོངས་ནས་གཞན་དུ་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་བར་ཆོད་ཅེས་པས་ན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཅན་
ཏེ། བར་ཆོད་པའི་མཐར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འོ། །

འདོད་པ་ན་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་བདུན་པ་ནས་བྱེ་བྲག་
བདུན་གྱི་ལ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་པ་སྤངས་པ་ནི་
མི་གཡོ་བ་དང་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་སུ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་
ཅན་ཏེ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པའོ། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་
བྱེ་བྲག་དགུ་པ་སྤངས་པས་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ལས་བཤད་པ། བསྐྱེམ་པའི་
ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པ་རྣམ་པར་
སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་
སྤེས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་པར་ས་བཅུ་པ་ལ་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་རྣམ་
པར་བྲལ་བ་ཙམ་དུ་བཤད་ཅེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཇི་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གང་དང་གང་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་དང་དེར་
སྦྱེས་པ་གཉིས་པར་མི་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་མུ་ངན་
ལས་འདའ་བ་ནི་ཆངས་ངེས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་པའོ། །སྦྱེས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ན་འོག་མིན་ནས་དགའ་ལྡན་དང་
དེ་ནས་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་དུ་འོངས་ནས་བྱིས་ན་གནས་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་ནས་
དེ་མ་ཐག་དུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ནས་གང་དང་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དེས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །མངོན་པར་འདུས་
བྱས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམས་བཙམ་པ་ཉིད་
དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས་སྦྱར་བར་འགྱུར་ཏེ་འབད་པ་རྒྱུད་དུ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་

པའོ། །ལྷ་པ་གང་དུ་འཕོ་བ་ནི་དེ་ནས་འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་
པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཆངས་རིས་ནས་འཕར་བ་དང་ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་
ཐམས་ཅད་ལས་འཕོ་བས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། སྐྱེ་བ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེན་པ་དང་ཚུལ་གྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་ཕྱེད་པ་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རི་ལྟར་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་ཕྱེད་ན་སེམས་དེ་མེད་དེ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱེ་བ་སྟེ། གང་ཡང་ཡུམ་
བར་མ་ལས། དེ་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ཤིང་དེ་ལས་
ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ་ཞེས་པ་ནས་རི་སྲིད་དུ་ཐབས་མཁས་
པའི་ཐོད་ཀྱལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲ་ཆོགས་པ་
རྣམས་སུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོ། །

གང་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་ཉོན་མོངས་
པའི་བྱེ་བྲག་བདུན་ཅུ་ཙུག་གཉིས་པོ་རྣམས་སྤངས་ནས་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་བདུན་ཅུ་

ཅ་གཅིག་པོ་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཅན་ཏེ།
 དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་པ་མཆོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དད་པ་དང་མཐོང་བ་
 ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་ཞུགས་པ་པོ་གསུམ་ནི་ཆིག་ལེ་ལྷན་བྲས་པས་
 སོ་སོར་བསྐྱབ་ལ། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་པར་གྲོལ་སྟེ་ལྷ་མ་དང་བྱི་མའི་
 དག་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གང་དེ་ནི་ད་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་
 པའི་བྱེ་བྲག་དགུ་བ་སྤངས་པའི་བྱིར་བྱིར་མི་སྟོག་པ་རྣམས་པ་ལྟོ། །

དེ་ནས་འདིར་སྟོད་པའི་ཅེ་མོའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱད་པ་སྤངས་
 པས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ནི་མི་
 སྟོབ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པས་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མི་
 འདུའོ། །སོ་སོའི་སྟེ་པོ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་བཟུང་བའི་བྱིར་ལོ། །རང་སངས་རྒྱས་དང་
 ཉི་ཤུ་སྟེ། གང་དུ་གསུངས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་སངས་རྒྱས་
 མི་བཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སུ་སོང་ཞིང་ཉོན་ཐོས་རྣམས་སམ་རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ནས་དེའི་ཐབས་ལ་
 མཁས་པས། སྟོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དང་སྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་
 སྟོང་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱས་ནས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
 བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
 པའོ། །

དེ་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། གཅིག་པའི་

རང་ཉིད་ཀྱིས་དང་གཞན་རྣམས་ལ་ཐོས་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་དུ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས་ཀྱང་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ཟག་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་ལས་ཞད་ཅམ་དུ་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་
ཐོག་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྦྱེ་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་ན་དེ་ཉི་བར་དམིགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་མེད་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པས་བདེ་བ་སྤྱིར་བ་ཡང་མེད་དེ།
ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་པ་ནི་མ་
ཞན་པ་ལ་གདམས་པའོ། །

དུས་ལུན་རིང་པོར་སྤངས་པས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན་
ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་དེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་རི་སྤྱིད་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་མི་ངལ་བ་
ལ་གདམས་པའོ། །དེས་སྤྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བལྟ་བ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་ཉན་པ་
དང་ད་གེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་
པ་བལྟ་བ་དང་། དེས་བདག་ཉིད་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པས་པ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ལ་སྟོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ངེ་སྟོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཆོས་པ་མེད་པའི་སྟོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བྱིན་
 པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་གདམས་པའོ། །

དེས་སྐྱོན་ལྟ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་སོ་སོར་ཐོབ་ཀྱང་དེ་དང་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་ཉེ་བར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་ཤིའི་སྐྱོན་གང་གིས་ནི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་ངེ་སྟོད་དུ་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་
 ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་རོ། །ལྟའི་སྐྱོན་ནི་གཟུགས་
 དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་
 རོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
 ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དམིགས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 གིས་གང་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་
 ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱོན་ལྟ་ལ་གདམས་པའོ། །

རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་ནམས་པ་དང་ལྟའི་མིག་དང་ལྟའི་ན་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་ཟག་པ་ཟད་
 པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་སྟེ། ལྟའི་མིག་གིས་མངོན་པར་
 ཤེས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མངོན་
 པར་འདུ་བྱས་པའི་སྟོན་གྱི་ལྟའི་མིག་གི་ནམས་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱམས་

ཏེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ནི། ཡིད་གྱི་སྒོ་བཞིན་དུ་དབང་
པོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་དུ་ཐམས་ཅད་འདོད་དོ། །

རི་སྐད་དུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འངས་དཔལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲར་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་
སྒྱ་དང་མཚན་རེ་རེས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་གཅིག་ལ་སྟོགས་
བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དབང་པོའི་སྒོ་ནི་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་རྣམ་པར་གཞག་
པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་གདམས་པའོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱབ་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་
ལྷག་མཐོང་དག་མདོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡོངས་སུ་སྟོན་ནས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་
སྟོས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སེམས་པ་ཡང་དག་པར་འཛིག་ནས་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དེ་ལྟར་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་དོན་དེས་མཐོང་དོ་
ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གདམས་པའོ། །

གང་དུ་མཐོང་བའི་ཁོ་ནའི་རྒྱན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་
ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གདམས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་ཅིང་སྐྱབ་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་ཤེས་
པ་དང་། རྟེན་སྐྱབས་རིགས་པ་དང་། ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་རལ་བ་
དང་། སྟོགས་བཅུར་ལྟ་དགོངས་ཀྱང་དེས་འདིར་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་

རྒྱུ་ལ་མ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱན་ལྔ་དང་། གཞན་མངོན་པར་ཤེས་
པ་བྱུག་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་འཕགས་པའི་ས་རྣམས་ལ་ཀྱུན་
ཏུ་སྦྱོང་དོ། །ཞེས་པ་ནི་འདིར་གདམས་ངག་རིམ་བཤོ། །

འདིར་ཆོག་གས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་
གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་སྤྲན་གཅིག་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉན་ཅིང་གཞུང་དང་དོན་དག་འཛིན་པ་རྣམས་
ལ་བསམ་གཏན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་བསྐྱབས་ནས་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་དེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
རྣམས། །མཆོད་པའི་དོན་དང་གཞན་དོན་དུ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་
ལ། གདམས་ངག་གིས་བསྐྱན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས། །སྦྱོང་པའི་ས་ལ་རབ་ཏུ་
འདུག །ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགོ་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱེད་ཅིང་སོ་སོར་
བྱེ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ཤས་དེས་རྟེན་ཅིང་ཐོབ་
པ་དེས་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་
རྒྱལོ། །

ཡང་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་ཆ་ཤས་སྟེ། རྒྱང་
དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་སོ་དང་ཆེན་པོའི་ཆེན་སོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་
རྫོད་ནི་ཤིང་གཙུག་པས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མའི་ལྔ་རྟགས་སོ། །ཅེ་མོ་ནི་དགོ་བའི་རྩ་བ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཅེ་མོའོ། །བཟོད་པ་

ནི་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོས་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་རྫོད་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་
སོར་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཏེ།
གང་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བཤད་པ་ནི་དེ་རང་དོན་
ཀྱི་སྐྱབས་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མིན་
ཏེ། དེ་དག་གི་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་གནས་བར་བྱེད་པ་སྤྱིད་ཅེས་བ་ནི་
དེས་ན་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རྫོད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡོད་དོ། །

བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་
རྣམས་ལ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་
ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་
ཡི། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་དང་ལྡན་པས། །དི་ལྟར་རང་གི་རྟེན་བཞིན་
དུ། །ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་བཅས་པ་ལས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱོབ་
པ་ཡི། །རྩུང་དུ་འབྲིང་དང་མཆོག་རྣམས་ཀྱི། །རྫོད་སོགས་རྣམས་ནི་
བྱད་པར་འཕགས། །

ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཀྱི་
ཕྱིར་སྦྱོབ་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྫོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་དེ། དམིགས་པ་
དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱུའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བཞི་པོ་དང་ལྟན་པས་ངེ་ལྟར་རང་གི་ཞེས་པའི་བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ལམ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཐོད་
ཆུང་དུ་ནི།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་དེ་བྱེད་
པའི། །རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འཕོག།

ཅེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་དེས་དམིགས་པ་རྣམ་པ་སོ་སོར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མེད་པས་མི་གནས་པ་དང་འདྲ་ཤེས་པ་མེད་པའོ། །འདིར་ཆེན་པོ་ནི་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཉིད་ལ། འབྲིང་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པས་གནས་པ་ཆུང་དུ་ནི་
འདྲ་ཤེས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་ཞེན་པ་ནི་བདེན་པ་དང་འབྲེལ་
པ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་བར་དམིགས་པ་བྱས་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡོད་
པས་སོ། །མཉམ་པར་བཞག་པས་ནི་སྒྲོམ་ཞེས་ཏེ། དེས་ནི་བར་དམིགས་པ་མེད་
པ་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིམ་པས་སོ། །དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་
ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མིན་ཏེ་དེས་ནི་བར་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་

སེམས་མེད་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་རྒྱན་
 ཆད་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོའི་ཤེས་བསམ་གྲང་རྫོམ་སེམས་མེད་པ་
 སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པས་
 གྲུན་ནས་བསྐྱར་བའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་མི་མ་སྤྱན་པའི་ཕྱོགས་དག་
 དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །

དེ་ཞེས་པ་ནི་རྫོམ་པ་མེད་པའོ། །དེ་ཅི་ཞེས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་
 ཆོག་དེ་ཆད་མའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་པར་བྱེད་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་
 བཅེས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འོ་ན་
 སྤྱན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་དམ་པར་སོ་སོར་རང་རིག་པས་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བྱུབ་ཅེས་པ་ནི་རི་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པའི་རང་རིག་པའི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རིག་པ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། གཉིས་སུ་རིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཆད་པའི་
 སྤྱན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་དེས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
 ནི་སེམས་པ་མ་སྐྱེད་པའི་ཐ་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་གསལ་
 བར་གཉིས་སུ་མེད་པ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འཁྲུལ་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པས་

བསྐྱེད་པ་སྟེ་རིག་པར་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡང་
མིན་ཏེ། གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པ་དག་པམ་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མི་འཐད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
འབྲུལ་བ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་བསྐྱེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་
པ་ཡང་འབྲུལ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་པོའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་རིག་པའི་བྱ་བ་ཡིད་
ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཇུག་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་
གཅིག་ཏུ་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་ཞེན་མིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་ཡང་རང་རིག་
པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། གཉིས་སུ་མེད་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་
དེའི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་གསལ་བའི་ཆ་ནི་རང་གི་སྒྲུང་བའི་ཆ་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དེས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གསལ་བའི་
མངོན་སུམ་མེད་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྐྱོད་ནི་གསལ་བར་
མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་པས་གསལ་བར་སྐྱོར་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་གསལ་བ་ཉིད་ན་བདག་མེད་པ་གསལ་བ་ཡང་ཡིན་
ཏེ། སྟོག་གྱུར་གསལ་བ་ཉིད་ལ་ཚུར་གསལ་བ་མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མངོ་སྟེ་པའི་འདོད་པས་འཛིག་རྟོག་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་

དེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟོག་པར་གྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བཅས་ལྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་མེད་པས་ན་མི་ལས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། དེའི་
རིགས་མ་ཐུན་པའི་གཏན་ཆོག་སྟོན་པའི་བྱིར་ན། རང་གིས་རིག་པ་ནི་དོན་རིག་
པའི་འབྲས་བུས་བཟོ་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
འབྲུབ་ལ། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་ཞེས་པའི་དམ་པ་
མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་འདོད་པའོ། །

དེ་ནས་སྣ་ཆོག་ས་པ་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཉིད་ལ་མ་རིག་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་བྱི་རོལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེན་མིན་ཏེ། རང་རིག་པ་ཅམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ལ་
བརྟེན་པའི་མ་རིག་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ནས་མི་འཇིག་ཀྱང་གཞན་དུ་འཇུག་
པའི་སྐྱེད་པ་སོར་དམིགས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཉེ་
བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་འདི་ཉིད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་གྱི་བྱ་བས་བྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་བྱེད་ལ། དེ་ལས་དོན་གྱི་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་རྗེས་
སུ་མ་ཐུན་པ་ལ་ཞུགས་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་
དུ་ན་དབྱང་མི་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡང་གཞན་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་རིག་པ་མེད་པ་ལ་
དེས་བྱེད་པར་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་སོ་ཉིད་ཀྱི་རང་རིག་པའི་

མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མི་སྤྲོད་དོ། །

དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རང་རིག་མཐར་ཐུག་པ་འདིའི་ཞེས་
འབྲུག་པའི་ངོ་བོ་མེད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་ཕྱི་ངོ་ལ་གྱི་འབྲུལ་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་མངོན་པར་སྒྲོམ་པས་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་པ་ཉི་པར་
བཏགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ངེས་པ་དག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་
ན་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དེ། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ནས་
ཕྱི་ངོ་ལ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབྱེ་
བ་ནི་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་རང་རིག་པ་ཅམ་ཏུ་ཆུད་པ་ཉིད་ཅེ་ན་ནི།
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་འབྲུལ་པའི་མ་རིག་པའི་འཁོར་བའི་གང་དེ་མེད་པས་
གཉིས་སུ་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབད་མི་དགོས་པར་
མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟོག་ཏུ་དེ་ལྟར་གྲོལ་
བའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

གང་ཡང་གཞན་ལ་སྒྲོས་ཏེ་སྒྲོ་མི་གསལ་བའི་འབྲུལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཏུ་མ་ནི་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་ཐམས་ཅད་མི་འབྲུལ་པར་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ནི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཅེས་ཁྲིད་ཀྱིས་འདོད་ན། གཞན་གྱི་དང་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་ལ་
དམིགས་པ་དག་ནི་མི་སྒྲུར་ཏེ། མི་གསལ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐེ་ཚོམ་
ངེས་པ་ཕྱི་ངོ་ལ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་མི་མ་སྐྱན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲ་
དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབྲུག་པ་དང་ཕྱོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཐ་སྙད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཏེ་འཇུག་པ་དང་ནི་མ་འཇུག་པ། །བརྟགས་དང་མ་བརྟགས་པ་དག་
ནི། །དཀར་པོ་ནག་པོ་ལ་སོགས་པའི། །དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་མཐའ་དག་ནི། །ཤེས་
པ་ལས་གཞན་པ་དང་དེ། །ལྟན་ཅིག་དམིགས་ཀྱི་སྤྲ་མ་དང་། །ཕྱི་མ་ཉིད་ནི་རིག་པ་
མེད། །ཅེས་པ་སྤྲ་ཆོགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ནུས་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འདི་
ཤིན་ཏུ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་འདི་མི་འདོད་པ་མེད་ན་འདི་རི་ལྟར་རིགས་པས་སྐྱེད་པ་ཉིད་དེ་ལྟར་
མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རི་ལྟར་ནི་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་རིའི་ཅེ་མོ་ལ་ཞོན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པ་མེད་དེ་དེས་འདི་ལྟར་འཁོར་བ་
ཞེས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་རི་ལྟར་དུ་འདོད་ཅེས་བརྗོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པས་
འཕངས་པའི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་
བག་ཆགས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་ལས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་
གི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་གང་ཡང་གོམས་
པར་མི་བྱེད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་སྤྱོད་ཆགས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོག་པ་
ཡང་མི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །

རང་རིག་པ་ཉིད་ནི་གཅིག་སུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
ན་གང་རི་ལྟར་སྤྲ་བ་དེ་ཤེས་པའི་རོ་ལ་དེའི་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཡང་འཁོར་བར་
འཇུག་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ནི་ཐར་པར་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་གྱུར་ཀྱང་གཉིས་མེད་ལ་གཉིས་མེད་གཞན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཉིད་དུ་
འཇུག་པ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ནི་འཁོར་བར་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་

འདི་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་བར་ཐམས་
ཅད་དུ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བར་གང་དུ་ཡང་མིན་ནོ། །

འདིར་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་བྱིས་པ་ལ་ཀུན་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཐ་
སྟད་དུ་ཉི་བར་གཟུང་བའི་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་བདག་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཉིད་ནི་འབྱུང་བ་ལ་གནས་སོ་
ཞེ་ན། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པས་སམ་མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཏེ། དེ་ལ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
ངེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་མེད་ལ་ཡུལ་ལ་སྟོན་ན་ནི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་ན་གཞན་ནི་རྟོག་པ་
ཉིད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་དགར་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་
གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
པ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་འགྱུར་བའི་ཤེས་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་འདིར་དོན་དམ་པར་རང་རིག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་བྱལ་ལ། རྗེས་སུ་དབགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ལས་
སྒྲེས་པའི་རྟགས་མེད་དེ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྒྲེས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་དང་སྟོན་
ཅིག་གང་དུ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དབང་པོ་ལས་ཤིན་
དུ་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།

གཉིས་སུ་མེད་པས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །མི་
དམིགས་པ་ནི་མེད་པས་བསྐྱབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

དེ་ནས་གང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་མཐོང་
བའི་གསལ་བ་བཞིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་
པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ཅུམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་
རོལ་དུ་རྣམ་པར་ཆད་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཞེས་པའི་ཆིག་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཏེ།
རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་འཐད་པ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རི་ལྟར་ན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བདེན་པར་རང་གསལ་བར་ཡོད་པ་ཐ་
སྙད་ཀྱི་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་གསལ་བས་གསལ་བ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་མེད་དེ། བན་ཚུན་
ཉེན་པའི་སྟོན་གྱིས་ན་གཅིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་
པོས་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཐ་
སྙད་བྱེད་ཀྱི་གང་དུ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྲུབ་པའི་ཐོས་སྒྲོས་ཅུམ་ཡང་མེད་
པ་གང་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །

མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
དང་སྐྱབ་བྱེད་དག་ཏུ་བྱུང་བ་དེས་པ་མེད་པས་གཏན་ཆིགས་མ་ངེས་པ་ཉིད་
དོ། །དེ་ནས་གཞན་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་གསལ་བའི་ལས་དང་ཆོས་ཐ་དད་པའི་

དབྱིབས་ནི་བྱེད་པ་པོའི་ཚོས་དང་སྟེ་གཉི་ག་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་གསལ་བ་ཅམ་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ན་ནི་
 གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྟེ། འདི་ནི་གདོད་ནས་གཉིས་མེད་རིགས་པར་བཤད་པ་ནི་
 གསལ་པའི་བདག་ཉིད་མི་སྒྲིགས་སྟེ། འདི་ཉིད་གང་གིས་བསྒྲིག་ཀྱང་ནི། །མི་
 སྒྲིགས་མངོན་སུམ་ཉིད་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་ཉོགས་བཞིན་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་པའི་ལས་ལ་ཚོས་སུ་
 བཤད་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་གསལ་བ་ཅམ་
 གྲུབ་ཀྱང་། རང་རིག་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དཔེ་སྟོན་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་
 ཁྱབ་བ་མ་ངེས་པས་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་བས་འདྲིར་རྗེས་སུ་དབག་པས་ཀྱང་བདག་
 ཉིད་གྱིས་རིག་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །

འདི་ཉིད་གྱིས་ན་སྒྲ་དོན་ཅམ་པར་རིག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པོ་ན་ནི་བའི་འཚོ་
 དང་དེའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་རྩེ་བ་
 ཏུ་ཡང་བྱི་རོལ་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཀྱན་རྩེ་བ་ཏུ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པས་འདྲིར་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་འཁོར་
 ལོ་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་པ་མེད་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་
 དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་

མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་དུ་ཡང་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བ་དེ་རི་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྟག་པར་སྒོག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་པས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟགས་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བས་ན་རྗེས་སུ་དབག་པ་དེ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ལ། གང་ཡང་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དབག་པས་ངེས་
 ཞེས་པ་འདི་ནི་གསལ་བར་བྲམ་ཟེའི་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་གང་སྤྱང་དུ་རྒྱང་བའི་
 བདག་ཉིད་མི་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་སྟེ། འདིར་སྔོན་པོ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པས་རྟོགས་པ་གྲུབ་ན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་མེད་པས་སྔོན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་བ་ལང་ཁ་པོ་གང་ཞིག་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དང་ཁ་པོའི་སྤྱ་གྲུ་དག་ལ་བ་
 ལང་དག་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བ་ལང་ཉིད་དུ་ཡང་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་ན་ནི། དེ་ལྟར་གོང་བྱ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པས་ནི་ཐ་དད་
 པའི་ལམ་དུ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དཀར་པོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཐ་དད་དུ་
 གསལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་དང་། སྔོན་པོ་དག་ཐ་མི་
 དད་པར་གསལ་ཞེན། སྤྱི་དང་རྗེས་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ལ་ཅི་མ་རིག་
 པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་མྱོང་བའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རུས་ཞེས་པ་ནི་གཉི་ག་ལ་
 ཡང་ཐེ་ཚོམ་སོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་པོར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་གསལ་བའི་སྤྱང་བ་ན། དེ་ལྟ་ན་
 བྱི་གོང་བྱ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་རུས་པའོ། །

གཞོན་བྱེད་སྟེ་པོ་ལ་སོགས་པས་མི་གཞོན་དེ། རྟོགས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་

ཞེན། གནོད་པ་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་པོ་ཐ་དད་དུ་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བ་གང་དེས་སྔོན་པོ་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་མེད་
དོ། །མར་མེས་བུམ་པ་གསལ་བས་གསལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་
ཐ་དད་ན་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ་དེས་གཞན་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་པ་
ཡང་གསལ་བ་མེད་དོ། །

སྔོན་པོ་ནི་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོད་ན་ནོ་ཞེན། གཞན་ཉིད་དུ་མེད་
ན་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ཉིད་དེས་ན་འདིའི་
རིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་མེད་ཀྱང་སྔོན་
པོའི་སྒྲོད་ན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ལ་སྔོན་པོ་དང་གསལ་བ་བདག་དུ་བཏགས་པ་
ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པའི་འདོད་པ་ནི་ཅི་ཡང་མིན་ཏེ། བཤམ་
པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་པ་ཙམ་པོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གྲགས་ཞེས་པའི་
མ་རིག་པས་སྔོན་པོ་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ན་མ་རིག་པའི་སྐྱེད་པ་པོར་གྱུར་
པས་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་སྔོན་པོ་སྒྲོད་ན་དུ་ཏོགས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་དོ། །

སྒྲོད་ན་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མེད་ཅེ་ན་མིན་ཏེ། རང་
ཉིད་གྲུབ་པ་ལ་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུར་བརྗོད་
ལ། སྔོན་པོ་ནི་ཡུལ་དུ་ས་པས་སྐྱེས་པས་འབྲས་བུ་གཞན་བཞིན་དུ་རི་ལྟར་
གཞན་ལས་འབྱུང་བར་མི་འདོད། སྔོན་པོ་ནི་གཞན་ལས་སྔོན་པོ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་

དེའི་ཕྱིར་མེད་པས་ཤེས་པ་ནི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདོད་
པས་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། མ་མཐོང་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་མི་རྟོག་པས་
མི་འགྲུབ་པོ། །

འདིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ག་ཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ནི་རང་གི་ནང་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ལ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་
ལ་ཡང་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གནས་པར་རྣམ་པར་མེད་པའི་ཤེས་པས་
རྣམ་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་ནི་དོན་དེ་ལ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཆད་
པའི་ཡུལ་དུ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་དོན་གྱིས་གསལ་བ་ཅན་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བར་འགྱུར་ལ། སྤྲ་དོན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་སྟོས་པས་འདིར་
འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པས་ན་གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་རིག་པ་ཅམ་
ལ་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ལ། གཞན་རིག་པ་ན་མ་རིག་པ་མི་སྲིད་པའམ་
འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་གཞན་རིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་
མེད་པས་དེ་སྲིད་དུ་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྡོན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དུས་ཅན་རྣམས་འདིར་
རིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་རག་མི་ལས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ནི་སྤྲ་དོན་གྱི་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པར་འབྲས་བུར་མི་
འགྱུར་ཏེ། རག་མི་ལས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱ་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ངེས་རིག་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དུས་གཅིག་པར་རང་རང་གི་ངོ་

པོ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གང་
ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པས་ཚུ་རོལ་མཐོང་
བའི་སྐྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པར་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འདོད་དེ་
རི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ལ་བདེན་པའི་རང་རིག་པའི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པ་
རྗེས་སུ་དབག་པས་སྐྱབ་ཅེས་པའི་རྟགས་ནི་སྐྱོད་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཅན་ལོ་ཞེས་པ་ཉེ་བར་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གང་ཞིག་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
དང་ལྟོག་པས་རྗེས་སུ་བརྟགས་ན་མ་དམིགས་པ་ལས་ས་བོན་དང་སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུ་ནི་
མི་མཁས་པ་ལ་མཁས་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པའི་ཤེས་པ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་
ངོ་བོའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ལ་ས་བོན་
ཏུ་རིགས་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། དེའི་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དོན་དམ་པའི་ས་
བོན་ནི་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོད་ཀྱི་
སྒྲོན་པོར་སྤང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་ནི་གང་ཏུ་འཇུག་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཉམ་པར་བརྟེན་པས་བདག་སྐྱབ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དོ། །ཁྱད་པར་གྱི་གཞལ་བྱ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་གསལ་ཡང་དེ་གནས་པ་མི་འགལ་ཞེས་པའི་གསལ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་པ་ལ་ནི་སྤྱད་འབྱེན་པ་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོས་པ་མེད་
དོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་ཞིག་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོས་
 རྗེས་སུ་འབྲུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་པས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་རང་གི་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ནི་མེད་དེ། བག་
 ཆགས་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་ན་ནི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྟོམས་
 བར་འགྱུར་བས། དེས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་སྐྱེས་ནས་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅེས་བཤད་དེ་དེ་ལ་རྣམ་པ་མེད་པའི་
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་
 བཅས་པ་དེ་ཉིད་དབྱུད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་། རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བ་དེ་རྗེ་ལྟར་འབྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེའི་ངོ་བོས་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཡང་དབྱུད་པར་བྱ་
 སྟེ། གཅིག་ལ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་འདི་ནི་སྐྱེས་བྱ་ར་རྒྱལ་ཅན་གྱི་
 འབྲུགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། དེ་བརྟག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །

གང་འདིའི་འདོད་པས་དབེན་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཤེས་པ་
 རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བསྟོམས་པར་བྱས་ན་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་རྩོགས་པ་ན། དེ་ལྟར་
 རྣམ་པ་མེད་དེ་གང་ཡང་གཞན་དུ་དེ་ཉིད་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཀུན་སོན་པ་ཉིད་
 གྱིས་བྱལ་བོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་དེ་གཉི་ག་ཡང་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་ཏེ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་
 ཤེས་པ་མི་འབྲུག་ལ། བྱལ་ན་དེའི་འདོད་པས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་

དེའི་ཀླུ་པ་བསྐྱོད་ཀྱིས་བསྐྱོམས་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེས་
བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་ཏེ། ཟད་པར་ས་དང་། ཀླུ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་
ཀླུ་པ་ལ་ཆད་མས་འཐད་པའི་ཀླུ་པ་མེད་པའི་ཀླུ་པར་ཤེས་པ་སྐྱོད་ན་ཀྱི་ཀླུ་
པ་ཉི་པར་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱོམས་པས་གསལ་བར་འགྱུར་བ་ན་ཀླུ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྱུང་པ་ལོག་པས་ཀླུ་པའི་འཁོར་ལོ་མི་སྤང་ནས་
ཀླུ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གསལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་དེའི་ནང་ན་རྗེས་ཀྱིས་སྤང་བའོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡང་བཅོམ་ནས་སྤང་བ་
མེད་པ་ལ་སྤྱོད་བཞི་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་སེམས་དག་པ་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཀླུ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་མེད་པས་སྤྱོད་བ་པོ་
མེད་ཅེས་པ་སྟེ། སྤང་བ་ཅད་ཟིན་ཏོ། །

འོན་ཏེ་ཡང་དག་པའི་བདེན་པའི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་
ནས་འཇིག་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་ཀླུ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱོད་ན་སྤོང་སོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཀླུ་པར་དབྱེད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་ལས་
ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སོ་སོར་སྤང་ན། སོ་སོའི་ཀླུ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
དོན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྐྱོད་ན་ཀྱི་བརྟགས་པའི་རོ་བོའི་སྐྱེད་པ་སོ་སོར་
རྩ་བའི་ཤེས་པའི་ཡོངས་སུ་སྐྱུབ་པའི་རོ་བོ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེ་མི་སྤང་ན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤོང་ལས་

དང་གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་
དང་སྦྱལ་བའི་སྦྱའི་སོ་སོར་སྦྱང་བས་ནམ་བེའད་པའི་ཉོགས་པ་རི་ལྟར་བྱལ་སྟེ།
གང་གི་ནི་སྟོན་པ་གང་ནི་བཙམ་ལྟན་འདས་གང་ནི་གདུལ་བྱ་གང་གི་གང་ནི་སྦས་
བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ལ་རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་དག་སོ་སོར་སྦྱང་བས་དེ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་སུ་སྦྱང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པའི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལུང་གིས་འགལ་བ་ཡང་སྤང་བ་
དཀའ་ལ་གང་ཡང་སྦྱང་བ་མེད་པའི་གསལ་བར་སྦྱ་བའི་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱས། དེ་ནི་རབ་རྒྱ་
འབྱུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་པའི་མངོན་
སྤྱུ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་པ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་མིན་ལ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་
ཞེས་པའི་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་མི་
ཙོད་པ་དང་། སྟན་བྱང་བ་ཡང་ནི་གངས་ཅན་ཀྱི་བྱལ་མཐར་འགྱུར་རོ།

གཅེར་བྱ་པས་ཀྱང་ནམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནམ་པར་བྱང་བ་དང་། ནམ་པར་
མེད་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པ་དག་གང་དུ་ཡང་ཐ་དད་
པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་ནམས་མཐའ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་
དང་ནང་ཉིད་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཐ་དད་པའི་གསལ་བ་དག་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་
སྤྱི་ཞེས་ནི་བྱ་བ་སྟེ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ནས་འགོ་བ་ཞེས་
བརྗོད་དོ།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་དག་གིས་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉིད་

ན། དེ་ལ་ཁ་ཐོ་དང་སྒྲིབ་ཐོ་དག་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དག་ལ་ཡང་བ་ལང་ཉིད་དུ་ངེས་
བ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཡང་ཞོག །དེ་ལྟར་ཡང་གོང་བུ་ཅམ་དུ་ངེས་
ཀྱི་ཐ་དད་པ་མིན་ཏེ། གསལ་བ་ཉིད་དང་སྔོན་པོ་ཅམ་དང་། བདེ་བ་ཅམ་དུ་གསལ་
བ་ནི་ཐ་དད་པ་མིན་པས་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་ལོ། །

གལ་ཏེ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་དག་ཐ་མི་དད་
བར་རྟོགས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་བར་དམིགས་པ་དེས་ན་གཉིས་
སྒྲིབ་མེད་བར་ཡིད་མི་ཆེས་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཁ་ཐོ་དང་། མང་པོ་དག་གི་བ་ལང་ཉིད་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གཉིས་སྒྲིབ་མེད་བར་
ངེས་མ་སྤྱོད་སྟེ། འདིར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་དུ་
འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་དང་བདེ་བ་མཐོང་བ་ཞོ་ན་གཉིས་སྒྲིབ་མེད་བར་ངེས་
མཐོང་བ་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་གོང་བུར་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ཉིད་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་
བའོ་ཞེས་རྒྱས་བཤོ། །གལ་ཏེ་ཡང་གསལ་བ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་ངོ་བོ་དང་། སྔོན་
པོའི་ངོ་བོ་ནི་དེའི་སྔོན་པོ་འདི་ཉིད་བདེ་བར་འགྱུར་བའོ། །བདེ་བ་སྔོན་པོ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྔོན་པོ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པའི་
ཡུལ་ཉིད་པས་སྒྲིབ་བ་མེད་བར་ཉམས་སྒྲིབ་བས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཏེ་སྔོན་པོ་དང་བདེ་བ་དག་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རང་
རིག་པའོ་ཞེས་ཏེ། གང་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཞེས་པ་དང་། བདེ་བ་ཡང་གཞན་ལ་
སྔོན་པོ་ཡང་གཞན་ཞེས་པ་ནི་པན་ཚུན་འགལ་ཏེ་ དེས་གང་ལས་ཐ་དད་པའི་གོ་
སྐབས་ཉིད་ཀྱི་མཆམས་སྒྲིབ་ཐོག་སྐབས་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་

པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གང་ཞིག་ནི་གསལ་བ་གཅིག་ཤུའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མི་གསལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ཐ་མི་དད་པར་གནས་ལ། ཕྱི་རོལ་དག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དུ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་མེད་པ་ནི་མེད་
པས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཞད་ཅམ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པ་
ཉིད་ལ་གང་ལས་ཐ་དད་དེ། འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་རིག་པ་མེད་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཉིད་ལ་གསལ་བ་མེད་ལ། གསལ་བར་བྱ་བ་
ཡང་སྒྲུ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཉིད་དུ་མི་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བརྗོད་པ་ནི།

འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་བརྟགས་དང་མ་བརྟགས་ལ། །དཀར་པོ་ནག་པོ་ལ་
སོགས་དབང་སྐྱེས་མ་ལུས་ནམས། །ཤེས་ལས་གཞན་དུ་ཐ་མི་དད་པར་ལྟན་ཅིག་
དམིགས། །སྟོན་དང་ཕྱི་མ་ཉིད་ལ་རིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ། །ཞེན། ཅི་བྱལ་
པའི་མཐའ་གཡང་ས་ནི་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་ཙམ་པ་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་མེད་
བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྒྱུད་གཞན་སྤིད་པ་ན་ནི་ངེས་པར་རང་གི་སེམས་དེ་
ལས་ཐ་དད་པ་ཅན་ལ་ཐ་མི་དད་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འདིར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་དུ་བརྗོད་ལ། མངོན་སུམ་
རང་རིག་པ་ཅམ་དང་། །གང་དུ་ཀུན་ཏུ་གནས་སྐྱུར་པས། །འདོད་པས་དག་ཡོད་
ཅེས་བརྗོད་ལ། །འདི་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་བཅིས། །

ཞེས་བྱ་བ་ན། ཚུལ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་སངས་
རྒྱས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱལ་པའི་མཐའ་ཁས་སྤངས་པ་སྟེ། ལྷ་ཆོགས་ཆངས་བར་
སྒྲུ་བ་ནམས་ཀྱི་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་བདག་གི་ངོ་

མོར་ཡོངས་སུ་གསལ་བའི་ཆུ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་
པའི་རྟག་པའི་རང་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ཆངས་པ་ཤེས་པ་སྟེ། རོན་
དམ་པའོ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་པའི་མཐའ་སྟེ། གང་དུ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མེད་པའི་
གཅིག་མེད་པའོ། །

བདག་ཉིད་འདིས་ནི་རྣམ་མཁའ་ཁྲབ་བདག་དེ་ལྟ་ནའང་། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་ལྟར་ཐུགས་ཀྱིས་གསལ་བ་ཡི། །བསྐྱབ་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཤིན་
ཏུ་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ནི་ཅུང་ཟད་མིན་ཅིང་དེ་ཡང་ངེས་པར་དམ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་མཁའ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་དང་
དུས་ལ་ཁྲབ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སོ་སོར་སྤང་བ་ཁྲོད་ཀྱི་ལྟར་ན། མ་རིག་པ་
མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསལ་བ་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་
པ་མིན། ལྟ་ཆོགས་གསལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། ཅུང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་ཞེས་འདིར་བཙམ་ལྟར་འདས་
འཁྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་སྤང་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལམ་འཛིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
ན་འདིར་བྱད་པར་མེད་པའི་སྟ་ཆོགས་པ་དང་འདིར་ནི་གཉིས་མེད་དང་གསལ་
བའི་སྒྲ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པས་གཉིས་སུ་གསལ་ཞེས་པའི་གསུམ་གོ་བྱད་
པར་མེད་དོ། །ཐ་མའི་འདོད་པ་ཡང་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པས་རྒྱད་
གཞན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་གསལ་བ་ཙམ་སོ། །

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་རོ་བོའི་རྣམ་པ་མེད་
པར་སྤྱོད་པའི་སངས་རྒྱས་པས་གཞན་གྱི་རྒྱད་མེད་ཅེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་

བདག་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
གསལ་བ་མེད་པས་མེད་ཅེས་ཉིད་ནི་སྤྱང་བ་མེད་པའི་ཆངས་པ་དང་བྲད་པར་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ནི་རྟོག་པའི་
བདག་ཉིད་ལ་གསལ་བ་ཅམ་པོའི་ཆངས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ།
ཚུ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་མ་རིག་པས་ཀྱུན་དུ་བསྐྱིབས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྟག་པ་
དང་བྲབ་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བྲད་པར་ལ་གོམས་པས་མ་ལུས་པའི་མ་རིག་
པ་ཟད་ནས་དེའི་བྲད་པར་ལས་བྱུང་བ་འདྲིར་གསལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རིག་
བྱེད་ཀྱི་བྱུབ་པའི་མཐའ་སྟེ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་མི་སྤྱད་ན་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་
ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་གང་དུ་བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་སྦྱེས་བུའི་དོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། རི་
ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབག་ཏུ་མེད་པའི་གཞན་གྱི་སེམས་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་
འཇིན་པ་བཞིན་ཐ་མི་དད་པར་འཇིན་པ་ཡང་ཐོང་ཤིག །

དེ་འདྲི་ལྟར། གང་ལས་ཐ་དད་མཐོང་བ་དང་། །མ་འབྲེས་ཐ་མི་དད་པར་
ཤེས། །ཐ་དད་ཐ་མི་དད་དག་ལས། །གཞན་པའི་དངོས་དང་དངོས་འཇིན་
མེད། །ཅེས་ཏེ། གང་དུ་ཡང་མེད་དོ། །དོན་དམ་པར་ནི་དངོས་པོ་གཟུང་བ་དང་
འཇིན་པ་ཐ་དད་བའས་ཐ་མི་དད་རྣམས་མེད་དེ་དོ་པོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉི་ག་མེད་པའོ། །དེ་ཉིད་སྟོས་པ་དེས་རིག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བདེན་པ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་གི་བདེན་

བ་དང་མི་བདེན་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་བ་དང་བྲལ་ཞིང་མེད་པས་དེ་ལ་མི་སྲིད་
དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་དང་གཞན་གསལ་བའི་ལྷོག་པའི་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་
དགའ་བས་སྤྱོད་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གཞན་གསལ་བ་ནི་རིགས་བ་ཁོ་
ནའོ། །

ཐེམས་པོ་ལས་ལྷོག་བ་ཅན་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་རིག་པའི་རོ་བོར་
ཡང་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྣམ་པར་ཆད་པའི་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་བ་ཅན་
ཀྱི་བྱེ་རོལ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
བ་མེད་པའི་ཤེས་བ་དེས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ནི་བདེན་བ་ལ་
སོགས་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས། སྒྲོ་བརྟགས་ནས་ཡང་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་བ་པོའི་
བྱེད་བ་སྟེ། རྫོད་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྒྲུར་བའི་སྒྲུར་བྱའི་དོན་གསལ་བར་
མ་ངེས་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་འཛོག་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཉིད་ལ་
དམིགས་བ་དང་མངོན་པར་རྣོ་བ་ལ་སོགས་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པར་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མིན་བ་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་ནས། ཐེ་ཚོམ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐའ་གཅིག་པའི་
ཡུལ་ཀྱི་ཕྱིར་ངེས་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེ་རོལ་ཀྱི་དངོས་པོས་གནས་བ་འདི་ཐམས་ཅད་
དང་གཞན་ཀྱི་སེམས་ཡོད་བ་ཉིད་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའོ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་
སྲིད་བ་ནས་གོམས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ན་བྱིས་བ་དང་བྱད་
མེད་ལ་སོགས་བ་དང་། ཡང་འཛིག་རྟོན་པས་སྐྱེས་བྱུ་ལ་སོགས་བ་ཅན་དུ་མངོན་

སྤྲུལ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་སྤྲུལ་སེམས་སྤྲུལ་མེད་པ་དང་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཅིང་། སྤྲུལ་དུ་འབྱུང་པ་དང་བརྟེན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་ལ་ཉེ་བར་འབྲུག་ལ། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཐེ་ཚོམ་མི་སྦྱེ་བ་
 ཉིད་དུ་གཞན་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དབག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་ཆོག་གི་བརྗོད་པའི་བྱ་བ་སྟོན་ལ་དེ་མེད་པ་ན་མི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་སྟོན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པའི་སེམས་དང་སྟོན་ཅིག་པས་ཆོག་ཏུ་
 བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་དེའི་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་རྣམ་པར་ཆད་པའི་ཆོག་གིས་
 བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔོག་
 པར་བྱེད་པས། རྒྱད་གཞན་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཆད་མ་དང་གཞལ་བུའི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པས་ན་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་བྱ་སྟེ།
 གཞན་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་ཏུ་
 ཐོབ་པ་ཅམ་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་པ་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཉིད་ནི་ཐ་སྣང་
 པའི་ཆད་མར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་
 པ། འདི་ལྟར་ཀུན་དུ་ཐ་སྣང་ནི། ཆད་མ་ཡིན་མཁན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དེ་སྤྲུལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྲུལ་དུ་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་རྟགས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པའོ། །དགག་པ་འགྲུབ་སྟེ་
 རྟོགས་ཆོས་དང་འགྲེལ་པས་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་

རྟགས་འཛིན་པར་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཟུང་བར་འགྱུར་ལ།
ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་གོམས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་
མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངོ་ན་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པས་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཆོད་མ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་དེས་མི་གཞོན་དེ། ཅུང་
ཞིག་བསྐྱབ་བྱའོའི་ལ་དེ་ལྟར་སྡོ་བཏགས་པའམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་བསྐྱོག་
བྱའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་གྱི་དོན་ནི་མི་ལམ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྡོ་འདོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་གྱི།
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ནི་
མངོན་སུམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པས་མི་གཞོན་ལ་གཞོན་པ་ནི་བདེན་པར་སྡོ་
བཏགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེ། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་དེ་མེད་ཅེས་པས་ན་མངོན་
སུམ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་གང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་དོན་
དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཏེ། དེ་ཡང་བ་
ལང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་མེད་ལ།

དམིགས་པར་རུང་བ་མ་དམིགས་པ་ལས། གང་གང་དུ་དེ་བདེན་པར་དམིགས་པ་
དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་སམ། གཞན་རྣམས་ཡོད་པའི་
མཐུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་རྣམས་གང་མེད་ན་གང་མི་འབྱུང་བས་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་འོ་
ཞེས་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོང་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ནི་
ཀུན་རྫོང་པའི་དེ་ཉིད་འཐད་ལ། སྤྲོ་ནས་ཡོད་པའི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་། རྒྱ་
བ་དག་གི་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་བཏགས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཆོག་པའི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ནི་ཆོས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཐོབ་ལ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས་ཏེ། འདི་ཡོད་པ་ལས་འདི་འབྱུང་བ་དང་འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཞེས་པས་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་དང་། མི་སྦྱོར་བ་ནི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་
པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་བྱ་བས་སྤྲོ་མ་དང་ཕྱི་མའི་དངོས་པོ་
གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་བཏགས་པས་དངོས་པོར་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཐ་དད་པ་ཙན་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་དང་།
དམིགས་པའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་མཛོན་པར་འདོད་པ་དག་འགོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་སྒོས་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མའི་དངོས་པོ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་ནས་
 དེའི་རྗེས་ལ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱིས་པ་ཅན་གྱི་སྒོས་རྗེས་སུ་མཆོམས་སྒྱུར་བས་སྒྲ་མ་
 བྱུང་བར་ཅན་དུ་འདུས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མའི་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་
 ཉིད་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཀུན་
 རྒྱུ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཀུན་དུ་སྒྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅུང་རིག་པ་
 ཞེ། གང་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བར་གཞག་པ་མེད་པས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ། གང་ཡང་ངེ་སྟར་འབྲས་
 བུ་སྐད་ཅིག་ལ་རང་གི་རྒྱུའི་སྐད་ཅིག་གི་དངོས་པོ་མཐོང་ལ་དེ་མེད་ན་དེ་དེའི་
 རྒྱུའི་སྐད་ཅིག་དང་དུས་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་སྒྲ་ཆོག་པས་བར་གྱུར་པའི་
 སྐད་ཅིག་མའི་དངོས་པོ་ཡང་མཐོང་ལ་དེ་མེད་ན་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་དང་ཞེས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ནི་རིགས་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་དོན་དམ་པ་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་ལས་གཞན་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་པའི་རྒྱ་ནི་
 མ་གྲུབ་ལ། རྟག་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མེད་པས་མངོན་སུམ་
 གྱིས་སྟན་ཅིག་གཟུང་བར་མི་ཅུས་པ་ཉིད་པས་བདག་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་
 པའི་འབྲས་བུའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པ་མེད་ལ། བདེན་
 པ་དེ་དང་མ་བྲལ་བར་གང་དུ་ཡང་བདེ་བ་མི་སྐྱེ་འོ། །

དེ་ལ་སྟོན་པ་ཡང་མེད་དེ། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་དོན་དམ་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་
 རྩུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་དོན་དམ་པའི་འབྲས་བུའི་སྐྱེད་པ་པོ་
 རང་ལས་སམ་གཞན་ལས་སམ་གཉི་ག་ལས་སམ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ལས་སམ་
 རྒྱ་མེད་པ་ལས་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སོགས་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དངོས་
 པོའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱ་ཉིད་མི་འཐད་ལ། མེད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་རྗེས་སུ་
 འགོ་བ་བཞིན་དུ་མེད་ཅིང་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་ལ་རང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་ལ།
 རྗེས་སུ་གང་ཆ་ནས་མེད་པར་སྐྱེས་པས་ན་སེམས་པ་བཞིན་རང་ལས་རི་ལྟར་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར། གང་ཞིག་རྗེས་སུ་མིན་པས་གང་ཞིག་རྗེས་སུ་མིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་
 དེའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བ་ནི་ཆེས་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པས་རྟག་དུ་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་མངོན་པར་གསལ་ཏེ། མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་རྟག་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་མི་
 གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་མི་རིགས་པས། གསལ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྩུང་ཟད་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན། རྟག་དུ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟག་
 དུ་མངོན་པར་གསལ་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བ་ནི་བརྗོད་པར་དགའོ། །གཞན་
 ཡང་གང་དུ་གང་རང་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་འདི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་གྱུར་པའི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པ་ལ་
 ལྟོས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལྟོས་པར་བྱ་བ་ནི་རྟག་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རྟག་དུ་
 འདི་ཉིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་རང་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་ལ། གཞན་ལས་ནི་
དུས་སྐྱེ་མ་དང་སྤྱི་མའི་དུས་དག་ངོ་མོ་གཅིག་པར་མངོན་པར་འདོད་པས་རྟག་པ་
ལ་སྐྱེ་བའི་ཐ་སྟོན་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་ཆོད་མས་གཞན་དུ་ཉེ་བར་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་
བཏགས་པ་འཐད་དེ། དེའི་རྟག་པ་ནི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ངོ་མོ་རི་
ཐོང་གི་རྩ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ནི་དངོས་
པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མི་རྟག་པ་སྐྱད་ཅིག་མའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མི་རྟག་
པའི་དངོས་པོ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མས་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་གཞན་དུ་འཐད་པས་བྱས་
སོ། །དེ་འདས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བས་སོ། །མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་མིན་ཏེ། མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བས་ཀྱང་
མིན་ཏེ། དེའི་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་པའམ་དུས་ཐ་དད་
པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་ཐོང་
གི་རྩ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་
ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་དེས་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེས་རྟོགས་ཤིང་ནི།
གང་གང་གི་རྒྱ་ལ་དུས་ཐ་དད་པས་ཀྱང་ལམ་མངོན་པ་མིན་དེ་འདས་པས་མ་
འོངས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནས་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མས་བར་ཆོད་པར་

འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེད་ན་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མེད་དེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། དེ་ལྟར་ནི་རྒྱ་སྐྱད་ཅིག་དུ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་དུས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
བར་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་སྤྲོ་མོར་གྱུར་པའི་དུས་གཞན་ནི་མེད་པས། དུས་གཅིག་དུ་
འགྱུར་ངོ། །ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྤྲོ་མ་དང་། ཕྱི་མའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་རེག་པས་དེའི་ཡང་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱད་
ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་བསྐྱལ་བ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་སྤྲོ་
རབ་རྒྱལ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་སྐྱོར་ན་གོང་བུ་ཡང་རྩལ་སྤྲོ་
ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་ཡང་རི་ལྟར་དངོས་པོ་རྒྱལ་མ་གྱི་ཡུལ་རིམ་གྱིས་སྤྲང་བའི་ཀྱན་རྩྭ་
པའི་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ལ་དེ་ལྟར་དུས་ཀྱི་རིམ་བ་ལ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མི་
ལས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་མ་སུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་
གཅིག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མས་བར་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དུས་
ཀྱི་མཐའི་བར་ཉིད་དུ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རབ་དུ་
བཅོམ་པ་དངོས་མེད་དང་སྤྲོ་ཅིག་བར་མ་ཆོད་ཀྱང་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་རྒྱན་མ་ཆད་ཀྱང་དུས་མཉམ་མིན་ཞེས་
བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་གང་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རི་
ལྟར་སྤོན་པོ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཡང་སྤོན་པོ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་ལ། དེ་ལྟར་དུས་གཞན་ལ་ཡང་ངོ། །

དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་འཇིག་པ་ནི་འདིར་ཡུལ་དང་

དུས་དག་གི་ངོ་བོ་ལྟོག་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལ་ཐ་སྟད་དུ་བྱེད་པ་ལས་ཅི་ཡང་མིན་
ནོ། །འཇིག་པས་ན་འཇིག་ཅེས་བའི་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་
པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་དངོས་
པོ་མེད་དོ་ཞེས་བ་དངོས་པོ་དགག་པའི་ཐ་སྟད་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་
བར་མ་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པས་བར་ཆད་པ་ལ་
སོགས་པར་སེམས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་དང་རང་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་མ་རུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དག་ཆེར་མ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་ཉིད་བཞིན་
དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་མ་
བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ལ། ཀུན་རྫོབ་
དུ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་བསྐྱུབ་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །གང་དུ་ཡང་ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་དག་ལས་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོ་
བ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་རྣོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་ན་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་ལྟ་
ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ན། ས་བོན་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའོ། །

གཏན་ཆོག་སྟེ་གཞན་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་
ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་གཞན་ལ་རྒྱུའི་སྐྱེན་གྱི་སྐྱོར་
བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་དག་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་ལ། གང་ཡང་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
བ་ནི་དེའི་ཆ་ཤས་མེད་པས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་མེད་པའི་བྱུང་པར་མ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་པཎ་ཚུན་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་མེད་ཅེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅུང་ཞིག་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྤར་
མེད་ཅེས་པ་དེ་རྒྱུ་འདི་ལས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པར་
གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ནི་བདག་ཅག་གིས་དགག་པར་
མི་བྱེད་དོ། །སྤྱོད་ན་གྱི་སྐྱེ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འབྱུང་ལ།
བྱུང་བ་ཡང་མ་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། གང་དུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་
རྣམས་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ནས་གནས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བདག་ཅག་
གིས་སྤྱོད་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་དགག་པ་ལ་འགལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པས་སྤྱོད་ན་
ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་འོ་སོ་
གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མེད་དོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་པའི་འདོད་པ་ནི་
ཅི་ཡང་མིན་ཏེ། གང་ཡང་རྒྱུ་ལས་འཕོ་བའི་ཆ་དེ་ལ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མེད་ལ།

གང་དུ་ཡང་བྱ་བ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཡོད་པ་དང་མེད་
པའི་བྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བན་
ཚུན་སྤངས་ནས་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་འདི་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་མི་སྤྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་འཇམ་དངོས་པོ་མེད་པར་དེའི་ངོ་བོ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པ་གཞན་ཏེ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པ་
རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྣམ་པ་དེ་ལས་གཞན་ནི་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་ཞེས་
སོ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལས་ལོག་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་
དངོས་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེས་བྱབ་པའོ་ཞེས་བས་བྱབ་པ་
བྱུང་ལ། མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་ནི་སྒྲགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱིས་
སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ནི་གཉི་ག་ལ་བྱུང་བའོ། །འོན་ཀླད་ཀྱི་
འདོད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་ཅན་བཀག་ན་དོན་གྱི་བྱ་བའི་
རྒྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཁོ་ནའི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པས་འོན་ཀྱང་གསལ་བ་
ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མ་དགག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྟོན་པོ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དོན་དམ་པར་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བའོ། །

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་རིག་
པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྱུང་བས། དེས་གསལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་
ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་གསལ་བ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་

འགྱུར་ཞེས་པའི་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བལ་བ་སྟེ། དཔེ་དང་ཕྱོགས་ལ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གཞོད་པས་གཏན་ཆིགས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ།
དོན་དམ་པའི་མངོན་སུམ་ནི་རི་ལྟར་ཡང་བྱུང་བ་མེད་ལ། གང་དུ་གསལ་བ་བདེན་
པར་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་གང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་ལ། རང་གསལ་བའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་གྱུར་བས་ཐེ་
ཆོམ་ཞེས་པ་ནི་བྱིས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་སོ། །

སྟེ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ཡང་དེ་གང་དུ་གསལ་བ་མེད་པས་གནས་
ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་སྟེ། དེ་གང་དུ་གཏན་
ཆིགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྲན་ཕྱོག་པའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ནས་རིགས་པས་
གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་བ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཀྱན་རྩོལ་
ཏུ་ཡང་གཞོད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་གཏན་ཆིགས་མ་བྱུང་བོ་ཞེན་མིན་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དང་དུས་
དང་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ལ་སྟོས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱན་རྩོལ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་
པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་རང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་
པན་ཚུན་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ངེས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱེད་
པ་ནི་དུས་མཉམ་པའི་དུས་ཐ་དད་པ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ལྟར་ནི་འགལ་
བ་མེད་དོ། །

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པ་མེད་

དེ། སྐྱོད་ཀྱི་ལ་འགལ་བ་འདྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོ་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་མི་
 སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་གཞན་དུ་འདུས་བྱས་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་
 གསུངས་པ་དེ་ནི་བག་མེད་པ་རྣམས་འདུས་བྱས་དག་ལ་ཀུན་དུ་ཡིད་བྱང་ནས་
 རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡུལ་དང་དུས་ལ་
 སོགས་པ་ངེས་པས་སོ་སོར་སྒྲུང་ན་དེས་དེ་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིའི་
 ཕྱིར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལ་ཡང་འདི་འདྲི་བར་བྱཏོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཡུལ་སྐྱོད་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ཉིད་མཉམ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ན་སྐྱོ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་སྐྱོད་དུ་སྒྲུང་བར་
 འགྱུར་ལ། དེ་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན། འདི་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུའི་
 རུས་པས་དེ་ལྟར་ངེས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རུས་པ་ངེས་པས་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་དུ་ཡང་རྒྱུའི་རུས་པ་ངེས་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་
 བར་ངེས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་
 སྐྱོ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ན།
 ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དག་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ་ཆད་མར་རབ་
 དུ་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གང་ཞིག་དོན་

དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་བཞིན་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་ཞེས་བསམ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ཆིགས་མ་དེས་བར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་བརྒྱུག་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་
 མེད་པས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེལ་ དོན་དམ་པར་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་
 བ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྒྱབ་པར་འགྱུར་ལ། གང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མོ་གཤམ་
 གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆིགས་པ་དང་བལ་བ་ལ་སྟེ།
 དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དང་བལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་མ་བྱུབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་
 རྒྱས་པ་མེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དགག་པའི་
 སྤྱོར་བས་སྤྱོ་འདོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དགག་པའི་སྤྱོར་བས་ཞེས་བརྟགས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བྱུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་དོན་མེད་
 ཅེས་པ་ནི་སྤང་དགའོ་ཞེས་པ་ལ་མིན་ཏེ། ཆད་མས་གཞོད་པ་ནི་བརྟགས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་
 ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་ངོ་བོའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ལ་ཆད་མས་
 གཞོད་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཞན་དུ་རིགས་པས་སྤྱོ་བརྟགས་
 པ་དང་ལྡན་ནས་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པ་མིན་པས་བྱུབ་པ་
 བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ལྟར་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་
 པ་དང་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། དེའི་

གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་
 དབེན་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་དེའི་ཡུལ་དུ་རྣམ་གཞག་
 བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་མངོན་སུམ་ལ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱེ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེའི་ངོ་
 བོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དེས་དབེན་པའི་ཡུལ་
 རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནང་གི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
 དངོས་པོ་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་རྗེས་པ་བཞིན་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཡང་ཆད་མར་འདོད་དོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་པས་ན་
 རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་པའི་འགལ་བ་ཡང་མེད་དེ། སྤྱི་བོའི་ངོ་བོས་ཆས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་
 ཉིད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོའི་ངོ་བོ་ནི་ནང་དུ་སོན་པའི་བྱིར་པོ། །ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱད་
 ཅིག་མས་འཇིག་པའི་སྒྲོ་བཞིན་དུ། འོ་ན་སྒྲོ་བཏགས་པས་རྣམ་པས་སྦྱང་བའི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱས་བརྗོད་ལ། དེའི་ཡང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱིར་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱུམ་པས་དབེན་པའི་ས་སྤྱོགས་བཞིན་དུ་
 དམིགས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱུམ་པས་དབེན་པས་བྱིས་པས་དེར་
 དམིགས་པར་མི་བྱེད་ལ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དམིགས་
 པར་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར་ན།

མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོད་ཅེན། མིན་ཏེ།
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་རྣམ་པས་དབེན་པ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
བརྗོད་དེ། དེ་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྒྲིད་ཅིག་མ་བཞིན་དུ་གཟུང་ནས་འཛིན་ཀྱང་
འབྲུལ་པས་སྒྲོ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པ་ལོག་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་ན། ཅུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་
འགྱུར་ལ། དེ་འདྲིར་ངེས་པར་མི་འཐད་པའི་མཛོན་སྲུམ་ཉིད་མེད་ལ་མཛོན་སྲུམ་
ཀྱིས་གཞོད་པ་མེད་ལ། ངེས་པ་སྦྱིད་པ་བྱེད་པ་ཅན་ནི་མཛོན་སྲུམ་དུ་བྱས་པའི་ཐ་
སྟོན་དུ་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འོ། །

དེ་ལྟར་གཟུང་བ་ཡང་ཐ་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་མེད་པས་
བརྟགས་པ་སྟེ། འདྲིར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡོད་པས་དེ་དེ་ལ་
རྗེས་སུ་དབག་པའི་གཞོད་པ་མེད་དོ། །དོན་དམ་པར་ཞེས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
པས་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་དངོས་པོའི་ངེས་པ་མ་བརྟགས་པས་ཡིད་
ཆེས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་བསྦྱིད་དེ་
ལ་སྒྲེ་མེད་དེ། །དེ་ཡི་སྒྲེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན། །གང་ཞིག་རྒྱུན་ལ་རག་
ལས་དེ་ནི་སྒྲོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྒྲོང་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ནི་བག་ཡོད་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་
པ་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནམ། སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་
ཤིང་སྒྲུག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་འདི་ལྟར་དེས་སྒྲོ་
བརྟགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་ཤིང་བསྒྲུགས་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པ་
འབར་བས་བརྟགས་པ་ཉི་ལེ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་ཅ་བ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་
མཆོག་འཛིན་པ། ཟད་པ་སྤྱང་ན་འདས་ཞེས་བརྗོད། རེས་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་འཛིན་ཉིན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱར་སྤྱག་པ་མེད་པ་ནི་
ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་དུ་རྗེས་སུ་གནས་པ་ཁོ་ནའོ། །

ཆོས་མཆོག་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་
རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་འཇུག་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པས་བཀག་ཀྱང་འཛིན་
ཉིན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ལེ་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་ཤིང་མེས་ཟད་ལ་
ཟད་པའི་གསེར་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དམིགས་པ་མེད་པས་རབ་
ཏུ་ཞི། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐུན་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཀྱི་སྒྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

བརྟགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྤྱང་བར་ལས་གཞན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བརྗོད་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་སོ་རྒྱུ་མཐུན་པ་འདི་ཉིད་ཅན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྒྱུ་
པས་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ཅན་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་ནི་འདིས་འདིར་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་ཅིང་གཡོགས་པས་སོ། །དེ་སྤྱོད་བརྟགས་པའི་དངོས་
པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའམ། བརྟག་ཏུ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་འབྱུག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེའི་སྟོབས་
ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་བསྟོམས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ།
དེའི་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ནི་བརྟགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
སྟོགས་ནས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་རྣམ་པས་འཇིན་པའི་
ཤེས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་
པར་བརྟགས་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་འདི་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་དོན་གྱི་དོ་བོ་ལས་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་པའོ། །

ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ཡིད་ཆེས་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། འཇིག་
རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་
ཕྱིར་ལ། ཅུང་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་
པའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པས་ཀྱང་འདི་མི་ཤེས་པས་གང་ཏུ་དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཏུ་བརྟགས་པ་དེ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
བརྗོད་དེ། ངེས་པར་གཟུང་ཡང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ལ་སོགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་དོ། །

ཡང་ནི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གང་
དུ་འབགས་པ་སྟུ་སྟུ་བ་ཀྱིས་གསུངས་པ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ཀུན་འབྱུང་
བའི། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཀུན་རྫོབ་པས། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་གྲགས་པ་
སྟེ། །དོན་དམ་ཉིད་ནི་བཙུང་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དེ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་དེས་ན་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ་གང་
ཕྱང་པོ་ལྔའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྟུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་དོན་དམ་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲིང་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་
པར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ན། དེས་དོན་ཅི་ཞིག་གྲུབ་ནས་འདི་དག་
དོན་དམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པས། རི་ལྟར་ན་དེ་ཤེས་པས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ན་
ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། བརྟེན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དེས་མཆོག་དུ་བསྐྱབས་པ་
མཐར་སོང་བ་དང་བཅས་པ་སྤང་བར་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །དམ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དོན་ཏེ་དོན་དམ་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱང་སྟུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཞེས་པས་དོན་དམ་པའོ། །

གང་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་
བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པས་དེ་ཡང་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ན་དོན་དམ་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱེ་བྲག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་དག་རྣམས་ཀྱི་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་རྣམས་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐབས་ལ་རྗེ་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དུ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་དོན་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་པ་པོའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་དམ་པའི་
སྐྱས་རྫོང་པར་བྱེད་པར་རིགས་པའོ། །ཤེས་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་སྟེ། མ་ལུས་པའི་
ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པས་དོན་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་
པའོ། །ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བ་དང་། མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་
པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པ་ལས། འདི་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་
དགོངས་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་དོན་དམ་པར་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་བཀྲགས་
པར་བྱས་ན་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དག་ལྟན་ཅིག་མིན་ཞེས་ཐ་དད་པ་ཉིད་མིན་ལ་གཉི་
ག་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཀྱི། ཅུང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དག་ཏུ་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འདུས་བྱས་པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་

ཉིད་ལ་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་
འདི་གཉིས་སུ་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ཉིད་དང་
གཞན་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ནི་དེ་མི་སྤྱི་
ཅེས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །

དམིགས་པའི་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་པས་དོན་དམ་དང་
ཀྱན་རྟོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ནི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མ་ལུས་པའི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་དང་བལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པས་སོ་སོར་
རང་གིས་དམིགས་པ་མེད་པར་རིག་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ཡང་དམིགས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་དོན་དམ་པར་ན་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཀྱི་ངོ་
བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ན་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་འོ་ཞེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དབྱེ་བས་གཅིག་གཉི་གའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །

གང་ཞིག་ས་བརྩ་བར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་སེམས་ཅམ་ཞེས་པ་
དང་། གང་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་

དེ། །བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དགྲ་གས་པའི་སེམས། །དོན་དུ་སྤང་བ་རབ་ཏུ་སྤྱེ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལས་དང་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་གསུངས་པར་རིགས་ཀྱི། དོན་དམ་པ་པ་ཉིད་
ལ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ཅུང་
ཞིག་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་བཞུགས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སེམས་ཅམ་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་ཉིད་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས་ལོག་པར་བསྐྱབས་པ་སྟེ། དང་པོ་སེམས་ཅམ་ཉིད་
ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་བསྐྱབ་ཅིང་།
དེའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅམ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དགྲ་གས་པའི་དབང་གིས་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ནས་
རྣམ་པར་ཆད་པའི་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྤང་བར་
བྱེད་ཅིང་སྡོམ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྡོམ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱེད་ཅེས་
པའི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡང་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ས་བརྩུ་བ་ལས། ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆད་ཉིད་དང་། དཔེན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་རི་སྟེད་པའི་སའི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་དཀར་པོར་གྱུར་པ་ཤེས་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་རྩའི་ཁམས་དང་མའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་སུ་ཡང་ཤེས་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡིད་ཆེས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
གྱུར་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བ་སྟོན་དུ་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་བདེན་པ་ནི་བ་ལང་རྗེ་ལ་

ཡང་གྲགས་ལ། རིགས་པས་དབྱེད་པར་བྱ་ན་གཉི་ག་ཡང་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་དེས་
ན་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱས་སྟོང་པའི་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩང་ཟད་དངོས་པོ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འབགས་པ་ལང་ཀར་
གཤེགས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རྩོ་རྩོས་ཆེན་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་
གིས་སྟོང་པ་ཉིད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱད་པར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་།

འབགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་
ཞེས། །གང་ཞིག་སྐབ་པས་བསྟན་པ་ནི། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲག་པ་ནི། །སྟོང་བའི་
དོན་ལ་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་མདོ་དག་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་
གཞན་བྱེད་པ་པོ་དང་སྟོད་པ་པོའི་འབྲས་བུར་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པས་དགག་པ་སྟེ།
སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སྐྱ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་དང་། འདི་ལྟར་སྟོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་སེམས་
ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཏེ། ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བར་བརྟེན་པའི་
ལུས་དང་ལས་དང་སེམས་པ་ལས་གང་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཞེས་བརྟེན་པ་ནི་སེམས་
ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟོས་པས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་སེམས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་ལ། གང་ཡང་དངོས་
པོ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པས་ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲིབ་བ་མེད་དེ།
མེད་པ་ལ་དགག་བྱ་དང་དགག་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མེད་པས་དེ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་
གྱི་དེ་ཡང་མི་གྲུབ་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་
གིས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཁྲབ་བྱེད་མེད་པ་ལ་
ཁྲབ་བྱ་མི་སྲིད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་མཆོག་དུ་
འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྙིང་པོ་དང་བྲལ་བས་
གང་དུ་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་རྩོགས་པས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་བདག་མེད་
བ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
བ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་བ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་འཆིང་བ་མེད་པས་སྒྲིབ་དང་
བྲལ་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་
ལས་ལས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བརྟགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྙིང་རྩེ་དང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་ལ། འདི་
ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་སྟེ། གང་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མི་མཐོང་གི། གང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་འཕྲུལ་པ་བཅས་

བ་བཞེན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་ན། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འབྱུག་
བ་ལ་སོགས་པས་ལངས་བ་ཉིད་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་ནལ་
འབྱོར་བ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐེ་ཆོམ་
སྤངས་བ་མེད་ན། དེའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྟོང་བར་མི་བྱས་ཏེ། སྟེན་བྱེད་ཡོངས་སུ་
མ་སྤངས་པར་སྟེན་བ་ཡོངས་སུ་མི་སྟོང་བ་བཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ངེ་སྐད་དུ་
བཤད་པའི་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་བསྟོམས་
པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་བ་བསལ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དབྱེད་པས་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་བྲལ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་བ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ལ་དེ་ཉིད་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་ཞེས་སྟེན་བཤད་དོ། །འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྦྱིབ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་བ་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་བ་ལམ་གྱི་མཆོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདིས་མངོན་
པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པས་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འཐད་བ་
ཉེ་བར་བསྟན་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ། འོད་གསལ་བ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་བྱར་བའི་ཡང་
 དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཐུན་པ་མཐའ་དག་ཅུབ་པ་སྟེ། འདིར་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
 ངོ་བོ་སེམས་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སེམས་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་མ་
 ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པར་དགག་པ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་དོན་དམ་
 པར་དོན་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་ཉིད་ཅམ་ལ་ཡིད་རྫེས་སུ་གནས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 པར་མཐོང་ནས་སྒྲས་པ་ནི་ཡོད་དམ་ཞེས་པ་སྟེ། རིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་སྒྱོར་བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་མེད་པར་དགག་པ་ལ་
 སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཅམ་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཅི་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སེམས་ནི་དངོས་
 པོ་ཅམ་ལ་སེམས་མེད་པ་ནི་དེའི་དངོས་པོའི་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་བརྫོད་
 པ་ནི་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། འདི་བརྫོད་མ་ཐག་པའི་གཉི་གའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་
 ཉིད་ཏུ་མི་དམིགས་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མེད་པ་ནི་གཞོན་བྱེད་དམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
 མེད་པ་གཉི་ག་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 སྒྲར་བྱི་ཞིང་གོ་ལ་བ་ལ་སྒྱོར་བའོ། །སེམས་མེད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་དངོས་པོ་མེད་
 པ་ཅམ་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོས་
 ཡོད་པའི་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཉིད་ལ། སེམས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་མེད་

བ་ཉིད་ལ་དགག་བའི་སྒྲོར་བ་མེད་པས། སེམས་མེད་བ་ཉིད་ཀྱང་མེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་ཅི་ལྟར་ཡང་འདི་ཞེས་པ་ལ། རྣམ་འབྱོར་བའི་ཀྱན་རྩིབ་ཏུ་སོ་སོར་
རིག་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་
འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་འགྱུར་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །

སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དེས་ཀྱང་
རྣོ་མ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དེ། དེའི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་དེའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞེས་དམིགས་
བ་དེའི་ཡང་རྣོ་མ་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། རི་ལྟར་སེམས་ནི་སེམས་མེད་པའི་
དང་། དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་
བ་དོན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ་གང་དུ་སྤང་པོ་ལྟ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཉམ་པར་
གསུངས་ལ་འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་དང་མཆོག་དུ་སྦྱེས་བུའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་མངོན་པར་འདོད་བ་ཉིད་དོ། །

བྟོན་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་དང་དེའི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ལྟོག་པའི་དབྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་མི་ཞེས་
པ་ནི་གསལ་བ་འདི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་གིས་ནི་བ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་

མོངས་པ་ཡང་མི་འགོག་སྟེ། དེ་འདྲིར་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། གང་དུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འགོགས་པ་དེ་འདྲིར་གཟུང་བར་བྱའོ། །སྐབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་ནི་བློ་རྒྱུད་དུ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་དབང་
པོ་རྣམས་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་
དག་ལའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་ཞེས་པ་ནི་དེས་གོང་ནས་གོང་
དུ་ཡང་ངོ་། །བློ་རྒྱུད་དུའི་རང་བཞིན་ནི་གོང་གི་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་པའི་
ཕྱིར་བརྟག་ཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་
བཅོས་སུ།

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། །

ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
རྣམ་པ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ཅན་དག་གི་བློ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གང་དུ་ཡང་ཐོབ་
པར་མི་བྱེད་དོ། །གང་དུ་གསུངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་འདྲིར་འབྲུང་བར་
འབྲུང་ཞེས་པས་ས་སྟེ། དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །མཉན་པར་བྱ་བ་ནི་གཞུང་
ངོ་། །གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་སེམས་ལ་གཞག་པར་བྱ་བའོ། །ཁྲུག་པར་བྱ་བ་ནི་རྗེད་
པའི་ཕྱིར་ཁ་ཉོན་དུ་བྱ་བའོ། །ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱ་བ་ནི་དོན་ཉེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་

ཞེས་པར་བྱ་བའོ། །

རབ་ཏུ་གདོན་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དོན་དང་གཞུང་དག་ཀྱན་
ཏུ་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་པས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་
བ་ཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་པའི་
བྱ་བས་སོ། །བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་དུས་དང་དངོས་པོར་གྱུར་པས་
སོ། །རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ངེ་སྟོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱི་
བར་དུའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཀུན་རྫོག་དང་དོན་དམ་པར་རོ་གཅིག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་ནི་རྟོགས་པའོ། །

འབྲིང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་འཇིག་ཅས་ཏེ་མིང་གིས་
ཞེས་པ་ནི་ལྷག་མའོ། །

“གནས་བྲལ་དང་། གནས་དང་”། །

ཞེས་ཏེ། མིང་དེ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ནི་ལྷག་མའོ། །འདི་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་དེ་
ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མ་འཆའ་བ་ནི་དོན་དམ་ལ་སྟེ་མི་ཞེས་པའོ། །མ་
འཆའ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མ་དམིགས་ཞེས་པ་སྟེ་
མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་
པས་སོ། །ངན་དུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྟེ། མི་རིགས་པར་
བྱས་པ་ཉིད་དོ། །མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅུ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་པས་མིང་

ངོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
ཟེར་ཡང་ཉེ་བར་མཆོན་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོད་པའི་སྤྱི་བ་དང་འཇིག་
བ་མི་དགག་སྟེ། རོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་གནས་པའི་ཐེར་བྱག་པའི་རྟག་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་རབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་
རྟག་པས་སོ། །དགག་བྱ་མེད་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པར་དགག་པ་ཡོད་པ་
མིན་ཞིང་ཡུལ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དགག་པ་ནམ་
པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་པར་མི་གནས་པ་ནི་
རྒྱན་མི་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནམ་པར་མི་གནས་པ་སྟེ། ཐེར་བྱག་པ་དང་
འབྲེལ་བ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པས་སོ་ཞེས་པའི་རོན་
ཏོ། །མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ནི་ལྟག་མ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ནི་སྤྱོད་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

རབ་འབྱོར་བསྟན་བཅོས་ལས།

“བརྟགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །

ཅེས་ཏེ་ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་བརྗོད་བརྟགས་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟགས་པ་ཅན་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ། དེ་ནི་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་

ཀུས་ཏེ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་ནས་ངི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་ལ་
གསུངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་མིང་ལ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མིང་དང་
བཏགས་པ་གང་དེ་ཞེས་པ་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པའི་
བདེན་པ་ལའོ། །

མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་གནས་ལ། མི་གནས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། །རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཡང་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ལས་རྣམ་པ་
སྤྱེ་ཆོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མི་གནས་ལ། གང་གི་
ཕྱིར་ངེས་ན་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་
པ་དང་རྣམ་པའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ངི་སྤྱད་དུ་
བཤད་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་ལའོ། །བསྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་ལའོ། །ཉེ་བར་
བསྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་ལ་སེམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པར་བྱེད་
བས་སོ། །སེམས་ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྦྱེད་པ་
གསུངས་པ་སྟེ་དོན་ནི་སྤྱེ་མ་བཞིན་ནོ། །ལྟག་པར་མོས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྟག་
མཐོང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །ལྟག་པའི་བསམ་བས་ཅེ་གཅིག་བས་
སོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལས་སྤྱིར་མི་སྡོག་པར་ངས་བཤོ། །དེ་ནི་དེ་རྣམས་ལའོ། །ལེགས་པར་
གནས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གནས་བཤོ། །གནས་པ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་འཁོར་
གསུམ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བས་སོ། །ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་ནི།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་གི། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་
མེད། །དེ་དག་གཅིག་གིས་རང་བཞིན་གཅིག །

ཅས་བ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་གང་གི་སྤྱིར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཅས་སེམས་བས་གནས་པ་མི་
རིགས་བས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་བཤོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེ་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཉིད་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་
དབྱེ་བ་དང་བཤེས་པའི་རྣམས་ལའོ། །དེ་ལྟར།

དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས། །དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྒྲོང་། །

ཞེས་བ་སྟེ། དེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སུ་མི་གནས་ཏེ། གང་ཡང་འདིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་བ་ནི་དམིགས་
བཤོ། །

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །

ཅས་ཏེ། མི་རྟག་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲོང་བ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་ངོ་བོ་

གཅིག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དག་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་དེའི་ཉྀག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་
གནས་ཞེས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་ཆེན་མོར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་
འདི་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི། ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་འཁོར་ཉིད་ལའོ། །སྟོང་པ་ནི་
ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དག་གིས་སོ། །དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་དག་གིས་སོ། །

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། གནས་པ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ལ་རབ་དུ་
གནས་པ་ནི་སེམས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་གང་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ལ་སྟོང་པ་མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་སྟོང་པ་གང་ན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིག་
པ་མ་ལགས་པ་ནི་དམིགས་པས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་མ་ལགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པ་
མ་ལགས་པ་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་རྣམས་ལའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱན་མཐུན་
པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལའོ། །ཡོངས་སུ་མི་གཟུང་བ་ནི་མི་གཟུང་བར་རིགས་
པའོ། །ཡོངས་སུ་མི་གཟུང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་མི་གནས་པ་
སྟེ། དེ་ནི་མི་དམིགས་པའོ། །གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་

བས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་དེའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་
བས་ཡངས་པའོ། །མདོན་དུ་བྱས་པ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
པའི་བྱེད་པར་དག་གི་སེམས་པས་མདུན་དུ་གནས་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཆད་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྒྲོར་བས་ཆད་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར་ཆད་མེད་
པར་ངེས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ལགས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་
པའི་བྱེད་པར་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་
སུ།

ཆོས་རྣམས་མི་འཇིན་གང་ཉིད་དང་། །དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་
ཕྱིར། །

ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་འཇིན་པ་དེ་ནི་དེའི་དམིགས་
པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་མ་མ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ་འདྲིར་དེ་གསུང་བ་ནི་དེ་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ་མཆན་
མ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ། གཟུགས་ཞེས་པ་དང་ཆོར་བ་
ཞེས་པ་ནས་རི་མྱིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་བར་རོ། །བསྟན་པར་བྱེད་
པ་གསུངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་

པའོ། ཁ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རོ། ཁྲེང་བ་ཅན་ནི་མི་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་
ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
ཞེས་པ་ནི་ཅེ་མོ་འབྲིང་ལའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་ཅེས་པས་སོ། །དད་པས་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་གྱུར་པ་ནི་བསྟན་པའི་སྟོགས་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟོགས་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཅེ་མོ་འབྲིང་གིས་སོ། །

གཟུགས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་དེའི་མཚན་མར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཡིད་དང་ལུས་ཀྱིས་ཉེ་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་
དང་ལྡན་པས་སོ། །ནམ་པའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཡིན་
པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པས་དེའི་མཚན་མར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཞན་ཏུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ནི་གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་།
འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལའོ། །

དེ་ལ་ཚོགས་པར་བྱེད་ཅིང་འདུས་པར་བྱེད་པས་གཟུགས་ཉེ། མིག་དང་།
ན་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། བི་
དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ལྟ་དང་བཅུ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་
པོའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཅན་ཀྱི་རོ་བོའོ། །དེ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་ས་
དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་ལ། རེག་བྱ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་
ལས་གྱུར་པའོ། །ཚོར་བའི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའི་རོ་བོའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོམ་པ་པོ་དང་
ཡོངས་སུ་གདུང་བ་པོ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་
ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཆོར་བ་ཞེས་
བས་ན་ཆོར་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
དང་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་འོ། །

མཆན་མ་ནི་ཡངས་ཤིང་ཞབས་ཡངས་ཤིང་ལྗིང་བ་ལ་ལོགས་པ་ཅན་དུ་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་གང་གིས་འཛིན་ཞིང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མཆན་
མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་འོ། །འདི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་ཙོད་པའི་ཙ་
བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
ལོག་པ་ཤིག་ཏུ་ཕྱང་པོར་བྱས་པ་འོ། །གཉི་ག་ཡང་ཙོད་པའི་ཙ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པས་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དེ་དག་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་ཡང་གཙོ་པོའི་རྒྱ་སྟེ། ཆོར་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་བས་དེ་འཁོར་བ་འོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་པ་སྤངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཕྱང་པོ་ལྗིང་
བདག་ཉིད་ཅན་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་
མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་གཙོ་པོ་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནི་སྟོན་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་རོར་རི་ལྟར་རིགས་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་

ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བླ་མ་ཉི་ལྔ་པ་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ལོགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དོན་དམ་
པར་ནི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་
ཉིད་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་འཁོར་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་དག་ཏུ་བསྐྱབས་ཤིང་སྐྱབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དག་གིས་གཞན་ཏུ་སེམས་པའི་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བ་
ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་གོ་སྐབས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར་བའོ། །གང་དུ་དོན་འཛིན་ཅིང་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
རྟོགས་ལ་དེའི་ཤེས་པ་ནི་བྱུག་སྟེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་དང་དུས་རྣམས་ཀྱི་བགྲང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
འཛིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་ཕྱང་པོ་ལྟའོ། །

འདི་ཉིད་འདིར་ཤེས་པར་གསལ་བར་བྱེད་སྟེད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་སྟེ་
མཆེད་ནི་བརྟ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོའི་དང་ཡུལ་གྱི་བརྟ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་
མཆེད་དང་བརྟ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ནི་བདུན་གྱི་དངོས་པོ་ཅན་
ཏེ། ཡུལ་བྱུག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་བྱུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདས་
པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་

དམིགས་ཤིང་གཅིག་ཕྱ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
 ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་འདྲུས་མ་
 བྱས་དང་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་སྟེ་མཆེད་བྱག་དང་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བྱེ་བས་
 བེ་ཁམས་བཙུག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

མིག་གི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཁམས་ཞེས་པ་ནས་ངེ་སྤིད་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཁམས་ཞེས་པའི་བར་ལ་ཁམས་བྱག་གི་སྟེས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ས་དང་རྩ་དང་
 མེ་དང་རྩ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཉེ། དེ་ལ་ལྷས་
 ཀྱི་ནང་གི་ཁོང་སྟོང་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ། །གང་ཞིག་ལང་ཀར་གཤེགས་པར་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དབང་པོ་ལྗེའི་ཤེས་པ་
 དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱག་དང་། དེ་ཉིད་བདག་དང་བདག་གིར་སྟོ་
 བཏགས་པ་ལས་འདུག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་དང་བདུན་ལ། བྱག་པོ་
 ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་མཆོམས་སྟོར་བས་ཁམས་
 ཀྱི་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོངས་སུ་བཙོམ་ཞིང་སྟེ་བ་དང་འཆི་ཞེས་པའི་
 ཆོས་བྱག་པོའི་གནས་ཉིད་དེ། གནས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ངན་ལེན་ལ་སོགས་
 པ་འདིར་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
 བརྒྱད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གྱུར་ནས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་སེམས་པར་
 བྱས་པས་རི་ལྷོ་རིགས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱས་པར་
 བྱས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བའི་བྱེད་པའི་སྟོབས་རི་ལྷོ་
 བ་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཐོབ་ནས་བདེན་པར་དུས་བྱིས་དེའི་
 འབྲས་བུ་དགའ་བའམ་མི་དགའ་བར་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
 རྒྱ་སྤྲེགས་ཀྱི་ཁུ་བས་སྤབས་པའི་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་གྱི་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་
 ཡང་དམར་པོར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་རུ་དེ་ཉིད་སྦྱེ། །དེ་ཉིད་ཀྱང་། མདོ་
 དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བར་གསུལ་བུའི་བྱེད་པར་གྱི་ངོར་གསུངས་ཏེ། ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བའི་རྒྱན་
 བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པའི་སྦྱེ་
 བོ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །

དེ་ཡང་ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ལུས་སུ་ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་ལེན་པ་སྟེ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདི་ནི་ཀུན་གྱི་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ལོ། །འདི་ནི་
 བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱར་བའི་བྱེད་པར་རྣམས་ལ་སྟེ། སེམས་དེ་བདག་
 ཉིད་ཅེས་མངོན་པར་རྫོམ་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་མ་བསྟན་ཏོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཐོས་ནས་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཅེས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་
 མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཀྱི། གང་ཡང་འདི་ལྟར་ངར་རྣམ་པར་

རིག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་ཞིང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡོངས་
 ལུ་མ་ཆད་པའི་མ་ལུས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཞེས་པའི་བཏགས་པ་ནི་དེ་ལ་མི་འཐད་དེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྟེན་རྒྱ་བཞིན་ཏེ། རྟོན་
 དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྲོ་ནས་
 དབྱད་ཟེན་པས་འདིར་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་
 དག་ཏུ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་
 ཞེས་པའོ། །

དབང་པོ་དུག་དང་ཡུལ་དུག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ཞེས་པ་བཙེ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཁམས་ཞེས་པའོ། །འདིར་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོག་ནི་ཅེ་མོ་ལས་ཏེ། དེའི་རྣམ་གྲངས་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ་བས་ཏེ་ཅེ་
 མོ་འབྲིང་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །མོས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ངེས་པ་མ་སྐྱེས་
 པའོ། །འདི་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་བསྟན་པའོ། །ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་སྤྲོ་ན་ཀྱི་
 བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པའི་ཆོས་པའོ། །ཡོངས་
 ལུ་གཟུང་བ་ནི་ནང་གི་སྟོ་བཏགས་པའོ། །མ་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་
 མཐོང་བས་སོ། །ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ། །

དེ་ལ་ཡང་རྣམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་ནི་ལྷ་
 སྟེགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས། མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་

བཏང་བ་དབང་པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་
ཡང་རོ། །གང་གིས་ནི་གང་གི་བྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་
པར་མི་འགྱུར་བའོ། །དེའི་ནང་གི་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པས་རིམ་
གྱིས་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་ཐུངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཞེན་གསུངས་པ། བར་
མ་དོ་མིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཅེ་མོའི་རབ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས། །

ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་མི་
དམིགས་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ནི་འདིར་
དམིགས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །

དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་གང་འདི་
གང་གི་ཞེས་ཆོལ་བ་ནི་སྤྱི་འཛིན་ཆོལ་བའོ། །ཅི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱུང་བར་
གྱིས་སོ། །དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་པའོ། །ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ནི་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་
མི་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་ནའོ། །ཉེ་བར་དམིགས་
པ་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པའོ། །མི་འགོང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་མེད་
ཅེས་པ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །བཟོད་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པར་
དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་
བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སོ་མེད་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ལ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་དང་བྲལ་བས་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རོ་
ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་རོ་བོ་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། གང་དུ་ཡང་མཆན་
ཉིད་ཅུང་ཟད་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་བསྟན་བཅས་
ལས། །

དེ་ལ་སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་། །

ཞེས་ཏེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་ངེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་འདྲིའི་དམིགས་པ་ལ།
དེ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་བྲལ་
བའོ། །གནས་ན་གནས་ཤིང་གསལ་ལ་ལྡོགས་པ་ནི་མཆན་མ་ཡོངས་སུ་དག་
བའོ། །སེམས་ཅན་དང་སྦྱོད་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་
བའོ། །ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅས་ལས།

“དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་མེད། དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་རྟེན་པས། །མོས་མིན་

འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མས་དབེན་པ་ཉིད་ནི་འདིའི་
དམིགས་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ། ཞེས་པ་གང་ལ་གནས་པ་དང་མོས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་རྣམས་ལས་ལྷོག་
པ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ནི་མི་གནས་པ་ལ་ངེས་པ་ནི་
མོས་པ་ལ་འོ། །ཐ་སྙད་ནི་འདུ་ཤེས་ཏེ་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། འགག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མས་འཛིག་པ་ལ་འཛིག་པ་ནི་རྒྱན་གྱིས་
སོ། །ཡོད་དང་སོ་སོར་འགག་པ་ཡི། །དངོས་པོ་ལྟན་ཅིག་གྱུར་པ་ཡང་། །སོ་སོར་
བཀལ་པ་དེ་དག་ཉིད། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །

མཚན་མའི་སྟོང་པ་དགག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་སྟོང་པ་
ཡོད་པ་སྟེ། མཚན་མའི་སྟོང་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟན་པ་དང་། མོས་པ་དང་འདུ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོང་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་སྟོང་པ་ནི་རྫོམ་སེམས་མེད་པ་
རྣམ་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་སྟེ། མིན་ཞེས་པ་ནི་མི་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ལས་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པས་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་
ཞིང་ཉག་པར་རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཆུང་དུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ནི། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཚཱ་མམས་ཅད་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་འདིའི་དམིགས་པ་ལ། དེའི་
བྱེད་པ་ནི་རྣམས་སྟེ། དེའི་བྱེད་པ་ནི་འདིར་བྱེད་པ་པོ་ལོ། །དེ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཕྱིར་ནི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཉེ་བར་མ་
གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པ་ནི། ཉེ་བར་མ་ཟིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཚཱ་
རྣམས་མམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གང་དུ་
ཚཱ་རྣམས་མམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་གང་དུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ནི། འདིའི་དམིགས་པ་ལ་འདི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་
པོ་ལོ། །འབྲིང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ལུང་བསྟན་པ་དང་རྫོམ་པ་ཟད། །

ཅས་པ་སྟེ་གང་ཞིག་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིས་གནས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། ལུང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་
པའི་རྒྱ་ཉིད་དམ། ལུང་པར་གྱི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

གང་ཞིག་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་རྫོམ་པ་ཟད་པ་དེ་ནི་རྣམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་པོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྫོམ་པ་
མེད་པོ། །མམས་ཅད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཚཱ་མམས་ཅད་ལེན་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་པར་གྱིས་སོ། །མམས་ཅད་ཅས་པ་ནི་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པོ། །མམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཀྱང་

ངོ། །ཐམས་ཅད་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་བརྒྱམས་ནས་དྲུས་ཐམས་ཅད་
དུའོ། །ཆེན་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟག་པས། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ནི་གསུམ་ལ་དེའི་པན་ཚུན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་འདིའི་དམིགས་པ་
སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟག་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་དེ་སྐད་
ཅས་གསོལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའི་དོན་དམ་པར་རྟགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་པ་ནི་འདིར་དེའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆེ་བ་
དེ་ཉིད་འདིས་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །འདིར་འདི་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ནི་
དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་སམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་གསུངས་ཏེ། བསྟན་པར་
ཞེས་པ་ནི་ཆོག་གིས་གསལ་བར་ཞེས་པའོ། །མི་ཤེས་པར་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པས་མི་སྤང་ཞིང་རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པ་
ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད་པ་སྟེ། འདིར་ཉེ་བར་བསྟར་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ངས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི། །ཆུང་དུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །

ཞེས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟག་པའོ་
ཞེས་པས་རྣམ་པར་རྟག་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །གཟུང་བར་རྟག་པ་རྣམ་པ་

གཉིས། རྫོང་ས་དང་ཕུང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། རྣམ་པ་དགུ་

ཞེས་ཏེ། གཟུང་བྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་གཞིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་། མིང་དང་གཟུགས་དང་། ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་
 དང་། ལམ་དུ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་
 པར་དག་པའི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ན་ནི་འདིག་རྟོན་ལས་གྲགས་པས་ཡིན་ལ།
 གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ནི་ཕུང་པོ་དང་། རྫོང་དང་། རིགས་དང་། རྒྱེ་
 བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྫོང་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། བརྫོམ་པའི་ལམ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་སྟེ།
 འདི་རྣམས་དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གོ་སྐབས་བྱེ་བ་དང་།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡང་ཤུ་རིའི་བྱས་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་ལ་ཤུ་
 རིའི་བྱ་ལ་གསལ་བར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་གང་གི་ཡིན་ཞེས་པ་
 ནི་ཅི་རྒྱས་དང་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་གཙོ་བོ་དང་སྦྱེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འཇལ་
 ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོབ་
 པའི་བྱིང་། ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གང་དུ་འང་མིན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྟོབ་
 པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྟོབ་སྟེ་
 རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ནི་

དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རི་ལྗང་ནི་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པར་བདེན་པའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འཕགས་པ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་བྱིས་
པར་གྱུར་པའི་གང་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་མེད་པའོ། །ཡོད་པ་
མིན་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་སྟེ། གཞོད་པ་ཡོད་པས་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲ་དོན་གྱི་ངོ་བོས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་
ཏོ། །མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པའོ། །

དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྟན་པ་སྟེ།
འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་བྱིས་པ་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་བོ་ལ་སོགས་
པའོ། །བརྟག་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དོ། །གཟུང་བར་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་སྤང་བོར་རྣམས་པར་རྟོག་པས་སོ། །མཐའ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པ་དག་གོ། །མི་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་མ་ཐོབ་པས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་མི་ངེས་པའོ། །མ་ཐོབ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མ་རྟོགས་
པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་བསྟུ་བ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཞེན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་དེའི་ངེས་པ་དང་དེའི་རྩ་
བའོ། །ཉེ་བར་དམིགས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པའོ། །མིང་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་
སྤང་བོ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་མིང་དང་

གཟུགས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། ལྔ་པོ་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་
 ཉིད་ཅེས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་ནས་ཁམས་གསུམ་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་
 དེས་པར་མི་འབྱུང་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་
 མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །འདི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་མི་སྐྱེད་ཅིང་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གནས་པར་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་
 ལམ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་དེས་པར་
 འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཉི་བར་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་
 བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉི་བར་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་བདག་ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་
 དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་དང་མངོན་པར་འདུ་
 བྱ་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 རྟེན་གུ་པའོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་རྫོང་གྱིས་བསྐབས་པར་བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་སྟོང་
 བར་ནི་མི་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའོ། །དེའི་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 ལུན་པ་བསྐབས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་གནས་པ་ཞེས་
 གསུངས་པ་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་དགུ་པའོ། །གཉིས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་

ཅད་ནི་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
བརྟགས་པ་ནི། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་པ་སྟེ། སྤང་བོ་ལ་
སོགས་པར་བརྟགས་པའི་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ།
དེ་ལ་གཟུགས་སུ་བརྟག་པ་བྱེད་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། འགྱུར་ཞིང་ངེ་སྲིད་
དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཞེས་པ་ནི་སྤང་བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

མིག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། ངེ་སྲིད་དུ་ཆོས་ཞེས་པའི་བར་ནི་སྟེ་
བའི་སྒྲིའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་པ་ནས། ངེ་སྲིད་དུ་ཡིད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
ཆོས་གྱི་ཁམས་ཞེས་པའི་བར་ནི་རིགས་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །མ་རིག་
པ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་གླ་ཤི་ཞེས་པའི་བར་ནི་སྟེ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནས། ངེ་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྩ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཅེས་པ་ནི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུམ་
ཅུ་ཙ་བདུན་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་ཅེས་པ་ནི་བསྟོམས་པའི་
ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྟུ་ཞེས་པ་ནས། ངེ་སྲིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །ལམ་ཞེས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། ཡང་དག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ།

དེ་དག་གི་མཐའ་ནི་ཅེ་མོ་དང་སྤྱི་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད་དེ།
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །གངས་སུ་བགང་བའི་རྣམ་
 བར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ཅེ་མོས་བསྐབས་བར་བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་སྤང་
 བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་རབ་ཏུ་སྤང་བ་ཉིད་དེ། སྤངས་ལ་ཡང་འདིར་སྤྱི་པའི་གཉིས་
 པོ་དང་སྤང་མོར་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་
 བར་རྟོག་པའི་སྤྱིར་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རིག་
 བར་བྱའོ། །དེས་སྤང་བ་འཕེལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་
 གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པའི་བཤད་པའོ། །

རྣམ་དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 འདོད། །

ཅེས་པ་ནི་རྟོན་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། རྣམ་ལ་བརྟོན་པ་དང་བཏགས་པ་ལ་
 བརྟོན་པའི་ཞེས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཛིན་པས་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རང་དབང་
 བདག་སོགས་ངོ་བོ་ཡིས། །

ཕྱང་སོགས་རྟོན་ལ་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །

ཞེས་སྒྲུར་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་
 བདེན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དམ་པ་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྟན་པ་རྣམ་པར་
 མཐོང་བར་མ་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དགུར་རྟོགས་པར་

བྱེད་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་དམིགས་པར་བྱེད་
དོ། །འདིར་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དགུ་ཉེ། བདག་དང་མེས་ཅན་དང་ཞེས་པ་ནས་ངེས་པར་དུ་མཐོང་བ་པོར་ཉེ་བར་
མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལོན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་ནི་རང་དབང་གི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་ངེས་པར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་ནི་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའོ། །

མིག་ནས་ངེས་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་བར་དང་གཟུགས་ནས་ངེས་པར་དུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་གིས་དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་ནི་རྒྱུའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཞེས་པ་ནས་ངེས་པར་དུ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཞན་
པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་ནི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནས་ངེས་པར་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྟོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་
ངེས་པར་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ཉིད་
ཀྱིས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་ཞེས་པའི་བར་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་གཞན་པའི་བདག་

ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་
 རྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་
 བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། རྟོབས་བཅུ་ནས་ངེ་
 སྲིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཉེ་བར་
 དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་ནི་དོན་བྱས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་བཟོད་པས་བསྐྱབས་པར་བྱེད་ཅིང་
 རྟོང་བ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །འདིར་འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་རབ་དུ་
 རྟོང་བ་ཁོ་ནའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ། གཟུང་བ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཅེ་གཅིག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་
 པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འདི་སྟོན་དུ་བསམས་ནས་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་
 ཞེས་པ་ཉིད་ལ་སྟོབ་ན་དེ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའོ། རྟོབ་པར་མི་བྱེད་
 ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་སྟོར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
 པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཞད་པ་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་དགུ་
 པའོ། རྟེན་ས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདིར་འདྲི་བར་འདོད་པའོ། །འདིར་
 ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྐྱུ་མའི་སྟེས་བྱ་བ་ཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བྱང་

ཆུ་ལ་སློབ་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་སྐྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱ་ཡང་སློབ་པར་འགྱུར་
 ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་འདིར་སྐྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་
 སྟེ་སྐྱུ་མཆོན་དེས་ནའོ། །ཡང་ན་ཆོག་གི་སྐྱུ་ནེ། ལྟར་ཉན་པ་ནི་ཁས་སྒྲངས་
 འོ། །འདི་ཞེས་པ་ནི་དག་ཉི་བར་དགོད་པའོ། །དེ་ཅི་ཕྱང་པོ་ཡང་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་
 ཡང་གཞན་ཞེས་པ་ནི་སྐྱར་འདི་བའི་དོན་ནོ། །

སྐྱུ་མ་ཉིད་ཕྱང་པོ་ལ་ཞེས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལན་གྱི་དོན་ནོ། །གང་ཞིག་
 གི་དོན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པ་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་ནེ། དེ་ཅིའི་འདིར་
 སྐྱུ་མའི་སྤྱེས་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱུ་མ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །སྐྱུ་མའི་དོན་བཤད་
 བས་སྤྱེས་བྱའི་དོན་གསུངས་པ་ནི་འདྲ་དག་ཅེས་པ་སྟེ། བྱད་པར་ཤེས་པ་ནི་མིང་
 སྟེ། ཤེས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ཤེས་པ་སྟེ་སྟོའོ། །ཁྱིས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་གི་
 སྟོན་ཉི་ཀུན་ཤེས་པའོ། །ཁྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་འབྱུག་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་
 ཅིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པའོ། །འཕགས་
 པ་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྲུང་དུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྦྲུང་
 དོ། །

དེ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཏགས་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་
 གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་
 འདོད་ཅིང་བདག་ཉིད་གྲང་རབ་ཏུ་འབྱུག་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་ཞེས་པའི་བཤད་
 པ་ནི་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་པའོ། །མིང་ལ་སོགས་པའི་
 བཤད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ནེ། རོ་མོ་ཉིད་མེད་ཅིང་བདག་མེད་པའི་

བྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ནི་བཏགས་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་
འདི་ནི་རྒྱ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེས་པའི་དོན་རྟོ། །འཕགས་པ་རྣམ་
པར་ཁོལ་བའི་སྤེས་ནི་རིགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
པ་ནི། མིང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི། ཤེས་པར་
བྱེད་ཅེས་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གང་གི་ཀྱན་ཤེས་པ་སེམས་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་དེ་ཀྱན་
ཤེས་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་པ་འོ། །སྦྱོར་བའི་ས་བདུན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བཏགས་པ་ཅམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་བཏགས་པ་འོ། །

བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་མཆན་མ་མེད་ཅིང་སྦྱན་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་ལམ་ཐོབ་
པས་ཐ་སྙད་ཅམ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པས་ཐ་སྙད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དེ་
བཞེན་ལོ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་མགྲུ་བའོ། །དེས་ན་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞེན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞེན་
དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་རོ་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་བཞེན་དུ་བདག་ཉིད་
མཐོང་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །རྒྱ་མ་མཁན་ཀྱིས་སྤགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པས་
སྐྱལ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དེའི་རོ་བོ་སྐྱེས་བུ་དེ་བཞེན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་
ཆོགས་པས་སྐྱལ་པས་རྒྱ་མ་ཉིད་བཞེན་དུ་སྐྱེས་བྱང་པེས་པར་བྱས་ལ། འདིར་རྒྱ་
མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རི་ལྷར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
གནས་སྐབས་མཐོང་བས་སོ། །འདི་ཞེས་པ་ནི་ཅི་འདྲ་བའོ། །དེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་དེ་
འདྲ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་གསུངས་སོ། །སྐགས་
ལ་སོགས་པས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱ་ནི་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་གཟུགས་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་ཉིད་ལ། སྐྱུ་མཆེད་བྱུག་ནི་གང་དུ་སྐྱེས་བྱས་བཏགས་ལ། ཡོད་ཅེས་པ་ནི་
ཞར་ལ་འོངས་པ་སྟེ། དབང་པོ་བྱུག་གཟུང་ངོ་། །རང་བཞིན་དུ་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་
སྐྱེས་བྱ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་སྟེ། ལྷག་མ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགྲ་
པོ་ཉིད་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱུ་
མ་ཉིད་གཟུགས་ལ་ཞེས་པ་ནས་ངེ་སྟིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་བར་ནི་
ཕྱང་པོར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱུ་མ་ཉིད་མིག་ཅེས་པ་ནས་ངེ་སྟིད་
དུ་ཆོས་ལ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

སྐྱུ་མ་ཉིད་མིག་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་ངེ་སྟིད་དུ་སྐྱུ་
མ་ཉིད་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་བར་ནི་ཞེས་པ་
ནས་ངེ་སྟིད་དུ་སྐྱུ་མ་ཉིད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་སྐྱུ་མ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ཞེས་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱུ་མ་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལ་སྐྱུ་མ་ཉིད་མ་རིག་པ་ནས་ངེ་སྟིད་དུ་སྐྱུ་མ་ཉིད་གླ་ཤི་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱུ་མ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་བཏགས་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

སྐྱུ་མ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་
མཐོང་བའི་ལམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱུ་མ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་

མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའོ། །སྟུ་མ་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་བཏགས་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྟུ་མ་ཉིད་སྟོབས་བཅུ་ཞེས་པ་ནས་ངེ་སྤྱད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་
 པའི་བར་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དགུ་པོ་འདི་
 རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་བསྐྱབས་པར་བྱེད་ཅིང་སྟོང་བར་ནི་མི་བྱེད་དེ།
 འདིར་འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པས་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་ལ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །བར་
 ཆད་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པར་མི་རྒྱས་པས་བར་ཆད་མེད་པའོ། །བར་ཆད་མེད་
 པའི་ཉིད་འཛིན་དེའི་རྗེས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འཐད་དེ། འདི་ནི་འཛིན་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པའི་གཉིས་པ་གསུངས་པའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་
 པར་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོན་དུ་མདོར་བསྟན་ནས། རིགས་ལས་དང་པོ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་ནས་ཆོག་གས་པ་རྣམས་འདི་
 གང་ཞེས་སོ་སོར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་
 བཅོས་ལས།

ཐེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་སོགས་གྱིས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་
 བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཐོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་
 ཡིན། །

ཞེས་ཏེ། གང་གིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་བྱེད་ཅིང་ནང་དུ་འཛོག་པ་དང་

འདྲེན་པས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དེ་དག་གིས་སོ་སོའི་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐོར་བའོ། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 གསུངས་པ་ནི། སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་
 མའི་སྐྱེས་བུ་བསྟན་པ་ལ་དངང་བ་ནི་སྐྱག་ནས་བྱེད་པ་ལ། སྐྱག་པ་ནི་སྐྱག་པ་དང་
 ལྟན་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་
 དང་ལྟན་པའོ། །

དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ནི་མི་ཁུམ་པ་ཉིད་དེ། ཀྱན་ཏུ་མི་ཁུམ་པ་ཉིད་དང་།
 སྦྱིད་མི་ལུག་པ་ཉིད་དེ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་སོགས་ཞེས་པས་གང་དུ་དེ་
 བཤད་དེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དག་གིས་མི་དམིགས་པའི་
 སྦྱོར་བས་དག་བའི་རྩ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་དེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྒྱུག་
 པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་ནི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འབྱུང་སྟེ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་བདུད་ཀྱི་སྦྱོན་
 རྣམས་སོ། །

འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དེ་དེ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །འདི་ཞེས་པ་ནི་ངས་ཁྱོད་ལ་ཀྱན་ཏུ་བཤད་པའོ། །བདུད་ཀྱི་
 ལས་ནི་བདུད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བྱང་བྱས་ནས་གང་

ཞིག་གིས་ལོག་པའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ཅེས་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་འབྱེད་པ་པོ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། རོན་གྱིས་གང་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་འདི་རྣམས་དག་ལ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་གང་འདི་བདུད་ཀྱི་ལས་མི་སྟོན་
པ་དེ་ནི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ཞེས་རོན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །འདི་དག་ཅེས་
པ་ནི་ཉེ་བར་བསྟུ་བའོ། །

གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་འདིས་ནི་འདིར་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་
ཡང་བསྟུས་ལ་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་
ལས།

རྟོགས་པ་ཡིས་ནི་ཆོས་བླག་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྦྱང་བ་དང་། །དེ་
དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྤྱིང་བཅེར་བཅས་པ་
དང་། །སྒོ་བ་མ་ཐུན་མོང་མེན་ཉིད་དང་། །གཞན་གྱི་རོན་གྱི་གོ་རིམས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བ། །འཇུག་པའི་རྟོན་ལ་རིགས་
ཞེས་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ངེས་པ་འདིར་རྟོན་ཏེ་སྐྱབ་པའི་རྟོན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་རྟོན་མདོར་བསྟན་ཅིང་།
དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ཡང་བསྟན་
ནས། རྟོགས་པའི་ཆོས་བླག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། འུགས་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་པའི་བློ་
དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་

དུག་པོ་རྣམས་ལ་དྲོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོས་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་
 མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ཟད་པ་དང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པར་
 འགྲོ་བ་སྟེ། གཉེན་པོའི་སྟོགས་རབ་ཏུ་སོན་ནས་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མ་ཐུན་
 པའི་སྟོགས་ཟད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 སོགས་པའི་ཕྱང་པོས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་གོ་རིམས་ནི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་ལྷན་ཀྱིས་བྱུང་བས་ཡེ་
 ཤེས་འཕྲུག་པའོ། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་ཕྱར་ཀྱི་རི་མ་རྣམས་
 ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་
 པོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གནས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཐུན་པ་རྒྱབ་པ་ནི་རིམ་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 ཉེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་
 བརྩམས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པའོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སངས་གོ་བཟང་པོའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་
 རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཉེན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དེ། འདིར་དེ་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐད་ད་རྩང་མ་ཡིན། །ཞེས་ཏེ། འདིར་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཞེས་པ་རྗེ་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་ན། འདིར་ལན་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཉན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཏེ། དེའི་ཆོས་ནི་དབྱེར་མེད་ལ། འདིར་ནི་དེའི་དབྱེ་བས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་ལམ་བཟོད་པ་པོ་མཐའ་དག་སྟེ། ཉི་མའི་
ལམ་དང་། འཁྱུང་གི་ལམ་དང་། བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ལམ་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་
རྣམས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་ནས་རབ་འབྱོར་ལ་འབྲི་བ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་
སྒྲས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞིའི་དོན་གང་ལགས་ཞེས་པ་ནི་རིགས་
ཅི་འདྲ་བས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །གཞིའི་དོན་མེད་ཅེས་པ་ནི་དེའི་རིགས་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་དེའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དེ་ཉིད་དག་པར་མཐར་སོན་པ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་
དངོས་པོ་མེད་པའོ། །

དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་ནི་
རིགས་སུ་གྱུར་ལ་ཉན་ནི་མེད་དོ། །ཀྱུན་རྫོབ་དང་པན་ཚུན་དབྱེར་མེད་པས། ཉན་

དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བཅུགས་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིགས་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་
 རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ནི་ཆོས་དུག་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཆགས་པ་ནི་མི་མ་སྦྱར་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་མ་ཆགས་
 ཆོས་ཏེ། རི་ལྟར་རིགས་པར་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་རམ་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 རྣམས་ལ་མ་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་སྟོབ་པ་ནི་དགོ་བར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་མ་ལུས་པའི་བྱི་མ་བསལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ན་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལ་རིགས་ལོགས་ན་མེད་དོ། །ཆོས་རྣམས་འདིར་རི་
 ལྟར་རབ་ཏུ་བསྟེན་ཏེ། རིགས་དམན་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་མི་
 བརྟེན་ཅེ་ན། འདིར་བཟོད་བྱར་གནས་པས་ཡོད་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་སོན་པའི་
 རྣམ་མཁའ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །བཟོད་པ་དང་གནས་ཞེས་པས་རིགས་ལས་མི་
 གཡོ་བའི་སྦྱོར་བས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པ་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་དེ་རྣམས་བརྟེན་ཅེ་ན། དཔེར་ན་ནམ་
 མཁའ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྦྱར་བ་ཟད་པར་བྱེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགོ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཛིག་རྟེན་འདས་

འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སྒྲིབ་མ་སྤྲོད་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་
སྤྲོབ་པའི་སྤྲོད་མོང་མེན། །

ཅེས་ཏེ་སོགས་པས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ལ་རྟོག་པར་
བྱ་བས་ན་རྟོགས་པ་སྟེ། དགེ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྟོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡུང་པོ་གཉིས་ཏེ། དེ་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་གྱི་དོན་རིམ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ལ་གང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེའི་དོན་གྱི་ཐབས་སུ་འདིར་དོན་དུ་
གཉེར་བར་བྱེད་ཅིང་ཆོལ་བར་བྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་
དམིགས་པས་དག་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན། དམིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་འདིས་རང་
བཞིན་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ལས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་འཕེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་
བཞིན་ལ་དམིགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅམ་སོ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ནི་དངོས་སོ་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བསྐྱེད་བཅོས་སུ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་
ཅེས་སོ། །ཁོ་ན་ཆོས་རྣམས་དངོས་སོ་མེད་པ་སྟེ། །རོ་སོ་མེད་པས་ཅི་ཡང་

མེད། །ཅེས་པས་ངི་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་
པོ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་གཉིས་
སུ་མེད་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གཉིས་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
སྟེ། རོན་དམ་པ་ལ་ནི་གང་དུ་ཡང་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་
དང་། དམིགས་པའི་སྒྲོས་པ་མེད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་ངོ་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་དང་དབུས་སུ་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པའི་བྱེད་པར་བྱིས་དམིགས་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།

དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ཉིད་གཉིད་དཔོགས་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་
པ་སྐྱེས་པ་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་འདས་པས། །གང་
རྣམས་ལ་ནི་སྒྲོ་མི་གནས། །དེ་ཡིས་ཟབ་མོ་དམིགས་མེད་པའི། །སྐྱེན་གྱི་རོན་ལ་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་
ལས་གྲོལ་བ་དེ་ནི་ཟབ་པ་ཉིད་དོ། །གང་ལ་དངོས་མེད་དངོས་མེད་མིན། །སྒྲོ་ཡི་
མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་ནས་
རབ་ཏུ་ཞི། །རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པས་སོ། །

དེ་ཉིད་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་རོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ལ། མཉམ་པར་གཞག་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ལོག་པའི་ཅིར་
ཡང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ཞེས་པའོ། །དམིགས་པ་ལ་

བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། མཐའ་ཚུལ་བ་བཞིན་ལ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དེའི་
འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་མཆོན་བྱ་བཞིན་
ནོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅས་ལས།

སེམས་ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། སྦྲོང་དང་རྟོགས་དང་
གསུམ་པོ་ལ། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གིས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་
འདི་ཞེས་བྲ། །

ཞེས་ཏེ། རང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པས་རང་འབྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་འདིར་གང་ཆེད་དུ་གཉེར་
བར་བྱ་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་འགྱུར་བའོ། །སེམས་
ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། དེ་
ལ་གསུམ་ནི་སེམས་དང་། སྦྲོང་བ་དང་། རྟོགས་བ་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་
ཆེ་བ་ཉིད་ནི་རྟོ་རྟོ་རྟོ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་སོ། །

ལྟ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི་སྦྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་དོ། །སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྦྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་འོ། །འདིར་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ལ་དགོངས་པ་འོ་
ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་འོ། །འདིར་དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་ཅེས་པས་རྟོགས་
བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྟོགས་པའི་དོན་ནི་དོན་མེད་པར་མི་

དམིགས་པས་འདོད་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དེས་ནའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་
 བྱི་མདོར་བསྟན་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་
 བའོ། །དེའི་མཚོག་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའི་ཆེད་
 ཏུའོ། །མ་ལུས་པའི་འཁོར་བར་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་
 པོའི་མཚོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་དུས་ལ་ཞེས་པ་ནི་གོ་སྐབས་ཏེ།
 འདིར་བདག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་ནི་བཅུ་གསུམ་གསུངས་ཏེ།
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་པ་ལས་དོན་གཅིག་གོ། །

སྒྲི་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་དེ། དེ་ལ་ངར་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
 བདག་གོ། །འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཆུད་པས་ན་སེམས་ཅན་ནོ། །སྟོག་གི་དབང་པོའི་
 དབང་གིས་རིས་མ་ཐུན་པའི་ལུས་ཟད་པ་དང་མི་གནས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་
 གོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བས་རྩོམ་པས་གྲོལ་
 བའོ། །ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཟས་ཀྱིས་གསོ་བར་བྱེད་ཅེས་པས་གསོ་བའོ། །

སྒྲི་བ་ཕྱའི་ལུས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲི་བ་སྟེ་སྒྲི་བ་ཕྱའི་དབང་པོ་དང་
 ལྟན་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་སྒྲི་བ་རྣམས་ཉིད་ལ་སྒྲི་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་
 འཇུག་པར་འགྱུར་བས་ན་གང་ཟག་གོ། །གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་
 རྣམས་སུ་སྒྲི་བར་བྱེད་ཅེས་པས་ན་ཤེད་ཅན་ནོ། །ཤེད་ཀྱི་བདག་པོའོ་ཞེས་པས་
 བྱི་ཤེད་བདག་གོ། །དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱིས་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་བྱེད་པ་

པོའོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པར་སྟོང་བས་ན་ཆོར་བ་པོའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་པ་པོའོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལྗེ་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་མཐོང་བ་པོའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བཞི་དེ་དངོས་པོ་ཡོད་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །འབྱུང་བ་ནི་འཁོར་བའོ། །འཇིག་པ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པ་ཐོབ་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བའོ། །རྟག་པར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བའོ། །

འོན་ཀྱང་འདི་རྣམས་ནི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་བ་ལས་བྱིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་ཆད་པ་
ལ་གང་ཞེག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཅིང་མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་པ་ནི་རྟག་པའོ། །སྤྱང་
པོ་ལྟ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཆོས་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་
ཞེས་པ་སྟེ་སྟོང་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་
སེམས་འདི་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་དོ། །ཟག་པ་མེད་པ་
ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་འཆི་འཕོ་བའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་མེད་
པའོ། །མཉམ་པ་མེད་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་ངོ་། །མི་མཉམ་པ་ནི་སངས་
རྒྱུ་དེ་རྣམས་དང་ངོ་། །མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་སྟེ་མི་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །མ་
ཆགས་པ་ནི་བསྟན་པའོ། །ཡོངས་སུ་མ་ཟེན་ཞེས་པ་ནི་བཤད་པའོ། །

ལྟག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་

པོའོ། །སྐབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་གོ་ཆ་དང་འཇུག་པའི་སྐབ་པ་ནི་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་སྒྲའི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གསུངས་ལ། གང་པོས་དེ་བརྗོད་པ་ནི་
དེ་རྣམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་བཟོད་པ་སྟེ། འཇུག་པའི་
སྐབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོ་ཆ་བགོས་ཞེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་གནས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
ཆིག་སྒྲིས་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱལ་བོ་རྣམས་
ཀྱི་སོ་སོའི་གོ་ཆ་རེ་རེ་ལ་མ་ལུས་པ་ཉི་བར་གནས་པ་ནི་གོ་ཆའི་སྐབ་པ་སྟེ།
དཔུང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་གོ་གོན་པ་བཞིན་ཏེ། རྒྱས་པ་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་མ་ཡུམ་
ཆེན་མོ་ལའོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་མ་འདིར་ནི་གོ་ཆ་སྟེ་བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱར་བའི་
སྐབ་པ་ནི་བར་མར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། རི་
ལྟར་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པའོ། །འདིས་ནི་བར་དུ་གཙོད་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་མདའ་སོ་སོར་བསྐྱུན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་བསྐྱུན་བཙམ་ལས།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་བྱལ་ལ། །དེ་དག་སོ་སོར་བསྐྱུས་པ་ཡིས། །གོ་
ཆའི་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་དེ། །བྱལ་ཆན་བྱལ་གིས་རི་བཞིན་བཤད། །

ཅེས་ཏེ་གང་གིས་སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་སྟེ། རང་གི་རང་ཉིད་ཡོངས་
སྤྱ་གཏོང་ཞིང་གཞན་རང་གི་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཏེ། ཟར་ཟེར་དང་། མི་འཛིགས་
པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་ཟར་ཟེར་གི་སྦྱིན་པ་ནི་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པ་རི་སྒྲིད་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཡོངས་སྤྱ་གཏོང་
བའོ། །མི་འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་སྦྱེད་པས་བྱས་

པ་དང་མ་བྱས་པའི་གཞོན་པས་གཞན་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་བཙུན་འབྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དུ་བ་པ་མེད་པར་བསམ་གཏན་གྱིས་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་
པས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུའི་དོན་ཉེ་བར་སྦྱོན་པའོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བཅུ་རྣམས་དང་།
བཏགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལས་སྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
སོ། །བཟོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གཞོན་པར་བྱས་
པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། སྦྱུག་བསྐྱེད་ལ་ལྷག་པར་གནས་པའི་བཟོད་པ་དང་། མི་སྦྱོ་
བའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ། །དགེ་བའི་ལས་ལ་
སྦྱོ་བའི་བཙུན་འབྲུས་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་སེམས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་
གཏན་དང་། ཉོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྩེ་དབྱེར་མེད་པའི་བར་དུ་མི་གནས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེན་དམ་པ་དང་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པས་དངོས་པོ་དམ་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་པ་དང་བདེ་བ་ལ་དབང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་
དམ་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་དམ་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་བསྦྱོ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྦྱོ་བ་དམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྦྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་ཀྱན་ནས་འདུ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་རྣམས་

ནི་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བཤད་དོ། །

འདིར་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐབ་པ་བསམ་གཏན་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་འོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་
ནི་ལྷག་པར་ཤེས་རབ་ལ། བཟོན་འགྲུས་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
པ་ཅན་འོ། །སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ལ། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
སོ། །བཟོན་འགྲུས་ནི་ཆོགས་གཉི་གའི་གྲོགས་ཏེ་མདོར་བསྟུན་ནི་སྤྱིར་རྗེའི་ལས་
ཀྱན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་ཡང་ཀྱན་
རྩེ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་མ་ཆད་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་
རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་བོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་རེ་རེས་མཐའ་དག་བསྟུས་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པས་གང་ཞིག་
གི་སྦྱབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་འོ། །གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་འདི་འདྲ་བའི་སེམས་སོ། །ཕྱོགས་དང་ཡུལ་གངས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་བགྲང་དུ་

མེད་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་བརྒྱ་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་རི་སྐད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་
པའོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་དབུ་མ་བསྐྱབ་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་གསུངས་ནས་བསམ་
པའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་རིགས་པས་འདྲི་བ་ནི། དེ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ལ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་པའོ། །ཆོས་
རྣམས་ནི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ལ། དེ་རྣམས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ནི་རང་བཞིན་རོ། །སྐྱུ་མ་ནི་རྩ་གཞན་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲིའི་དོན་ཏེ། དེ་
ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ལ། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་ཉི་
བར་གསུང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྩ་དང་རྩེན་གཞན་ཀྱི་དབང་གིས་
སྤང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་པོའི་སྤྲི་དོན་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བརྟགས་པའི་རོ་པོ་ཉིད་རྣམས་སོ། །

མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་དམ་པར་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དེ་དག་རོ་གཅིག་ཉིད་པས་མཐའ་དག་མཐའ་
གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཞེས་པས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་བྱུབ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་
དཔེ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་སྟེ། བཤས་པས་སྤུལ་ཏུ་བྱེན་
པའོ། །ཉེ་གནས་ནི་སྟོབ་མའོ། །དེ་རི་སྐམ་ཞེས་པ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་རི་བའོ། །གང་
ཡང་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་པར་བྱའོ། །གསོད་པ་ནི་བཙོམ་པའོ། །འཆི་བ་ནི་རང་ཉིད་

དོ། །བཞིག་པ་ནི་མི་སྣང་བར་བྱས་པའོ། །མི་སྣང་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །བསམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་གསུངས་ནས། བསྐྱོམས་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ། བསྐྱོམས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་།
ལྷག་མཐོང་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །

དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། མིང་དང་ནི་དེ་ཉིད་དམིགས་པ་ལ་སྟེ་སྟོན་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པ་
དུག་གིས་མདོར་བསྡུས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་ལངས་པ་ན་བརྒྱབ་སེམས་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱག་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཉམས་ཏེ་
རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱུན་ཏུ་མི་སྐྱག་པ་ནི་རང་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱུན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་ལྷན་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྟོན་གྱིས་བྱུང་བའི་
དབང་དུ་གྱུར་པས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམས་ལ་འབད་ཚུལ་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ཅས་ཞེས་པ་ནི་ཞི་གནས་འདིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་
ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་བརྟན་པས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མཐོང་གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ནི་
དོན་དམ་པར་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་སྟོང་བ་ཉིད་མཐོང་ནས་གང་དུ་
གང་གང་གིས་སྐྱུང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པར་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་དོན་
ནི་དོན་དམ་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
སོ་སོར་གོ་རི་ལྟར་བགོས་ཀྱང་བགོས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། བྱེད་པ་སོ་དང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པའོ། །འདིག་པའི་རྒྱ་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་མ་བསྐྱར་བའོ། །གཉི་གའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་སྐྱེན་
མི་འཐད་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་སྟེ། མ་བྱར་བ་དང་འབྱར་བ་དང་དེ་
ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོག་གསུམ་མོ། །

ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་
དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པའོ། །འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ཀྱིས་མ་གོས་པར་བྱས་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་
བྱས་པ་སྟེ། གཉེན་སོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱང་དུ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་དེ་
རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རབ་འབྱོར་ལ་
ཟུང་དུ་འདུག་པས་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱང་སོ་ལྷ་སོ་རྣམས་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱང་ལ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཡང་བྲལ་བ་ཉིད་དེ། དེའི་དེ་
ཉིད་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་དང་ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། ལྷང་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
བཅེངས་པ་དང་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་དག་དབྱིར་མེད་པ་ནི་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་མོ། །འདིར་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ནི་

འབྲུག་པའི་དུས་སུ་ཡང་གོ་ཆ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་པོའི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བ་དུག་སྟེ། སེས་རབ་དང་སྦྱིང་རྩེའི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་དག་པམ་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དང་གནས་པར་ངེས་པ་དང་། གཉིན་པོའི་སྤྱོད་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དང་། རྫོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གང་རི་ལྟར་གང་ནས་གང་གིས་གང་དུ་གང་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་པར་གྲོལ་སྟེས། འདིས་གྲོལ་བའི་དོན་གྱི་ཐེག་པའོ་ཞེས་པའི་ཐེག་པའི་དོན་ནི་སྤྲུག་མ་སྟེ་གོ་སྟོལ། །

རི་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་འདི་བ་དང་པོ་སྟེ། སེས་རབ་དང་སྦྱིང་རྩེའི་སྤྱོད་པ་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །རི་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་འབྱུར་ཞེས་པ་སྟེ་གང་གིས་བསྐྱོད་པས་དེ་ཐེག་པ་སྟེ། འཕྱོ་བར་བྱ་བ་གང་ལ་འདི་བྱ་བ་དེས་འཕྱོ་བར་འབྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འཕྱོ་བ་ནི་ངེས་པ་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ། འདི་ལ་འདི་བ་ནི་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་པའོ། །མཆོན་ཉིད་གང་གིས་འཕྱོ་བར་འབྱུར་བ་ནི་འདིའི་འདི་བ་ནི། གང་གིས་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཞེས་པའོ། །

འཕྱོ་བ་དང་སོང་བའི་གནས་སྐབས་གང་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་འདི་བ་ནི་གང་དུ་གནས་པར་འབྱུར་ཞེས་པའོ། །འདིར་ནི་རིགས་དམན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་འདོད་པས་ངེས་པ་ནི། གང་ཞིག་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་རོ། །འདི་ནི་ཞེས་པས་ནི་ཆེན་པོ་བཟུང་ལ། ཆོག་ལྷ་དུགས་ནི་བརྗོད་པའོ། །ཆད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཅེས་པ་ནི་

ཆད་མེད་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ལ། གཉིས་པས་ནི་གྲུས་པ་དང་། རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། ཏུས་ཡུན་རིང་པོ་ཉི་ཤེས་
བསགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤྲོས་པ་བཤད་དོ། །ཀྱན་ཏུ་གནས་ཞེས་པ་ནི་གོ་ཆ་ལ་རབ་
ཏུ་གནས་པ་སྟེ། འདིར་གོ་ཆ་གོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྲོན་དུ་འགྲོ་བ་གང་ནི་
བསྐྱབ་པ་ལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
པའོ། །

དེ་ལ་འགྲོ་བ་ཙོམ་པ་ནི་འདུག་པ་ལ་བྱ་བའི་བསམ་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་
ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་སམ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
འདིས་ཀྱན་ཏུ་བསགས་པས་ནི་ཆོགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་གཉི་ག་ཡང་སྟོང་པ་དང་
སྟོང་རྗེ་དག་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རམ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་རམ། པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུའི་
ཕྱིར་ཏེ། རི་ལྗང་རིགས་པས་སོ། །ཁམས་གསུམ་ལས་ཞེས་པ་ནི་གང་ཅུང་ཞིག་
མི་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་འམ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ནི་འདིར་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ།
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཁམས་གསུམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཐེག་པས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །

དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ། དེས་མཆོན་
ནས་ལྟོན་པ་དང་སྟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པས་སྤར་མེད་པའི་ཆོགས་བཞེན་

ནོ། །ཆིག་དྲུག་པོའི་ལན་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བ་
 ཉིད་གསུངས་ཏེ། གཞལ་དུ་མེད་པས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་འཇུག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་།
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་ཆེན་པོ་
 ཉིད་དང་། གནས་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བདུན་ཡང་རུང་བའོ། །སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་
 རྒྱུ་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུངས་
 པ་ནི་འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་
 འདིར་སྒྲོན་དུའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅས་
 ལས།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་
 སོགས་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པར་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་
 རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ །རྣམ་ཀུན་
 མཐུན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛིག་
 པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་རྣམ་
 པར་འཆད་པར་འབྱུར་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གོ། །ལམ་
 ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་མཐོང་བ་དང་།
 བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་
 རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། བཟོད་པར་བྱ་བས་ན་ལམ་ཞེས་པའོ། །མེད་གེ་

བཟང་པོས་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཞེས་ནམ་པར་
གཞག་པ་ནི་ངན་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་
མི་སྟོབ་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་བྱེད་རོ། །

བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་འདོད་པ་ལ་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པའི་ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ནམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་
བྱེད་ཆད་མེད་པའོ། །བཞི་ནི་བྱམས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་
སྟོམས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་སྤང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་
དང་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བསམ་པ་ནམས་ཏེ། གྱེ་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་སྟོམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟོམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་མི་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟོམ་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ནམས་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་འབྲུག་པ་སྟེ། བཞི་ཆར་ཡང་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་སྟེ།
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །

རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདུན་པ་ནམས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའོ། །དེའི་གོང་དུ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ནམས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་
ནམས་དང་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོར་བས་བསྐྱོམ་པ་
ནི་མི་དམིགས་པའི་སྟོར་བའི་འབྲུག་པའོ། །སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སྟོད་
ཅིང་སྦྱིན་པ་དང་གཏོང་བ་པོ་དང་ལེན་པ་པོ་མི་དམིགས་ཞེས་པ་ནས་རི་སྲིད་དུ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སྟོད་ཅིང་། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིད་ལ་

བྱེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཇུག་
བའོ། །སྒྲིམ་པ་པོ་དང་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྒྲིམ་པ་རྣམས་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཞེས་པ་བསྒྲིམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པས་བསྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བར་བསྒྲིམ་
པའི་དོན་དམིགས་པ་མེད་པས་སྦྱོར་བས་དེ་ཆེད་དུ་བྱེད་པས་དགེ་བའི་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲིམ་པ་དེ་ནི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་འཇུག་བའོ། །

སེང་གེ་བཟང་པོས་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་ལ་སོགས་པ་
ཅན་ཆེད་དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འཕགས་པས་བྲིས་པའི་ཡུམ་བར་མའི་ཆོག་
མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་སོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་དུ་འགོ་ལ་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པ་དང་། རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་
གིས་འཇུག་བའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་
བའོ། །འཇུག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བར་རྩོམ་པ་ནི་མོས་པས་སོ། །འགོ་བའི་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པས་ས་བདུན་པོ་རྣམས་ལ་ནི་འབད་རྩལ་གྱིས་
སོ། །ཐེག་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱོད་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་
འབད་བ་མེད་པས་སོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅས་
ལས།

བརྩེ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་དུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་

དང་། །ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་
དང་ས་བཅུ་ནི། །གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་བ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐིམ་མྱོང་བར་སྐྱེ་མའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སོ་
སོར་བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོར་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཞིང་
རྣམས་སུ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱིང་ཐེའི་ཚོགས་སོ། །སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོགས་དུག་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་རྣམས་དང་། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་གསུམ་པོ་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་ལ་གང་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱོང་བ་དང་། གཞན་རྣམས་
ལ་ཡང་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་གཞུག་པ་སྟེ། དམིགས་སུ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་
ཡིས། །ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚོགས་སོ། །

གང་ཞིག་སྟོང་བ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། དེ་
ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་
ནི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དུག་པོ་རྣམས་
ཏེ། དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བའོ། །སྤྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ།
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་ལ། དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ། །སྤྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་

ཅེས་པ་ནི་བྱི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཞིག་དབང་པོ་ལ་གནས་པས་བསྐྱུས་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དབང་
པོས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་ན་དེ་དེས་སྟོང་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་དམིགས་
པ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་
ཤེས་པ་ཡང་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་
པས་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ལ། སྟོང་རྣམས་
ཀྱང་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་
ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་པ་རྣམས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ཏེ། དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
པ་ནི་གང་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་ལ། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་པ་ནི་གང་གི་མཐའ་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པས་མཐའ་དང་
དབྱས་ཏེ། དེས་སྟོང་པའོ། །ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་འཁོར་
པའི་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་ཐ་མ་མེད་པ་ལ་དེའི་དབྱས་མེད་དེ། ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་
ཐ་མ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །

དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གང་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་འགྱུར་
བ་མེད་པ་སྟེ། དག་པའི་ཕྱོགས་དེ་དེས་ན་སྟོང་པའོ། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་

པ་ནི། གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་ལ། བྱས་པ་དང་བྲལ་བས། དེ་དེས་སྒྲིང་བའོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་བའོ། །རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། གཟུགས་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
 གཟུགས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པ་སྟེ། ཆོས་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་དང་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིང་བའོ། །མི་དམིགས་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་
 པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་
 དེའི་མི་དམིགས་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དེ། གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་དུས་
 མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་བརྟགས་པ་ཅམ་ཀྱི་ཕྱིར་འོ། །

དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བ་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་ལས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བ་རང་གིས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་སྒྲིང་
 པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཉེ་དེ་ནི་སྒྲིང་བའོ། །དངོས་པོ་
 མེད་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དེ་དེས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཅེས་
 པ་ནི་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དམ་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཡང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉེ།

དེ་ནི་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །

དཔལ་བར་འགྲོ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའའི་མཛོད་དང་སེང་གེ་རྣམས་པར་བསྐྱེད་ས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་ལམ་གྱི་ཆོག་ས་ནི་རྣམས་པ་མང་སྟེ། འདིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། རྣམས་པར་ཐར་པ་དང་། སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཟད་པ་དང་། གཞན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་རྣམས་ལ་རྗེས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དམིགས་བྱའི་དབྱེ་བས་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཆོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་འོ། །

དེ་ལ་ལུས་བར་མ་ལས། རང་གི་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྱོད་ཁོང་གནས་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པས་བརྟགས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དང་རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོབ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་དྲན་པ་དང་ལྡན་ཁོང་གས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བརྒྱབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རང་གི་ལུས་ནི་རང་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རྣམས་སོ། །སྤྱིའི་ལུས་ནི་རང་གི་ལུས་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་འདུས་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །

ཕྱི་ནང་གི་ལུས་ནི་རང་གི་ལུས་སུ་སོན་པའི་སྟག་མའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་
བ་ལས་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ལ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་གསུམ་
ཕྱེ་བས་ཏེ། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་
པའོ། །ཆོས་ནི་སེམས་ལས་གྱུར་བ་ནམས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་པ་ནམས་སོ། །

ལུས་ལ་སོགས་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་
དུ་རྗེས་སུ་བལྟ་བའོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་
ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་སོ། །ནམ་པར་མ་བརྟགས་
ཞེས་པ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པས་ཏེ། ལུས་འདི་ནི་བདག་གི་ལུས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་
རྟག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཏེ། རྒྱུན་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་ལ་ཡང་
དེ་དེའི་སྦྱོར་བས་སྦྱོར་མེད་པའོ། །རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །བརྗེད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། བསྐྱུང་བ་མེད་
པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པས་འདུག་ཅིང་བླ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བས་བླ་བ་
དང་ལྟན་པ་སྟེ། འདི་ནམས་ཀྱིས་ནི་བཙོན་འགྲུས་དང་ཤེས་རབ་དང་བླ་བ་རྣམས་
གྱི་པན་ཡོན་གསུངས་པའོ། །སེལ་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྤངས་པ་ལའོ། །

འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། རྟེན་པ་དང་གྲགས་པ་

དང་བདེ་བ་དང་བསྟོད་བ་རྣམས་ལ་བརྒྱབ་སེམས་ཏེ་འདོད་པའོ། །མ་རྟོན་པ་དང་
མ་གྲགས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོན་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །ཡང་
དག་པར་འདི་སེམས་ལ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཅེས་པས་ཡང་དག་པའམ་གཙོ་བོ་ལ་བཅོམ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྟོང་བའོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དག་
བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད། འབད་པས་དོན་
དུ་གཉེར་ཞིང་བཅོམ་འགྲུས་ཅོམ། སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་
ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་གྱོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དག་པའི་
ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་
པ་དང་ཕྱིར་ཞིང་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གོ་ཆའི་བཅོམ་
འགྲུས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ཞེས་པའོ། །འབད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་
བཅོམ་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །བཅོམ་འགྲུས་ཅོམ་པ་ནི་ཁྱུ་པ་མེད་པའི་བཅོམ་འགྲུས་
ཀྱིས་སོ། །སེམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་
ཐབས་ཀྱི་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་བྱིང་བ་ལས་སེམས་
སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ཁོད་པ་ལས་བཀྱག་ནས་
མངོན་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་པའོ། །རྩ་འབྲུལ་ནི་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ནི། གནས་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ།
འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འདུན་པ་དྲག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མེགས་པར་རབ་ཏུ་
 སྐྱོར་བ་ལས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྦྱེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྟོང་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་
 སྟོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཞི་གནས་རབ་ཏུ་
 འཛིན་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་
 སྦྱང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བདག་གིས་མི་དགེ་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་དམ། ཅི་
 མིན་རྣམ་ཞེས་བདག་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅེས་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་
 སེམས་བ་སྟེ། འདི་རྣམས་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །

སྦྱིས་བ་འདི་རྣམས་ལ་རིང་ཏུ་གྱུར་ནས་ཀུན་ནས་དགྱིས་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 བག་ལ་ཉལ་རྣམས་སྟོང་པའི་ཡང་དག་པར་སྟོང་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་པར་བྱེད་
 པས་སྟོང་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདུན་པ་དང་།
 བརྩོན་འགྲུས་དང་། དད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། དམ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་
 དང་། སེམས་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་གང་དུ་འཛིན་ཉེན་པ་དང་།
 འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་བསྦྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པ་ནི་འདུན་པའོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འཛོམས་པ་ནི་བརྩོན་
 འགྲུས་སོ། །གོང་མའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་
 ཏུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་པའོ། །དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ལས་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པའོ། །དེ་ལ་དམ་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོས་ནི་
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །

དེ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
བ་མེད་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཏེ། འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་བའི་
འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀླང་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །དཔེན་པ་ལ་གནས་
པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཏོང་བས་ཡོངས་
སྤྱ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལ་དཔེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱི་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། །

འགོག་པ་ནི་སྤྱད་བསྐྱར་ལོ། །རྣམ་པར་གཏོང་བ་ནི་ལུས་ཀྱན་ཏུ་གཏོང་
བའོ། །དེ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ། དད་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་དང་། དམ་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལུ་ལོ། །རྩ་
འབྲུལ་གྱི་ཀླང་པ་རྣམས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པས་ཉགས་མཐོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་
སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པས་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་ཀུན་
ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་དད་པའི་དབང་པོ་འོ་དད་པ་སྒྲ་ལྟག་
པས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲ་ལྟག་ནས་དབང་པོ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པས་
དེ་ལྟར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་བདུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
གཞུང་བས་ཐུབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་
སྤྱ་བསྐྱགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དད་པའི་སྟོབས་ནས་ཇི་སྤྱི་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱི་བར་རོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་བྱང་

ཐུབ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཐུབ་སོ། །དེའི་ཡན་ལག་ནི་བདུན་ཏེ། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་སྟེ། བན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། སེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
བཏང་སྟོམས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འབགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟོམས་པར་
བྱེད་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྫོགས་པ་དང་།
ཡང་དག་པའི་རག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་
དང་། ཚུལ་བ་དང་། བན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །

དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བཤོ། །པ་རོལ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྫོགས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་
རག་ནི་ཡང་དག་པར་ཀུན་ནས་ལྟ་བའི་རག་གང་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་
པའི་རག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་འཆོ་བ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
གསུམ་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྟོམས་པ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ནི་འབེལ་
བའི་གཏམ་རྣམས་པར་ངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ཆོད་རིག་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོལ་བ་སྦྱང་སྟོམས་སྟེ། དེ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་བན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱུང་ཏུ་ཆ་བདུན་པོ་རྣམས་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞད་ཐེན་རྟོ། །

ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཐུབ་ལ་དེའི་ཕྱོགས་ཏེ། རྗེས་སུ་མཐུན་
ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཐུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཐུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བན་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པའི་
སྐྱེར་བ་རོ་བོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དོན་དུ་སྟོང་བ་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

འདི་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེལ་པའི་སྐྱིབ་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཞེས་
པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱུད་དེ། དེ་ལ་དངོས་པོས་ནི་གཙང་
བ་དང་མི་གཙང་བ་གསུམ་པོས་གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པས་འདོད་པ་ན་ཀྱང་ཏུ་
སྐྱོད་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ནང་
གི་སྐྱེལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་མཉམ་པར་གཞག་
ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་འདི་ལྟར་བྱི་རོལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་
པར་དམིགས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འགྱུར་
རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་
བསམ་གཏན་གཉིས་པོ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་ཞེས་པ་
སྟེ། ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའི་གཟུགས་
ཅན་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཏེ།
མོས་པས་སྐྱེལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག་ཏུ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་ལ་རྣམ་
པར་བསྟོམ་པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ནས་དང་པོ་འཇག་གཉིས་པའི་བསམ་གཏན་
ལ་སྐྱེལ་བ་ཞིན་དུ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བརྗོད་པ་ནི་ནང་གི་བདག་
ཉིད་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་

ཞེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་ལྟར་མི་གཙང་བ་བསྐྱོམས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་དགའ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅི་བདག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ཀྱི་
གཟུགས་གཙང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བསྐྱགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཀྱང་མིན་ཞེས་ཉམས་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་
པར་བྱེད་པས་གཙང་བའི་གཟུགས་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རོ་གཅིག་པའི་
འདུ་ཤེས་ཐོབ་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པས་སྤོང་
བར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱག་པའོ་ཞེས་མོས་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ལྷ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནས་ངེ་སྤིད་དུ་ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་བར་དུ་འོ། །དེ་ལ་གཟུགས་མེད་པ་
བཞི་སྟེ། དག་པ་ཅན་དུ་དེ་ལ་རོ་ལྷང་བའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་
པ་སྟེ། ཞི་བའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ནི་ཐར་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
གནས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་མཆོན་མ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་
འགོག་པ་ཞི་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་
འགོག་ལ། མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱོད་ཀྱི་ལས་ལྷང་བ་སྟེ། དེའི་སྤྱི་བ་པ་
རབ་ཏུ་སྤོང་བས་རྣམ་པར་ཐར་པའོ། །

འདིར་ངེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་

ཀྱི་རྒྱན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞེན། སྡོན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱོས་པའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འོང་ཞིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་དེའི་ལས་སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་བསྐྱོས་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གང་གིས་
མཆོམས་སྦྱར་བར་འགྱུར་ན། གང་དུ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ལུན་རིང་དུ་
འགགས་པས་དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཞེས་བ་ནི་གཅིག་གོ། །

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་སེམས་དང་བཅས་པའི་འགོག་
པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ལ་སེམས་རི་ལྟ་བུ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
བར་ཤེས་བ་ཞེས་བ་ནི་གཅིག་གོ། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་
བར་རིག་པ་ཅུམ་དུ་སྦྱ་བ་སྟེ། དེའི་ཡང་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་ནི་གཞན་དག་
གིའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་
བ་འགོག་པའོ་ཞེས་བ་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་
སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པས་འདི་གཉེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྟུང་པའི་དོན་དུ་འགོག་
པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། དེས་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་གནས་
པས་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ནི་གཞན་དུ་བརྒྱུད་དེ། དེ་ལ་དང་པོར་རྣམ་པར་ཐར་
པས་གཉིས་མངོན་པར་བསྐྱུས་ལ་གཉིས་པས་ཀྱང་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པས་ནི་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ།
ནང་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ཟྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་དུ་མཐོང་ཡང་དེ་
དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་སོ། །ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་འདུ་

ཤེས་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཞེས་པ་ནི་དང་པོ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོས་ཞེས་པ་ནི་
གཉིས་པའོ། །ནང་ག་ཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ག་ཟུགས་མཐོང་
སྟེ། རྒྱུད་དུ་དེ་དག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཞི་པའོ། །ནང་ག་ཟུགས་མེད་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
ག་ཟུགས་མཐོང་སྟེ། སྟོན་པོ་དེ་དག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྔ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སེར་པོ་ཞེས་པ་ནི་དྲུག་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དམར་པོ་ཞེས་པ་ནི་བདུན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཀར་པོ་ཞེས་པ་
ནི་བརྒྱད་པའོ། །དེ་ལ་ག་ཟུགས་རྒྱུད་དུ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོད་
རྒྱུད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆེན་པོ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་། བྱིས་དང་ཁང་
བཟངས་དང་རི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོད་ཆེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་ནི་རི་ལྟར་རིགས་པར་
རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་
རྣམས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་ཏེ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་རོ། །ཟིལ་གྱིས་ནན་ནས་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །མཐོང་བ་
ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སོ། །དེ་ལྟའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པའི་ས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བད་པར་ནི་འཁོར་ཡུག་རྣམས་སུ་སྟོོ་བས་གཞན་དུ་འདིར་
བད་པར་ཞེས་བརྗོད་ལ།

ཁ་ཅིག་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
སྤྱི་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་དེ། ཁ་ཅིག་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

བྱས་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟད་པར་ས་དང་། ཟད་པར་རྩ་དང་། ཟད་པར་མེ་དང་།
 ཟད་པར་རྩུང་དང་། ཟད་པར་སྟོན་པོ་དང་། ཟད་པར་སེར་པོ་དང་། ཟད་པར་དམར་
 པོ་དང་། ཟད་པར་དཀར་པོ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
 ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་
 བུའི་དོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམ་ཞིང་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་སོ་སོར་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །

འདི་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ལས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 བྱི་རི་ལྟར་རིགས་པར་བཅོལ་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པས་སོ། །གཟུངས་ཞེས་པ་ནི་མཐའ་དག་
 གཟུང་བར་བྱ་བ་ན་གཟུངས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཏེ། ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་
 རྣམས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྟེ། བསྟོམ་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་དེ་ལ་ཡི་གེའི་དོན་ཀྱི་བཟོད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
 བཟོད་པའི་གཟུངས་སོ། །ཁྲོ་གཟུངས་དང་ལྟན་པ་དེས་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་འཛིན་པའི་རྒྱ་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་ཏེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དེས་འཛིན་
 པ་ནི་དོན་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། དེས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱགས་རྣམས་
 གཟུངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་སྐྱགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །

མན་ནི་ཤེས་པ་ལ་ཉེང་ནི་སྒྲིང་བའོ། །མན་ནི་ཡིད་ལ། དྲན་སྒྲིབ་པ་སྟེ། སྒྲིང་

བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྱིང་རྗེ་དག་དབྱེར་མེད་བ་ནི་སྤྲུགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཐུག་
 བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་ལ་ཡང་སྤྲུགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་ཨ་ནི་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་
 བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐོའི་ཞེས་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་
 བ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་སོ་སོར་རིག་པའི་ཐབས་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཞེན། གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་གདོད་མ་ནས་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་
 གནས་སྐབས་ཉིད་ཏུ་ཡང་མ་སྐྱེས་བ་ཉིད་དེ་མ་སྐྱེས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་འདིའི་
 མ་སྐྱེས་བ་ཉིད་ནི་ཨའི་དོན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་ར་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཏུ་ཡང་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་སྤྱིན་བ་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་མཐར་ཐུག་བ་ནི་
 ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་རབ་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཤེས་བ་ཉིད་གོང་ནས་
 གོང་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གངས་མཐུ་ཆེར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིན་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མ་ངོལ་ཏུ་སྤྱིན་བ་ལ་ལྷག་པར་གནས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱིན་བ་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 ཕྱེ་བར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ས་ཞེས་བརྗོད་
 དོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ནི་སའི་
 ཆོགས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ལ་རང་དང་གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སའོ། །

འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བས་བྱི་མ་མེད་པའོ། །ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་གནས་ནས་ཆོས་ཆེན་པོའི་སྤྲང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པའོ། །བྱང་

ཚུབ་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་ཤིང་
བསྐྱེགས་པའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བའོ། །གང་ཞིག་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་
འདས་པ་དག་གི་རིག་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཤེས་པ་དག་འགལ་བས་ཡོངས་སུ་
ཀླལ་བར་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་བའོ། །གང་གིས་འདིར་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱེ་བས་མངོན་དུ་ཚུགས་པར་བརྗོད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་བའོ། །

གང་དུ་འདིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚུགས་དང་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་
དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་འབད་བས་བརྩམ་བས་དེའི་ཕྱིར་
རིང་དུ་སོང་བའོ། །གང་དུ་འདིར་དེ་ཉིད་རྒྱང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཡོ་བ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་སའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྦྱུན་གྱིས་
གྲུབ་པས་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་འདིར་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ལེགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ལེགས་པའི་སྒྲོ་བློས་སོ། །གང་དུ་འདིར་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱུང་ཆེན་ཏུ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། །

བརྩུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་རྣམས་ཡང་དག་
པར་བསྐྱས་པའི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་
དང་། སྦྱོབས་དང་། སྦྱོན་ལམ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བརྗོད་

དེ་དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཉི་བར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ནི་ཐབས་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །དེའི་ཐབས་ཀྱིས་དེ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཟང་
པོར་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །གང་གིས་སྦྱོར་བ་
སོ་སོ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་བསྟོམ་པའི་སྟོབས་དང་སོ་སོར་
བརྟགས་པའི་སྟོབས་ནི་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །

གང་གིས་ཉི་མ་རེ་རེ་དང་སོ་སོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་ཅིང་
དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་སྒྲ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ནི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །སེང་གོ་བཟང་པོས་ནི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱན་ནང་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་འདིར་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་དག་པ་འདིག་ཏེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྲིད་པའི་དོགས་
པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྒྲ་
མར་གསུངས་ལ། སྟོན་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གྱུར་ལས། །རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བས། །ཡང་ནི་འབད་པ་མི་མཛད་དེ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྟོན་
ཕྱིར། །སྟོན་གྱིས་བྱུང་བས་དེ་ཉིད་ཀྱི། །རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ནི། །འགྲོ་ལ་
ནམ་མཁའ་གནས་ཀྱི་བར། །བརྟན་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་འཇུག་ །རྟོག་པ་འདི་རྣམས་
རྗེས་ཐོབ་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདེ་གཤེགས་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཡང་

དག་སྒྲིལ་བ་ལ། །འདི་ག་རྟོན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །

ས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་པ་ནི་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་སོ། །ཡོངས་སུ་
སྒྲིང་བ་འདི་རྒྱལ་ས་ནི་བཙམ་ལྟན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་
བཙས་པས་སོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱལ་བཙམ་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ནི་
ཤུ་ཅུ་གསུམ་སྟེ། དེ་རྒྱལ་ས་ས་ཇི་ལྟ་བུས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་རྒྱལ་བ་ཅུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འབྱུར་
ཏེ། །བསམ་དང་པན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་ལ་
སེམས་མཉམ་ཉིད། །གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་པ་དང་། །དམ་
ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། །རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་
དང་། །སངས་རྒྱས་སྐུར་བསྐྱོད་དགའ་བ་དང་། །ཆོས་སྟོན་པ་དང་
བདེན་པ་ཡི། །ཆོག་ནི་བཅུ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །འདི་དག་རང་བཞིན་
མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ་བསམ་པ་ནི་དད་པ་དང་འདུན་པའོ། །པན་པའི་དངོས་པོ་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་པ་ཆོལ་བ་ཉིད་དོ། །འདི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་ཅན་
རྒྱལ་ས་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །གཏོང་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་རྒྱལ་ས་ལ་བསྐྱེད་བཀྱར་དང་ཆོས་ཆོལ་བ་དང་།
བྱིས་ཀྱི་གནས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེས་པར་
འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པས་དེ་འདོད་པ་ཉིད་དེ་རྟག་ཏུ་འདོད་པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་
འཆད་པ་དང་བདེན་པའི་ཆོག་དང་། །བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རབ་

ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཟོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྟོང་བཅེ་
ཆེ། །སྒྲ་མ་བཀུར་སྟེ་གྲུས་པས་ཉོན། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་
བཅོན། །

ཞེས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་པན་པ་ཆུང་དུ་ལ་ཡང་ཆེར་བྱས་པ་དང་། བཟོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ། །མཁུ་བ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་
བའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲ་མ་དང་
མཆོད་པར་འོས་པ་བཀུར་སྟེ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱི་མ་
མེད་པ་ལའོ། །འོད་བྱེད་པ་ལ་ནི།

ཐོས་པས་མི་རོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་
མི་སྦྱོང་དང་། །ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཅེས་བྲ་བ། །རྣོ་མ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་
རྣམས་ལ། །

ཞེས་ཏེ། ཐོས་པ་མང་བ་དང་། ཟང་ཟིང་ནི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་དངོས་པོ་སྟེ།
འདིར་ཟང་ཟིང་ནི་ཟང་ཟིང་འདོད་པའོ། །དེའི་སྦྱིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ།
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་དག་པ་དེས་དེ་བཞིན་དུ་བསོད་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བས་
སོ། །ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་

རང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ངོ་ཚ་བ་སྟེ། རང་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། ཁྲིལ་ཡོད་
བ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཏེ། ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་དོ། ཁྲོམ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཏེ། དེས་ན་ཁྲོམ་བ་མེད་པའོ། ཁྲམ་ལྔ་ཞེས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའོ། འོད་
འཕྲོ་བ་ལ་ནི།

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་། སྦྱངས་བ་ཡོན་ཏན་སྟོམ་
བསྟན་དང་། བསྐྱབ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། འདོད་བ་རྣམས་
ལ་སྟོད་བ་དང་། སྦྱངས་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། མི་ཁྲམ་བ་
དང་ལྟོས་བ་མེད། །

ཅེས་ཏེ། དགོན་པར་གནས་པར་འདོད་བ་ཉིད་དང་། འདོད་བ་ཚུང་བ་དང་།
ཆོག་ཤེས་བ་དང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོམ་བ་མི་གཏོང་བའོ། དེ་ཡང་ཟབ་
མའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་བ་མི་གཏོང་ཞེས་བ་གཞན་དག་གི་འོ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
ལ་སོགས་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། བརྩུང་བ་རྣམས་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་བ་རྣམས་
ལ་སྟོད་བ་དང་། སྦྱངས་ལས་འདས་བ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་
འདུ་མི་བྱེད་བ་དང་། བདོག་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། སེམས་ཁྲམ་
བ་མེད་བ་ཉིད་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀུན་ཏུ་མི་ཁྲམ་བ་ཉིད་
དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་བ་མེད་བ་ཉིད་དོ། སྦྱང་དགའ་བ་ལ་ནི།

འཕྲིས་དང་བྲིམ་ལ་འཁྲུག་བ་དང་། འདུ་འཇིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་
ནི། བདག་སྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་བ་དང་། མི་དགེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུ་
དང་། ཁྲོམ་བས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་ ཡིད་གཉིས་དང་ནི་ཉོན་

མོངས་བཟོད། །བཅུ་པོ་འདི་དག་རྣམ་སྤངས་ནས། །ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་
དག་འཛོལ། །

ཅེས་ཏེ། འབྲིས་པ་ནི་བྱིས་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། བྱིས་རྣམས་
སྙེ་ཉི་བར་འགོ་བ་བཏོ། །འདྲུ་འཛིན་གྱུར་པ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏམ་
རྣམས་ཀྱིས་དང་བསྟོད་པ་དང་། བརྟམ་པ་དང་། སྤང་བར་བྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་
རྣམས་དང་། རྣོམ་པ་སྟེ། སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། ཁེངས་པ་ནི་སྒྲ་མ་རྣམས་
ལ་ལུས་ཀྱིས་མི་འདུད་པ་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་། ཡིད་གཉིས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་
ལྷག་པར་གནས་པའོ། །མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྱིས་པ་བཟོད་བཙོན་འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་
རབ་རྫོགས་པས། །སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་
སེམས་སྤངས་ལ། །སྤངས་ན་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན། །གཏོང་ཡང་མི་
དགའ་མེད་པ་དང་། །དབྱལ་ཡང་སྦྲོང་བ་མི་སྦྲོང་བས། །ས་ནི་བྱུག་པ་
ཡང་དག་འཛོལ། །

ཅེས་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། སྐྱག་པ་ནི་
ཡོངས་སུ་ཁྱུ་པའོ། །རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ནི།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །སློག་དང་གང་ཟག་ཆད་ཉག་
དང་། །མཚན་མ་རྒྱ་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་
དང་ནི། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་གནས་ཆགས་དང་། །སེམས་ནི་ཀུན་

ཏུ་ཁྱུ་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །དེ་ལྟ་
བ་ལ་མངོན་ཞེན་དང་། །སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་། །དེ་དང་འགལ་
བའི་ཉེས་པ་ནི། །ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་
འཛོལ། །རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
དག་ཉིད་དང་། །སྟིང་རྩེ་དང་ནི་རྩོམ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་
ཚུལ་གཅིག་ཤེས། །མི་སྐྱེ་བ་དང་བཅོད་ཤེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་
ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྟོང་། །ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་
མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་
ལ། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་
འདོད་པར། །ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་
བོ་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུ་འོ། །

ཞེས་ཏེ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་
མའོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། །ཉེས་པ་ནི་སྟོན་ནོ། །འཛིན་པ་ནི་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྟེ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནས་ངེས་མིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛིན་པའི་བར་
རོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་
རྣམས་སོ། །དེར་ལྟ་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའོ། །

དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་སུ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་
པ་ནས་ངེས་མིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བའི་བར་ལ་གནས་པའོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཆོས་

ཞེས་ཅོད་པ་སྟེ། མྱོང་པ་ཉིད་ལ་འགལ་བའི་གཞོན་པའོ། །མྱོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། མྱོན་པ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་
 རེ་བ་དང་། དེ་རྣམས་སུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་
 ཏུ་མྱོན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་།
 མི་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་མྱོན་པ་
 དང་། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏུ་བཅོམ་པ་
 དང་། འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་།
 ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་ལས་ལོག་པ་སྟེ། མཚན་
 བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་སྟོང་བའོ། །སེམས་དུལ་བ་ཉིད་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་
 ཡིན་པ་དང་། གང་དུ་འདོད་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། མཉམ་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་པ་
 སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་བདག་གི་ལུས་ཀྱང་ཏུ་
 མྱོན་པའོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ནི།

སེམས་ཅན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་
 དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་
 བྱེད་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞིང་སྟོང་
 རྒྱ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །བསམས་བཞིན་སྟོང་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་
 གྱི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

ཅེས་པ་ནི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་དང་། དབང་པོ་ཤེས་པ་ནི་དབང་པོ་མཆོག་
 དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལོ། །སྒྲིང་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་ལོ། །སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲུར་བར་སྒྲུམས་པར་འཇུག་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མ་ནི་སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་ལོ་ཞེས་པ་ལོ། །ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ལ་ནི།

སྒོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཤེས་
 དང་། །སྒྲོབས་པ་ཚུ་ཐོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་
 བློ། །རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་
 བློ། །དེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་ཤིང་རྣམས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ལུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཚུ་ཐོ་ལྟ་ཡོངས་སུ་གང་བའི་སྒྲོབས་པ་དང་། མངལ་དུ་འཇུག་
 པའི་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དག་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་ནི་སྐྱེ་ཐོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་
 པ་ལོ། །རུས་ནི་ཉི་མ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་རུས་ལ། ཆོ་འབྲང་ནི་མ་ལ་སོགས་
 པ་དང་འབྲེལ་བའི་གཉེན་ལོ། །རང་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འཁོར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་
 པ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱེལ་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་ཤིང་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་དང་
 འདྲ་བའི་ཨ་ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཡོན་ཏྭ་གྱི་རོ་བོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་ནི།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་
བ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་ཏེ། ས་ནི་རིགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པ་དགུ་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་སྤྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྤྱོད་
པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དང་པོའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྤྱོད་
པའི་གསུམ་ལ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ལ། རིགས་ཀྱི་ས་ནི་ཆོས་མཆོག་
གི་གནས་སྐབས་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དེ་འདྲིར་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱའོ། །བརྒྱད་པའི་ས་ནི་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །མཐོང་
བའི་ས་ནི་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོ། །བསྐྱབས་པའི་ས་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འོ། །བྲས་པ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བྲས་པ་རྟོགས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟེ། དེའི་ས་ནི་བྲས་པ་རྟོགས་པའི་
ས་ལོ། །ཞུགས་པ་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་དྲུག་པོ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་ལོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དགོངས་ནས་
བདུན་དུ་གསུངས་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་སྟེ། སྤྱོན་དུ་བཞག་
པའི་ས་དགུ་པོ་སྟེ། ས་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་སའི་ཆོགས་སོ། །འདྲིར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ཐེག་པ་ལ་དང་པོ་ཡང་དག་པར་རབ་

ཏུ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་
 བ་ཅན་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་
 བསྐྱེད་པ་ཅན་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ས་བདུན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འབད་
 ཚོལ་དང་བཅས་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། ས་
 བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ས་གསུམ་པ་མཚན་མ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བས་
 གནས་པ་ཅན་དེས་པར་སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམས་པར་སློན་པ་ཅན་དང་། སྐྱེ་བ་
 གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་ཉེ་བའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་སྟེ།
 དེས་པར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གི་རྒྱ་བས་བར་ཆོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ནི་རྣམས་པར་གཞག་པའོ། །གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་
 བཅོས་ལས།

མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
 རྟོག་རྣམས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམས་པ་བརྒྱད་
 ཅེས་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། གོམས་པ་ནི་བསྟོམས་པས་སོ། །འཛིན་པ་ནི་འཛིན་པ་པོ་སྟེ། ཅེ་
 མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འོ། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་
 ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་
 པའོ། །འཛིན་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་གང་ཟག་ཇུས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་
 ཟག་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་སྟོང་ལ་གཉེན་པོ་

བརྒྱད་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཏེ། དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་དང་། མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བའི་དངོས་པོར་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་ནི་
གཉེན་པོའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བར་རྣམས་ལ་
གཉེན་པོའི་གཉེན་པོར་ཉེ་བར་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་རྣམས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །

དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཉེ་བར་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །མིང་དང་བད་དང་
ཐ་སྟད་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་
དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
གནས་པའི་སྦྱོར་བས་མི་གནས་ཤིང་མི་གནས་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་དང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམས་
མི་དམིགས་པ་དང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་བརྟགས་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་དམིགས་པའོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞེས་པ་འདིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱབ་པའི་
གོ་སྐབས་ཏེ། དེ་དག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ལུས་པར་འགོ་བའི་སྦྱབ་པ་སྟེ་ཅེ་
མོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་གོང་གི་རི་སྤྱིད་ཏུ་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བ་ལ། དེའི་གོང་དུ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་
སྐབས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ངེས་འབྱུང་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐབས་སྟེ། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་
བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱ་འབད་མེད་
དང་། །ཁིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། །ངེས་འབྱུང་ཐོབ་པའི་མཆོན་
ཉིད་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་
སྟོན་ཡུལ་ཅན། །རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །ངེས་འབྱུང་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། དེ་རྣམས་གསུངས་པ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདིས་འདིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཡིན་ན། དེ་ཐོབ་
པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་
པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་དང་།
རྟོགས་པ་ཆེ་བས་ཆེན་པོའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ།
དེའི་ཐེག་པ་ནི་ཆེན་པོར་བརྗོད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་ཏོ། །

རི་ལྟར་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ན། རི་ལྟར་ན་མ་ཁལ་སྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་ཡང་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ། ཁ་དོག་མེད་ལ། དབྱེ་བས་མེད་ལ། བསྟན་དུ་མེད་

པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། མཐའ་མེད་པ། དབུས་མེད་པ། ཉམས་པ་མེད་པ། འཕེལ་བ་
མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །ནམ་མཁའ་གོ་སྤྱོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ། དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་དང་། རྟོགས་རྣམས་གངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཅད་པའི་སྤྱིར་ན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། བགྲང་བ་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པའོ། །

རྣམ་གངས་འདིས་ནི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །རི་ལྗར་ན་དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
གོ་འབྱེད་ན། གང་ཞིག་སེམས་ཅན་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་འདི་
རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་གོ་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའོ། །འོང་བ་ནི་འོང་བ་ལ་འགྲོ་བ་ནི་འགྲོ་བའོ། །གནས་དང་འགྲོ་བ་དང་
ལྟོག་པ་གསུམ་ཆར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་
ཉིད་པས། གང་ནས་འོངས་པ་མེད་ཅིང་གང་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་གང་དུ་གནས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་འོངས་སྟོང་བ་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལའོ། །

སྟོན་ཀྱི་མཐའ་ནི་འདས་པའི་དུས་སོ། །སྤྱི་མའི་མཐའ་ནི་མ་འོངས་
པའོ། །དབུས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའོ། །རི་ལྗར་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་གང་ལ་

དུས་གསུམ་མེད་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་
 མེས་ས་དཔའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི་འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དམིགས་
 སྲུ་མེད་དོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་དོ། །འཁོར་བ་མེད་དོ། །ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་མཐའ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་གོ་སྐབས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །

རྗེས་སུ་མཐུན་ཞེས་པ་ནི། བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 པའི་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པའི་ཡེ་
 བེས་ལ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 བསྟན་ཞེས་པར་དགོངས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཞེས་པ་
 དང་། གཟུགས་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཞེས་པ་དང་།
 རི་ལྟར་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཞེས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་ཞེས་པ་དང་། མེད་ཅེས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་བརྩ་
 གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱུང་བར་བརྩ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་མཐར་བྱིན་པ་དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་བའི་སྟོབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་ནས་སྟོབ་པ་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆུ་བ་གྱིས་སྟེ་བའི་རྣམས་པ་

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་
ནི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཏོ། །

སོ་སོའི་དོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བརྗོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
འདིར་སློབ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་ངི་སྟོན་དུ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་
ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པས་
དེའི་ཕྱིར་མེད་ཅིང་འགྲོ་བ་མེད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དེའི་སྟོན་གྱི་མཐའི་
ནི་སོགས་པ་ནམས་ནི་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པས་འདིར་བྱི་མའི་མཐའ་དང་། སྤྲ་མ་དང་བྱི་མའི་མཐའི་དབྱས་དང་བྲལ་བ་
ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །

མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་བས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱུགས་
པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟའོ། །ཐམས་ཅད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་
དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆེན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེ་ལྟར་གྱུར་
པའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་ནམས་ཀྱིའོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་
ཅེས་པ་ནི་སྡེ་དེ་ནམས་ཀྱི་རེ་རེའི་ཐམས་ཅད་དོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་
གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་དོ། །ཆོས་གང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྗོད་དོ། །

ཆོས་གང་གིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པར་བསྐྱགས་པས་
སོ། །ཆོས་གང་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་ཐོབ་པར་
བྱ་བ་ལ་ལོ། །གདམས་པར་བགྱི་བ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་
གདམས་པ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་ཐོབ་པ་
མེད་ཅིང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །

མིང་ཏུ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་མིང་རོ། །མངོན་པར་མ་
གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་མིང་ཏུ་བཏགས་པ་ཉིད་པས་གྲུབ་ལ། འདྲིར་མངོན་པར་མ་གྲུབ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྣམས་
ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོན་ས་
དང་། མིང་གི་སྟོན་ས་ཐོབ་པ་བཀག་ནས། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོན་ས་
དགག་པ་གསུངས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་མེད་པ་ནི་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལོ། །མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་
ཏུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་
དངོས་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ། །གང་ཞིག་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པ་དང་བལ་བ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའོ། །མ་སྐྱེས་པ་དེའི་གཟུགས་ཞེས་པ་
ནས་རྗེ་སྤྱིད་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེ་ལྟར་ཞེས་པའི་བར་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །

གང་ཞིག་ཀྱང་རྫོབ་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་མངོན་པར་འཇུག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །དེ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་དགག་
ལ། དེ་རི་སྐྱུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་དབྱེ་བས་ཏེ། མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅམ་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཅམ་པོས་གདམས་པར་བགྱི་བའོ། །གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་སྟེ།
དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་
བཏགས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་དག་རོག་ཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཕགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་བཞེད། །དངོས་པོ་རང་དབང་མེད་ཅེས་པའི། །སེང་
གའི་སྐྱ་བྱོད་དང་མཉམ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་འདིར་ཡང་
འཕགས་པས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་གང་དུ་ཡོད་མིན་
པས། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་གང་ན་ཡོད་པ་མིན། །མཁས་
སོགས་རྣམས་ལ་མཁས་མིན་གྱི། །འདིག་རྟེན་པ་ཡིས་དེ་རྣམས་ལ། །རྟག་དང་མི་
རྟག་རྟག་འབྱུར་ཡང་། །མཁས་པས་དོན་དུ་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྟོབས་
དང་མི་འདིགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ནི་སྟོན་དུ་ཐོབ་
པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །

གང་ཞིག་རིག་ཅེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འོད། །སེམས་དང་བར་མི་

འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལྟ་རྒྱུ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལྟ་
གསུངས་པའོ། །ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་བཞི་པོ་འདི་དང་། ཞི་
བར་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་སེམས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་མཉམ་
པར་འཛིན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། འདི་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་སེམས་ཕྱིས་ཉམས་པར་གྱུར་ནས་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །འདིར་བཞིས་རྗེས་ལ་ཉམས་པར་བཀག་ནས་ཡིད་རྗེས་
ལ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་དྲུག་གིས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོག་དགུ་
གསུངས་པའོ། །

སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟག་མཐོང་ལ་མི་སྣ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆ་ལ། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་
ཤེས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་
འགྱུར་ཞེས་པའི་ལྟག་མཐོང་གི་ཆའོ། །སྟོན་ཅེས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལྟག་མ་ནི་
བཤད་པའོ། །སྟོམ་པའི་ཞེས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །ཉི་བར་རྟོགས་པའི་ལྟག་
མཐོང་གིས་ཉི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱུ་པས་སོ། །དེས་པར་སེམས་པའི་ཉི་བར་
རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མཁས་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱིས་སེམས་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདིའི་འཐད་པའི་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་འདྲི་བ་ལ། གང་གི་ཆེ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལན་ནོ། །ཆོས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ཞེས་པའི་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལའོ། །

ཉེ་བར་མི་རྟོག་ཅེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའོ། །ཉེ་བར་མི་འཛིན་པ་ནི་
རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བཀག་ནས་བྱུང་
པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱེ་བར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མི་
སྐྱོར་བས་ན་གང་དུ་འགག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དག་གི་
དབྱེ་བ་མེད་པའི་དགག་བྱར་བྱ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

འོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
དངོས་པོ་མི་འཐད་ཅེ་ན། གསུངས་པ་ནི། གང་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་
དུ་ཀྱན་རྗེ་བ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་ནི་སྐྱེ་བར་བྱེད་ལ།
དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་བྱད་པ་མེད་པ་
དག་ངོ་གཅིག་པས་གཉིས་སུ་མེད་དེ། གཉིས་སུ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་
མེད་པའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་གཞན་དུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་
ལ་བྱེད་པ་པོའི་ཆད་མ་མེད་ཅེས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དག་གི་སྟེ་ཐོབ་པའི་ངེས་
འབྱུང་ངོ་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པར་
འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་ལོ། །

བྱ་བའི་བྱུང་བར་ལས་འདིའི་དོན་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་འདི་རྣམས་བགྱང་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ནའོ། །དེའི་སྐྱོན་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཀའ་བའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་པོས་སྐྱོད་པ་གང་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྐྱོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །ཆུང་དུའི་དོན་ལའོ། །དཀའ་བ་ནི་ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་མགོ་དང་ལུས་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དེ་དག་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོད་པ་ནི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །

དེ་ལ་སྐྱོད་པ་མེད་ཅིང་དམིགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གྲོལ་བ་ལ། དེ་སྐད་ཅེས། དཀའ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལན་ནོ། །དེ་ལ་ཐོག་མ་འདིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁས་སྐྱངས་པས་སོ། །ཅི་ལྟར་མི་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་ནི་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་ལ། ཀྱན་རྩོམ་ཏུ་ནི་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དཀའ་བའི་སྐྱོད་པ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ནི་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ལས་རྣམ་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལན་གཉིས་པ་ནི་མི་འགྱུར་བ་ནི་རྩོགས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལན་གསུམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའོ། །ཐམས་ཅད་ནས་ནི་ཁམས་དང་གྲོལ་བ་དང་གང་ཞིག་གཞན་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །ཐམས་ཅད་ནི་རི་ལྟར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་

ནི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྒྲོལ་བར་བྱ་བའོ། །སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཚོགས་ཏེ། སེམས་ལ་སོ་སོར་རབ་ཏུ་སྒྲེན་ཏེ། ཁོང་ཁོ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལན་བཞི་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ནས་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྒོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སམ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་ཆད་མས་སོ། །ཐམས་ཅད་ནི་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་སྤྲང་བ་དང་མི་སྤྲང་བ་སྤྲེ་བའི་བྱབ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕུང་པོ་ལ་མས་ལས་ཐ་དད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཐ་མི་དད་པས་སོ། །

ཐམས་ཅད་ནི་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་སོ་སོའི་སྤྲེ་ཆན་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱས་པ་དེ་རྣམས་ལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའམ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲེ་ཆན་གྱི་དབྱེ་བས་སམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་ནི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ལས་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་སྤྲེ་ཆན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་སྤྲེ་རམ། སྤྲེ་ངོལ་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་ནི་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་སྤྲེ་ཆན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་གང་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ལ་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ལན་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་སྟེ། བཞི་ཀས་གྱུར་དེ་ལྟར་གསལ་བར་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་པོ་ཡང་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པར་

བྱ་བའོ། །

གང་དུ་ནི་འདི་ནུས་པར་གྱུར་ན་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཀག་ཅིང་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་
གནས་བརྟན་ནོ། །གང་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྒྱམས་
པའི་སྒྲ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲ་ནས་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་སོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་
རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་པའོ། །དེ་ཐོབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འགག་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རི་སྤྱིད་དུ་
ཤིན་ཏུ་སྤོང་བས་སམ་ཞེས་པའི་བར་དུའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །རྗེས་སུ་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི་གདོད་ནས་དེ་དེ་
ལྟར་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལན་ཏེ། ཆོས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་བརྟུན་པའི་འོ། །ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དེ། སྦྱོར་བའི་གནས་
སྐབས་སུའོ། །ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ནི་
དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟེ། འདིར་མི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པས་ཐོབ་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་ཡང་གསུངས་པ་ནི། ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་
 གིས་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་པ་པོས་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གཉི་ག་དག་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གཞན་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་གྱིས་
 འབད་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི། ཅེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མ་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའམ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་གཞན་ཏུ་ངེ་ལྟར་ཐེ་
 ཆོམ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལ་དང་པོ་ནི་འགལ་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ནི་ངེ་ལྟར་ཡོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་གསུངས་པ། ཆངས་པ་གང་
 ཞིག་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་རྣམས་པར་མ་གྲོལ་བའི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་ལྷ་མོ་
 ཅེས་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་གཉི་ག་ཡང་
 མ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པས་ཐོབ་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དགག་པས་སོ། །དེ་གང་ཏུ་
 འབད་བ་མེད་པར་ཐོབ་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སྐྱེ་སྟེ་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་
 རྣམས་ལ་ཡང་འབད་བ་མེད་པར་འབྱུག་པ་ཡོ་ཤེས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྦྱང་བ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པས་ནི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གང་གི་གང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ་མེའི་ཆ་བ་བཞིན་
 དེའི་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ལ། གང་བཙོས་མ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་རྩའི་ཆ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་
 མིན་ལ་མེད་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གང་ཡང་འཕགས་པས། སྦྱང་བ་ཉིད་ཏུ་མི་བརྗོད་ཅིང་། །མི་སྦྱང་ཞེས་གྲང་

འགྲུར་བ་མིན། །གཉིས་དང་གཉིས་མིན་ཞེས་བྱ་བར། །བཏགས་པས་དོན་ནི་
བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀླམས་ཀྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དུ་འཕགས་པས། བཙུག་
མིན་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི། །གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ལ། དེ་ཡང་མ་སྟེས་
པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་ལ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ། མ་འདྲེས་པར་བལྟ་བར་
བྱ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀླམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོ་བཏགས་པ་ཀླམས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དེ། དེས་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་བདེན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ཅན་
དེས་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་ཀླམས་
ཟད་པར་འགྲུར་ཏེ། སྟོན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པ་ཀླམས་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་
པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཀླམས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ཀླམས་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་རོ་གཅིག་
པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་སྟོ་བྱར་བའི་སྟོབ་པའི་བྱི་མ་
ཀླམས་ཀྱིས་བྱི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེའི་དེ་ཀླམས་ཟད་པ་སྟེ། དེ་ཟད་པའི་མཆོད་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཐོབ་པའོ། །

འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་སྟེས་པའི་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་
དག་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཐོབ་པ་སྟེ།
 དེའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་
 སྟོ་བྱར་གྱི་སྟེན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་བརྟན་དག་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཀྱན་
 རྩོམ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་ནས་སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
 དེ་རྣམས་ཐོབ་པ་ལས་འདི་སྤྲར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྟེས་པ་
 ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། སྟེས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་
 པའི་ཆོས་ལ་མི་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི་སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ངོ་པོ་
 ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚྭ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱད་གང་དེ་ཁོ་ནས་འབྱུང་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོག་ཅིང་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྟེ་བོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་རྟོག་པ་དགག་པ་གསུངས་པ་ནི་མ་སྟེས་པས་ཀྱང་
 ཞེས་པས་ཏེ། མ་སྟེས་པ་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་
 བརྟེན་པའོ། །དེ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ནི་འབད་པས་འདི་བའི་བརྟེན་པ་རྣམས་དང་
 ཡིད་དང་སྟོས་སྟོབས་ཤིང་བརྟེན་པའི་བརྟེན་པར་བྱ་བའོ། །ཤིན་ཏུ་ནི་དངོས་པོ་
 དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་སྟོབས་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་བཅས་
 པའི་སྟོ་གསུམ་པོ་འདིར་མ་སྟེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་སྤྲང་
 བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་རྣམས་བཤད་པས་ནི་སྟོས་པ་མེད་པའི་

དོན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་
གཟུང་བར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་སློབས་པ་
སྟེ། འཇིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འཇིན་པའི་སློབས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་
སོ། །རི་ལྟར་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་སློབས་པ་ཞེས་པས་ཉེ་བར་
བསྐྱུ་བ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་བཞེན་ཞེས་པ་སྟེ། རི་ལྟར་མཐོང་བ་སྤོང་བ་ལ་
སྐྱིབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་གང་དང་གང་ཞེས་པ་མ་བརྟགས་ན་
ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སློབས་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །

ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་
སྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་དང་གང་ཞེས་པ་ནི་གང་དང་གང་གི་གནས་
ཉིད་ལའོ། །འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་ཐེ་ཆོམ་དང་མི་ཤེས་པ་
དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་མི་བྱེད་དེ།
ལོག་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའོ། །མི་གནས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཆོས་ནི་གང་དེ་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་རྣམས་སོ། །མི་གཡོ་ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གང་ལ་ཡང་གནས་
པ་མེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ན་རི་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མི་འདའ་ཞེས་པ་ནི་ཉམས་
པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ཞེས་བ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའོ། །འདི་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལས་
གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་བ་ཐམས་ཅད་བ་ནི་ཐེག་བ་གསུམ་གྱི་སྤྱན་མོང་བའོ། །དེ་
ལྟ་ན་ནི་གང་དང་ངོ། །དེ་ཉིད་དེའི་སྤྱར་ངོ། །ཞུམ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྤྱིད་ལུག་
བས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་སོ། །ཅི་འདིར་གཞན་
ཞེས་བ་ནི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་བ་འདོད་བས་སོ། །ཚོངས་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པའི་ངོ་བོས་བསྐྱབ་བ་མེན་པའོ། །གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་
ཁ་སྤྱིར་སྤྲོགས་བར་འགྱུར་བའམ། འོག་པའི་ཤེས་པས་སྤྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །

གནས་བ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
བ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་བར་གཞག་པའི་གནས་
སྐབས་རྣམས་ལའོ། །ཅི་ལྟར་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། རྟོག་བ་བོས་ཡིད་ལ་བྱེད་
བར་འདོད་པའི་འདྲི་བ་ནི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བ་དང་། གནས་བ་དག་ལྟ་ནི་ག་མི་
གནས་བར་འགལ་བའི་སྤྱར་ངོ། །མི་འགལ་ན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་བ་ལ་གནས་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ངོ། །ལེགས་སོ་ལེགས་
སོ་ཞེས་བ་ནི་གློལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བྱས་པའི་སྤྱར་ངོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་བ་ལ་
སོགས་བ་ནི་ལན་ནོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བས་དོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ནི་བདག་གིས་
བསྟན་བ་ཉིད་ལ་སྐྱེན་ཀ་ཚོལ་བའི་བསམ་པས་བསྟན་པའོ། །

ཡང་དག་པའི་གནས་མངོན་བར་བརྗོད་པས་ཞེས་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
ཡིད་ལ་བྱས་བ་ནི་སྤྱིན་ཅི་འོག་ལ་ཀྱན་ཏུ་གནས་བ་ལས་ཡང་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བ་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཡང་དག་པའི་ཆོག་མངོན་པར་བརྗོད་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལས་བསམས་ནས་མི་འདོད་པ་མེད་པས་སྟོལ་
 ཞིང་། མི་འདོད་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱུར་ཀ་ལ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤར་བྱི་བ་ནི་དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་གང་དུ་ཡང་དག་པའི་གནས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡུང་པོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ནི་སྤང་བ་ཉིད་ལ་ངེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་
 ལྟར་དེ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ངོ་། །

སེམས་ཅན་མི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སེམས་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 སྟེ། དེ་ཁོ་ནར་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པའོ། །སེམས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་
 པའི་བྱིར་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་པའོ། །མངོན་པར་བྱང་མ་རྩལ་བ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་
 པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་།
 ལོག་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དང་སྤྱོད་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་
 མ་རྩལ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འདིས་ཞེས་བ་སྟེ། ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་མ་རྩལ་བ་ཉིད་དེ། ཆོག་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་གོ་
 རིམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་པ་བཞི་དང་།
 མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་བར་བྱའོ། །

འདིས་ཞེས་པ་ནི་ངེ་སྐད་དུ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོས་ནི་ཡང་དག་

བའི་དོན་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཅན་གྱིས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར་འདོད་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདག་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ནི་
ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ལམ་གྱིས་ངེས་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཏེ། འདི་ནི་
ལེའུའི་དོན་རྟོགས་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་སྦྱོད་པ་སྦྱུད་པ་
ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བཅུ་ལ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པས་ལེའུ་སྟེ་
དེའི་ལེའུའོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ཚྭ་པའི་འབྲེལ་
བ་བརྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་
བའི་འོད་ལས་ལེའུ་དང་པོའོ། །

སྐབས་གཉིས་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ལ་དེ་བྱུང་བར་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
རམ། བ་དད་དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བརྗོད་བར་བྱ་སྟེ། གང་དུ་བསྐྱབ་
བཅོས་ལས།

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སྒྲོབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་
དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་
ལམ། །བྱེད་བ་དང་ནི་མོས་བ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱགས་
བ་དང་། །བསྟོད་དང་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྒྲ་མེད་
དག །སྐྱབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཡིས། །བྱ་བ་འདི་ནི་བསྒྲོམ་པའི་
ལམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་
དེ་འབྲས་བཤད། །

ཅེས་ཏེ། གང་དུ་ལམ་འདིས་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྟེ།
ཤིན་ཏུ་དག་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སྤྱི་འབྲུག་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཅན་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་འབྲས་རུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དག་པ་ནི་
ཞིང་ལ་འདིར་བཤད་ཀྱི། ལམ་ཤེས་པའི་ནང་དུ་འབྲས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །

བསྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ནི་བསྒྲོམ་པས་ངེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་འབྲས་རུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར།

ལྷ་ཀླམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་
དང་། །ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་
ལས། །

ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟེ། ལམ་ཤེས་པར་རུང་བ་ཉིད་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷ་དེ་ཀླམས་ཀྱི་དོན་དུ་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཉིད་ནི་དམན་པ་དང་
ངན་བར་བྱས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་
མནན་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཀླམས་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་དང་བལ་བ་
ཀླམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདིར་རུང་བ་ཞེས་བཅོད་
དོ། །དེས་ན་འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་ལ། ལྷག་མ་ནི་དེའི་འཁོར་རོ། །

དེ་ལ་མོག་མོག་པོར་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ནི་དུས་སོ། །འདུས་པ་ནི་སྤྲུག་བྱས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། འཁོད་པ་ནི་ཉེ་བ་ན་འདུག་པའོ། །རིས་ནི་སྤེལོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནི།
ཀླམ་ཐོས་སྤྲས་ལ་སོགས་པའོ། །སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དག་ཉིད་ནི་མི་མཛད་དེའི་བདག་པོའོ། །ལྷ་པོ་ནི་གནས་གཙང་མའི་
རིས་ཀླམས་ལ་སྟོང་སྤྲུག་ལྷ་ཉིད་དོ། །

འདིར་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷའི་རིས་རི་ལྷ་བའི་གོང་གི་བྱུང་བར་ཅན་ཀླམས་
ཀྱི་འོད་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཀླམས་ཀྱི་སྤང་བས་འོད་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་བྱས་ནས་ཐམས་
ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞེས་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རོ་མོ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་

འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་ཀྱི་རྒྱབས་ནི་ཉེ་བར་བྱེད་པ་སོ་གང་གིས་བྱས་ཤེ་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟེ་བཟིང་གིས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་
གིས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སོ་སོར་བཅོམ་
མོ་ཞེས་པ་ནི་མོག་མོག་སོར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འོ། །མི་མཐེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
རི་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་མངོར་བསྐྱས་ནས་བཟོད་དེ། འདིར་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མངོན་པར་ལྷོག་ཅིང་ནམ་མཁའ་རབ་ཏུ་གནས་པ་
ལ་འོག་ཏུ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དཔག་ཆད་འབྱུང་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ་ཁ་ཁྱེར་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལ་གངས་མེད་པའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་སྟོག་མེད་སྟོན་དང་བཅས་
པའི་སྟོན་ཆེན་སོ་ལས་ཆར་པའི་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་དཔག་སུ་འབྱུང་སྟེ་བཅུ་དྲུག་
པའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ལས་གསེར་གྱི་དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དཔག་སུ་འབྱུང་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དང་སྟོང་སྟེ་བཅུ་ལྔའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཆད་ནི་དཔག་ཆད་འབྱུང་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྟོང་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དང་། བརྒྱ་
སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཉེ་བའི་འཁོར་ལྷན་ཀྱི་རྒྱུ་ཆད་དོ། །

ཁོར་ལྷན་ཏུ་ནི་དབྱུས་ཀྱི་བྱང་ཐད་ཀྱི་སུམ་འགྲུང་རོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རི་རབ་
བྱ་བཞི་པ་བེ་རྒྱུ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་དང་དབྱལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་
བཞིན་ལ་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་ལོགས་བཞི་ལ་ལོགས་རེ་རེ་ལ་ཐ་དཀར་དཔག་ཆད་
སྟོང་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཉེ་བའི་འཁོར་ལྷན་ཏུ་ནི་རྒྱུ་ཆད་སོ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལ་རྒྱ་

ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་རོལ་མཆོ་བདུན་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཏེ།
མཆོ་རེ་རེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རིས་བསྐྱར་བའི་ནང་གི་རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་དབག་ཆད་སྟོང་
ཕྱག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྟེད་
སྟེད་ཀྱིས་དམན་པའོ། །མཐའི་རི་ལུ་ཁྱུང་འཛིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བ་ཆ་ཅན་གྱི་ཚུའི་
རྒྱ་མཆོའི་ཆད་ནི་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཕྱི་
རོལ་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་རི་ཁྱུང་མོ་སྟེ་རི་བརྒྱད་པའོ། །རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་རི་
ནམས་དང་སྤིང་ནམས་ཀྱི་ཚུའི་ནང་དུ་བྱབ་པ་ནི་དབག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ལ། ཚུའི་
སྟོང་དུ་ཡང་རི་རབ་ལ་ནི་ཡང་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། བརྒྱད་པོ་ནམས་ཀྱི་དབངས་
སུ་ནི་སྟེད་སྟེད་ཟླི་བའི་རྒྱམས་དབངས་དང་མཉམ་པའོ། །

ལུ་ཁྱུང་འཛིན་གྱི་བ་ཆ་ཅན་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ་འདུག་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་སྤིང་བཞི་དང་། སྤིང་ཕན་མང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོ་དང་བྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
སོགས་པ་ལ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛུམ་བྱའི་སྤིང་དང་། བ་ལང་སྟོད་དང་།
བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྟན་དང་། ཞར་གྱི་ལུས་འཕགས་པའོ། །སོག་ཀ་བ་ནི་འཛུམ་བྱའི་
སྤིང་སྟེ་རོས་གསུམ་ལ། སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ཡོད་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་
དབག་ཆད་སྟེད་དང་བཞིའོ། །ཞར་གྱི་ལུས་འཕགས་རྒྱ་གམ་འབྲ། །རོས་གསུམ་
འདི་དང་འབྲ་གཅིག་ལ། །དབག་ཆད་སྟེད་དང་བཞི་བརྒྱའོ། །བ་ལང་སྟོད་སྤིང་
ལྷམ་པོ་སྟེ། །སྟོང་ཕྱག་སྟེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

སྟེད་དང་གཉིས་ནི་དབྱུས་ཀྱིའོ། །སྤྲ་མི་སྟན་བརྒྱད་བྱ་བཞིའི་དབྱུས་སུ་སྟོང་
གཉིས་སོ། །ཆད་བྲས་པ་འདི་ནམས་ཀྱི་གང་ཞིག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆེ་ལ་མི་གནས་

ཏེ། རྟོགས་གང་དུ་ཆ་བ་འཆར་བ་དང་ཟད་པའི་རིམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་དབང་རྒྱབས་
 རྣམས་གྱིས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཏང་བར་འགྱུར་བ་རྟོགས་པས་ཁང་བུ་
 བཅེགས་པའི་མདོ་ལས་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནི་དབག་ཆད་སྟོང་སྤག་བདུན་ལ།
 ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ལ་ནི་བརྒྱད་དོ། །བ་ལང་སྟོད་ལ་དགྲ། སྤྱི་མི་སྟན་ལ་བཅུ་
 ཞེས་གསུངས་པ། རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་ལས་ནི། ཤིང་རྩའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྟོ་
 རྟོགས་ཀྱི་ཐ་མར་ནི་དབག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ལ། ལུས་འཕགས་པོའི་ནི་ལོགས་གཅིག་
 ལ་དབག་ཆད་སྟོང་སྤག་གཅིག་ཅེས་བཤད་དོ། །

འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་ལོག་ན་དབག་ཆད་སྟོང་སྤག་ནི་ཤུ་ན་མནར་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། བོང་ནས་
 བོང་དུ་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགོ་དང་། མི་རྣམས་རི་
 ལྟར་རིགས་པས་སྤྱིང་དང་སྤྱིང་སྟན་དང་། རི་དང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ལ། རྩའི་གཏིང་གི་རི་རབ་ཀྱི་བར་ཐག་རེ་རེ་ལ་སྟོང་སྤག་བཅུ་ཡོད་པའི་
 བང་རིམ་བཞི་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། རྣམ་ཐོས་སྤྱིང་དང་། ཡུལ་འཁོར་
 སྟོང་དང་། སྤྱན་མི་བཟང་དང་། འཕགས་སྤྱིང་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་
 དང་གཉིས་ཤིང་འཛིན་དང་མཉམ་པའི་ནམ་མཁའི་ཁང་བཟངས་ལ་སྟོད་པའི་ནི་མ་
 དང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བང་རིམ་རྣམས་དང་རི་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
 རིས་རྣམས་སོ། །

རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོ་ནི་སྤྱིང་ལྷ་ཆ་གསུམ་པ་རྣམས་སོ། །རྩར་གྱི་ལྷོག་ལ་གནས་
 པ་ནི་ལག་ན་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གཞོད་སྤྱན་རྣམས་སོ། །དེའི་སྟོང་དུ་ནམ་མཁའི་

ཁང་བཟངས་ན་གནས་པའི་ལྷ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་དེ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ། མཆོ་མ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་
 དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལ་དཔྱུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་
 དང་། མི་དང་། ལྷ་དུག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། དེའི་གོང་དུ་བསམས་གཏན་
 གསུམ་པ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་གསུམ་མོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་
 འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གནས་པའོ། །

དེ་ལ་ཆངས་རིས་དང་། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་
 དང་། འོད་ཚུང་དང་། ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་གསལ་དང་། དག་ཚུང་དང་། ཆད་
 མེད་དག་དང་། དག་རྒྱས་དང་། སྤྲིན་མེད་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་། འབྲས་
 བྱ་ཆེ་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གདུང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་དང་། བྱལོམ་སྤང་བ་
 དང་། འོག་མིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྩ་གཉིས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་སའོ། །མི་ཆེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ལྷ་ནི་གནས་གཅོང་མའི་སྟེ། འདི་རྣམས་ལ་ནི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འོག་
 མིན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་དང་རབ་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་གང་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བརྩ་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་
 གནས་ཞེས་པ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། འདིར་བྱད་མེད་ནི་མེད་དོ། །

ལྷའི་གནས་ནི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། གནས་འོག་ཇི་
 སྲིད་པར། དེ་ནས་དེའི་གོང་དེ་སྲིད་ལ། དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་
 འཇོམ་བྱའི་སྤྲིང་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །གཞུགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དམ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཉིད་

ཀྱིས་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་དམིགས་པ་ཐ་དད་
 བ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་
 དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྟེ་
 མཆེད་ཅེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གནས་ནི་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

ངེ་སྟར་སྟར་བ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་ཡང་ཐམས་
 ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་འགྱུར་
 བའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཤིང་རྩའི་འཕང་ལོའི་ཆད་ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཆ་མཐོ་དམའ་ངེ་
 སྲིད་པ་དེ་སྲིད་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྟ་དང་མི་ཅམ་མོ་ཞེས་པ་
 ནི་ཁམས་གསུམ་པའོ། །ཁམས་གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་སྟེ། ཁམས་
 གསུམ་པ་རྣམས་ལ་མཐའ་མེད་དེ་ཕྱོགས་བརྩའི་ནམ་མཁའ་ངེ་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འོག་མིན་གྱི་གོང་དུ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས། འདོད་པའི་
 ཁམས་ཀྱི་འོག་དུ་ཡང་འོག་མིན་ནོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་རྣམས། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་རྣམས་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་སྟེ་ཕྱད་ཀྱི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སོ། །

དེ་སྟོང་འགྱུར་གཉིས་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་སོ། །དེ་སྟོང་འགྱུར་གསུམ་ལ་ནི་
 སྟོང་གསུམ་སྟེ་མི་མཐོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གྲགས་སོ། །སྲིང་བཞི་པ་
 རྟེན་བ་སྟག་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་

དང་འཛིག་པའོ། །དཔུལ་བའི་འགྲོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིག་ལ།
 ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བཅའ་ས་ཏེ་སྟོང་འཛིག་པའོ། །དེ་ལ་འདིར་གང་ཞིག་
 སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱུན་ཆད་
 པའི་སྟོང་སྟོང་པ་ལ་ཉི་མ་བདུན་གྱི་མེས་ཇི་སྟིང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
 འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་ཇི་སྟིང་དུ་གཉིས་པའོ། །

རྒྱང་གིས་ནི་ཇི་སྟིང་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 འཛིག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་རེ་རེས་འཛིག་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུ་འཛིག་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཉི་ཤུ་ལ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །དེ་ནས་ཉི་
 ཤུ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་པ་དང་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉི་ཤུ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་
 པོར་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤང་དུ་ནས་ལོ་བཅུའི་
 ཆའི་བར་ཇི་སྟིང་དེ་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བའོ། །དེ་ལ་ཆེ་འཕེལ་ནས་ཆེ་ལོ་སྟོང་ལྷག་
 བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་ནས་ཡང་སྤང་ནས་ཆེ་ལོ་བཅུའི་བར་ཇི་སྟིང་པ་དེ་ནི་གཉིས་
 པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་གཞན་བཅུ་བདུན་ལ་ཇི་སྟིང་དུ་ཆེ་ལོ་
 སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་ཅུ་དེ་རབ་ཀྱི་མཐར་སྒྲུག་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ཅེས་པ་དང་ཉི་ཤུའི་
 བརྒྱད་ཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ནི་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་བསྐྱལ་བ་བཟང་
 པོའོ། །

དེ་ལྟར་གཞན་ཡང་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་སྐྱར་མ་ལྟ་བུའི་བསྐྱལ་
 པའི་འགྲིབ་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་རི་སྐད་དུ་བཞད་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བའི་

ཆོད་ཀྱི་དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་བསྐལ་བ་སྟོང་སྐག་ཉི་ཤུའོ། །དེ་བཅད་ནས་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུར་གྱུར་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་གངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལས་བརྒྱུ་ནས་གངས་གཞན་ཡང་ཞེས་བ་སྟེ་གངས་མེད་གསུམ་མོ། །

དེ་ལྟར་བསྐལ་བ་གངས་མེད་བ་གསུམ་ལ་སྦྱོན་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཞིག་ཐབས་གོམས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་གངས་མེད་དང་པོས་ནི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་གཉིས་པས་ནི་དེ་མ་མེད་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པས་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་མངོ་སྟེ་ལས་བཞད་ལ། འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བས་ངས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གསུངས་མོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཅོན་འགྲུས་ཆེན་པོས་སྟོབ་པར་བྱེད་བ་ན་བསྐལ་བ་མང་པོ་རྣམ་པར་སྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པས་སངས་རྒྱས་ཉི་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པས་བསྐལ་བ་དགུ་བརྒྱ་རྣམ་པར་ལོག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་མང་པོ་རྣམས་ལ་དེ་སྟོན་དུ་བསྐལ་བ་གངས་མེད་བ་གཉིས་རྣམ་པར་ལོག་པར་གྱུར་བ་དང་། དེ་སྟོན་དུས་གཅིག་ན་ཡང་སྟེ་བ་ཅུང་དུ་རྣམས་ཀྱིས་དང་། དེ་སྟོན་དུ་སྒྲན་མེད་པའི་ཆུ་ལ་ལས་སྟེ་བ་འདི་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསུངས་བ་ན། དེ་བས་འདོད་བ་གཞན་མི་འཐད་དོ། །

འཇམ་བུའི་གླིང་བ་རྣམས་ཆེ་ལོ་སྟོང་སྐག་བརྒྱད་ཅུར་སོང་ནས་མར་འགྲིབ་

པའི་ལོ་བརྒྱའི་བར་ལ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་གྱུར་དོ། །དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱིང་
 བཞི་བར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ནི་གདུལ་
 བྱའི་སྤྱི་ལོ་རྣམས་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་མང་པོས་གདུལ་
 བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་སྤྱིད་པ་ལ་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུ་མ་
 སྤྱི་བར་འབྱུར་བ་ཉིད་དེ། ཆོག་གཉིས་ལ་གོམས་པའི་རྒྱའི་མཐུས་དུས་གཅིག་
 ལ་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིང་གསུམ་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 མཐའ་ཡས་པ་སྤྱི་བར་འབྱུར་ལ། སྤྱིས་ནས་ཀྱང་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ཆོས་དང་
 ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དག་ནི་མེད་ལ། སྤྱིལ་པའི་སྤྱི་གཟུགས་དང་དབྱིབས་ཀྱི་
 སྤྱད་པར་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། རི་ལྗར་བསོད་ནམས་ཚུང་བ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་
 ལ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་བར་འབྱུར་གྱི།
 བདག་ཅག་ལེགས་སྤྱད་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་མཐོང་སྟེ་ལོང་བ་རྣམས་
 བཞིན་ནོ། །

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ནི་འོག་མིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 བས། སྤྱིལ་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་མཛད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་
 སྤྱག་བརྒྱ་རྣམས་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་གྱིས་དགའ་ལྡན་དུ་སྤྱི་བ་དང་གི་ནས་
 འཛམ་བུའི་སྤྱིང་རྣམས་སུ་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་རི་སྤྱིད་དུ་དགོངས་པ་ཅན་
 ཀྱིས་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་བར་བསྟན་པ་མཛད་དོ། །

ནས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ན་གང་འདིར་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱིབས་སུ་སྤྱི་ལོ་རི་ལྗར་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་

སོགས་པའི་སྐྱུན་འབྲེན་པ་སྤྱད་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཉིད་དེ། དེ་རི་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་བས་
ཉེས་པ་འདྲུག་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ལའོ། །

ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་གདམས་ངག་གོ། །དེའི་དོན་དེ་ཉིད་ལའོ། །གནས་པར་
བྱ་བ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམས་
པ་ལས་བྱུང་བས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་
སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐུའི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེ་ལ་མཐུ་
ཤེས་པ་ནི་བསྟན་པའོ། །ཅིག་ཤོས་དག་གིས་བཤད་པའོ། །གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་ནི་
སྟོབས་པར་རུས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་རབ་ཏུ་
ཉོགས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བར་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་
ནས་དེ་གསུངས་པ་ནི་གང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་
པས་ནི་སྦྱོར་བར་རུས་པས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལམ་
དམན་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་
ངེས་ཐོབ་པས་སོ། །

མཆོམས་བཅད་པ་ནི་མཆོམས་བཅད་པ་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
པས་ཁྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཉོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་གང་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་དེ་ལ་བོར་བའི་སྐལ་བ་མེད་དེ། རི་སྤྱིད་དུ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
མ་བརྒྱབས་ཀྱི་བར་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོར་བར་རུས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །

འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱབ་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བག་
ལ་ཉལ་ཆད་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་པན་ཚུན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་མི་འཐད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་དང་སྐྱན་མོང་གི་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་
ཉལ་མ་སྤངས་པ་དེའི་རྒྱུན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བའི་རྒྱ་དེ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆོལ་བས་ཆོག་ཤེས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་
སུ་སྒྲིན་པས་དུབ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་བཞིན་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་།

ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་ལ། སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
དབང་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དུག་ཏུ་མ་
འདུས་པ་དེ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་འཇུག་ལ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་སྐྱེ་
བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་དང་ཤི་བ་ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོངས་སུ་
བསྐྱུར་བ་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་དཔལ་སྤང་སེང་གའི་ང་རོའི་མདོ་ལས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་འདིས་འགྲོ་
ཞེས་པ་དང་།

དེར་འགྲོ་ཞེས་པའི་ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་ངོ་བོའི་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་ཉིད་ལ་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་

པའི་བྱང་བའི་དོན་དུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བདག་གིས་
 ཐེག་གཅིག་བཤད་པ་ལས། ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་མིན་ཏེ། ཁྱིམ་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་བྱང་དོན་དུ། ཐེག་པ་ཐ་དད་བདག་གིས་བཤད། ཅེས་པ་དང་།

འབགས་པས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་པས། ཐེག་པ་ཐ་དད་
 ཡོད་མ་ཡིན། ཐེག་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་བཤད་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་
 པ་ཉིད། ཅེས་སོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་
 པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་མཐའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ན་ནི་མཐར་ཐུག་པ་
 མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་དེ། རྟོགས་ན་ནི་ཆེས་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནི་གང་
 ཟག་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལས་གཞན་གྱིས་ནི་
 མིན་ཞེས་པས་ན་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ལམ་གཞན་ལ་ཡང་དག་
 པའི་ཐར་པ་མེད་ཅེས་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས།
 དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟོམས་པས་གང་གིས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྟོང་གི། ལམ་གཞན་གྱིས་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ལ་
 མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གང་དུ་ཡང་གསུངས་པ་འང་མ་དཔལ་ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འདུལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་སྟེས་
 པ། དོན་དམ་པར་མ་སྟེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་

ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཀུན་ཏུ་ལྷང་ལ། དེ་
ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱུག་གོ། །གང་ཡང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མི་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་
བྱེད་ཅིང་ལྷ་བ་ཀུན་ནས་ལྷང་བར་མི་བྱེད་དོ། །

སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་འདུལ་བ་ཉིད་ཏུ་
བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བ་མེད་པའི་སྒྲོར་བས་སོ། །གང་ཏུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་ངོ་ཐོར་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་པས་ནི་དེ་
ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྒྲོར་བས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་མཆེ་བ་དུག་ཅན་གྱི་རིགས་བརྗོད་པས་དུག་ཞི་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་ཤེས་པ་ནི་དེའི་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་
རོ། །གང་ཏུ་ཡང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
གྱི་རིགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་། འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་ཏེ། འདིར་ཡང་ངེ་མ་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བྱར་བའི་ཕྱིར་ན་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་མ་ལུས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ཏེ། ཡང་དག་

བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བར་རུང་བར་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། །འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་
བསྟན་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། རིགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་
ཡོད་ཅེས་པའི་བརྟགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་སྟེ། སྤང་བར་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོར་མི་རུང་བ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད་
ཅེས་པས་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དབང་པོ་ཐམས་པདེན་པ་བསྐྱོམས་པས་ནི་
བདག་མེད་པར་མཉམ་པོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་
ངོ། །འབྲིང་གིས་ནི་ཅུང་ཞིག་གཞན་གྱི་དོན་འདོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
རྟོགས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་རྣམས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པ་ན་ཀུན་ཏུ་འཇུག་
ཅིང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་སྟོགས་གཅིག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་ནས་
རང་སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྩ་འབྲུལ་རྣམས་དང་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་
རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་ནི་བཅེ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲེན་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཏེ། གསུམ་ཆར་ཡང་ཁམས་
གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཅམ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
མེད་ཀྱང་མར་མེ་ཟད་པ་བཞིན་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཁམས་ན་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་ལ་བསྐྱུལ་བའམ་ངེ་སྤྱིད་དུ་གནས་པ་ལ།
དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སད་པར་བྱས་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་སྦྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་།

སྟོབས་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལྷག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་བཞིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བྲག་པའོ། །སྤྲུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། དག་བའི་ཕྱོགས་ནི་དག་བའི་ཚོགས་ཏེ། དག་བའི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་དག་བའི་
 ཕྱོགས་ནི་དེ་སྦྱོར་བར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལའོ། །

བྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཞེས་པ་ནི་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་
 བསྐྱུས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། རྒྱ་ལྡ་པའོ། །ཚོས་བྲད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོས་ཀུན་དུ་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དོ། །འབྲས་བུ་གྱུར་པ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པར་
 བྱ་ཞེས་ཏེ། ཐོབ་པར་བྱ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་བར་ཆད་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་དོན་
 ཞེས་པ་ནི་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་བྲང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལམ་
 ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་འདིར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ། བྲད་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 སྦྱོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། དེའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
 མང་དུ་བྲས་པ་དེ་ལྟར་བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མང་དུ་
 བྱོལ་ཞེས་པ་ནི་བཀའ་བློན་གཙོ་བའི་དོན་ཏོ། །

སྦྱོན་གྱི་ཉིད་ནི་སྦྱོན་གྱི་རྣམས་སོ། །ཆངས་པ་ནི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་

དེ་ལ་ཕན་པར་སྟོན་པ་ནི་ཆངས་པར་སྟོན་པའོ། །གང་དག་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་
བའི་ནང་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཅན་དུ་མ་ལྟར་བའི་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་ནོ། །མ་རྟོགས་ཞེས་
པའི་གཞུང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་གདམས་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཞེས་པ་དང་།
སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་
གདམས་པར་བྱ་བས་རྗེས་སུ་བསྐྱོར་བར་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་
པའི་བྱི་མའི་ཆིག་གཉིས་པ་ཡང་དག་པའི་སྤྱི་ནི་དོན་ཡང་དག་པའོ། །

བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་རང་དང་རིས་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ལ་
ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལེགས་པ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པས་ཉན་
པ་ལའོ། །རབ་ཏུ་ནི་གཡེང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་སོ། །བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བསྟན་པར་
བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡིད་ལ་བབྱིད་པ་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་དག་གིས་སོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ལའོ། །གནས་པར་བྱ་བ་ནི་
སྟོན་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
གསུངས་པ་ནི། མྱོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
བདེན་པ་ཉིད་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་
དང་ལམ་སོ། །

ནད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་པ་ལ་དེའི་ངེས་པར་ཟད་པའི་སྟན་ཆོལ་བ་བཞིན་ཀྱི་
ངེས་པ་སྟེ། གཉི་ག་ལ་ཡང་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་
སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་ལ། གསུམ་ནི་

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་གཉིས་པོ་ཉིད་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་
ཡབ་སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་སྟེར། རྣམ་པར་བཟུང་དཀའ་བདེན་པ་འདིར་ནི་མཁས་
རྣམས་ཀྱིས། །རང་གིས་མཐོང་འགྲུར་གཞན་གྱིས་མཉམ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་
མིན། །ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་གང་ཡང་དེ་བཞིན་དོན་དམ་ལས། །བདེན་པ་གསུམ་པོ་
ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྲུར་བ་མིན། །ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ནི་འཁོར་བ་
ལས་ཡིད་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་ལ་གཞུག་པའི་རྣམ་པ་
བཞི་པོ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་པར་འགྲུར་
བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་བའི་
འཁོར་བ་བའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །སྟུག་
བསྐྱེད་ཟད་པ་ནི་འགོག་པའོ། །དེ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་སྟེ། གང་འདི་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་
པར་བྱ་བ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་དང་
མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་
གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོན་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་བཤད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།

རྟག་པ་དང་གཞན་དང་བདག་གིར་སློབ་ཏུ་གསུམ་པ་ལས་སྟོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དང་དུས་ལ་
 སོགས་པའི་སེམས་མེད་པའི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཅན་དང་གཙོ་བོ་དང་སྒྲིའི་ཆངས་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ཅན་དང་། དབང་སྤྱག་ལ་
 སོགས་པའི་སློབ་དཔྱད་པའི་རྒྱ་ཅན་ཞེས་པའི་སློབ་ཏུ་གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་རྒྱ་
 དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་སྒྲེབ་དང་རྒྱུན་ལོ། །

འགོག་པ་མེད་ཅིང་ཐར་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལས་ཐར་པ་མེད་དོ། །བསམ་
 གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལས་གྲུ་ལོ་མ་པ་མེད་པ་སྟེ། སྟོན་གྲུང་ཡང་འཁོར་བ་ན་སྤྱང་
 ཞེས་པའི་གཉེན་པོར་འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་ལོ་མ་པ་ངེས་པར་འབྱེན་པའོ། །ལམ་མེད་
 དེ། བདག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པར་ཡོད་པའི་ལམ་
 ངན་པ་ལས་འདིར་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་ལས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་སོ་ཞེས་
 པའི་གཉེན་པོར་ལམ་རིགས་པ་བསྐྱབ་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་འདིར་དེ་གཟུང་
 བར་མི་བྱ་ལ། གང་དུ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་འདིར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ།
 དེ་བར་འབྱུར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཆེགས་ཆུང་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀི་རྣམས་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་སྔ་
 མ་བཞིན་ལོ། །

མི་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་འདིག་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་གི་མཆན་

ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་བ་ལ་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་གིས་
སྟོང་བ་ནི་ཞི་བ་སྟེ། རོ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ།
དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་སྤངས་པས་དག་བཅོམ་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ནད་དང་འབྲས་དང་
ཟུག་རྩ་དང་སྒྲིག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གཟེངས་
བསྟོད་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་དང་། འཕྲུག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་དང་གཞན་
པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྲིག་པ་དང་ཆོས་མ་སྤྱན་པའོ། །

ཡང་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱས་པ་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་
རོལ་དང་། རབ་ཏུ་འཛིག་པའི་ཆོས་དང་། གཡོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་སྟེ།
བདག་ནི་བཅོམ་པར་མི་རྒྱས་པས་འདིར་བ་རོལ་ལ་སོ་སོར་སྐད་ཅིག་ལ་འཛིག་
པའི་ཕྱིར་ན་རབ་ཏུ་འཛིག་པའི་ཆོས་སོ། །དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱངས་འབྲིན་
པའི་ཕྱིར་གཡོ་བའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ལམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་
འཛོམས་པ་ཉིད་དོ། །གཏུང་བར་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཏུ་ཡང་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ།
འཛིག་པ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་ཉིད་དེ། ཀུན་ཏུ་
འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏུ་འཛིག་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་པོ་དང་སྤོང་
པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མ་སྤྱན་པ་དང་། ལུ་གེ་དང་པས་ཀྱིས་དག་པོ་ལ་སོགས་
པ་དང་ཆོས་མ་སྤྱན་པ་ཞེས་པའོ། །

ཉིན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལུགས་དང་མི་མ་སྤྱན་པ་ནི་མ་རིག་པ་
འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་དེ་ནས་བརྒྱུས་ཏེ། རི་སྤྱིད་ཏུ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་འགག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་

དུའོ། རྟེན་ལ་བཀག་པས་འགག་ཅེས་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། འདིས་འགག་
པ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་འགོག་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། རྟེན་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་
ལ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ཏེ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། དཔེན་པ་
ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་།
མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

བདག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་
འདིར་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པས་བདག་མེད་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ཉི་བར་ཞི་བས་ཞི་
བའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མི་གཙང་བ་དག་ཉི་བར་ཞི་བས་དཔེན་པ་
སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བས་སྟོང་པའོ། །འདུས་བྱས་
པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མེད་པའོ། རྟེན་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་
ཟད་པས་སྟོན་པ་མེད་པའོ། །འབྱུང་བ་འགྱུར་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
མེད་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་
བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་གྱིས་ཏེ། འགོག་པའི་ཐོབ་པ་པོ་ནི་ལམ་དེས་ན་བདག་
མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་དཔེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཕྱིར་ན་ལམ་
ཡང་བདག་མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་དཔེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་
དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཉི་ལྟ་
ཅ་དགུས་ནི་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྤྱར་བར་དེའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་པ་འདི་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་
འདུག་སྟེ། གང་གིས་དམན་པའི་ལམ་བསྟོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་

ལ་མི་མཁས་པ་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་དེས་ན་
འདི་ལམ་ཞེས་པ་ལ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བདག་ཉིད་
བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་གོ་བགོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་པོ་
ལྟ་བོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་མི་དད་ཅེས་པའི་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། སྟོང་རྗེ་རོ་གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །

དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་གནས་
པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གནས་
པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི་བོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འདིར་དེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
དམིགས་སུ་མེད་པས་ནི་ཅེ་མོའོ། །གཟུགས་རྟག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པས་ནི་བཟོད་པའོ་སྟོང་
པའོ་ཞེས་དམིགས་པས་ཉེ་བར་དམིགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ནི་
དེའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཉེ་བར་དམིགས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པ་མེད་པས་ན་ཆོས་
མཆོག་སྟེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །གཟུགས་སོགས་སྤང་བོ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པས། །དྲོ་བ་དེ་དག་མི་དམིགས་
པར། །ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་ཚུལ་

གྱིས། །གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། །ས་བརྩ་དག་ལ་
བཅམས་ནས་ནི། །མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས། །མཁུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟེགས་ཕྱིར། །

ཞེས་ཏེ། ལམ་ཤེས་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ལ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐ་མི་དད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་
གནས་པ་ཉི་བར་དམིགས་པ་བཀག་པས་ས་དང་པོའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡུམ་ཆེན་མོར་ཉི་བར་མི་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན་ཆོས་རྣམས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་འདིར་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་
པའི་བྱད་པར་རྣམས་ལ་མི་གནས་པ་གསུངས་པས་ས་བརྩ་རྣམས་ལ་མི་གནས་
པ་ཉི་བར་མཆོན་པས་སོ། །མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། གང་དབང་པོ་
དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུས་པར་གྱུར་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་
བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཡོངས་
སུ་གཙོད་པ་པོ་ལ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་
སྐྱེད་པ་པོའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རེག་བྱའི་དབང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བ་རེག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཉིད་དེ། འདི་དབང་པོའི་

དབྱེ་བ་ནི། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་བ་ནས་རི་སྤྲོད་དུ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་
བར་དེ་དང་། སྤྱག་པ་ནི་གཙང་བའོ། །མི་སྤྱག་པ་ནི་མི་གཙང་བའོ། །

འདུས་མ་བྱས་པས་དབང་དུ་བྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། མ་རེག་པ་ཟད་
པའི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ་དེ་ཉིད་
ལ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་འདིག་རྟེན་ལའོ། །འདི་ཉིད་ནི་སྤྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལའོ། །སོ་
སོའི་སྤྱེ་བོའི་ས་ནི་མོས་བར་སྤྲོད་པའི་ས་ལའོ། །ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་ཅེས་པ་ནི་
ཕྱང་པོ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གང་དུ་ལྷག་མ་དེ་ནི་འདི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གང་དུ་དེ་ཡང་
འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་པོ་དག་གི་མར་མེ་
བཞིན་དུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། རྫོགས་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྲིབ་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་ལྷ་སྤངས་ཤིང་འགགས་པའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །

འདིར་གཉིས་པ་བཞད་པ་ནི་གཞན་དུ་ན་གདུལ་བྱའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཆོས་
དང་མོངས་སྤྲོད་རྫོགས་པའི་སྤྲིབ་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་སྤྲིབ་པ་གཉིས་པོའི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་འགགས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་སྣོད་པ་ཉིད་དང་ངོ་གཅིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཕྱང་
པོ་ལྷག་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་བར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པས་སོ། །འདི་ནི་

ཞེས་པས་དབྱིངས་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་རྒྱ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་
ལས་གཞན་དུ་འདི་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གསུངས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་པ་སྟེ། འཁོར་བ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་མི་གནས་པ་དེས་ན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤང་
པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་པར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པས་གནས་པའི་
བྱིར་རོ། །

དེ་ལས་བཞེངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་
ལའོ། །གནས་པ་མ་ཡིན་ལ་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མི་
གནས་པའི་བྱིར་དང་ལངས་པ་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །མི་མ་སྤུན་པར་གནས་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་མི་མ་སྤུན་པ་མེད་པར་ཡང་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནི་རབ་ཏུ་
རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བར་སྦྱོན་བཞིན་དུའོ། །ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགག་པ་མི་སྟེན་པས་གཉི་
ག་ལ་མི་མ་སྤུན་པར་མི་གནས་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སྒྲུའི་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་གོ། །རི་ལྷར་ན་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྤུན་པ་འདི་རྣམས་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱི་ནི། དེ་ལ་འདྲིར་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་བསྒྲོམ་པའི་བྱིར་
རོ། །

བསེ་རུའི་ལམ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡང་རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་ལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་སྟེ། རི་ལྷར་གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་དང་

ཞེས་པ་ནི་དེས་བརྗོད་པའོ། །རྩི་ལྷ་ར་གཞོན་སྤྱིན་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ། ལྷག་མ་ནི་བཤད་པ་སྟེ། སྤྱི་ནི་དག་གོ། །ཆོག་ནི་དག་གི་ཆོགས་རྣམས་སོ། །སྤྱོད་པ་ནི། ཆོག་གི་དག་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི་དག་གི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འཆད་པ་ནི་གདམས་པའོ། །བརྗོད་པ་ནི་རྩིས་སུ་བསྟན་པའོ། །

འདི་ཡང་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྟོང་ལ་གནས་པའི་བསེ་རུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་བརྟགས་པར་བྱས་པའོ། །ཤེས་པར་མི་རུང་བ་ནི་གཞན་ལས་ཏེ། ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་མེད་དོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་སྤྱང་སོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱོད་མཆོད་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོས་གང་ཡང་སྟོང་པར་མ་བྱས་པར་ནི་བསྟན་པར་རོ། །ཐོས་པ་མེད་པ་ནི་རྣ་བས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ་སོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱུལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་པོ་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་སྟོན་པའོ། །གསལ་བ་ནི་ཟབ་མོའོ། །གཟེངས་བསྟོད་པ་ནི་གཉིས་བརྗོད་པའོ། །འཕགས་པ་མིན་པའི་སྟོད་ལྷལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིང་བའོ། །སྟོང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པའོ། །གཉིད་དཔོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་པའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཆེས་རིང་བ་དང་། ཆེས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆེས་ཟབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་སེམས་པས་སོ། །སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་ནི་གཞུང་རོ། །འཆད་པ་ནི་དོན་ནོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་འདིར་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་

གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་སྟོན་ཏོ། །འདིར་བསྟན་བཅོས་
ལས།

གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། །རང་འབྱུང་རང་གིས་རྟོགས་
བའི་ཕྱིར། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་བར་
བཞིན། །

ཅེས་པ་སྟེ། གང་དུ་གཞན་དག་གིས་བསྟན་བའི་དོན་མེད་དེ་མིད་བར་སྦྱར་
བ་ལས་རང་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ། དེ་རྣམས་གྱིས་རང་གི་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་བསྐྱེམ་
བྱ་མངོན་བར་རྟོགས་པས་སོ། །བསེ་རུ་རྣམས་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་
བྱ་ཞེན། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་བྱུང་ལ་ཇི་ལྟར་དེ་རྣམས་ལ་ཐོས་པ་ནི་ལེགས་
བར་མཉན་བ་ཅམ་གྱིས་ཏེ། གང་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་དེ་དང་། །དེ་ལ་སྦྱ་
མེད་ཀྱང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྦྱང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། གདུལ་བར་བྱ་བ་གང་དང་གང་གི་དོན་གང་དང་གང་ལ་སྟེ།
ངེས་བར་འབྱེད་བའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་སམ། འཕགས་པའི་ལམ་ལའོ། །དེ་
ནས་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་
བར། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདིར་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དེ། གཟུང་བ་
མེད་པའི་ཤེས་པས་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་
ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུམ་ཀའི་འབྲས་བུ་ཡང་བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་
བརྟེན་བར་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འདིར་ཡང་ཉན་ཐོས་

ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 སྒྲང་བར་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བར་བསེ་རུ་ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་
 ལ་དགོངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསེ་རུ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲོང་
 བའོ། །སྒྲགས་ལ་སོགས་པའི་མ་ཐུས་སོ་སོར་སྒྲུང་བར་བྱེད་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་
 དང་རྩ་འབྲུལ་སྐྱུ་ལ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའོ། །

སྐྱུ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་སྐྱུ་མ་ཉིད་
 དུ་སེམས་པའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་
 དེ་དག་འབྲེལ་བས་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱུ་མ་དང་སེམས་ཅན་དང་
 གཞན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་སོ་ནམས་ཀྱང་མེད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ།
 རིགས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱུ་མ་དང་། བདག་ཉིད་གཅིག་པ་
 ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདག་
 ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་
 །ཁས་སྒྲངས་ནས་བརྗོད་ཀྱི། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་སྒྱུར་བ་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སོ་སོར་འདོད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ནམས་མེད་
 པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་ནམས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་རང་གི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པར་རྟོགས་

བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་འོ། །དེ་ལ་མཛོན་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྟེ། འདིར་
རང་གི་བྱང་ཆུབ་པོ། །འདོད་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་ལྷུས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མོས་པས་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འོ། །ལྟ་བ་ཕྱན་སྟུམ་
ཆོགས་པས་ནི་ཤེས་རབ་འཕྲིང་པོས་སོ། །དག་བཙུགས་པས་ནི་རང་གི་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མཆོད་འོས་སོ། །སྤྲུམ་པ་སྟེ་སྤྲང་བར་མ་བྱས་
པས་ནི་བསྟན་པས་སོ། །

ཡོངས་སྟུགས་ལ་བ་ནི་གསལ་བར་འོ། །བརྟགས་པ་ནི་ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་
པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱང་རྩོམ་ཏུ་ནི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ནའི་ཕྱང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བརྟགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ། དེས་སེམས་ཅན་དུ་
བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཛིན་པ་པོའི་འདི་རྣམས་ཡོད་
ཅས་པ་དེ་བསེ་རུ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་སྤངས་པའོ། །དེ་ནས་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསེ་རུ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་བསེ་རུའི་ལམ་ལ་འོ། །ཡང་གི་སྤྲ་ཆོག་གི་རྒྱན་
ལ། རབ་འཕྲོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ལ་མཆོད་པས་ཆོས་ལ་མཆོད་པའི་
ཕྱིར་ནའོ། །བརྒྱ་བྱེན་ལ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སྟེ། འཆད་པར་གྱུར་པ་འདི་
རྣམས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་སྟེ། མེ་རྟོག་ཅས་པ་ནི་བྱི་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེ་རྟོག་དང་
ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་བསེ་རུའི་ལམ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའོ། །

ལྟ་རྣམས་སུ་མ་མཐོང་བ་ནི་ཐག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་ལས་བྱང་བ་

ཉིད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །མངོན་པར་གཏོར་བ་ནི་འཁོར་ལ་སྐྱལ་བའི་མེ་ཏྲག་
རྣམས་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །ཡིད་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པ་སྟེ།
ཡིད་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་སྟེ།
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ཡང་གཟུང་བྱ་གིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་
ནི་དེ་རྣམས་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་ཡང་སྟེ། འཛིན་པ་པོ་ལ་
ཡང་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ཡང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བསེ་
རུའི་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་དུ་
བྱང་པར་མེད་པར་སྐྱེས་པས་སྐྱེས་པ་སྟེ། རིགས་མ་ཐུན་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །འདིས་བསེ་རུས་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པས་རིགས་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དེ་ལྟར་བསེ་རུའི་ལམ་གྱི་རྟེན་གྱི་རིགས་ལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྐྱེས་པས་རིགས་མ་ཐུན་པའི་བསེ་རུའི་ལམ་གྱི་
རྟེན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གསུངས་པ། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་
ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་པ་སྟེ། འདིར་བསྐྱན་བཅོས་ལས།

གཟུང་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར་དང་
ནི། རྟེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྐྱུས་པར་གཤམ་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་འདི་གཉིས་ནི་སྤོང་
བའི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་དག་གིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་

ཏོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
 དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མིང་གི་ཆོག་སྒྲུབ་སོ། །བཏགས་པ་ནི་ཐ་
 སྟོང་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་ཉིད་ལ། བཏགས་
 པ་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདིར་ཉེ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་བོད་དོ། །གང་
 ཞིག་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེ་ལྟར་སྟོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་
 དམིགས་པ་མེད་པས་ཞེས་པ་ནི་ཅེ་མོའོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་འཕེལ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པར་
 དེགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་
 གས་རི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་སྟེ་ཞེས་
 པ་ནི་བཟོད་པའོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
 ལོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྟོ་ལ་གནས་པ་གསལ་བས་མཆོག་ཏུ་བཏགས་
 པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་གང་ཞིག་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
 གཟུགས་སྟེ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། འགག་པར་ཡང་མ་ཡིན། ཡོངས་
 སུ་གཟུང་བར་ཡང་མ་ཡིན། རུབ་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་བསྟན་
 བཅོམ་ལས།

བཏགས་པ་དང་ནི་མི་འགལ་བས། །ཆོས་ཉིད་སྟོན་པས་བྱོར་གྱུར་
 བ། །ཅེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་
 བས་སྟེ། །ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡི། །གཟུགས་སོགས་མི་

འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་པ། །གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་
ཀྱིས། །རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག།

ཅེས་ཏེ། ཅེ་མོར་སོན་པ་དང་ཅེ་མོར་སོན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཅེ་མོར་རྟོག་པ་
དང་། ཅེ་མོའི་གནས་སྐྱབས་ཞེས་པའི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངེ་
སྲིད་དུ་ཆོས་མཆོག་བདེ་བར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་
མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལས།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་རྣམ་བཞི་
ནི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ལས་མཐོང་བའི་ལམ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་
བཤད་དོ། །

ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་
འཛིན་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་
ལམ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རབ་དུ་སྒྲོང་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་མཐོང་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་
བདུས་པར་བཤད་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཀྱི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་རོ་བོ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ལ་སྟེ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་ལྟར་བྱུང་པོ་ལྟེན་
སྟེན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱུང་པོ་ལྟེན་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་

གི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་ཕྱིར་སྐྱལ་བསྐལ་ལོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པས་ཕྱི་མའི་
 སྐྱལ་བསྐལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །འདུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་བཅུམས་ཏེ། ལམ་བསྐྱོམས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་གྱུར་ནས་སྟོན་
 ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་
 དང་དེས་བྱས་པའི་སྐྱལ་བསྐལ་ཉིད་འདི་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་འགོ་ག་
 བའོ། །དེ་ཉིད་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་པའི་སྐྱལ་
 བསྐལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ། ཕྱིས་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ལམ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱོམ་པ་
 ཐོ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གཙུག་ཐོ་བས་ན་ལམ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ལྟར་དེའི་བདེན་པ་
 བཞི་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
 གྱི་རྒྱུ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དེ་ལྟར་ཆ་ཤས་མེད་པས་ཏུས་གཅིག་
 ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཆད་པར་འགྱུར་ལ།

འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་བཞིན་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་པ་
 མཐའ་དག་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་དེ་གང་ཏུ་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་
 དང་ནི་མ་འདྲེས་ལ། མངོན་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུ་པ་ཀྱང་ཅིག་ཅར་
 མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་ཐོ་བསྐྱོད་པ་ཅན་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེད་པར་ལ་སྐྱེ་བོས་ལྷན་པ་མཐོང་ལ་དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་དང་གཞན་
 མ་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་ལ་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་པ་སྐྱོང་བས་མངོན་

སྤྲུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནམ་པར་ཉོག་པ་ནི་རི་ལྷར་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་རབ་དུ་
འབྱུག་ཅིང་འཛིན་ནས་རྗེས་སུ་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་རོ་བོ་ནམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་
ཀྱི་རོ་བོ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འགོག་པ་གསལ་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་བརྒྱུག་པར་བྱས་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོ་བཏགས་པ་ལོག་པའི་ཆེད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྲིབ་པ་སྤང་བ་ནི་ཆད་མ་
ལས་གཞན་མེད་པས་དེ་ལྷར་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་རོ་བོའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལས་གཞན་པའི་ཞུ་ཉེ་དཀར་པོ་ལ་
དབྱུལ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་བྲིན་ཅི་ལོག་
པར་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲུངས་འབྲིན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ཞེས་པ་དང་།

སྐྱད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་པས་མཐོང་བའི་ལམ་རབ་དུ་དགའ་བའི་སའི་དངོས་པོ་
སྟེ། དེས་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ལ་གང་དུ་སེང་གོ་
བཟང་པོས་སའི་ཆོག་སུ་རབ་དུ་དགའ་བའི་ས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་
བའི་ལམ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྲ་མ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ནས་བརྩམས་
པའི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་རི་སྤྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་གྱི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་བཞད་དེ། དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་
དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ཆོག་སུ་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་
པར་ལྟ་བའི་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་དུག་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྱུད་
པ་དེ་ལྷར་ཞེ་སྤང་སྤངས་པས་བཙུ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་བཙུ་བྱུག་རབ་དུ་སྤོང་བར་

འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པར་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་རྣམ་པར་བཞད་དེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་
མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་པ་ཡང་
བཞད་དེ། དེ་ལ་འདིས་ནི་སྤྲུལ་དང་སྤྱི་མ་འགལ་བར་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ནས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་བཙུ་ལྟ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱོམ་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་ན་ནི་དེ་ལྟར་
ན་ནི་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སའི་རང་བཞིན་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་དེས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པ་ལ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པས་སོ་སོར་
བསྐྱབས་པས་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟ་སྤྲུལ་ལ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེས་པའི་ཚུལ་ངན་
པ་མང་པོ་ལ་དོན་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ནི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་བ་སྟོད་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས་འབྲས་
བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ལ་ཇི་སྟེན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པའི་སྐད་ཅིག་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
གཞན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་བཟོད་པར་
བརྗོད་ལ། འདིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་
ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཏུ་འགྱུར་ནས་སྟོན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཤེས་རབ་མེད་

ནས་དེར་ལྷུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སོ་སོར་རིག་པར་
འགྱུར་ལ། འདིར་དེ་དང་མཉམ་པ་དང་དེའི་རྒྱན་གྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་བཟོད་པར་
གྱུར་པ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བཟོད་དེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
གྱི་ངོ་བོ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
རྗེས་སུ་ཆོས་ཤེས་པ་བརྒྱད་དོ། །

དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱོང་པའི་ཡང་བརྒྱད་པོ་ནི་ངེས་པར་ཤེས་པས་ན་གཞན་
དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆོས་ཤེས་པར་གཞན་དུ་བཟོད་ལ། འདིའི་གནས་
སྐབས་སུ་ནི་སྤང་བ་དང་དམིགས་པ་དག་གི་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་
པར་གཞག་པའོ། །འདིར་བཟོད་པའི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལ་
རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་བཟོད་དོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་ཀྱན་
ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་ཀྱན་
ལས་བརྟན་པར་བཤད་དོ། །ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་
མེད་པས་མཐོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་འདོད་ན་བཟོད་པ་ལ་རྟོག་པའི་
ཤེས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་པོས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་
དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འཕྲིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་

ཁྲིམས་དང་། བརྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནས་འདོད་པའི་ཁྲིམས་པ་ལ་སོ་
སོར་བརྒྱུ་ཞེས་པས་བཞི་བརྒྱལ་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་པོ་ལ་ནི་དེ་
ཉིད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་སྤངས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིར་སོན་
པའི་ལ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་ཞེན་པའོ། ཁོང་ཁྱོད་པ་ནི་ཞེ་སྤང་
རོ། ཡང་དག་པའམ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་སེམས་ཀྱི་གཟེངས་
བསྟོད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ནང་དུ་སྟོང་བཏགས་ནས་དེ་ལ་
མཆོག་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། རྟེན་ཉིད་ལ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལྷག་མ་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་མཛོད་
སྟེ་ཆངས་པའི་བྱ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་བརྒྱལ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ནང་དུ་འདུས་པ་ཅན་
ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་མཛོད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མན་དག་
གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འདིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་མཛོད་རིང་མོ་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར་བསྟོམ་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་སྟོང་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ལ་བདག་གི་འོ་ཞེས་པའི་
སྟོན་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། གང་ཡང་། སེམས་ཀྱི་

རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདིར། མཐོ་བྱར་བ་ཡི་འི་མ་རྣམས། །དེ་ཡི་སྤྱོད་ནས་རྒྱས་
མེད་ན། །ཕྱིས་ནི་རྒྱབ་བ་གང་ནས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བདག་དེའི་ཆེ་དེའི་
དུས་སུ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤོང་མེད་ལུས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཞེས་བ་ལ་སོགས་
བ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་བ་ནི་སྤོང་ཀྱི་སྤོང་ལམ་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་ཞེས་
བ་སྟེ། རྒྱས་བར་དགོས་བ་མེད་དོ། །

འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མ་སྤྱོད་བ་རྣམས་སུ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། བཙུག་ལྟར་འདས་
ལ་འཛིན་བ་ཡོད་བ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་
བཞིར་བྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་།
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་མངོན་བར་ཞེན་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་ནང་དུ་འདུས་བས་མ་རིག་
བ་སྤངས་བས་དེ་ལྟར་སྤོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་སྟེ་རྒྱན་ལས་ངེས་བར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ནི་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་བ་གསུང་བ་དང་འཛིན་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་བས་གསུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་
ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་འི་མ་དང་ལྟན་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
མོངས་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་བ་དང་བཙས་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འདུག་བས་
དེ་ལྟར་འདིར་ས་དང་པོར་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ལ། འཕགས་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་
སྟེས་ཀྱང་གསུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་བཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ནི་

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་སང་གེ་བཟང་པོས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་བཞི་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་
བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནས་ཅི་རིགས་པར་མངོན་དུ་རྒྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པས་བསྟུས་པའི་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་འདི་རྣམས་སུ་ནི་བག་ཆགས་འདི་
ལྟར་རབ་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དག་གོ་ཞེས་པའི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་སྟེ།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཕན་ཚུན་རྟེན་ལ་བརྟེན་མེད་
ཕྱིར། །རྣམ་གཤས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཆེན་པོ་ཆད་མེད་ཉིད་དང་
བཅས། །དབག་མེད་མཐའ་གཉིས་མེད་པ་དང་། །དེར་གནས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་
དང་། །སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །བྱམས་པ་སོགས་དང་
སྟོང་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་
ཡོངས་བསྟུས་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། །སྤང་ན་འདས་
འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤང་ལ་སོགས། །སྟོག་
མི་གཙོད་པ་ལ་བརྩམས་པའི། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་
ནི། །བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་

སོགས་པ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོན་པ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱད་ཅིག་ལ། །

ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
ཏུ་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། གུར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱམས་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་མཐོང་བས་དེ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཏུ་བཤད་དེ། འཕགས་པ་སྟོང་བྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལས་
གསུངས་པ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
མེད་ཅེས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདྲིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་རི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཏེ། འདྲིར་བན་ཚུན་ཏུ་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་དངོས་པོར་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་གྲངས་ནི་ཐ་དད་པ་ལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཐ་དད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ཏུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མེད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
མེད་ཅེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཏེ། རྟེན་གཤེགས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཐ་དད་པ་
མེད་ཅེས་བསམ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཉི་ལྔ་བར་དམིགས་སུ་མེད་པ་གསུངས་ལ།
དེའི་རྗེས་ལ་དེར་ཡང་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མེད་ཅེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་པ་ཉི་བར་དམིགས་པ་གསུངས་
 ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའི་དང་པོའི་སྐད་
 ཅིག་གི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་ནས་ཡང་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ། ལེ་ཏུ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ལས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཐ་མི་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ཡང་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། གང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་།
 གང་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གང་ཡང་ཆོས་པའི་ཆོས་
 འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ལ་ཐ་དད་པ་དང་
 ཐ་མི་དད་པ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བསྟོན་
 པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། རབ་
 འབྱོར་ཀྱིས་བསྟོན་པ་དང་བཅས་པས་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཆེན་པོ་མེད་ཅེས་པ་ཉིད་དུ་
 ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་བྱིར་རལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ན་ཆེན་
 པོ་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་
 ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་

སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པས་མངོན་
བར་ཞེན་པ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་
དེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤོང་བ་ཉིད་པས་གང་ཡང་
ཆོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆོད་པས་ཆོད་མེད་ཅེས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་བཤོ། །

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆོད་པས་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤོང་བ་ཉིད་པས་གང་ཡང་
ཆོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆོད་པ་དང་། ཆོས་པ་མཁའ་མེད་དེ། ཆོས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ལ་མཁའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བགྱང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྤྱོད་བ་དང་འཇིག་པའི་མཁའ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ན་དབྱུས་གནས་པ་མེད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་གཉི་ག་ལ་ཡང་བདག་མེད་
པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ཡང་མཁའ་མེད་ཀྱི། ཅུང་ཞིག་བགྱང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་
བས་མེད་པའི་བགྱང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། མི་
བཟོད་པ་ནི་གངས་མེད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ནི་ཕྱང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་དང་རྗེས་ནི་མེད་པས་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་དོན་མངོན་པར་བཟོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ནི་
མ་ཡིན་གྱིས། རྣངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྦྱོས་པ་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག་སྒྲེ་བྱར་

བར་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཅན་ནི་བདག་དང་མུས་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཡུལ་ཕུང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་གིར་བྱེད་པ་གང་དེ་ཡང་མེད་པས་བདག་གི་བྱ་བ་མེད་པ་
 ལ་རྩྭ་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མེད་པས་རྩྭ་པ་མེད་པའོ། །འདི་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པའི་
 བསྟན་པ་ལ་སྟེ། འདིས་ནི་ཆོག་ཐོབ་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་སྟོན་པར་
 བྱེད་པའོ། །

ཅི་ལྟར་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་ནི་བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་
 འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། གང་དུ་ཡང་བདག་མེད་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ནི་གཞན་
 ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དབྱངས་ཀྱིས་ནི་ཆོག་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་འདིག་
 རྟེན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་སོ། །སྒྲ་ཞེས་པ་
 ནི་དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དབྱངས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་མའི་
 དབྱངས་ཏེ། ར་ཕན་གྱི་དབྱངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པའོ། །སྒྲ་ཡིས་ཞེས་
 པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །མ་ཞུགས་པ་ནི་ངལ་མ་བསོས་པས་སོ། །ཟེན་གྱང་ནི་ཅུང་
 ཞིག་གོ། །གདོད་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་གདོད་ནས་དེ་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཐུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྣམས་གངས་འདིས་ཞེས་
 པ་ནི་བྱེ་བྲག་འདིས་སོ། །སེམས་ཅན་མཐའ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་
 བ་དང་འགག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །བགྲང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་
 ཉིད་མེན་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བརྗོད་པའོ། །དེའི་ཞེས་པ་ནི་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་བཟླ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་སྐད་
 ཅིག་མ་དུག་པ་སྟེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། སྐེད་ཀྱའི་བདག་པོ་ནི་འཛིན་ཏེན་སྐྱོང་བ་བཞི་རྣམས་ཏེ། བྱད་པར་
 ཏུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོས་ནས་རབ་ཏུ་མགྲུ་ནས་འབད་པ་མེད་པར་ཆིག་གིས་
 ཆེད་ཏུ་བརྗོད་པས་ཆེད་ཏུ་བརྗོད་དོ། །

ཆོས་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་ཡང་ཆོས་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་
 སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་སོ། །ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འབྱུང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གསོལ་བ་ནི་གང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་སྐེ་བ་ཟག་པ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྒྲོས་པ་
 ནི་དེའི་ཆིག་ལས་ཐོག་མར་ཅུང་ཞིག་ཡིད་ཆེས་བའོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་
 ཞིང་གསལ་བར་གྱུར་ནས་གསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བར་གྱུར་པ་ལ་བསྟན་པར་
 གྱུར་བ་དང་། རབ་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རབ་ཏུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དུག་པོ་དེ་ཉིད་གསོལ་
 བའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ནས་བརྒྱུས་ནས་སོ། །མ་གྲལ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་མ་
 ཉམས་པས་སོ། །གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཏུ་གཟུང་བར་བཀྱི། །ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་བཤད་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པའི་བྱད་པར་དེས་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་ཐོབ་
 པས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་ལ། དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གང་ཏུ་བདག་ཅེས་པ་ལ་

སོགས་པ་སྟེ། ལོ་ཅུང་བའི་གཙང་སྤྱོད་ལ་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོས་
ནམས་རིམ་ལྔ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །དག་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ལ་དེ་བཙམ་པ་དང་ལྡན་པས་དག་བཙམ་པའོ། །ཡང་དག་པར་བྱིན་
ཅི་ལོག་མ་ལུས་པར་རྟོག་པ་འདིས་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་གསུངས་པའོ། །

མི་གསུངས་པ་མེད་པའམ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པས་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སམ། མི་ཤེས་པ་
ལས་བྱུང་ལ་དེ་གཉི་ག་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དག་བཙམ་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་པས་
རིམ་ལྔ་འདི་འབྲུག་པ་ཅན་དུ་རྩས་ཤིང་། གསུངས་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་ཡང་
སྤྱིད་པ་ལས་སྐྱེལ་བའོ། །བདེ་བའི་སྤྱོད་ནི་བཀའ་ཤིས་པ་དང་ཡང་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་
དང་། མ་ལུས་པའི་དོན་ཏེ། གཟུགས་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རིམས་ནད་ལེགས་
པར་བྱང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་པ་ལེགས་པར་གང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོབ་པ་
དང་། མི་སྟོབ་པ་རྣམས་རྣམས་པར་བཅད་པ་གོ་རིམས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་བཀའ་ཤིས་པར་གཤེགས་པས་
བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཚམས་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཐར་བ་ནི་ཐར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མི་སྟོག་ཅེས་
བཤད་པ་ནི་སྟོབ་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་བའི་སྟོན་ཀྱང་ཏུ་འབྱུང་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་

ལ་ནི་སློབ་པ་མེད་དེ། དེའི་སྤྱིར་ཡང་མི་སྡོག་པར་གཤེགས་པས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའོ། ཉོན་མོངས་པའི་རིམས་ནད་ཀྱི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་མེད་པས་
ལུས་དང་། དག་དང་། སློལ་ལམ་བཞད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བ་
དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་
དམན་པ་ལ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྱིད་ཅིང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་ལུས་པ་ལ་གཤེགས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའོ། །

བདེ་བའི་སྐྱའི་གཅིག་ཕྱ་གཅིག་གིས་དོན་གསུམ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ན་གང་དུ་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་
སྟེ། འདིར་རིག་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཞབས་ཏེ། རིག་པ་དེ་དག་གི་སྡོན་དུ་འགྲོ་
བའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་རིག་པའི་སྐྱེན་གྱིས་བལྟས་ནས་ཅིག་ཤོས་དག་གི་ཀར་པ་
གཉིས་བཞེན་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །དེ་ལ་ཆོག་
འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྡོན་པ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུངས་
པའོ། །འཇིག་རྟེན་གདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་
མཁྲེན་པ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་མཁྲེན་པའོ། །སྐྱེས་བུ་འདུལ་བ་ནི་གདུལ་བུའི་
གདུལ་བར་བྱ་བ་འདུལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་དུལ་བ་ཉིད་དེ། མཛེས་དགའ་
དང་། སོར་ཕྱིང་དང་། ཉེང་རྒྱས་འོད་སྦྱངས་དང་། སེར་སྦྱལ་སོགས་པ་བཞེན་

ནོ། །དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། སྒྲེས་བྱ་འདུལ་བ་དང་ཁ་ལོ་སྒྱར་བའི་ཆོག་འདི་གཉིས་ནི་སྟོན་པ་བྱན་སྲུང་ཆོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་ཡུལ་ཅིང་ན་སོང་དུ་སོང་བའམ་ཞེ་ན། མིན་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་དང་མི་ནམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པས་མིན་ཏུ་བའི་སྒྲ་འདི་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །

དང་སྟོང་གི་ཐོག་མའི་ཕྱིར་དང་དེ་དང་འབྲ་བའི་རང་རྒྱལ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་ནམ་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སྟོས་པ་སྟེ། ནམ་པ་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་ནི་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །ངོ་མཆར་བ་ནི་སྒྲེས་པ་ཉིད་པའོ། །མཆོག་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྟེ། རི་སྟོང་གི་སྒྲ་ནི་མཐའ་ཐུག་པའི་དོན་ཏེ། སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་རི་སྟོང་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའོ། །རྗེས་སུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་པོ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་འདི་དོན་ལ། ཆེད་དུ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་རིགས་པའོ། །ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། མ་བཏང་བ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྒྲང་བ་མེད་ཅིང་དོར་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྒྲང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

སྒྲང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །

ཞེས་སོ། །སྒྲང་བ་མེད་པ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲང་བ་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །དོར་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མི་དོར་བ་སྟེ། འདིར་ནི་མི་གཏོང་བའི་དོན་

རྟོ། །ཀུན་ཏུ་ལེན་པ་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། མི་འཇིག་པ་དང་མི་
གཏོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོག་མ་ནས་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་ལེན་པ་དང་། མི་
འདོར་བ་དག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲང་དུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ་ཞེས་པ་
ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གོ་སྐབས་སྟེ་
བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་ལེའུ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལེའུ་འོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་ཚྭ་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་
པ་རྗེ་ཏ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛད་པ་ལས་ལེའུ་གཉིས་
པའོ། །

བྱམས་པ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་ཆད་མེད་པ་བཞི་སྟེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཐོང་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་སྟོན་པའི་སྐད་གཞི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྤྱད་པ་པོས་སྤྱོད་པ་སྟེ། དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་
ན་ཐེག་པ་དམན་པ་ལྟར་བའི་གཉེན་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་
ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི། གང་ལ་ལ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་མཐོང་
བའི་སྐད་ཅིག་ནི་ཤེས་རབ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་དམན་པར་ལྟར་བའི་ས་ལས་པ་
རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་གང་འདིར་གང་ཞིག་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
མཐོང་བ་ལ་དེ་ལྟར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐོབ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བདག་ཉིད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བལྟས་ནས། དེས་སྐྱོབ་པ་དང་། བན་པའི་

བདག་ཉིད་ཀྱི་པན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདིར་དེ་གང་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པར་མི་
ལྟར་བས་དེའི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པའོ། །

དེ་ནམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ནས་རི་མིད་དུ་ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་
བར་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་ཏུ་འདོན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞན་
དག་ལས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནམས་ལ་དེས་འདྲིན་པ་ནས་རི་མིད་དུ་འཆང་
བའི་བར་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་པན་ཡོན་ཏེ། རབ་ཏུ་འདོན་
པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། སྒྲགས་ཆོལ་བ་ནི་འཇུག་པ་ལ་སྐབས་ནི་སྟོན་ཏེ།
དེ་དང་ཕྱན་པ་ནི་སྒྲགས་སྟེ་བའི་བསམ་པ་ནི་སྒྲགས་ཆོལ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱན་
འགྱུར་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །འཕོག་པ་ལ་བརྒྱ་དྲུག་ཅེས་པ་བསྟན་བཅས་སུ་
བཤད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་
དགུ་པ་ལ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་
མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་རབ་ལ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བརྒྱ་
དྲུག་ནམས་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ལས་གཞུ་འདོམ་ལྟ་བུའི་པ་
རོལ་ཀྱི་གནས་ནི་དཔོན་པའོ། །ཐོག་མ་ལུབ་པའི་ས་ཕྱོགས་ནི་སྒྲ་གབ་མེད་
པའོ། །དཔོན་པ་ལས་ཁྱོད་དུ་འཕྲོག་དཔོན་པ་སྟེ། དེ་ཉལ་བ་ནི་ཉལ་བའོ། །

འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲ་བའོ། །དེ་ལ་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྐྱར་བའོ། །སྐྱར་བ་པོ་
ངེས་པར་སྐྱོར་བ་ནི་བསྐྱབ་པའོ། །རང་ཉིད་ཉེ་བར་སོན་ནས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་

ནི་སྐྱེད་པའོ། །ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཉི་ལྔ་བར་སྐྱབ་པ་ནི་བསྐྱར་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉི་
ལྔ་བར་འཆེ་བ་བསྒྲིག་པ་ནི་བསྐྱབ་པའོ། །ནང་གི་ནད་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་
སྐྱེད་པའོ། །དེ་ཆམས་ཀྱི་བགྱི་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དག་དང་ཡིད་རྩི་
ཞེས་པ་ཉི་ལྔ་བར་སོན་ནས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྐྱེད་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་གང་གིས་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ་མཚན་དང་འོད་དང་དབྱངས་
དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པས་སངས་རྒྱས་
མེད་པའི་ཁྱིམ་ཆམས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་བརྒྱ་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་པ་ལའོ། །དེ་ལ་ནི་ཁྱད་
བར་ཏུ་འཕགས་པས་སོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ནི་སྟེ། བས་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཚན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི་
བསྟན་པའོ། །བཤད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའོ། །ཆམ་བར་བྱང་བ་བྱེད་པས་ན་ཆམ་བར་བྱང་བ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
བསྐྱབ་པའོ། །དེ་གསུངས་པ་ནི། ཡང་ཅི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མ་ནི་ཞེས་པ་ནི་
འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

སྤྱན་ཀ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་སྟེ་སྟེ་གས་ཆམས་དང་སྤྱན་ཅིག་ཆོད་པ་
དང་། ཆོལ་བ་དང་། འགལ་བ་དེ་ཆམས་ཞེ་ལ། དེ་སྤྱར་ཡང་དེ་ཞེ་ནས་རི་སྤྱར་དེ་

ནམས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། རན་འགྲོ་དང་། འཁོར་བར་བསྐྱགས་པའི་ནད་ཟད་པར་འགྱུར་ལ།
དེའི་ཕྱིར་གཞོན་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་
བཙུག་ཉིས་ལ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་
ཉོན་པ་ལ་ཚུད་པ་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱིས་སོ། །

ཁོལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འཐབ་མོས་སོ། །འགལ་བར་བྱེད་པ་ནི་པན་ཚུན་ལ་ཞེ་
སྒྲུང་བས་སོ། །དེས་ཚུད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ལ་དེ་བཞིན་ནི་དེ་ཡིན་ཞེས་
པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཙུག་ཉིས་པོ་འདི་ནམས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་འོ། །སྒྲན་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའོ། །སྒྲུལ་གདུག་པ་ནི་དེའི་འདིར་
མཆེ་བ་དུག་ཅན་པས་སྒྲུལ་གདུག་པའོ། །སྒྲེ་བོ་ནི་ལུས་ཅན་ལ། སྟོག་ཆགས་སྒྲུ་
གྱུར་པ་ནི་དུད་འགྲེའི་བྱེ་བྲག་གོ། །གཟི་བུ་དེ་ཀྱིས་ནི་མཐུས་སོ། །སྟོབས་ནི་
གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། མཐུས་ནི་གཞོན་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་
དུའོ། །སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལ་སྒྲུར་བའི་ལྷས་པ་བསྐྱེད་ནས་སོ་ཞེས་པ་ནི་
འགོག་པ་ལ་ཇེས་སྒྲུ་ཤེས་པའོ། །འཇིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་གསུངས་པ་
ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྐད་
ཅིག་མ་བཙུག་སུམ་ཤེས་པ་སྟེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ནམས་དང་། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི།
རྒྱལ་པོ་བཞིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྐད་
ཅིག་མ་བཙུག་ཞི་བ་སྟེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །སྟོག་གཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི་སྟོག་

མི་གཙོང་པ་ལ་དེ་མོག་མར་བྱས་ནས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནས་ངེ་
 སྤེད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་
 དག་གྲང་དགོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུག་ལ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུག་
 ལ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་དག་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཆོག་
 གཟུང་བར་འོས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རང་ཉིད་གྲང་དེ་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
 པའི་ཆོག་གཟུང་བར་འོས་པའོ། །

འདིའི་ཆོག་འངས་ཞིང་སྟན་པས་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་འངས་པ་སྟེ། བྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་དྲུག་སོ་རྣམས་ལ་གནས་པ་རྣམས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་ངན་པ་
 བྱི་གསུང་དེ་ཉིད་དོ། །ཆོག་འཆལ་པ་མེད་པ་ནི། དེས་པན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འདྲེས་
 པའི་ཆོག་མི་སྐྱ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །སྐད་
 ཅིག་མ་བཙུག་དྲུག་གསུངས་པ་ནི། ཁོ་བས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་
 འདུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཁོ་བཞི་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་
 བྱི་ཁེངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོན་དུ་འཛིན་
 པ་ནི་དགྲ་པོར་རོ། །གཞོད་སེམས་ནི་ཞེ་སྤང་ལ། བག་ལ་ཉལ་ནི་མདུད་པར་རོ། །

བན་པ་གསུངས་པ་ནི། དེའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཞེས་པ་ནི་གཞོད་
 སེམས་ཀྱིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་བྱེ་བ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་
 བར་བྱེད་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྤང་བར་བྱས་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་

ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བསྟན་པ་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
 བའོ། །ལམ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་འདི་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་འོ། །མཐོང་
 བའི་ལམ་འདིར་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
 གོ་ཆའི་སྐབས་པར་བཤད་པའི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དགའ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །

དེ་ལ་སེམས་ཅན་ནི་འདིར་ཞེས་པ་སྟེ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་
 ལ། བསྟོ་བ་པའི་ལམ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་རྟེན་ལ་བརྟུན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་
 མཆོག་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ནས་བརྒྱུ་ལས་ནས་ཉི་ལུག་སོགས་ཤིང་ཁོད་ནས་
 བརྒྱུ་ལས་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བྱ་འདོད་པས་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་
 པ་ནི་དང་པོ་བརྟུན་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་བསྟན་བཅས་ལས།

ཀུན་ནས་དུལ་དང་ཐམས་ཅད་ནས། རྟོན་མོངས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་
 དང་། །གཞོད་པས་བརྗི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཚུབ་དང་ནི་རྟེན་
 མཆོད་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཞེས་པའི་སྐད་དོན་ལ། བདག་དང་
 བདག་གི་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི་དུལ་བ་ལ། བདག་གི་རྗེས་སུ་ཡིད་དགའ་བར་
 མི་བྱེད་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་མེད་པ་སྟེ་གོ་རིམས་

བཞིན་དུ་ཞེ་སྒྲ་དང་། ང་རྒྱལ་དག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་
ཅེས་སྒྲུས་པ་གཉིས་དང་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་ནི། བྱེད་པ་
སྒྲུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་འོ། །ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་བསྒྲམ་པའི་ལམ་
མོ། །ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་
ཡོངས་སུ་སྒྲུར་བར་བྱེད་པའོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ཞེས་
པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་མཆོན་ཆས་བསྐྱུན་པས་སོ། །གཞན་གྱི་གཞོན་པ་ཞེས་པ་ནི་རི་
དྲགས་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་སོང་ཡང་ངོ་། །གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་དེས་ན་ལས་རྒྱལ་བ་ཉིད་དེ། དེའི་འདི་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཞེས་
པ་དང་དངོས་སོ་ཞེས་པས་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ལུས་ལ་འོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་ལ་གང་དུ་མི་འསྟོག་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཐུན་
པའི་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
ཆེན་སོ་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པའོ། །དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །མཉམ་པ་མེད་པས་ནི་མི་མཉམ་པའོ། །

མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའོ། །རྣམ་པར་གཞོན་
པ་ནི་ཉི་བར་འཛོམས་པ་སྟེ། དེའི་སྟོག་གི་བར་ཆད་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །གཞན་གྱི་ཉི་བར་འོངས་པས་དེ་སྒྲགས་རྟེན་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དེ་

རྣམས་ཀྱིས་བརྗེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འདི་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཞོད་པས་
བརྗེ་བ་མེད་པའི་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སོ། །རྣམ་པར་གཟིགས་པ་ནི་གདུལ་བར་བྱ་བ་ཡལ་བར་མི་
འདོར་བ་ཉིད་དོ། །

ཅེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གང་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་མ་ཐོབ་པ་གང་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ལ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་འདི་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ན་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དག་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདིར་
གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དབྱེ་བ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་དབྱེ་བ་ལས་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅུང་དུ་ན་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་སྤྲ་བའོ། །མ་རྫོགས་པ་ནི་
ཕྱི་རོལ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་ལས་ཕྱིས་ལན་གངས་ཀྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་
བར་དེས་པའི་མི་དག་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དེ་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་ལྷག་མའི་འབྲས་
བུའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་དཔེ་སྟེ་སྟོང་པོ་ནི་སྟོང་པོ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོང་པོ་ལ། དེ་ལ་འདུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་གནས་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཐོག་མ་ལ་གསེར་གྱི་

རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བྱད་པར་དུ་འབགས་པའི་འཛམ་བུའི་
 མིང་གི་སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་འདུས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དོན་རྒྱུ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱང་ཆུབ་པའི་གདན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནི་དོན་རྒྱུ་གདན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེར་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཁོར་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཁོར་ལུག་ཏུ་བསྐྱོར་
 བའོ། །ཡོངས་སུ་ཁོར་ལུག་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ། །ནང་ནི་དབུས་སུའོ། །བྱང་
 ཆུབ་པའི་ཤིང་ནི་བྱང་ཆུབ་པའི་ཤིང་སྟེ། དེའི་བྱང་ན་འདུག་ནས་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྩ་བ་སྟེ་མངོན་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ས་ཕྱོགས་སོ། །རྣམ་པར་
 འཆེ་བར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་བར་འདོད་པའོ། །གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི་
 བཅོམ་པར་འདོད་པའོ། །འཕེབས་པར་འདོད་པ་ནི་འབྱུང་པོ་དང་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་
 པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་
 འཇིགས་པ་མེད་པའོ། །ཁོ་ན་མེད་པ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་ནི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཆད་མེད་པས་སོ། །རབ་ཏུ་སྒྲོམ་པར་མཛད་པ་ནི་རྟོགས་
 པར་མཛད་པའོ། །རབ་ཏུ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ནི་བདུད་སྟེ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 གྱིས་བགེགས་བྱེད་ཀྱང་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོད་རྟེན་ནི་མཆོད་པའི་རྟེན་ལ།
 དེར་གྱུར་པ་ནི་དེ་དང་འབྲ་བའོ། །བཀྱར་སྤྱིར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཤད་ཟེན་
 ཏོ། །ཉེ་བར་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱོབ་པའོ། །

མངོན་སུམ་དུ་ཉེ་བར་ཕྱིན་པའི་འཇིགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་
 སོ། །འཇིགས་པ་མེད་པ་དེར་གནས་པར་བྱེད་ཅེས་པས་གནས་སོ། །མཆོག་ཏུ་

དབྱང་དུ་གྱུར་པས་དབྱང་གཉིན་ལ་དེས་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་མཆོད་པ་
བྱེད་པའོ། །འདིག་རྟེན་པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདིག་རྟེན་པས་བསམ་གཏན་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདིག་རྟེན་པ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་མོས་པ་དང་། བསྟོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས་འབགས་པ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་བཤད་དོ། །

གང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས་བཤད་དེ།
བསྟོམ་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གོང་གི་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་།
འདིག་རྟེན་པའོ། །འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འདིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་
དང་། གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་ཅེས་སོ། །དེ་ལ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་
བསྟོམ་པའི་ལམ་གང་ལ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་འདིག་རྟེན་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ཀྱི། ཉི་བར་
བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདིག་རྟེན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
སྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟོན་
བཅོས་ལས།

མོས་པ་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རང་གི་དོན་དང་རང་གཞན་
དོན། །གཞན་གྱི་དོན་ཉི་དཀའི། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་

འདོད། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ལ། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་
བ་ཡིས། །དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟ་བུར། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
འདོད། །

ཅེས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་དང་། རང་གཞན་དག་དང་། གཞན་
ཉིད་དེ། རོན་གཙོ་པོར་སེམས་པ་གང་གིས་དེ་ལྟར་ཏེ། འདི་དག་ནི་རང་གི་རོན་ལ་
སོགས་པའི་ཡང་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པར་
བྱ་བ་སྟེ། རི་ལྟར་རང་གི་རོན་གྱི་མོས་པའི་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དང་། ཆུང་དུའི་འབྲིང་
དང་། ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་
གི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
སྟེ། དགུ་ནི་མོད་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གཞན་རོན་གྱི་དགུ་ནི་ཅེ་མོ་ལའོ། །

གཞན་གྱི་རོན་གྱི་དགུ་ནི་བཟོད་པའི་ཞེས་བ་སྟེ། མོས་བ་དང་། དད་བ་དང་།
འདུན་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །གང་ལ་མོས་ན་མདོ་དང་མདོའི་རོན་གྱི་རོ་བོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལས་ཏེ།
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། གྲིས་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལ། སྒྲིགས་བམ་དུ་ཆུད་པར་བྱས་པ་ནི་གཞན་གྱིས་
སོ། །ལྟའི་ཞེས་བ་ནི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །མེ་ཏོག་ནི་སིལ་
མའོ། །ཁྲིང་བ་ནི་བརྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བྲུག་པ་ནི་མཉམ་དུ་སྦྲུལ་བའོ། །སྤྲེ་མ་
ནི་གཞན་ཨ་ཀ་རུ་དང་། ཅ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་གོས་ནི་གོས་
ལ། མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

རྣམ་པ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཟའ་བཅའ་དང་། བདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱེ་བྲག་གི་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། མཆོད་པ་
 བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། ། སྒྲ་མར་བྱེད་པ་ནི་གྲུས་བསམ་སོ། ། རིམ་གྱིར་བྱེད་པ་ནི་
 དད་བར་བྱེད་པ་ལ། མཆོད་བར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། ། རྗེད་བར་བྱེད་པ་ནི་གཡས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་སོ། ། གསོལ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་བོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

སྐྱ་གདུང་ནི་གདུང་སྟེ་མཆོད་རྟེན་རྣམས་སུ་གཞག་པར་བྱེད་པའོ། ། ཡོངས་
 སུ་འདྲིན་བར་བྱེད་པ་ནི་བ་མ་ཏོག་ལ་སོགས་པར་བྱས་ནས་སོ། ། འཆང་བར་བྱེད་
 པ་ནི་བ་མ་ཏོག་ལ་སོགས་པར་ཁྲེང་བ་སྟེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་བ་མ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་
 དེ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱས་སོ། ། གང་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེ་ན། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། ། མངོན་པར་རྫོགས་པའི་དོན་གསུངས་པ་ནི་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་འདིའི་ཡང་དོན་གསུངས་པ་ནི་སོ་སོར་ཐོབ་ཅེས་
 པའོ། ། འདིར་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། ། བདག་གི་དངོས་པོ་ནི་འདིར་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་
 ལ། ཕྱས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའོ། ། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ཐབས་ལ་
 མཁས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

འདིག་རྟེན་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པས་སོ། ། འདི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཆོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གདུང་ལ་མཆོད་
 པས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའོ། ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་

དང་། བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་
བསྟན་པ་ལ། གསུམ་པོས་ནི་བཤད་པ་སྟེ། སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་གདམས་པར་འགྱུར་བ་ལ། ཉེ་བར་བསྟན་པར་འགྱུར་
བ་ནི་གཞུང་དོ། །

ཁ་ཏོན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཁ་ཏོན་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་རོ། །དོན་
ཆེན་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འོ། །ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲ་ཐོས་པར་མ་གྱུར་
པའོ། །རིག་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་སྟེགས་བམ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཞེས་པའོ། །ཤན་ཡོན་
ཆེན་པོ་ནི་མོས་པར་སྟོད་པ་ལའོ། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལའོ། །རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལའོ། །རིག་པར་
མ་གྱུར་པ་ནི་རིག་པར་བྱེད་པས་རིག་པ་སྟེ། དོན་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་
དོན་རྟོ། །ཁ་རིག་ཅེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདེན་པར་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མ་དད་པའོ། །གང་
གིས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྩྭ་ག་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དེ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འོ། །བདག་ཉིད་གཅིག་སྤྱི་སོ་སོའི་བྱང་ཆུབ་ནི་རང་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཉེ་
བར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ། ཉེ་བའི་
སྒྲས་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རོ། །

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ལ་པན་པས་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །འབྱུང་བར་དགའ་
བ་ནི་རྟེན་པར་དགའ་བའོ། །བཙོན་འབྲས་ནི་དགོ་བའི་ལས་ལ་སྒྲོ་བའོ། །ངན་པའི་
ལས་ལ་ཞེན་པ་ནི་ལེ་ལོ་ལ། སེམས་པ་ནི་བསྟན་པའོ། །སེམས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་

ནོ། །འདྲ་ཤེས་པ་ནི་བླ་པ་ལ་མོས་པ་ནི་དང་པོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་ནམ་པར་
འབྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །འབྱུང་བར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་འཐད་པ་དང་
བཅས་པའི་སྐྱོད་པ་ལྷག་མ་ཅན་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་
ནི་ཆུང་དུའི་འབྲིང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྷུང་དུ་ནི་མཉན་པ་
ལ་སོགས་པ་པོ། །ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གཙུག་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

འདིར་གཞུག་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་གི་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་ན་
ནང་དུ་སྐྱོད་པ་ལྷག་མ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆུང་
དུའི་ཆེན་པོ་པོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གསེར་དང་། དཔུལ་དང་།
བི་རྒྱུ་དང་། སྤྲུམ་དང་། རྩེ་ལྷོང་པོ་དང་། ལྷ་ཉིག་དམར་པོ་དང་། ཀའི་ཉ་ན་སྟེ་
འིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལོ། །དེའི་གཞི་ནི་དེའི་རྒྱས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་མ་ལ་དང་
པ་དང་མོས་པ་དང་དང་བ་ནམས་སྐྱོད་པ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ཉན་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་དོན་ནམས་པར་འབྱེད་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་
པས་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་གཞག་པའི་དཔྱོད་པ་སྒྲ་ལྷག་པ་ལ་བསོད་ནམས་སྒྲ་ལྷག་པ་ནི་
གཞུང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུའོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། རྩ་རྩ་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་པའི་འཛམ་བུའི་ཤིང་གིས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་
འཛམ་བུའི་སྤྲིང་སྟེ། འདི་ལས་བཅུམས་ནས་གང་དུ་པན་ཡོན་བསྟན་པ་སྟེ། སྐྱོད་
པ་སྒྲ་ལྷག་པ་མིན་ལོ། །

དེ་ལ་གང་དང་གང་དུ་བཞད་པའི་པན་ཡོན་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱོད་
པ་དང་སྒྲ་ལྷག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲིང་གི་འབྲིང་ངོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་

སོགས་པ་སྟེ། སྤྱིང་ཆེན་པོ་བཞི་པ་འདིར་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིང་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་
འདིག་རྟེན་འདྲིན་པ་བྱེད་པས་ཁམས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་འབྲིང་གི་
ཆེན་པོ་འོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱིང་བཞི་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱེས་པ་སྤྱོད་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཀའ་བཞིན་གྱིས་ན་སྤྱི་ཕུད་དང་
འབྲ་བས་སྤྱི་ཕུད་ཅེས་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་འོ། །

ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱར་བ་ཞེས་
པ་ནི་སྤྱོད་གཉིས་པའི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནི་བར་མའི་སྤྱོད་སྟེ་སྤྱོད་
དང་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་རོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་གཉིས་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱེས་པའི་སྤྱོད་གསུམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མེད་པར་སྤྱན་ཅིག་དུ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཡོངས་སུ་བརྟགས་
པས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སོ། །རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ནི་མཆོད་རྟེན་ལ་
མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདིར་བསྐྱེལ་བ་འམ་བསྐྱེལ་བ་ལས་ལྷག་པས་ནི་
བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སྒྲ་ལྷག་པར་ཉེ་བར་
བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པས་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲ་ལྷག་ཅེས་པ་ནི་རང་གཞན་དོན་གྱི་མོས་པ་
ཆུང་དུ་འོ་ཆུང་དུ་འོ། །

ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་འབྲ་བཞིན་ཅེས་བསམ་པ་ལས་འདས་

བས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའོ། །འདྲ་བ་མེད་བས་མི་མཉམ་བའོ། །བསོད་ནམས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་ཆ་ནི་ཆ་གས་སོ། །མི་མོད་
ཅེས་པ་ནི་མི་རྩང་མི་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཆར་ཡང་མི་མོད་ཅེས་པ་ནི།
བསྐྱམས་ན་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཅི་ལྟར་བགངས་ཀྱང་གངས་སྒྲ་ལྟག་བས་མི་མཉམ་པ་སྟེ། མྱོན་གྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་ངེ་སྤིད་དུ་བྱེ་བ་ཐག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཀྱང་བྱི་མའི་བསོད་ནམས་
དང་བསྐྱམས་ན་མི་བཟོད་ལ། ཡང་དུས་སྤྱི་མོར་གྱུར་བས་གངས་སུ་བགངས་བས་
ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་ཡང་མི་མོད་བའོ། །དེ་ལས་སྒྲ་
ལྟག་བས་ནི་མི་མཉམ་པའི་བྱིར་རོ། །མྱོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ངེ་སྤིད་དུ་བྱེ་
བའི་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་བྱི་མའི་བསོད་ནམས་ལ་བསྐྱར་ཡང་མི་བཟོད་བའོ། །ཐ་མི་
དད་པའི་དབེ་མེད་བས་སྒྲ་མེད་བའོ། །གངས་ཀྱི་དབེ་མེད་བས་དབེ་མེད་
བའོ། །བགང་བའི་དབེའི་རྒྱ་མེད་བས་རྒྱར་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་འདིས་བསྐྱར་བར་མི་
བཟོད་བའོ། །དབེ་དང་རྒྱར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་གཤིན་ཏུ་ཡང་མཉམ་པ་མེད་
བས་རྒྱར་ཡང་ཞེས་པ་སྟེ། མཉམ་པའི་དོན་གྱི་གང་ཞིག་དབེའི་རྒྱ་དང་ཉེ་བར་
འདུག་ནས་རྩང་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ལ། གྱེ་མ་
ཞེས་པ་ནི་བོད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་བའོ། །བརྟགས་པ་ནི་བྲན་བས་སོ། །ཁ་དོན་
དུ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱས་པ་བྱས་པ་འདི་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ནམ་པར་
བཤད་དེ། འདིར་འདི་ལས་ལྟག་པའི་རིག་སྒྲགས་མེད་བས་གོང་ན་མེད་བའོ། །

འདིར་འདི་ལས་ལྷག་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །མཉམ་
པའི་རིག་སྒྲགས་གཞན་མེད་པས་མི་མཉམ་པའོ། །མི་མཉམ་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནམས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའོ། །རབ་ཏུ་ཕྱི་
བར་བཟྱི་ཞིང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བཟྱིའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྷན་པ་ནི་དེའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་
ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱང་ནས་གནས་པའོ། །བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ནམས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོང་
པ་ནམས་ཀྱི་རེ་རེའི་སྟོང་པའི་གཉེན་པོར་རི་སྟོང་དུ་གཞུང་གིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དེ་སྟོང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཅིག་གོ། །སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་གིས་བྱང་བས་རང་བྱང་བའོ། །བསམ་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའོ། །སྟོན་དུ་ཐོས་ནས་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་དུ་ཐོས་
པ་ལས་བྱང་བས་སོ། །སྟོན་དང་སྐར་མ་ནི་སྟོན་དང་སྐར་མ་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ནི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲག་བསྐྱེལ་
ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྟོང་པ་ནི་དགོ་བ་ལེགས་པར་སྟོང་
པའོ། །ཡང་བཞི་འཆི་བའི་རྒྱ་ལ། དེ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཡང་བ་མ་སྤངས་པའོ། །

འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལྷག་མ་སྟེ། ཆད་པས་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་པ་ལ་
སོགས་པས་སོ། །བརྫོད་པ་ནི་འོངས་པའི་ཆིག་གོ། །མངོན་པར་བརྫོད་པ་ནི་
གཏམ་གྱི་རྒྱུན་ལ། སོ་སོར་དགའ་མགུ་བཞི་གོས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྟོབས་

བས་སོ། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཏེ། སྐྱེ་མ་ལ་
སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །སྤྱིར་ཆེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྟེ། འདྲིར་སྤྱིར་ཆེ་བ་དེས་སོ་
སོར་གདོད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་བར་སེམས་པས་སོ། །གདུག་པ་ནི་རི་དྲགས་
གཏུམ་པའོ། །སྤྲིག་སྐྱེལ་ནི་སྐྱེལ་ལོ། །མ་གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་འབྲུག་པ་ལས་ཕྱི་
རོལ་དུ་བྱས་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སོ། །

སྐྱེ་ག་ཆོལ་བའི་བསམ་པ་ནི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
སོ། །མིག་གིས་མི་ཆོལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སོ། །དབྱུང་གི་ཆོགས་ནི་དབྱུང་གི་
ཆོགས་ལ། དེ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། སྤང་པོ་དང་། ཉ་དང་། བདག་པོའི་ཤིང་ཉ་
དང་། བཀོད་པ་འདུས་པའོ། །སྤྱང་ལོག་པ་ནི་མ་ཞུགས་པའོ། །བར་སྤང་ཞེས་པ་ནི་
ནམ་མཁའ་ནས་ནམ་མཁའ་སོན་པ་ནམས་ཀྱིས་སོ། །ཡུན་རིང་མོ་ནི་ཡུན་རིང་པོ་
ནས་སོ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་ཡང་བརྗོད་པའོ། །རན་ངོན་ནི་ཉུང་དུའོ། །རི་
ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་
པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཆུང་
དུའི་འབྲིང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་
གིས་འཕྲེན་པ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བར་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྲ་
ལྟག་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྤྲ་ལྟག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱོད་པ་འཕམ་ཡོན་ཏན་ནོ། །སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་མདུན་དུ་འགྲོ་
བའོ། །འཕྲེན་པ་ནི་སྤྱད་པ་པོ་ལ། ཡོངས་སུ་འཕྲེན་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པ་

རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་སྟེ། ཅིག་ཤོས་ཏེ་དེ་ནམས་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཏུ་
ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཆུང་ཏུ་འེ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། གྲེགས་བམ་ཏུ་ཆུད་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལུག་རིང་ཏུ་གནས་པའི་
བྱིར་མཆོད་པའི་པན་ཡོན་ཞེས་པས་འདིར་སྟོན་པ་ཆཱ་ལྷག་པ་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་
དང་ཆུང་ཏུ་འོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཆཱ་
ལྷག་པ་སྟེ། མདོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ་འབྲིང་གི་འབྲིང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྷག་གི་གཉེན་མཆོམས་ནི་མངལ་
གཅིག་ནས་སྟེས་པའོ། །པན་ཚུན་རྗེས་སུ་སྟོར་བ་ནི་འདི་བ་སྟེ། འབྲིང་གི་ཆེན་
པོ་འོ། །གང་སུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོངས་པ་ནི་དད་
བས་སོ། །དེ་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པའི་སྟོན་པ་ཆཱ་ལྷག་པ་
ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོ་འོ་ཆུང་ཏུ་འོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་འོངས་ནས་མཆོད་པ་ཤེས་པར་རབ་ཏུ་གཟེངས་
བསྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་དད་པའི་མཐུ་ལ་དད་པ་ཆཱ་ལྷག་པ་དང་སྟོན་པ་ཆཱ་ལྷག་
པའོ། །ཀུན་ཏུ་ཤེས་ཏེ་ནི་ཀུན་ཏུ་མཆོན་པའོ། །མཐར་ཐུག་པ་ནི་ངེས་པའོ། །འཕྲོ་
བར་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་པའོ། །མི་མ་ཡིན་པའི་དྲི་ཞེས་པ་ནི་མིའི་ལུས་ནི་མི་ལ། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པ་ནི་མི་མ་ཡིན་ནོ། །

མི་གཙང་བ་མེད་པ་ནི་གཙང་སྒྲ་ལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པས་
གཙང་པའོ། །སྟོལ་བ་ནི་འཕོས་ནས་སོ། །ངལ་བ་ནི་གནོད་པའོ། །རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་
ཆེན་པོ་ལ། སོ་སོར་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བརྟམ་པ་

ནི་འདོད་པ་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་བླ་པའི་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་རོ། །ཀོ་ཤི་ཀ་
གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ལེ་འདྲེ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་བར་ནི་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ། །གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྒྲེགས་བཅ་གང་གིས་བཅངས་
ནས་གཞུང་བ་ལ་སོགས་པས་འཛིན་པ་ནི་དེ་སྐད་ཅས་བརྗོད་པ། དེ་ཡང་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ནི་མེ་རྟོག་
ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པ་ཅན་གྱི་ལེ་འདྲེ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅས་བྱ་བ།
པ་རྟེན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད་པ་ལས་ལེ་འདྲེ་གསུམ་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་
དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མཆོད་པར་བྱའི། གཞུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ལ་གང་ཞིག་
དད་པ་དང་དད་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཆོད་ཆེ་ལྷག་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདིར་
སྟོད་པ་ཆེ་ལྷག་པའོ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གཏུང་སྟེ། དེ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ནས་འདམ་པར་བྱེད་པ་ནི་གཅིག་ཁྲེར་ཅིག་ཅས་རྗོད་པར་
བྱེད་ནའོ། །རི་མོར་བཀྱི་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་གྲུས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་སྤྲ་མར་གྱུར་
པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མའོ། །

འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་བྲིས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་
ལའོ། །ཡང་དག་པ་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ལ། དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བས་དོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་ཏོ། །དོན་

དམ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྫོང་བར་བྱེད་བ་དེས་དེ་ལྟར་སྒྲོར་ནས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་པོ་ལ་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་མའོན་པར་བརྫོང་བས་ཉེ་བར་བཏགས་བ་དེ་བཞིན་
ག་ཞེགས་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །དེ་ཞེས་བ་ནི་གང་དུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཀྱི་ངོ་བོའི་
སྐྱེ་སྟེ། དུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་བ་དེ་འདྲིར་བཤད་དེ། ཆོས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་བ་ལ། སྐྱེ་ནི་གང་དག་ལ་དེའོ། །

འོན་འདི་ལྟར་སྐྱེ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གསུངས་བ་ནི་མིན་
ཞེས་བ་སྟེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་འབར་བའི་སྐྱེ་ཡོད་ན་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཏག་པར་ཡོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དམ་བ་པའི་སྐྱེ་སྣམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག། འོངས་
སྒྲོང་རྫོགས་བ་དང་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དག་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དམིགས་
བར་བྱེད་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འདྲིར་རབ་རྩ་གཡོ་བའི་ཆུའི་ནང་གི་རྩ་བ་བཞིན་ཏེ།
སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འདིག་བ་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བས་འདིག་ཆོགས་ལ་སྟེ། གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེར་མ་སེམས་ཤིག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་བ་ནི་བག་ཆགས་རབ་རྩ་སྤངས་ནས་རྟོག་བ་རྫོགས་བ་སྟེ། དེའི་ཡང་དག་
པའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་རྟོགས་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཞེས་བརྫོང་ལ། དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །

ལྟོས་ཞེས་བ་ནི་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་བརྒྱ་བ་
ལས། ཆོས་ཉིད་དུ་ཡང་འདི་ཤེས་ན། །དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་མི་རུས་ཞེས་བ་ནི་འདྲིར་དོན་དམ་བ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུག་འདས་རྣམས་མཐོང་ཞེས་བ་

ལ་དགོངས་པ་སྟེ། འདིར་གསུངས་པ། འདི་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ། ཡང་དག་
པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ། དེས་སྐྱའི་གནས་སྐབས་ནམས་སུ་ལེགས་
པར་བསྐོས་པས་རྟོགས་ནས་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་ནས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་
སྟེ་བའོ། །དེའི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འབར་བ་དག་
སྟེད་པའོ། །

དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་དོན་དམ་པ་སྟེ། དེའི་
རྟོགས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དུལ་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྟེན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་
པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཤིན་ཏུ་
མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བོ་ཡང་ཀུན་
རྫོབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་དེ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱས་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བརྗོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་ནི་ཤིན་
ཏུ་ཡང་གུས་པའི་དུལ་ཡིན་ཞེས་བརྒྱ་སྟེན་ཀྱིས་བསྟན་ཤེས་པ་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་
ཀྱི་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའོ། །

འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་ཁྱད་པར་ཀྱི་དོན་ཏེ།
གང་ཡང་དེ་ནམས་ལ་ཡང་གུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཆོས་སྟོན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆོས་བཟངས་སྟེ་འདུན་ས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྟེ་འདུན་ས་
སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡངས་པ་སྟེ་འོང་ཁྱེད་བསྟན་སྟེ་གུས་པའི་བདེན་བྲལ་ཀྱི་ཕྱོགས་

སུའོ། །འདོད་ཅེས་པས་ན་དབང་པོ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེས་ཀྱན་དུ་བསྐྱགས་པ་
ལ་བལྟ་བར་འདོད་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པས་འདིར་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྟེ།
བསམ་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའི་རྒྱུའི་རོ་བོ་དང་རྒྱེན་གྱི་རོ་བོ་སྟེ། འདི་ལ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་ནི་འདིར་
རྒྱ་དང་རྒྱེན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟོན་བཞིན་ཏེ། སྟོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་
དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའི་གདན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ལ་
གང་ཞིག་དད་པ་དང་དང་བས་སྒྲ་ལྟག་པར་སྟོད་ཅེས་པ་ནི་ཆུང་དུའི་འབྲིང་
རོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་བཤད་པའི་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་གང་ཞིག་དད་པ་དང་དང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ལྟག་
པར་སྟོད་ཅེས་པ་ནི་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོའོ། །

འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ། སྐྱེད་པ་པོ་དེ་བས་ན་གདུང་བས་དེ་
མཆོད་པ་ལ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དད་པ་ལ་སོགས་སྒྲ་ལྟག་པར་
སྟོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུའོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
གཟུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམན་པར་བྱས་ནས་

མི་འཕེལ་བར་བྱས་ཤིང་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཕྱང་ཡང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ཟ་མ་ཉྱལ་དེ་ལ་སྒྲིང་དུ་སྦྱག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་སྟེང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱ་
ངན་ལས་འདས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་མཆོད་པ་བྱ་བ་འགྱུར་
ཞེས་པའི་དོན་འདི་ལ་སྒྲ་ལྟག་པར་སྟོན་ཅེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་འབྲིང་རོ། །

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར་བསྐྱན་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་
པར་བྱེད་པས་ན་མཆོད་པའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར་དེའི་མཐུས་རིང་བསྐལ་ཡང་མཆོད་པའི་འོས་སུ་
འགྱུར་ཞེས་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ཀྱིས་སྟོན་པ་སྒྲ་ལྟག་པའི་འབྲིང་གི་ཆེན་
པོའོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པས་དུས་
གསུམ་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མཆོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཅན་ཀྱིས་སྟོན་པ་སྒྲ་ལྟག་པ་སྟོན་ཅེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུས་གསུམ་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཆོས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་དོན་འདི་ཉིད་ལ་སྒྲ་
ལྟག་པའི་དད་པས་སྒྲ་ལྟག་པར་སྟོན་དེ་ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཆོས་
སྦྱ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རབ་དུ་ཤེས་པ་དང་། སྟོས་པ་

མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་པའོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཀུན་ཏུ་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་རོ། །དེ་
 བས་ཡང་བརྒྱ་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་དེ་རྣམས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་
 དད་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲ་ལྟག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ཐམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ནི་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
 ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་བཤད་པའོ། །

དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔེའི་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་གྲིབ་མ་མཉམ་དུ་
 རོ་གཅིག་པ་ནི་ཐམས་ལ་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་མ་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་ལ། ཡོན་
 ཏན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་པན་ཡོན་མང་པོ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྫོགས་པར་
 གྱེད་པའི་ཕྱིར་ལ། གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་གངས་མེད་ཅིང་
 ཆད་མེད་པ་ནི་ཡུལ་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་མོས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱ་མེད་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མོས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། །རང་
 བཞིན་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གང་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་
 རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུགས་པ་སྟེ་ལེ་ལྷ་བཞི་པའོ། །

དེ་ལྟར་མོས་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་བདུན་སྟོམ་པ་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་སྟོ་བ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་གྱི་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པར་མང་ད་
དེ། བསྟོད་པས་ན་བསྟོད་པའོ། །བཀྱར་བས་ན་བཀྱར་བ་ལ། བསྐྱགས་པས་ན་
བསྐྱགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡི། །མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་
ནི། །དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀྱར་བ་དང་ནི་
བསྐྱགས་པར་འདོད། །

ཅེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་གང་ཞེག་མོས་པ་སྟོན་དུ་བཤད་
པའི་མོས་པ་གསུམ་དགྲར་བྱས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་སྟེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་
ཀྱི་གསུམ་པོ་ལ་དགྲར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་
བ་དང་བསྐྱགས་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། གང་ཞེག་སྟག་པར་མོས་ཞེས་པས་འབྲེལ་ཏེ། རི་ལྷར་ཚུལ་དང་མ་བུལ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །མངོན་བར་དད་པས་ཞེས་པས་འདིའི་བཤད་པ་ནི་རབ་ཏུ་
རྟོགས་པས་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བསམ་
པ་ལ་ལ་དེའི་དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་འདིར་བསམ་པས་བསམ་པ་སྟེ། ཚུ་ཡི་ཐམ་པ་
ལྷ་བྱའོ། །

དེ་ཡང་དད་པ་དང་འདུན་པ་དག་སྟེ། ལྷག་པར་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
བསམ་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དེས་སོ། །ཉན་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་དང་གཞུང་དག་
གོ། །གཟུང་བར་བྱེད་པ་ནི་རྫོད་པར་བྱེད་པའོ། །འཆང་བར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ལ་
གཞག་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཀྱན་ཚུབ་པར་

བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། རབ་ཏུ་འདོན་པར་བྱེད་པ་ནི་
གཞན་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ལོ། །འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཞན་
དག་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་གིས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ལ། ཉེ་བར་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་ནོ། །

ལུང་འཕོགས་པར་ནི་དོན་སྤྲོ་བའོ། །ཁ་ཉོན་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ཁིན་ཏུ་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཁ་ཉོན་བྱེད་པས་སོ། །རྒྱ་ཆེར་བཅས་པ་ནི་
མང་པོ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་བྱ་བ་རྟག་
པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཉེ་གཞུང་གིས་སོ། །རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་
པོས་སོ། །ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་
ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞི་གནས་སྦྱེད་པར་བྱེད་
པ་ལོ། །ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟག་
མཐོང་སྦྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྦྱོད་པ་སྟོན་ཉེ། འདི་ལས་མེད་པས་ན་ཆུང་དུ་
ན་ཞེས་པ་ལོ། །འཆང་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ལ། འཛོག་པ་ནི་རང་
གི་བྱིས་ལ་སོགས་པར་ཉེ། བསྟོད་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་སྟེ། ཚུལ་དང་
མ་བུལ་བར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །

འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆོས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ། དེ་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་ལོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་
པོའི་བསྟོད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ཚུལ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ། བལ་ཆེ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལོ། །དེ་

ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུ་ཆད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པས་འདི་གཞག་པར་བྱ་
 ཞེས་པའི་བསྟོད་པ་གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཚུལ་དང་མ་
 བཤེས་པར་ཞེས་པ་འདི་གཞག་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་བསྟོད་པ་གསུམ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

འདིར་དོན་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་པོ་
 འདིས་ཏེ། འདི་ནི་བསྟན་པ་ལ་གཞན་ནི་བཤད་པའོ། །པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ནི་རི་རྒྱུད་
 བཤད་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་རྣམས་
 ཀྱིའོ། །རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཆེ་བ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱན་སྲུང་
 ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྟུ་
 བའོ། །ཡོངས་སུ་མི་གཏང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞིང་གཏང་བར་མི་བྱ་
 བའོ། །བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ནི་མེད་དང་བྱི་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའོ། །སྤྲ་བར་བྱ་བ་
 ནི་རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཞིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བས་སོ། །ལྷག་པར་མོས་པ་ནི་དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། །བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་
 པས་ནི་མོས་པ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དུ་གཉེར་བས་དོན་ཏེ་མཆོད་པ་
 འདོད་པས་དེར་གཉེར་བ་ལ་བཞིན་ཏུ་དེར་སྦྱོར་བས་ན་འདུན་པའོ། །སྦྱིན་པར་བྱེད་
 པ་ནི་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །གཏོད་པ་ནི་ཉེ་བར་བྱེད་པ་ལ། འབྲུལ་བ་ལ་ནི་
 ལེན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པ་

སྟེ་སྒྲིབ་ཀྱི་འདོད་པའོ། །

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་རྩ་བོ་ཉིད་ལའོ། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མཆོད་པའི་བྱིར་ལ། ཡང་དག་པར་འབྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པར་རྩིས་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ཡངས་པ་སྟེ། དེས་སྟོན་ཅེས་པས་ན་ཡངས་པ་ཅན་ནོ། །སོ་སོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་བསྟོན་པ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བསྟོན་པ་ཚུང་དུའི་འབྲིང་རོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་གཞུག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པའོ། །རབ་ཏུ་གཞོག་པར་བྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །མངོན་པར་དད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་མའི་ཡོན་ཏན་ལའོ། །གཞན་དུ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་སྟོན་པ་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་དད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་ནི་ཉག་པར་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །སྟོམ་ལས་ནི་རན་ལ་ཞེན་པ་སྟེ། སྟོམ་ལས་མེད་པ་ནི་བཅོམ་འགྱུས་སོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཉིད་པས་སོ། །

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་སྟོག་པ་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱེད་ལ། རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་གཟེངས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོ་བར་བྱེད་པའོ། །བཅོམ་འགྱུས་ཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །འཛིག་རྟེན་བྱིན་ཅི་ལོག་པས་དེ་ཡིས་མི་རྒྱས་སོ་

ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཚིག་གིས་མཆོན་པ་ནི་དད་པ་ཅན་ལ་དེས་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་
ངང་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་སོ། །ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མཆོན་པ་སྟེ། ལྷ་
བ་ངན་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཏང་སྟོམས་པ་ལ་རྗེས་སུ་མཆོན་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་བྱས་
པ་ལ་དོན་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་ལ་གཞིད་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །སྟོབས་ཤིག་པ་ནི་བསྐབ་པ་
གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་པས་སྦྱད་པ་ནི་ཞི་གནས་
ཀྱིས་སོ། །འབད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཅན་
གྱི་ཕྱང་པོ་འོ། །ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ལ། ཕྱང་པོ་
ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་
མ་ལུས་པར་བད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་
པའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་བད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དག་པའི་མཐའ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཅན་ལྷག་པ་
ཉིད་དོ། །དེ་ཡིས་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་སྟེ། དག་པ་བརྒྱལ་རབ་ཏུ་དགོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཞེས་པ་ནི་རྒྱང་དུ་འཛིན་པའོ། །བསྟོན་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞོག་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྤྱི་མའི་ཆ་ལ། དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་མའི་

ཆ་སྟེ། འདི་རྣམས་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྒྲ་ལྟག་པ་དང་དད་པ་
ལ་སོགས་པའི་མཐུ་བསྟན་ནས་སྒྲ་ལྟག་པའི་ཆ་སྟེན་གྱིས་སྒྲ་ལྟག་པར་སྒྲོད་པས་
སོ། །རྣམ་བྱངས་གྱིས་ནི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་མོས་བས་
གནས། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདི་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་འབྲིང་གི་རྒྱང་ཏུ་དང་།
འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱང་ཏུ་དང་། ཆེན་པོའི་
འབྲིང་གི་བསྒྲོད་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། ཞོག་ཅེས་པ་དགུ་མདོ་ལས་
བཤད་པས་བསོད་ནམས་སྒྲ་ལྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ལྟག་པའི་སྒྲོད་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་
དང་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་མ་ཆང་བ་ཡོད་ན་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་ལ་བཀོད་ཅེས་པ་ནི་དེ་ཡང་བསམ་གཏན་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
བ་རྣམས་ལ་མི་སྒྱུར་ཞིང་། འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ན་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་དབེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདོད་པའི་རྒྱ་
རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྒྲོད་པའི་མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་
པའོ། །འདོད་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དག་དང་
ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བས་འདོད་པའི་དོན་བྱུབ་སྟེ། ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་སོ་སོར་
ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དག་གིས་སེམས་

བསྐྱོད་པར་བྱེད་པ་དག་གི་སྐྱོན་མཐོང་བས་དེ་དག་ལས་སེམས་ཀྱི་པར་ལོག་པ་
ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དེ་ཀྱིས་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཏུ་རབ་ཏུ་སྤངས་
ནས་ཀྱིས་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཀྱིས་པར་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནང་གི་བདག་
ཉིད་རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་སྐྱོར་བ་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་པར་རིགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱིས་པར་རྟོག་པ་དང་ཀྱིས་པར་དཔྱོད་པ་བཞིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་བཏང་
སྟོམས་པའི་ཕྱིར་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་ཅིག་པས་དགའ་བའི་གོ་སྐབས་
མི་བྱེད་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལན་མང་ཏུ་བྱེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་
དང་ཡིད་དག་གིས་བདེ་བ་ལྷ་ལན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལ་སྐྱོར་བས་བདེ་བ་དང་
བཅས་པའོ། །

བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་ཡང་མེད་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མེད་ལ། བདེ་བ་དང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་གྲང་སྤྱ་ནས་སྤངས་པས་
བསམ་གཏན་བཞི་པས་བདེ་བ་ཡང་བཏང་སྟོམས་པར་བྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་ནས་
དེ་དག་གིས་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཀྱིས་པར་དག་པ་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། ཀྱིས་པར་རྟོག་པ་དང་ཀྱིས་པར་དཔྱོད་པ་དག་ནི་གཉིན་
པོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ཀྱིས་པར་
འཆེ་བ་དང་། ཀྱིས་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
ཉིད་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོག་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་མཐུས་
དགེ་བ་ལ་ཀྱིས་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ།

ནང་རབ་རྩ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ལ། ལྷག་མའི་ཡན་ལག་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་
 འོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། བཏང་སྟོམས་དང་། བན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་ནི་གཉེན་
 པོའི་ཡན་ལག་ལ། བདེ་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་སྤྲ་
 མ་བཞིན་འོ། །

བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བན་པ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ལ། ལྷག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བ་མེད་
 པས་སྤྱོད་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་གོང་མ་བཞིན་
 འོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྟོམས་པ་ཆུང་དྲུང་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་
 ལྷུ་ལ་གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆངས་རིས་དང་། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་།
 ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་འོད་
 ཆུང་དང་། ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་གསལ་རྣམས་དང་རོ། །གསུམ་པས་ནི་དག་
 ཆུང་དང་། དག་ཆེན་དང་། ཆད་མེད་དག་རྣམས་སོ། །བཞི་པས་ནི་སྤྲིན་མེད་དང་།
 བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་རྣམས་དང་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ལ་དགོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེའི་གོང་དུ་ནི་གནས་གཙང་མ་ལྷ་སྟེ། དེ་རྣམས་སུ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་སྦྱེ་
 བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ནི་བཀྱར་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། མཆོག་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ལ། ཆད་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ཉིད་ནི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལ་སྤྲོན་པོ་
 དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྲིབ་ཅིང་ཐོགས་པ་ན། འདུ་ཤེས་སྣ་

ཆོག་པ་པ་བདེ་བར་ཆགས་པ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེམས་པས་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུང་བར་མི་འགྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཀུན་ཏུ་
དམིགས་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་
ནས་གནས་སོ། །

དེ་ཤེས་པ་གང་གིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མོས་པ་དང་
ལྟན་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཐའ་ཡས་པར་མོས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་
ལས་རྣམ་པར་ལོག་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཉེ་བར་བསྐྱོད་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་
པས་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། ཅུང་ཟད་མེད་ཅེས་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་
བྱེད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་
ཞེན་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལས་ཡང་རྣམ་པར་ལོག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་
ནས་ལྷབ་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྤྱི་མོའི་འདུ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་དེ་
དེ་ལས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ། གང་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། མིད་པའི་ཅེ་མོའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོ་སོར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡན་ལག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདི་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་
གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་པ་ནི་བཀྱར་བ་དང་པོའོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་པ་

རྩིན་པ་དེ་རི་ལྷན་དུ་སེམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གོ་
 རེམས་བཞེན་དུ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་དང་། ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་
 དང་། འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་བཟུང་བའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། འདྲིང་རང་གིས་ཀྱང་སྟོག་པ་དང་གཞན་དག་ལ་ཡང་གིས་ནས་
 རྩིན་པར་ཁྲེད་པའི་སྟོད་པ་སྐྱུག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུའི་བཟུང་
 བའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་རྣམས་པར་འབྱེད་པར་བྱ་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲ་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རོ་བོ་ལས་མ་དད་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་དད་པར་བྱེད་པར་
 འདོད་ལ། འདིར་འཁོར་གསུམ་མི་དཔེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་
 མཛོན་པར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྟེ། དོན་ལ་མཁས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིག་
 འབྲུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་
 སོ། །ཉི་ལེ་སྟོན་པ་ནི་དེའི་དོན་མདོས་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་
 སུ་གསལ་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་ལྟག་པའི་སྟོང་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནི་བདུན་
 པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ཡང་ཉེ་བར་བརྟན་པར་བྱ་བའམ་ཞེས་པ་ནི་མགོ་སྐྱོད་ནས་གསལ་བ་
འདི་བས་བའམ་འདི་བའོ། ཉེ་བར་བརྟན་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་

གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་སློ་མོངས་པ་
སྟེ། དེས་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་གཞན་གྱི་ཆོག་དེ་
ལས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་གཡོ་བའོ། བཙུག་མ་ནི་མི་
མ་ཐུན་པར་སྤང་བ་ལ་དེའི་སྟེ། སྟེ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་གྱུར་པས་སོ། །

ཅུད་ཐོས་ན་མི་རུང་བ་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཉམས་པར་མ་
གྱུར་པའོ། རྟེ་བར་པོ་གཞུགས་ཅན་ལྟེ་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རམ། རུལ་
སྤྲ་རབ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ལུས་རྣམས་སོ། རྟེ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ནི་གོམས་པར་
མ་བྱས་པས་བསྐྱུས་པའི་མི་གང་དག་དེ་རྣམས་སོ། རྟེ་བར་པོ་མ་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྐྱོམས་པའོ། རྟེ་ལ་སེམས་མ་བསྐྱོམས་པ་སྟེ། ཉིང་རེ་
འཛིན་གོམས་པར་མ་བྱས་པའོ། རྟེ་ལས་ཤེས་རབ་མ་བསྐྱོམས་པ་སྟེ། མཉམ་
པར་གཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པའོ། རྟེ་ལ་
ཤེས་རབ་འཆལ་བ་སྟེ་ལྟ་བ་ངན་པའོ། རྟེས་ལུག་ལྟར་སྐྱབས་པ་དང་འབྲ་བ་སྟེ།
གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་མི་ཉན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་
ལེགས་པར་གསུངས་པ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུགས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ། ལྷག་བསྐྱེལ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྟག་པ་མེད་ཅེས་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི་དོན་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ནི་བྱང་པོ་ལྟ་བོ་རྣམས་

སྟོང་བ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཞན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་
 རྣམ་པར་རིག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་
 གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི་གཡང་ས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་
 བྱའོ། །དེས་ནི་ཡང་དག་པའི་གསུང་རབ་མ་རྟོགས་ནས་དེའི་སྤྲོད་ལ་མངོན་པའི་
 ང་རྒྱལ་གྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་ཉེ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་
 རོ། །

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཤད་ཅེས་བས་རང་ཉིད་ཆུད་
 གསན་ཞིང་གཞན་ཡང་འདྲིག་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྤྲོ་བས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
 འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་བཀྲུར་བའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 བ་ལྟ་དང་ཞོག་ཅེས་པ་དགུ་སྟེ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་འབྱེད་
 ཅེས་པ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བཀྲུར་བའོ། །གཞན་
 ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཞོག་ཅེས་པ་ལྟ་ནི་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུའི་བསྐྱུགས་
 པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཞོག་ཅེས་པ་ལྟ་ནི་རྒྱང་དུའི་འབྲིང་
 རོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཞོག་ཅེས་པ་ལྟ་ནི་རྒྱང་དུའི་ཆེན་
 པོའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་སྟེ་རང་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པས་སངས་རྒྱས་ལ།
 བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་སོ་སོར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི་

འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་འོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ནི་འབྲིང་གི་འབྲིང་
ལ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དང་པོ་འོ། །ནང་
ཞེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །གང་ཞིག་རིག་ཅེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །

འདི་དག་ཅེས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་གྲུར་པ་སྟེ། འཕེལ་བ་ནི་མཐོང་
བའི་ལམ་ལ་འོ། །བརྟན་བ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འོ། །ཡངས་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་
ལམ་ལ་འོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་
ལ་འོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དང་པོ་ནས་དང་
གསུམ་པ་ནས་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་འོ། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ནི་
ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གྲངས་སྡེ་མའི་བསོད་
ནམས་ལས་ཕྱི་མའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་བགང་བ་ནི་བཅུ་འགྱུར་བརྒྱ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དཔེ་ནི་གང་
གྲུའི་སྒྲིང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱར་ནི་བཅུར་འགྱུར་ཉི་
གང་གྲུའི་སྒྲིང་བརྒྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོད་ཞིན་ཏུ་ཡང་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེའི་དོན་དུ་གང་ཞིག་དཔེ་འཕྲ། རྒྱ་དང་ཉི་བ་ན་མི་འདུག་པས་
དེ་ཡང་བྱེད་པར་སྦྲ་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ངོ་། །ཞོག་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པའོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ནི་ཐ་དད་པ་ལ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ལུ་ལྷ་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཆུང་དུ་འི་རྣམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ།
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྐྱེད་བཅོས་ལས།

ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །དབེན་
དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ལ། །རང་བཞིན་བླ་བའི་སྟོན་
ཡུལ་ཅན། །ཐབས་མཁས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཆུང་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དོ། །དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་བསྟོར་བ་སྟེ། །བསོད་ནམས་
ཆེར་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
བསྟོམས་བ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་པས་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་
ནས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྟོར་བར་བྱེད་
དེ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྟོར་བའི་ས་ཞེས་བ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་བཤད་དེ།
ཁྱད་པར་དེས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བོ། །དེ་
གསུངས་པ་ནི་དེ་ནས་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དབའ་འཕ་ཞེས་བ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་འོད། །

རི་སྐད་དུ་བཤད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་སྟེ།
འདིར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པས་སེམས་དབའ་ཆེན་
པོའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
འདིར་ཐོག་མར་མི་དམིགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དེ། དེའི་

ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་མཆོག་གིས། མཆོག་ལ་སོགས་
པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡང་གང་དུ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་གྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཀྱི་དོན་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོག་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རྟེ། མི་མཉམ་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དང་གྲུ་ དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་མོང་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལོ། །

ཕྱིས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ནི་ཀུན་དུ་འོད་ཀྱི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་དག་
ཇི་ལྟ་མཉམ་གྲུ་ མི་མཉམ་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ས་བཅུའི་དབང་སྤྲུག་
གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། ཡང་དག་པར་
རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟེ་
ལྟར་ན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་པའི་ཀྱིས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་བསྡོམས་པའི་བྱེད་པ་
གསུངས་སོ། རྟེ་སྐད་ཅེས་སྤྲུག་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུ་ འདིར་སྤྲུགས་
བཅུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲུགས་བཅུའོ། རྒྱུ་མཐའི་ཁམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་སྤྲོད་ཀྱི་འདིག་
ཉིན་རྟེ། ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུགས་དེ་རྒྱུ་པའི་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ནི་
དེས་ཁྱབ་པ་གྲུ་སྤྲུག་པས་ཞེས་པའི་དོན་རྟེ། གཞུལ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱུ་པའི་ཁྱབ་པའི་སྤྲུགས་རྒྱུ་པའི་རེ་རེ་ཞིང་མངོན་པར་འབྱེད་པའི་དོན་ལའོ། །

མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱུ་པའི་
ལའོ། རྟེ་ལ་སྤྲུགས་ཤིན་དུ་རིང་ཞིང་རྒྱུ་པའི་འཆད་པས་གཞུལ་དུ་མེད་པ་རྒྱུ་པའི་
སོ། གངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པས་གངས་མེད་ལའོ། སྤྲུགས་སུ་རྒྱ་
དང་དབངས་ལ་ཆད་མེད་པས་ཆད་མེད་པ་རྒྱུ་པའི་སོ། རེ་རེ་ཞིང་བསམ་པར་མི་

རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་སོན་བ་མེད་བས་མཐའ་ཡས་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་སྟོང་གསུམ་གྱི་དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རྣམས་ཞེས་པར་འབྲེལ་རྟོ། །

འདི་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བྱུང་བའོ། །འོན་སྟོང་གསུམ་སོ་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་གཅིག་ཉིད་དམ་ཞེ་ན། གསུངས་བ་ནི་འདས་པའི་དུས་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་གཅིག་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །འདས་པའི་ཡང་དུས་མེད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞལ་དུ་མེད་པའོ། །དེའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་ཡང་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་གཞལ་དུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རྣམས་ཏེ། དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྟེང་དུ་དེ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆོད་པའི་གྲངས་མེད་པའོ། །ཡིད་ཀྱིས་ཚུ་དང་རྒྱར་ཡངས་བས་ཡོངས་སུ་ཆོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞལ་དུ་མེད་པའོ། །གཅིག་ཅིག་བསམས་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །གཅིག་ཅིག་སེམས་བ་ལ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་བས་མཐའ་ཡས་བ་རྣམས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་དག་བཅོམ་བས་དག་བཅོམ་བ་རྣམས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །སྟིང་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་ལམ་སྟེ་ངར་འཛིན་པའོ། །འཇུག་བ་ནི་སྟིང་བ་དང་

སྲིད་པའི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་བརྟགས་པ་ལ་སྲིད་པ་ནི་འཁོར་བའོ། །དེ་དག་ཏུ་འབྲེན་པ་ནི་འབྲེན་པ་
སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོས་སུ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་དག་ཟད་པས་
ནི་ཆད་པའོ། །འཆིང་ཞེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་མེད་པ་སྟེ། ཡང་འཆིང་བའི་ཕྱང་ན་
མེད་པས་འཆིང་བ་མེད་པ་སྟེ། དེས་འཆིང་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའོ། །

ཆོར་མ་དང་འབྲེན་པས་ཆོར་མ་སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་དེ་རྣམས་དཀྱུགས་པས་ན་
ཆོར་མ་བཅོམ་པའོ། །ལྟག་མ་ནི་སྐྱོང་གཞིའི་ནང་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་ས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནས་བརྒྱུ་ལས་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། སྐྱིབ་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕྱང་
པོའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་པ་
རོལ་ཏུ་སོན་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཞེས་
གཟུང་རོ། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཉིད་ནི་བདེ་བ་སྟེ། ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷག་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་རྩ་འཁུལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་
ལ། སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ནི་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པ་མེད་པ་ནི་སྟོབས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལོ། །དཔེ་མེད་པ་ནི་དེས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པས་ན་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལོ། །ཁྱད་པར་
མ་ལུས་པ་གཞན་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ། དེས་དེ་ལ་
ཡོངས་སུ་གཞལ་དུ་མེད་པ་ལོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟོབས་ཏེ། ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་ཆད་མེད་པས་རྒྱན་མ་ཆད་
བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལོ། །སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་
གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཟིགས་པ་སྟེ། ཐོས་པ་མངོན་སུམ་
དུ་བྱས་པས་སོ། །མི་འཛིགས་པ་བཞིས་ལེགས་པར་གང་བ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པར་
བྱེད་པས་སོ། །ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྔ་བ་ནི་
འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ། དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་
རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བསྐྱོར་བ་ནི་ཕྱོགས་བཅུར་རོ། །འདིའི་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ནི་ཡན་ལག་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དག་
ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལོ། །

དེ་རྣམས་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དག་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ངོ་ལོ། །དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བརྒྱད་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་སྟེ་བོས་ཐོས་པར་
བྱེད་པ་ལོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་དུང་ལ་དེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་

རབ་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་དེའི་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས།
དེ་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་དག་གིས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་རལ་གྱིས་འདེབས་པ་སྟེ། རྟོན་མོངས་པ་
རྣམས་རྣམ་པར་འཛོམས་པའོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་དེས་
རབ་ཏུ་འབེབས་པའོ། །དེ་ཉིད་སྐྱོ་སྐྱེགས་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཕྱིར་མཆོད་
སྦྱིན་ནོ། །ཆོས་དེའི་སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆིམ་པར་བྱེད་པ་ནི་
ཡང་དག་པར་འཇུག་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྟོབས་པའོ། །བརྟལ་བ་ནི་བན་པ་ཉི་ཤེས་
གཞག་པ་རྣམས་དང་དབེན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེབས་པ་
ནི། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀླང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལ། མོས་པ་
ནི་དབང་པོ་དང་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའོ། །ངེས་པ་ནི་མུ་རན་
ལས་འདས་པར་རོ། །ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་ནི་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། དེས་ནི་པན་པ་
སྟེ་དང་བར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །མ་ལུས་པར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་རྟོ། །གཅིག་ཏུ་ནི་སྤང་བོ་གཅིག་
ཏུ་འོ། །གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་བསྐྱེས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ནི་སྟོམ་ཞེས་
པའོ། །

གཞལ་བ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའོ། །མཆོག་ནི་རབ་
ཏུ་འཕགས་པའོ། །རི་ལྗར་ན་ཆིག་བརྩ་གཅིག་ཅེན། དམིགས་པ་བརྩ་གཅིག་ལ།

དེ་ནམས་ནི་རབ་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་དུ་ན་དབུས་དང་ཕྱོགས་བརྩུ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནམས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམས་ལ་ཕུལ་བའི་དགོ་བའི་
ཅ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནམས་ལ་འོ། །དེ་ལ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདྲི་བ་སྟེ། དངོས་སོ་གང་དག་ནི་ཕྱོགས་བརྩུའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ། དམིགས་པ་གང་དག་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དགོ་བའི་ཅ་བ་གང་དག་གོ། །

ནམ་པ་གང་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་
པ་ནམས་ཀྱི་དེའི་སེམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བར་དམིགས་པར་
བྱེད་པ་དེ་དམིགས་པར་འགྱུར་རམ་མོ། །མཚན་མར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བར་མི་
སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མཚན་མར་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ལ་དམིགས་པས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་བདག་
ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ནམས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་སྟེ། ནམ་པར་བརྟགས་པ་
ནི་སྟོ་བརྟགས་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དམིགས་
པའོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བའི་སེམས་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་
པ་ནི་འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཁམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་སོ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་ལ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གང་དུ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པར་
དགོངས་པའོ། །འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བས་
སོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་གི་ཅིམ་གཟུང་བས་ནི་རྗེས་སུ་གནས་པ་རྣམས་པར་
གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའོ། །དགའ་བ་ནི་མོས་པའོ། །དང་བ་ནི་ཡིད་རྟོག་པ་
དང་བྲལ་བའོ། །ཀྱས་པ་ནི་འདུད་པའོ། །ཉེ་བར་བརྟན་པ་ནི་བརྟན་པར་བྱས་
པའོ། །འགོང་བ་ནི་ཁུམ་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་ཁུམ་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་སོ། །བག་ཆ་བ་ནི་
དུབ་པའོ། །འཁུམས་པར་གྱུར་པ་ནི་དུབ་པར་གྱུར་པས་སོ། །སྐྱག་པར་ཅོམ་པ་ནི་
སྐྱག་པའོ། །ཆོགས་པའི་སྐྱག་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པའོ། །དེའི་རྒྱན་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་
དང་ལྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་འགོང་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་
པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་པོའི་སེམས་ལ་ཟད་ཅེས་པ་ནི་བསྟན་པའོ། །ལྟག་མ་ནི་
བཤད་པ་སྟེ། འགགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲལ་བ་ནི་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་མི་སྟེ་བའོ། །གང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ནི་ཅི་ཡང་
མིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པ་ནི་དུས་མཉམ་དུའོ། །

སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གསུངས་པ། མི་རུས་ཞེས་ཏེ།
དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འདུས་མ་བྲས་པ་
ཉིད་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ལ་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་

གཟུང་བ་ནི་ཆོག་མ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་གཟུང་བ་ལ་ནི་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བ་ཉིད་ལ་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུམས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །གཞིར་བྱས་པ་ནི་འདྲི་བའི་གནས་སྐབས་སུའོ། །འབགས་པ་བྱམས་པས་
ལན་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ནི་གཉི་ག་འདིའོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་ནི་ལེགས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ལ། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་
ལེགས་སུ་བསྟོ་བའོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ། འདི་
ལྟར་སེམས་ཞེས་པ་བཤད་པ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡིད་ལ་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །ཟད་པ་ནི་འདས་པའི་ཕྱིར་ལ། ཟད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
རྣམ་གངས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མི་རུས་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྩ་
བཞིན་ནོ། །དེའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ། ཆོས་ཞེས་པ་ནི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དད་པ་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྟུ་བའོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ།
ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །འདིར་འདི་ནི་འབགས་པ་བྱམས་པས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་ལ། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། གཞན་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། གང་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་གཉིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མེད་པས་སྤངས་པ་བསྟན་པས། དེ་
དག་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་ནི་འདས་པའི་ཞེས་བྱ་ལ། གང་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་བསྟུན་པས་བླ་མས་སྤྱད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་
ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱེད་པས་བཞུགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའོ་ཞེས་བ་
ནི་མི་དམིགས་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་གཉིས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་མདོར་བསྟུན་དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སོ། །དགོངས་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་ལ། ཆོས་དེའི་ཞེས་
པ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱ་བའོ། །ཆོས་ནི་ཟད་པ་མེད་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། །ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་མི་བསྟོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཡང་ཞེས་པས་རྣམ་པ་གཞན་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། འདི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཉེ་བར་བསྟུ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །དཔེན་

བ་དང་ཞི་བ་ནི་གོ་རིམ་ས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་དག་གིས་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཤམ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་
བ་དབེན་ཞིང་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པས་གཤམ་ཏེ་དེས་དངོས་སོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་
གྱུར་ན་དེའི་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་དབེན་པའི་
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་གང་ཁོ་ན་ཡང་དག་པའི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་སྟེ་བཞི་པའོ། །གང་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་རང་བཞིན་བློ་བའི་སྤྱོད་ལུལ་གྱིས་བློ་བ་སྟེ། ཅི་
འབྲ་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བརྟག་པ་སྟེ། ཅི་འབྲ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། དག་པའི་རྩ་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །གང་
གིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ནི་དེ་གཉི་གའོ། །དེའི་རིགས་
ཅན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཏེ། གང་ཞིག་གི་སྤྱི་ལོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་ནི་གང་དེ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་རོ། །དེའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་དེའི་ཆོག་ཅན་ཅན་ལོ། །དེའི་
རང་བཞིན་ཅན་ནི་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་རོ། །གཤམ་ཏེ་གང་འདིས་ཀྱང་རོ། །དེ་འབྲ་བ་ཉིད་
ལ་སོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་
དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

གང་འདས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུངས་པ། མ་སྟོབ་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པས་སོ། །གནས་པ་
མི་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དམ་པར་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུམ་སོ་མེད་པས་ནའོ། །དེ་ལ་མཆན་

མ་མེད་པ་ནི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་
ཟད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་པས་སོ། །མཆན་མ་ཅན་དུ་བྱེད་ན་ཞེས་
པ་ནི་ཉེ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་ནི་མིན་ཅས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟེ། དེ་ལྟར་མཆན་མ་མེད་པ་ཅན་
དུ་མི་བྱེད་ན་ཡང་དོ། །

དེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་དེ་འབྲ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཅན་གྱི་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་
དང་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་པའོ། །མཆན་མ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་
དམིགས་པའོ། །ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མཆན་མར་མི་
བྱེད་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདྲིར་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚུ་བོ་
ལ་གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་འདྲིར་བྲན་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཚུ་བོའི་རང་
བཞིན་བྲན་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་
དེ་གཉི་ག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མཆན་མར་ནི་མི་བྱེད་པའོ། །འདི་ཉིད་
ཅས་པ་ནི་མངོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉིད་པའོ། །

ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པའོ། །ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དེ་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་
བ་ལ་འབྲུག་པ་ནི་གཏིང་དཔོག་པར་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བ་སྟེ་དབྱག་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་དེ་ཡི་ཞེས་

པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་གང་དེ་ལོ། །བདག་གི་དངོས་པོ་ནི་ལུས་རྒྱལ་སོ། །འདྲ་
བྱེད་དེ་དག་ནི་དག་པའི་ཅ་བ་སྟེ། འདིར་ཡང་དེ་དག་དཔེན་ཁེང་ཞི་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འདི་དང་བལ་བ་ཉི་བར་ཐོབ་པ་རྒྱལ་ས་སུ་དམིགས་
པར་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་གཤམ་ཏེ་དམིགས་པར་མི་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ངོ་། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་
སོ། །

འགགས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའོ། །མཆན་མར་བྱེད་པ་ནི་གཟུང་བར་
བྱེད་པའོ། །རྒྱལ་པར་བརྟགས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་ལ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་ནི་
འགགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་གྱི་ཉི་བར་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་འདིར་དམིགས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་ཡོངས་སུ་སྡོ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་དེའི་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །དེའི་ཤིན་ཏུ་མཆན་མ་ཅན་དུ་བྱེད་པས་སྡོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
དུག་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་འཆི་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷག་ཏུ་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲིན་དཀའ་བ་སྟེ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རྒྱུའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བ་སྟེ་བདུན་པའོ། །འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཟང་པོ་ནི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་རབ་
ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཤམ་ཏེ་ཡང་འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་ཡང་

ཞེས་པ་ནི་ཚིག་གི་རྒྱ་ལོ། །བསམས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ཆགས་པས་སོ། །རྩིས་པ་ནི་རྩིས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོན་
 པའོ། །ཞུ་བ་ནི་ཐ་མར་ནམ་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་ལའོ། །ལོག་པར་གཟུང་བ་ནི་
 ལོག་པར་ཐོས་ནས་སོ། །ལོག་པར་རིག་པ་ནི་ལོག་པར་བརྟགས་པས་སོ། །ལོག་
 པར་ཁ་ཉོན་བྱས་པ་ནི་ལོག་པར་གོམས་པར་བྱས་པས་སོ། །

ལེགས་པར་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །དུག་དང་
 བཅས་པ་ནི་དོན་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞེན་པས་འདིར་དུག་ཉིད་ལ། འདི་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ལན་ནོ། །སྐར་པ་ནི་སྟོན་པ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་དེས་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐུན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རྒྱན་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་དག་གི་གནས་
 སྐབས་སུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ། དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
 གནང་བའི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་
 དགོངས་པའོ། །

ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ནི་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོ། །ཆུད་མ་ཐོས་པ་ནི་མ་ཉམས་པ་ལ་མ་གཏོགས་པ་

ནི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའོ། །གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་བསྡོམས་པ་ཉིད་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་
ནི། དེ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་འདིར་ཞེས་པ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ལ། འདིས་ཞེས་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་སྟེ། མ་
གཏོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བར་ཡོངས་སུ་
བསྡོམས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནི་ཉི་ལར་བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་པའི་ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་པ་སྟེ་དགུ་པའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཞེས་པ་ནི་མ་
གཏོགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཤད་ལ། འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པར་བྱའོ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་རྒྱལ་
པར་བཤད་པའོ། །འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་འདི་
དག་གིས་སོ། །མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་
བཅུ་གཅིག་པའི་རབ་ཏུ་མཐར་འཁོར་བའི་རྒྱའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་བཤད་པའི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་གང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནི་བྱད་
པར་གྱི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་ཆུང་
དུ་སྟེ་བཅུ་པའོ། །

ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་འདིར་བཤད་པའི་སྒྲ་ལྟག་པའི་བསོད་ནམས་
ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་བྱད་པར་གྱི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་འབྲིང་གི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །ཞོག་

ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རབ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བསྟན་
པ་ལ། ལྷག་མ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་བཤད་པའོ། །འདི་རྣམས་
གྱིས་ཞེས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ན་བ་ནི་ནད་པ་ལ། དེའི་རྒྱུ་ནི་ཆེད་
དུ་སྦྱོར་བོ། །

ཡོ་བྱད་ནི་ཡོངས་སུ་གདིང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བདེ་བར་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱ་
བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་དེ་རྣམས་སྟོབས་རྣམས་གྱིས་སོ། །བདེ་བ་ལ་རེག་པ་ནི་བདེ་བ་
ཉམས་སུ་སྦྱོར་བ་དེས་གང་གནས་པ་སྟེ་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རེ་རེས་
ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་བརྒྱུད་བ་སྟེ། རིམ་གྱོ་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་
གནས་པར་བྱས་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིམ་གྱོར་བྱེད་པ་
པོའི་རེ་རེར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པར་བྱས་ལ་སོ་སོར་གནས་པར་བྱེད་པས་
སོ། །རིམ་གྱོར་གནས་པ་གང་ལ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ལའོ། །སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིའོ། །དེ་ནི་
འདིར་དུས་རིང་དུ་བསགས་པའོ། །དེའི་གཞི་ལ་ནི་དུས་རིང་དུ་བསགས་པའོ། །དེ་
ལྟར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་དེ་སྤིད་དུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །

ཞོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་རི་སྤིད་དུ་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་
སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིམ་གྱོ་བ་སོ་སོར་གང་
གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་དེ་ལ་
དེ་སྤིད་དུ་རིམ་གྱོ་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་དེ་ལ་དེ་སྤིད་དུ་རིམ་གྱོར་བྱ་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སོ་སོའི་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་

གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཐང་གི་དཔེ་ལྟར་བསྟན་ནས་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བའི་ཆེན་པོའི་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ལྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །ཆོས་མཆོག་འབྱེད་གི་བྱེ་
བྱལ་གི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགེ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་
བ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་བ། །བསྟོན་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྟེན་
དོ། །

ཞེས་ཏེ་དེ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། མ་ལུས་པ་ནི་མ་ལུས་པར་བྱས་པའོ། །མཆོག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞི་ནི་
མཆོག་ཉིད་དེ་ཕྱོགས་བཅུ་དང་། དབྱས་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་
པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཡིན་པོ། །ཆོག་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ཕྱོགས་བཅུ་དང་དུས་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་དབྱས་
ཀྱི་ཕྱ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ། ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྟེན་པའི་བྱིར་
རོ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི་བྱེད་པའི་དང་པ་གིན་ཏུ་གཞུངས་བསྟོན་ཅིང་རང་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་བསམ་པ་གིན་ཏུ་ཡང་བྱེད་པས་སོ། །མི་འཛིན་པ་
ནི་གཟུང་བར་བྱ་བར་མི་སྣང་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་ཐོམས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་དངོས་
པོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། རང་གི་ངོ་ཐོས་མི་སྣང་བའི་བྱིར་ལ། མི་རྟོག་པ་ནི་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་དུའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་བྱེད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ལ། མི་

མཐོང་བ་ནི་ལྷ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་བ་ནི་ཡོད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པའི་རྟོགས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་ནི་ས་པོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེས་པར་མ་སྐྱེས་པ་
ནི་མ་གྲུབ་པའོ། །འོང་བ་མེད་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་མེད་པ་ལ། འགྲོ་བ་མེད་པ་
ནི་འདས་པའི་དུས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་སྲིད་དུ་འགག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་ནི་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་
ཉིད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དེ་
ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་དེས་པར་ཡོངས་སུ་བསྡོ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟེ་དང་
པོའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་བཞིན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲོས་
པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཆགས་པ་ནི་སྲིད་པ་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་ཆགས་པ་མེད་པའོ། །སྲིད་པའི་རྩ་ཅན་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ནི་མ་བཅིངས་པ་ལ། དེ་ལ་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཡོངས་

སྐྱ་བསྟོ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅི་
ལྟར་ཞེ་ན། མི་འཕོ་བའི་སྟེ། གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་བ་སྟེ།
སྐྱ་མ་འཛིག་པས་སམ་གཞན་སྐྱེས་པས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་
གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་འཛིག་པ་མེད་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་སྐྱ་མ་ལ་སྟེ། དུས་མཚམས་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་
པའོ། །ཁྲིས་པ་ནི་སྟོན་པ་དོར་བ་ལ་རྟེན་པ་ནི་གཏུང་བའོ། །

སྟོས་པ་ནི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ང་རྒྱལ་དང་
བཅས་པ་ནི་ཡོད་པ་ལས། ཐབས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་འབྲ་བ་སྟེ། དེས་འདི་
རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བཞི་མི་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ་
སྟེ། གཉིས་པའོ། །ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་བ་དང་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ་འདི་རྣམས་ནི་འདུན་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་མོད། ཅུང་ཞིག་འདིར་རབ་དང་བཅས་པས་
སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཞན་དུ་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཀྱང་
ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་མི་བླ་བར་བྱེད་པར་
འདོད་ནས་ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་ཞིང་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྐྱ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་
དང་། བསོད་ནམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བའོ། །

ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དེ་ལྟར་རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་བར་
བྱའོ་ཞེས་པས་འདི་དག་གི་རིམ་པ་ནི་ངེས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་མཐར་
རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བའང་ཡོངས་སྐྱ་བསྟོ་བ་སྟེ། དེའི་དེ་དག་བརྗོད་པའི་ལེ་འདུན་ནི་རྗེས་

སུ་ཡི་རང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་ལེ་ལུ་སྟེ་དུག་པའོ། །

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་
 ཞེས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་།
 ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། འོག་
 བར་ལྟ་བ་དུག་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་ཁོང་ཁོ་སྤངས་པས་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྐྱོད་པ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དུག་
 རབ་ཏུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལས་མཛོན་དུ་རྒྱ་བའི་གཞོན་པ་ཅན་ནི་
 མེད་དེ། སྟོན་ཉིད་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 གནས་དང་། བག་ཆགས་སོ། །འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པར་སྐྱོ་བཅུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་འོག་པར་
 ལྟ་བ་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཆོས་མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བཅུས་པར་ནི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་བཤད་དེ།
 འདི་ཡང་འོག་པར་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཅིག་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་
 གིས་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམས་པ་དགུ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་
 བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་
 གཅིག་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོས་སྐྱོན་མེད་པར་རྩོམ་པར་བཅོམ་ཞིང་སྐྱོན་
 དང་འགལ་བ་ཅན་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་སྟེ། བསྐྱོམ་པ་བསྐྱོམ་པས་ལམ་བྱེད་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་སོ། །ཤིན་ཏུ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཐའ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་

བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། གང་ཡང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྣམས་ལ་ཡང་ཆུང་
 དུ་ལ་སོགས་པར་བྱེ་བས་བྱེ་བྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་ལ། འདིར་དང་པོའི་བརྒྱད་
 ཅུ་ནི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཏེ། འདིར་བར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པས་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། རང་གི་སྐྱད་ཅིག་ལ་རུས་པ་མེད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བ་ནས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤྱེ། སྟོན་དུ་ལམ་གྱིས་རྟོགས་ཞེས་
 པས་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ན།
 གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པར་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་སྐྱེས་
 པས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མི་རུས་ཤིང་། བག་ཆགས་སུ་བསྒྲགས་པའི་གནས་
 རན་ལེན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་སྤྲང་བ་སྐྱེས་པས་ཐུན་པ་འགག་པ་
 བཞིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་འགགས་པས་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ཡང་སྤངས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དང་པོ་འདོད་
 པའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྐྱབ་པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ངི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་
 དགུ་ལོ། །

དེ་ནས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བདུན་ཅུ་ཙ་
 གཅིག་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་དག་པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་

པོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་བརྗོད་
 ཏོ། །སྐབས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འབྲེལ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་བའི་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་ནི་ལམ་ཤེས་པར་མ་བཤད་དེ།
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལ་སྐབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་
 མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཆོས་རྣམས་དམིགས་པ་མེད་པར་
 བློ། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །ཅེས་ཏེ། སྐབས་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་
 རྟེ། དེ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བྱེད་པར་གྱི་རོ་བོ་ནི་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནས་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བར་ཏེ། མཆོག་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྲག་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་སྐབས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་
 བྱེད་པ་སྟེ། ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོད་པར་
 མི་བྱེད་པ་ནི་གཏོད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་
 དེ་ལྟར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ་འདིར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་བརྗོད་དོ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་
སྤྱོར་བ་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་
ཕུན་ཅིག་པས་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འདིར་དེར་བསྐྱེད་
པ་ནི་སྤང་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱི་བ་པའི་ཕུན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
སྤང་བ་ལ། དེ་ལ་བབྱིད་ཅེས་པ་ནི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སོ་སོར་སྤང་བ་དང་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་དེས་བབྱིད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པའོ། །ཕྱག་བབྱི་བར་འོས་པའི་རྗེས་ལ་ནི་བསྐྱོར་བ་ཡང་རོ། །འདི་
ནི་སྤངས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། གོས་པ་མེད་པ་ནི་སྤྱི་བ་པའི་
ངེ་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་གཞེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྱི་བ་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ངེ་མ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསུམ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་
པར་བཤད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སོ་སོར་སྤང་བས་སྤང་བ་སྟེ་དེ་
བྱེད་པའོ། །རབ་རིབ་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ་རབ་རིབ་དེ་དང་བལ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་དུ་དེས་དོན་དམ་པར་ཁམས་གསུམ་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བའི་ཕུན་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་རང་གི་དོན་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུངས་ལ། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། བརྟེན་པར་བབྱི་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

མཆོག་ཏུ་བབྱིད་པ་ནི་གནས་ཏེ། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་

ཀྱི་ཐབས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་སྤུང་ཅ་བདུན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བར་
བགྱིད་པ་ནི་བགོགས་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སྤྲོས་ལྟོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །

འཛིགས་པ་དང་ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤོང་བ་དང་སྤང་བ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐེག་པ་
དམན་པ་ཅན་ཀྱི་དོན་གསུངས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲོས་ལྟོངས་པ་ནི་དེ་ཡང་གཞན་ཀྱི་དོན་གཙོ་
མོར་བྱེད་པས་དེས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ། ལྟོང་ལ་དང་།
སྤྲོད་དང་། ཤེས་རབ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱོར་བའོ། །དབྱེར་མེད་པས་སྤྲོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་འཆིང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་གཉི་ལྷག་ནི་མི་ཤེས་པ་
ལ་སྤྲོས་པ་ནི་སྤྲོས་གནག་གོ། །རབ་རིབ་ནི་སྤྲོས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་
ཆོན་པའི་དབྱེ་བས་གཉི་ལྷག་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་རྣམས་རྣམ་
པར་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། མདོར་བསྐྱུན་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རབ་རིབ་དང་
བྲལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་རིབ་ནི་སྤྱི་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་མི་བྱེད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ནོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་པས་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱེད་དོ་ཞེན་ནི་སྟེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལ་

སོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱུང་བ་
ཡང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཅེ་བྱེད་ཅེ་ན། ལམ་
ལོག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ། དེར་ལྟར་བ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟེ།
ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞུག་པའོ། །གང་གི་ལམ་ལ་ཞེ་ན། ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ལའོ། །

གང་ཞིག་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་
དུ་ཡང་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བག་
ཆགས་ཀྱི་མཆམས་སྒྲིབ་བ་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་དེའི་དེ་འདྲིར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །སྟེ་བ་མེད་པ་ཅན་ནི་རྣམས་པར་བྱང་བ་རྣམས་ལ་འགག་པ་
མེད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །གང་ཡང་སེང་གེ་བཟང་པོས་
སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུ་བྱོད་
ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་དང་།
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་དོན་དམ་པར་གཞག་པ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རོ་བོ་
ཉིད་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདྲིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་བྱོད་ལ་
སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་རིགས་ལ།

གང་ཡང་བཤད་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་རང་གིས་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་ཁམས་
གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རོ་

མཚར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པའི་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་
དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་འདི་དང་ཡང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་
མ་དང་སྤྱི་མར་བཅོམ་ལྟན་འདས་མའི་གསུང་རབ་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་
ཉེས་པ་མང་པོ་རྣམས་ནི་གཞུང་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་བདག་ཅག་གིས་མ་སྟོོས་
ཏེ། ལེགས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འདོར་བ་ཉིད་དོ། །

མ་སྟོོས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་
བལ་བའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པས་
སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྟེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པར་འགལ་
བ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི། དུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུམ་ནི་སྟེད་
པ་པོ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་པའི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་དེའི་སྦྱིན་པས་སྟེད་པ་པོ་འོ། །སངས་རྒྱུས་
སུ་གཟུང་བས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལུས་དུ་དོན་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩུ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་སྤྱ་

ཆོག་མ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཆོག་མ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་།
 དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
 འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་
 ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་ལས་ལྡང་བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
 མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་། ཟག་པ་ཟད་
 བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སོ། །

དེ་ལ་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་
 ལྟ་སྟེ་ངན་དུ་སྟོད་པ་ཅན་རྣམས་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་གནས་ཡིན་
 ལ། འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་། ལས་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་ངོ་། །ཁམས་
 སྣ་ཆོག་མ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་
 དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ལས་དང་རབ་ཏུ་
 ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་མི་གཡོ་བའོ། །མོས་པ་སྣ་ཆོག་མ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བའོ། །དབང་པོ་ནི་དད་པ་དང་། བཙུན་འབྱུགས་དང་། བྲན་པ་
 དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ། དེ་རྣམས་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ། འདི་ནི་དབང་པོ་དམན་པའོ། །

འདི་ནི་འབྲིང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་ནི་འདིའོ། །འདི་ནི་ཞེ་སྤང་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་

པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་
སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
ལ་དཔྱེད་པ་ཅུ་པོ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་མེད་པ་
རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། མཐར་གྱིས་
གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་
པ་ཅན་ནོ། །

དེ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རོ་མུང་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །རྣམ་པར་
བྱང་བ་ནི་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ལྗང་བ་ནི་སེང་གེ་རྣམ་
པར་བསྐྱེདས་པས་སམ་ཐོད་ཀླལ་གྱིས་སོ། །སྟོན་གྱི་གནས་ནི་སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་སྟེ།
དེ་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བ་
དང་སྟེ་བའོ། །ཟག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ། དེ་རྣམས་གང་དེ་བླད་པ་དང་
ལམ་གང་ཞིག་གིས་བླད་པ་དེ་གཉི་གའི་ཟག་པ་བླད་པའོ། །གནས་དང་གནས་མ་
ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་
ཉིད་སྟོབས་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མི་སྐབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྐབ་ཅས་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་མི་རུས་པའོ། །

སེང་གེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་རིགས་པར་སྐྱ་བ་ལ་མི་
འཇིགས་པ་སྟེ། དེའི་མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་
མི་འཇིགས་པ་དང་། ཟག་པ་བླད་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་
ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་

སོ། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་སྤྲུམ་
 ཚོགས་པའོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་སྤངས་པ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། གཉི་ག་ཡང་
 རང་གི་དོན་ཏོ། །

བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བགེགས་ལ།
 དེས་བར་འབྱུང་བའི་ཚོས་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉི་ག་ལ་
 ཡང་གཞན་ཀྱི་དོན་ཏེ། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་བཞད་པས་དེ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་
 པ་སྟེ། དེའི་དམ་བཅས་པ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །མགོན་མེད་པ་
 བྱི་སྐྱབས་མེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་
 འདས་ཏེ། དེའི་བགྱིད་པ་ནི་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་ཅེས་པས་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། འཁོར་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་རྣམས་ལ། དེའི་
 གཉིན་པོ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེའི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་
 པོ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། ཐེར་རྒྱག་ཅེས་པ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཐེར་རྒྱག་པར་
 གནས་པ་སྟེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མར་རོ་གཅིག་པའི་རོ་མའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་གཉིན་པོར་གྱུར་ན་ནི་གདོད་ནས་དེ་ཉིད་པས་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཐོག་མར་སྒོ་དང་ལྡན་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་
 ཟུང་པར་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དེའི་གཉིན་པོ་སྟེ། འདིས་
 བྱི་སྤངས་པ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་

གསུངས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྟེ། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་བྱང་པར་ནི་སྟོན་པ་པོ་སྟེ། རང་དང་གཞན་རྣམས་
ལ་ལོ། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་སྟེ། གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་ཚོགས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ནི་ཚོས་བསྟན་པ་ལ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་སྒྲོར་བ་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཏེ། དེ་ཉིད་དེས་བསྒྲོར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་འདི་ནི་
སྤྱག་བསྐྱལ་ལོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་
པའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་
བཞིའི་ངོ་བོའི་ལེའུ་དང་པོའོ། །དེ་ཉིད་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྒྲོམ་པར་
བྱ་བ་ཉིད་ནི་ལེའུ་གཉིས་པའོ། །དེའི་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། སྤངས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་ནི་ལེའུ་གསུམ་པ་
སྟེ། འདི་ནི་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མོ་གཤམ་གྱི་རང་གི་སྒྲ་ཅིག་སྟེ། བེད་ནི་རྒྱན་འགགས་པ་
ནི་མེས་གང་བ་འགགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ལོག་པའི་ཤེས་པ་འགག་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྟོན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ཅན་དེས་འགགས་པ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ་

ཉིད་དུ་མི་སྐྱོར་བས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་རིགས་པར་འགོག་
པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རོ་པོ་ལོ། །མཆོག་ཉིད་གསུངས་
པ་ནི་རི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གནས་པར་བབྱི་བ་ནི་གནས་པར་བྱས་
ཤིང་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཡིད་ལ་བབྱི་བ་ནི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བློན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

ཕྱག་འཆལ་བར་བབྱི་བ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་
ནི་གནས་སྐབས་ལ་འདྲི་བའི་རྒྱ་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་མ་མཆོག་ཉིད་དུ་ལོ། །ཡོངས་
སུ་འདྲེན་པ་མེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་དང་བལ་བའོ། །སྐལ་བ་མེད་པ་ནི་
བསྐྱོར་བར་མི་ཉུས་པ་ལ་དཔུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་ནི་དཔུས་ལོང་དང་འདྲ་བའོ་ཞེས་
པ་ནི་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱང་པོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་རི་སྐད་དུ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་ཅིང་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་
འདིའི་སྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཆོས་གང་ཡང་གཏོད་
པར་མི་བྱེད་ཅས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཉེ་བར་མི་
དམིགས་ཞེས་པའི་གཏོད་པའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མིང་ནི་
འདུ་ཤེས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་བརྟགས་པས་སོ། །

རི་ལྟར་གཏོད་པར་མི་བྱེད་ཅས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་

བས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་སུ་
ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་བས་སོ་ཞེས་བ་ལ་དགོངས་བའོ། །ཉེ་བར་ཞེས་བ་ནི་
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་བ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །འདིར་ཉེ་བར་མི་གནས་བ་
ནི་ཅུང་ཟད་བྱེད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་
བ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་བ་པོ་ཉིད་ཀྱང་རོ། །

རིང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བ་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ།
གསོག་ཏུ་བབྱིད་བ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསོབ་ཏུ་བབྱིད་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བབྱིད་ཅེས་བ་ནི་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་མི་བྱེད་པའོ། །ཡོད་བ་ནི་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དག་གི་
དོན་རི་ལྟ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །ཡོངས་སུ་གསལ་བར་མ་བྱས་བ་ནི་
བསྟན་བ་སྟེ། གཟུགས་གསལ་བར་མ་བྱས་ཞེས་བ་ནས་རི་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཅེས་པའི་བར་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་
ཡང་མ་མཐོང་བ་སྟེ། རིང་དུ་བྱེད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་ཅན་ལ། ཆེན་པོར་མི་
བབྱིད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱད་པར་མི་བྱེད་གཡེང་བར་མི་བྱེད་ཅེས་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དོན་ཆེན་པོར་ཡང་རོ། །

རྒྱ་མཐུན་བ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་ངེས་པས་སོ། །སེམས་ཅན་ནི་སྤང་
བོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ། གང་ཟག་གམ་རྗེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི།
མཆན་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བར་ནི་སྐྱེད་བ་སྟེ། དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། །འདིའི་རྒྱས་པར་

བཤད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཔེན་པ་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །མངོན་པར་བྱང་མ་ཆུབ་
པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་དེ་ལ་མེད་པས་སོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་ནི་ཡང་དག་
པའི་དོན་དེས་མ་བརྒྱང་བས་སོ། །སྟོབས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་སྟོབས་རྩེགས་
པར་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུག་པ་དང་བདུན་པ་ལ་ཡང་མོས་པའི་རྒྱ་དང་སྟོང་བའི་
རྒྱ་ཡོད་དེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྤྱིན་སོགས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་པ། །འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །ཆོས་ཀྱིས་སྟངས་པའི་རྒྱ་
དག་ནི། །བདུད་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་
མོས་དང་། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། །སྤྲིག་པའི་གྲོགས་
པོས་ཟིན་པའོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། མོས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི་དེ་
ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མོས་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་
གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་མོས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་
བཤད་པ་ནི་མི་བགྱིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ནེམ་ཁུར་ནི་གཞོད་པ་ལ། ཐེ་ཆོམ་
ནི་སོམ་ཉིའོ། །སྟངས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་མི་ལྟན་པས་སོ། །སྟངས་པར་འགྱུར་ཞེས་
པ་ནི་སྟངས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་པའོ། །དོན་དང་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དོན་གྱི་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་རང་གིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་མིང་དང་ཆིག་དང་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལ། ཆོས་ཀྱི་
ཚུལ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འཆའ་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པས་སོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་གཞན་ཉིད་རོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་རྟགས་ཀྱིས་ཏེ། རྟགས་གསུངས་པ་ནི་རི་
མིང་ཅེས་པ་སྟེ། དུན་རིང་པོར་སྐྱོད་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་འོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འདིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དུན་རིང་པོར་སྐྱོད་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་འོ། །དེ་ནས་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རུས་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་གང་ལ་འོ། །ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱ་
ལ་འོ། །རྟོགས་པ་ནི་དོན་ལ་འོ། །བསམ་པ་ནི་དུས་གཞན་དུ་བྱ་བར་རོ། །བསྐྱེད་པ་
ནི་བསམ་པའི་དུས་སུ་འོ། །ཉེ་བར་གཟུང་བ་ནི་བསྟོམས་པའི་དུས་སུ་སེམས་པས་
བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྤང་བར་བྱེད་པ་འོ། །འདི་དང་འདི་ལ་ཞེས་
པ་ནི་སོ་སོར་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྟོན་རྣམས་ལ་འོ། །

འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱེད་པས་ལ། རྣམ་པ་ནི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཨོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྟགས་ཀྱིས་ནི་བཅོས་
མས་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་རྩིལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལ། མཆན་མ་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་མཆན་མ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་

ནོ། །བསྟན་པ་ནི་གཞན་ལ་འོ། །མཉན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞན་ལས་སོ། །ཕྱང་པོ་ནི་
ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དབེན་པ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ནི་
ཤིན་ཏུ་དབེན་པ་ཉིད་དོ། །

གཞན་མ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གཞན་གང་ན་ཡང་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་བའི་རྒྱ་
དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབེན་
པའོ། །འབྲས་བྱའི་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་བས་ཞི་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནི་ཉི་བར་བསྟན་པའོ། །གང་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ལ་ཀྱན་
རྩེ་བ་ཏུ་ནི་ཉི་བར་དམིགས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་པ་ཅུ་པོ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ནས་ཡུན་རིང་པོར་ངན་འགྲོར་གནས་པས་དེས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་སྟེ།
དེའི་རྒྱ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་དང་མཐུན་པར་
འགྱུར་བའི་ལས་ཏེ། དེས་རྒྱའི་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེའི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་
ལྟར་གནས་བརྟན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
ཞེས་པ་འདིར་བསྟོམས་པའི་ལམ་ལ་འོ། །

རྣལ་འབྱོར་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་ན། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་
ཅིག་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྒྲོད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་མིན་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་ཞེ་
ན། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཉིད་དེ་

གསུངས་པ་ནི་བསྟན་བཀའ་བྱེད་པ་མི་འགྲུར་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ཏོ། །སངས་
ཆུས་རྣམས་ལ་བསྟན་བཀའ་མ་བྱས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་བྲིས་པ་ནི་དད་པ་དང་
བྲལ་བས་སོ། །བྱས་པ་ནི་ལན་ཅིག་བྱས་པས་སོ། །བསགས་པ་ནི་ཡང་ཡང་བྱེད་
པའོ། །ཀུན་ནས་བསགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཉེ་བར་བསགས་པ་ནི་
རྣམ་པར་སྟོན་པ་སྟེར་བའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའོ། །

ལུས་ཀྱིས་ཆོགས་པ་ནི་ཉན་དུ་འོང་བའོ། །སེམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་
བ་མེད་པའོ། །ངག་གིས་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མི་སྦྲེལ་བའོ། །མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡང་དག་
པར་མ་ཉན་པའོ། །མི་ཤེས་པ་ནི་གཞུང་ལ། མི་མཐོང་བ་ནི་དོན་ནོ། །ཁོང་དུ་མི་
ཆུད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལ། རིག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་སོ། །སྟོང་བར་འགྲུར་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བཏང་བས་སོ། །སྦྱར་བ་
ནི་ངག་གིས་སོ། །ཁྲོ་བ་ནི་སྟོད་པ་ལ། ཉེ་བར་བཅོས་པ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ཉིད་
དོ། །བསྐྱེད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལ།
འདུན་པ་ནི་དབང་གི་དངོས་པོའོ། །ཕྱིར་བརྒྱུག་པ་ནི་འདུན་པ་ལས་སོ། །འབྲལ་
བར་བྱེད་པ་ནི་འདིས་འདུན་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པས་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མི་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚྭ་ག་པར་
བྱེད་པ་ནི་སྦྲར་མི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་བར་སྦྲ་སྟེ། སྟོང་བར་སྦྲ་བ་ནི་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁྲོ་བར་སྦྲ་བ་ནི་འདི་ནི་སངས་ཆུས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་
ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ནི་དང་པོའི་སྟོབས་རྣམས་བཅོམ་པའི་སེམས་རྫོངས་པས་

རྟོགས་ན་ལ་ཁོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་ལ་འཇུག་པ་འདུལ་བ་ལ་
སྤང་བ་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ནི་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པས་
བཤད་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོགས་མེད་པ་
ཉིད་དེ། ཁྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཆུའི་རྒྱུ་མ་གྱུར་ཅས་པ་སྟེ། འདིར་མང་
དུ་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

ཁྱོལ་སོང་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་ཞེས་བ་དང་དོན་
གཅིག་གོ། །ཐམས་ཅད་ནས་ནི་རི་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་ཡན་
ལག་གིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ནི་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཏེ། རྩེ་བྲག་
རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །ཉེ་བར་གནས་
པ་ནི་བྱས་པའོ། །ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ནི་ཉེ་བར་བསགས་པའོ། །འཛིག་པ་ནི་
བཤིག་པ་སྟེ། གང་གིས་མེས་ཟད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མེས་འཛིག་པའོ། །འདོར་བར་
འགྱུར་བ་ནི་སྤིད་པ་བར་མའི་ལུས་ཀྱིས་སོ། །སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སྤྱེ་བའི་ལུས་
ཀྱིས་ཏེ། རྒྱད་མཉམ་དུ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་པོ་རྣམས་དེས་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
སྤྱང་བར་འགྱུར་བའོ། །

མ་བསད་པ་དང་། བ་བསད་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་། དགེ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་

ཕྱང་བ་ཞེས་པ་ནི་མཚམས་མེད་པ་ལྟེ་ལས་ཏེ། བར་མཚམས་མེད་པར་མནར་
མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བྱིར་རོ། །མཚམས་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་ལྷན་མས་དང་
འབྲ་བ་མེད་པས་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཡང་ངམ། རྗེས་
སྲུ་མ་ཐུན་པ་འཇུ་ཚུ་ལ་མ་ཐུན་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཆོག་གསུམ་ནི་དོན་མ་ཐུན་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་དག་གི་ལོ། །

རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ན་དེ་ལ་ལྟ་བར་ཡང་
རོ། །སོ་ཅིའི་ལོ་མའི་འདབ་མ་རུལ་བ་ནི། དེ་མ་བོར་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་
པར་བྱེད་པའོ། །སོ་ཅིའི་ལོ་མ་བཞིན་དུ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་འདི་རྣམས་དེ་བཞིན་
ནོ། །ནག་པོ་ནི་རྣའི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟེད་ནི་རབ་དུ་བྲགས་པ་སྟེ། ཞིང་ལ་མ་བསལ་ན་
ཞིང་འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །ནག་པོ་འང་སྲིན་ལྷན་ལྷན་པ་ཁ་ཅིག་སྟེ། ནག་པོ་རང་
བཞིན་གྱི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ནག་པོ་ལ་ནི་རིག་
ནས་སོ་མ་བཏབ་ཀྱང་དུག་དང་བཅས་པར་འཁྱུར་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་དག་
ལས་ཉན་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་མ་ཡིན་པས་ཕོངས་ཤིང་
དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཏེ། སྤྱག་ཅིང་བྲག་ལ་གནོད་པ་ཆེན་
པོས་སོ། །སྤང་བར་བྱས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པར་
རོ། །དཀར་པོའི་སྐལ་བ་ནི་དགེ་བའི་སྐལ་བའོ། །

དེ་དང་ཐུན་པར་ནི་ཡང་དག་པར་སྟེད་པའོ། །སྦྱར་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་
ཕོངས་པས་སོ། །བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་གསུངས་ལ། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མི་མོས་པས་དེ་

ལ་དང་བ་དང་དང་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་
 རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་ཉེས་པའི་
 སྐབས་ཚོ་ལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་སྤང་པོ་གཅིག་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་དེའི་
 འདིར་ཚོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དྲུག་གསུངས་པ་ལ་མདོར་བསྟུས་ནས་བཞི་སྟེ།
 ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པར་མདོན་པར་ཞེན་པའི་ནང་དུ་བསྟུས་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། བདག་ལ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 མདོན་པར་ཞེན་པའོ། །སྐབ་པའི་ལེ་འུ་འདིར་ཡན་ལག་བདུན་གྱིས་སྐབ་པ་གསལ་
 བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ངན་འགྱུར་གཞུང་མང་པའི་ཕྱིར་དཔྱལ་
 བའི་ལེ་འུ་བརྗོད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

དག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མོས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་པས་དེ་གསུངས་པ་
 ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ནི་འདུན་པ་དམན་པས་
 སོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་བགེགས་ཀྱིས་སོ། །ལེགས་པར་མི་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་
 ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལའོ། །རི་ཅམ་དུ་ཟབ་པ་ཞེས་པ་ནི་མིང་ཅམ་དུ་
 ཟབ་པས་མོས་པར་དཀའ་བ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཡང་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །མཚོག་ཏུ་མོས་པར་དཀའ་བ་ནི་མཚོག་ཏུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་ནས་
 རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་འཆིང་བ་ལ་སྔ་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟོག་པའི་ཐར་པ་སྟེ།
 དག་པ་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས་པའོ། །

འདིར་ཡང་བཅིངས་པ་དང་། ཁྲོལ་བ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་ཅིང་དག་པ་ཞེས་

པ་ནི་མཆོག་ཏུ་ཐབ་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།
འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་
ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་
བརྗོད། །

ཅེས་ཏེ། འབྲས་བུ་དག་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་བུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་དག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་འདིས་གོང་དུ་མོས་པར་
དཀའ་བའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་
ནི་པན་ཚུན་དུ་མ་འཁྲལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་ནི་ཐ་མི་དད་ཅིང་
གཅད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བའོ། །ཡུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སུ།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བུ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སྟོབ་མ་བསེ་རུ་
དང་། །རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་
ཏུ་བ། །

ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
ལམ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་མི་ཤེས་པའི་ལམ་གསུམ་དེས་སྤངས་པ་
རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་མཐའི་མཆོམས་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པས་ཤིན་ཏུ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་བ་ནི་
སྟོན་པ་མཐར་གྱུར་པ་སྟེ། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྟོབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །རྣམ་ཀུན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ། རྣམ་ཀུན་ཞེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ནི་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆུང་དུའི་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ལས། །དག་པ་ས་དགུ་པོ་རྣམས་
ལ། །ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །དྲི་མ་ཡི་ནི་གཉེན་པོ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ་ས་རྣམས་ལ་དག་པ་དགུ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཏེ། ལམ་སོ་སོ་ལས་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། ཆུང་དུའི་
ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བས་བྱེ་བྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་ལ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ས་རེ་རེ་ལ་སྟོན་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ། བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་གི་
གཉེན་པོས་སོ། །འདིར་རྣམ་པ་དགུའི་ལམ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དང་ཆུང་དུའི་འབྲིང་ངོ་། །དེ་ནས་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟབ་མོའི་གཏིང་དབག་དཀའ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་ཞེས་
པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་འོ། །

གསལ་བར་བབྱིད་པ་ནི་ཐུན་པ་སེལ་བ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་དག་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་འོ། །སྤང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་
བ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་འབྲིང་ངོ་། །མཚམས་སྐྱོར་བ་
མཆིས་པ་ནི་སྤེད་པ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་
འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་འོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་
བྱིར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་

ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་འོ། །ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དེ།
རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་མེད་ལ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མེད་ཅིས་པ་ནི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ངོ་། །

མངོན་པར་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིས་པ་སྟེ། ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། །རྣམ་པ་
འདི་དགུ་ནི་ལམ་སྟེ་ས་རེ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཤིན་ཏུ་སྦྱེ་བ་མ་
མཆིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ། འདིར་
བསྟན་བཅོས་ལས།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་གཉེན་པོ་ཉིད། །གཞལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་
ཉིད་ལ། །ལྷན་ཀ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། །ལམ་ཡང་དེ་ཡི་གཉེན་
པོར་འདོད། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་མ་སྦྱེས་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་
གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྦྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་
ཉིད་ལ་འདིར་ཡང་གཞལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་གང་དུ་གསུངས་པ་ནི་མ་
འཁོལ་བ་ནི་མི་འཇིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་མ་འཁོལ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་
བྱེད་པའོ། །དེ་གསལ་བར་འདོད་ནས་འདྲི་བ་ནི། ཅི་ཞིག་ཅིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་
ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ངོ་། །ལྷན་ཀ་ནི་འདིར་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་མི་འཐད་དེ་ཞེས་པའི་གང་དུ་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་འདིར་གསུངས་
 བ་ནི། ལམ་གང་དེ་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་ནི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་རིམ་པ་
 རྟེ། གྲུག་ཀའི་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེད་པ་ལ་དང་པོའི་ཆོག་གོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ལ་འདིར་གྲུག་ཀ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི་གོང་
 དུ་བཏབ་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །འདིའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དེ་ལྟར་ཞུས་པར་འདི་བ་སྟེ། འདི་
 བའི་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་གྲུག་ཀ་སྟོས་པ་སྟེ། གྲུག་ཀ་གཞན་
 བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ། གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་ནི་ལམ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སོ། །པན་པར་
 ཡང་མི་བགྱིད་ལ་གཞོན་པར་ཡང་མི་བགྱིད་ཅེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། གལ་
 ཉེ་དེ་གང་དུ་ཅུང་ཞིག་མི་བྱེད་ན་དེ་གང་དུ་རི་ལྟར་ན་ལམ་ཞེས་པ་ནི་གྲུག་ཀ་ལ།
 ལན་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་
 དེའི་དེ་ལ་ནི་འདིར་ཅུང་ཟད་བྱེད་དུ་མེད་ལ། མོ་བྱར་གྱི་སྤྱིབ་པ་འབའ་ཞིག་ཟད་
 པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་དོ། །

མི་འཇིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། གལ་ཉེ་བཟུང་ན་རྣམ་
 པར་རྟོག་པར་གྱུར་ལ་དེ་རྣམ་མི་འཇིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་
 བའི་གྲུག་ཀ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལན་ཉེ། གང་དུ་འདི་ལྟར་ཆོས་
 འདི་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ན་མངོན་པ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་སྒྱུར་བས་མཐོང་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་

ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་གཏོང་བའོ། །

སྤང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་རྣམ་པར་དག་པས་བདག་རྣམ་
པར་དག་པ་སྟེ་རི་ལྟར་བདག་རྣམ་པར་ཤིན་ཏུ་མེད་པ་དོན་དམ་པར་ཞེས་པ་ནི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་མེད་ན། འདི་ནི་ཅུང་ཟད་མིན་ཞེས་པ་ནི་ཁྲུག་ཀ་ལ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཤིན་ཏུ་མེད་པ་ཉིད། དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་
ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་རོ་གཅིག་པས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བདག་རྣམ་པར་དག་
པས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ལ་ཐོབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ཅེས་པ་སྟེ་ཁྲུག་ཀ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ལ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལན་ཏེ། གང་དུ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
ཤིན་ཏུ་མེད་ལ། དེའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དང་རོ་གཅིག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་སྟེ། དེའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དེ་
ལྟར་མི་འགྱུར་བས་ཐོབ་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

བདག་མེད་པས་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྤུ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། དེ་གང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
མཐའ་ནི་དེ་རི་ལྟར་སྤུ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཁྲུག་ཀ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལན་ཏེ། རི་ལྟར་ན་བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་ལ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་རི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས་རོ་གཅིག་པ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་སྒྲོང་པའི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ལྷ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་པར་ཅན་དེའི་དབྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་གང་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །གང་དེ་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བྱུབ་པའི་མཐའ་ལ། དེ་གལ་ཏེ་དེ་གང་དུ་རྟོགས་ན་དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཡང་ཉེ་གསལ། ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ལན་ཏེ། འདི་ཉིད་འདིའི་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་སྟེ། གང་གིས་འདིར་དོན་དམ་པར་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་རང་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བའོ། །

གང་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫོང་ཏུ་ནི་ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་དེ་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟོགས་པ་ལས་སྤྱེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་ཉེ་གསལ། །

སྐབས་གསུམ་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད།

ལམ་ཤེས་པའི་ཐེས་ལ་དེ་རྣམས་བདེ་བར་རྟོགས་པའམ་རྣམ་པར་སྒྲིམ་
པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དེ་དེ་
ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཤེས་བས་སྤྱད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྤྱིང་ཐེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
དང་། །ཐབས་མ་ཡིན་བས་རིང་བ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་
ཉིད། །མི་མ་སྤྱན་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དག་དང་། །སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་
མཉམ་ཉིད་དང་། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་
ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཅེས་ལ། འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་ཤིང་། །དུས་
རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
འདོད། །

ཅེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །ཚུ་
རོལ་ནི་འཁོར་བ་ལ་པ་རོལ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འོ། །བར་ནི་དབྱས་ལ་ཡང་མི་
གནས་པ་སྟེ། གསུམ་ཆར་མི་དམིགས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཤེས་རབ་དང་སྦྱིང་ཐེ་
དག་ཡང་དག་པར་རིག་པས་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་གཉི་གའི་ཉེ་

བར་དམིགས་པ་དང་བུལ་བས་གང་དུ་ཡང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ནི་དུས་གསུམ་
མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཉི་བར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་གསུངས་པ་ནི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་
བཤད་ནས་འདིར་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ན་གང་དུ་ཡང་མི་
གནས་པ་སྟེ། གང་གི་རང་བཞིན་དང་བུལ་བ་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ་གསུམ་གྱིས་
མི་གཞོད་པ་རྣམས་སོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་རྣམས་ཉག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཅུང་པོ་སྤང་བའི་རང་གི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་ཟད་པ་ཅུང་པོ་ཆོལ་ཏེ། འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཡོད་
བྱུང་ནས་སྤང་ན་ལས་འདས་པར་བརྟགས་ཤིང་དེ་ཤིན་ཏུ་འདོད་ནས་འབད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱར་བ་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པས་འཁོར་བ་དང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ་
ཉིད་དེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་ཡི་མཚན་བཅས་དམིགས་སྟོན་ས། །ཐབས་མ་ཡིན་པར་རིང་བ་
སྟེ། །

ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པར་དམིགས་པས་ཐབས་མ་ཡིན་པའོ། །འདི་
ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་མིང་དང་མཚན་མ་དག་གིས་ལ། གསོག་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
བ་དང་། གསོབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མིང་གིས་སོ། །རྒྱུད་རིང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་

ནི་མཚན་མས་རྒྱང་རིང་དུ་འགྱུར་བའོ། །བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །

ཅེས་པ་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པར་འདུག་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཆགས་
པ་དང་ཞེན་པ་དང་བདེན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་
མཐོང་བའི་ལས་དུ་སྐད་ཅིག་བཏུ་དུག་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་
སྒྲོར་བ་བཏུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཤིན་ཏུ་མཐར་གཏུགས་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པས་སོ། །ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་
ཆགས་པའི་མཐའ་རྣམས་རྣམ་པར་སྤངས་པས་སོ། །གང་དུ་ཡང་རྒྱུ་ཅི་ཅེས་དག་ནི་
ཆིག་གི་རྒྱན་ནོ། །ངོ་མཚར་ནི་མིང་ལའོ། །ཆགས་པ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པ་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆགས་པ་རྣམས་སྒྲིར་བསྟན་ནས་ཁྱད་
པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་དང་། །སྦྱོར་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྟོགས་རྣམས་ལ། །སྟོང་
པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་སྟོགས། །

ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱང་པོ་ནི་སྤངས་
པའོ། །སྟོང་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ། མིང་ངམ་མཚན་མར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་
སྟོགས་ཉིད་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུམ་བར་མར་སྦྱིན་པ་ལ་

སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་
 ཞེས་པར་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་ཆགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདིར་ཉེ་བར་
 མཆོན་པའི་བྱིར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་པ་ལྷག་མ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཙམ་
 ཏུ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གི་
 ལམ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པས་དང་པོར་ཆགས་
 པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོར་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་
 ཡོངས་སུ་བསྡོར་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །འདིའི་ཆགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་མི་རྟོག་པ་ལ་དེའི་བྱིར་གསུངས་པ་ནི་མི་རྣམས་ཞེས་
 པ་ནི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ། ཆགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་
 རྣམས་སྤོང་བའི་དོན་ཏུ་གསུངས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་བཅས་ལས།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ངར་འཇིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་འཇུང་བ་
 དང་། །དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པར། །

ཞེས་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ངར་འཇིན་པ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་
 ཉིད་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་མཐུས་ཏེ། སྦྱོར་ཏུ་བཞད་ནས། གཞན་དག་
 རྫོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་འཇུང་པར་གསུངས་པ་ནི་དེའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 དེའི་མིང་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དེའི་རྒྱས་སོ། །

བྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་

སུའོ། །ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་སྟོན་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ལ་ཉན་དུ་
གཞུག་པའོ། །ཡང་དག་པར་དགོད་པ་ནི་ཐེས་སུ་སྐབས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་
ལེན་དུ་གཞུག་པའོ། །ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བོད་པ་
བསྐྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་ནི་བཙུན་ལྟུང་ཚུལ་པ་
ལེགས་སོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཡང་དག་པར་ཐེས་སུ་རྟོགས་པས་ནི་
ཆགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
གཞོད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་པའི་མཐའ་རགས་པ་རྣམས་བཀག་ནས། བསྟན་བཅོས་ལས།

རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤྱ།

ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཕྱ་མོ་སྟེ།
སྟོགས་པའི་སྐྱས་ནི་དེ་དག་དང་གཞན་དག་གི་དགེ་བའི་ཙུ་བ་རྣམས་ལ་ཐེས་སུ་
ཡི་རང་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མཆོན་མ་དང་བཅས་པས་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་
མི་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ན་མཆོན་མར་བྱེད་པར་
མི་རྒྱས་ཞིང་དམིགས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྟོགས་པར་
དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་དུས་གསུམ་ལས་གྲོལ་ཞེས་པ་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིག་
གིས་དང་། རྣ་བས་དང་། ལྟ་དང་། ལྟེ་དང་། ལྟས་དང་། ཡིད་རྣམས་ཀྱིས་མི་རིག་
པ་ཉིད་དོ། །མངོན་པར་བྱང་མ་རྒྱབ་ཅེས་པ་ནི་གང་དུ་དེ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རྩང་

ཟད་མེད་པའོ། །གང་ཡང་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །གང་
དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ནི་
བསམ་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་
ཉིད། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་
སྤོང་བ་ཡིན། །མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྟོགས་
པར་དཀའ་བར་བཤད། །གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། །དེ་
ནི་བསམ་མི་བྲུབ་པར་འདོད། །

ཅེས་ཏེ་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཟབ་མོའོ། །དབེན་
པ་ནི་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ལ། ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གཅིག་པར་ཤེས། །ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་རྟོ། །གཅིག་ཅེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་དེ་ལ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །འདིར་
བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཚུལ་ལ། །མི་མ་སྟན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་
དག །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། །རྗེ་སྒྲིབ་བཤད་པ་འདི་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་ཏེ། འདི་ཞེས་པ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱས་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པས་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མི་མ་སྟན་པའི་
སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

བ་སྟེ། གཉིན་པོའི་ཕྱགས་སོ། །སྦྱོར་བ་རྫོང་པར་བྱེད་བ་ནི་འདིར་བསྟན་བཅོས་
ལས།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་
རྫོགས་དང་། །སྦྱོར་བ་བཀག་པས་སྦྱོད་བ་ནི། །དེ་ལ་ཆགས་བ་མེད་
ཉིད་དང་། །མི་འགྲུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །སྦྱོར་བ་དཀའ་བ་རྣམ་
གསུམ་དང་། །སྐལ་བ་རི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་
ཡོད་འདོད་དང་། །གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །ཤེས་བྱེད་
རྣམ་བཟུན་སྤང་བ་ལ། །

ཞེས་ཏེ། དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་ཞེས་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་མི་
རྟག་བ་ཉིད་དང་རྟག་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྫོགས་བ་ནི་ཆགས་བ་མེད་པའི་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་དེའི་སྤྲུལ་ནི་ཆགས་བ་བཟུང་སྟེ། གཉི་གའི་མཉམ་
པོར་བས་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་མ་ཆགས་བ་དག་
གིས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སྦྱོད་བ་ནི་སྦྱོད་བ་བྱེད་བ་སྟེ། དེ་དགག་བ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་ལ་སྦྱོད་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ལ་སྟེ།
འདིར་སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དེ་འབྲ་བ་ནི། རབ་འཁྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་ལྟར་དེ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་སྦྱོད་
པར་བགྱི་ཞེས་བ་ནི་རི་ལྟར་སྦྱོར་བར་བགྱི་ཞེས་པའོ། །

མི་སྦྱོད་ན་ཞེས་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་ནའོ། །དེ་ལ་སྦྱོད་ཅེས་བ་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་ལ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོང་
པ་དང་། མི་སྟོང་པ་དང་། བདག་དང་། བདག་མེད་པ་ཞེས་མི་སྟོང་ན་སྟེ། དེ་ལ་མི་
སྟོང་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོར་
བཤོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ནི་འདི་ལ་ཞེས་པ་སྟེ། མ་རྩོགས་
པ་དང་རྩོགས་པའི་སྟོར་བཤོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྟོང་པར་བྱ་བ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་སོ། །འདིར་ཞེན་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེ་ལས་མ་བཅེངས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་
སོ། །དེ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སོ། །ཡང་དག་པར་མ་
འདས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱེ་
བཤོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པའི་སྟོར་
བཤོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་
པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ལ། བསྐྱགས་པས་ནི་ཡོན་ཏན་
ནོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་སྟོར་བཤོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། དང་པོའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་སྤྱི་དོན་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བར་མི་
འགྱུར་ཞེས་བཤོ། །

གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། བསྟན་པ་རྣམས་ལ་
ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པས་བྱེད་པ་སོ་མེད་པའི་སྟོར་བཤོ། །གནས་
བརྟན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དགའ་བས་

དེ་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་
གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །ཞུས་པ་ནི་དམན་པའོ། །ཡ་ཡ་པོ་ནི་
མྱོད་པས་སོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་མི་ལྟོག་པའོ། །ནམ་མཁའ་བསྐྱོམ་པ་ནི་མཚན་
ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་ཆ་མེད་པ་ནི་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འོ། །ནམ་མཁའ་དང་ཞེས་པ་ནི་ནམ་
མཁའ་དང་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སོ། །

དེ་མི་གཏོང་བས་དེའི་བསྐྱི་བ་དཀའ་བ་ཉིད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྩ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བའི་
དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གོ་ཆ་མེད་ཞེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་
བྱ་བར་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བའོ། །ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། མཐོ་བ་དང་
འགྲོ་བའི་བགེགས་བཅོམ་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཐར་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐོན་པོར་མིག་
འདེགས་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ཡང་
བྱ་བ་དཀའ་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་
དང་ཀུན་རྫོབ་རྩ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་དཀའ་བའི་སྦྱོར་
བའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ནི་མི་བྱེད་པ་སྟེ།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་
སྤྱེད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་བྱ་བར་དཀའ་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་དེ་དག་གིས་
མཛད་པས་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པར་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བའོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་ཅེས་

པ་ནི་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་ལ་ཅི་ལ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་
 ལཱོ། །ནམ་མཁའ་ནི་སྐར་མའི་ལམ་སྟེ། འདིར་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྒྲན་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལོ། །སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ནི་ས་སྟངས་དུ་མ་བཀག་པས་གནས་ཀྱི་ཚུལ་
 མེད་པ་ཅན་ལ། འདིར་ནི་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལོ། །དེ་ནི་
 གཉི་གའི་འབྲས་བུ་ལ་དེའི་སྐལ་བ་ངེ་བཞིན། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་མི་སྤྱི་བའི་སྦྱོར་
 བའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་དག་དང་
 བཅས་པ་ནི་སྟེང་བའོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་དང་སྟོག་པ་དག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དེའི་
 སྦྱང་བ་སྟེ། དེ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའི་སྦྱོར་
 བའོ། །འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོར་
 རྣམ་པ་བདུན་དུ་བསྐྱགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་དང་སྟིག་
 རྒྱ་དང་མི་ལམ་དང་། བྲག་ཅ་དང་མི་གཡོར་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་བྱི་ཐའི་གྲོང་
 སྤྱིར་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གང་ཡང་རྣམ་པ་བདུན་དུ་སྦྱང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོན་དམ་པར་བརྟེན་པ་སྟེ།
 དེ་ནི་དཔེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་རུས་པ་ལས། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་དཔེ་ཁ་
 ཅིག་གང་གང་གྲགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་དཔེ་མང་སོ་གསུངས་ཏེ། དེས་ཉེ་བར་མཆོན་

བས་བཅོམ་ལྟན་འདས་མ་འདི་ལ་བྲག་ཅ་ཉིད་གསུངས་པའོ། །

མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི།
ནམ་མཁའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་རི་ལྷམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་གྱུར་ནས་ཞེས་པའོ། །དེས་དེའི་ཅི་ཞིག་སྤང་བར་བྱེད་དེ་སྤང་བ་རྣམས་
ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་བྱེད་རྣམ་བཟུན་གྱི་
སྦྱོར་པའོ། །སྦྱོར་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པ། རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་པའི་སྦྱོར་
བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། རི་ལྷམ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས། གཟུགས་ལ་རྣམས་སེམས་སུ་མི་
བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་དང་བདག་གི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ལ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཏེ། འདིས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ནི་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་གསུངས་
པ་ནི། དེ་བས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་ཁ་ཅིག་
ལས། །གང་དུ་བྲག་ཅ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲིར་དེས་དངོས་པོ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེས་རྣམས་སེམས་པ་མེད་པའོ། །

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ནི་བཏྲ་བར་བྱ་བ་རྣམས་སུའོ། །མི་ཤེས་

བ་ནི་འཛིན་བས་སོ། །ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་བ་ནི་བརྟགས་བས་སོ། །དེ་ལྟར་
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་འཛིན་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་བཞི་
གསུངས་བ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་བ་སྟེ། མེད་ཅིང་ཞེས་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་
པ་དེ་བརྟགས་ནའོ། །ཡང་དག་པར་མི་སྤང་ཞེས་བ་ནི་བལྟ་བར་བྱ་བར་གཟུང་དུ་
མེད་ལ། ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་ཞེས་བ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱུང་བའོ། །མི་དམིགས་ཞེས་བ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་
རྣམ་པར་བརྟག་བྱར་མི་འབྱུང་བའོ། །

དེ་ལྟར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་པོ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
སྦྱོང་བ་སྟེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཞེས་བ་ནི་སྦྱོར་བ་མཉམ་བ་ཉིད་དོ། །སྦྱོར་བའི་མཉམ་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཞར་ལ་བསྟན་བ་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱང་འདྲིར་བསྟན་ན་ཡང་དག་པར་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་བ་ནི་དེ་ནས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ནི་འདི་ཉིད་དེ་མི་མཛེད་ཀྱི་འོ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོང་ནི་གང་འདྲིར་མི་མཛེད་
འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཐོག་
མ་བཞི་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། འཁོར་བ་འཛིག་དང་། གསེར་བྱབ་དང་། འོད་
སྤངས་དང་། ལྷ་ཀྱ་སྤུབ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་
བསྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་བ་ནི། འདི་དག་གིས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ།
བྱམས་བས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་ལ་སྦྱོང་སྤྲུལ་ཡང་འདི་ཉིད་ཞེས་བ་ནི་བསྟན་བ་
མཉམ་བ་ཉིད་དོ། །གཙུག་པོར་གསུངས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་
བ་པོའི་ལེ་ལུ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལེ་ལུ་འོ། །

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་པ་
གནད་ཀྱི་སྒྲ་བའི་འོད་ཅེས་བྲ་བ་བརྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་
བས་མཛད་པ་ལས་ལེན་བརྒྱད་པའོ། །

བཤད་མ་ཐག་པའི་བསྟན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲོབ་པར་འདོད་ནས་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མིང་ཅམ་ཞེས་པ་ནི་མིང་གི་དོན་
ཏེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །འདིའི་ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟར་གོང་དུ་གོང་
གིས་གང་དུ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མཉམ་ཞིང་མིང་གིས་བརྗོད་
པ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་པ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་མ་ཡིན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་པའི་
བརྗོད་པ་པོ་རྣམས་ནི་ཐག་ཅ་ལྟ་བུ་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་བརྗོད་པར་བྲ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་གསུངས་པ་ནི་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་མི་དམིགས་ཏེ། གང་དུ་ཆོས་གཉིས་དོན་དམ་
པར་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
ཐ་སྟངས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྲ་བ་ལ་དེས་ན་བསྟན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་
ལ་སྒྲོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཅིའི་སྒྲུང་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གང་གིས་གང་དུ་ཡང་མེད་
དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་མི་རུས་
ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་
བསྟན་པར་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སྤྱ་ཤེས་བཟོད་
དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀྱན་ཤེས་ཚུལ་ལས་
མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་བ་སྟེ། ཆོས་ནི་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་
ནི་ཆོས་ཤེས་པ་འོ། །ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སྤྱ་ཤེས་པ་དག་དང་བཟོད་པ་དང་
ཆོས་ཤེས་པ་དག་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་བདག་
ཉིད་ཅན་དེ། དེ་ནི་རིམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་
དང་། །མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །མཁའ་འདྲ་ཆགས་པ་
སྤངས་པ་དང་། །ཡོངས་སྤྱ་འཛིན་ལས་ཁྲོལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
བརྗོད་མེད་དང་། །གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། །གཞན་པ་སྦྱིན་
དུ་མེད་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་ནད་མི་འབྱུང་། །དན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མདོན་དུ་བྱ་
ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །མཆན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་མིང་
དང་གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ། །

ཞེས་ཏེ། མཐའ་ལས་འདས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པས་ཡོངས་སྤྱ་དག་ཅེས་པ་ནི་གསུམ་པ་འོ། །བརྗོད་པ་
ཡིས་ཞེས་པ་དང་ཁྲོལ་བ་དང་ཞེས་པ་རྗེས་སྤྱ་སྤྱར་བའི་གང་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

རུང་བའོ། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
 སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་
 མ་གཉིས་གསུངས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་བཅེངས་པ་མ་
 ཡིན་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་ལ་མི་སྒྱུར་བས་ཞེས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟག་ཅིང་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་
 ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་སྟོང་བ་དང་། མི་སྟོང་བ་དང་
 བུལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་
 མེད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ་
 ཞེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་
 བཞིན་དུ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས། རྣམ་མཁའ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་
 པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཤེས་པའོ། །

ཆོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་

བཟོད་པའོ། །ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱར་མེད་ཅིང་བཟོད་དུ་མེད་པ་
 བྱི་རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་རི་པོ་དང་ཆུ་དང་རྒྱུད་གི་བྲག་ཅས་ཅུང་ཟད་བཟོད་དུ་
 མེད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་བཟོད་དུ་
 མེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་
 འབྲུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་བཟོད་པའི་འོད་པའི་དོན་གཞན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་
 པ་པོའི་བཟོད་པས་བཟོད་པ་ནི་རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་བྲག་ཅས་ཅུང་ཟད་བཟོད་དུ་
 མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་བཟོད་དུ་མེད་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་
 ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཉི་བར་དམིགས་པ་མེད་ལ། གང་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་བྲག་
 ཅས་སྤྱར་མེད་ཅིང་དེ་བཟོད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་མི་
 དམིགས་པ་ནི་དེའི་རོ་པོ་དེ་ལ་དེ་ཡིས་ཉ། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་ཅུང་ཟད་
 དམིགས་སུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཉ། འདིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དམིགས་
 སུ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡང་དེས་གོས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། གོས་པ་མེད་པའི་
 རྣམ་པར་བྱང་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་གྱིས་མ་གོས་པ་ནི་གོས་པ་མེད་པ་ཉིད་
 དོ། །གཉི་ག་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འགོག་པ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཆི་བའི་དུས་

ཞེས་པའི་བར་ནི་འགོ་ག་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་བའོ། །མང་པོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་
ནས་རི་ལྟར་ཞེས་བ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་ས་བས་ཀྱང་སྟེ་འོ་ན་འདི་
ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེད་བ་སྟེ་འདི་ལས་བསྐྱེད་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་
བྱ་ཞེ་ན། གསུངས་བ་ནི། འོན་ཀྱང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། དག་ནི་བར་ཆད་མེད་
པའོ། །ཅི་ཙམ་དུ་གཅེས་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཅི་ཙམ་དུ་རབ་དུ་གྱུར་པའོ། །འདིར་
བསོད་ནམས་ལ་བསྟོད་བ་གསུངས་བས་ངན་སོང་ལ་སོགས་བ་ཆད་བ་དོན་གྱིས་
གསུངས་པའོ་ཞེས་བ་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

སྒྲ་ན་མེད་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཞུགས་བ་ནི་འཇུག་བ་ལ་འདིའི་རྣམ་
བར་འགྲེལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། མི་འཛིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཞེས་བ་ནི་རྟག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ནི་རྣམ་བར་རྟོག་བ་ཅན་ནོ་ཞེ་ན།
གསུངས་བ་ནི། སྟེ་བ་མེད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། མི་ཞུམ་བ་ནི་མངོན་བར་མི་
ཞེན་པའོ། །ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མི་གནས་པའོ། །ཡོངས་སུ་
མི་འཛིན་བ་ནི་ཡང་དག་བར་མི་ཤེས་བ་སྟེ། རྣམ་བ་གསུམ་དུ་ཡང་རྟོག་བར་མི་
བྱེད་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་བར་རྟོག་བ་མེད་པའོ་ཞེས་བ་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའོ། །མ་སྐྱེས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྟེ་བ་མ་དམིགས་བ་ནི་མ་སྐྱེས་
པའོ། །དེའི་རྒྱས་གོས་བ་མེད་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྟེད་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ནི་དེ་མ་
རྣམས་སུ་གྱུར་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གོས་ཤེ་ན། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ནི་
རྣམ་བར་རྟོག་པའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གོས་བ་མེད་བ་ཉིད་ན་

གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་རྣམས་ལ་ཡང་ཚས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མའི་ངི་མ་རྣམས་རྒྱབ་པར་གྱུར་པས་
གོས་པ་མེད་པ་ནི་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་མོའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡི་གེ་དང་མི་
རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། འདྲི་དངོས་པོ་དང་། ཡི་གེ་དང་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་བ་རྣམས་གསུམ་
ཆར་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་བར་བྱ་བའོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་རྣམས་ནི་མེད་པ་ཉིད་པས་འདྲི་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་
པར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདྲི་
རྣམས་ལ་ཡང་འཁོར་བ་དང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པར་སྒྱུར་བར་འགྱུར་བས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིར་འགྱུར་
ལ་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་པས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཚས་ལ་
བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་ལྷོག་པའི་སྒྲིབ་སྤྱོད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ངི་སྤྱོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
པའི་བར་དུ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་འབྲིང་པོ་ལས་དེ་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་ཀྱང་མཐོང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་འདོད་
པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
མངོན་པར་རྫོགས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་ལ་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩེས་སུ་དཔག་པ་

རྣམ་པར་བཅད་པས་མཐོང་བའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཆིག་ནི་འབྲུལ་པ་གཙོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་བསྐྱོམ་
ལམ་དུ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་འོ། །ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་ཡང་རྣམ་པ་ཀྱན་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཞུགས་པའོ་ཞེས་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེས་
བཤད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་ཏེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྟུང་པ་ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ས་བདུན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སེང་གོ་བཟང་པོའི་
བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་དེའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱང་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། བདག་ཅག་གི་དག་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཞིག་བདག་ཅག་གིས་ནི་མི་བདེན་
པར་མཐོང་ནས་སྤང་བྱར་བྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཏེ་བར་བསྟན་པ་ནི་གོ་སྟོལ་། །

འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་སྟེ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་མཐོང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པས་བསྐྱོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་།

བཤད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་
པར་གྱུར་ཏེ། ཀུན་ཏུ་འདས་པར་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པར་
ཞུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་ཡུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་
ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན་ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་པའི་མངོན་དུ་རྒྱ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་འདི་
རྣམས་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་
པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་བསྟོམ་པ་ནི་མེད་ལ་
ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་སྟོང་བའི་ཐབས་ཅམ་ཡོད་པ་ཉིད་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་བསྟོམ་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་གཞག་གོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་
བའི་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མེད་དེ་སྐྱད་ཅིག་
མས་བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་

འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དག་གི་ལོ། །

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ། །འདིར་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག་། །རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། །འདིར་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ་བར་བསྟུ་བའི་བྱེད་གསུངས་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། །ལམ་ཤེས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་དུ་མདོར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །

འདི་དང་ཞེས་པ་ནི་གོང་གི་དེའི་རྒྱས་པར་བཤད་པས་ཏེ། །ལེ་ཏུ་གཅིག་དང་། །ལེ་ཏུ་བྱེད་དང་བདུན་དང་། །ལེ་ཏུ་བྱེད་དང་གཉིས་པ་དག་གིས་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལོ། །ཆོས་གང་ལ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ནི་དེའི་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་བས་སོ། །འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་པས་ཞེ་གནས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་སོ། །དེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་པར་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་མཐར་བྱེན་པའི་ཚུལ་ཅན་ལོ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་གང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་སོ། །

འདིར་བསྟན་པ་ཐོས་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྷོར་བྱས་པ་དེ་གསུངས་པ་ནི།
དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྩེ་པོའི་ཆོག་ས་ཆེན་པོའི་དགའ་བ་སྟེས་ནས་ཀྱང་
ཆོ་དང་ག་ཞ་དག་བྱེད་དེ། ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོར་ཞིང་གཏོར་ནས་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གཉི་ག་དག་མི་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མི་
ཆགས་ཤིང་མ་ཆགས་པས་དམིགས་པ་དང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལ། གང་དམིགས་
པར་འགྱུར་བ་ནི་གང་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་ཞིག་
མ་སྟོས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་
རྣམས་པར་བྱང་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྩང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་མ་སྒྲེས་པས་སོ། །ཆོས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་ལ། ཉོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་པརྟོན་ཆམས་ནི་ཆམ་པར་བྱང་བ་
 ཆམས་སུ་བརྟུན་དོ། །བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་བསྟན་པས་སོ། །སྦྱིན་
 པའི་གནས་སུ་བྱས་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་མེད་པས་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ་
 ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་རྟོགས་པའོ། ། །

སྐབས་བཞི་བའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད།

ཀུན་མཁུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ནས། སྒྲིང་བ་བརྗོད་
 བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
 དེ། དེའི་མཐའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ནི་སྤྱིད་པ་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཞིང་རོ་གཅིག་
 བའི་ཞིང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་
 མི་སློབ་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེ། སྤྱིད་དང་
 ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དེ། འཁོར་བ་དང་སྤངས་
 ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྫོགས་པ་ན་བདེན་པ་མི་སློབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་
 དང་མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པར་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་
 སྤྱིབ་པ་སྤྱི་བ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པར་
 རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་པའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པས་ན། སེང་གི་བཟང་པོའི་བྱེད་པར་
 ཀྱི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མི་
 འཐད་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེས་མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་
 བཟུང་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་མཚན་

མར་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་དང་། བཙམ་ལྟན་འདས་མ་གྲིས་ཤིང་གཞན་ཡང་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་དད་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་ལ་འཇུག་གི། །དད་བ་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོར་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་མེད་དོ། །དབང་པོའི་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་བོད་ལ་སོགས་བ་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་ཞེས་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་དབང་པོ་འདི་རྣམས་
 མེད་བ་ཉིད་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་དབང་པོ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །

སྔ་མའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་ནས་འདིར་ཕྱི་མ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅེས་བ་རིགས་
 ལ། དེའི་ཡང་ཐོས་བ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་པོའི་ཉིད་དུ་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བརྟན་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ལ། ཕྱིར་མི་
 སྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་བ་ཡང་སྟག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་རྗེས་སུ་ཤེས་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟར་བར་
 སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་འབྲིན་བ་པོའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་ལ། འདི་ཡང་ལྟར་བ་འདི་རྟོགས་བ་ནི་རི་ལྟར་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་
 གནས་པའི་མཚན་མ་མེད་བ་ལྟན་གྱིས་བྱལ་བ་ལ་གནས་བ་ནས་གཞན་བ་རྣམས་
 སུ་སྟོན་པར་འགྱུར། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོག་མ་ལ་གནས་བ་
 དེའི་ཡང་དག་པར་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་བ་ལ་ཆད་མེད་བ་རྣམས་དགོས་ཏེ་
 དེ་ལ་ལས་གཞན་དུ་ན་དགྲ་བ་ལ་འགོག་པར་ལྟར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། གང་ཡང་
 སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་ཀྱང་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འོག་བ་ཀུན་

དུ་སྤྱིད་ཅེས་བཤད་ལ། ས་མི་གཡོ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྲུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་
དགོངས་ཞེས་བ་དང་། བསྟན་པར་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྲེས་བཤད་
དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྲུ་བྱ་བ་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཕྱིར་སྤྱིད་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འགོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་
ལྷོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྲུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་ལྷུང་བ་ནི་དུས་དེ་སྤྱིད་དུ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་ས་བཅུ་པར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་སྲུ་
བྱ་བ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་
འགྱུར་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་
བཅུ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་
པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུས་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེའི་མདོར་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

རྣམ་པར་སྦྱོར་བ་བཅས་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྦྱོར་ནི་མཆན་ཉིད་
བཅས། །ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་ཆོགས། །སྤྱིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞི་དག་སྒྲན་མེད་པ་
ནི། །རྣམ་ཀྱན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་
བཅས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ། དངོས་པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པའི་བཤད་པ་ནི་བསྟན་

བཅོས་ལས།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་
དེ། །ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་བྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འདོད། །

ཅས་ཏེ། གཞི་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ། དེའི་ཤེས་
པ་དེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཏེ། གང་གིས་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཞེས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མིང་ལ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་
བདུན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་
བས། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་བཞད། །

ཅས་ཏེ། དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མེད་པ་དང་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་དབེན་པ་ཉིད་དང་མི་བཞི་བཞི་དེའི་རྣམ་པའི་བྱིར་དེའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་
ཉིད་དོ། །རྣམ་མཁའ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ལ། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ནི་བདེ་བ་དང་།
སྟུག་བསྐྱེད་བ་དག་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་
པ་ཉིད་ཅས་ཏེ། མི་མཉམ་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡིས་མཉམ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །ཤེན་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཟག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གཞོད་
པ་པོ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ན་བརྗོད་པ་ནི་བདག་ལ། བཞི་བ་
མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པའི་བྱིར་ནི་མི་བཞི་བཞི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་

ཉིད་དེ། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཅད་ལ་གཞི་དབང་གཞི་དབང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་འགྲུང་བའི་ལ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་
གནས་ནི་རྒྱ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་རྒྱམས་སོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བརྗོད་པ་དག་
གི་ལས་དང་། མིང་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཉེ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འདི་རྒྱམས་མེད་
བས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གནས་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། བརྗོད་དུ་
མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའོ། །མིང་
ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་ཕྱང་པོ་ནི་ལུས་ཉེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་
པའོ། །དེ་དག་མེད་པ་ནི་མིང་མེད་པ་དང་། ལུས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །འགྲོ་བ་དང་འོང་
བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཉེ། དེ་མེད་པ་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པའོ། །བརྗོད་པའི་རྒྱ་
ནི་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །འགྲོགས་པའི་གཞི་ནི་དེ་
ལྟར་ཡང་འདིར་འགྲོ་བར་འགྲུང་བའམ། གཟུང་བའམ། ཟད་པའམ། སྐྱེ་བ་རྒྱམས་
མེད་པས་གོ་རིམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། མི་འགྲོགས་པ་
དང་། མི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་དེའི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་
པའོ། །ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཅད་འགྲོ་བ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཅད་
ལ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚེས་ཀྱིས་ཚེས་ལ་གཟུང་དུ་མེད་དེ་དོན་དམ་པར་ན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚེས་དེས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པས་མི་ཟད་པའི་ཚེས་དང་
ལྟན་པ་ཉིད་དོ། །མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལ་མེད་པས་མངོན་པར་མ་

བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ལམ་ལ་བཙེ་ལྷ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོ་མེད་པ་དང་། མི་འཕོ་བ་དང་། རྩལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྐྱ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྐྱ་མ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རྣོས་པ་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །

ལམ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་བྱེད་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ལམ་ལ་ཤེས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ལམ་ལ་ཀྱན་ཏུ་འཕོ་བ་མེད་དེ་དེས་ན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱ་བ་དག་ཏུ་མི་སྒྲོར་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ལ་རྩལ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་རྩལ་གསུམ་སྐྱ་མའི་རང་བཞིན་པས་རྩལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལམ་ནི་མི་ལམ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལྟ་བུ་པོ་ལ་འདོད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་བྲག་ཅ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་མིག་ཡོར་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་མཉམ་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་སྒྲིག་རྒྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱའི་ཕྱང་པོ་བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་འཛིག་ཅེན་ཁམས་སུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་སྐྱ་མ་སྟེ། རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་མ་སྐྱེས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཅས་པའོ། །

གང་དུ་ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་མ་སྐྱེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།

ལམ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ལམ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་
ཉོན་མོངས་པ་ཅི་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པས་རྣམ་
མཁའ་བཞེན་དུ་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ། དེས་ན་མཐོང་བ་
མེད་པའི་སྒྲོར་བས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ། སྒྲོས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་
རྣོ་མ་པ་མེད་པ་སྟེ། རྣོ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་
ནི་མི་གཡོ་བ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུའི་
གནས་སྐབས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ།
ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ། ལམ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་
རོ། །མཐོང་དུ་ནི་བྱི་མ་མེད་པར་བརྟུན་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་པས་ན་དེ་ལྟར་འདིར་འགལ་བ་མེད་
རོ། །ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཞི་གོང་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྦྱག་བསྐལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྔ་དང་བརྟུན་ལ་ཅེས་
གསུངས་སོ། །

ཞེས་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དག་ནི་སྒྲོན་དུ་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ལ། སྤྱག་བསྐལ་དང་འཕྲོག་པ་དག་ནི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་
བརྒྱད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་།
འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་མུག་མེད་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པར་བརྗོད་དེ། སྡོན་ཏྲུ་བཤད་པའི་ཕྱང་
པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །

འདིར་ཆགས་པར་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་
ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ། འདིར་འདོད་ཆགས་དེ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། དེ་ལ་འདི་མེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་
པ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་
པས་འཇིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆན་མ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཉི་བར་དམིགས་པ་མེད་
པ་ཉིད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གཉི་མུག་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། སྡོན་མེད་
པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
གཉི་མུག་ཟད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་
བར་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིན་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཉིད་ཏུ་

ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ལ་མེད་པས་སེམས་ཅན་མེད་པ་སྟེ།
 ཀུན་འགྱུར་བའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་
 འོ། །ལམ་གྱི་བདུན་ནི་ཆད་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་རྗེས་སུ་རིག་པ་དང་། ཀུན་
 ཏུ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
 དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། མ་ཆགས་པའོ། །

ལམ་ནི་ཆད་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟེ་བ་ལ། ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པས་ཉི་
 བར་བརྒྱར་བའོ། །ལམ་ནི་མཐའ་གཉིས་རྗེས་སུ་རིག་པ་སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་པ་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་རྗེས་སུ་རིག་པ་མེད་པས་
 སོ། །ལམ་ནི་ཀུན་ནས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྟེ། ཐ་དད་པ་ཉི་བར་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་སྟེ། དེས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་མི་
 དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
 རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ལམ་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་སྟེ། གཞལ་དུ་མེད་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ནི་ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་པས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་འོ། །

སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྔ་ནི། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་།
 བདག་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ནི་
 སྤྱག་བསྐྱལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་ཉིད་འོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སྤྱག་

བསྐྱལ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་སྟེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་སྤྱུག་
བསྐྱལ་སྟོང་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་བདག་མེད་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་བ་དང་ཁྱ་བ་དང་མི་རྟག་པ་གསུམ་དེ་ལ་མེད་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཆན་ཉིད་
མེད་པའོ། །འགོག་པ་ལ་བརྩུབྱག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འགོག་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་
ནམ་པར་དག་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི་དབྱེར་མེད་དེ། དབྱེ་བ་པོ་ནམས་
དམིགས་སུ་མེད་པས་དེའི་སྤྱིར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ནི་མཐའ་མེད་
པ་དང་། སྤྱི་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་ཆོད་པས་
གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་བརྩུབྱག་འདིར་རོ། །

གཅིག་པ་ཉིད་དེ་འདིར་གསུངས་པ་ནི། འདི་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྤྱིན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ཇི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
བར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་གི་དངོས་པོ་
དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་བརྩུབྱག་གི་ནང་དུ་བསྐྱ་
བའོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ནམས་ནི་བརྒྱ་ཅ་བརྩུ་སྟེ། གང་
དུ་བསྐྱན་བཅོས་ལས།

འན་པ་ཉིད་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནམ་
པར། །སྟོབ་མ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དང་། །སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་
རིམ་བཞིན་དུ། །སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་
དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། འན་པ་ཉིད་བར་གཞག་པ་

ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རེ་རེ་ཞིང་དམིགས་པས་མེད་པ་
དེའི་རྣམ་པའི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། ལུས་འཛིན་པ་ཉི་ལྔ་གཞག་པའི་པ་རྩོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ནས་ཇི་སྟེན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པའི་
བར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་ཏུ་
བརྟེན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིག་སྤྱོད་པོ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་།
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིག་སྤྱོད་པོ་འདྲུག་པ་དགྲུ་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་སྒྲིན་
པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལ་རེ་རེ་ཞིང་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ།
འདིའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནས་ཇི་སྟེན་དུ་འདི་ནི་ཡེ་ལེས་ཀྱི་
པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་
སྤྱོད་ཏུ་ཅ་བཞིའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོབས་ཀྱི་པ་རྩོལ་
ཏུ་བྱིན་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོབས་བརྟེན་སྟེ། འདིར་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་
སྒྲོབས་ལ་སྒྲོབས་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནས་ཇི་སྟེན་དུ་ཟག་པ་ཟད་པས་
མཁྱེན་པའི་སྒྲོབས་ཀྱི་བར་ནི་སྒྲོབས་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཞི་བ་མེད་པ་ཉིད་
ནི་སྒྲོབས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །མི་འཛིགས་པའི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། མཛོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་པ་
ཅན་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་པའི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཁྱེད་པ་མེད་པ་ནི་མི་འཛིགས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་དང་སྒྲོབས་པ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་

རིག་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དང་དོན་དང་
 དེས་པའི་ཆིག་དང་སྟོབས་པ་རྣམས་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ། དེ་ནི་
 ཆགས་པ་དང་སྟོགས་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དེ་དེ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་
 དོན་ཏོ། །དེ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི་ཆོས་དང་། དེའི་བརྗོད་པར་བྱ་
 བའི་དོན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་མིང་གི་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེས་པའི་ཆིག་དང་འགྲོ་
 བ་བྱུག་གི་སྐད་ནི་དེས་པའི་ཆིག་སྟེ། དེ་རྣམས་སོ་སོར་རིག་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་བྱིར་ཆོས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་སྟོབས་པ་དེ་ཉིད་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
 པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྦྱོང་ཅེས་པས་མ་
 འདྲེས་པ་སྟེ། གཞན་རྣམས་དང་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་
 བཙུག་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲུལ་བ་མི་
 མངའ་བ་དང་། ཅ་ཅོ་དང་། འཛུ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དེའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་
 གསུམ་མོ། །སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་།
 མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ། དེའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གསུམ་མོ། །

འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། འཛུ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་
 རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ། དེའི་བ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བྱུག་གོ། །སྐུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་
 དུ་ཡེ་ཤེས་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་སྟེ་དེའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་

གསུམ་མོ། །དུས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
འབྲུག་ལྟེ། དེའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །འབྲ་བ་དང་བསམ་པ་དང་གཞལ་བ་ལ་དེས་སྒྲུབ་པ་དང་།
འབྲེལ་པ་ནི་འདྲེས་པ་ལ། དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ནི་
མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཆོས་ཀྱི་རི་ལྗ་བ་བཞེན་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་པ་ལ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སྟེ།
དེའི་དེ་བཞེན་ཉིད་ནི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་ལ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
ཅིང་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྣམ་པའི་བྱིར་
ནི་དེའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བྱུང་བས་འདིའི་ཁོངས་སུ་སྦྱད་པའི་དོན་ཏམ། རང་
གི་འདོད་པས་འདིར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་པ་ནི་རང་འབྱུང་བའོ། །དེའི་བྱིར་ན་
ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་ཉིད་ནས་ཉེ་བར་བབྱུང་སྟེ་
ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་འདིར་ནི་རྒྱུར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་བྱིར་
ན་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་བའོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པའི་
བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའོ། །

རང་འབྱུང་པའི་རྣམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དག་གིའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་མ་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལ་འདིར་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་
 སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱི་ཅུ་ཅ་
 དགུ་སྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་ནི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མོ། །

རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་བཅུགས་པ་མ་ལུས་པར་ལོག་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གདུལ་བུའི་བསམ་པའི་བྱང་པར་
 ཀྱི་ངོར་དེ་དང་དེའི་ཐོག་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ངོལ་དུ་སྒྲིན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ལ་
 རི་ལྟར་རིགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དང་འདྲེས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་རི་ལྟར་རིགས་
 པ་སྟེ། སྟོར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་
 པ་བཞིས་བཞད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ལ་
 གང་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་
 རས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་སྟོར་བས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་
 བེ་ཐོག་པའི་སྟོན་པ་སྟན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལ་རྗེས་སྤྱ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་
 བེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་བསྐྱོད་ལ་མཁས་པ་
ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་
འདོད། །

ཅེས་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པོ་ནི་བྱོད་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་ལ་བྱོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞེན་ཏུ་
ཁུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི། དམིགས་པ་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐ་དད་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་བཞི་པ་བཤད་པ་
ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལྟོག་པའི་
སློན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །གཟུགས་སོགས་བྱང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་སྟེ། ཆིག་ལེ་བྱུང་
བྱས་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་བྱོད་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གསུངས་པ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སློན་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་འདོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཞེས་པ་
ནི་མདོར་བསྟན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་དང་ལམ་ཤེས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བྱུག་གིས་ནི་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་

བའི་ལས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལས་ཤེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་
སྐབས་སུ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ལེགས་པར་
བཞག་པས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་མཐུན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་
རྣམས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་དེ་བསྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་ནི་བསྟོད་པའི་
ལེའུ་སྟེ་དགུ་བའོ། །

རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་
ཐོས་པར་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ་ན་ངེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུངས་ཞེས་པ་བསྟན་པ་
བསྟན་བཅོས་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ། །དེ་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
སྦྱོར། །དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་མགོན་བཅས་པ། །འདི་མཉན་པ་ཡི་
སྟོད་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བརྟེན་དང་ཀྱན་ཟིན་དང་། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་སྦྱོད་བས། །ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྦྱོད་
དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

ཞེས་ཏེ། སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། དེ་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་དང་སྦྱེད་
མོས་ཆལ་དང་མལ་སྟན་དང་སྟོན་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
རྣམས་བསྦྱེད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གང་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་པ་དེ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་བསྟེན་བཀྱར་ལ།

གང་གིས་ངེ་སྲིད་དུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པར་ཡང་རིགས་པས། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ས་ལ། སྐྱབ་
པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་དག་གིས་སོ། །

དད་བ་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་
པའོ། །གཟུང་བར་འདོད་པ་ནི་བཟོད་པ་སྤྲོང་བར་མི་འདོད་པའི་ནི་འདོད་
པའོ། །དོན་དང་གཞུང་དག་ལ་ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་འདུན་པ་ལ་བཙོན་འགྱུར་ནི་
སྤྱོ་བའོ། །དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་།
གཏི་ཟུག་དང་། ལེ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་བག་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དེ་
ཉིད་འདི་ལས་གཞན་དུ་མིན་ཞེས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་སྟེ། གང་གིས་
མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་གནས་པ་ནི་སྤྱིན་པའི་ལས་ལ་གཙོ་བོ་སྟེ། བས་ཀྱི་
ཀློང་ལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་མ་དྲིས་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་
གནས་ལའོ། །

ཚུང་དུ་བཞི་བྱས་པ་སྟེ། གང་གིས་ངེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དག་པན་ཚུན་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པས་འདི་རྣམས་ལ་

ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱོར་བ་པོ་ཆེད་པར་དགའ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་
ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྐྱོར་བའི་གོ་སྐབས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ནི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ལ་རྒྱས་པ་ནི་བསྐྱུས་བཅས་སུ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྐྱོར་བ་བཀག་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དགའ་
བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཕྱིར། །ལུང་བསྐྱུས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་། །དེས་འབྱུང་
བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །བྱང་ཚུབ་ཉི་དང་སྐྱར་བ་དང་། །གཞན་
དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་
མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་། །གཟུགས་
སོགས་དེ་ཡི་མཆན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མི་རྟོག་ །འབྲས་བུ་
རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་བྱེད། །དེ་ནི་དག་པ་མཆོམས་དང་བཅས། །

ཞེས་ཏེ། སྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ལས་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཆད་མེད་པའི་བར་ཀྱི་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོར་བ་དགག་པའོ་
ཞེས་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱས་ལ། དེ་རྣམས་ཟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏིང་དཔོགས་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོར་བ་བཀག་
པའོ། །དེའི་སྐྱོར་བ་གསུངས་པ་ནི། ཀློག་ཀྱི་འདིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྐྱོད་
པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་ནི་མདོར་
བསྐྱུས་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་མི་གནས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་

བ་སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དོ། །མི་གནས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྲོར་བའོ། །

གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་སྒྲོར་བ་ནི་མིང་དང་མཚན་མ་དག་
གིས་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་མི་གནས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པ་སྟེ། གནས་པ་ནི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་
པའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟབ་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཟབ་པའི་སྒྲོར་བའོ། །གཉིད་
དཔོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིད་དཔག་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པ་རྒྱས་པར་
འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་གསུངས་པ་ནི་གཟུང་བར་དཀའ་བ་སྟེ། ངེས་པར་
མཚན་མར་འཇོག་པ་སྟེ། དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ན་གཉིད་དཔོགས་པར་དཀའ་
བའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉིད་དཔོགས་པར་དཀའ་བའི་སྒྲོར་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བའོ། །

གཟུགས་ཟབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་གནས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ལ་སྒྲོར་བ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཟབ་པ་ཉིད་
རོ། །མི་སྒྲོར་བའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཉིད་དཔོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ནི་
སྒྲོར་བ་མེད་པའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཆད་མེད་པ་ནི་སྒྲོར་བ་མེད་པའི་སྒྲོར་
བའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྒྲོན་ཅིང་འགྲུང་ཞེས་

པ་སྟེ། འདི་བ་ལ་ལན་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་བྲན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་ཡང་ཆོས་ནས་འདི་ལ་དད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་སྤོང་བར་བྱེད་པས་དེས་ངན་འགྲོར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ནས་ཆེགས་ཆེན་པོ་དང་ཡུན་རིང་པོར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཆེགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིངས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡུང་བསྟན་པར་འགྱུར་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་དུ་སྟེ། གཅིག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གཞུང་ལོར་བ་ཅན་ལ། གཅིག་ཅེས་པ་ནི་མ་ལོར་བའོ། །བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཐུགས་བྱུང་བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་བརྟེན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཡུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོར་བའོ། །ཡུན་རིང་པོར་ཐོག་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་ནི་དཔེ་མང་དུ་འོ། །མིང་མཐུན་པ་ནི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའོ། །ཡོངས་སུ་ལྟོག་པ་ནི་ནམ་པར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ལ་རབ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་སྒྲོར་བས་སྒྲོར་བར་འགྱུར་ཞིང་རྟོག་པ་མེད་པས་རབ་དུ་རྩོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྒྲོར་བའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས། ཉན་པ་ལ་ཞེས་པའི་བར་ནི་དེས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཉན་པ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། སྤོང་པོ་ནི་ཡུང་པོ་ལ་སྤོང་པོ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་མ་ནི་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཇི་སྟར་ཡང་ན་གཤམ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བའོ། །འདི་ལྟ་

སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྟིང་པ་རྣམས་སྟགས་པ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་
བར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་ཉི་པར་སྐྱོར་བའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་ངལ་
བར་འགྱུར་བའོ། །སྟག་བསྐལ་ནི་ན་བའོ། །སྟ་བ་ཉིད་ནི་སྟ་བའམ་སྟ་བར་བྱ་
བའོ། །ཉམས་ནི་སྟབས་སོ། །ཐོགས་ནི་སྟེས་བྱ་དང་སྟན་ཅིག་ཉལ་བའོ། །གང་གི་
ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ཞེས་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཀུན་རྟོག་པས་ཀུན་བརྟན་པས་དེ་སྟེད་པས་སོ། །ངེས་པར་
སྟེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་སྟེས་པས་སོ། །བསྟོམས་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བས་
སོ། །མང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་སོ། །དགའ་ཞིང་ནི་རྗེས་
སྟུ་ཡི་རང་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་སྟར་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱོར་བའོ། །དེ་སྟོན་
ཅེས་གསོལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་དུ་གཞན་པན་འདོགས་པར་
བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ནི་ངོ་མཆར་བའོ། །ཅི་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
བརྟན་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན་
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་ཡང་དག་པར་ཁས་ལེན་
བའོ། །

ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་
དག་པར་གཏད་ནས་ཐོས་པ་ལ་སྐྱོར་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོར་བ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྐྱོར་བའོ། །རབ་

འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་དང་འབྲིབ་པ་མེད་པའི་
 རྒྱུར་བའོ། །ཆོས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་
 བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བའི་རྒྱུར་བའོ། །རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་
 མི་མཐོང་བའི་རྒྱུར་བའོ། །དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་རྒྱུར་བའོ། །རིན་པོ་ཆའི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་རྒྱུར་བའོ། །

དག་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 རྣམས་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་བས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དག་
 པའི་རྒྱུར་བའོ། །རོ་མཆར་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡི་གེར་གྱི་བར་ནི་གྱི་བར་
 ཏུས་པའོ། །རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི། རབ་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་བ་ལ་
 ཡི་དམ་མ་ཉམས་པ་ནི་དུས་བྱར་མ་གྱུར་པའོ། །མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི་
 མཆོམས་དང་བཅས་པའི་རྒྱུར་བའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་རྒྱུར་བའི་བསྐྱགས་པ་རྫོད་པར་
 བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་
 སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྟུ་བཞིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ། དགོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བློ་བར་འགྱུར་བའོ། །

ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གནས་པ་ལ་སོགས་
 པས་ཞེས་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་རྣམས་པར་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་བར་

ཆད་བྱེད་པར་མི་རྒྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཐུན་ཉི་རྒྱས་
པ་ལ་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ནི་རྒྱས་པ་ལྷག་པར་སྦྱེད་པའོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཁས་
སྒྲངས་པའོ། །མཁུན་པ་ནི་དེ་ལ་དགོངས་པ་དང་བཅས་པའོ། །བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་
ནི་རང་གིས་བྱས་པའོ། །

གཟིགས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གིས་སོ། །རྣམ་པར་གཟིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱུན་དུ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གང་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འོན་དུ་
གཉེར་བ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ནས་བརྒྱུམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་
པའི་འོ། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱིད་པ་དགའ་བར་སྦྱོད་ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱས་དང་རིགས་
དང་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྣམ་པར་སྦྱོན་
པ་ཆེ་བའི་རྗེས་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པའོ། །འབད་པ་ནི་དུབ་པ་སྟེ། ཡོངས་
སུ་དུབ་པ་ནི་བྱ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ནོ། །འདི་དག་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའོ། །

འདས་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་ནས་སོ། །བར་ཏུ་ནི་

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །མངོན་པར་གསར་ལ་གསར་བས་སྒྲིང་བོར་བྱང་བས་
སྒྲིང་བོའོ། །དེ་ཐོབ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདི་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ནི་
ཆོས་འདི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལ། འདུལ་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ལ་སོགས་
བས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྔར་འདི་གཉེན་
དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནས་རྒྱལ་པའི་ཆེ་དེའི་དུས་དང་ཉེ་བ་ན་བྱང་ཞེས་པ་ནི་ཆ་
གཞན་རྣམ་པར་གཅད་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ། །

བསྟན་པ་དེར་རྒྱས་པ་ནས་རབ་དུ་འབྱུག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་
རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་རོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་
བར་བྱས་པས་ན་ཡོངས་སུ་རྗེས་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་
ཡོངས་སུ་ཞུས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འདི་བར་བྱས་པས་ཡོངས་སུ་རྗེས་
པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བའི་ཡོན་ཏན་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆེ་
རབས་འཕོས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་དེའི་བྱང་གི་ཆེ་རབས་དེ་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལས་
ཡང་ངོ་། །ཡང་དག་པར་སྒྲིད་པ་ནི་སྒྲིར་བ་རྣམས་སོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་
མངོན་པར་འདོད་པའི་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་རོ། །

དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདུན་པའམ་སྒྲགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་
བསམ་པས་སམ་བརྗོད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རོ། །དེ་
དག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་
ཏན་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞག་པར་བྱའོ་ནི་འབྱུག་པ་ཙམ་

གྱིས་སོ། །ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོམ་པ་རབ་གྱིས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱབ་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་དགོད་པར་བྱ་བ་ནི་བཏན་པར་བྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅས་པའི་དངོས་པོའི་དོན་བསྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
པར་བྱེད་པའོ། །

མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སྦྱིན་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པ་ཉིད་དང་གཞན་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་
པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ལྷག་པར་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་ཡང་དག་པར་འཕྲོ་བར་བྱ་བའི་ཞེས་པ་
ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་རྒྱུད་
ཅེས་བཀའ་ལྷུལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱུད་དུ་ན་ཞེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་དང་པན་པ་ལོ། །ཆོལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་དག་
གིས་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། བཅའ་ཞིང་ནི་འདི་ནས་དེར་སོང་ནས་སོ། །རྗེས་
སུ་བཅའ་བ་ནི་འདིར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐོས་ནས་སོ། །ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ནི་
ཡང་དག་པར་རོ། །

ཉེ་བར་འོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཉེ་བར་ནོ། །ཉེ་བར་གཞོལ་བར་འགྱུར་བ་
ནི་འབད་པར་གྱུར་པས་རྟེན་པའོ། །ཉེ་བར་ཕྱོགས་པ་ནི་འབད་པ་མེད་པས་ཐོས་

ཞེས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱལ་ངེས་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །རི་སྐད་ཏུ་
བཤད་པའི་སྒྲོང་བ་རྣམས་སེམས་ལ་བཞག་ཅིང་འཛིན་པས་དེའི་པན་ཡོན་རྣམས་
ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་པའོ། །

སྒྲོང་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྒྲོན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་
ལས། སྒྲོན་ནི་བཅུ་ཆན་བཞི་བཅས་པ། །བྱལ་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་
ཏེ། བཞི་བཅུ་ཅ་བྱལ་པོ་འདིར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་སྒྲོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཉེ་བར་མཆོན་པའོ། །ཡུན་རིང་མོ་ཞེས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རྣམས་རྟོགས་ནས་དེས་ཡུན་རིང་མོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་
སྟོབས་པ་ཡུན་རིང་མོའི་སྒྲོན་ནོ། །དེ་སྟེས་ན་ཡང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པར་གཡེངས་
པར་འགྱུར་བ་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་
བར་དེ་ལས་སྟེས་པས་ང་རྒྱལ་སྟེ་ལ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་
བརྟམས་པར་བྱེད་ནས་ང་རྒྱལ་གྱིས་དམན་པའི་རིགས་སུ་སྟེས་ནས་ཡུན་རིང་
པོས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་སྟོབས་པ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་ནོ། །

སྒྲལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེགས་པ་དང་བཅས་པས་ལུས་བརྒྱུད་བ་དང་རྟོག་པ་
སྟེ། གད་རྒྱུད་པ་བྱེད་པ་དང་བཏེག་པ་སྟེ་དེགས་པས་ལྡང་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་པ་
ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བས་སོ། །རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་པན་ཚུན་དང་ལྡན་པས་ཞེས་པ་ནི་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་བླ་པར་བྱས་པའོ། །རང་གི་ནི་བླ་པ་མི་འཐོབ་ཅེས་པ་སྟེ་སྒྲོད་ལམ་རི་ལྟར་

བདེ་བར་གནས་པས་བརྗོད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་
 རློན་ནོ། །པན་ཚུན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཞད་གང་བྱེད་པ་ནི་པན་ཚུན་ལྟ་
 བར་བྱེད་པའོ། །ཆོགས་པ་དང་མི་ལྟན་ཞེས་པ་ནི་དེ་སྤྱིད་དུ་ཆོགས་པ་ཉིད་ལ་
 གླེགས་བཅས་ཀྱན་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྤྱིད་དུ་ཆོགས་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་ལ་མི་པན་པའི་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པའི་རློན་ནོ། །

བདག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་རློན་དུ་བཤད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གནས་པར་མི་འགྱུར་
 བའོ་ཞེས་པ་ཁ་བྱིར་བྱོགས་པའི་མཚན་མ་འདྲིན་པའི་རློན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤངས་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་སོ། །ཁོར་བ་ནི་ལུས་དང་དག་གིས་
 སོ། །དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ལས་
 ཉམས་པའི་རློན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟན་ནི་ཟས་
 སོ། །ཁོར་བ་ནི་བཏང་བའོ། །ཁམ་ནི་ཁ་ཟས་སོ། །ཀྱན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མདོན་
 བར་སྦྱོར་བར་རོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ནི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལའོ། །དུལ་བ་ནི་དབང་པོ་
 རྣམས་སོ། །ཞི་བ་ནི་སེམས་པ་དུལ་བའི་བྱིར་རོ། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་དེས་
 པར་རྗོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་མི་དམིགས་པས་ཞེས་པ་ནི་བྱ་ལོ་མ་པའི་རོ་སྤང་བས་ཉམས་པའི་རློན་
 ནོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤང་བ་ནི་གསལ་བ་དང་
 བཅས་པར་རོ། །དེར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་ནས་སོ། །ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ནི་ཁ་

དོག་གི་དབྱིབས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་
 འོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རང་དུ་ཡང་དག་པར་བཞག་པ་
 ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐོབ་པའོ། །ལེན་
 པ་མེད་པ་ནི་ཅུང་ཞིག་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་སྟེ། ཏུས་ཏྲག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་པར་མ་
 གྱུར་པའི་ཏྲག་པར་དེའི་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱན་དུ་ནི་སོ་སོར་བདག་གི་དངོས་སོས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་
 ཉམས་པའི་སྐྱོན་འོ་ཞེས་པ་ནི་བཅུ་ཆན་དང་པོའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ་ཤིང་མཁན་ནི་ཤིང་བཟོ་བའོ། །རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བལྟ་ན་སྟུག་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི་བརྒྱ་ཁྱིན་གྱི་གསེར་གྱི་མྱོང་ཁྱེར་ལ་དེའི་དབྱུས་སུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་
 ཞེས་པའི་ཁང་བཟངས་ཏེ། ལོགས་རེ་རེར་དབག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་སྟེ།
 གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པས་དབག་ཆད་སྟོང་ལ་ཉི་མ་དང་སྒྲ་བ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱི་ཐད་
 ཀའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཤེལ་གྱི་ཁང་བ་རྒྱུ་ལོ་སྟེ། གོ་རིམས་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབག་ཆད་ལྷ་བཅུ་ཅ་གཅིག་དང་དབག་ཆད་ལྷ་བཅུ་པའི་སྟེང་།
 དེའི་དབྱུས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་ཆད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སྟེ། ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཆད་ཆེ་ཆུང་
 དེས་འདིར་དེ་དག་གི་ཁང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ལས་
 ཤིན་ཏུ་ཆད་ཆུང་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པའི་སྐྱོན་འོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་དུ་འཁོར་ལོས་
 གྱུར་བས་ན་འཁོར་ལོས་གྱུར་བ་སྟེ། དེའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པར་ནམ་
 མཁའ་ལ་འགོ་བའི་ཅིབས་སྟོང་བ་ལུ་ཁྱུད་དང་སྟེ་བར་བཅས་པ་སྟེ། ལྷགས་དང་

ཟངས་དང་དཔལ་དང་གསེར་གྱི་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་པའོ། །ཁ་དོག་ནི་འཛུལ་
བུའི་ཆུ་བོའི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལ་དབྱིབས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སྲུང་ཅུ་
ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་གཟེ་བཟེན་གྱིས་མི་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པའོ། །

མ་ཐུན་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་ལ། རྩ་འཕྲུལ་ཐུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ནི་རིག་
པ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྟན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་། སྒྲང་པོ་དང་། ཏྲ་དང་། བུད་མེད་
དང་། རྫོན་པོ་དང་། བྱིས་བདག་དང་། འོར་བུ་རྣམས་སོ། །རིབ་རིབ་པོར་བྱེད་པ་
ནི་མོངས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སྲུ་མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུང་བའི་
ཕྱིར་རི་བོ་དེ་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྟེན་པ་ཅན་གྱིས་ཏེ།
མདོར་བསྡུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ལྟོག་
ཅིང་ཁ་ཕྱིར་བསྐྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་
སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ལས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རོ་ནི་དུག་སྟེ་རྩལ་གྱི་
དབྱེ་བས་པན་ཚུན་སྐྱུར་བ་ལས་ནི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་རོ་བརྒྱུ་པའི་ཁ་ཐས་སྒྲངས་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་ལ་པོར་བ་ནི་ལུས་ཀྱིས་
སོ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་ཐས་རོ་བརྒྱུ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་
ལས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟབ་པ་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་དང་འོད་གསལ་ཞིང་དེ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པ་ནི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཉམས་པའི་
སྐྱོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་དང་དེ་ལ་
སྟོབས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱིར་མེད་དེ། གཟུགས་དང་རྩི་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་
པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡི་གེ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེ་མེད་པ་
མ་ཡིན་པ་ནི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་དེའི་རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
དེ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞན་པའི་དོན་དེས་
མཆོན་དུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བྱིས་ནས་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེ་མེད་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྐྱོན་བཞིའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུལ་
ནི་མ་གཞི་ལ་སོགས་པའོ། །གྲོང་ནི་ཕྱག་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གནས་པའོ། །ཕྱག་
པོ་རྣམས་གནས་པ་ནི་གྲོང་ཁྱིམ་རོ། །གྲོང་ཁྱིམ་ཉིད་ཀྱི་ཆོང་པ་མང་པོ་གནས་པ་ནི་
གྲོང་རྒལ་ལོ། །

སྐྱོངས་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་ཀླ་ག་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རོ། །དེའི་
ཆོགས་ནི་ཡུལ་འཁོར་རོ། །རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་
འཁོར་རོ། །ཀུན་སྐྱོན་པ་ནི་ཆོག་རྒྱང་པའི་སྐྱོན་དང་གས་སོ། །ལ་གཅན་ནི་ཤོ་གམ་

གྱི་གཙོད་པའོ། །མི་མི་ཀ་ནི་སྤང་བར་རོ། །མི་མི་ཀ་ནི་མིང་གི་ཁྱོགས་ཁྱིའོ། །འཆོ་
བའི་དོན་གྱི་ཡོ་བྱད་ནི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞད་གད་དང་སྟོན་གྱི་བྱང་
ཚུལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཤེད་
བའི་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་བཙུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བལྟ་བར་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གཤེད་བའི་སྟོན་ནོ། །ལག་ཅན་གྱི་ཆོ་ལོ་ལྟ་བུ་ནི་ལོ་
གམ་གྱི་གནས་སུ་ལོ་འགྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བའོ། །ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། མེ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
རྣམ་པར་གཤེད་བའི་སྟོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བར་ཆད་
བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཛིག་པའོ། །རྟེན་པ་ནི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་
པའོ། །བཀྲར་སྟེ་ནི་གྲུས་པའོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་གྲགས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
རོ་མུང་བའི་མིན་ཏུ་དགའ་བའོ། །སེམས་ལ་གདུང་བ་ནི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་
ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གདུང་བ་དང་རོ་མུང་བའི་སྟོན་
ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཐབས་མཁས་པ་ནི་གང་གིས་དམན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་ལྷུང་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །

དེ་དག་གིས་མདོ་སྟེ་ཐབ་མོ་དག་ལས་དེའི་ལམ་གྱི་སྟོན་ནོ། །འདིར་གཞན་
ཡང་ཞེས་པའི་གཞན་ཆོག་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྟོབ་མ་ལ། ཆོས་སྟོན་པ་ནི་
ཟླ་མའོ། །སྟོམ་ལས་ནི་ལེ་ལོ་ལ། བྱ་བ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་
ཡང་ལེ་ལོའོ་ཞེས་འདུན་པ་དང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་བཅོམ་པའོ། །གཞན་ཡང་གི་ཆོག་

གཉིས་ཏེ། ཐ་ན་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་པ་མེད་པའོ། །རྟོག་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲ་ཞེས་
པའོ། །སྤོ་དང་ལྷན་པ་ནི་དོན་ཤེས་པས་སོ། །འབྲ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་
འཇོན་པའོ། །སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོས་ཏེ། འགྲོ་བར་འགྱུར་
ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིར་འདུན་པ་དང་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བས་ཉམས་པ་དང་།
མགོ་སྤོས་པས་གོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤོས་ཏེ་
གོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཅིག་
ཤོས་ཀྱིས་ཉམས་པའོ་ཞེས་པའི་གཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྩ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟང་ཟེང་ནི་རྩལ་ལ་དེ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་
འེན་ཆེ་བར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཟང་ཟེང་ལྟར་ལེན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་
པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལེན་པའོ། །འདོད་པ་ཚུང་བ་ནི་རྩི་ཅམ་གྱིས་རང་ཉིད་འཆོ་བ་
དེ་ཅམ་འདོད་ཅེས་པ་ནི་འདོད་པ་ཚུང་བའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི་ལྷག་པ་མི་འདོད་
པའོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་ནི་བྱིས་པ་དང་མི་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞོར་སྦྱིན་པར་མི་
འདོད་པ་ནི་ཟང་ཟེང་འདོད་པ་ལ་སོགས་མི་སྦྱིན་པས་ཉམས་པའོ། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་སྤྲའོ། །ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་
པ་ནི་ལྷོས་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉམས་པ་གསུམ་སྟེ། དད་པ་
དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། སྦྱིན་པར་འདོད་པ་དང་། ལེན་པར་མི་འདོད་
པས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་སེར་སྤྲས་ཉམས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཉན་པར་འདོད་
པ་ལ་སྤོན་གྱི་སྟེ་བ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་

མོངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཡོད་པས་དེའི་དེས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བའོ། །འདྲུག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །སོ་སོའི་
ཆིག་དང་སོ་སོའི་ཀུན་ཏུ་སྤོང་བ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྤེ་གཞན་མེད་པ་དེས་འདོད་པ་
ཉམས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་འདོད་པ་ནི་ཉན་པར་མི་
འདོད་པ་སྟེ། ལས་ཀ་གཞན་གྱི་བྲེལ་བས་སོ། །

འདིར་འདོད་པ་དང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། གཞན་འདོད་པ་དང་མི་
འདོད་པས་ཉམས་པའོ། །དེ་ནས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཉིད་ལྟར་ལེན་པ་དང་འདོད་པ་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པའོ། །གཞན་
ཡང་གི་ཆིག་གཅིག་གིས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདིགས་ནས་སྤྱད་པ་ལ་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྟོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆིག་གཅིག་གིས་ནི་བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་
རྣམས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྟོན་
ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆིག་གཅིག་གིས་ནི་གཅིག་ཏུ་དང་འཁོར་ལྟར་ལེན་
པས་ཉམས་པ་ཉིད་དོ། །རྗེས་སུ་ཆགས་པས་འདོད་པ་དང་། གོ་སྐབས་མི་བྱེད་
པས་ཉམས་པ་དང་། ལུ་གེ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མི་འགྲོ་བས་
ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་དང་འཁོར་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་བཅུ་ཆེན་
བཞི་བའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་
སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བས་ཉམས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཁྱིམ་ལ་ལྟ་བ་དང་བྱ་བ་མང་པོའི་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ་སོར་སྤོང་བའི་སྟོན་

ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་དུ་འོངས་པ་ནི་
བདུད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་སྦྱོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱལ་
པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱི་བདུད་ཀྱིས་
ཐབ་མའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའི་སྦྱོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་གཞིའི་དོན་གསུངས་པ་ནི།
བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི་མང་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ལྷོ་ཆུང་བ་ཉིད་
དོ། །རི་ལྟར་བདུད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་
འགྱུར་ཞེས་པའོ། །བདུད་ཀྱི་ལས་བསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེ་ལྷ་སྟེ་བཙུ་གཅིག་
པའོ། །

མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

མཆོན་བྱ་གང་གིས་ཤེས་བྱ་བ། །དེ་ཡི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་གསུམ་
སྟེ། །ཤེས་དང་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་བ། །རོ་སོ་ཉིད་གང་མཆོན་པར་
བྱེད། །

ཅས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
དང་།

འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་
སྦྱོང་བ་དང་། །དེ་བསྟན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་སོན། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་

དག། ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་དང་
 ཆད་མེད་དང་། རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། སེམས་བསྟན་
 མེད་དང་ཤེས་པ་དེ། བྱེ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། དེ་ལས་གཞན་
 ཡང་དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། ལུབ་པས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དང་། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ནི། ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། ཤེས་པའི་མཆོད་ཉིད་བསྟུས་པ་ཡིན། ཤེས་
 པ་འདི་རྣམས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ།

ཞེས་ཏེ། དེའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལ་བྱེ་རོལ་དུ་སོན་པ་
 ནི་རྣམ་པར་གཡང་བའོ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་ཡངས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་
 དག་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆངས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ལའོ། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
 ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། འདོད་པ་བས་གཟུགས་བྱུང་བར་དུ་
 འཕགས་པའི་བྱེར་རོ། གང་ཆད་མེད་པ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལའོ། འདིར་བྱེ་བ་དང་བཙུམས་པ་དེ་རྣམས་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སོ། རྟོག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་ཏེ་
 གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། མ་ཞེས་པ་ནི་ཡུམ་མོ། རེག་པར་མི་གནས་པ་ནི་བདེ་བར་མི་
 གནས་པའོ།

ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེར་
 རོ། ལེགས་པར་བཟུང་བ་ནི་ལེགས་པར་རྒྱས་པས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། སྤྲོ་བ་

ནི་བསྐྱར་བའོ། །བཙུག་པ་ནི་སྤྱོད་བ་སྟེ། ནད་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
ཚར་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་འོ། །མི་
མ་ཡིན་པ་ནི་ཡི་འཛོག་ལ། ཀུན་ཏུ་བབ་པ་ནི་ཐོག་ལ་སོགས་པའོ། །བདག་གིར་
བྱེད་པ་ནི་རང་གིར་འགྱུར་བར་རོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷན་སྐྱབ་པའོ། །བཞུགས་གྱུར་པ་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱས་
འོ། །འཚོ་བ་ཉིད་བཞུགས་པ་སྟེ། འོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རི་
མིན་ཏུ་སྐྱ་ཆེ་བཞུགས་པའི་བར་ཏེ། སྐྱལ་པའི་སྐྱས་སོ། །སྟོན་པ་ནི་ཐོབ་བར་བྱེད་
པའོ། །འདི་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་པོ་ནི་སྟོར་བ་
ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོས་ཀུན་ཏུ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་བཙུག་ལྷན་
འདས་མས་གོ་སྐབས་བྱེ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའོ། །དེ་
ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཇིག་པ་ནི་རྣམ་པར་འཇིག་པ་སྟེ། འཇིག་པར་
འགྱུར་ཞིང་རབ་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུད་འགག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ངོ་། །དེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་པ་
ལའོ། །

རི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་དེས་འདྲིར་ཅི་ཞིག་གིན་ཏུ་དེས་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་
པར་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ན་ཆད་མེད་པ་དང་གངས་མེད་པའོ། །སེམས་

ཅན་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་
 བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཟད་པར་བྱེད་པས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱུས་
 པ་སྟེ། གནས་དེ་ནི་འདིར་ཟད་པ་ལ། དེ་ཡང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མི་ཟད་
 པས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མཚན་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་འདིར་མི་ཟད་པ་ནི་ཆ་ཤས་ཀྱང་མེད་པས་ན་མི་ཟད་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པ་དང་མ་
 གཡེངས་པའི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་གཡེངས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་དེའི་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་དག་གིས་སོ། །གནས་པ་མེད་པ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་
 མ་མེད་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ན་འདིར་དོན་དུ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ལོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པས་འགག་པ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལོ། །རྟེན་མེད་པ་ནི་དབང་པོ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་བྱ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞལ་དུ་མེད་པ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བཞིན་
 དུ་དོན་དམ་པར་ན་འཛིག་པ་མི་འཐད་པས་ཟད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དེ་
 ལྟར་མི་གནས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པའི་ཤེས་

བའོ། །མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་པའི་དང་ནི་རྗེས་སུ་བཤད་པ་བསྟུ་བའི་དོན་
 ཏེ། དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
 དང་། ཞུས་པ་དང་རབ་ཏུ་བཟུང་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངི་མ་
 ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་
 མེད་དེ་དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་གང་དུ་ཀུན་ཏུ་མི་གནས་པ་སྟེ།
 ཀེ་ཏའི་སྤྱི་ནི་གནས་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་གནས་པ་མེད་དེ་
 དེ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་
 རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ངི་མ་མེད་པའི་རྟག་པར་ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆེག་གཉིས་ཏེ། འདི་ཞེས་
 པ་ནི་གནས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། གནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་སྟེ།
 སེམས་གནས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་གནས་པ་
 དང་རབ་ཏུ་གཟུང་བའི་ཤེས་པ་འོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆེག་གཉིས་ཏེ། ཟག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 རྟག་པ་རྣམས་ལ། དེ་དང་སྟོར་བས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། གང་དུ་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་པའི་རྟོག་པས་ཡོད་པ་མིན་པའི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་
མེད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་སུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
གཞིལ་བ་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཞིལ་བའོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ངོ་
བོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་གཉིས་ཏེ། གང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནི་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པ་གཉིས་སེམས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་པས་དེ་ལྟར་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་
ཞེས་པ་ནི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཞེ་སྟངས་དང་བཅས་
པ་དང་ཞེ་སྟངས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཉི་ཟུག་དང་བཅས་པ་དང་
གཉི་ཟུག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཞན་གྱི་སེམས་སྟོང་བས་བཅོས་ལྷན་འདས་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་ཅན་དུ་ནི་ངེ་ལྟར་ཡང་མི་འབྱུང་ཏེ། གང་དུ་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་
ལས་འོངས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་

འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་འོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་པས་ན་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་པོར་ཉི་བར་གཞག་པར་མི་འགྲུབ་པའོ། །ཆད་
མེད་པ་དང་ཞེས་པ་བསྟན་བཅོམ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་བཞད་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཤེས་པ་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དང་སྟེ།
ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་བསྐྱས་པའི་དོན་ཏོ། །

འདིར་གཞན་ཡང་ཆོག་གཉིས་ནི་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྟེ་བ་
སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་དེ་དང་སྤོང་བ་སོ་སོར་བཀག་པས་ཀུན་སྤོང་བ་མེད་པའི་
སྤོང་བ་ལ། ཤིན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སྟེ་བ་སོ་སོར་བཀག་པ་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་མེད་པ་
དང་མི་སྤོང་བ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མི་འབྲི་བ་ནི་བསལ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའོ། །མི་འཕེལ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་
པའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་པ་ནི་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་བྲལ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སེམས་རྣམས་ཞེས་
པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལའོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་
ཡིན་པའི་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་
རིང་སོ་ནས་བྱུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་བྱུང་ནས་རྒྱ་རིང་སོར་འགྲོ་བ་དང་
འོང་བ་དང་ཡོངས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ན་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་མེད་པས་ན་ཆེན་
པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

སེམས་དེ་དག་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པས་མཉམ་པ་སྟེ།
མཉམ་པ་ནི་དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་

པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཤེས་པ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བཟུང་སྟེ། འདིར་
གསུངས་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟེན་མེད་པའོ་ཞེས་པ་དང་།
ཆད་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་སུ་རྣམ་ཤེས་དང་ཞེས་པའི་རང་གིས་ནི་སེམས་བསྟན་དུ་
ཡོད་པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། ལྷན་ཡོད་པ་དང་། ལྷན་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་བཟུང་སྟེ། འདིར་གསུངས་པ་ནི་གཞན་
ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཏེ། མཉམ་པ་ནི་བཟུང་མེད་པ་ལ་བཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་
རྣམས་དེ་ལྟར་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། གང་དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དབྱུས་
ཀྱི་ཆོག་ཕྱིས་པས་སོ། །མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ན། དོན་དམ་པར་དེ་གང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་
པའི་ངོ་བོ་ལ་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟུན་གསུམ་ནི་ཤ་དང་ལྟ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་འོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པ་ནི་
ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་

དུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཏེ། མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་
མེད་ཅིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྒྱད་ལས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་
བར་བརྟགས་པ་སྟེ། གང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པའི་
དབང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སྟོང་པ་འོ། །

ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པའི་
རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་གཉིས་དང་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་ཉིད་དུ་
སྟོ་བརྟགས་པ་དེ་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡང་དག་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་
དམ་པར་ནི་མ་བྱུང་མ་སྐྱེས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་གཞན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆད་མ་ནུས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་
ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་ན་ཡོད་པ་
ཡང་སྒྲ་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ། །རྟུལ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་ཡང་
ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་བལ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེན་པ་སྟོང་
བ་ཡོད་ཅེས་པ་གང་བརྟགས་པ་དེ་ལ་རྟུལ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་ཡང་ཉེ་བར་དམིགས་སུ་
མེད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་གསུངས་པ་ནི་སྟོས་པ་མེད་ཅེས་པ་འོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟེ་བར་མི་དམིགས་པ་ནི་སྒྲ་མའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། དབྱས་
ཀྱི་ཚིག་ཕྱིས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་སྒྲ་ན་ཡོད་པ་དང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཤེས་
པ་འོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཏེ་མཉམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ། དེས་

མཉམ་ཁེང་དེ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པའོ། །ད་ལྟར་མིན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པའི་མི་མཉམ་པ་ནི་མི་མཉམ་པར་འགྲོ་ཞིང་རོ་སྒྲ་ཆོག་པ་པོའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་
སྤྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ་ཞེས་པ་ནི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་
པའི་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
སློབ་ཏུ་ཀྱི་སྤྱིབ་པའི་འཆིང་བ་ཡོད་པས་ལ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་སྟེ། གང་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་བྲལ་
བའི་རོ་བོ་ཉིད་གང་དག་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་
ཀྱི་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཟླར་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་
པར་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཟུང་ཏུ་མེད་པ་ནི་རང་
དང་གཞན་གཉི་གས་སོ། །འཛིག་ཉེན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་
གྱིས་འཛིག་ཉེན་ནའོ་ཞེས་པ་ནི་བཟླར་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །གཞན་
ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཏེ། རྩེ་བཞི་ཡོད་པ་ལ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་
ཏུ་གནས་པའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གངས་ཅན་གྱིའོ། །

བཙུམས་པ་ནི་དགག་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་གྱིས་འཛིག་ཉེན་
ཞེས་པ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པའོ། །ཀུན་ཏུ་རྩེ་བཞི་དེ་དག་འདུས་པ་སྟེ། འབྱུང་བ་དང་མི་
འབྱུང་བ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར་དང་ཐ་དད་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ནི་

གཅེར་བྱ་པའི་འོ། །རབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དེ་དག་དགག་པ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
ལ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ནི་གང་
ཟག་སྟེ། །དེ་ལྟར་ན་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱེ་བ་དང་
བརྩམས་པའི་ཤེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་
རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
རྣམ་པའི་སྤྱེ་བ་དང་། བརྩམས་པའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པ་ཅན་དུ་རྣམ་
པར་འཛོག་པར་བྱེད་དེ། འདི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དུ་མ་དང་གཅིག་ཉིད་དང་དུ་མ་ཉིད་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
དེ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་དགག་པ་ཅམ་ནི་དེའི་གཅིག་
པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། གང་དུ་དུ་མའི་སྤྱིར་དང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གཅིག་ཉིད་དང་། དུ་མ་ཉིད་དང་
བྲལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཟད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཟད་པ་ནི་སྤྱི་བའོ། །

དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་དང་སྤང་པོ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཐ་
དད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་
གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་
ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་དེ་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་

མེད་དེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱིག་པ་གཅིག་བཅད་ཀྱང་དུ་མར་འགྱུར་
བ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཐ་དད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསུངས་པ་ནི་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཏེ། ར་བ་
ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་གཅོད་པ་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

འདིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཤེས་
པའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཤེས་
པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མོ། །

སྒྲོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། །སྒྲོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
དང་། །སྒྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འཇུག་མེད་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག་། རབ་དབྱེ་མཆོན་མ་
མེད་ཉིད་ལ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །ཤེས་པའི་མཆོན་
ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་ལ། ཤེས་པ་
ལ་སྟོས་པ་ནི་འདུན་པ་སྟེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་
པོ་བརྒྱ་བྱེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །འདིར་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དམིགས་བྱ་གཞན་བརྗོད་དེ། དེ་བཞད་པས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པ་སྟེ།
སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཅིག་པའི་ཆོག་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་མང་པའི་ཆོག་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པར་
བྱེ་བས་སོ། །གཞག་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། འདིག་རྟེན་གྱི་བད་ལས་

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་
 དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་ཤེས་པ་འོ། །སྟེ་བ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བརྒྱད་ནི་གཅིག་ཏུ་བྲས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་
 བྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟེ་བར་འགྱུར་
 བའམ། འགག་པར་འགྱུར་བའམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའམ། རྣམ་
 པར་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོང་པ་མེད་པ་ཉིད་ཐུང་ན་ལས་འདས་
 པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པར་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཅན་ཇི་ལྟར་
 མིན་ཞེས་པ་ནི་འབྲི་བ་ལ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་མི་གནས་ཤིང་
 རྣམ་མཁའ་དང་འབྲ་བས་བསྐྱུས་ཀྱང་མ་བཞག་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 གངས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་
 བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་
 ཡིན་ཞེས་པས་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲིས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་འོ་
 ཞེས་པས་གཟུང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་ཤེས་
 པ་འོ། །

འདི་དག་མ་བཞག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསྐྱོད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་
དུགས་པ་ལམ་གཞི་དུ་བར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱུག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་ལོ། །འདི་དག་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ལག་གིས་མ་བཞག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མ་བྱས་
པ་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གང་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་རབ་དུ་
དབྱེ་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཆགས་པ་མ་མཆིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཆགས་པ་མ་མཆིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། དེ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ། །

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །གནས་དང་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། །སྒྲ་
མ་ཉིད་དང་མཉམས་པ་དང་། །དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་མེད་དང་། །ཀུན་
འཇུག་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་དང་། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
དང་། །འཛིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་
མངོན་སུམ་མཛད། །བསམ་མི་བྱུང་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། །འཛིག་རྟེན་
འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཤེས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ལོ། །དེ་
ལ་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཚོས་ཞེས་པ་ནི་
མདོར་བསྟན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
སྟེ། མི་གནས་པས་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བར་ཞེན་པ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་
ཚོས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཚོས་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་ལ་གུས་པར་
བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་སྒྲ་མའི་ཤེས་པ་ལོ། །རྗེད་པར་ཞེས་པ་ནི་
མཉེས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །མཚོད་པར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་མཚོད་པར་ཤེས་པ་ལོ། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བྱེད་པ་སོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་
སྟེ་རྒྱད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། ཚེ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་གཉིས་པ་ནི་
ཇི་ལྟར་ཡང་སྟོན་དུ་ལོ། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་བྱིར་ཤེས་པ་སོ་
མེད་ཅིང་མཐོང་བ་སོ་མེད་པ་ལོ། །

མི་གནས་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པའི་བྱིར་ན།
འདིར་ཤེས་པ་དང་གནས་མེད་པས་ཤེས་པ་སོ་མེད་ཅིང་མཐོང་བ་སོ་མེད་
པ་ལོ། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཚོས་རྫོགས་ནས་འདིག་རྟེན་མ་
མཐོང་བ་ཉིད་ནི་མཐོང་པ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སོའོ་
ཞེས་པ་ནི་མ་མཐོང་བ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།

འཛིག་རྟེན་ནི་ཕྱང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཉིད་
 ཅེས་ད་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་གསལ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་
 མཐོང་བར་བྱེད་བ་ནི་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐོས་
 བ་དང་བསམས་བ་དང་བསྟོམས་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་
 ཞེས་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །

དབང་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བའམ་ཁ་ཅིག་སྟེ། དབང་རྟེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་བ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའོ་ཞེས་
 བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་བ་ནི་ཞེ་བ་ཉིད་
 སྟོན་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་དབེན་བ་ནི་སྟོང་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་ནི་
 འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པར་དག་ཅིང་འགགས་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
 སྟོང་བ་ལ་གང་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་རྣམས་གཟུང་བ་འདི་རྣམས་ཡོད་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བསྟན་ཏེ་
 ཞེས་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་བས་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་ཀྱང་དུ་སྟོན་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་བསྟན་བ་ལ་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལུ་ལ་ཡང་དེ་སྐད་བྲས་ཞེས་ཏེ། བརྩ་གཉིས་པ་ལོ། །

བྲད་པར་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་བརྗོད་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 ལས།

བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱད་པར་གྱིས། །བྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཅན། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །བྱད་པར་མཚན་ཉིད་
བཤད་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ་ལམ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་གཞན་རྣམས་གྱིས་ཏེ། དེ་ཡང་།

བསམ་མི་བྱུང་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞལ་དང་གངས་ལས་ཡང་
དག་འདས། །འཕགས་བ་ཀུན་སྤྱད་མཁས་བ་ཡིས། །རིག་བྱ་ཐུན་
མོང་མེན་ཤེས་ཉིད། །ཤེས་སྤྱར་གྱི་མེད་གང་མེད་དང་། །བསྐྱུབ་དང་
ཡང་དག་འབྱུང་བ་དང་། །དམིགས་བ་རྟེན་དང་བཅས་བ་དང་། །མཐའ་
དག་བ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །རྩི་མུང་མེད་དང་བྱད་པར་ནི། །བཅུ་
དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གང་གིས་ལམ་འདི་གཞན་དག་
ལས། །བྱད་དུ་འཕགས་བས་བྱད་པར་ལམ། །

ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་བཞི་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་བ་
དང་། རྗེས་སྤྱོད་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སྤྱོད་ཤེས་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་བྱད་
པར་ནི་གོ་རིམས་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། མི་མཉམ་བ་
ཉིད་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གངས་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་རྣམས་གསུངས་
པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཞེས་བ་གང་དུ་བྱེད་བ་
ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་མོ་ཞེས་བ་སྟེ། གང་དུ་དེ་ལྟར་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མི་མཉམ་བ་དང་

མཉམ་པའི་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་ལྷ་ཀའི་བྱ་བ་ཀྱི་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རི་ལྷ་བའི་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་
པའོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །རང་འབྱུང་བ་ཉིད་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་དག་ཅིང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །

རི་ལྷ་རའདི་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེན་གསུངས་པ་ནི། མི་རྒྱས་པ་
ཞེས་ཏེ། སེམས་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་པ་ཡང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བསམ་
བས་ཡུལ་གཞན་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཏེ། སེམས་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སྲུང་དང་ཅིག་ཤོས་སོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་འདི་གཉིས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་ལ། ཅིག་
ཤོས་སུ་འབྱུང་ན་ནི། དེ་ཡང་དེའི་རྩ་མོ་ཉིད་གཟུང་བ་མིན་ཏེ། གང་སེམས་ཀྱི་
ཡུལ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། སེམས་རྣམས་ཡང་དག་པར་
རབ་ཏུ་ལྡན་པ་རྣམས་མེད་ལ། གང་བསམ་པར་ཡང་མི་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་
གཞལ་པར་མི་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བསམ་པ་འཕམ་སྟན་པར་ཞེས་ཏེ། དེའི་དེ་
ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ན་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་སུ་གསུངས་ལ།
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །

གནས་བརྟན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་གོ་སྐབས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །གཞན་དུ་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
དག་དཔེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་ནི་རྒྱ་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
ངོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

འདིས་ཀྱང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
སོ་ཞེས་བསམ་པའོ། །མི་མཉམ་པར་འགོ་བ་ཞེས་པ་དང་འདི་དང་འདི་མཉམ་ཞེས་
པ་ནི་གཉིས་མཉམ་པར་ཉི་བར་གྱུར་པ་འགྱུར་བ་ལས་ཏེ། མཉམ་པར་གྱུར་པ་མེད་
ཀྱང་མི་མཉམ་པའོ། །ནམ་མཁའ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉི་
བར་བསྐྱབ་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ནམ་མཁའ་ཉི་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མ་བཞག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་དག་དང་སྒོ་ལ་ཡོན་ཏན་བྲལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་
མེད་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་ལམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་སོ། །དེའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་ནམས་ཀྱིས་རྩལ་དང་བྲལ་བར་འབྱུར་ཞིང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཏི་མ་མེད་ཅིང་རྟག་པར་དག་པའོ། །ཆོས་ནམས་ལ་ནི་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་པའོ། །

བཟོད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཞིག་ས་བརྒྱད་པ་པའོ། །ཡང་བྱ་བ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་བཟོད་པར་འདོད་ནས་གོ་སྐབས་ཕྱེ་བ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་འདི་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོར་འབྲེལ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པའོ། །གཟུགས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་དངོས་པོར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ནམས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དག་གིས། ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་སྐལ་བ་མེད་པ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནམས་སོ། །རྒྱ་ནི་རིགས་ལ་བབྱི་བ་བབྱིས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ལྡན་པར་རོ། །དགོ་བའི་ཅ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གང་གིས་ནི་ཟབ་པས་སོ། །བལྟ་བར་དགའ་བ་ནི་བྱང་བར་དགའ་བའི་ཕྱིར་

རྟོ། །འདི་ཡང་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་རྣམས་
 གྱིས་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །བཟོད་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །འདིར་ནི་
 མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 སྟེ། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ས་པ་སྟེ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དག་གི་འོ། །དེའི་ས་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་དེ་བས་
 ལྷག་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་བས་ལྷག་པའོ། །

བཟོད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དེས་པར་གཞོལ་བའི་བཟོད་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཤེས་རབ་སོ། །སྲིད་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །ཆོལ་བ་ནི་རི་ལྟར་ན་དེ་ཞེས་
 བས་སོ། །སེམས་པ་ནི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འང་ལ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བཅད་
 རས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ལའོ། །ཉེ་བར་རྟོགས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པས་སོ། །ཉེ་བར་
 སེམས་པ་ནི་མང་དུ་བྱེད་པས་སོ། །འདི་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 ཤེས་ནས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཤེས་པར་བྱེད་
 ཅེས་པས་ནི་ཤེས་པ་ལ། མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
 པ་དེའི་བྱེད་པར་གྱིས་རྟོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་
 དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་སྦྱོད་པ་ན་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །དེ་ནས་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པས་སོ། །

དང་པོ་ནི་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །འདིས་ནི་རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྤྱང་

ནས་རང་གི་གནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་འབྲི་བའམ་གང་བ་མེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པས་མི་སྤང་བའི་དམན་པ་མཆོག་
གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལ་ནི་འབྲི་བ་དང་གང་བ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་པ་
ནི་འབྲི་བ་དང་གང་བ་མེད་པའི་བྱད་པར་གྱིས་རྟེ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལེའུ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
པའི་ལེའུ་སྟེ་བརྟ་གསུམ་པའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མོས་པ་དང་སྟོན་ཅིག་པ་ནི་མོས་པ་ཉིད་ལ་
མོས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །མི་འགོང་བ་ནི་སྟོ་བ་དམན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀྱུན་དུ་མི་
ཞུས་པ་ནི་མི་སྟོ་བ་མིན་པའོ། །རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ནི་མི་སྟོག་པའོ། །སོམ་ཉི་ནི་
སྐྱེན་ཅི་ལོག་གིའོ། །ཚོངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པས་ན་ཚོངས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་
པའོ། །མི་སྟོང་བ་ནི་བྱང་སྟོམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །ཕྱིར་བྱོགས་པ་ནི་རྒྱབ་དུ་ཁ་
སྐྱེར་བསྟམས་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་རི་ལྟར་འདུན་པས་རྗེས་སུ་གནས་པ་སྟེ་
རྒྱན་དུའོ། །ཕྱི་བཞིན་འགོ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་ལ་མི་གཏོང་
བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟེ། ལུས་ལ་ཐོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་མདུན་
དུ་གྱུར་བ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་
གནས་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའོ། །གང་གིས་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། གློ་ཁོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་པའོ། །རས་བལ་གྱི་

འདབ་མ་བཞིན་དུ་ནི་འཕྲོག་པར་འགྱུར་བའོ། །འཛིན་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །ཞུགས་པ་
ནི་རྗེས་སུ་གནས་པའོ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྟ་
ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་སྟེ། གསུམ་པོ་ལ། རྗེས་སུ་འཕྲིན་ལྷན་ལྟ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏྱི་ཞེས་པ་ནི་ས་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་
བུའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུས་ནི་འཆི་བའོའོ། །བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཇིགས་པར་
རོ། །བར་ཆད་ནི་གོགས་བྱེད་པའི་དངོས་པོའོ། །མ་སྐྱས་པ་ནི་མ་སྐྱད་པའོ། །

ཉེ་བར་འཆེ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཉེ་བར་འཆེ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་
དུ་ཞེས་པ་ནི་དབུས་སུའོ། །ཡང་བའི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལམ་མོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་
བ་ནི་ཡང་བར་ལྷང་བའོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་
སྐྱོར་བའོ། །དད་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བྱས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་
པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །བཟོད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་དང་
སྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ་ཆོས་པ་ཉིད་ལའོ། །སྲིད་པ་ནི་སྐྱོར་བ་ཆོས་པར་འདོད་པ་
ཉིད་ལའོ། །འདུན་པ་ནི་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ནམས་ལའོ། །བཙོན་
འགྲུས་ནི་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དག་ལ་གོ་
རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་དང་མི་བརྟེན་པའོ། །

མོས་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་དེས་པར་
བསྐྱན་པས་སོ། །ལྟག་པའི་བསམ་པ་ནི་ལྟག་པར་གཞིལ་བའོ། །སྐྱོར་པ་ནི་སྐྱབ་
པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ནམས་སོ། །ཀྱུས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ནམས་

སྐྱབ་པ་ལས་མི་འདྲའ་བར་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྟོང་བའོ། །དགའ་བ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་ལའོ། །མགུ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་པས་མངོན་
དུ་བྱེད་བའོ། །རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བསྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པས་གྲུས་པའི་བྱེད་པར་རོ། །དགའ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཙུན་པ་མི་གཏོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྟོན་ལམ་ལ་སྟོར་བའི་དམ་བཅའ་བའི་ཁྱར་དང་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཁྱར་མི་འདོར་བའོ། །གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་
བྱེད་པར་གྱིས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་
པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཞེས་པ་ནས་རི་སྐད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་
ཉེན་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་ཏེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཉམ་པ་ནི་མ་ལུས་པར་སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ལའོ། །ལྡན་ནས་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་སོ། །ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པའི་སྟོན་
དུའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་ཏེ། སྟོང་
པ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་དག་མ་ལུས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཤམས་པ་ནི་མཐའ་དག་ལ་
སྐྱར་བ་ནི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །མཐུན་པ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་
སོ། །ཐེག་པ་ནི་བཞེན་པ་སྟེ་སྟོན་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ཐབས་
ལ་མཁས་པ་དག་གིས་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་དག་དང་མ་བུལ་བས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་

ཤེས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཞེས་པ་ནི་ཆེ་
ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ལུའོ། །ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་གཞན་གྱིས་སོ། །ཁྱི་ཅལ་
ཁྱིའོ། །འཛིག་པ་ནི་ཟད་པར་རོ། །གང་གིས་ནི་ཚྭ་གས་གང་དུ་རི་སྒྲིང་དུ་རིང་པོར་
རོ། །གནས་པ་ནི་ཐོང་ཁྱེར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་བརྗོད་པའོ། །ཉེ་བར་མཆོན་པ་ནི་དཔེ་སྟེ། རྒྱ་མཆོའི་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་
བརྗོད་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་དེའི་དཔེའི་ལེ་འུ་སྟེ་བརྒྱ་བཞི་པའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གནས་པར་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པས་སོ། །བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོང་བས་
སོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པས་སོ། །ནལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་
སྐྱོར་བའམ་མངོན་པར་སྐྱོར་བའོ། །མ་བསྟེམས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དངོས་པོར་མི་
འཛིན་པའོ། །མི་བསྟེམས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྐྱོར་བ་ནི་གོམས་པའོ། །ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ནི་རྣོམ་པ་མེད་པ་དང་རོ་བྱང་བ་མེད་
པའོ་ཞེས་པ་ནི་རོ་བྱང་བ་མེད་པའི་བྱང་པར་གྱིས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའོ། །བྱེད་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཕན་དང་བདེ་བ་སྐྱོབ་པ་དང་། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་
དང་། །གནས་དང་དབྱང་གཉིན་སྤྱིང་དང་ནི། །ཡོངས་འཕྲོན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། །སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱི། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་བདག ། ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཆོན་

ཉིད་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། དཀའ་བ་བགྱིད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གོ་སྐབས་སོ། །འདི་གཉིས་ལ་
པན་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་རྩ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འགྲོ་བ་
ལཱའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དགོལ་བར་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་མི་འདི་གས་པའི་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བཀོད་ཅིང་ཞེས་པའི་པན་བ་ནི་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ལ་
བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་
ནས་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཛོར་
བསྟན་པ་ལ། རི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་
དེ། རོན་དུ་གཉིར་ཞེས་པ་ནི་གོ་ཆ་བགོ་བའོ། །

བཙུན་འགྲུས་ནི་སྦྱོར་བ་ལའོ། །སྐབས་སུ་འགྲུར་བ་ནི་སྐབས་བྱེད་པས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལ་སྦྱོར་བས་
སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱོབ་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོབ་པའི་བྱེད་
པའོ། །གང་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་མེད་པའོ། །གང་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་
དེ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའོ་ཞེས་པའི་གཉི་ག་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་གསུངས་པ་སྟེ།
འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྦྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ་གཤོད་མ་ཉིད་ནས་མ་སྦྱེས་
པའོ། །འགག་པ་མེད་པ་ནི་སྦྱེས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྦྱེ་བ་དང་
འགག་པ་དག་གིས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
ཆོས་ཉིད་ཅུམ་གྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བས་

སྒྲིབ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ནི་གནས་པར་བྱས་པས་གནས་ཏེ། དེ་བསྟན་
པས་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །དབྱུང་གཉེན་ནི་པ་རོལ་
ཐོབ་པ་པོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་པ་རོལ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དེ་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་དེ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཐ་སྟན་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ལ་ནི་རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་པ་
རོལ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོ་ཞེས་པས་སོ། །

དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་
ཉིད་དག་ཐམས་ཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དེ་
ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རོ། །འོ་ན་དེ་ཉིད་མཐེན་པ་མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་
ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། འདི་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ལན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རི་ལྟར་མཐེན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་
བདག་ཅག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཆོག་ནི་པ་རོལ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
ལེས་པའི་ཆོས་དེ་ཡིས་བསྟན་པས་དབྱུང་གཉེན་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དབྱུང་
གཉེན་ཀྱི་བྱེད་པས་སོ། །སྟོན་གྱི་མཐའ་ནི་སྟེ་བ་ལ་བྱི་མའི་མཐའ་ནི་འགག་པའོ། །

འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་དེ་དག་གིས་དེ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་འདི་རྣམས་ཞི་བ་སྟེ། སྟུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཀྱུ་རྟེན་པ་ནི་མི་གཅང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཡང་སྤྱིད་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནི་དོན་དམ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ།
 དེ་ཉིད་སྒྲིང་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སྒྲིང་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་དེས་སྟོན་པས་ན་སྒྲིང་དུ་གྱུར་བའི་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིང་གི་བྱེད་པའོ། །སྒྲི་
 རའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆ་ནི་སྐབས་ཏེ། གཡོགས་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྱུར་བ་མེད་པས་སྒྲིང་
 ལས་འདྲིར་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བའོ། །

མིང་ཏོག་ནི་མཐོང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་མ་རིག་པའི་སྒྲི་རའི་
 སྐབས་དང་མིང་ཏོག་གིས་ཀུན་ཏུ་ཁེབས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་
 བར་བྱས་པའོ། །སྒྲིང་བར་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིང་བར་བྱེད་པས་ཐུན་པ་བཅོམ་ཞིང་སེལ་
 བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདི་རྣམས་ལ་སྒྲིང་བར་བྱེད་པས་ན་སྒྲིང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 པ་ནི་སྒྲིང་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་དང་སྒྲིང་བ་ནི་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ལྷན་
 ལའོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲིང་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིས་པས་སྒྲིང་ལ་དེད་དཔོན་དང་དེའི་ལས་ཀྱི་
 སྒྲིང་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ།
 འདྲིར་ཡུམ་བར་མ་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་སྒྲིང་གི་བྱེད་པས་གསུངས་སོ། །རང་
 བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེས་ན་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 དང་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲན་པ་སྟེ། འདི་ཡོངས་སུ་
 སྒྲོལ་བ་པོ་དང་དོན་དམ་པར་རྟོགས་པ་པོའི་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲན་པའི་བྱེད་
 པའོ། །

ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པ་ནི་སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱེད་པའོ། །ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་

མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་
བཞུགས་བྱ་དང་བཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པས་སོ་
ཞེས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་
བྱེད་པའི་བྱེད་པའོ། །རྣམ་མཁའ་རྟེན་ཅན་ནི་རྣམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་པའོ། །རི་
ལྷར་རྣམ་མཁའ་ཞེས་པ་རྣམ་མཁའ་ནི་རྣམ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ལ། མ་བྱས་པ་སྟེ་མ་
སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྟེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་རྒྱ་དང་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གནས་པ་ནི་
སྟེ་བ་མི་འཇིག་པའོ། །ཡང་དག་པར་གནས་པ་ནི་ཁོར་ལུག་ཏུ་གནས་པའོ། །རྣམ་
པར་གནས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལས་བརྒྱུག་པས་ནི་མི་གནས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །རི་ལྷར་རྣམ་མཁའ་རྟེན་དེ་བཞིན་
དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་མེད་པ་ཉིད་རྟེན་མོ་ཞེས་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྷར་བསྟན་པས་རྟེན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་
སྟེ། རྟེན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བྱེད་པའོ། །མ་སྟེས་པའི་རྟེན་ངོ་བོ་གང་དག་དེ་བཞིན་ཏེ།
འདིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་སྟེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་
པའོ། །དེ་ལྷར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་རོག་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་མི་ལས་གྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་དོ། །བྱེ་བྲག་གཞན་གསུངས་པ་ནི། བདག་ཅེས་པ་སྟེ། རི་ལྟར་བདག་མེད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་མེད་ལ། བདག་གིས་རྟེན་བྱས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དེ་རྣམས་སོ་ཞེས་
 པའོ། །འདི་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་ན་སྤྱི་མེད་པའོ། །ཡང་དག་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ངེས་པར་འཇིག་པ་མེད་པས་ཆད་པ་མེད་
 དེ། སྤྱི་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དག་གིའོ། །

དོན་དམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཞི་བས་ཞི་བ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཞི་
 པ་ནི་སྤྱི་འཇུག་ལས་འདས་པ་སྟེ་དེའི་རྟེན་ཅན་ནོ། །སྤྱི་བ་པ་གཉི་ག་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་
 སྟོ་བྱར་བའི་ཕྱིར་ལ་དེ་ཁོ་ནར་ནི་མ་སྤྱེས་པའོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དབྱུང་
 དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དབྱུང་དུ་མེད་
 དེ། བར་མཆོམས་མེད་པས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆད་པ་མེད་པས་སོ་སོར་དབྱུང་
 དུ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་བྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཡང་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོངས་སྤྱི་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་སྤྱི་འཇུག་ལས་འདས་
 པའི་ངོ་བོ་ཅན་གང་རྣམས་ལ་གང་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དབྱུང་དུ་མེད་
 པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱི་བ་པ་ལས་འབྱེན་པར་བརྟེན་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན། འཕགས་པས་སྤྱི་འཇུག་འདས་དང་སྤྱི་བ་ཉིད། །གཉིས་སྤྱི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱི་བ་ཡོངས་སྤྱི་ཤེས་པ་ལ། །སྤྱི་འཇུག་ཞེས་བརྟེན་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་བྲལ་བའོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མི་འདའ་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དུ་རྟེན་པ་

བཀག་ཅིང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྐྱོར་བས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་
བྱེད་པའོ། རྟེན་དུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཉི་ལར་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་
ཞེས་པའོ། །དེ་ཐོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱུས་བཅོས་ལས།

ཉོན་མོངས་ཉགས་དང་མཚན་མ་དང་། །མི་མཐུན་སྤྱོགས་དང་གཉིན་
པོ་དང་། །དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་
དམིགས་དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །དམིགས་པ་
ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་སྤྱོགས་དང་མེད་དང་དེ། །གཞི་
མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པ་
དང་། །དེ་ཐོ་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱ་དྲུག་བདག་། །མཚན་ཉིད་ཅན་ལྟར་མཚོན་པ་
ཡི། །མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཉི་མཚོན་བྱ་དང་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་འདི་ལ་ཡོད་ཅེས་མཚན་ཉིད་
ཅེས་པའོ། །མཚོན་ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་མཚོན་བྱ་ལ་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །འདིའི་གོ་སྐབས་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། སྤྱད་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལའོ། །བསྐྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་
པ་པོའོ། །འདུལ་བ་ནི་བསལ་བར་རིགས་ཞེས་པའོ། །གཏུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་
དབེན་པ་ནི་འདི་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཐོ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་ཞེས་པས་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །འདི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཐོ་ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་དག་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཉགས་ནི་ཉོན་མོངས་
པས་བྱས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་

ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་
དང་གཉེན་པོའི་སྟོགས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་ལུག་དང་གཉི་ལུག་མེད་པའོ། །

འདི་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་ནས་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
ནས་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་ཉེན་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་ས་
གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་མེད་ཅིང་གཅིག་ཉིད་
དུ་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དཀའ་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དོ། །དེ་སྐད་ཅས་གསོལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མངོན་པར་འདོད་
པའི་དོན་ནི་དོན་གྱི་དབང་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལའོ། །གཞན་གྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དོ། །

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟབ་མོ་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་
སྒྲོམ་པ་པོ་དང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དངོས་པོ་
དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་དངོས་པོར་ཉི་བར་མི་
དམིགས་པའོ། །འདིར་ནམ་མཁའ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲོམ་པ་

སྟེ། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མྱོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་
ཆགས་བ་མེད་པར་སྒྲོམ་བ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་བ་སྒྲོམ་བའོ། །ཚོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དམིགས་བ་ལ་གོགས་མེད་བ་དེ་ཚོས་རྣམས་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་བ་མ་ཡིན་སྒྲོམ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་བ་སྒྲོམ་བའང་མ་
ཡིན་ཞིང་། ཡོད་བ་དང་མེད་བ་ལའང་མ་ཡིན། གཉི་ག་མ་ཡིན་བའང་སྒྲོམ་བ་མིན་
ཞེས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིན་བ་མེད་པའི་སྒྲོམ་བའོ། །

ཉེ་བར་བརྟགས་བར་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བར་བྱ་བའོ་ཞེས་བ་ནི་ཉེ་བར་དམིགས་བ་
མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །གང་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་བ་
མེད་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དུའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ།
རྣམ་པར་བརྟགས་བ་ཉིད་ནི་དམིགས་བ་མེད་དོ། །གཞོལ་བ་དང་བབ་བ་དང་
འབབ་བ་ནི་སྒྲའི་རྟེན་གྱི་དོན་ལ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་གྱི་དབྱེ་
བས་སོ། །རྒྱད་ཅེས་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་དོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གཞོལ་བ་ཞེས་བ་ནི་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་ལའོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་བ་སྟེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་ལའོ་ཞེས་བ་ནི་ལྟག་མའོ། །དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཉིད་
ལ་གང་དུ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཆད་གཟུང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་གཞལ་དུ་མེད་
བའོ། །དེ་ཉིད་ཆད་དང་བྲལ་བས་ཆད་མེད་བ་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་ནས་ངི་སྟིད་དུ་
མི་གནས་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །ཐོབ་བ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་མོ། །

ཁོང་དུ་རྒྱད་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་

གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
མོ། །ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་མོ། །ཡེ་
ཤེས་ནི་རྩལ་དུའི་རྩལ་དུ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོའི་རྩལ་དུའི་ལམ་མོ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ནི་རྩལ་དུའི་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འབྲིང་གི་ལམ་མོ། །

སྐྱེ་བ་ནི་ཆེན་པོའི་རྩལ་དུའི་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཆེན་པོའི་ལམ་མོ། །འཛིག་
པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་མོངས་པ་སྤྲོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ལམ་
མོ། །འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་མོངས་པ་སྤངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་མོ། །འགྲིབ་པ་ནི་རྟེན་མོངས་པས་དབེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སྲུང་
དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མོ། །འགགས་པ་ནི་སྦྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་སྤྲོང་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །སྐྱོམ་པ་ནི་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཏེ་འཛོམས་པར་བྱ་བའི་སྦྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛོམས་པ་བོའོ། །རྣམ་པར་
སྐྱོམ་པ་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །ཡུལ་ནི་ཡུལ་
ཐུན་མོང་ལའོ། །སྤྱོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་མི་
བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལ། གཞལ་དུ་མེད་པ་ནི་དེའི་རོ་བོ་
དང་མི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའོ། །

གཞན་དུ་ན་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་སྟེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་
པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། གང་གི་

ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩ་
གཅིག་པར་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ། གཞན་དུ་ནི་འདི་དང་གཟུགས་ཞེས་
པའི་སྒྲིམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་བརྗོད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འགལ་བ་
མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ཟབ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མོས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིད་དཔག་པར་དཀའ་བ་ནི་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་
པའོ། །བལྟ་བར་དཀའ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའོ། །རྟོགས་
པར་དཀའ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་དུ་ནི་དེའི་རྒྱས་
བརྩོན་པ་ཚུང་བ་ཉིད་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་པ་ནི་དམན་པས་ཀྱན་ཏུ་སྤངས་
པའོ། །གང་དུ་སྤྲུམ་ཀྱང་མིན་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་དགག་པའོ། །ནམ་མཁའ་ཞེས་པས་
ནི་ལས་སོ། །བདག་ཅེས་པས་ནི་བྱེད་པ་པོའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
རྣམས་ལ་འོང་བ་མེད་པས་སོ། །འཕྲོ་བ་མེད་པ་ནི་སྤང་བྱ་རྣམས་ལའོ། །མི་མ་སྤུན་
པའི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ། གང་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་
མི་མ་སྤུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ལྟ་རྣམས་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་
བར་མཆོན་པ་སྟེ། དེའི་ལེའུ་ནི་ལྟའི་ལེའུ་སྟེ་བཙུ་ལའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ནི་གཞོད་པར་བྱེད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མཆོན་ཉིད་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོའོ། །དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པའི་

ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པའི་འབྲ་བའི་སོ་སོར་འབྲུན་པ་སོའི་མཚན་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་པ་ནི་
 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་མེད་པས་འགལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་པ་ནི་
 ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །གནས་ནི་རབ་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་དང་
 ངན་འགྲོ་དང་ཐུངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་མེད་པས་ན་གནས་མེད་པའོ། །མངོན་
 པར་འབྱུང་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པ་སྟེ། གང་ཡང་
 མངོན་པར་བྱུང་པ་མེད་ཅིང་གང་ལ་སྟེ་བ་མེད་པའོ། །

ལམ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་འདིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སྟེ་བ་ལ་མི་སྟོར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་ཐུངན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལམ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞི་མེད་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་སྟེས་ཞེས་པ་ནི་པ་དང་བྱ་
 དག་མ་སྟེས་པས་དོན་དམ་དུ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ལ། གལ་ཏེ་མ་སྟེས་པ་ན་དེ་དག་རི་
 ལྟར་པ་དང་བྱ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །མ་
 འོངས་པ་ནི་མ་སྟེས་པ་ལ་འོང་བ་ནི་རྣམ་པར་གཞིག་པའོ། །རྗེས་སུ་སྟེས་ཞེས་པ་
 ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་སྟེས་པའོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་བཞག་
 པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །

དེ་བཞིན་གཞུགས་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གནས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཉིད་གནས་པ་ཉིད་དོ། །སྟོན་
 དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟེན་དུ་མེད་པས་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་
 འབྱུག་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་

ནམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། གང་
ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་ནི་གང་དུ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐོགས་པ་ཉིད་
དོ་ཞེ་ན། ལན་ནི་རི་ལྟར་ཞེས་པ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་བ་ལས་གང་དུ་གཉིས་མེད་པ་སྟེ།
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཅིག་ལ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱི་མའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ཆོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུངས་པ་
ནི། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་ཡང་རྟག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་དང་།
གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཞན་
ཀྱིས་ཀྱང་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གཏན་
ཆིགས་གསུངས་པ་ནི་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། གང་གང་ལ་རྟོན་པའམ། རྒྱར་གྱུར་པ་དེ་
ནི་དེ་ཡིས་ངེས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲིན་པའི་ཚུ་ནས་ཀྱི་ལྷང་བུ་བཞིན་ཞེས་
པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་གང་གི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གང་དུ་ཡང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་གི་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །

དེའི་ཕྱིར་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་པ་
བྱུང་པ་ལ། གཏན་ཆིགས་གཞན་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བས་ན་ཞེས་པ་སྟེ། མ་བྱས་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་ཡང་མ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་རྟག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ནམ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྟག་པར་དེ་བཞིན་

ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་ཉེ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཀྱང་ཐ་དད་
བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོ། །མི་
རྟོག་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། །

བསྐྱལ་པ་མ་ཡིན་པས་ནི་མ་བཅད་པའོ། །ཐ་མི་དད་པས་ནི་གཞན་དུ་འབྱེད་
པ་པོ་མ་དམིགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མེད་པས་འདི་ནི་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱོད་ཅིང་ཉེ་བར་སོན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ་
ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ཞེས་པ་ནི་
དེ་ལྟར་སོང་བ་ལ་སོང་བ་མེད་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པས་མཐོང་
བས་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པས་དབྱེ་
བ་དགག་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་ལ་
དམིགས་པ་མེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མི་དམིགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
དོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་གསུངས་པ་ནི། འདི་བསྐྱེད་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཤེགས་ཤིང་མཁྱེན་པ་འདིས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ལ། སྤྱག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱ་བའི་བྱང་པར་ཏེ། འདིར་
ཁམས་གསུམ་གཡོ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་དང་སྤྲིད་དོན་ལ་སྟེ། སྤྱག་ལ་ཆུང་བྱ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་དབྱེ་བས་ཏེ་ལྟས་ཆེན་པོ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་འགྲུལ་བ་ནི་མཐའ་དག་གོ། །གཡོ་བ་ནི་ཆ་གས་སོ། །མ་ལུས་པ་ཤིན་
ཏུ་འགྲུལ་བ་ནི་འཁྲུགས་འཁྲུགས་པའོ། །ཆེས་ཆེས་ནི་སྤྲོདོ། །འུར་འུར་ནི་དབྱིག་
པས་བརྒྱངས་པའི་ཁར་རྩ་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་ཏུ་འུར་འུར་ནི་འབྲུག་སྤྱ་ཆེན་པོ་
བཞིན་ནོ། །

རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོས་པ་ནི་རི་ལྟར་ས་གཞིའི་ཤར་ཕྱོགས་མཐོ་ན་ནི་རུབ་
ཕྱོགས་དམའ་ལ། ཤར་ཕྱོགས་དམའ་ན་ནི་རུབ་ཕྱོགས་མཐོ་བའོ། །སྟོ་ཕྱོགས་
མཐོ་ན་ནི་བྱང་ཕྱོགས་དམའ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་མཐོ་ན་ནི་སྟོ་ཕྱོགས་དམའ་
བའོ། །དབུས་མཐོ་ན་ནི་མཐའ་དམའ་ལ། །མཐའ་མཐོ་ན་ནི་དབུས་དམའོ། །ཞེས་
པའོ། །འདི་རྣམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྟ་རྣམས་བཙེ་བ་ལྟ་འདས་ལ་
མཉན་པ་དང་ལྟ་བ་རྣམས་དགའ་ཞིང་རངས་ནས་སྟོ་བ་འདི་ནས་དེ་དུ་ཡོངས་སུ་
བསྟོད་པ་དང་། བརྟན་པ་སྤང་བ་བསྟོད་པ་ནི། ཆོས་རིན་པོ་ཆའི་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཐས་སོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདིར་
ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་གང་ཡང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟེ་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
རི་ལྟར་སྤྱད་དེ། དེ་ཙམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡིན་པས་འདབ་ཆགས་ལ་

ལུས་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ན་བྱ་ཆེན་ནོ། །བར་དུ་ཞེས་པ་ནི་རི་མིང་དུ་སའི་དབྱས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཏེ། ཐར་བའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་བརྗོད་པར་བྱས་པས་ན་དེ་གསལ་
བར་བྱེད་པར་འདོད་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱས་གསོལ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
པར་ཤེས་ནས་སྟོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ། ཕྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཆན་མ་མེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཐབས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་པར་མི་གཏང་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡང་
དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཤོ། །

དེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས། མཆན་མེད་རབ་དུ་
ཕྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་
ལ། །ཐར་བའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ་མཆན་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རོ་བོའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་མར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་
མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་མར་མ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་ཕྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བར་
ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ནི་ཐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཐར་བའི་ཆ་ནི་སྟོད་དེ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་པན་བཤོ། །དེའི་
རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་ལྷ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ཕྱིན་སོགས་སྟོད་ཡུལ་
བཅོན་འབྱས་དང་། །བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་བྲན་དང་། །རྣམ་

པར་མི་རྟོག་ཉིད་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་ལྟ། །

ཞེས་ཏེ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའོ། །དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་
གསོལ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོན་པོ་
ཡིས། །རྟོགས་སྒྲ་རྣམས་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །ཅེས་ཏེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཀྱན་རྒྱ་
འབྱུང་ཞེས་པས་ན་འབྱུང་བར་དཀའ་བའོ། །ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་པོའི་བྱང་བར་གསལ་བར་
བྱས་པའོ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ཉིད་མངོན་པར་
བྱང་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་
པའོ། །རྣམ་གྲངས་འདིས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་པས་
སོ། །བདག་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་གདོད་མ་
ཉིད་ནས་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཆོལ་བ་ལ། རབ་འབྱོར་ལ་དེ་མ་བསྐྱབས་པར་ཐོབ་
པའི་གང་དག་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་འདིར་ཐོབ་པར་མི་སྲིད་པས་འབྱུང་བར་དཀའ་བའོ། །

དེ་ཡང་གྲིས་པས་ནི་ཀྱན་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོས་བྱང་
ཆུབ་པར་རྫོང་ལ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སམ།
གཞན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྐྱལ་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཀྱང་

རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པས་
ཀྱང་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་མིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་བསྐྱབ་པར་
འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་གང་ཕྱིར་ལྟོག་པའི་ཆོས་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བའི་རིགས་པས། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་
གནས་ཤིང་། ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ནི་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་དག་པའོ་ཞེས་དགོངས་པའོ། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་པས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རབ་
ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནི། བརྟག་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་འོ། །དེ་ལ་
བྱང་པར་མེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མི་དམིགས་
པས་སོ། །བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པར་ཀྱན་ཏུ་རྟོགས་
སོ། །ཐ་དད་དུ་བྱར་མེད་པ་ནི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བསྒྲིག་ནས་ཐ་
དད་དུ་བྱེད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་འདིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་པོས་ནི་རྣོན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པས་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
འབྱུང་བའོ་ཞེས་བཤད་པའོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ནི་བཞི་སྟེ།
དེ་ལ་བྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

རྫོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་

བཟུགས། །དེ་དག་ལ་ནི་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་ནི་
བརྩུར་བ་ཤད་དོ། །

ཞེས་ཏེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གནས་
པར་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་སོ། །བསྐྱབ་པར་བགྱི་བ་ནི་གོམས་པས་སོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་སེམས་གཞན་བརྩུ་གསུངས་
ཏེ། དག་པ་ནི་གཡོ་མེད་པའི་སེམས་སོ། །རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པ་ནི་སྟོང་
ཇིངོ། །མ་དང་པའི་སེམས་དང་བྱ་དང་བྱ་མོའི་སེམས་དང་མགོན་མེད་པ་རྣམས་
ཀྱི་མགོན་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་།

རང་ཉིད་སྟིག་པ་ལས་ལྟོག་ཅིང་། །སྟིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་
གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བཟུགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་
པ་ཉིད། །ཅེར་འགྱུར་། །

ཞེས་པར་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ་དེ་དག་དང་མ་བྲལ་བར་གནས་པའོ། །དེ་
གསུངས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟིག་པ་ནི་མི་དག་གི་བརྩུ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྒྱལ་བ་ནི་གོམས་པའོ། །མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ལྷགས་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
པ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་མ་རིག་པའོ། །དེས་མི་དག་གི་
འདོད་པ་ན་ཀྱང་ཏུ་སྟོད་པ་དང་། དག་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
ལས་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བ་དང་། འཆི་
བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དང་འཆི་བ་དང་སྟེ་བའི་བར་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བར་མདོ་

འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་མ་སོན་པའི་སྐོག་པ་མེད་པས་བར་དུ་ཡུལ་དེར་
སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། མའི་ལྟོ་བར་མཆོམས་སྐྱོར་བའི་སྐྱད་ཅིག་ལ་མ་ཞིག་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུས་བྱས་པས་སྐྱེ་བ་འདྲིན་
པའི་རྒྱར་རྒྱར་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། ཡན་ལག་གསུམ་པའོ། །

དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁྱེར་ཞེས་པས་ནི་ཡང་
སྲིད་པར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ནི་རྒྱར་རྒྱར་པོའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་
ལས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གོ། །དེ་ལས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་འདུས་ནས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གནས་པ་
རྣམས་མན་ཚུན་དུ་རིག་ནས་ཆོར་བ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་རིག་
པའོ། །དེ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བའོ། །དེ་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ནི་སྲིད་པའོ། །དེ་ལས་
འདོད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ལེན་པའི་དབྱེ་བ་དགའ་བའི་ངོ་བོའི་ངོ་བོ་དེ་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞིས་བྱུང་བར་གྱི་སྲིད་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ངོ་
བོ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །

དེ་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་ས་བོན་མ་རིག་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པས་མི་
སྐྱ་བས་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པས་སྲིད་པའོ། །དེ་ལས་སྐྱེ་བར་

འགྲུར་ཏེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའོ། །དེས་ཀྱི་ཤི་ལ་སོགས་པའི་
ཞེས་པའི་ཚུན་གྱི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཞིག་འཆི་བའི་
བར་མ་དོར་ཡང་མི་འགྲུར་ཞིང་། རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མི་འགྲུར་ལ། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་
ལྔ་མའོ། །བར་གྱི་བརྒྱད་པོ་ནི་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སྐྱེ་བའོ། །

སྐྱེ་བ་དང་ཀྱི་ཤི་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བའོའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་དང་
བར་མ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་མི་འབྱུག་
གོ། །དང་པོ་དང་གཞན་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའོ། །གཉིས་པ་དང་
བཅུ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཀུན་
ཏུ་འཕེན་ལ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ནི་བདེན་པས་ལས་དང་ཡང་སྲིད་པ་མི་འཕེན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བའོ། །ཉོན་
མོངས་པ་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་རོ་བོའི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དེ། ཐོག་མ་
ཡོད་ན་ཐོག་མ་ལ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་ནི་རྒྱ་
བད་པས་རིགས་ཏེ། ས་བོན་བད་པས་སྤུ་གུ་བཞིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་ཇེ་རོ་གཅིག་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་མ་རིག་པ་རིམ་གྱིས་བད་ནས་འཁོར་བ་

བའི་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདྲའ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུན་ཆད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་ལྟ་
 ཞེས་ཕྱང་ལས་གསུངས་ཏེ། འདིར་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་
 ནས་ངེ་སྤྱད་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ལི་དང་། ཐུང་ན་དང་། སྦྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་།
 སྒྲག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་
 ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱང་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པ་ནི་རྒྱུ་བའོ། །

ཕྱང་པོ་རྩིང་བ་ཞིག་པ་ལི་བའོ། །ལི་བར་གྱུར་པ་ལས་སྤོངས་པས་མདོན་
 བར་ཆགས་པས་སྦྱིང་མི་བདེ་བ་ནི་ཐུང་ན་འོ། །ཐུང་ན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 ནས་ངག་རྒྱ་འདོན་པ་ནི་སྦྱེ་སྒྲགས་སོ། །དབང་པོ་རྣམས་མི་གསལ་བ་ནི་སྒྲག་
 བསྐལ་ལོ། །ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །སྒྲག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་
 མི་བདེ་བ་ལས་ཕྱང་བ་ནི་འཇུག་པ་སྦྱེ། གང་དུ་འཕགས་པས། མ་རིག་འགག་པར་
 འགྱུར་བ་ནི། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འབྱུང་མི་འགྱུར། །མ་རིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་
 བེ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སོ། །མདོ་པལ་ཆེར་ཡང་ལྷགས་ལས་བསྐྱོག་པ་
 གསུངས་ཏེ། སྦྱེ་བ་འགགས་པས་རྒྱ་ལི་ལ་སོགས་པ་འགག་ཅེས་པ་ནས་ངེ་སྤྱད་
 དུ། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷགས་ལས་
 བསྐྱོག་པའོ། །ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་འདོན་པ་ལའོ། །

བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །མཐུན་པར་དཀའ་བའི་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྩི་མོར་གྱུར་པའོ། །རང་བཞིན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་
 པའི། །ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྦྱོན་བྱེད་སོགས་གྱིས་ཤེས་

པར་བྲ། །ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། འདིར་གསུངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་
 པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 ལ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། མྱོང་བ་དང་། མཛོན་དུ་
 གྱེད་པ་དང་། བསྟོམ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
 མཛོན་སྤྱོད་དུ་བྱ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་སྟེན་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པར་འབྱུག་པའི་བར་དུ་ལོ། །དེ་ལྟར་སེམས་
 ཅན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པའོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
 མ་ཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་
 ལེ་ལུ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ལུ་ལོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བརྒྱད་མྱོང་པའི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅེས་བྲ་བ་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་
 འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛད་པ་ལས་ལེ་ལུ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །

ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །མཛོང་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་
 དག་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། །དེ་འདིར་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །

ཞེས་ཏེ་ཕྱིར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕྱིར་ལྟོག་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་པ་
 བྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་ནོ། །འདིར་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ངེས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱུར་ནས་ཆོག་པ་གཉིས་རྗེས་པ་ར་བྱེད་པ་ལ།
 རྟག་པར་མངོན་པར་སྐྱུར་བར་དགའ་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཅན་ནོ། །དབང་པོ་
 འབྲིང་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་སྔོན་དུ་དེའི་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དབང་པོ་རྟལ་པོས་ནི་ཡངས་བརྒྱད་པ་ལ་སྔོན་དུ་ཟླ་ན་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ལྟོག་པའི་དོགས་པ་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་བའོ། །

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་པ་གི་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་
 ཟད་པའི་ངེས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པས་མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་ཆོག་པ་
 གི་ས་ལ་ཡང་སྟེ། སོགས་ཞེས་པ་མཐར་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་
 རས་མཐར་གནས་པ་ཉིད་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རིགས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཅན་དེ་
 རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དེ་ལ་སྤྱིད་པས་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་རྟགས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་
 བ་ཡིས། །ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
 མཆན་ཉིད་ནི། །

ཞེས་ཏེ་འདིར་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་རྟགས་རྣམས་

ཏེ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་མི་དལ་ཟད་པ་
 དང་། །བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞན་དག་དེ་ལ་འཕྱུང་

པ་དང་། །གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཟབ་མའི་དོན་ལ་
 སོམ་ཉི་མེད། །བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྦྱིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྡན་དང་
 མི་འགྲོགས་དང་། །བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་པ་དང་། །འབྲས་པ་དང་
 བྱི་ཤེས་བཞིན་དང་། །གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །ལུས་ལ་
 སྦྱིན་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །གྲ་གྲུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་ནི། །ལེན་
 དང་སེར་སྣ་མེད་པ་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། །སེམས་
 ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་ཆོལ་དང་། །གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་འདོད་
 དང་། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྟོན་འདུད་ལ། །འདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་
 པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། །རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས། །བྱོད་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་དང་། །ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་
 གནས་པ་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག།

ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པ་སྟེ། འདི་ལ་གསུངས་
 པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱེད་ཅིང་
 གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པ་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་
 རྟགས་སོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་བརྟག་པར་བྱེད་ཅེ་ན་མཆོན་མ་སྟེ།
 དོན་གཅིག་གྱང་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫོད་པ་ནི་དོན་དག་གཞན་གྱི་དོགས་པ་
 གཙོད་པའི་དོན་དུ་འཕ་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བཞད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ནི་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་

དོན་དམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་
དང་གཉིས་དང་མང་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉིས་སུ་མེད་
པས་དབྱེར་མེད་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པས་མ་བཅད་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བས་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རོ། །རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འོ། །ཐོས་ནས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པའི་རྗེས་ལའོ། །སོང་
ནས་ཞེས་པ་ནི་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་སྟེ། རེས་ཀྱར་མི་བྱེད་པ་ནི་གཞོན་པར་མི་བྱེད་
པའོ། །ཡིད་གཉིས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་སྟོན་ཡིད་གཉིས་ཏེ།
དེ་ཉིད་མི་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། ཐེ་ཚོམ་མི་བྱེད་ཅེས་
པ་དང་། རྩོངས་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པས་ནི་མི་བསྐྱབ་པ་དགག་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཏེ། ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་དེ་ལྟར་ལྟག་པར་མོས་ཤིང་སྟེ་དད་པས་སོ། །ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པས་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ། །

འདི་རྣམས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་ཉགས་ཏེ། འདིའི་ཡོངས་སུ་
གཙོན་པ་གསུངས་པ་ནི། མི་ལྟ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ་དེ་དག་
ཅེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞན་དག་སྟེ་ཆོས་འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་

ཀྱི་ལོ། ཁོར་བལྟ་བ་ནི་གྲུས་པར་བལྟ་བལོ། །ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་ཤེས་
ཀྱིས་སོ། །མཐོང་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་སོ། །སྦྱིན་པ་ནི་གྲུས་པར་
སྦྱིན་པལོ། །མི་རྟེན་པ་ནི་རྟེན་ནས་སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པལོ། །དེའི་བདེན་པ་
དང་དགོན་མཆོག་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པར་གྱུར་པས་འདི་རྣམས་
ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པའི་རྟགས་སོ། །

རབ་འབྱོར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རན་སོང་སྟེ་དཔྱལ་བ་དང་། ཡི་
དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་ནི་རན་སོང་གིས་གཟུང་ལ། སྒྲ་སྒྲོ་དང་། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་
སྦྱེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མི་ཐོས་པ་དང་། འོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དབང་
པོ་མ་ཆང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཁོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ནི་བྱེད་
མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་བྱུང་མེད་ཉིད་པལ་ཆེར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དགོ་བའི་ལས་ལ་མ་བྱ་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མི་ཁོམ་པ་ཟད་པའི་
རྟགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སློག་གཅོད་པ་ནི་སློག་ཆགས་
གཞན་དང་སློག་ཆགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་གསོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉེ་
བར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་བསད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཡན་ལག་ལྔས་སོ། །

རྩས་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བྱས་པ་ལ། བལྟས་ནས་ཡིད་གྱིས་བཟུང་ན་
མ་བྱས་རྒྱ་བས། དེའི་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་ནི་མ་བྱིན་པར་
ལེན་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ནོར་དང་། དེར་འདུ་ཤེས་པ་དང་དེ་འཕྲོག་པར་འདོད་པ་
དང་། ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་དེ་སྦྱངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཡན་ལག་ལྔས་སོ། །བཞི་དྲུག་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དང་དུས་དང་བཞི་དྲུག་

བ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་དང་།
གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་བཤོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉེ་བར་
ཅོམ་པ་དང་བཤོད་པའི་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ལྡན་སོ། །

གཞན་ལ་ངག་གམ་ལུས་ཀྱིས་ཕན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བསྐྱབས་པས་ན་
བརྩན་དུ་སྦྱ་བ་སྟེ། དངོས་སོ་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསྐྱབས་སྦྱ་བར་འདོད་པ་དང་སྦྱ་
བ་ལ་ཉེ་བར་ཞུགས་པ་དང་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པ་སྦྱས་པ་ནི་ཡན་ལག་
ལྡན། །ལུས་ཀྱི་སོ་སོར་སྦྱབ་པ་ནི་ངག་གི་ལས་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ངག་གི་ལས་
ཏེ། འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་མདོར་བསྟན་དུ། ཅང་མི་སྦྱ་བར་གྱུར་པའི་
བརྩན་དུ་སྦྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
འབྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ནི་སྤྲ་མདོ། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མི་སྦྱན་པ་སྦྱ་བ་
སྦྱོན་སྦྱོགས་པ་ནི་ཆོག་རྩབ་མདོ། །བརྩན་དུ་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ངག་འབྲུལ་པའོ། །གང་གཞན་དག་གི་ལ་དེ་བདག་
གིར་གྱུར་ན་ཞེས་པའི་སྦྱོ་བས་ངེས་པར་འཛིན་པ་ནི་བརྟན་སེམས་སོ། །སེམས་
ཅན་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་དོན་དུ་ཞེ་སྤང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་སོ། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བྱ་བའི་དངོས་སོ་མེད་ཅེས་སྒྱུར་པ་འདེབས་པ་ནི་ལོག་
པར་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བརྟན་སེམས་ལ་སོགས་པར་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་
པ་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྦྱལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པས་ནི་བརྩུག་ཡང་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་སྟེ། དེ་ལས་སྤང་བའི་རྣམ་པ་བདུན་ནི་

ལུས་དང་རྒྱ་གུས་ཉེས་པར་སྐྱོད་པ་མི་དག་གི་བརྒྱ་གང་ཡང་ལས་པས་ལས་ཀྱི་
ལས་ཞེས་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ལས་མོ། །དེ་དང་བྲལ་བས་ནི་དག་གི་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་
ལས་སྟེ། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེས་མེད་པ་དང་། གཏི་ལྷག་མེད་པས་
ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་སྐྱོད་པ་སྟེ་དག་གའོ། །

གང་གི་ཕྱིར། གང་ཞིག་བརྟེན་པ་ཅན་གྱིས་ནི། །གཞན་ལ་ཕན་ན་ཐམས་ཅད་
བྱ། །ལས་དེ་དག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀུན་གྱིས་
གསུངས། །ཆང་འཕྱང་བ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་རྣམས་ལ་ཆང་འཕྱང་བ་གཅིག་ཏུ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟོག་པར་བྱ་ཞེན་བཅས་པ་
ཡིན་ཡང་ཆང་འཕྱངས་པས་སྟོན་ཏུ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལས་རི་ལྟར་
རིགས་པར་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་བརྒྱ་གའི་ཉེས་པ་སྐྱོད་པ་ཉིད་གཞན་ཏུ་སྐྱོད་པར་
འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྒྱར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཆང་འཕྱངས་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཡང་
གསུངས་པའོ། །གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོག་པར་ཀུན་ཏུ་
སྐྱོད་པས་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་པོ་བཞིན་
ནོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་ཆང་འཕྱང་བས་ལྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བས་བརྒྱུད་པ་བཞིན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་ན་ལེགས་འོངས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཀྱང་ཆང་འཕྱངས་ཤིང་དེ་

ནས་བརྩམས་ནས་ལོག་པར་བཅས་པར་འདུལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་ཡང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱི་ལས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྟན་ཏོ། །འདིར་མི་དགེ་བའི་
ལས་ནི་ལོགས་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་སྟན་བྱུང་བས་སྟོབས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། དགེ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛོན་པར་སྦྱོར་བའི་གཉེན་པོ་ཀྱང་
ཏུ་སྦྱོད་པས་སྟོབས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་
མི་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཐོབ་པས་སོར་ཆུད་པའི་སྟོབས་དེས་སྟོབས་ཆུང་བར་འགྱུར་
བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
ཉེན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་
འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཀྱི་མ་དེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ་ལས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་དཔྱེགས་སུ་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོག་ཏུ་སྦྱོང་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་བསྐྱལ་པའི་མེ་དང་འབྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཉེས་
པར་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གང་དུ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཏུ་ཡང་། །ལས་རྣམས་འདིག་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །ཆོགས་པའི་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་འབྲས་འབྱེན་
འགྱུར། །ཅེས་ཏེ་འདིག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པ་ནི་རྒྱད་ཡོངས་སུ་

འགྲུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཏེ། སྤྲ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་བཞིན་ཏེ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱིར་བར་འགྲུར་བ་དང་། རྒྱུས་ནས་སྤྱིར་བར་འགྲུར་བ་དང་།
དེ་ལས་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱིར་བར་འགྲུར་བ་ནི་ལས་ཞེས་བཤད་དེ།
དེ་ལྟར་འགྲུར་བ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གང་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྤྱིའི་མཐེ་བའི་ཅེ་མོ་ལ་བདུད་
གྱིས་དོ་སྦྱར་བས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་
སྤྱིར་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་དེའི་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་
པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་གྱིས་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པས་ནི་རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་
སྤྲུལ་གི་འཁོར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་པ་བརྒྱད་ཅུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་ཆས་
བ་སྤྱོད་གཅིག་ཀྱང་མི་ལྟར་ཞིང་མ་མ་བཞོད་པ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་
མི་ཅམ་གྱི་ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་མ་བཞོད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། མང་དུ་བརྗོད་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །

ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་བསྟན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་
སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གང་དང་གང་དུ་ཆོས་མདོ་སྟེ་དང་

དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་མདོའི་སྟེ་ནི་གང་ཆིགས་བཅད་
 རྒྱང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་སྟོས་པའོ། །དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་གང་དག་གི་
 དབྱས་དང་མཐའ་དག་ཆིགས་བཅད་ཀྱིས་དབྱངས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ་གང་ཡང་བྱང་
 བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་ནི་གང་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་
 འདས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན་རིགས་པ་དག་ལ་ལུང་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། གང་
 ཡང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་སྟེ། དེས་ན་དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཞད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གང་དང་གང་གསུངས་ཏེ། ཆིག་གཉིས་པ་དང་།
 ཆིག་གསུམ་པ་དང་། ཆིག་བཞི་པ་དང་། ཆིག་ལྔ་པ་དང་། ཆིག་དྲུག་པས་
 སོ། །སྐྱེང་གཞི་ནི་གང་ཡིན་ལ་བྱས་ནས་བཟོད་པའི་སྐྱེང་གཞིས་གང་བསྟན་ཅིང་
 གསུངས་ཏེ། འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བསྐབ་པའམ་བཅས་པར་གསུངས་
 པའོ། །རྟོགས་པ་བཟོད་པ་ནི་དཔེ་དང་ལྡན་པས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་འདས་པ་
 ནི་སྟོན་གྱི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །སྟེས་པའི་རབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སྟོན་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ནི་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྟེ་སྟོན་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་པ་དང་བདེ་བ་
 ལ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་མད་དུ་བྱང་བ་ནི་གང་དུ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་བསྟན་པའོ། །གཏན་ལ་
 བབ་པ་ནི་གང་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཉི་བར་བསྟན་པའོ་

ཞེས་པ་ནི་གསུངས་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །སྦྱིན་པ་དང་གཞན་ལ་སྐྱོད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་ལྟར་གཞན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པའི་རྟགས་སོ། །ཕན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བྱམས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཆུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉི་བར་མཆོན་པ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་རྟུགས་པ་དང་གཉིད་དང་གློད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིབ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པའི་རྟགས་སོ། །དེ་ལ་རྟུགས་པ་ནི་ཐེབས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་སྦྱོར་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དམིགས་པར་སྦྱོར་པ་ལས་ཉམས་པའོ། །གཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་ཡིད་ཀྱང་སྤངས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབས་པར་བྱ་སྟེ། ཟས་མ་སྟོམས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། གཡེལ་བ་དང་མི་དགའ་བ་དང་སྐལ་བ་དང་སེམས་བྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུས་པར་བྱེད་དོ། །ཤོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་ཡུལ་དན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཅན་གྱི་སེམས་ཉི་བར་མ་ཞི་བའོ། །འགྱོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་བྱེད་པས་སེམས་ཉི་བར་མ་ཞི་བའོ། །

དེའི་སྤྱིར་ན་ཉི་བར་མ་ཞི་བར་ཆོས་མ་སྦྱོར་པས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའམ་བདེན་ནམ་མི་བདེན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གཉི་གའི་ཆ་ལ་འཇུག་

བའི་སོམ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནི་ཐེ་ཆོམ་སོ། །མི་འདྲིན་ཅེས་བའི་ཐམས་
 ཅད་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་ལྟར་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ཉོན་མོངས་བའི་འཆིང་བ་བཅོམ་བ་
 བའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཀྱན་འཛོམས་བའི་རྟགས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཟོད་བ་འབྲིང་གི་འབྲེལ་བར་འཕགས་བས་ཉོན་
 མོངས་བར་འབྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྦྱེ་བ་མེད་བས་ལུས་ལ་སོགས་བ་
 ཡོངས་སུ་དག་བར་རྟོགས་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ཞེས་བ་སྟེ་འབྲོ་བ་ནི་འབྲོད་
 བའོ། །ལོག་བ་ནི་འོང་བའོ། །འབྲུག་བ་ནི་རྣམ་བར་གཡེངས་བའོ། །བྲུལ་བ་མི་བྱེད་
 བའི་བྲུལ་བ་ནི་རྣམ་བར་གཡེངས་བས་སོ། །མཐོང་བ་བཞིན་ཞེས་བ་ནི་བལྟས་ན་
 ལའོ། །

འདི་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་བ་སྟེ། འཆག་བ་དང་གནས་བ་དང་འདུག་བ་
 དང་ཉལ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་བར་མི་གཡེང་བའོ་ཞེས་བ་ནི་བྱན་བ་དང་བཅས་བའི་
 ཤེས་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཤེས་དང་
 མི་སྦྱོར་བས་ཤིག་མེད་བ་ལ་གཞོན་བ་དང་ནི་གཅང་སྦྱོར། །གཞོད་བ་མེད་བ་ནི་
 བད་ཀྱི་འོ། །སྦྱོན་ཉེ་བར་འཆོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བ་ནི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་བ་གཅང་
 བའི་རྟགས་སོ། །གང་དག་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། མཐོན་བར་འཕགས་བ་ནི་
 བྱེད་བར་དུ་འཕགས་བའོ་ཞེས་བ་ནི་སྤྱིན་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་རྟགས་སོ། །རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། སེམས་ལ་བྱ་བ་ཉུང་བ་ནི་འདོད་
 བ་ཆུང་བའི་སྤྱིར་དང་རྣམ་བར་གཡེང་བ་མེད་བའི་སྤྱིར་རོ། །

སེམས་གང་ཞིག་གྲ་གྲ་ནས་རང་གི་སྦྱོན་འཆབ་བའི་ཐབས་བྱེད་བ་ནི་

གཡོའོ། །གང་དུ་གཞན་སྤྱོད་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དུ་
སྟོན་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཡོན་པོ་
སྟེ། དེ་མེད་པ་ནི་བྱ་བུ་མེད་པའི་ཏགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཉིད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཉིད་བཀག་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཉི་
བར་མཆོན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཏགས་
སོ། །སྤྱག་དོག་ཅེས་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱག་དོག་དང་། སེར་
སྤྱོད་མི་འཇོག་པས་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་མི་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉི་
མཆོན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སེར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏགས་སོ། །

ཆོས་ཐབ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་
པར་སྦྱོར་བ་ལོ། །ཆོས་ཉིད་དང་སྦྱོར་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའོ་ཞེས་
པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཏགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། སྤྱོད་པ་ཡང་གཤེགས་པར་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོ་
སོར་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པ་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོངས་ཤིག་
ལོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་བར་གྱུར་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཡང་ཞེས་པ་ནི་འདྲི་འབྲེལ་བ་ཟེར་བ་ནའོ། །འདྲིར་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འོ་
ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱུལ་བ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་དཔྱུལ་བ་ཆོལ་བའི་
ཏགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །གང་ཁྱོད་ཀྱིས་

གཟུང་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་
སུ་སྤོངས་ཤིག་པའོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་
སྟན་དངགས་མཁན་ལ་དེའི་ལས་ནི་སྟན་དངགས་སོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དབྱིངས་
ཏེ་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་འདོད་པའི་ཉགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་འཇིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་མངོན་པར་མི་འགྲུབ་
ཅིང་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལམ་གཞན་ཉི་བར་བསྟན་པ་ལ་བདུད་
ཅེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཉགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞན་ལས་
ནི་བདུད་ལ་སོགས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གཏོང་བའི་དོན་
དུ་སྤྱོད་པ་ནི་བྲལ་བའི་ཆོག་ལ། ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་ནི་མི་གཡོ་བའོ། །ཆོས་འདི་
ཉིད་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པའོ། །དེའི་ཡིད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་ཁ་ཕྱིར་
བལྟས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ནས་ཐེག་པ་
དམན་པ་ལ་རིན་ཆེ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་དག་ཅེས་པ་ནི་བྲལ་བའི་
ཆོག་ལ། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྟུགས་པའོ་ཞེས་
པ་ནི་སྤྱད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཉགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉགས་ཉི་
ཤུའོ། །བསྟན་བཅོས་ལས།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་
ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མི་ལྟོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། །གཟུགས་སོགས་འདྲ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། །སེམས་

བརྟན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །རྣམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་
 བའི། །ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་བ་དང་། །ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་
 དང་ནི། །འདོད་བ་སྦྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །རྟག་ཏུ་ཆངས་བར་
 སྦྱོད་བ་དང་། །འཆོ་བ་རྣམ་བར་དག་ཉིད་དང་། །ལུང་སོགས་བར་
 ཆད་མེད་ཉིད་དང་། །ཆོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་བ་ཡི། །གཡུལ་
 འགྲེད་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ལ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་
 བ་སོ་སོར་བཀག་བ་དང་། །ཆོས་ནི་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཉིད། །རང་
 གི་ས་ལ་ངེས་བ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དོན་
 དུ་སོག་གཏོང་བ། །དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །སྒྲོ་ལྡན་མཐོང་
 བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །

ཅེས་བ་སྟེ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་ངེས་བ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་བ་ནི། །གཞན་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། །འདུན་བ་སྒྲོག་བར་བྱེད་བ་
 བྱི་འདུན་བ་དང་། །རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ནི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་བའོ། །མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་འདིས་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་བ་ནི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ལྟོག་པའི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའི་རྟགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། །འདུན་བ་སྒྲོག་བར་བྱེད་བ་
 བྱི་འདུན་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་བའོ། །ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བ་འདིག་རྟོག་ལས་
 འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །

དོན་མེད་པར་ཉོན་མོངས་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་བ་

ལ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །དེ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ངེས་པ་བརྟན་པས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །གཞན་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་རྣམ་པར་ལོག་པའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྟགས་སོ། །དེ་དག་འདོད་ན་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་
བ་སྟེ། འདོད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་འཆིང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་
བ་ཐོབ་པས་སྟོབས་ཚུང་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་མིང་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་པས་སོ། །དེ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ནི་ལུས་ཡང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་གཉི་གས་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྟགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་སྐྱད་
དུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ངེས་སྟོག་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་
དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །དོན་དུ་མི་གཉེར་
ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་ཡིད་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་དགའ་བ་རྣམས་ལ་འོ། །ཤིན་ཏུ་བདེ་
བ་སྐྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་བ་རྣམས་ལ་སྟེ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
སོ། །

མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ནི་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་འོ། །ཀུན་ཏུ་
འཛེམས་པ་ནི་གཞོད་པ་འོ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
རྣམས་དང་། རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་མཐོང་བའི་

ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བདུན་པོ་རྣམས་ལ། སྤྲེལ་བྱ་དམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་
བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་དེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གང་དུ་སེང་གོ་བཟང་པོས་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་པ་ལ་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲེལ་བྱ་དམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐད་ཅིག་མ་བདུན་པའི་བར་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྟགས་
སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྲུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱུང་
བར་ཏེ། ལྟ་པོའི་རྣམས་སོ། །ཅི་ནི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པའི་ནང་རྣམས་སོ། །ལྟ་མོའི་
སྤྲུགས་ནི་རིགས་པའོ། །སྦྱན་ནི་ཅིའོ། །སྦྱོགས་པས་ནི་འབྲུལ་འཁོར་དང་རྒྱུད་ལ་
སོགས་པ་ཅན་བཟུང་ངོ། །འཐབ་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་སོ། །ཚོད་པ་ནི་དག་གི་འོ་ཞེས་
པ་ནི་འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟེ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེས་
སྦྱན་ཅིག་སྦྱོར་བ་སྟེ། འདིའི་འཐད་པ་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་སྦྱོང་བ་ཉིད་
ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམན་པའམ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་འདིར་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་
སོ། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོགས་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་འདུ་འཛིའི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདུ་འཛིའ་དག་ལ་སྟེ། དེ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་གཏམ་ཙམ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་གཏམ་སོ། །བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་ལ། ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་འགོག་པའི་དེ་ཉིད་གཏམ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་
གཏམ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཏམ་གྱི་དོན་ནི་འདིར་རི་ལྟར་རིགས་པས་སོ་
ཞེས་པས་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྟགས་སོ། །རྟུན་པོ་
ཞེས་པ་ནི་སྤྱིབ་པ་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ། དགེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་
ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །

དམག་མི་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཉེ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྟགས་
སོ། །འཐབ་མོ་ནི་དེའི་སྤེའི་མི་མ་སྤུན་པའི་སྦྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་སྟེ་
འཐབས་ན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་འགོག་པ་སྤང་ལས་འདས་པའི་རྣམས་པར་གྲོལ་
བའོ། །དེའི་ཡང་གནས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་གྲོང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གྲོང་ནི་མིག་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་སྟེ། ལུས་ལ་དབང་པོ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་ཙན་གྱི་
འཛིག་རྟོན་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཉོ། །གྲོང་ཁྱེར་ནི་སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ཉོ། །གྲོང་རྩལ་ནི་དབང་པོས་ངེས་པར་བགྲོད་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལུལ་ལྟ་རྣམས་སོ། །སྟོངས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །

བདག་དང་བདག་གི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཐར་བའོ་ཞེས་པ་
གསུངས་པ་ནི། བདག་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་
རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམས་པར་རྟོག་པའོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཐབ་མོའི་
གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་

པའི་རྟགས་སོ། །ཡུམ་ཆེན་མོར་ནི་དེ་སྤྱིན་བ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་བ་
 རྣམས་ལ་སྦྱོང་བས་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པས་མི་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། མ་བུལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་བ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ནི་བྱང་
 ལུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱིར་འཐབ་མོ་སྟེ། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉེན་
 པོའི་བྱིར་མཆང་འདུ་བ་སྟེ་སྤྱིན་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་གཉི་ག་སེམས་ལ་རྒྱ་
 པའི་སྟོབས་མཉམ་བ་ཉིད་ནི་ཙོང་པའོ། །གང་དུ་གཉེན་པོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 སྟོབས་རྒྱུད་བར་བྱས་པ་ནི་ཀོལ་པའོ། །མི་འབྲེད་པ་ནི་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་
 པའོ། །འབྲེད་པ་ནི་སྣ་ཆོགས་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་བ་སྟེ་ལམ་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་
 ནི་འདིར་སྔ་ནས་ཏེ། འདིར་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་གང་བྱིར་ལྡོག་པའམ་མིན་
 པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱེམ་པ་ནི་སྟོ་བ་དམན་
 པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུར་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་པའོ། །རྣམ་པར་སེལ་བ་ནི་
 དམན་པར་བྱེད་པའོ། །

བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པའོ། །གཞན་ཀྱིས་བཀྱི་བའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་བྱིར་མི་ལྡོག་
 པའི་ས་ལ་བརྟན་ཞིང་ངེས་པ་སྟེ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་

ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་འོ། །གཞན་དུ་མ་གསུངས་
པ་ནི་མཁས་པ་ནི་རིག་པ་སྟེ། འུག་ཅུ་ཙ་བཞིའི་ཆ་ནམས་དང་རྒྱ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྐར་མའི་ཤེས་པ་ནམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ། ལྷན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་
པའོ། །སངས་རྒྱས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྲུལ་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་པ་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འོ། །

དེ་ལྟར་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་
བསྐྱོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
པར་འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། གནས་གསུམ་ནི་ས་གསུམ་ལ། དེར་མི་གནས་པའི་ཤིན་
ཏུ་བ་ལ་བདུད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ངེས་པར་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་
རྟགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བདག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི་
འཆོང་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །སློབ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི་འཆི་བའོ། །སངས་
རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱན་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་པ་སྟེ། དེ་ལ་
རང་དང་གཞན་གྱིས་འཇིན་པའི་ཕྱིར་སློབ་ཀྱང་གཏོང་བ་དང་། དེ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ནམས་ལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ཆོས་ལ་བྱེད་དེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་ཤིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་ན་སངས་
རྒྱས་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

ཡང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སློག་གཏོང་བ་སྟེ་རྗེས་
 སུ་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་ནམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཆན་མ་བཅུ་
 རྟག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེ་ལུ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བརྒྱད་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་པ་རྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་
 འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད་པ་ལས་ལེ་ལུ་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་
 པའོ། །

དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དག་གི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
 གངས་དང་བྱེད་པར་གྱིས་བཤད་ནས་བསྟོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་གཉི་
 གས་ཀྱང་རི་ལྟར་བརྗོད་པར་མི་རུས་པ་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས། བསྟོམ་པའི་
 ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་གསུངས་པ་སྟེ། གསོལ་ཏོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
 ཆེན་པོའི་ཆོགས་ཏེ། མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་སྟེ་གང་ཡང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་
 གཉིས་སུ་བར་མ་ཆད་པར་འབད་པས་ཐོབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དང་བྱེད་པར་དུ་ཤེས་
 པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆད་མེད་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན་
 དཔག་ཏུ་མེད་པའོ། །གངས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པས་མཐའ་ཡས་པའོ། །མཆོག་ཏུ་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་མེད་པའོ། །མི་འཕོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གཟུང་དུ་མེད་
 པའོ། །

ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་མི་རུས་ཞེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཟབ་པ་ཉིད་
 པས་སོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོང་དེ་ཞེས་པ་ནི་
 བསྟན་པར་རུས་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་

དགོངས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཟབ་ཅེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་རྟོ། །གནས་ཞེས་པ་ནི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལའོ། །བསྟན་ཏུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནི་གསལ་བར་
བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །བཅམས་པ་ནི་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལའོ། །ཤེས་པར་
འདོད་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་སྒྱུར་བར་འདོད་པ་སྟེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཟབ་མོ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང། །སྒྲུར་
བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཟབ་པ་དམིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཟབ་མོ་
ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། ཟབ་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྒྲོབ་པ་ཉིད་ལ་དེ་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རིག་པས་
མཆོན་མའི་སྒྲོ་བཏགས་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲོན་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་རིག་
པས་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་
དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་པར་འབྱུར་བའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་མ་བྱུང་
སྟེ་དེ་རྣམས་སུ་ལས་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ་དེ་
རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། རྣམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་རིགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཀྱུན་ཏུ་
འཛོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་སུ་ཡང་སྲིད་པ་འགོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་སྤངས་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བྲལ་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་

ཕུང་པོ་དང་མཆོག་ཏུ་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་འོ། །རབ་
འབྱུང་གྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་འདྲི་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །བྱིས་པ་ལ་གཟུང་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་ཟབ་
བ་འདི་རང་ཉིད་གྱིས་འདྲི་བ་ནི་རི་ལྟར་ཞེས་པ་སྟེ། གང་ལ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བ་ལས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་པ་ཉིད་ནི་ཞིབ་མོ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་
པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བརྒྱུག་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་
སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞིན་དུ། བདེན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་
རྣམས་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ། །

མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་བསྟན་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ལས་སྐྱེས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་
ཉིད་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་
མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་པས་སོ་ཞེས་པས་ནི། སྤྱོད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་
ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཟབ་པའོ། །དེའི་ལམ་གསུངས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་
ལས།

རེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་
ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇལ་དང་རེས་རྟོག་

བསྐྱོམ་པའི་ལམ། །

ཞེས་ཏེ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ལོ། །རྒྱུ་དང་ལྷན་པས་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རོ་བོའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་དམིགས་པས། སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་
 བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡུལ་ཡིན་ན། འདྲིར་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་ནི་
 རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཞེད་དོ་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་དང་ལྷན་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་
 ལམ་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་ལ་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་པས་
 འགལ་བ་མེད་པའོ། །འདྲིར་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་
 དེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པ་ཡང་དེའི་དོན་ཏུ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །

དེ་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་རྣམས་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གནས་
 བར་བྱའི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་པས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པས་སོ། །བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་ནི་
 འངལ་བས་ཞི་གནས་སྐྱེད་པའོ། །བསྐྱབ་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་རྟོགས་པས་
 ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པས་སོ། །གཞག་པ་ནི་གཞུང་མཉན་ནས་སོ། །བཤད་པ་ནི་དོན་
 ཤེས་པས་སོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་སྤྱིར་བོ་བསྒྲགས་པས་སོ། །རིགས་པ་ནི་བཞི་
 སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་
 རིགས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་པས་སོ། །འཐད་པ་

བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་གང་གིས་དོན་གང་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། མེས་སྲེག་པར་བྱེད་
 ལ་དེ་བཞིན་རྒྱས་གཤེར་བའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མངོན་པར་འདོད་པས་
 ལྷག་པར་དམིགས་པ་ནི་དབེན་པར་སྦྱིལ་མོ་གྱུར་བཅས་ལ་གྲུས་པས་ཉག་ཏུ་སྦྱོད་
 པ་ནི་སེམས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་དགྲུས་སེམས་
 མཉམ་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇལ་བའོ། །

ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་
 ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་བཞིས་ནི་ལྷག་མཐོང་སྟེ་
 ངེས་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་ངེ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
 སྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཤེས་པས་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་འདི་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་མཚན་མར་བྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །འདི་འདིར་རོ་ཞེས་
 པས་དཔྱོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོའོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་དགྲུ་སྟེ།
 རྒྱུ་དུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

རྒྱུ་དུ་སོགས་སུ་ཡང་བྱེ་བས། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། ཡང་གི་སྤྱི་
 མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགྲུ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་འི་རྒྱུ་དུ་དང་། རྒྱུ་དུ་འི་འབྲིང་
 དང་། རྒྱུ་དུ་འི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་རྒྱུ་དུ་དང་། འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་
 གི་ཆེན་པོའོ། །ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ།

འདི་ནམས་ཀྱིས་ལུགས་པས་བསྒྲོག་པས་མི་མ་བུ་ན་པའི་ཕྱོགས་དགུ་ཟད་པར་
ལུད་དེ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་བར་རོ། །དེ་ཡང་ནམས་པར་རྟོག་
པའི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ནམས་པར་རྟོག་པ་ནམས་ཀྱི་ངི་
ལྟར་རིགས་པར་གོས་ཀྱི་ངི་མ་རགས་པ་སྟོན་དུ་བཟུས་ནས་རྗེས་ལ་སྤྲ་བ་བཟུ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱིས་ཏེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ན་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིམ་ཀྱིས་ཏེ། ལྷུ་བ་པར་ལུད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །

ཉེ་བར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སོ། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་ནི་གཉི་གས་
 སོ། །རབ་རྩ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་བཙེན་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །རྩོམ་བར་
 བྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་བཙེན་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་གཉི་གཉི་
 བཙེན་འགྲུས་ཀྱིས་སོ། །རབ་རྩ་དང་བ་རབ་རྩ་འབྲུང་བར་འབྲུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་
 རབ་རྩ་དང་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །དབང་མེད་པ་ནི་མི་རུས་
 པས་སོ། །འཁོར་བ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བའི་སྤྱན་ནོ། །ཁོར་བ་ནི་བཏང་བའོ། །སྤྱབ་
 ཀྱིས་སྟོགས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའོ། །འདོར་བ་ནི་གཏོང་བའོ། །མཐར་
 ཐུན་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་མཐའ་དང་སྟོན་གྱི་མཐའ་སེམས་པས་སོ། །བསྟན་པ་དང་
 བཤད་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་
 རོ། །གནས་པ་ནི་བསམ་པས་ཐེ་ཚོམ་གཙང་བའོ། །

སྒྲོལ་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །བརྒྱུ་བ་བ་ནི་རྣམ་མཐོང་གིས་སོ། །ཉི་ཤར་
མེ་མས་བ་ནི་གཉི་ག་དག་གིས་སོ། །དེ་རྣམ་ཅུམ་པ་ལྟེར་བྱ་བྱེད་བ་ནི་སྒྲོལ་བ་ས་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལོ། །འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་བཤད་ནས་གཉིས་བ་

གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མྱོང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་
པའི་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རབ་དུ་འཕགས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་ཆུང་དུའི་འབྲིང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྷན་པར་
བྱེད་པ་ནི་དེགས་པ་མེད་པས་སོ། །རབ་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ལ་གཅགས་
པ་མེད་པར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་ཞེས་པ་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲིང་གི་འབྲིང་ངོ་། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲིང་གི་ཆེན་པོའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་ངོ་། །གང་ཞིག་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དང་མ་བུལ་
བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའོ། །རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་
ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
སོ། །འདིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་ཅན་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་
དོན་གཅིག་གོ། །བདག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གསོག་གོ། །

གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གསོབ་གོ། །འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པོ་མེད་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་བསོད་

ནམས་འཕེལ་བ་ལ་སྐོལ་བའི་ལན་ནོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་ནི་ཐ་དད་པ་འོ། །གཙོད་པ་ནི་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་
ནམས་པར་སྐྱད་པ་དང་དོན་དེ་གཉི་གའི་ཉི་བར་ལེན་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་དང་།
ཚད་ནི་རགས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་འོ། །བྲངས་ནི་བྲང་བས་ཟད་པར་མི་རུས་
བས་མི་ཟད་པ་འོ། །

ཆཱ་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་ནི་ཆཱ་དུགས་ཏེ། གཙོ་བོ་བརྗོད་པ་འོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
ཀྱང་མི་ཟད་ཅེས་པ་ནི་ནམས་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ནི་ནམས་མཁའ་
ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཆོས་འདི་ནམས་ནི་མི་ཟད་པ་དང་ཚད་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བསྟན་པས་སོ། །འདི་དག་གིས་
ཞེས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེས་བསྟན་པས་ཏེ་དེའི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་
པ་འོ། །དེ་ཡང་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདིར་བསྟན་བཙུག་ལས། བྲངས་མེད་
ལ་སོགས་བསྟན་པ་ནམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཀྱན་རྫོབ་དེ་དག་
ཐུགས་བརྩེ་བའི། །རྒྱ་མ་ཐུན་གྱུར་པ་ཐུབ་པ་བཞིན། །ཅེས་ཏེ། བཟོད་པ་མ་ཡིན་
ན་ནི་མི་རིགས་ཞེས་པ་སྟེ། བཀྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་འོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དག་གི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་འོ། །

པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། འདིར་
བསྟན་བཙུག་ལས། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་སོ་ལ། །ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་
རིགས། །བསྐྱོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཅིང་ཅི་ཞིག་
ཉམས། །ཞེས་ཏེ། ཉོགས་ཞེས་པའི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་

མེད་པས་ནི་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ནི་འོན་ཀྱང་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་འདི་སྟུང་དུ་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པས་
 སོ། །དེ་དག་ཅེས་པ་ནི་གང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཉུང་དུ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལ། མང་དུ་ནི་རྒྱན་དུ་སྟེ། འདིར་
 བསྟན་བཅོས་ལས། བྱང་ཆུབ་རི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་
 བྱེད། །བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་
 ཉེ་འདི་དག་དང་ཞེས་པ་དང་། །དེ་དང་ཞེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་སོ། །

རི་ལྟར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པས་
 གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱན་རྩེ་བ་དུ་
 མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱབ་པ་པོ་འོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཀྱན་རྩེ་བ་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
 དག་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བའི་རིམ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྦྱུ་མའི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྡེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་
 ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་ལྟར་
 དེ་བསྟོམ་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཉོ། །ཉུང་བ་དང་
 མང་པས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དག་ལོ། །དངོས་པོ་
 བཞིའི་སྐབས་སུ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་པས་གནས་པ་མི་འཐད་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་
 གཙོ་ཆེ་བའི་ལེའུ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་པའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གློལ་བ་ལ། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་

ཞེས་པ་ནི་ལན་ཏེ། འདྲིར་བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་
བར། །རིགས་མིན་སྤྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །མར་མའི་དབེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་
མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱན། །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་རྗེས་སུ་སྦྱར་བར་
བྱལོ། །ལེ་འུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་
རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཟབ་པ་སྟེ། འདྲིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

སྟེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །ཤེས་
དང་སྦྱོད་དང་གཉིས་མེད་པ། །ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་སོ། །དེ་
སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཟབ་པའི་གོ་སྐབས་ཏེ། གཞན་
བས་ཞེས་པས་ནི་མེད་པར་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི། སེམས་གང་
ཞེས་པ་ནི་འབྲུལ་པ་ལ། འགག་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་སོ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པའི་གནས་རྒྱུད་ལ་ཟད་པས་ཟད་པའོ། །མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་མིན་པ་ཉིད་དེ།
འབྲུལ་པའི་རྒྱུའི་དངོས་སོ་དང་། དངོས་སོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ་སྤྲ་མ་དང་སྤྱི་
མའི་སྐད་ཅིག་མ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དོན་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པ་ཡང་སྦྱོད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟེ་བ་ཟབ་པའོ། །

སེམས་གང་ཞེས་པ་ནི་མ་འབྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟེ་

གཞུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ། །འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་འདྲི་བ་སྟེ་སོ་སོར་
སྐད་ཅིག་རེ་རེའི་མཐར་གཡོ་བའི་ཆུང་ཆུང་བ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལ།
དོན་དམ་པར་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི།
མ་ལགས་ཞེས་པ་སྟེ། ལན་ལ་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་
ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐད་ཅིག་མས་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ།

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ཏེ། འགག་པར་
འགྱུར་ཏེ་རྒྱད་འགགས་པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངང་
གིས་སྟེ་བའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་སྟོན་ལམ་བཟབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ཁྱད་པར་དུ་མི་ཟད་པ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །མ་སྟེས་ཞེས་
པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལ། མ་འགགས་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་མི་འཇུག་པའི་རོ་བོའི་བྱིར་
རྣམ་པར་འཛིག་པའོ། །གང་འགགས་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པས་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་
དེས་རྩེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་གངས་ལས་འདས་པ་རྣམས་སུ་གང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་
པོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། སེམས་ཅན་
གཅིག་ཅིག་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་སྟིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་ལམ་དག་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་དེས་ན་
འགག་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །

མིན་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་བསོད་ནམས་མེད་པས་བཟང་སྟོམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་བཞིན་དུ། མཛད་པ་མེད་ཀྱང་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་ལྷན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནལ་
འཁྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་རི་ལྷོང་ནམ་མཁའ་རི་སྤིང་དུ་འགག་འགྱུར་ནི་
བཤད་ཅིན་ཀྱང་འདིར་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བཤད་དོ། །གང་དུ་འགོག་པའི་ཆོས་
ཅན་ཞེས་པའི་ཆོག་དེའི་ནམ་པར་བཤད་པ་དང་། སེང་གེ་བཟང་པོའི་བཤད་པའི་
ཁྱད་པར་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དམ་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་གང་ད་ལྷོང་བྱུང་བ་
ལ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཐོག་
མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའོ། །

ཆོས་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་མི་འཇུག་པ་ཅམ་ནི་མེད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱ་བཞིན་འགག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འགག་པ་
ཟབ་པའོ། །དེ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་རི་སྤིང་བར་
རོ། །གནས་ན་ཐེར་རྒྱག་མ་ཡིན་པ་ནི་དུས་གསུམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཞིན་འོ། །མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྒྱན་
རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
ཟབ་པོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དེ་ལས་ཐ་མི་
དད་པས་ཀྱང་གཏིང་དཔག་པར་དགའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སེམས་ཞེས་པ་ནི་དེས་རིག་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་པ་མ་
ལགས་པ་ནི་ཤེས་པས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱ་ལ་མི་སྦྱོར་བས་སོ། །སེམས་ལ་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ལོ། །མ་ལགས་ཞེས་པ་
ནི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ཏུ་ཐ་དད་པ་
མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་སེམས་
ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་པ་ནི་
མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པས་སོ། །མ་ལགས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ནི་ལྷོག་པའི་
དབྱེ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཐ་མི་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་སེམས་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱའི་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་ལོ། །ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་མཐོང་བ་
མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་ལོ། །ཟབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་དོན་ལ་ལོ། །ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་ལོ། །མི་
འདུག་པ་ནི་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ལོ། །ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
ནི་སྒྲིང་བར་མི་འགྱུར་བ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དེས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་
ཟབ་པ་ལོ། །མཆོན་མ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལའང་གཉིས་མེད་པའི་
མཆོན་མ་ལ་ལོ། །

མཆོན་མ་ནི་གཉིས་དང་གཉིས་མེད་པའི་མཆོན་མའི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
མ་ཞིག་པ་ལོ། །མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་འདི་ཉིད་སྤངས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་པ་ནི་
གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་པ་ལོ། །རི་ལྗང་ཞེས་པ་ནི་ཅུང་ཞིག་གོ། །མཆོན་མ་སྤངས་

ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་པར་ཞེས་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། །འདི་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལའོ། །མཚན་ཉིད་གང་ཞེས་
པ་ནི་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། གང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཞེས་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལའོ། །ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ནི་གོམས་པ་ཅུང་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ལ་
མཁས་པའི་ཟབ་པའོ། །དེ་ལ་ཟབ་པ་བརྒྱད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་རིང་ལ་ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་ཉི་མ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར། བྲིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་ལ། །

ཞེས་ཏེ་མི་སྟོབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་འཕགས་པ་
རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལ། ལངས་པའི་ཆོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་
ལམ་ལྟ་བུའི་བྱིར་ན་མི་ལམ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་ནི་མི་ལམ་
དུ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བྱེ་
བྲག་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མ་གོས་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་
ལམ་ལ་གོམས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་
ཉིད་དོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་མི་ལམ་དང་སངས་པ་ནི་གྲགས་

བ་ཁོ་ན་གསུངས་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་དབེར་ན་མི་ལམ་
 ཏུ་སྦྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་འཛེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་དང་སྤྲེག་པ་
 མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་སད་པ་ན་ཡང་མི་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་གལ་ཏེ་
 གཉིད་ཁོག་པའི་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་ལེགས་པར་སད་དོ་ཞེས་
 བ་ལ་སོགས་པ་སད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བྱས་ན་ནི་སད་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་
 དང་བཅས་པར་འབྱུར་ལ་ངས་ལེགས་པར་སད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སད་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་
 བཅས་པའོ་ཞེས་པའི་ལན་ནོ། །

སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དངོས་པོ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་
 མ་སྐྱེན་པའི་དོན་ཏུ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ་ཅུང་ཞིག་གཉིད་ལོག་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཉིད་
 ཀྱིས་མི་གསལ་ཞེས་འབྲུལ་པས་འབྲས་བུ་ཆུང་བར་བསྐྱབས་ལ། མི་ལམ་ཏུ་ཡང་
 ལས་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་བདེན་པ་ནི་དགེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་
 སྦྱོན་ཏུ་འབྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཅན་བཞིན་ཏུ་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 དག་ནི་བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཅས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །ཟད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་ཟད་པ་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ།
 དེའི་འདུ་ཤེས་ནི་འཇིན་པའོ། །ཡང་དག་པའི་དོན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་བརྟགས་པའོ། །

སྤྱིར་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྟགས་པས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཞེས་པ་སྟེ་
 རྣམ་མཁའ་བཞིན་ཏུ་འཇུག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིན་ཏུ་འོ། །སེམས་དང་སེམས་

བ་དང་སྒོ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །དབེན་པ་ཞེས་
པ་ནི་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྒོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ལ་མཚན་མར་བྱས་ཤིང་དམིགས་པར་བྱས་ནས་སོ། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་གནས་དེས་གཞན་དུ་མི་འབྱུག་ནས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་ནི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་སོ། །

དོན་འདི་ཞེས་པ་ནི་རྟོལ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་འོ། །ལན་འདོན་པ་ནི་ལན་བཏབ་
བའོ། །ཆོས་གང་ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པའི་འདྲི་བར་བྱ་བ་ལ་ལན་སྟོན་པར་བྱ་
བའོ། །ཆོས་གང་གིས་ནི་ཆོག་གིས་སོ། །ཆོས་གང་ནི་ཤུ་རིའི་བྱའོ། །འཛིགས་
པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་སྤང་བའོ། །ཀུན་ཏུ་བྱུང་ནས་སྐྱག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་
བའོ། །དེའི་རྒྱན་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་ལྡན་བའོ། །སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྟོལ་བ་
ལ་ཞེས་པས་བག་ཆགས་རྒྱས་པ་སྟེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

ལས་མེད་ལ་སོགས་སྟུན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་རི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །

ཅེས་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་
དང་ལན་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས།

སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་རི་བཞིན་དུ། །སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་
པ། །དེ་ལ་དག་པར་བསྐྱབ་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་གཅིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་དག་པའོ། །དེའི་

ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། མ་དག་པ་ནི་གཅན་གཟན་གྱི་དགོན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཉིད་དང་། མཐོ་དམན་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས། དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ཅེས་པ་ནི། བཟོད་དཀའ་
བའི་སའི་དགོན་པ་དང་། གཅན་གཟན་རྣམས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། རྒྱས་སྤངས་པས་
རྩེ་དགོན་པ་དང་། གལ་ཏེ་འདོད་པའི་སྤྱི་ནི་གང་གི་དོན་དུ་ལོ། །

འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །དྲི་ཞེས་པ་དང་རྩི་ཞེས་
དང་། །བསིལ་དང་ཡང་དང་དངས་པ་དང་། །གཅང་དང་མགྱིན་པ་བདེ་བ་དང་། །སྟོ་
བར་ནད་མི་བྱེད་ཅེས་པའི། །རྒྱ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟོང་པའོ། །བདེ་བ་དང་སྤང་
པ་ནི་བདེ་བ་དང་སྐྱོར་བས་སོ། །བདེ་བ་དང་ལྡན་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་པན་པས་འདི་
རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཀུན་ལའོ། །ནད་ཀྱི་
དགོན་པ་ལ་ནི་ནད་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆེ་བའོ། །འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་གཞལ་ན་སྟོན་ནི་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བས་མཐའ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་མཐའ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །མང་ཞེས་པ་ནི་གང་དག་གིས་དོན་མེད་པར་འབྱུར་བ་རྣམས་སོ། །

སྟོན་གྱི་མཐའ་མེད་པས་གང་དུ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བར་འབྱུར་བའོ་ཞེས་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཆགས་པ་མེད་པར་ཞེན་པ་ནི་མ་རིག་པར་རོ། །བར་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཞེས་
པ་ནི་འདི་ཉིད་ནམ་མཁའ་འབའ་ཞེག་ལའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་

པ་བཞིན་དུ་དབང་དུ་གྱུར་པའོ། །དེས་པ་ནི་ཆད་ཆད་པས་སོ། །མ་ལེགས་པ་ནི་
སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལོ། །སྤྲིང་མོ་གང་གྲུའི་ལྷ་མོའི་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལེབ་ལྷེ་བཅུ་དགུ་
པའོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པ་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་བསྐྱེད་བཅས་ལས།

དེ་ཡི་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། །དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །མི་
གནས་རི་བཞིན་བྱགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཆན་ཉིད་
དང་། །མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མཆན་མ་སྦྱོན་དང་ཟད་
པ་དང་། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཆད་མེད་པ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་
བཟུ།

ཞེས་ཏེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདིའི་ཡུལ་དང་། །དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་དང་མོ་
གོམས་པ་ལ་དག་རྣམས་ལས་ཤིན་དུ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་ལྟེ།
གང་དག་གི་མཆན་མ་དང་སྦྱོན་ལམ་ཟད་པར་བྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དེ།
མཆན་མ་ཟད་པ་དང་སྦྱོན་ལམ་ཟད་པ་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟེ། སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའོ། །རྒྱུད་
ལ་ནི་རྒྱན་དུའོ། །དེ་ལ་ནི་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལའོ། །ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ།
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་བོས་སོ། །སྦྱོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་
པས་རྩི་མ་མེད་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་
ལོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་དེས་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དབང་

བ་ཉིད་དོ། །དམིགས་པ་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལའོ། །བར་སྐབས་དེར་ཞེས་པ་ནི་རི་སྒྲིབ་
དུ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིབ་པའི་བར་དུའོ། །བསྐྱེན་པ་ནི་ཉི་
བར་སྐབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱོར་བའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཔེར་བ་ནི་འཛིགས་པ་མེད་
པའོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་སྟོང་བའོ། །བརྟན་པ་ནི་རབ་ཏུ་གནས་པའོ། །སྟོབས་པ་ནི་
མངོན་པར་སེམས་པའོ། །སྐྱབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་གནས་པའོ། །གང་གི་དུས་ལ་སོགས་
པ་གང་དང་ལྡན་པ་དེ་ཤེས་པས་དུས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའོ། །རྟོགས་པ་ནི་ལུས་
དང་དག་དང་སེམས་སྐྱངས་པ་ཉིད་ཅན་ལོ། །དེས་སོང་བ་ནི་ཐོབ་པའོ། །མཚོན་ཆ་
ནི་སྒྲིབ་ཡོལ་དང་གོ་ཆ་ལ་སོགས་པའོ། །དན་པ་ནི་མི་བརྟེན་པའོ། །སྟོ་གྲོས་ནི་
མངོན་པར་འཇལ་བའོ། །རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །མོས་པ་ནི་འཛིན་པ་ལ། ཆོས་
ལུགས་ནི་ཆོས་ལུགས་ཤེས་པའོ། །འཛིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཁས་པའོ། །དེ་ལྟར་
དག་པོ་ཉིད་ནི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ནི་ཆད་མེད་
བཞི་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་པོའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་བ་ནི་འགྲོ་བའོ། །གནས་པ་
ནི་འདུག་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་མི་རྟོན་མི་གནས་པ་ནི་དེར་ཡང་མི་གནས་པའོ། །དེར་
ཡང་མི་གནས་པ་ནི་གནས་དེར་མི་གནས་པ་སྟེ། མྱོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་མི་
ལྟར་ཞིང་མི་གནས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ་ཞེས་པ་ནི་མི་གནས་པའི་ཐབས་སོ། །འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མདའ་སྟེང་དུ་འབངས་པ་ཉིད་ལ་མདའ་
གཞན་དག་གིས་ལུལ་བས་ལུན་རིང་དུ་མི་ལྟར་སྟེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་བར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་ལ། སེམས་ལ་སེམས་གཞན་གྱི་
 རྒྱགས་དེ་ལས་མི་འདའ་བས་འཕེལ་བ་ནི་རི་ལྟར་རྒྱགས་ཀྱི་ཐབས་སོ། །དེ་སྐད་
 ཅས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། སྟོང་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་
 སོ། །གནས་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་གིས་སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་བར་གཞོག་བ་ནི་
 གཉི་གས་སོ། །བདག་གིས་ཞེས་བ་ནི་ང་ཡིས་སོ། །མངོན་བར་སྐྱབ་བ་ནི་དེས་
 བར་རྫོགས་བར་བྱེད་པའོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ཉིད་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟེ། གོ་ལ་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །སེམས་བསྐྱེད་བ་ནི་སེམས་མངོན་བར་སྐྱབ་པའོ། །དེས་འདི་ལྟར་ནི་དཀའ་
 བ་སྟོང་བ་པའོ། །འདི་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཡོད་བ་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བར་ཡོད་བ་ཉིད་དུའོ། །དེའི་འདུ་ཤེས་ནི་སྟོ་བཏགས་
 བས་ཏེ། ཡོད་བ་སྟོ་བཏགས་ནས་ཞེས་པའོ། །དེ་སྟོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་
 མངོན་བར་རྫོགས་བར་སངས་རྒྱས་པའོ། །ཆོས་བསྟན་བར་བྱའོ་ཞེས་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོ་བཏགས་པའོ། །དེ་ཉིད་ནི་དམིགས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་
 ཀུན་ཏུ་སེམས་པའི་སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཞེན་བ་མེད་པའིའོ། །དེ་དང་སྟོར་བ་
 ནི་མ་ཆགས་པའི་ཐབས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་སྤང་པོ་དང་
 ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་བཏགས་པའོ། །དེ་ཉིད་ནི་དམིགས་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་ལ་ནི་དམིགས་བ་མེད་བ་སྟེ། དེ་དང་སྟོར་བ་ནི་

མི་དམིགས་པའི་ཐབས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བྱད་མེད་དང་
སྟེས་པ་དང་གཟུགས་དང་སྤྲ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མཆན་མའི་འདུ་ཤེས་ལ་མཆན་
མ་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དང་སྒྲུར་བ་ནི་
མཆན་མ་མེད་པའི་ཐབས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྟ་དང་བརྒྱ་
བྱེན་དང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤིད་པའི་ཡོངས་སྒྲུབ་
ལ་དགའ་བ་ནི་སྟོན་པ་ལ། དེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱེན་ཅི་ལོག་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་མེད་
པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ནི་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དང་སྒྲུར་བ་ནི་སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཐབས་སོ། །

གང་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་ཡུལ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་འདི་རྣམས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ལྷག་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་དོན་ཡོད་
པར་བྱེད་པས་དེ་བརྗོད་པར་རིགས་ཞེས་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
སྤྱང་ཞེས་པ་ནི་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་དག་ཏུའོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་འཁོར་བར་
རོ། །འདི་སྐད་ཅེས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་བར་བྱས་ཞེས་པ་ནི་མཁས་པ་
ལའོ། །གལ་ཏེ་བྱིས་པ་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཅན་ཁོ་ན་བསྒྲོམ་པའོ། །དེ་ཡང་
ཡོངས་སུ་བྱིས་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐབས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་སེམས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འདི་རྣམས་
དེའི་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་དོ། །

དེའི་བྱིར་དེའི་རྟགས་འདིས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་སོ། །རབ་

འབྱོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་ལན་ལྟོན་པ་ཅུང་བ་ནི་འདིར་ཆེས་
ཅུང་བའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་ཐབས་སོ། །ལེ་ལུ་དགུ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་
བཅུམས་ཏེ་ཉི་ཤུ་བའི་སྟེང་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པོ་ནི་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའོ། །

སྐབས་ལྔ་བའི་གནད་ཀྱི་ཟླ་བའི་འོད།

འདི་ལས་མོང་དུ་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ས་བཙུ་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བཙུ་ལ་ལ་
སོགས་པ་ནས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དུག་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་ཏེ། དེ་ལ་དང་
པོའི་ལྔ་ལ་རེ་རེ་བཞེན་ལ་སྐྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་སོ། །དེའི་དངོས་གཞི་
ལ་ཡང་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དབྱེ་བ་སྟེ། ཡང་ཆུང་དུ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ལ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་
ནམ་པ་བཙུ་བཞི་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གནས་བདུན་དུ་
སོ་སོར་དགྲ་དགྲ་ལ་བརྒྱད་པར་བདུན་ཞེས་པ་ནི་ནམ་པ་བདུན་ཅུར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དག་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་
གཉིས་ནི་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་ལམ་ཉིད་
ཡིན་ན་ཡང་དུས་དེ་སྤྱིད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་
འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པས། ཐར་པའི་ཆ་དང་
མ་སྐྱབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པ་མེད་པ་མེད་ཅེས་པ་དེ་
ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་
གསུམ་དང་། རྟགས་དང་ནམ་པར་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམས་
ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་ནམས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱས་ལ། རེ་རེ་བཞེན་ཆུང་དུ་དང་

འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་བརྩམས་སོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་དང་། དངོས་གཞིའི་
གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་སོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡང་སྐྱོར་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་གཉིས་དང་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་དགུ་ཞེས་པས་བྱེ་བྲག་སུམ་
ཅུའོ། །འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་དག་ལས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་སྟོང་བར་བྱེད་ལ། དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱེ་བྲག་དག་ལ་
ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་གོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡང་སྐྱོར་བའི་བྱེ་
བྲག་དག་ལ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་གཉིས་སྟོང་བར་བྱེད་ལ་
དངོས་གཞིའི་བྱེ་བྲག་དག་ལ་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་སྟོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། སོ་སོར་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་
སྟོང་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་ནི་དགུ་རེ་རེ་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་
གཉིས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་གཞོན་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལ་དེ་
ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞིའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཏེ་
གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྲ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འདི་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་དོ། །

རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་རི་མ་ཕྱ་
མོ་བྱངས་བྱང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་འབད་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་
པས། མཛོན་དུ་རྒྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་
སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་འདི་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་པོ་

ནམས་སྟོང་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། འཕགས་པ་ནམ་པར་གྲོལ་
བའི་སྟེན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམས་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། རི་ལྟར་མི་
འགལ་ཞེན་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཅན་གྱི་གང་ཞིག་གི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ནམས་ཏེ། འདི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ནི་རི་ལྟར་རིགས་
པར་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དོན་གྱིས་འགལ་བ་མེད་དོ། །རི་ལྟར་ཡང་ནམ་
པར་རྟོག་པ་བཞི་པོའི་དབྱེ་བ་ནམས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམས་ནི་
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་
ནམས་ནི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་བྱེན་མ་རིག་པ་སྟོང་
བར་ནི་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགྲ་པོ་ནམས་ནི་བྲི་མ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནམས་
ཀྱི་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཙོ་ལྷ་གདུལ་བྱའི་ངོར་བྱས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ནམ་པ་
བདུན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ནི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་བཙོ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་དེ་ལས་
གཞན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་མ་བཤད་པའི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནམས་ནི་གཞན་པའི་གཉེན་
པོའི་བྱེ་བྲག་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་བས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ཞེས་པ་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་

དེ། དེ་ཡང་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་ལ།

དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བསྟན་དང་སེམས་ཀྱན་གནས་པ་
དང་། །མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་
ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
ནི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་
ནི། །ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་། །

ཞེས་ཏེ། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །ཆི་ལམ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལ་
སོགས། །ཅེ་མོར་བྱིན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྟགས། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅས་ཏེ་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ནི་ཀྱན་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་
བྱིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྟགས་དང་
པོའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ནི་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བཞི་
པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལྔ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ནི་དྲུག་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཐོང་ཞེས་པ་ནི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞི་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བདུན་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟེན་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

པའོ། །བབས་པ་ནི་ཞུགས་པའོ། །བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ནི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་
སོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་སོང་བར་གྱུར་ན་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་
པའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
སྟེ། དེའི་དོན་གྱི་ལུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པའོ། །

ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་
བདུད་ཉི་བར་འོང་བར་འགྱུར་བ་འདིར་བདུད་གྱི་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི། ཡང་
དེ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བདེན་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །སྟོ་
བ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་སྟེ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྟོ་བའོ། །སྟོ་བས་ནི་སྟོ་
བའི་རྒྱས་པའོ། །གཟེ་བཟིང་ནི་མཐུའི་རྒྱས་པའོ། །མདངས་ནི་གསལ་བར་གྱུར་
པས་གཟེ་བཟིང་དུ་གྱུར་པའོ། །བརྩོན་པ་ཞེས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་ང་རྒྱལ་
བའོ། །བརྟན་པ་ནི་མ་གཏུག་པའོ། །རྩལ་ཞེས་བྱེད་པ་ནི་ནང་དུ་བཞད་གད་བྱེད་
པའོ། །སྟོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲུ་བ་ནི་སྟོན་སྟོགས་པའོ། །སྟོན་པ་ནི་
སྟོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འཕེལ་བ་ནི་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བར་བྱེད་པའོ། །རྟོན་པ་ནི་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །

རྒྱས་པར་ནི་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱེད་པའོ། །འབྱུང་བ་ནི་དམིགས་མཐོན་
པོར་བལྟ་བའོ། །གཞན་རྣམས་ལས་ལྷག་པའི་སེམས་ཁེངས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཐུན་
མོང་སྟེ། སྟོན་དུ་བཞད་ཟེན་ལ་འདིར་ནི་དམན་པ་ལས་མཐོ་བ་ནི་ང་རྒྱལ་
ལོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ལས་
ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོ། །མ་ཐོབ་པར་བྱིར་མི་སྟོག་པ་ཉིད་བདག་གིས་ཐོབ་པོ་སྟམ་པ་ནི་

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་
 རྣམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་སྟུང་པ་ནི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །བདུད་
 གྱི་འཆིང་བ་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །མིང་སྟོན་པ་ནི་མིང་བརྟེན་པའོ། །རྒྱལ་བ་ནི་དབང་པོ་
 རྒྱལ་བའོ། །དགོན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །གྲོང་ལས་བྱི་
 རོལ་དུ་རྒྱང་གྲགས་ནི་མཆོག་ཏུ་དགོན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་དགོན་པ་
 ལའོ། །བསོད་སྟོམས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སྟོང་པས་བསོད་སྟོམས་པའོ། །

བྱག་དར་ཁོད་པ་ཉིད་ལ་དགོན་པས་བྱག་དར་ཁོད་པའོ། །གཅིག་པར་དུ་མ་
 ལུས་པར་ཐན་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས་ཡོངས་སྟོང་པས་ན་བྱིས་མི་ལེན་
 པའོ། །སྟན་གཅིག་ལ་ཐ་བ་ནི་སྟན་གཅིག་པའོ། །ལན་གཅིག་བཏིང་བ་ལ་ཉག་ཏུ་
 ཉལ་བ་ནི་གཞི་རི་བཞིན་པའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་སྟག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་
 བས་ཆོས་གོས་གསུམ་པའོ། །དུར་ཁོད་ལ་ཉེ་བར་གནས་པས་དུར་ཁོད་
 པའོ། །ཤིང་ཅ་ཉིད་དུ་གནས་པས་ཤིང་དུང་པའོ། །ཅོག་ལུས་མཆོན་མོ་འདས་པར་
 བྱེད་པས་ཅོག་ལུའོ། །སྟེང་དུ་མ་བཀའ་པས་ནི་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་
 གནས་པས་སྒྲ་གཤམ་མེད་པའོ། །བལ་གྱི་དང་གསོ་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གོན་པས་
 བྱིང་པ་པའོ། །ཉུང་དུ་ཆོལ་བས་འདོད་པ་ཉུང་པའོ། །དེ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་
 པའོ། །གཅིག་ལུ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རབ་ཏུ་དབེན་པའོ། །

མཐོང་པའི་ཆོས་ནི་སྟེ་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ནི་མཐོང་པའི་ཆོས་ལའོ། །བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་མི་འཕྱུར་པའོ། །སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོམ་པའི་བསྟགས་
 པ་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ང་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་དོན་ཏོ། །མིང་ཞེས་པ་ནི་

ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་སྤྲ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྲོད། །ཁེངས་པ་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་མི་
གྲུས་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། །འདིའི་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ནི་ཕྱི་མའི་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། །རྗེས་སུ་བརྟགས་པ་ནི་བདག་གི་མིང་ངེ་ཞེས་བྱ་
བར་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །རྗེས་སུ་དབྱེད་པ་ནི་བདག་གི་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི་བདུད་ཀྱིས་སོ། །རྗེས་
སུ་འབྲང་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་འདོད་པའོ། །

བསྟན་པ་ནི་སྤྲས་པའོ། །གང་ཅེ་སྟོང་པ་ནི་མིང་ལ། །ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། །རིང་བར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་བདེ་
འཁོར་སྦྱེ་བའོ། །ཕྱ་མོ་ཕྱ་བ་ནི་མཆོན་པར་དཀའ་བའོ། །དཔེན་པའི་གནས་ནི་
དཔེན་པར་གནས་པའོ། །དཔེན་པ་ནི་སྟོང་པའོ། །དཔེན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་གྲོང་གི་
ནང་ངམ་དེ་དང་ཉེ་བའི་ས་སྟོགས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དཔེན་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེན་པའོ། །རྒྱུང་དུས་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པས་གནས་
པའོ། །འབྲིང་ནི་གནས་པའོ། །ཆགས་པ་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ་དམིགས་པའོ། །དེས་དེ་
ཅམ་ཞེས་པ་ནི་བདག་བསྟོད་པའི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །འཛེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་དང་སྤྲིམ་པའོ། །མ་འཛེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ཅོ་འོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདོལ་པ་ནི་དེ་དང་འགྲོགས་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟུན་འབྲེན་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་གྱི་སྟེ་རྣམས་སྟུན་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ལུས་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུག་བྱ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་

སེམས་དབང་ཀན་དབ་ནི་ངང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་དེ་རྣམས་ནག་པོའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། རྒྱུ་པོ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པོ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ། ཆོས་རྒྱུ་ནི་ལོག་པའི་སྒྱུན་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ། རམ་ཕྱི་
སྟོབས་སོ། རྒྱུ་འབྱེད་པ་ནི་འཛིགས་པས་སོ། དེ་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དེ་འབྲུག་
ལ་ཡང་རྒྱུ། རྒྱུ་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འོ། འདི་ཡང་ཞེས་པ་ནི་གང་གི་
ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ནོ། མཛོན་པར་ཤེས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་པ་
རོལ་གཞོན་པ་ནི་སྒྲེས་བུའི་བྱེད་པའོ། བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་པོའི་ལུ་སྟེ་ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་པའོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྱེན་པ་འདི་
ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཙུག་པོའི་ཕྱིར་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་པའོ། རྒྱུ་པོ་
ཅིག་པ་བྱུག་པོ་སྟེ། འདིར་གསུངས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
གང་དུ་བྱུག་པོ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ནི་
སྟོན་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་དེའི་སྟོན་གྱི་མཐར་ཉིད་ནི་ལམ་སོ། རྒྱུང་བ་
ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་འོ། རྒྱུན་མ་ནི་རབ་
ཏུ་འབད་པའི་བསྟོད་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བྱུག་པ་རྣམས་
ལ་འོ། འོད་ནི་ཉིན་མོའི་སྒྲུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འབད་པ་མེད་པས་བསྟོད་པའི་ལམ་སྟེ།
མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འོ། མ་ནི་གཟུང་ཞིང་གསོས་པས་སོ། །

པ་ནི་ས་བོན་བཞག་པས་སོ། ཤེས་པ་ནི་གང་ཞིག་མཐོང་བའི་ལ་འོ། རྟོགས་
པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ལ་འོ། དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྟོགས་པའོ། རྣང་དུ་འདུས་

བ་ནི་རི་ལྷ་ར་རིགས་པར་རོ་ཞེས་བ་ནི་ལྷ་ར་བསྟན་བ་དང་བཞེས་གཉིན་བསྟན་
 བའི་སྟེ་རྟགས་དགུ་བའོ། །འདི་ལ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་
 རབ་ཏུ་འབྲེན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་བ་ཉིད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་
 བས་ནི་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་བ་སྟེ་བཅུ་བའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་
 བ་ལ་སོགས་བ་ཆགས་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དམིགས་བ་མེད་པའི་མཆན་
 ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ཡང་དབེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་
 བའི་ཕྱིར་དོ། །

འཛིན་བ་ནི་མཆན་མར་མངོན་པར་ཞེན་པའོ་ཞེས་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་
 བ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ནི་ཆགས་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ལ།
 དེ་ལྷ་ར་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོད་ཅེས་བ་ནི་བཅུ་
 གཉིས་བའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། མི་བཟླ་བ་ནི་
 འབྲོགས་པར་མི་རུས་པའོ་ཞེས་བ་ནི་མི་བཟླ་བ་ཉིད་ཐོབ་བ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་
 བའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་བཅོས་ལས།

འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སྟེ་པོ་རྟེན། །སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་ལ་
 སོགས། །དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ། །རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་
 བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བཤད་དོ། །འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སྟེ་པོ་རྣམས་རི་སྟེད་བ་གང་ཡང་
 སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་གང་ཞིག་ཐོག་མ་གང་དུ་དཔེར་བྱེད་བ་ཡང་ཞེས་
 བ་ཡང་ཞོག་པའོ། །མང་ཞེས་བ་ནི་དཔེ་མེད་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་སྤྱང་ཆོལ་བ་ནི་རི་སྟེང་དུ་གནས་པའོའོ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་བས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཞོག་པ་ནི་
སྤྲོངས་ཞེས་པའོ། །གཞོད་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་སྟེང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཐོབ་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་
པའོ། །

སྦྱིན་པ་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འདུག་པའོ། །སྦྱིན་བདག་ནི་སྦྱིན་པ་
པོའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཉིན་མཆོན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་པོའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྐྱད་
ཅིག་ཅུམ་ཡང་གནས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་ནི་
གསུམ་པའོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལུང་བསྟན་པ་དང་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཆོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་བཞི་པའོ། །དག་བའི་བཤེས་
གཉན་ལ་སོགས་པའི་ལུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པའོ། །

ཡང་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ཐེག་པ་ལ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཉེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཟེལ་
གྱིས་མནན་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་ལྟ་པའོ། །ཆུ་ལ་
ཁྲིམས་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཛིག་

ཉེན་སྐྱོང་བ་ཉི་བར་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཡོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་དྲུག་
པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཞད་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་པའོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལྷུ་མ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའོ། །ཡིན་
ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཡོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་དྲུག་པའོ་སྟེ།
རི་ལྷར་མདོ་སྟེ་གཞན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རིགས་པར་བྱེད་
བ་ཉིད་འདི་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །གཉིང་དཔོག་པར་རབ་ཏུ་གནས་པའོའོ། །རོ་
ལྷང་བ་ནི་འདོད་པའོའོ། །མིང་དང་རུས་ནི་འཛིན་པར་རོ། །སྟོ་བ་ཉི་བར་བསགས་
པ་སྟེ། ལུས་དང་སེམས་ཞེས་པ་ནི་བདུན་པའོ། །རི་ལྷར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ནི་བརྒྱད་པའོ། །གང་འདིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་ཉི་བར་མཆོན་པའི་ལེའུ་
ནི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོ་བ་པར་བྱེད་པ་ནི་གོང་མ་ལའོ། །གང་
འདི་སྐད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཐད་པའོ། །ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོ་བ་
ཅེས་པ་ནི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ལའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོ་བ་པ་ནི་འབྲས་བུ་
ལའོ། །བདུད་ཅིའི་ཁམས་ནི་ཐར་པའོ། །མགོན་དུ་གྱུར་པ་འདོད་པ་ནི་མགོན་ཉིད་
འདོད་པའོ། །མངོན་པར་འཕགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་དུ་གྱུར་པའོ། །བྱ་བ་ནི་བྱ་
གསོད་པས་སོ། །གཞོལ་བ་ནི་འཛེམ་པ་མེད་པར་གསོད་པས་སོ། །ཉ་པ་ནི་ཉ་
གསོད་པའོ། །ཤན་པ་ནི་མ་ཉི་གསོད་པར་བྱེད་པས་ཤན་པའོ། །ཁོང་བ་ནི་མིག་
མེད་པའོ། །འོན་པ་ནི་རྒྱ་བ་མེད་པའོ། །ཞར་བ་ནི་མིག་གཅིག་པའོ། །རྩམ་པོ་ནི་

དབྱང་པ་འཁྲོག་པའོ། །སྐྱར་པོ་ནི་རྒྱལ་སྐྱར་པའོ། །ལག་རྒྱལ་ནི་ལག་པ་དང་བལ་
པའོ། །ཞ་པོ་ནི་རྩེ་ངར་ཆག་པའོ། །གྲུམ་པོ་ནི་འབྲོ་མི་ཤེས་པའོ། །སྐྱགས་པ་ནི་
བརྗོད་པ་མེད་པའོ། །དིག་པ་ནི་ཆོག་མི་བརྟན་པའོ། །སྤྱོད་པ་མི་གསལ་བ་ནི་ལྷེ་མི་
བདེ་པའོ། །ཀྱ་ཚ་ཅན་ནི་སྤྱ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པའོ། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་ནི་ཡན་ལག་
དམན་པའོ། །ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཆོག་པའོ། །

ཡན་ལག་མི་སྤྱག་པ་ནི་མི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ངེས་པར་འགྲོ་
བར་འགྱུར་བ་ནི་ངེས་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་པའོ། །དེ་དག་ཅེས་པ་ནི་སྟོབས་ལ་
སོགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །མཐོང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་པ་ནི་
ནམ་པར་འཕེལ་བ་དག་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ས་ལེ་
སྤྱམ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གསེར་རོ། །བ་ཆ་བ་ཅན་ནི་བ་ཆ་ཅན་དང་བཅས་
པའི་སའོ། །གམ་པ་ནི་ཆུ་མེད་པའོ། །རྩ་ནི་ནེ་འུ་རྩ་སོགས་པའོ། །སྤྲོད་དུམ་ནི་ཤིང་
སྐམས་པའི་ཕྱར་པའོ། །ཆེར་མ་འཛིན་པ་ནི་ཆེར་མ་ཅན་དེ་སྤྱོད་པ་སོགས་
པའོ། །

སྤྱ་ཆོགས་པ་ནི་གང་དག་དེ་ནམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བརྩུ་པའོ། །གཞན་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དཔོན་པར་གྱུར་ནས་
གནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་ནི་བརྩུ་གཅིག་
པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་བརྩུ་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་
པ་ནི་བརྩུ་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དག་བ་རབ་དུ་སྤྱེ་
བ་དང་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་ནི་ཐ་བའོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་

བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་སོ། །

ཕྱག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལ་ཁོང་ནས་འབྲུག་པ་པོ་ཞེས་
བ་ནི་བརྩ་བཞི་བའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་
ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལའོ། །བསོད་
ནམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པའོ། །ཁྱེ་མཆོག་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའོ། །རྣམ་
པར་རོལ་པ་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་སོ། །སངས་པའི་སྐྱོ་སྐྱོགས་པ་ནི་རྗེས་
སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་ནི་
འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གཉི་གཉི་དབང་སྐྱུག་གོ། །རྣམ་པར་སྐྱོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ནས་སོ། །གནས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་མི་གནས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་
བཅོ་ལྔ་བའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བརྩ་བྱག་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་
བརྗོད་པ་པོའི་ལུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་བའོ། །

བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་སྒྲ་
མེད་པས། །སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །ངེས་པ་ཞེས་ནི་
མངོན་པར་བརྗོད། །

ཅེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་
མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དང་བྱང་བར་དང་མི་སྟོབ་པའི་
ལམ་གྱི་རྫོགས་པའི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་གྱིས། སྟོབ་པ་དང་སྟོན་པ་དང་དབྱུགས་
འབྱུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་སྟངས་ལས་འདས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ། འདི་ལ་
གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སེམས་འབྱུག་པ་ནི་རབ་ཏུ་དང་
བཤོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཀྱི་མ་བདག་གིས་འདི་རྣམས་རྫོགས་པར་བགྱི་ཞེས་
བཤོ། །བསམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སེམས་པར་བྱེད་བཤོ། །

མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི་སྟོན་མེད་པ་ལའོ། །པ་རོལ་གྱི་འགྲམ་ནི་སྟངས་
ལས་འདས་པར་རོ། །འདོད་པ་ནི་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་གཞུང་
བ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་སྟོར་བས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ། ཀུན་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པར་འགྱུར་བཤོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
མཐུན་པ་ནི་འདིར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་འདི་རང་ཉིད་ལས་བྱུང་བས་
ཞེས་པ་ནི་རང་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །དེའི་
ཆོས་རྣམས་རང་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པས་འདི་ལ་འཕྲོག་པ་མེད་པ་
ནི་དེ་ལྟར་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྲིབ་པ་ལས་ངེས་པར་
གོལ་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །

དེའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤད་

པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་གསུངས་པ་ནི། བདག་གིས་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ལུང་གི་ཆོག་ཡིན་པས་
སོ། །རི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་བདག་གིས་ཞེས་པ་ལ་དེ་ནི་བསྟན་པ་དང་།
སེམས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། བསྟན་བཅས་སུ་ཡང་།

སྤྱིར་བཞི་བ་ནི་སྟོང་དག་དང་། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་
ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་
བསྒྲགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་དང་སྟོང་གཉིས་པ་
དང་། སྟོང་གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེས་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་
ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི། གང་དེ་རྣམས་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་ཞེས་པ་ནི་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་
ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སམ། རོ་བོ་ཉིད་དོ། །སྤང་བྱངས་ནི་སྤང་གི་ཆད་ཀྱིས་
སོ། །ཆད་ནི་སྤང་འདི་ཅུམ་ཞེས་པའོ། །འདིར་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་ལ་སོགས་པའི་
ཆད་ནི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་དཔེ་ལ། བསྟན་བཅས་སུ་ནི་ཉེ་བར་
བརྟགས་ནས་བྱས་པ་སྟེ། འོ་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཅུམ་ལ་འདི་ཅུམ་ཡིན་གྱི་བསོད་
ནམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་
བསོད་ནམས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་
པས་སྟོན་མེད་དོ། །

བདུད་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་པ་ནི་བདུད་ཀྱིས་སྟོ་བ་མེད་པར་

བྱས་པའོ། །མི་ཉན་པ་ནི་སྤྲ་ལའོ། །མི་ཤེས་པ་ནི་དོན་རྟོ། །མ་མཐོང་པ་ནི་གུས་
བས་སོ། །མི་སེམས་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་པའོ། །བདུད་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལས་རྣམས་པར་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ན་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །མངོན་
པར་སྐྱབ་པ་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅས་གསོལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའོ། །གང་དག་གིས་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

གང་དག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེ། ཡུམ་ཆེན་མོར་བཤད་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་འབའ་ཞིག་
གིས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་
པའི་དགེ་བའི་ཙུ་བ་དེ་ལ་ཡང་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ཙུ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་རྣམས་པར་སེམས་གནས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །སུ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་
པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པའོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

འདུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ཡི། །དེ་དག་སོ་སོར་དབྱུང་གཉིད། །གཟུང་
བའི་རྣམ་རྟོག་དག་ཤེས་བྱ། །རི་བཞིན་ཡུལ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅན། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅགས་ཡོད་པའི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་

འཛིན་པར་འདོད། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སོ་སོ་དེ་དག་
དགུ་བདག་ཉིད། །གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གང་
གིས་འཛིན་པར་འདོད། །དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། །ངོ་བོས་སྟོང་
པ་མཚན་ཉིད་དོ། །

ཞེས་ཏེ་འཇུག་པའི་སྤྱགས་དང་སྟོག་པའི་སྤྱགས་ལ་དབྱེ་བ་དགུ་སྟེ། གཟུང་
བ་ནི་གཟུང་བྱར་རྣམས་པར་བརྟགས་པའི་སྤྱིར་ལ། དེ་དག་བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་
ཡུལ། །ཞེས་བ་ནི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དག་སྟེ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམས་པར་བརྟགས་པར་
བྱ་ཞེས་པས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལ།
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བརྟགས་པར་ཡོད་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་འཛིན་པ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་འཛིན་ཅིང་རྣམ་
པར་བརྟགས་པས་སོ། །འཛིན་པའི་ངོ་བོས་ཞེས་བ་ནི་འཛིན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
ངོ་བོས་སོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འདི་ལ་ཡང་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དགུ་དགུའོ། །དེ་ལ་དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །ཤེས་
པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། །མི་མཐུན་སྤྱགས་དང་གཉེན་པོ་
དང་། །རང་གི་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། །བྱེད་པོ་དེས་བྱེད་འབྲས་བུ་
ལ། །འཇུག་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་
འདོད། །

ཅེས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་དེའི་བྱེད་པ་དང་བྱ་བའི་འབྲས་བྱུང་འོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་
བའི་དགུ་པོ་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྦྱུལ་པའི་སྒྲུང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྦྱ་མ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་
འབྱུང་བའི་ཀྱུ་རྩོལ་གྱི་རོ་བོར་རབ་དུ་བསྐྱགས་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་ན་དེ་ཡང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའོ།

རི་ལྟར་སེམས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་གང་
དུ་ཡང་འཇིན་པ་སོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ལ། ཀྱུ་རྩོལ་དུ་ནི་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་
དེ། རོན་དམ་པར་ནི་གཉི་ག་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྦྱ་མ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་མེད་པས་རི་ལྟར་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ལ།
མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །གཞན་དུ་ཞེས་པ་
ནི་གཞན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་
པས་དེའི་ཕྱིར་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་
པའོ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་ནི་
འགག་པ་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཇིན་པ་པོའི་སྟོར་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་འཇིན་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་རི་ལྟར་འདིར་ངོ་

བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་པོ་མེད་པའོ། །དེ་བས་ན་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ཅན་
ཡང་འཛིན་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གཟུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ་འདི་ཉིད་ནི་དམིགས་པས་གཟུང་
བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱོམ་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ་ནི་བོང་བྱའི་རྩ་
བཞེན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོ་མི་གཞུག་པའོ། །

ཆོས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཀུན་ཏུ་བགྲོད་པ་པོ་ནི་
བསྐྱེད་པའོ། །དཔེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་ཞེས་པ་ནི་
དཔེན་པ་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །རི་ལྷར་
ནི་མིན་པ་ཉིད་དེ། ཤེན་ཏུ་དཔེན་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་
ཤེས་པ་ནི་དེའི་རྣམ་པར་ཉོག་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་
ཡིན་ལོ། །དེ་ལྷར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའོ། །མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་རྣམ་པར་ཉོག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོར་
སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་གསུམ་འདི་ལ་མེད་ལ། དེའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཆུལ་གྱིས་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

འདི་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཟབ་མོ་ལ་ཞེས་པ་
ནི་གང་འདིའི་དོན་གཞན་གྱིས་དཔྱོད་པར་མི་རུས་པས་སོ། །དཀའ་བ་བྱེད་པ་ནི་

གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་ཞུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་མངོན་
 སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སོ། །གསུངས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་
 མོ། །དཀའ་བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྒྲ་བ་སྟེ།
 ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱིར་དེའི་ཡང་ཐབས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་
 དེ་འདི་དེ་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། གང་ནི་ཐབ་མོའི་དོན་རྟོ། །

གང་འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྐྱགས་པས་སོ། །མི་ཞུས་
 པ་ནི་གཞོལ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱུག་སྟེ། མི་འགོང་བ་ནི་འདི་
 ལ་མོས་པ་འབྲིང་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །ཀུན་དུ་མི་ཞུས་པ་ནི་འདི་ལ་མོས་པ་ཆུང་
 དུར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཡིད་བྱིར་སྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མོས་པ་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་བའོ། །མི་དངང་བ་ནི་འདི་རྣམས་གཏོང་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀུན་དུ་
 མི་སྐྱག་པ་ནི་གཏོང་བར་མི་བྱེད་པའོ། །ཀུན་དུ་སྐྱག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བ་
 ནི་རྒྱན་དུ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཉིད་ལ་གང་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཤིན་དུ་
 དགའ་བར་འགྱུར་བས། དེས་འདི་ལ་སྦྱོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་རྟོགས་ཏེ། འདིར་རོ་
 བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དགུ་རྣམས་ནི་འབྲུག་པའི་སྟོགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚོགས་དེ་
 རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པའོ། །

དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རང་གིས་བསམ་པ་སྟེ། བདག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་དེའི་ལམ་གྱིས་ཞེས་པ་

སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བདག་གིས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ཞེས་པས་གང་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དེའི་ཤེས་པ་འོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་པས་ནི་གསུམ་དུ་རྫོང་པ་སྟེ། བདག་གིས་སྟོང་པས་བདག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་ཉི་བཤམ། བདག་གིས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་དག་ནི་བསྐངས་སོ་ཞེས་པ་དག་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་བཙའ་ལྟན་འདས་ཅི་ལྟར་ན་སེམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་རྣམས་སོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉི་ཞེས་པ་དང་རིང་ཞེས་པ་དང་གང་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་སྟེ། འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེའི་རིགས་ཀྱང་དོན་བཞེན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བདག་ལ་ལམ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འོ། །ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་ལ་འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་འདུས་པ་སྒྱུ་མའི་སྦྱེས་བུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞེན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ་ཞེས་པ་འོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤང་བརྟན་ནི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱིས་ཏེ། རྩམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཀྱི་སྤང་བརྟན་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་

པ་བསྐྱེལ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ཉེ་བ་དང་རིང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྐྱོངས་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
 པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། སྤྲུལ་པས་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་བྱ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་
 ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དེའི་
 བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤིང་གི་
 སྤྲེས་བྲུས་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེལ་ས་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
 པར་མི་བྱེད་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བྱ་བའི་འབྲས་བུའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་ལེ་བྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་
 རྒྱག་པའོ། །

གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་
 ལས།

མིད་དང་ཞི་བར་ལྟར་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མིན་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཡོངས་
 ལུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་དང་། །གཞན་གྱི་
 རྟེན་གྱིས་འགོ་བ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། །ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་
 ཆོགས་ཉིད། །གནས་དང་འཇུག་ལ་སྐྱོངས་པ་དང་། །རྗེས་ལ་འགོ་

ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ནི། །སྟོག་པའི་སྟོགས་
ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་བྱུང། །

ཞེས་ཏེ་རྟོགས་པ་དམན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རབ་ཏུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བས་སྟོག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལས་བྱུང་བས་དེ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་གཉེན་པོའི་
སྟོགས་རྣམས་བརྗོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་བསྒྲིག་པས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་
རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་སྟོང་པོའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལྡན་པས་གཟེངས་བསྟོད་
པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་འདི་གཉི་ག་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་
པས་དེ་རྣམས་ལ་སྟོད་པས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བྱུང་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
དོན་དུ་གཉི་ག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་འདིར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་
སྟེ། གཞན་དུ་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ནི་འཁོར་བར་སྤྱང་བའམ། གང་ཟག་ལ་
བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བསྐྱུགས་པ་ནི་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་
པ་ནི་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐབས་ནི་སྟོང་པོ་སྟེ་ལས་
དང་ཆོས་དང་བསྟོད་བྱ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་
རྟོ། །བསྒྲིག་པས་ནི་སྟོང་པོ་མ་ཡིན་པ་མི་དགའ་བ་ཉིད་དོ། །འདིར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་

པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 བ་དང་བཅས་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་པོས་
 ལམ་ཏུ་ལག་པར་མཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ།
 གཞན་ཏུ་ན་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དུག་བྲ་བ་ནི་གང་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་མཐའ་དག་
 སྟེ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེད་ཏུ་བྲ་བ་ལ་མི་སྟོག་པས་མངོན་
 པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཅེས་པ་ནི་
 གཉིས་ཆར་གྱིས་བདག་མེད་པར་རིག་པ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་མོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་
 གཉེན་པོ་ལ་དེ་ལ་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེའི་དེ་
 ལ་བདུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འགྲོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གོ་ཆ་མ་
 བྲས་པའི་འཐབ་མོ་པ་ལ་པ་རོལ་འཐབ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་
 ཀྱི་རྣམ་པར་མ་ཆང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། དེ་
 ཡང་གཙོ་བོ་དེས་འཁོར་བ་དང་སྤང་བ་ལས་འདས་པ་དག་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་མི་ལྟུང་ལ། དེ་
 ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་ཏུ་
 མི་བྱེད་ནས། གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ན་ནི་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་

མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
འགོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །འདིས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འཆད་པར་
འགྱུར་བས་སོ། །རི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བས་མི་འཇུག་པ་
སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །རི་ལྟར་དེ་
ལས་མི་ལྟོག་ན་གང་དེ་སྲིད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་དེ་ལས་ལྟོག་པ་
མེད་དེ། དེའི་དོན་ཉིད་དུ་དེ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིག་ཤོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་ལྟོག་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བྲན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ཁྱུང་ཆེན་པོར་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་
མཆོ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགོ་ཞིང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། དེ་ནས་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གོ་ཆ་བགོས་པ་
ཞེས་པ་འདིས་ནི་བྱ་བར་དགའ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
བྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་གོ་ཆར་བྱ་བ་སྟེ།
འདི་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་གཞན་པས་རང་དང་གཞན་དག་གི་དོན་
བྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་གང་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པས་བདག་ཉིད་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དུ་གོ་ཆ་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཉི་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

སྒྲ་ཆོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་
རྣམས་འདོད་པའི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གདུལ་བར་བྱ་བ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདུལ་

བར་རིགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་གིས་དཀའ་བ་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དེ་བཞིན་
 ཏུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་ཆོས་མ་ཐུན་པས་
 སོ། །ནམ་མཁས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ནམས་དང་རི་ལྟར་ཅོད་ན།
 གསུངས་པ་ནི། འདི་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་གིས་གདུལ་
 བར་འདོད་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞེས་
 བཤོ། །འཐབ་པ་སྟེ་ཅོད་པའོ། །

རི་ལྟར་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་གདུལ་བ་ཡང་དེའི་ཕྱིན་ཏུ་
 དཀའ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་དང་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཏུ་བཞུ་བར་བྱའོ། །གང་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་རུས་པར་འགྱུར་
 བ་ནི་ཁྱེའ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཏུ་དཀའ་བར་
 འགྱུར་ནས་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པས་ནི་གང་གིས་གང་ཏུ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ལན་ནི།
 སེམས་ཅན་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དབེན་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་གཉེན་པོའོ། །སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་དང་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་ལ་
 མེད་པའི་རོ་གཅིག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྣ་ཆོགས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་ལྟར་ལྟའི་བྱ་དག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྱེའ་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གནས་པ་
 དང་འཇུག་པ་དག་ལ་མི་ཆོངས་པར་འགྱུར་བ་ལ། གང་གིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་
 གང་ཏུ་གནས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཡང་དག་

པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་ལ་དེས་ཀྱན་ཏུ་མི་
 རྫོངས་པས་གང་གི་བྱང་ཆུབ་པས་དེས་བསྐྱོད་པ་བྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པར་
 བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་འགྲོ་བ་དང་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་
 སྐབས་ནི་རང་ལ་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་ལ། དེས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པ་ལྟ་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཉིད་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་
 ཞེས་པས་ནི་གཉེན་པོའོ། །

མི་མཁས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་ནས་དང་དྲུག་པ་སྟོས་པ་མེད་པ་ལ་
 དེའི་གནས་པ་དང་འཇུག་པ་དག་ཏུ་མ་དེས་པ་ནི་གནས་པ་དང་འཇུག་པ་ལ་
 རྫོངས་པའི་རྟོག་པ་ལ། གང་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ལ་སྟོན་ཏུ་སྟོན་ཅེས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །ཡུལ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ལྟ་ནས་ལ་སྟོན་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་ཡུལ་ཞིབ་སའི་བྱིར་རྗེས་ལ་དྲུག་པའོ་
 ཞེས་པ་ནི་རྗེས་ལ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན་བཅས་ལས།

འཇིན་དང་སོ་སོར་སྦྱད་པ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་
 བློ། །གསུམ་ཆར་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། །གནས་དང་མཛོན་པར་ཞེན་
 བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོར་བརྟགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་དང་ནི་
 གཉེན་པོ་དང་། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་པ། །འཇིན་པ་པོ་
 དང་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་པོ་གཞན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འཇིན་པར་བྱེད་ཅིང་ཅུང་ཟད་སོས་པར་བྱེད་དོ་

ཞེས་པ་ནི་འཛིན་པ་དང་སོ་སོར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། དེ་ཡང་འཛིན་པར་
མི་བྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །འཛིན་པར་འགྱུར་པ་
ཉིད་དུ་ཆོས་དེ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་
བཅས་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། འདིར་ཁམས་
གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །ཁམས་གསུམ་ལ་
གནས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་
འདིར་གང་དུ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །བདེན་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་འོ། །རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ལ་འདི་ལ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་
གཉེན་པོ་འོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནས་ཇི་སྟེན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་
བྱེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་དེ་ཡང་
འདིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །

ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དེས་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྱིར་སྤྱོད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་
ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་ནི་རྩལ་ཟད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་

སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་ལ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པར་རི་ལྟར་འདོད་པར་འབྲོ་བ་དེ་ལས་ཉམས་
 པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པར་འབྲོ་བ་
 ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་དེ་ཡང་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་
 པོའོ། །

ད་ཀྱི་བ་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ་འདིར་ནི་སྤྱན་
 མོང་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་འཛིན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་
 གསུངས་པ་ནི། དེ་རྣམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཁྱེན་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་བཙུངས་
 ལྡན་འདས་ལ་མི་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་མེད་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ནི་འཛིན་ཉེན་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་སྟེ།
 དེ་རྒྱ་གང་གིས་ན་ཞུམ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་པ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི་
 དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི་རང་ཡང་མེད་ན་གང་དུ་
 ཞུམ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་བཙུངས་ལས།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ལམ་དང་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་
 དང་། །འགོག་དང་བཙས་པའི་སྟེ་བ་དང་། །དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་

དང་། །གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིག་པ་དང་། །དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་
མེད་དག །ཕྱིར་ཚོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་དང་། །འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲིག་
གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་པོ་བ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དགུ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་སྤང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དུག་པ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡིང་རྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་བྱེད་ནས་ཇི་ལྟར་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་དུག་པས་ལྷ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་
དུག་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་བ་པོ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ། དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་
ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ནི་དུག་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་
གཉེན་པོ་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་མེད་པ་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ཆོས་ཉིད་ཆོད་མར་བྱས་ན་འདི་རྣམས་གང་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགག་
པ་པོ་ནི་དེའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྣམ་

བར་རྟོག་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
བ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་བར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པས་ཆོས་
རྣམས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་བར་བྱའོ་སྟེ་མ་པ་ནི་གནས་ཀྱི་
རྣམ་པ་རྟོག་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འདོད་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་
ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ། དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་
གཉེར་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དུག་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ་རྒྱ་མཚོ་ལ་རེན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་བཞིན་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་
བས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ། དུག་པ་མེད་ན་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ནི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ན་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
མེད་ལ། འོན་ཀྱང་གང་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟར་དགོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་
པོ་དུག་པ་མེད་ན་རྒྱུར་མི་འགྱུར། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་
བར་དུ་དགོངས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་འདི་རྣམས་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་འདིར་ནི་སྤྱིའི་

བརྟགས་པར་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། ཡང་མི་བགྱིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་བདག་དང་བརྟགས་པའི་ཡང་ལ་ཡུལ་གྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞུམ་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ནི་སེམས་ཀྱིས་ལ། གང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །འདི་ཉིད་ནི་གཉེན་པོ་གསུངས་པའོ། །མ་མཆིས་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་ཞེས་པ་ནི་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའོ། །

འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་གསུངས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་ནི་གཞུང་རོ། །བཤད་པ་ནི་དོན་རྟོ། །བསྟན་པ་ནི་བྱད་པར་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་སྤྱང་པོར་གསུངས་པའོ། །ཞུམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་དམན་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །བག་མི་ཆ་བ་ནི་དུབ་པས་སོ། །བག་ཆ་བ་དང་མི་ལྟན་པས་ནི་རྒྱད་ལ་དུབ་པས་སོ། །ཀུན་ཏུ་མི་ཞུམ་པ་ནི་སེམས་སྤྲད་ནས་སོ། །ཡང་དག་པར་མི་ཞུམ་པ་ནི་རྒྱད་དེ་དམན་པས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཁ་ཕྱིར་བསྟུས་པར་རོ། །བཙུང་ཞིང་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡང་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་བྱེད་པའོ། །མི་དང་བ་ནི་སྐྱག་པ་ལ་ཉེ་བར་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་མི་སྐྱག་པས་སོ། །ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་

ཕན་ཡོན་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་བྱད་པར་སྐྱེད་
བའོ། །དགོངས་པ་ནི་བློ་བས་སོ། །མིང་ནི་འདུ་ཤེས་པའོ། །རུས་ནི་བླ་མ་ལ་
སོགས་པའོ། །སྟོབས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་སོ། །བསྐྱེད་
པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱད་པར་དུ་འབགས་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །

གཟུགས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་སོ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་
དགའ་བ་འབྱུང་བས་སོ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ། །ཆགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བར་དམིགས་པ་
རྣམས་སོ། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་
གནས་སྐབས་འདོད་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་ནི་གང་དུ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་དང་
ཡང་བྲལ་བ་དེ་ཉེ་བར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་རིགས་པ་ནི་དེའི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞིན་
ཀུན་རྗེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་བྱིར་ལ། ཀུན་
དུ་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
བའོ། །

དེ་ལ་གང་གིས་འདི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རེ་ཞིག་
དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་གཟུང་དུ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །གང་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཛོམས་

བའོ། །བརྒྱམས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱས་བའོ། །ཆོས་གསུངས་པ་ནི་རིགས་པར་སྤྱོད་
བའོ། །ཆོས་ཀྱི་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་མོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་ནི་དབེན་པ་སྟེ་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་དེ་གནས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་
སྟེ་དེ་ལ་གནས་པའི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལེ་བྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་བའོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་
པ་ནི་དེས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་ཐོབ་པ་པོར་རིགས་པས་དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་
རྒྱ་གསུམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་ཀུན་སྟོན་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་
དང་། །དེ་ཐོབ་པར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆོན་
ཉིད་དོ། །

ཞེས་ཏེ་དེས་བྱང་ཆུབ་ནི་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་ན་གནས་པས་ཐོབ་པ་སྟེ། དེའི་
རྗེས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
གཞན་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་ཡོངས་སུ་གཏད་པས་བསོད་ནམས་མང་པོའི་ཞེས་པ་
སྟེ། འདིར་མོད་ལས་དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མེ་རྟོག་བཟུམས་པ་ཞེས་བྱ་
བར་ལུང་བསྟན་པས་གཞན་དུ་འདིར་བྱང་པར་དུ་འབགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཞེས་པ་མཆོན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ཆོ་དང་
དམ་པའི་ཆོས་དག་ནི་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །གནས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་

བཞིན་དེས་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་དང་པོའོ། །གང་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། སེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གསུམ་པོའོ། །གང་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི། གང་འདི་ཐོས་
པ་ཉིད་ན་སོ་སོར་སྦྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུངས་པ་ནི། སྦྱོང་
བར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བར་རོ། །འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་
གཏོང་བར་རོ། །

འབྲུག་པར་ནི་དེ་ཉིད་ལ་འབྲུགས་པར་རོ། །འཛིགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་སྤྲས་
ནས་གཞག་པའོ། །སྦྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་སྦྱང་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱགས་པས་
སོ། །འགོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞོད་པའི་ཆོག་བརྟོད་
པས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདུན་པའོ། །ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ནི་གཉེར་གཏད་
པའོ། །རྗེས་སུ་གཏད་པ་ནི་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན་གྱིས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཡོངས་
སུ་གཏད་པའོ། །ཡི་གེ་ཀུན་ཏུ་འདུས་པ་ནི་ཡི་གེའི་ཆོགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྦྱང་བསྐྱང་བའོ། །དེ་བས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གཏད་པ་
གཉིས་པའོ། །ཆུད་གཟན་པར་བྱས་པ་ནི་སྦྱོར་བར་བྱས་པའོ། །སྦྱར་ཏུ་བྲན་པ་མེད་
པ་ནི་བཏང་བའོ། །བྲན་པར་མ་རྩས་པ་ནི་བྱིར་བརྟོད་པའོ། །ཉེས་པ་ནི་ཉེས་པར་
བྱེད་པར་རོ། །བསྟན་བཀུར་བྱས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་བྱས་པ་ནི་མགུ་
བའོ། །ཡུན་ནི་ས་བོན་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ས་བོན་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སོ། །འབྲིན་པ་ནི་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུང་བར་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱང་བསྐྱང་བ་ལ། དེ་ལྟ་

བས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཏད་པ་གསུམ་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་ནི་
ལེགས་པར་བཏོན་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ་འདི་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ནི་
མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་པའོ། །

དགེ་བར་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་འདོད་པས་སོ། །རེག་པར་གནས་པ་ནི་དེ་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་སོ། །ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །བསྐྱེད་པའམ། དེ་བས་ལྷག་པ་ནི་གལ་ཏེ་མང་བར་འདོད་
པར་གྱུར་པའོ། །གང་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་བས་ན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གཏད་པ་བཞེ་བ་སྟེ། ལན་བཞེར་ཞེས་པས་ནི་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་གསུངས་པ་ཐུན་མོང་
དུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏད་པར་བྱ་
བ་དང་ཀུན་ཏུ་གཏད་པ་དག་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞེར་ཡོངས་སུ་
གཏད་པར་ནི་རྒྱ་གཉིས་པ་ལ། ཀུན་དགའ་ལོ་འདི་དག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
སྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ལ། དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་
གོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་དུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག་གོ། །

ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅམ་དང་རྩ་ཆོད་དང་དབྱ་གུས་དེ་ལྟར་བསོད་
ནམས་མང་པོ་སྐྱེད་པ་ནི་རྒྱ་གསུམ་པའོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་
མཚོ་ལྷ་བྱ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་བྱིར་རོ། །ཟབ་མོ་ཉིད་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་

པའོ། །ཆགས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། རྟོགས་པ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དོ། །ཆད་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །ཉེས་པ་ཟད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་
ཉེས་པ་ཟད་པའོ། །མཐའ་ནི་གྲངས་ངེས་པའོ། །ཆད་ཆད་པ་ནི་ཆད་ཀྱིས་ཡོངས་
སྲ་བཅད་པའོ། །གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་དམིགས་སྲ་མེད་པས་སོ། །

ཟད་པ་ནི་སྤྱི་བའོ། །ཡོངས་སྲ་ཟད་པ་ནི་དངོས་པོའོ། །ནམ་མཁའ་ཟད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེས་ན་
དེ་རྣམས་དམིགས་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱན་
བ་ཡང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ནི་མངོན་སྲུང་དུ་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟད་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་
ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའོ། །བར་དུ་སྐྱེས་ནས་གནས་པའོ། །མ་འདྲེས་པ་ནི་གཞན་
དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཆོས་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱན་དུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བ་མཐོང་བས་སོ། །རྟག་པ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའོ། །

བརྟན་པ་ནི་གནས་པ་སྟེ། མ་སྐྱེས་ཤིང་རྟག་དུ་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་
པ་ནི་ཐ་མ་མེད་ཅིང་སྐྱེས་ནས་ཡོད་པའོ། །ཡོངས་སྲ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི་ཆོས་
ཅན་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་ངོ་བོས་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་
པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་འཇིན་པ་པོའི་འཇིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

ནམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་བརྗོད་དོ། །འདིར་བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཟད་
མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག། །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ་དེ་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། ཟད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མེད་
པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཏན་དུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་གཞན་མི་སྲིད་པས་འདི་ཉིད་
མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་ཟད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནམས་ལ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་
བཅོས་ལས།

འགག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་
ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། །སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་
ཐོབ། །

ཅེས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གང་
ལ་ཡང་ཟད་པ་འཕམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མེད་ལ། རིགས་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ་བྱེ་བྲག་གོ་
།དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདེན་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་འདིར་མེད་པས་ཅི་ཞིག་ཟད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་
པའི་རྒྱ་ཟད་ཅིང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཉི་བར་བསྟན་པའོ། །གང་ཞིག་གིས་གཟུང་
བ་དང་འཇོན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །རང་རིག་དོན་དམ་པ་ལ་

ཡོད་ཅེས་བ་མངོན་བར་ཞེན་བར་བྱེད་བ་དང་། གང་ཡང་ཕྱང་པོ་ལྔ་རྒྱུ་ས་དོན་
དམ་བར་ཡོད་ཅེས་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཆོས་རྒྱུ་ས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་བ་ཡི། །སྤྱི་བ་
བ་ཟད་བར་འདོད་བ་ཡི། །སྟོན་བས་གཞན་དུ་བརྗོད་བ་གང་། །འདི་
ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་བཅིས། །འདི་ལ་བསལ་བ་གང་ཡང་
མེད། །གཞག་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་
ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་བ་རྒྱུ་ས་བར་གྲོལ། །

ཞེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྤྱི་ཡིས་རྒྱུ་ས་བར་སྟོན་པའོ། །དངོས་པོ་ལ་མངོན་
བར་ཞེན་བ་མ་སྤངས་བས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་སྟོང་ཞེས་བ་ནི་ངོ་མཆར་བ་སྟེ།
མི་མ་ཐུན་པའི་ཚུགས་དང་གཉེན་པོ་དག་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་
གཞག་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱུ་ས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བསལ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ནི་དེ་རྒྱུ་ས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྟོང་
བ་ཉིད་དེ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱུ་ས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གྱིས་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཡང་དག་བ་ལ། ཡང་དག་བ་ཉིད་གྱིས་བཟུ་བར་བྱ་སྟེ། གང་དུ་
ཡང་དག་བ་མཐོང་ན་ཉོན་མོངས་བ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་ལས་རྒྱུ་ས་བར་གྲོལ་
བར་འགྱུར་བའོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྒྱུ་ས་མཐོང་བ་ནི་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཚུགས་སོ། །དེ་རྒྱུ་ས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ནི་གཉེན་པོའོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྤྱི་མའི་སྤང་པོས་གཞན་སྤྱི་མའི་སྤང་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་བཞེན་བྱེན་ཅི་ལོག་

བསྒྲིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡང་ཞར་ལ་བཤད་ལ། རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྤོང་ལ། དེའི་ཕྱིར་ནི་མཐོང་
བའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ལ་སྤོང་བར་བྱ་བའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་དུག་བསྐྱོམ་པས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་འགྲེལ་
རྟོ། །ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་རེ་རེ་ལ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཏེ། བདེན་པ་རེ་རེས་ཀྱང་
དུག་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་བའོ། །འདིར་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་དུག་པོ་ཉིད་ནི་དུག་ཅར་མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ། འདིའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་མ་འདིར་བཤད་ལ། དུམ་ཆེན་མོ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
པ་སྟེ། འདིར་བསྐྱུན་བཅོས་ལས།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་དེ་རྣམས་གཅིག་བསྐྱུས་
པ། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོང་བ་ཡིས། །བསྐྱུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་
བའི་ལམ། །

ཞེས་ཏེ། གཅིག་ཉིད་ནི་གཅིག་ཅིག་སྟེ། རོན་དེའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
པོའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། རང་
ཉིད་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་པན་ཚུན་གཅིག་ཅིག་གིས་བསྐྱུས་ནས་ཉེ་
བར་གནས་པ་ནི་འདིར་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ལམ་

ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། བཅུ་དྲུག་
 རྣམས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ལུས་བར་མ་ལས། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 ཞེས་པ་ནས་ངི་སྟོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

དེའི་བྱིར་ན་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བསྐྱས་པ་པོ་ཞེས་སྟེ།
 བའི་སང་གོ་བཟང་པོ་ལ་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདིར་ནི་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག་
 རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོ་ནས་སྤངས་པའི་བྱིར་
 རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འདིར་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱིངས་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་དེ་དག་
 བཟོད་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་
 ཐབས་ཏེ་སང་གའི་རྣམ་པར་བསྐྱིངས་པ་དང་ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །

མཁས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་དང་
 ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པ་ལས་རྣམ་པར་བལྟ་བ་སྟེ། མ་དེག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
 ཅེས་པ་ནས་ངི་སྟོན་དུ་སྟེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཀྱི་དང་ཐུང་ན་དང་སྟུག་བསྐྱལ་བ་
 དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ལུགས་

ལས་འབྱུང་བ་ལ། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་
དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འགག་པར་འབྱུང་བ་ནི་ལུགས་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །

དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་གྱི་དགུ་ལ་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འབྱུང་ལ།
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་ནས་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་དགུ་ལ་ལུགས་ལས་བརྒྱུག་པས་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ།
ཐོད་རྒྱལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ལུགས་ནས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདྲ་ཤེས་
མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་
ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་དང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་
དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་པ་ལ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་པ་ལ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་
པ་ལ་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་པ་ལའོ། །

དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ལའོ། །དེ་ལས་
འགོག་པ་ལས་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་

བའི་སེམས་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་
ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ནས་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་
ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལས་ནས་
མཐའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་
ལས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལའོ། །

དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་
ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་བ་
ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལའོ། །དེ་ལས་མཉམ་བར་མ་བཞག་བ་ལའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནས་འགྲོ་བ་ནས་
གནས་རྒྱ་ལ་གཉིས་བ་ལ་བཅུ་བདུན་འོང་བ་ལ་བཅུ་བརྒྱད་དེ། འཕགས་པའི་
དགོངས་བ་འདི་ལས་གཞན་དུ་སེང་གི་བཟང་པོས་རྣམ་བར་གཞག་བ་ནི་རིགས་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས།

དེ་ནས་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་
ནས། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་
ལ་རྟོག་བར་བྱེད། །འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དགུར། རྣམ་བ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། འདོད་བར་གཏོགས་
པའི་རྣམ་བར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆོམས་བཟུང་
ནས། ཁོད་ཀྱིས་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་པས། གཅིག་དང་གཉིས་

གསུམ་བཞི་དང་ལ། །བྱུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཞུལ་
ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་མཉམ་འགྲོ། །

ཞེས་ཏེ། དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་རིམ་གྱིས་
སོང་ནས། ཡང་གཅིག་ལ་སོགས་པར་རིམ་པ་ལས་བརྒྱུག་ནས་འགོག་པ་དང་
བཅས་པར་བྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་བརྒྱད་པོ་ལ་བགྲོད་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་
འགྲོ་བའོ། །དེ་རྗེས་ལ་འདོད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
མཆམས་སུ་བགྲོད་བྱར་བྱས་ནས་འོང་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་ཞེས་པ་སྟེ།
མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལས་མཉམ་པར་བཞག་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་
ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རི་ལྟར་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་འཕོས་པས་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་ཞེས་
པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གང་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་
པས་དེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། རྩང་ཞིག་བསམ་
གཏན་གྱི་བདེ་བས་ང་རྒྱལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ལ། གཟུགས་མེད་
པར་ནི་ཐར་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་ཅན་གྱི་འོ་ཞེས་པ་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་གལ་ཏེ་
བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཚན་བཞི་བཅད་པར་འགྱུར་བ་

སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ནི། འདྲིར་བྲགས་ཀྱིས་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེར་གསུངས་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལ་ཐོག་མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །བསྟངས་ལོངས་སྟུ་
མ་བཟུང་བ། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ལེགས་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །སྦྱོར་བའི་
རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པའོ། །རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐོག་མའི་ཤེས་
བྱ་ལ་འཇུག་པའི་འོར་ཡིན་པས་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ལ་
མྱོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་
པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ངེ་སྟོན་དུ་སྟོབས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ལོའི་ཞེས་པའོ། །མདོར་བསྡུས་པ་ལ་མྱོངས་པ་ནི་མདོར་བསྡུས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི་གང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་
ཅས་པ་སྟེ། མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་རྣམ་རྟོག་ །སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་རྟོག་ཅིག་པའི་བྱིར་
རོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་གང་ཡོངས་སྟུ་མ་བཟུང་བ་ལ་
དེ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་ངེ་སྟོན་དུ་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེས་འདི་ལྟར་ཞེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟར་བས་བདག་ཡོངས་སུ་མ་
བཟུང་བ་སྟེ། རང་གི་ཡུམ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བྲིན་གཙོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བཤོ། །ཡོན་ཏན་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་མེད་པ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་
བའི་དུས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གསུམ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་རྗེས་སུ་གསུངས་
པའོ་ཞེས་བཤོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་པོ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་
དང་། སྦྱོར་བ་དང་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྟོམ་པར་བྱེད་ཅེས་པས་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་ལེགས་པའི་ལམ་སྟེ། བྱང་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་། དབང་དུ་
གྱུར་པ་དང་སྟོང་ཞིང་སྟོང་པོ་མེད་པས་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་
མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པས་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་།
རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམ་པས་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤོ། །གཉིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་བཞེད་དེ། །སེམས་མི་སྦྱོད་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྦྱིང་པོ་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་དང་། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །རྟོགས་པའི་བྱང་

ལྷུ་ཡིད་མི་བྱེད། །བསྐྱོམ་དང་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་
ནི་བསྐྱོག་ཉིད་དང་། །རི་བཞིན་དོན་མིན་ཅམ་རྟོག་པ། །བསྐྱོམ་པའི་
ལས་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ་རི་ཅམ་དུ་སྐྱོད་པས་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞེས་པའི་འདྲི་བ་ནི་བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་དཔའ་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་ལ། ལམ་ནི་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་བ་ཉིད་ཅེས་པའོ། །རི་སྤྱིད་དུ་བྱང་ལྷུ་བ་སྐྱེད་
པའི་པར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་འདིའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། རི་ལྟར་འདིར་
སྐྱོད་པར་བྱ། མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ལྷུ་བ་སྐྱེད་
པའི་པར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་དག་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་རབ་དུ་རྣམ་པར་མི་འཛོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་སྐྱོད་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
རི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་མི་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་
པོའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ནི་རྣམ་པར་མི་འཇུག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ལྷུ་བ་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རི་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །མིན་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་དེ་ཅི་དམིགས་པ་མེད་པས་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ནི་
དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་

རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་མ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམས་པས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོམ་པ་མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། དེ་དག་གིས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །

དེ་རིམ་ལྟར་ན་དེས་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི། གཉེན་པོ་ལ་གང་གིས་གཞན་དུ་ཐོབ་པར་རྫོམ་ཞིང་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་རིམ་བཞིན་དོན་མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཆོན་གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་དང་། །ཆོས་བཏགས་པ་དང་
སྒྲིང་མིན་ཉིད། །ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །དངོས་པོར་
བྱེད་དང་ཐེག་པར་ནི། །གསུམ་དུ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དང་། །ཡོན་ནི་
དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྒྲིད་པ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པ་ལ། །འཛིན་པ་
དང་པོར་གཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉི་བར་མི་དམིགས་པས་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གསུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་རིམ་བྱིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་

ཀྱིས་སྟོང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་བཀག་ནས་མངོན་པར་
འདུ་མི་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་ལོ། །རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདིག་པའོ་ཞེས་པ་ནི། འདི་མི་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་
སྟོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ཆོས་རྣམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་དག་ལ་འདིར་སྟོང་བ་དེ་ཡང་
མི་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་མེད་པའོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ།
འདིའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཉེ་བར་དམིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཉེ་
བར་མི་དམིགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི། ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆགས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་
ཉིད་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོར་བས་ཉེ། འདིའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཉེ་བར་དམིགས་པས་འདིའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། རི་སྤྱིད་དུ་འདི་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་བྱས་ལ་དེ་ལ་འདིར་སྟོང་བར་བྱ་སྟེ། གང་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་མ་བྱས་པ་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ་ནི་
གཉེན་པོ་ལ། འདིའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་
བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་སྟོང་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

གལ་ཉེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་སྤྱལ་བ་ས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་ཐེག་བ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་
 བྱེད་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ནི་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་
 ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ལམ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཐེག་བ་གསུམ་ནི་དོན་དམ་
 པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཞེས་པ་ནི། ཐེག་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ཡོན་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་
 གྱང་མི་ཟད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤྱལ་བ་ལ་ཡང་སྟེ། གང་ཞིག་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དེ་ཉིད་སྤྱལ་བའི་ཡང་སྟེ། འདིའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་གཤེན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱལ་བ་ལྟ་བུ་ནི་རི་ལྟར་དེའི་ཡོན་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་
 ནི་ཡོན་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། སྟོན་པ་ནི་སྤྲིན་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ལ། དེའི་རྣམ་པར་
 འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལས་འབྲེད་པ་སྟེ། འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་སྤྱལ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་རྣམས་རྣམ་པར་འཇུག་པར་
 ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པ་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དགུ་ཙམ་བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་བའི། །ཡུལ་ཅན་བསྐྱོར་པའི་ལམ་
 འགྲེལ་བ། །དེ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡི། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་
 པ་དགུ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་དག་གིས། །བདག་ཉིད་རི་
 བཞིན་སྤྲིན་རྣམ་གསུམ། །ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་

དང་། །མཚུངས་པར་ལྟན་དང་མི་ལྟན་དང་། །མི་མཉམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
ལ་སོགས་དང་། །གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོངས་པ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཐ་མར་བཞེད། །

ཅེས་ཏེ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དག་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ནི་གསུམ་དུ་ཀུན་རྫོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་འདིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་
ལ་ཀུན་རྫོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་
དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མི་
བྱེད་པ་དེས་ན་ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོངས་པའོ། །

གང་ཞེག་སྤྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་ཀྱང་ཤེས་ལ་
ལམ་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོངས་པའོ། །གང་ལ་གནས་ནས་ཞི་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པ་དེ་ནི་ཞི་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་བ་ལ་ཀུན་རྫོངས་པ་ལ། གང་ལ་ཡང་

མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་
པོ་ལོ། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཞི་བ་ལ་གང་
དུ་ཡང་མི་གནས་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ལོ། །

འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདི་
ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ལ་ཞེས་པ་འདིའི་མི་མ་སྟན་པའི་སྟོགས་ནི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནི་ལམ་གཞན་
དང་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་འདིའི་གཉེན་པོ་ལ། བདུད་དང་སྟུ་སྟེགས་དང་བྲེག་པ་གཞན་
གང་གིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་བྱིར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མི་
མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པའི་རྟོག་པ་ལོ། །སྟོན་པ་འདིས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་
ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྟུན་པར་བྱའོ་ཞེས་
པ་ནི་འདི་མི་མ་སྟན་པའི་སྟོགས་ཏེ་སྟུན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་པ་
སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རང་
བཞིན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་པན་པའམ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་

མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉི་ལྔ་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་
དང་གཉིས་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དེ་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །

འོ་ན་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྔ་ནས་སྤངས་པས་དེ་ལྟར་
ན་འདིར་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་བར་བསྟན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་གཉིད་རིང་པོར་ཞུགས་པའི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་གོགས་སྤེད་པ་པོའི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པའི་ས་བོན་ནི་བཙུ་བ་
ལ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མདོ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་དྲུག་པ་
དང་བདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་སྟོབས་རྒྱུད་ནས་བག་ལ་
ཉལ་ལས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཤེས་
བུའི་སྤྱི་བ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཅམ་ཉིད་ནས་ཉི་ལྔ་བར་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པ་དང་།
གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཤེས་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ།

དེ་ལྟར་ན་སྔོན་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
ངོ་མོའི་མ་རིག་པ་ནི་དེ་དང་འགལ་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་པའི་ཤེས་པས་སྤོང་ཞིང་དེའི་
ཀུན་ནས་སྤང་བའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་

རྟོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་ན་མ་དེག་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དེ་
ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་བསྟན་
ཏོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་གཞན་དུ་སོ་
སོར་སྐབ་པར་བྱེད། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་འདུན་པ་ནས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དགུ་པོ་རྣམས་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ཅེ་མོའི་
མཛོན་པར་རྫོགས་པ་ལས། སྒྲིབ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཉིད་ནི་མཐར་
བྱིས་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པའོ། །

ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་སྒྲིབ་པ་དང་གོ་རིམས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཛོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ། །ཅེ་
མོའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་པར་ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་རྟགས་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་
བ་དང་། བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
བྱོད་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ངོ་པོ་རྣམས་དང་། རབ་ཏུ་
དགའ་བའི་སའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་བཞིའི་མཛོན་པར་རྒྱ་རབ་
ཏུ་སྒྲོང་བའི་ངོ་པོར་ལྟོག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་ཞེས་པ་མཛོན་པར་

རྟོགས་པ་གཞན་དུ་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོར་ཡང་བཤད་ལ།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་འདིར་བཤད་ཅེ་ན་དང་པོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་མེད་ཅིང་གིན་ཏུ་བསྐྱབ་བ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ན་
 འདིའི་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་
 བོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་སྤང་བྱར་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་འདུལ་བར་བྱ་བ་
 རྟོགས་པ་འདོད་པ་མེད་པས་ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་སྤོང་བའི་དགོས་པ་མེད་དེ།
 བསྟོམ་པའི་ལམ་དུ་ནི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་བྱེ་མ་མེད་
 བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་བྲག་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་
 སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ལྟོག་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ལ། མི་
 གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་རྣམས་དང་
 གཞན་ཡང་བག་ཆགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལྟག་མ་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱེ་
 བྲག་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། དོ་རིམ་ལྟ་བུ་དང་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་མོ། །བྱེ་བྲག་གི་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གཅིག་པ་ནི་བསྟོམས་པས་བཟོད་པར་
 བྱ་བའི་ལམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་བཤད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདིར་རིམ་
 ལྟར་རིག་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །འདིར་བཤད་པའི་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་

གནས་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྲིའི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་
ཡང་ཚུ་རོལ་བ་ཡིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེས་བཤད་དེ། བཞི་པའི་
ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའོ་ཞེས་པ་དང་རྟོགས་པས་ན་རི་ལྟར་ན་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་ལྟར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་
ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ་ཞེས་པ་དང་།

རི་ལྟར་སྤྲིད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། གཉེན་པོ་དག་ནི་མཐོང་བ་དང་
བསྟོམ་པའི་ལམ་དག་གི་རྣམ་པ་བཞི་རྟོགས་པ་པོར་རྣམ་པར་བཤད་པས་ཀྱང་དེ་
རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཅིག་ཅིག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ན་
སྤྱི་བ་པ་དང་བུལ་བ་སྟེ། འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པ་སྦྱེས་པས་འདོད་པ་
དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པས་བསྐྱས་པར་སྦྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱས་པ་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་
པའི་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པོ་གང་འཛིག་རྟོན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
པའི་ཀུན་ཏུ་སྟོང་བ་ཅན་དེའི་འདིར་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་
ལ་དགོངས་པ་སྟེ།

རྣམ་པར་བཤད་པ་འདིའི་རྒྱས་པར་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ། གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ནི་

འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲོད་བ་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ནི་ཁམས་གོང་
མའི་འོ་ཞེས་པས་རི་ལྟར་ན་གཅིག་གིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤྲོད་སྟེ་ཞོག་ཅིག །སྐབས་
སུ་བབ་བ་བརྗོད་བ་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་ཞེས་པ་འདིའི་རྣམ་པར་འབེལ་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་མངོན་པར་
འདོད་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ནི་ཅི་ཞིག་འདིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པའོ། །

དེ་ལྟར་གྲུར་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྟོགས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་པའི་བཟོད་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་ན་ལས་
འདས་པ་ལྟར་བ་ནི་དོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། གུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
གི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པ་པོ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་གང་གིས་དེའི་གཉེན་པོ་
རྣམ་པ་བཞི་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པས་གཞན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
གང་དུ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ནི་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ།
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་སྤྲོད་བ་ལ་ལྟོས་པར་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོད་པའི་ཆོག་
ནི་རིགས་པོ་ཞེས་གསུངས་ལ།

དེའི་སུན་འབྲེན་པ་ནི་སྤྲ་ནས་ཀྱང་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་

བས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དགུ་ཉིད་དེ་དེ་ལ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་
བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆེན་པོ་དགུ་ལན་ཅིག་གིས་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་མིད་དུ་
རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་
ས་དགུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་
དགུའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བ་དེ་
ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་མ་ལུས་བས་སྒྲངས་པའི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
དགུ་པོ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་འགྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུར་མི་
འགྱུར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་བ་བཅོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་མེད་བར་འགྱུར་
རོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དགུ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་བསྐྱབས་པས་གཞོད་བར་འགྱུར་ཞིང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བྱ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བ་མེད་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་
ཟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བ་འདིག་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བས་ན། སྒོན་
བཤད་པས་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ་རྣམ་བཤད་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བ་
ལ་དགའ་བ་ལ་དོགས་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་ལ།

ཡམས་ནད་འདི་དག་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིངས་མོན་ནས་དབྱགས་

ཕྱིན་ལྟར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་བསྐྱབས་ཡོན་ཏན་ཕྱན་
 ཆོག་པ་ཀུན། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྩ་བོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཚོག་གིས་
 སྤྲོ་བ་ཡི། །སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་
 བྱེད། །

ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་འབངས་ཞིག་
 བཟོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱང་བོ་སྟེ། ཡུན་རིང་པོར་སྐྱོན་ཟད་པར་རབ་ཏུ་རྟེན་པ་
 བཞིན་དུ་བསྟོན་ནས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་སྤང་བའོ། །རྩ་བོ་ནི་ཆོག་པ་
 སོ། །དེའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕན་ཡོན་ལོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་
 ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཐ་མ་སྟེ། བྱེ་བྲག་དེ་གོང་མ་ནི་རྩོམ་ལྟ་བུ་དང་། བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་སྟེ། རི་མིད་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
 ཆོག་པ་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་
 ལས།

སྤྲོད་གསུམ་སྟེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་བྱ་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་པ་
 དང་། །བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་སྐྱོན་མེད་ལ། །བཀོད་པའི་དགོ་རྣམས་
 དཔེར་མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་བར་མེད་དེ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །དེ་ནི་
 རྣམ་པ་ཀུན་མཐུན་ཉིད། །

ཅེས་ཏེ་བར་ཆད་མེད་པ་ནི་གང་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་
 མེད་དེ། བར་མ་ཆོད་པའི་དགུའོ། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོར་

གསུངས་ལ་འདིར་ནི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
བསོད་ནམས་བྱེད་པ་བས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སེ་གོལ་དང་ཡུད་ཅམ་དུ་ཡང་
སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པར་ནི་ཀྱང་གིས་བརྗོད་དོ། །དོན་ཀྱན་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་གསུངས་
ལ། དེ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །བདག་པོ་བླན་པ་ཡིན་པར་
བཞེད། །རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་སྦྲ་རྣམས་བརྒྱད་མར་
ཆོལ། །

ཞེས་བསྟན་བཅས་ལས་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
རྣམས་སོ། །དམིགས་པ་དངོས་མེད་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བླན་པ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ལ། རྣམ་པ་ཞི་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷུ་བ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ལའོ། །རབ་ཏུ་སྦྲ་རྣམས་བརྒྱད་མར་ཆོལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཆོད་པ་སྟེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
བརྒྱུད་བར་འདོད་པས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཐབས་ལས་འབྱུང་བས་ཐབས་ཏེ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ། དེའི་མཁས་པ་ནི་ལོག་པར་བསྐྱབས་པ་
རྣམས་སེལ་བས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལའོ། །སྟོད་པར་བྱ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་མངོན་པར་

སྐྱབ་པས་སོ། །མངོན་པར་བསྐྱབས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱོམས་པ་རྣམས་
ལ་དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པས་ལོག་པར་བསྐྱབས་པ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །མངོན་པར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མྱོང་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའོ། །གང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་གང་གིས་
ནི་མཆོམས་སོ། །སྐལ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
པས་དགོངས་པའི་པན་ཡོན་གསུངས་ཀྱི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ངན་འཕྲོའམ་བདེ་འཕྲོ་མེད་དེ་བར་
ཆད་མེད་པར་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་སྟེ་ལྷག་མ་ནི་གོ་སྟའོ། །ལོག་པར་བསྐྱབས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །རྣམ་
ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་
དང་། །སྟོར་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །ཐབས་བཅས་སྐྱབ་
པའི་རྟོགས་པ་དང་། །བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །གཉེན་པོ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །མཆོན་ཉིད་དང་ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ། །འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟེན་ཅན། །རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས། །

ཞེས་ཏེ་རི་ལྟར་བཅུ་དྲུག་ན་གང་དུ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རང་གི་དོན་དུ་
སྟེ། དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །རི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཏེ།
 ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་བརྟགས་
 པ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་སྟེ། བལ་ཆེ་བ་ནི་གཉིན་པོ་གསུངས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 ཡུམ་ཆེན་མོ་ལས་དེ་ལ་དང་པོའི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པས་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་གང་གིས་
 བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་པས་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་ལན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་འཐད་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ལས་དང་པོ་
 བས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལན་ནི་སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་
 བདག་དང་སྦྱིན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པར་གཟུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟོན་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདིས་
 པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བའོ། །བདེན་པ་མཐོང་བས་
 དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་
 མེད་པར་ཀུན་དུ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ལན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མེད་པའོ་ཞེས་
 ཤེས་ན་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱེ་བྲག་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་
ཡང་གཞན་ནམ་ཞེས་པ་ནི་འདྲི་བ་ལ། ལན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉིད་དོན་དམ་པ་སྟེ། དེ་
དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཅིག་ཉིད་དོ། །

གང་དུ་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱིས། ཀྱན་རྫོབ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། སྟོང་བ་
ཉིད་ནི་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཕྱང་པོ་སྐྱུལ་བ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་
དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ།
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཞེས་
པའོ། །དོན་དམ་པར་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པའོ། །སྟོར་བ་དང་སྟོད་པས་འདིའི་ཚུལ་ལ་ཉེ་བར་
དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་གིས་གང་ལ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་
སྟོད་པ་ལ་ལན་ནི། སྐྱུལ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་གསུམ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་སྟོར་བ་པའོ། །གལ་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་པས་སངས་རྒྱས་ན་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་གིས་སོ། །དེ་
ནས་རྟོགས་བྱ་མེད་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་ཅི་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་
ཏེ། འདིའི་ལན་ནི་རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་བྱེད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་པའོ། །

ཡང་གསུངས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་

ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འི་རོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་པ་
 བེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། ཚྭ་པ་ཉིད་
 དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་གིས་མངོན་སུམ་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ།
 གཞན་ཡང་དེ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་མངོན་པར་
 སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་སྟེ། རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་དེ་བཞེན་ཉིད་
 དང་རོ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ལུས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱིབ་པ་དང་
 བཅས་པས་དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འདི་ལ་ཤེན་ཏུ་ཡོད་
 པས་སངས་རྒྱས་སོ། །

རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་པས་བྱང་སངས་རྒྱས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་དེ་ལྷ་བ་
 ལའོ། །འདིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་གཟུང་
 བ་དང་འཛིན་པས་གཟུང་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མ་
 བརྟགས་པ་ན་ཉམས་དགའ་པའི་རི་ལྷ་བ་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཆོག་ལའོ། །ཆོས་ནི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 རང་བཞེན་དོན་དམ་པའི་ཕྱིར་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་
 བས་རྣམས་པར་དག་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དགོན་མཆོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྟེ། གཙུ་བོ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། གང་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 བ་ནི་དེའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ། གཙུ་བོ་ཆོས་འདིའི་

ཡུལ་ཉིད་པས་ཀྱང་ཉེ་བར་བརྟགས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ནི་
 ལྟོང་བ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། ལྟོང་བ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འབྱུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
 ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་
 ནི། བྱང་ཆུབ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་
 མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སོ་ཞེས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ནི་རྟོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་
 བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡོད་
 བ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་དུ་མ་རིག་པས་
 དབེན་པའི་ངོ་བོ་སྟོབ་བརྟགས་པས་དེ་ལྟར་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཁོ་ན་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པ་སྟེ། བདེན་པ་ཉིད་དང་མི་བདེན་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །གཞན་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ།
 དེ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་

པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ལ། མ་རིག་པའི་
བག་ཆགས་ཟད་པས་དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་
སྟེ། འཕྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་རོ་གཅིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་བོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཡང་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་
བ་སྟེ། ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བས་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལས་ལ་སྟེ། རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་པ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པར་གཟུང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་
ཉིད་ཁོ་ན་ལོ། །འོན་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་
གཟུང་དུ་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་ནི་དེའི་དེ་རྣམས་དང་རང་རང་གིས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་
པས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གང་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་
དབྱེ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་རྟེ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཞེས་པ་རྗེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་བོ་ཞེས་པ་ནི་ལེག་པར་སྒྲུབ་པ་
ལ། བདེན་པས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་གི། །དོན་དམ་པ་ནི་
ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་པའི་ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་ཡོངས་

སྤྱད་ག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་གཏུག་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ལྟོག་པས་སྤྱེ་ནས་རྣམ་
པར་གཞག་པའོ། །

མ་དེག་པ་དང་བཅས་ནས་སྦྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་
པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པས་རང་དེག་པ་
ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པར་ཆད་མས་ངེས་པས་མ་བརྟགས་ཉམས་གཟུང་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་རང་དེག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་
བྱའོ། །མ་རྟོགས་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཅུང་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་ལྟན་པ་ལ་
ནི་གཞན་དུ་འདིར་ཅུང་ཞིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ཅུང་ཞིག་ནི་དངོས་པོ་འཁྱེས་ཏེ།
རྒྱ་ཆར་སྦྱོས་པས་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྫོག་ཅིག་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་
ཆོས་དགོན་མཆོག་ཅས་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གོ། །

འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ནི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ།
དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ཐམས་ཅད་དེའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པའི་ཕྱིར་དང་། མི་འབྲལ་བ་དང་མི་བྱེད་པ་དང་མི་འཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་གིས་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ལན་ནི་
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པ་བདུད་དང་བཅས་པའི་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་གཞིམ་དུ་མེད་ཅིང་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་དགེ་བ་

རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལའོ། །

ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་
ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་
གི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བཤད་ནས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་སྤིང་དུ་དམན་པའི་བྱང་
ཆུབ་དག་ལས་ཕྲོག་པ་མེད་དེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་མེད་
པས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལན་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོང་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་
པར་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་ཤིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྡོ་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ནི་ཐབས་ལ་
མཁས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །

རྟོགས་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ། ཐུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྟོགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པ་དང་། གཉི་གའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་བཀག་པས་དེ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ། ལན་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ།
གང་དུ་སྦྱོས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཞིའི་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཀྱི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལན་ནི། དེ་སྤྱིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་སྒྲོ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲོས་པ་མེད་དེ། གཉི་ག་ཡང་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་པའོ། །

འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ལམ་དེའི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་ནི། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གང་གིས་འབྲས་བྱ་ལ་རྣམ་པར་དགོད་པར་བྱ་བ་དེ་དེའི་ལ་རྣམ་པར་དགོད་དེ་སྤྱིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་སྟེ། རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་མི་གནས་ཤིང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལའོ། །

གལ་ཏེ་མི་མ་སྤྱན་པའི་སྒྲོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་འདུལ་བའི་ཆོས་འདུལ་བ་དེ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་དེ། དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྡན་པའམ་མི་ལྡན་པར་ཁས་སྒྲུབ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་ལན་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིན་ལ་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མཁོན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མཁོན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ལ་འདི་

ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདུལ་བ་སྟེ། གང་ཞིག་ལྷན་པ་དང་བཅས་པའི་རྟོག་པ་འདུལ་
བས་སོ་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་
དག་ལ་སྟེ། ཆོས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལོག་
བར་སྒྱུབ་པ་ལ། ལན་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞུག་པའི་
ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱ་ཞིང་མཚན་ཉིད་མེད་
པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། གང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་མ་སྐྱེས་
ཀྱང་རུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ནི་
མཚན་ཉིད་ལའོ། །

གལ་ཏེ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚན་
ཉིད་མེད་པས་ན་ངེ་ལྟར་དེ་ལྟར་དེ་རྣམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་རབ་འབྱོར་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་འདུ་ཤེས་པས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྒྲོམ་པ་མེད་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་བྱིར་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ལན་ནི་ཆོས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པའི་བསྒྲོམ་པ་དང་བཅས་པས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བསྒྲོམ་པ་སྟེ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་འགྱུར་བས། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞིང་།
དངོས་པོ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་

བའི་འདྲ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བཀག་བའི་སྤྱིར་ཏེ། འདྲ་ཤེས་ནི་སྒྲོས་པ་ལ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྟེ།
ལེ་ལུ་ཉི་ཤུ་བའི་སྤྱིར་སྤྱི་མ་ནས་བརྩམས་ནས་ཇི་སྤྱིར་དུ་ལེ་ལུ་སྤྱིར་དང་དགྲ་
ནམས་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་བར་རྟོགས་པ་སྟེ་ལྔ་པའོ། །

མེ་རྟོག་བཀྲམ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་
སྐབས་སུ་ལེ་ལུ་འདྲར་ལུང་བསྟན་པ་སྟེ། འདྲར་དེས་ཉི་བར་མཆོན་བའི་
ལེ་ལུ་འོ། །འབགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་པ་
གནད་ཀྱི་སྒྲ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཆེན་པོ་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་
བས་མཛད་པ་ལས་ལེ་ལུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བརྒྱད་པའོ། །

སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དྲན་དང་
ཆོས། །དངོས་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། །མཐར་གྱིས་བ་ཡི་བྱ་བར་
བཞེད། །

བྱ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་འོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ཉོ། །འདིར་གསུངས་པ་ནི།
གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ནི་འཆད་བར་འགྱུར་བའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐར་གྱིས་བའི་བྱ་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་གོ། །ཆོས་ནི་འདི་ལྟར་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་ནི་དེ་ཉིད་
དོ། །

ཆགས་པ་མེད་པ་ནི་གོགས་མེད་པ་ཉིད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་མཐར་གྱིས་བྱ་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ནས་སྦྱིན་
བའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་དག་བར་ལེན་
དུ་གཞུག་སྟེ། སྦྱིན་པ་དེས་ཀྱང་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་སྦྱིན་
བར་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་སྦྱོལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱ་བ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་མཐར་གྱིས་བའི་བྱ་བའོ། །

དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱང་
དྲུག་ཅན་མཐར་གྱིས་བྱ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་པ་

དུག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་དབྱེར་མི་
 བྱེད་པས་ཉིད་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་བ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་།
 གཞན་ཡང་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་
 ཐར་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྡན་འདས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། རོན་དམ་པར་ནི་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་བྲན་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 སྟོན་པ་ན་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ངེ་སྲིད་དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །གང་འདིར་བཙུག་
 ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་བརྒྱད་རྣམས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །

དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ཉིད་ན། མ་ཉམས་ཤིང་

སྒྲིན་མེད་ལ་མ་འདྲེས་ཤིང་ལྟོད་མ་ཞུགས་པ། གཞན་དུ་རྟོག་པར་མ་གྱུར་ཅིང་འདྲ་
འདྲར་མ་སོང་བ་ལ་སྤྲད་པའི་མཁས་པས་བསྡུགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཐེས་མཁུ་བྱ་བའོ། །

དེ་ལ་མ་ཉམས་པ་ནི་མི་འཕྲ་བ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་མང་པོ་ལས་མ་འདས་
པའོ། །སྒྲིན་མེད་པ་ནི་ངེ་ལྟར་སྒྲངས་པ་ལ་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འདའ་བའོ། མ་འདྲེས་
པ་ནི་སྤྲིད་པའི་སྒྲིད་པ་བྱིར་མ་བསྐྱོས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟོད་མ་ཞུགས་པ་ནི་མི་དགེ་
བ་ཉིད་དང་འདྲེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྟན་པ་གང་དེ་རྟོག་པར་མ་གྱུར་པ་སྟེ། མེད་པ་ལེན་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཐར་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པའི་སེམས་པས་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲིད་པ་ན་ཟང་ཟེང་དང་
ཆོས་ཏེ་བདག་གི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གྱུར་གཏོང་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་
རྟོག་པ་ཐེས་མཁུ་བྱ་བའོ། །

གང་དེ་རྟོན་དུ་ཞུགས་པ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་རྣམས་འི་སྤྲིད་དུ་
གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྦྱེས་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་པས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་

ནི་ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བྲག་པོ་རྣམས་ནི་མཐར་
གྱིས་པའི་བྲ་བ་བྲག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རང་
གི་མཆོད་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཏེ། སྤང་བོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནས་རི་སྤྲོད་དུ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། དེ་
རྣམས་འབྱུང་བ་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མང་དུ་བྱུང་
བར་ཤེས་པས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་བྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོང་བས་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་
པ་ནས་ཉེ་བར་བབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་
པར་སྒོམ་པས་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནས་རི་སྤྲོད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་བྱུང་ཆུབ་པ་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བར་
བྱེད་ཅིང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་
སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་པ་
སྟེ་མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་བྲ་བ་བཅུ་གསུམ་མོ། །འདིའི་གང་གི་ཁྲུག་ཀ་ནི་རང་བཞིན་
ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ཤིང་། ལན་ནི། རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ་པར་བརྗོད་པར་བྲ་སྟེ། གལ་
ཏེ་རོ་བོ་ཉིད་སྦོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
ན། དེ་ན་ནི་དེ་བསྒྲོམ་པ་དོན་མེད་དོ། །

རི་བོང་གི་དུ་བསྒྲོམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྲུག་ཀ་ལ། ལན་གསུམ་པ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ། འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དེ་མཉམ་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་
པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱར་
འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་ན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ངོ་ན་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་
ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཟུང་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྲུག་ཀ་ལ། ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་བདག་ཉིད་རྟག་པ་གཅིག་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རིག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པ་སྟེ། གང་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་
མས་ངེས་ལ། འདིར་འཇིན་པ་སོ་མེད་པས་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་མེད་པས་ཏེ།
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར་དང་། གཅིག་པ་དང་དུ་མ་དང་བྲེལ་བའི་
བྱིར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱུབ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་གང་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་
ཡོད་པས་གང་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཁྲུག་ཀ་ལ།

ལན་ནི། མིང་ཅམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་མིང་ནི་མིང་
ཅམ་ལ། དེས་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོང་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་
དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་དུ་ཡང་མེད་དེ། དོན་མེད་
པས་གང་དུ་ཡང་རྫོང་པ་སོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡང་གང་དུ་ཡང་

མེད་དེ། ལུས་ཀྱི་འཕམ། སེམས་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་བྱེད་དག་མེད་པས་
སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ལྔ་བར་བསྟུ་བའོ། །ཐ་སྙད་མེད་པར་
ནི་བརྗོད་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ལ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་འོ། །

འོ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་བ་
ཉིད་ཀྱང་ཆད་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཆད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་ཞེས་པ་ལ། ལན་
གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ལ་ནི་ཆད་མེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ། དེས་ན་དེའི་
སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཆད་མེད་ལ། དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
དམིགས་པས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་
གང་གིས་འདི་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་གྲུག་ཀ་ལ། ལན་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། མཆན་མས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་རང་གི་
མཆན་མ་མེད་པ་སྟེ། མཆན་མ་རུབ་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་འདི་ལ། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འགྱུར་བར་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲུ་མའི་སྒྲེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
སྒྲོས་པ་མེད་པར་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཆན་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲན་ཀ་ལ། ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འབྱེད་པ་མེད་པ་
 ཞེས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཛོམས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་
 འབྱེད་པ་སྟེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེའི་དེ་
 ཉིད་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོས་པ་དང་བསྟོམ་པས་ཉེ་བར་སྦངས་ནས་
 ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་
 བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྟོགས་པ་ལོ། །

འོ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་སུ་ཞིག་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་
 མེད་པས་དེའི་འདོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་མེད་སོ་སོར་སྐད་ཅིག་གིས་
 ཐ་དད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ཡང་མི་དག་པའམ། དག་ཀྱང་
 རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཏེ། འཇིགས་དང་སོ་ལྟར་ན་ནི་དེ་ལ་དག་
 པར་མེད་དེ། སོལ་བ་བདར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་དོན་
 མེད་དོ། །དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་ན་ནི་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲན་ཀ་ལ། ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དེའི་དེ་ཡོངས་སུ་
 དག་པར་བྱ་བ་དགོས་པ་དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 གནས་པར་བྱ་བ་ལོ། །

འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་མ་ངེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་
 ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ལ། སྟོ་བྱུར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བྱི་མ་རྣམས་
 གྱིས་བྱི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྲམ་མཁའ་ལྟ་བུ་

ལ་སྤྱིན་དང་ཁྱག་ན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཕྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་བརྒྱུག་ནས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུང་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བསལ་བའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ན། མཚན་མ་ཅན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་མཚན་མ་
 མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཚོལ་བ་ལ།

ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རོ་
 བོར་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སྟོས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་མཐོང་བས་
 བྱི་དེའི་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་སུ་ཞིག་འདི་དག་སྟེ། གལ་ཏེ་ཉོན་
 མོངས་པ་བད་པས་དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་རྒྱ་བད་པས་སྐྱེ་བ་བད་
 པར་འགྱུར་ན། དེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་རི་སྲིད་དུ་ཆེའི་བར་
 དུ་གནས་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ།

ལན་ནི། ཆོག་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགག་པ་མེད་པའོ་
 ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་རི་ལྟར་
 འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་
 གཅིག་པ་ཉིད་དུ་གནས་པས། སྤངས་པས་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་སུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེ་

ནི་རི་ལྟར་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དེས་སོ། །རི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་ན་གསུངས་པ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྟེ། མི་འགྲོ་མི་འོང་བས་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྒྱལ་ས་ལས་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རི་ལྟར་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དེས་སོ། །རི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་
ན་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྟེ། མི་འགྲོ་མི་འོང་བས་དུས་མེད་པ་
སྟེ། མི་འགྲོ་བ་ནི་འདས་པའི་དུས་མེད་པ་སྟེ། གང་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། གང་
འགྲོ་བར་བྱ་བ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྐྱེ་
བ་མེད་པའི་དུས་མེད་པ་རྒྱལ་ས་ལ་མེད་པ་ནི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། འགྲོ་བ་
དང་འོང་བ་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་
ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལོ། །གང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རང་གི་དོན་
ལུན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཉིད་ན་ནི་འདིར་འདི་རྒྱལ་ས་རང་གི་དོན་
ལ་དགའ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དགའ་
བ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་མཆོག་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་པར་སྐྱབ་པ་
མང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གྲུན་ཀ་ལ།

ལན་ནི། བདག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བདག་དང་གཞན་དུ་མི་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་དང་བདག་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་
བས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །འདིའི་གོང་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རི་ལྟར་

ལྷ་མོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་པས་དེ་ལ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱུ་སྟོ། །དེ་ལ་ཚུ་རོལ་གྱིས་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པ་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་སྟེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འཕགས་པས་དགྲ་བཅོམ་བ་སྟེ། གང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱོམ་པར་རིགས་པའོ། །ཁྱར་རྣམས་སུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྷར་ཁྱར་ཡང་རོ་སོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་ཅན་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བའི་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེའི་རོ་སོ་ཉིད་དུ་མེད་པས། དེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་ཚོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། སྟོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁའ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བའི་བདེན་པ་ལ་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་རབ་ཏུ་ཆོམ་བ་ཉིད་དང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་བ་ཉིད་ལ་དེ། གྱེ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག། སྐྱེ་དང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ལ། སྐྱེས་ནས་འགག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་བདེ། །ཞེས་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། དགའ་བ་མེད་ཅེས་བ་སྟེ། དགའ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱར་བས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་བ་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་དགའ་བ་མེད་པ་ལོ། །དགའ་བ་དང་
བྲལ་བ་ནི་འཁོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་མེད་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་
དང་བྲལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལོ། །

ཆགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་
སོ་སོར་རྟོག་པ་ལོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་
པ་རྣམས་མེད་པ་སྟེ། ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་དེ་དག་དམིགས་སུ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་སོ་
སོར་རྟོག་པ་ལོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བདུན་གྱི་ས་ལ། བྱང་ཆུབ་ནི་སྤྱ་ནས་བཤད་ཟེན་རྟོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་གསུངས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཐོབ་
པས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བསྐྱང་བའི་སྤྱིར་རྟོག་པའི་དོན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་
པ་ལོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་
པ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དང་། མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་དང་། ཁམས་
གསུམ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པས་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་མདོར་བསྐྱུས་
པ་ལོ། །

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལས་གཞན་པ་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི། དེ་
ལྟར་ན་དེ་བསྟོམས་ན་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཐམས་
ཅད་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་ལམ་གྱི་སྤྲོད་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་བ་ལ་མོས་པའི་ནད་ཆེན་པོ་སེལ་བར་བྱེད་
 པ་ནི་གང་དུ་བྱམས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་ལ་གནས་པ་ནི་
 ཆངས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཆངས་པ་དང་འདྲ་བ་ལ་དེའི་སྤྲོད་མི་སྦྱེ་བར་བྱེད་པས་
 སོ་ཞེས་པ་ནི་འདི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་དེ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མི་མ་ཐུན་པའི་སྤོགས་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་
 འཆེ་བ་དང་དགའ་བ་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །སྤྲོད་པ་མེད་པ་ནི་
 ལྷ་པོ་ལས་འདའ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པ་ནི་འཁོར་
 བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་
 ཉོགས་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ཞར་ལ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པའོ། །

སྐབས་བདུན་པའི་གནད་ཀྱི་ཆ་བའི་འོད།

བསྟན་བཅས་སུ།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་
བ་བཞི། །

ཅེས་བའི་མདོར་བསྟན་བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བཅུ་དྲུག་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཅིག་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་
ཅད་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་
པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཅིག་ཅར་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་མི་ལམ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་སྟེ།

དེས་མ་འོངས་པའི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་སྟོབ་ཅིང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲིབ་པ་སྐྱེས་པ་ནི་འགག་པར་བྱེད་ལ་
དེས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བའི་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ནི་སྤྲ་ནས་བཤད་
པའོ། །འདིར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ནི།

སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡིས། ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི། །རྫོགས་པ་འདི་ནི་ཤིས་པར་

བྲ། །རི་ལྷར་སྐྱེས་བུ་ཐོ་ཚུན་རྒྱད། །རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་
བའི། །ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགྲུལ་བ་ལྟར། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་
དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྐྱོད་པའི་སྤྱབ་པ་དང་། སྤང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གིས་
སྐྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུས་པས་འཕགས་ནས་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྟོགས་པའི་སེམས་གཅིག་གིས་སྐྱད་ཅིག་
མ་མཐོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཟག་པ་མེད་པ་གཅིག་
ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཅིག་
ཅར་སྤྱོན་ཏུ་བྱེད་དེ་སྤྱོན་ཀྱི་འཕེན་པའི་མ་སྤྱས་དངས་ནས་ཐོ་ཚུན་ལ་རྟོག་པ་
བཞིན་ནོ། །

འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱ་མཆོ་ལྷ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། གང་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བཟོད་དེ། དེའི་ལྷ་མེད་པ་ནི་ལྷ་མེད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་དངས་པ་ཉིད་ལ། དེ་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཏུ་འབྲེལ་
བ་ཡུན་རིང་པོར་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རི་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་ན། ཟབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཅིག་ཅར་གཞོལ་བར་འགྲོ་བའི་ཚུ་

ནམས་ཀྱི་འབྲེན་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དེ་ནམས་ཀྱང་པན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོ་ལུ་མེད་པའི་དབེས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་དང་
པོའོ། །བསྟན་བཅས་སུ།

གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན། །ནམ་སྟོན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྟེས། །དེ་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་
གཅིག་ཡེ་ཤེས། །

ཞེས་ཏེ། ནམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྟེས་པའི་ཆོས་ནི་ནམ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་
ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་འདིའི་འོ་ཞེས་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་དེ་ཡང་མི་གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་
དག་པའི་ཆོས་ནམས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ནམས་གང་
འདིས་སྟོན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམས་ནས་གང་ཡང་ཕྱིས་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས། ནམ་པར་བྱང་བ་མ་ལུས་པའི་ཕྱོགས་ནམ་
པར་སྟོན་ནས་སྟེས་པ་ནམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ། དེ་ནམས་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཅན་ཀྱི་དཀར་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་
ཅད་གང་དུ་སྟེས་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་
ལ་ལྟན་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟེ།

འདིར་གསུངས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་
པ་ནི་ནམ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་དང་ཐམས་ཅད་དཀར་པོའི་

རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དང་རོ་གཅིག་པར་སྤྱན་གྱིས་བྱུབ་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་
ལ། དེའི་སྤྱེད་པ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་སྤྱེད་པའི་དཔེ་སྟེ། རི་ལྟར་
རྣམ་མཁའ་ལ་སྤྱེད་དོ། །

རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྤྱན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་
ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། གཉིས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་
སྟུ།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟར་གནས་པའི། །སྤྲིན་ལ་སོགས་ལ་སྦྱོད་པ་
ཡིས། །མཆོན་ཉིད་མེད་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་
གིས་རྟོགས། །

ཞེས་ཏེ། རྟོགས་པ་ནི་སྒོས་ཏེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་
དེ་ཐའི་ཁྱོད་ཁྱེད་ལྟ་བུ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་འོ་ཞེས་པ་ནི་ཡུམ་ཆེན་
མོར་གསུངས་ལ། བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ཆོག་གཅིག་ཉིད་དེ། འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་
དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་དོན་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྤྱི་ཆོགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། འདི་དག་ནི་རི་ལྟར་མཆོན་
ཉིད་མེད་ཅིང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཆོས་ལུང་
པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་སྤྱི་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོ་
རྣམས་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
གསུངས་པ་ནི། རི་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་རབ་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་ནི་ཁ་
དོག་བཞིའི་རིན་པོ་ཆའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་པས་སྒྱུ་མའི་
རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་
དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་ལ་མཛོན་པར་རྟོགས་ཏེ། གསུམ་པའོ། །བསྟན་བཅོས་སྟེ།

མི་ལམ་ན་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར། །ཆོས་
རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད། །སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་མཐོང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། མི་ལམ་དུ་མཐོང་བའི་མི་དང་སྒྲུང་པོ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཅན་
ནི་མི་ལམ་སྟེ། དེས་དེ་མཐོང་བ་དང་། སད་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། དོན་དམ་
པར་དེ་དག་མ་སྒྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་
ལ་གསུངས་པ་ནི། གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སུ་མེད་པ་ནི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་པ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉི་
ག་ཡང་མཐའ་ལ། དག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མ་དག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་མཐའ་ཉིད་དེ།

དེའི་སྤྱིར་གཉི་གའི་མཐར་ནི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཉིད་བྱས་ཤིང་། མཁས་པས་དབུས་
ལ་ཡང་ནི། གནས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་བལ་བའི་
སྤྱིར་སྤྱ་མེད་པ་ཉིད་དེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྤྱིན་པ་ཕྱང་པོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལ་འོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་གཉིས་སྤྱ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
སྟེ་བཞི་པའོ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་རྩོམ་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞིར་བྱེ་ཡང་
སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་ཏུ་བྱེད་དེ།

དཔེར་ན་སྟོན་ཐ་དད་ཀྱང་དེར་སོན་པའི་རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད་དེ།
སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་མཉམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་དེར་སོན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བདུན་པའོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད།

མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ཤེས་མེད་ལྟ་བུ་ཤེས་
མེད་མིན་གྱི་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའི་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ། གཉེན་པོའི་
བྱེ་བྲག་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ཀྱི་རོ་བོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་
ཙ་གཅིག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པའི་རོ་བོའི་ཀྱན་དུ་འོད་ཅེས་བསྐྱགས་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དེར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་སྐྱེ་གསུམ་དང་མཛད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་སྒྲོན་དུ་མདོར་བསྟན་ལས།

རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །སྐྱེ་བ་ཞེས་དང་རྣམ་གསུམ་
དང་། །ཆོས་སྐྱེ་མཛད་དང་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བཟོད། །

ཅེས་པ། ཆོས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་གྱི་རོ་བོའི་ཆོས་ཀྱིས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། སྐྱེ་ནི་ལུས་ཉེ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྲག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་མཆོན་སུམ་ཙ་ཙ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཙམ་བརྒྱན་པའི་
དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྐྱེས་བྱང་ལྟ་བུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མཆོག་གི་ཆོས་སྒྲོན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་མགུ་བ་དང་སེམས་པ་དང་བདེ་བ་ལ་

ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོང་བ་སྟོན་བར་བྱེད་ལ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱ་མཐའ་ཡས་ཟུ་མེད་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་བ་སྣ་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིན་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་སྐྱེ་མདོར་བསྐྱུས་ནས། རྣམ་
བ་གསུམ་དུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་དང་རང་གཞན་དོན་དུ་འདིར། སྐྱེ་གསུམ་རྣམས་
ནི་བསྟན་བ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱུབ་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་གསུམ་དུ་
བསྟན་ཏེ། གང་ཞིག་གཅིག་མིན་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཕགས་
བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་ཡོངས་
སྟོང་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། གང་ཞིག་སྐྱིབ་པའི་བག་ཆགས་
མ་ལུས་པ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་གཞན་དུ་མི་འབྲུག་པའི་རྣམ་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོའི་སྒྲོས་པ་མེད་བ་རྟོགས་པའི་
བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ནི་
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་དག་ལ་དབྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ལ། གཞན་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེའོ་ཞེས་བཤད་བ་ནི་དེའི་ཕྱང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

སྐྱུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་
ཡུལ་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཉིད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་ཉི་བར་བཏགས་ཀྱི་གང་དུ་ཡང་མོངས་
སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱུར་འདོད་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་པ་ལ་སྐྱུ་བཞི་
པ་ཉིད་དུ་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་དུ་སང་གོ་བཟང་པོས་རང་བཟོས་རྣམ་པར་
གཞག་པ་བྱས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། གདུལ་བར་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བྱུང་བའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
གཞན་དུ་རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་
མོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། འདིར་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་བྱང་ཅིང་སྟོབ་པའི་འཆིང་བ་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་སྐྱུ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་ཡང་བཟོད་དེ། མཐའ་ཡས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ནི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་
བྱེད་པ་པོ་མེད་དེ། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི། །ཟག་མེད་ཆོས་རྣམས་རྣམ་ཀུན་དུ། །རྣམ་
པར་དག་འཇུག་གང་དག་ཡིན། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་
ཅན། །

ཞེས་ཉེ། རང་བཞིན་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ། དེ་ཉིད་
ནི་འདིར་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དེ་
ཉིད་ལྟན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཉེ། ལྟན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་

ཅེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་དག་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་
འདིར་གསུངས་པ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཉི་
མ་ལྟ་བུ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རོ་བོས་སྟོགས་བཅུར་བྱུང་བའི་ནི་འོད་ཀྱི་ཆོག་པ་བཞིན་ཏེ། དེས་གང་
ཞིག་གི་སྒྲིམ་མེད་པའི་ཤེས་བྱ་སྒྲུང་བར་བྱེད་ལ། དེའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
སྒྲིམ་མེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཏུ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲུལ་།

ཀུན་ཏུ་འོངས་སྒྱུད་པས་འོངས་སྒྱུད་དེ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའོ། །འོངས་སྒྱུད་
པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོངས་སྒྱུད་པ་པོ་དང་འོངས་སྒྱུད་པར་
བྱ་བས་ཀྱང་སྒྲུ་ལ་འོངས་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲུ་དེ་འོངས་སྒྱུད་རྩོགས་པའི་
སྒྲུལ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་
ན། འོངས་སྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་ཀྱང་འོངས་སྒྱུད་རྩོགས་པའི་སྒྲུ་སྟེ། དེའི་
དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོན་
པས་བསྟན་པ་ལ་ཉན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆོས་རྩོགས་པ་དེ་ལ། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་འོངས་སྒྱུད་པར་བརྗོད་དོ། །

གང་ཡང་དེ་སྟེ་བ་རྣམས་ལ་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཡིད་བདེ་བའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་མགྲ་བ་དང་རབ་ཏུ་སིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་

ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་མོངས་སྤྱོད་བ་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
 སྤྱོད་བ་ཉིད་པས་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པས་སོ། །གང་དུ་དེ་དག་ལ་སྟོན་བ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྟོགས་བ་དག་ལ་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དུ་
 མཐུན་བ་དང་བསྐྱེད་བ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་བ་སྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་སྟེ། དེ་རི་
 ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཅེས་ནི་བྱ་སྤྱོད་ཆོགས་བ་ལ་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱོད་བ་ནི་ཐ་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་བ་སྟོན་བར་བྱེད་པས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ལ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་བ་ཡང་སྤྱོད་བ་ཉིད་དེ། གང་དུ་ཞེ་
 བ། གསུངས་བ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་
 བཤད་པའི་སྟོན་བ་ཉིད་ནི་འདྲིར་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དེ་རྣམས་
 བེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་མ་ཡུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། འདྲིར་བསྟན་བཅོས་སུ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་
 ཀྱིས་ནི། །སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟད་པར་བརྩ་ཡི་
 བདག་ཉིད་དང་། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱོད་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་
 བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་མེད་མཐུན། །མངོན་
 ཤེས་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་
 དང་། །དབང་བརྩ་དང་ནི་སྟོབས་བརྩ་དང་། །མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་

དག་དང་། །སྤང་བ་མེད་བ་རྣམ་གསུམ་དང་། །བྲན་བ་ཉིར་གཞག་རྣམ་
གསུམ་དང་། །བསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །བག་ཆགས་ཡང་
དག་བཅོམ་བ་དང་། །སྦྱེལ་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། །སྤྱབ་བ་ཁོ་ནའི་
མ་འདྲེས་ཆོས། །བཅོ་བརྒྱད་བཤད་བ་གང་ཡིན་དང་། །རྣམ་བ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན། །

ཞེས་བ་སྟེ། མཐར་ཀྱིས་ནི་མཐར་ཀྱིས་ཏེ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའོ། །སྤང་བ་
མེད་བ་ནི་སྤང་བར་བྱེད་བ་མེད་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བ་ནི་འདིར་ཟག་བ་མེད་
བའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་པ་ལ། བཞི་ཞེས་བ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་། དམིགས་
བ་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
དག་བའོ། །དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བག་ཆགས་
རྣམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ལ་མི་གནས་བ་མཐར་སྤྱག་བས། རང་གི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྩི་ལྟར་འདོད་བར་ལེན་ཅིང་གནས་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ལ་དབང་སྐྱུར་
བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་བར་ཡོངས་སུ་དག་བའོ། །

དམིགས་བ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེལ་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཀྱན་དུ་
བརྟགས་བ་རྣམས་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་ནི་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་བས་ཡོངས་
སུ་དག་བའོ། །སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
ཞིང་སེམས་ལ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་བའི་རྩ་བའི་ཉེ་བར་བསགས་བ་ནི་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་བའོ། །སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བ་ལ་དབང་སྐྱུར་

བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །བཅུ་ཞེས་པའི་ཆེ་
ལ་དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པར་ཆེ་གནས་པ་དང་གཏོང་བས་སོ། །སེམས་ལ་
དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པར་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་དང་ལྡན་པས་སོ། །ཡེ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
རིས་སུ་གནས་པ་སྟེ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་དུ་མའི་བཞོད་པའི་རྒྱ་
གྱིས་སོ་སོར་བརྒྱན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་
སོ། །

ལས་ལ་དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པར་ལུས་དང་དག་གིས་ལས་འབྲུག་
པའོ། །སྟེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་བའི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་རི་ལྟར་འདོད་
པར་སྟེ་བའོ། །རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་མདོན་པར་ཤེས་
པའོ། །སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འཕེལ་
པའོ། །མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི་གང་དུ་རི་ལྟར་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་སྟེ། རི་ལྟར་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཡོངས་
སུ་གང་བར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི་གང་ཞིག་ཤེས་
པར་འདོད་པ་དེ་ཤེས་པའོ། །ཆོས་ལ་དབང་བ་ནི་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པའོ། །

བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤང་བ་
མེད་པ་གསུམ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་སྐྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་དག་པའི་ཀུན་དུ་སྐྱོད་པ་རྩ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གཤེ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་

སྐྱམ་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསུང་གི་ལས་ནི་གཉིས་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐིན་ལས་ནི་གསུམ་པའོ། །འཛན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་
རྣམས་པ་གསུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་གྲུས་པར་ཉན་པ་རྣམས་
ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་མི་ཉན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པ། གཉི་ག་
དག་ལ་ཡང་མེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་སྟེ། འཛན་པ་དང་
ལྷན་ལ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་པའོ། །

བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་གྱི་བྱ་བ་དུས་ལས་མི་འདའ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་གང་དུ་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དང་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་
བཞིན་དུ་འདོད་དེ། ཇི་ལྟར་སྤེལ་ཉུང་སྟོན་གྱི་པའི་དགྲ་བཅོམ་པས་མཆོངས་པས་
ཡུར་བ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་སྟོན་དུ་བྲམ་ཟེར་གྱི་པའི་འཕགས་པ་ལ་ལྷན་དེ་བད་པས་
གང་གྲུའི་སྟེ་མོ་ལ་དམངས་རིགས་མོར་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་བྲལ་བ་ཉིད་ལ། སྤྲུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་གང་གིས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་དུས་ཐམས་ཅད་དུས་དུག་ཏུ་བྲུས་པའི་འདིག་ཉེན་ལ་རྣམས་པར་
གཟེགས་ཏེ་སུ་ཞིག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་སུ་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའོ། །

རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་ཁྱད་པར་
དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་མཐར་སྤྲུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་
འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་

ཉོན་མོངས་པ་ལ། བདག་ཏུ་དམིགས་པ་ལས་འདི་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྟེན་ཞེས་
བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ནས་གྲོང་ལ་
སོགས་པར་བྱགས་པ་ན་དེ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་གཙོ་
བོའོ། །བསྟན་བཅོས་ལས།

ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་
ཉིད། །རྒྱལ་བས་གྲོང་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་རྒྱན་གཙོད་
ཉོན་མོངས་མེད། །

ཅེས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དེས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་མཛོང་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས། གཏུགས་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ནི་རང་
གི་ཡང་མཛོང་ལ་གཞན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་རྒྱན་གཙོད་དེ་མ་
མཛོང་བའི་ཡང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་ནས་བསམ་
གཏན་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་པས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡེ་
ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པའོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བསྟན་བཅོས་ལས།

སངས་རྒྱས་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི། །སྟོན་གྱིས་བྱུང་དང་ཆགས་
སྤངས་དང་། །ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །འདྲི་བ་ཀུན་ལན་
འདེབས་པར་བཞེད། །

ཅེས་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་
པ་སྤངས་པ་ནི་ལྷོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟག་ཏུ་གནས་པ་ནི་རྟག་པར་སྤྲུགས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདྲི་བ་ཀྱན་ལན་འདེབས་པ་ནི་འདྲི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདྲིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་རྣམས་ལོངས་
སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་
བདག་པོར་གྱུར་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཉིད་རྟག་པ་ཉིད་
དེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

རྒྱ་ནི་ལོངས་སུ་སྦྲིན་གྱུར་ནས། །གང་དང་གང་དོན་གང་ཆེ་ལ། །གང་
ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྒྲུང་རོ། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་
ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་མི་འབྲུངས་ལྟར། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྱལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་སྟོང་། །དེ་ལྟར་
མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་དེས་བར་བཞེད། །དེ་
ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལོ། །དེ་སྒྲུང་བ་ནི་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པ་
དང་། སྤྱལ་པའི་སྐུ་སྟེ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་དུས་རྟག་ཏུ་ཕན་པ་མ་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་གསུངས་པ་ནི། ཆར་ཕབ་ཅེས་པ་སྟེ། ས་བོན་དུ་མི་རུང་བར་གྱུར་པའི་
སྤྱལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པ་དང་

སྐལ་པའི་སྐྱ་ཆམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མེད་དེ་རང་གི་ལས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་
ཆུ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

བཟང་པོ་དེ་ནི་ཕན་པ་ལ། མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་མཛད་པའི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་འོག་མིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྣ་ཆོགས་ཤིང་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་གཞལ་ཡས་
ཁང་དུ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ཇི་སྟིང་གནས་པར་ཀྱུན་
ཏུ་གནས་ཏེ། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་སྟིང་ལྷ་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དེ་
ལ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་འཐད་ན། འཛིག་རྟེན་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་
འཛིག་རྟེན་དང་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་གང་ཅུང་ཞིག་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འབགས་པའི་ས་
ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དག་སྐྱ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ནི་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གང་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱིར་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། སའི་ཁམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཇི་སྟིང་དུ་རྣམས་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་ས་གཞི་ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་པ་

ལ། ཁང་བཟངས་དང་། ལྷུ་ར་དང་། ལྷིང་ཁང་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ལྷོན་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཏུ་འབར་
 བའི་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་གཞན་ཏུ་མས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
 ལྷིང་ཏུ་ནམ་མཁའི་མཐེལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་
 པའི་དགེ་སྟོང་དག་ཁམས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དྲུག་ཅར་ལ་ནི་འདྲིར་
 སྐྱེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ལུས་མདངས་དང་
 ལྷན་ཞིང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་དེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཁ་དོག་དང་
 དབྱེབས་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་འབད་བ་མེད་པར་ཡོངས་སྟོང་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཡོངས་
 སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷིང་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 ཞིང་། གང་དག་འདི་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོང་པས་ངེས་པར་དགོ་བ་དང་བདེ་
 བ་དང་ངེས་པར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་ངེས་པར་དབང་སྐྱུར་བ་སྟེ། འདི་འབྲ་
 བར་ཁམས་དྲུག་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་མེད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཞིན་ཏུ་རོལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་དེ་སྟེ་མེད་པས་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་སྟེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་སུ་སོང་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་བསགས་པ་གཞིས་པར་བྱ་
 བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དགོ་བ་བསགས་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཆད་མེད་པས་
 དེའི་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་པོའི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལས་ཆད་མེད་པ་གསུངས་

བ་ནི། དགོ་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་དེས་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་
བར་བྱེད་བ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱན་དུ་བསགས་བ་དེ་
རྣམས་ཆད་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྣམ་པར་གཞག་བ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་
ཆད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་འཛིན་
བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་གནས་བ་ཉིད་དེ་ལུ་མེད་བ་ཉིད་སོ་སོར་ཐོབ་བ་སྟེ།
ཐོབ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དེ་སྦྱེས་བ་པོའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་ལུ་མེད་བ་ཉིད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་ལོངས་
སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཉི་དེ་
རྣམས་ཀྱི་ལུ་མེད་བ་ཉིད་དེ་ལོངས་སུ་མི་ཆོད་པར་མཉམ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་བ་ལས་གཞན་ལ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལུ་མེད་བ་ཉིད་ཀྱི་གང་གང་གིས་དེའི་རྒྱ་ཤེས་
བ་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པས་སོ། །འདི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས།

མཆོན་ནི་ལུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་
ནི། །ཐེག་ཆེན་ཉི་བར་ལོངས་སྦྱོང་པས། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྦྱོང་
རྫོགས་སྐྱར་བཞེད། །ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆོན་དང་རུས་སྒྲལ་
ཞབས། །ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཕྱག་ནི་
ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤིང་ཆགས། །འདི་ཡི་སྐུ་ཡི་བདུན་

དག་མཐོ་བ་དང་། །སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐྱ་ཆེ་བ་དང་། །ཞབས་
ལོང་མི་མངོན་སྐྱ་ནི་གྱེན་དུ་ཕྱོགས། །ཁྱིན་པ་ཨེ་ཏུ་ཡ་འདྲ་ཕྱག་རིང་
མངེས། །མདོ་མས་ཀྱི་སྐྱ་བ་སྐྱབས་སུ་རྒྱབ་པའི་མཆོག་ །བགས་པ་
གསེར་མདོག་བགས་པ་སྐབ་པ་དང་། །སྐྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་
ལེགས་འཁྱུངས་དང་། །ཞལ་མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གེ་
འདྲ། །འདི་ཡི་དཔྱད་པའི་མགོ་རྒྱུ་མ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །འདི་ལ་རོ་མི་
ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྤང་། །སྐྱ་ནི་ཏུ་གོ་ན་ལྟར་ཆུ་ཁེང་གཤམ། །གཙུག་
ཏོར་ཡང་འཕགས་ལྡགས་རིངས་མངེས་པ་དང་། །ཆངས་དབྱུངས་
འབྲམ་པ་སེང་གེ་འདྲ་དང་ཆེ་མས། །ཁྱིན་དུ་དཀར་དང་ཐགས་བཟང་
ཆད་མཉམ་དང་། །གངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆང་བ་དང་། །སྐྱ་ན་ནི་
མཐོན་མཐིང་སྐྱ་ན་རྩི་བ་མཆོག་གི། །འདྲ་བ་འདི་དག་སུ་མ་ཏུ་ཅ་
གཉིས་མཆོན། །

ཞེས་ཏེ། །འདི་གོ་མ་པ་སྟོ་མས་པ་དང་། །ཕྱག་དང་ཞབས་དག་མཉམ་ཞིང་
འཁོར་ལོས་མཆོན་བའོ། །ཁྱིན་དུ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རུས་སྐལ་ལྟ་བུའི་
ཞབས་སོ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཕྱག་དང་ཞབས་དག་ལ་བྲ་བས་སྐྱེལ་
བའོ། །ཕྱག་དང་ཞབས་དག་གི་རྒྱབ་དང་ཕྱག་པ་དག་དང་མགུལ་པ་ལ་སྐྱ་ཤེ་
བར་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྐྱའི་བདུན་མཐོ་བའོ། །

ཆེ་བ་ནི་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་དང་། །དེ་ཡང་སྐྱ་
གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་ཁྱིན་དུ་སྐྱས་པའི་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་ལ་སོགས་

བ་ནི་མདོ་ལའོ། །འདིར་བརྒྱའི་ཙ་བ་མན་ཆོད་ནི་ཐམས་ཅད་ཞབས་སུ་དེ་ལྟར་
གཏང་བར་བྱའོ། །ཐུག་རིང་བ་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་ནི་བརྒྱ་བས་རིང་བ་ཉིད་
བྱས་མའི་སྣང་ཞེས་པའི་བྱིར་རོ། །

མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྲུབས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྲུབས་སུ་བྱུབ་པ་
སྟེ། སྤྲུབས་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བཀའ་བས་འདིའི་མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་
སྤྲུབས་སུ་བྱུབ་པའི་མཆོག་གོ། །མཛོད་སྤྱི་ཐིག་ལའི་གནས་སུ་དཀར་པོའི་
གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅེ་མོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའོ། །འདིའི་རོ་སྟོད་ནི་སང་གེ་སྟོ་
བྱའོ། །རྒྱུ་པ་ནི་མགྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབྱོར་བའི་
མགྱིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིའི་ཐལ་གོང་དག་ནི་ནང་གི་བར་གང་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
དེར་ཉེ་བར་བསགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་གོང་རྒྱས་པའོ། །རྩ་མོ་རྩ་ནི་འདོམ་གང་
བ་སྟེ། སྟེ་བའི་གོང་དང་འོག་གི་རྒྱུ་པའི་མཐེལ་ནས་རི་སྤྱིད་དུ་མགོ་བའི་བར་དང་
ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་འདོམ་གང་མཉམ་པའི་སྟེའོ། །གཙུག་ཏོར་ནི་དབྱ་ལ་དགྲིས་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་རོ། །འབྲམ་པ་སང་གེ་ནི་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེས་བརྩ་གཉིས་
པ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་རོ། །འདིའི་བརྩའི་ཆོད་རྣམས་ཀྱན་དུ་བསྐྱར་བས་སོ་ཞེས་པ་
ནི་བཞི་བརྩ་བ་རྣམས་སོ། །བ་མཆོག་ནི་ལྷ་མཆོག་སྟེ་བ་ལང་གི་མཆོག་གོ། །

འདི་ལ་མཆན་ནི་གང་གང་གིས། །སྤྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་
ཡིན། །དེ་དང་དེ་ནི་རབ་ཇོགས་པར། །མཆན་ནི་འདི་རྣམས་ཡང་
དག་འབྲུག། །

ཅས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ། །སྤྲུབ་བྱེད་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཡོངས་སྟོད་

རྩོགས་པའི་སྤྱེ་སྤྱེ། ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

ལྷ་མ་སྤྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷང་བ་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་
བ་བསྟན་དང་གྲུ་ཞོམ་པས། འདྲོས་པོ་སྤྱིན་དང་གསད་བྱ་བ། ཐར་
པར་བྱེད་དང་དགེ་བ་ནི། ཡང་དག་ལྷངས་པ་སྤྱེལ་ལ་སོགས། སྤྱེལ་
བྱེད་རྒྱ་ཡི་མཆན་ཉིད་དེ། མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན། །

ཅེས་ཏེ། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་བསྟན་བ་དང་བསྟན་བ་དང་ཆོས་མཉན་ནས་འཁོར་
ལོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པ་ནི་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། ལྷངས་པ་ཡང་དག་བསྟན་པ་
ནི་གཉིས་པའོ། བསྟན་བའི་དངོས་པོ་བསྟན་པ་ནི་གསུམ་པའོ། གྲུ་ཞོམ་པ་ནི་བཟང་
བ་དང་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བཅེངས་པ་དགོལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། སོག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོག་གཅོད་པ་ལས་ལྷོག་པ་བསྟན་པ་
སྤྱེ་གསུམ་པའོ། ཆོས་ཡང་དག་པར་ལྷངས་པ་དག་སྤྱེལ་བ་སྤྱེ། དགུ་ནི་
བརྟུང་འོ། བསྟན་བཀྱར་དང་རིག་པ་བཟོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པ་དང་ཡོད་ཅིང་
བདོག་པ་ལ་སྤོང་བའི་སྤྱེ་བོ་མི་སྤོང་བ་དང་། སྤྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆངས་པར་སྤྱོད་
པ་ལན་དུ་བརྟུག་པ་དང་། གསང་བར་བྱ་བའི་ཆོག་བསྟུང་བ་དང་།

གྲུ་ཞོམ་པའི་སྤྱེ་གྱི་གདིང་གཡོགས་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པ་དང་། ཁང་
བཟངས་དང་། གོས་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པ་དང་། འདྲུ་འཛི་ལ་སོགས་པ་སྤྱངས་པ་
དང་། སྤྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྤྲ་མ་ཇི་ལྟ་བའི་གནས་ལ་འཛོག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་པོའི་ཆོག་གིས་མི་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིན་པར་སྤྱེ་བ་ཉིད་དང་། ལེགས་
པར་སྤྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་དང་། སྤྱིན་སྤྱིན་པ་དང་ནད་པའི་ཉེ་གནས་

དང་། ཀུན་དགའ་ར་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། གནས་གཞི་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇམ་པོ་ལ་སོགས་པར་
སྦྱ་བ་དང་།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་འབྲུལ་པ་སྤངས་པས་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་བདེན་པར་སྦྱ་བ་ཉིད་དང་།
སྤྲ་མའི་ཆིག་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པར་སྟོན་པ་དང་། དྲིན་པ་
ཨེ་རུ་ཡ་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཉིས་སོ། །མཚན་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་མངོས་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་བྱད་རྣམས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལས།

ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། མདོག་སྦྱུམ་མཐོ་དང་སེན་མོ་
རྣམས། ཁྲིམ་རྒྱས་བྲིན་གྱིས་སྤྲ་བ་དང་། ཅ་མི་མདོན་དང་མདུད་པ་
མེད། ཁོང་བྱ་མི་མདོན་ཞབས་མཉམ་དང་། སེང་གེ་སྦྱང་ཆེན་བྱ་
དང་ནི། ཁྲུ་མཚོག་སྦྱབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། མངོས་
གཤེགས་བྲང་དང་འཁྲིལ་བག་ཆགས། བྲི་དོར་བྱས་འབྲ་རིམ་པ་
འཆོམ། གཅོད་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྒྱ། དཔེ་བྱད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཉིད། སྦྱ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། གོམ་སྟོམས་
སྦྱར་ནི་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཞོན་མདོག་ཅན་ཉིད་དང་། སྦྱ་ཁུམ་

མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཡན་ལག་གིན་ཏུ་རྣམ་དབྱེས་
 དང་། །གཟིགས་པ་སྤྱི་མེད་དག་པ་དང་། །དཀྱིལ་སྒྲིབ་སྤྱི་མ་
 རྒྱུ་དང་། །ཕྱི་མ་མེ་བ་དང་ལྟོ་བ་ནི། །ཟབ་དང་གཡས་སྤྱི་འབྲེལ་པ་
 དང་། །ཀྱུན་ནས་བལྟ་ན་སྤྱི་པ་དང་། །ཀྱུན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྤྱི་ལ་
 བྱི། །སྤྱི་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་
 དང་། །ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིངས་དང་། །ཞལ་ནི་ཏ་ཅང་མི་
 རིང་དང་། །མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །ལྷགས་མཉེན་པ་དང་
 སྤྱི་པ་དང་། །དམར་དང་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཉིད་དང་། །གསུང་མཉེན་
 མཉམ་དང་མཆེ་བ་ནི། །རྒྱུ་དང་དཀར་དང་རྩི་བ་དང་། །བྱིན་གྱིས་
 སྤྱི་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དག་པ་ཉིད་དང་ནི། །སྤྱི་ཡངས་
 པ་དང་རྩི་མ་སྤྱི་པ། །བརྒྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། །སྤྱི་པ་ཚུགས་རིང་
 དང་འཇམ་པ་དང་། །སྤྱི་དང་སྤྱི་ནི་གཡས་སྤྱི་གས་དང་། །ཕྱག་རིང་
 རྒྱས་དང་སྤྱི་མཉམ་དང་། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
 དང་། །དབྱེས་པ་ལེགས་པར་དབྱེས་པ་དང་། །དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབྱ་
 རྒྱས་དང་། །དབྱ་སྤྱི་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་། །སྤྱི་པ་འཇམ་མ་འཇིངས་
 རོ་མོ་དང་། །མི་བཤོར་སྤྱི་སྤྱི་ཡིད་འཇོག་དང་། །དབལ་གྱི་བེཏུ་
 དང་བཏ་གིས་ནི། །གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །སངས་
 རྒྱས་དཔེ་བྱང་བཟང་པོར་བཞེད། །

ཅེས་ཏེ། །གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་འདི་འཆར་བ་དེ་ལྟར་འདིའི་སྤྱི་
 ལ་འདིར་གཟུགས་བརྒྱན་ཤིང་བཤོ། །སྤྱི་མཉམ་པ་དང་དེ་ལ་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་

མདོག་ཉིད་དང་། སྦྱུ་མ་བ་ཉིད་དང་། སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། སེན་མོ་ཆུ་མ་བ་ཉིད་
དང་། སོར་མོ་བྱིན་བྱིས་སྤ་བ་ཉིད་དང་། ཅུ་མི་མདོན་བ་ཉིད་དང་། ཅའི་མདུད་བ་
མེད་བ་ཉིད་དང་། འོང་བྱ་མི་མཐོང་བ་ཉིད་དང་། ཞབས་མཉམ་བ་ཉིད་དང་། སེང་
གའི་འཕྲོས་ཀྱིས་གཤེགས་བ་ཉིད་དང་། སྤང་བོ་ཆེའི་འཕྲོས་ཀྱིས་གཤེགས་བ་
ཉིད་དང་། ངང་པའི་སྐབས་ཀྱིས་གཤེགས་བ་ཉིད་དང་། ལྷ་མཆོག་གི་སྐབས་ཀྱིས་
གཤེགས་བ་ཉིད་དང་།

གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་གཤེགས་བ་ཉིད་དང་། མཛེས་པར་གཤེགས་
བ་ཉིད་དང་། ཡོན་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། འབྲིལ་བག་ཆགས་པའི་སྐྱེ་ཉིད་
དང་། གྱི་དོར་བྱས་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། དེམ་པར་འཆམ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་།
གཙང་བའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། འཇམ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། དག་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། དཔེ་བྱ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་ཉིད་དང་། ཡངས་ཤིང་མཛེས་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། གོམ་བ་
སྟོམས་བ་ཉིད་དང་། སྤུང་རྒྱུ་པར་དག་བ་ཉིད་དང་། འིན་ཏུ་གཞོན་མདོག་ཅན་
ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། མ་ཞུས་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། རྒྱས་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། འིན་ཏུ་རྒྱུ་
པར་བྱེ་བའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འིན་ཏུ་རྒྱུ་པར་མཛེས་བ་ཉིད་
དང་། གཟིགས་བ་རབ་རིབ་མེད་བ་ཉིད་དང་།

དཀྱ་ཆུམ་བ་ཉིད་དང་། དཀྱ་སྐབས་བྱིན་བ་ཉིད་དང་། དཀྱ་མ་རྫོངས་བ་ཉིད་
དང་། སྐྱ་མཉམ་བ་ཉིད་དང་། ལྟེ་བ་ཐབ་བ་ཉིད་དང་། ལྟེ་བ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་
འབྲིལ་བ་ཉིད་དང་། ཀྱན་ནས་བལྟ་བ་སྐྱུག་བ་ཉིད་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་བ་གཙང་བ་
ཉིད་དང་། སྐྱ་ལ་སྟེ་བའི་གནག་བག་མེད་བ་ཉིད་དང་། ལྷག་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་

པ་ཉིད་དང་། བྱག་གི་རི་མོ་སྦྱུ་པ་ཉིད་དང་། བྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། ཞལ་
ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དང་། མཚུ་ཐིམ་པ་ལྟར་དམར་བ་ཉིད་དང་། ལྷགས་མཉེན་པ་
ཉིད་དང་། ལྷགས་སྒབ་པ་ཉིད་དང་། ལྷགས་དམར་བ་ཉིད་དང་། འངས་མཐོ་བ་
ཉིད་དང་། འངས་གཙང་བ་ཉིད་དང་། སྤྱན་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། རི་མ་སྦྱག་པ་ཉིད་
དང་། དཀར་བ་དང་གནག་པའི་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་ཉིད་དང་། སྤྱན་
འབྲུགས་རིང་བ་ཉིད་དང་།

སྤྱན་མ་སྦྱུ་པ་ཉིད་དང་། སྤྱན་མ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། བྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་
པ་ཉིད་དང་། སྤྱན་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དབྱལ་བ་ལེགས་པར་མཛེས་པ་ཉིད་དང་།
དབྱལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། དབྱ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། དབྱ་སྐྱ་བྱང་
བ་ལྟར་གནག་པ་ཉིད་དང་། དབྱ་སྐྱ་སྦྱག་པ་ཉིད་དང་། དབྱ་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་།
དབྱ་སྐྱ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དང་། དབྱ་སྐྱ་མི་བཞེས་པ་ཉིད་དང་། དཔལ་གྱི་བེའུ་
དང་། བཏུ་ཤིས་དང་། གཡུང་བྱང་འབྲེལ་པ་རྣམས་བྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་
རྣམས་ལའོ་ཞེས་པའི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་དང་། མཚན་རྣམས་ནི་གདུལ་
བར་བྱ་བའི་དད་པ་མངོན་བར་འཕེལ་བའི་བྱིར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་དེ། འདི་
དག་ལ་ནི་འདི་འབྲ་བ་ཞེས་བྱ་བར་མི་ཁུས་པ་ཉིད་དོ། །

འོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་སྦྱལ་བའི་སྦྱ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་སྦྱ་ཚོགས་ཤིང་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་བྲམ་ན་མེད་
པའི་ཚུལ་དུ་མང་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་མདོ་སྟེ་ཡང་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོར་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདག་པོ་དང་། རང་གི་མོས་

པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་མཐོང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་སོ། །མཚན་དང་པོ་འདི་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་མོད། ཅུང་ཞིག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་རྫོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །

སྐྱལ་བ་ནི་སྐྱལ་བ་སྟེ་དེས་ན་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་དེ་ནི་ཐུངན་ལས་འདའ་ཞིང་
ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་བར་དུས་ཇི་ལྟ་བ་དང་བསམ་
པ་ཇི་ལྟ་བར་མཐའ་དག་གི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཡང་དག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱལ་བའི་ལས་རྣམས་ལ་ཤུ་གྲ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱར་སྐྱལ་བར་བྱེད་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་སྐྱ་ཡང་ཡིན་
པས་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟན་བཅོས་ལས།

གང་གིས་སྟེན་པ་ཇི་སྟེན་པར། །འཁྲོ་ལ་པན་པ་སྒྲ་ཆོགས་
དག །མཉམ་དུ་མཇུག་པའི་སྐྱ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྐྱལ་སྐྱ་རྒྱན་མི་
འཆད། །དེ་བཞིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད། །འདི་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་
པར་འདོད། །

ཅེས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་མཉམ་པོ་ལ་མི་མཉམ་པར་སོ་སོར་སྤང་བ་ནི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོའི་དབང་གིས་ཏེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཇི་སྟེན་དུ་ཆུ་དང་། ཐང་དང་བར་སྤང་ལ་རྒྱ་
བའི་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དག་གིས་ཀུན་དུ་བསྐྱས་པས་ནི་ཆོས་

ནམས་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་གདུལ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་
པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱལ་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ནམས་སྤྱལ་མེད་
བ་ཉིད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ལ་སྤྱལ་མེད་བ་སྟེ་
དེས་སྤྱལ་བ་ཉིད་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རི་ལྟར་སྤྱལ་བའི་སྤྱི་
ནམས་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ལྟར་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་དོ། །

གང་གི་སྟོང་བ་ཉིད་ན་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་རང་བཞིན་རྒྱད་པའི་སྟོ་ནམས་ཀྱིས་ཏེ། སྤྱི་མའི་སྤྱེས་བུ་བཞིན་ཏེ། སྤྱལ་མེད་
པ་ནི་སྤྱི་མ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་དེ་ནམས་ཀྱི་ལུས་དང་དག་སྤྱལ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རི་ལྟར་སྤྱལ་བར་མ་གྱུར་ན། དེའི་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྤྱལ་བའི་
སྟོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བདེན་པར་འདོད་དེ། འོན་ཀྱང་
བདེན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཅན་ཏེ། ལྷའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་མི་ལམ་
མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། དག་གི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་
ནི། སེམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱི་ཆོགས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་བ་ནམས་ལ་ནམ་པར་གཟིགས་ནས་སྤྱལ་བ་
སྤྱི་ཆོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་
དེ། འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །

སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཀུན་ཏུ་

དམིགས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ནས་
མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་
ལ་གསུངས་པ་ནི། དགེ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱལ་བ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤེ། སྐྱེ་མ་མཁའ་ཀྱིས་སྤྱལ་བའི་སྤང་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
མའི་རྣམ་པ་ནི་དེའི་སྐྱར་འབྱུར་བ་མེད་དོ། །

རང་གི་ལུས་ཉིད་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་སྤྱལ་ནས་རང་གི་ལུས་བཞིན་
ཏུ་འགོ་བ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྒོམ་བ་
དེའི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱལ་བའི་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་
རྣམས་ཀྱང་ནི་ཉག་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉག་པས་ཉག་པ་སྟེ། ཐོག་
མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་དེ་རྟེན་པས་ཉག་
པས་ཉག་པ་སྟེ། ཐོག་མ་འདོད་ཀྱང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་རོ། །སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་ནི་རྒྱུན་ཉག་པ་སྟེ་
ཉག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱབ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་ལུལ་ཐ་དད་པར་ཉག་
ཏུ་འཇུག་པས་ན་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་ཉག་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལ་རྫིང་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ཉིད་ལ་གང་ཏུ་ཡང་འཇིག་པར་
འབྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་སོ། །ཆོས་ཀྱང་འདི་ལ་སྐྱེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་
མ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་
དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་དང་གསུམ་ནི་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

ངོ་བོ་སྟེ་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདྲེས་བྱས་པའི་དོན་དམ་པར་ནི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ངོ་བོ་སྟེ་གོ་རིམ་ས་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ས་བཙུ་བའི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཞོས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སོ་སོར་སྤང་བར་བྱེད་དེ། རི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
 ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པར་གྱུར་ནས་ལོངས་
 སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་ཅེ་མོ་ལ་འདི་ལས་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་ཡང་དེ་དང་དེར་འབྲུང་སྟེ།
 ཅུང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱལ་བ་དེའི་འོད་ཟེར་
 དག་ལས་ཀྱང་སྐྱལ་བའི་སྐྱར་འགྱུར་བའོ། །

འདིར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་
 དེ། དེ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་
 དང་། སོ་སོར་ཀྱན་དུ་རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྲིབ་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་
 གཉིས་སུ་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གང་དུ་རྣམ་མཁའ་རི་སྤྱིད་པའི་རྒྱལ་ཐ་རབ་ཀྱི་
 སུ་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་དང་། ཅིག་ཞོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་རི་ལྟར་རིང་བ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་དང་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་

བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་སོ་སོར་གནས་པ་མེ་ལོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་གསལ་བར་
 སོ་སོར་སྒྲུང་བཤོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་འགྲོ་
 བ་དེ་རྣམས་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་མཉམ་པར་ངེས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་རྟོག་པར་བདག་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ། །

སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གང་གིས་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་སྟོན་གྱི་
 སྟོན་ལས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའོ། །བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་
 ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ་རི་ལྟར་རིགས་པར་མཛད་པས་
 གནས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ལྟ་སྟེ་འདི་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པ་
 དང་། ལྟ་བུས་དང་མི་འདྲིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གངས་ལས་འདས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ནི་གང་ཡང་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་
 ལས་གསུངས་པ་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ། འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་
 དང་ལྷན་ཅིག་སྟོད་དེ། གཟུགས་དང་རོ་གཅིག་བཞིན་དུ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་
 བརྟན་པའི་འབྲེལ་པ་དང་གཞན་པའི་ཆ་མེད་པས་གནས་པ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུད་ལ་
 བན་ཚུན་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་གང་དུ་ཡང་དབྱེ་བ་མེད་དེ།

སྟོག་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
 རོན་དམ་པ་ནི་དབྱེ་བ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་མཐའ་དག་གིས་

སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དབུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པས་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ན་ནི། དེ་ལྟར་རྣམས་པར་དག་པའི་ཀུན་
རྫོང་ཆད་པའི་ལྟ་བུས་སྟོང་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
ཀུན་རྫོང་གི་རོ་བོའི་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པ་ནི་ཆད་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྤྱི་བ་པ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱང་སོ་ལཱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཞན་དུ་མི་འདུག་པའི་རང་གི་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་ཕྱང་སོ་ལཱ་
སོ་རྣམས་ཀུན་རྫོང་ཏུ་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ།

འདིར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་ནས་བརྒྱུ་མས་ནས། མི་མ་སྐྱུན་
པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུན་པ་འགྲེལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མེད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་བསགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་
གྱིས་སྐྱུན་པ་མེད་ནས་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་སྐྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་
པས་བརྒྱུ་གཅིག་པ་ལ་མེད་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པ་མ་ལུས་པའི་སྐྱུན་པའི་འབྲུལ་པ་སྤངས་ནས་དང་། མ་འདྲེས་པའི་སྐྱ་ན་
མེད་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤྱང་བ་སྐྱ་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་རྣམས་ན་མཆོམས་མེད་པ་འཕྲོ་བ་ཉིད་དུ་
རིགས་ཀྱི་ཆད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
ཀུན་རྫོང་གི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་སྐྱ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་
དང་།

མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་གང་གིས་མཐུན་ཅིང་གང་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་གཞན་དུ་དོན་བྱེད་པ་སྟོང་ཆེ་ཆོན་པོས་སྟོན་ལམ་བཟུང་པ་རབ་དུ་སང་
 པའི་དབང་གིས་གང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྤང་བར་འགྱུར་བའོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འདིའི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ལེའུར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 བདེ་བ་ཞེས་བ་དེས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ཡང་སྟོང་བའི་བདག་ཅན་ནི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །

དེའི་སྤྱིར། འཆོ་བ་མེད་པའི་ཡང་དག་དོན། ། རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི། །ཆད་པ་མེད་དེ་བདེ་གཟུང་དང་། །སྟོང་བཅེ་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །རི་
 ལྟར་གསུངས་པའི་རིགས་པས་ནི། །ཐམས་ཅད་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །རི་
 ལྟར་ན་དེས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ནི་མཐའ་མེད་དེ།
 དཔེར་ན་བདེན་པའི་མི་ལམ་ཀྱི་ཤེས་པས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམས་འཁྱོར་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་
 གོམས་པའི་མཐུས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཕྱོགས་བཅུར་
 རམ་མཁའ་རི་སྟོན་པར་བྱུང་བའི་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཀྱན་
 རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོའི་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། །སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། །གངས་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དེའི་མངོན་སུམ་ནི་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་
 པས་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མས་རྣམ་པར་གཞལ་བར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་
 པོར་ནི་དེས་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་བར། མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་མཐོང་བ་དམ་པའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་
མེད་པ་རྣམས་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཞེས། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ། བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་མཐོང་
བ་མེད་པར་བརྗོད་ཀྱི། མེད་པ་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྟུ་མ་དང་མི་ལམ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཉི་བར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་མཐོང་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཏེ་དེ་ལ་མཐོང་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པའི་མཆན་
ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་མདོའི་དོན་ཏོ། །

གང་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྟེ། བ་མེད་པ་དང་རོ་གཅིག་
པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་པས་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོགས་ཏུ་མངོན་
སུམ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
མངོན་སུམ་ཉིད་ལ་མ་ལུས་པའི་དངོས་པོར་སྟེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལག་
མཐིལ་དུ་སྟུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་རིག་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གསུངས་ཏེ། མཐུན་
པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་བྲལ་པའི། །ཡོན་ཏན་
རིན་ཆེན་བསམ་མི་བྲལ། །ཚུ་བོའི་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་འཇུག། ཅེས་པ་ནི་འདིར་
བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་རྣམ་པར་
གཞག་སྟེ། མ་ལུས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་

ལམ་གྱི་དབང་གིས་ངེ་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནས་
མཁའ་ངེ་སྲིད་པར་གནས་པ་ཉིད་དོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྱུར་པ་ན་སྟོན་ལམ་
བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ། ངེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ལྟར་བདག་
གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བཞིན་དུ་ངེ་ལྟར་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་དུ་ཡོངས་སུ་མཐར་
ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་ངེ་སྲིད་ནས་མཁའ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
གནས་ནས་པན་པར་བྱེད་ཅེས་བ་སྟེ། འདིར་དེ་ལྟར་སྦྱ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སྟགས་དང་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རྒྱ་ཆོགས་པའི་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་
སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྦྱ་མ་སྟེ་མ་
བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་དེ། རྒྱུ་སྦྱ་ཆོགས་
པའི་དབང་གིས་སྦྱ་མ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱ་ཆོགས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །

རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྦྱ་མའི་མཁའ་པོ་བཞིན་དུ་དེས་སྦྱ་མ་ངེ་
ལྟར་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་པར་ཞེན་པར་མི་
བྱེད་དེ། གང་ཞིག་དེའི་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱ་མ་རྣམས་ལ་བྱིས་པས་རྟོགས་
ལྷན་གྱི་སྦྱེ་བོ་བཞིན་དུ་ངེ་ལྟར་མཛོང་བ་ལ་བདེན་པ་མཛོན་པར་ཞེན་པས་དེ་ནི་
བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྦྱ་མ་ནི་ངེ་
ལྟར་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་ཐུང་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ནི་སྟེང་རྗེ་

དང་ཤེས་རབ་པོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་བྱང་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གསུངས་པའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་ལྟར་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཁ་ཅིག་ཏུ་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐུ་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེའི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བ་དང་ཁ་ཅིག་
ཏུ་དགག་པར་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ནི་མི་བརྟོག་པ་
ནི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་གདུལ་བར་བྱ་བ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་འོ། །

དོན་དམ་པར་དགག་པ་བྱེད་དེ། བདེན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་
བརྟོག་པ་རི་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་བརྟོག་པ་དེ་སྟོང་བ་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་
སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བརྟོག་པ་སྟེ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་སྒྲོ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཏེ། དེས་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
བརྟོག་ནས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
ཀྱང་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྐལ་བ་དང་
ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་རིན་ཆེན་བཞིན། ཀུན་དུ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཏེ། །རི་
ལྟར་འདོད་པའི་ཅིག་སོགས་ལས། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་
མེད་ཀྱང་ནི། །སྟོན་གྱི་འཕེན་པས་འཇུག་པར་འབྱུང་། ཀུན་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་
དོན་ལ། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་དུ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་ཏེ་ཞར་ལ་འོངས་པ་སྟོན་པས་

དགོས་པ་མེད་དོ། །

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེའི་
མཛད་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སང་གེའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། ཇི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་སང་གེ་ལ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སྟོང་མི་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱའི་མཆོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ།
དེས་ན་སང་གེ་ཞེས་བཟོད་དོ། །དེའི་ཆོས་ནི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་ཚོལ་བའི་ཇི་དྲགས་རྣམས་འཇིགས་པར་
བྱེད་པས་སང་གེའི་སྐྱེ་ཞེས་བཟོད་དེ། སང་གེའི་རྒྱལ་མཆོན་བཞིན་ལ། དེའི་སྐྱེ་ནི་
སྟོན་པ་པོ་སྟེ། བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟེ། དེས་ཤེས་རབ་གྱིས་དགོངས་པར་བྱས་
ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བས་ན། བ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སང་
གེའི་སྐྱེས་ནི་མཛད་པ་ནི་བྱ་ཅ་བདུན་བསྟན་པ་ལ། དེ་ནི་རྒྱས་པར་ཡུམ་ཆེན་མོར་
བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བསྟན་བཙུན་ལས།

འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །བསྐྱེད་རྣམས་བཞི་ལ་འགོད་པ་
དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བརྟོགས་
པ་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ཇི་བཞིན་དུ། །དོན་དང་པ་རོལ་
སྐྱེན་དྲག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱི། །སྟོང་པ་ཉིད་
དང་གཉིས་ཟད་དང་། །བརྟུང་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་ཅན་
རྣམས་ནི་ཡོངས་སྐྱོན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་
ནི། །མདོན་པར་ཞེན་པ་བརྟོག་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་

རྒྱས་ཞིང་། །ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །ཚད་མེད་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་དོན། །སངས་རྒྱས་རྟོག་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །བྱང་
 རྒྱལ་ཡན་ལག་ལམ་རྣམས་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་
 དང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་
 ཡང་། །རྣམ་པར་བྱང་དང་ཆོགས་དང་ནི། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་
 བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་
 དགོད་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡི་ཕྱིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
 འདོད། །

ཅེས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་གཟུང་བའི་དོན་དུ་སྐྱུལ་བ་སྟེ།
 གང་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་མེ་ཞི་བ་དང་། དུད་འགོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ཤ་
 ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཡི་དུགས་ལ་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 སྦྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་དད་པར་བྱེད་པས་དེ་རྣམས་
 ལྟ་དང་མི་རྣམས་སུ་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་ནས་ལྟ་ནས་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་མོས་
 པའི་ཆོས་བསྟན་པས་མངོན་པར་དད་པར་བྱེད་པས་མི་རྣམས་སུ་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་
 ནས་ངེ་སྟེད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་
 འགོ་བ་རྣམས་ཞི་བའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

གང་ཡང་མི་རྣམས་ལ་ནང་དང་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་རྣམས་དང་
 འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྦྱོད་
 པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་

པོ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་།
ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་དེ་དག་འགགས་པའི་རང་བཞིན། དེ་
ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱུ་ལ་ཉ། དེ་
ཡང་འཛིག་རྟེན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་པའོ་ཞེས་མི་ཤེས་ཉ། གང་དུ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་དེས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་
པ་ཉིད་དུ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ལ། རོན་དམ་པར་ནི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཉ། བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་རོན་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། ། དེ་སྐྱིན་པ་
སྐྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་
དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བར་བྱེད་ཅིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། ། དེ་དགེ་བ་བརྟུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་
ཡང་དག་པར་སྦྱངས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་
པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཉ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རི་སྤྱིད་དུ་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་གྱི་བར་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འགོད་པའི་

ཐིན་ལས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱི་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བཞི་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པའི་ཐིན་ལས་སོ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཆོས་རྣམས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བསྟན་བ་སྟེ། སྤང་བོ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དང་
པ་རོལ་ཏུ་ཐིན་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་བཤས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
པའོ་ཞེས་བཞི་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་ཐིན་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་པ་རོལ་
ཏུ་ཐིན་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་
ཉི་བར་མི་དམིགས་དང་དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པར་བྱས་སོ་
ཞེས་བཞི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཐིན་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐིན་བ་ལ་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་
རྣམས་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་
ལ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཞི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་
པའི་ཐིན་ལས་སོ། །

དེ་པ་རོལ་ཏུ་ཐིན་བ་རེ་རེ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོབ་

པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་
སོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ་དེ་རྣམས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་བསྒྲིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་
ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཉིད་ནི་ལམ་ལ་ལམ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སྤྱེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱལ་སུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་གང་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཉིད་གཤེགས་
པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་སོ་དང་
ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བསྒྲིག་
ཅིང་རང་དང་གཞན་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་དེ། དེའི་དགེ་བས་རང་དང་གཞན་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་རང་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་
བ་དང་སྤོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་དང་སོ་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་ལ་ངེས་པ་རྒྱུ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོར་སྤྱེ་བར་འགྱུར་
ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ནི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་མི་སྤྱིད་

དོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རི་ལྷ་ར་དྲུག་འགྲོའི་སྐྱེས་གནས་སུ་སྐྱེ་ན། དེས་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བས་བསམས་བཞིན་དུ་ལེན་གྱི་དྲུག་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་ལ་གྱི་
ཆོར་བ་རྣམས་སྤྱོད་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མཆོག་ལ་དབང་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པས་
འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་རབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རབ་
དུ་ཞུགས་ནས། ཅིག་ཅར་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་གི་ལུས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
སྐྱུལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་
འགོད་པའི་ཐོན་ལས་སོ། །དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་
སྤྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་དོན་བྱེད་གྲང་གོས་པ་མེད་དེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་དཀར་པོའི་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་
གཞན་ན་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
དགོད་པའི་ཐོན་ལས་སོ། །

དེས་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། གང་སྤྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གང་གའི་སྤྱང་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
གྲང་རང་གི་རོ་བོས་སྤྱོད་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་ན་དེ་སྤྱོགས་
གཅིག་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་རོ་ཞེས་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ཤིང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་

མངོན་པར་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འགོ་བ་དུག་གི་
སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྐྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཇི་སྟེན་ཏུ་
ཕྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱལ་བའི་དབྱངས་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། དབྱངས་དེས་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མའི་ཆོས་རྣམས་སྟོན་པར་
བྱེད་ལ། གཞན་སྐྱལ་བ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའམ། རམ་མཁའ་ལ་ཡང་ཆོས་
སྟོན་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་ཡུལ་དང་བཟའ་བ་དང་བདུང་བ་དང་བཞོན་བ་
དང་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་
སྐྱལ་བ་དེ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗེས་སུ་ཉེ་བར་
སོང་བ་དེ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་ཅིང་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་མཉན་ནས་དག་
པའི་ཅ་བ་གཞན་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། མངོན་པར་ཞེན་བ་ནི་མི་བྱེད་དེ། སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལྷའི་མིག་གིས་
ཕྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོང་ནས་རྩ་
འབྲུལ་གྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་དེར་སོང་ནས་བྱུང་བ་དག་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་
དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

ལྷའི་རྣ་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉན་ཅིང་འདྲིན་པར་
བྱས་ནས་དེ་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཤེས་ཤིང་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤེས་ནས་རི་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་དེ་བསྟན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེས་རྣམ་པ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་
གནས་དང་གཞན་དག་གིས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནས་སྟོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྲན་ནས་དེའི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་
པར་བྱེད་དོ། །

དེའི་ཟག་པ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་ནས་རི་
སྟོན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་
བར་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཡང་དེའི་ཆོག་ལ་གནས་པར་མི་འདོད་
པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་འགས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེགས་ནས་བསྐྱུལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དུ་འདོད་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བདག་གིས་ལུས་འཛིན་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་དང་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་དེ། འདིའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་སོ་
སོ་ལ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ལ་སོགས་པའི་འཆི་བ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཐོན་ལས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཞེས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དུག་ནས་རི་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པའི་བར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་

ནམས་ལ་སྟོད་ན་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་མེད་པས་རང་དང་གཞན་ལ་ཡང་
དག་པར་ཉོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེར་ཡོངས་སུ་སྟོ་བར་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་འདི་
ནམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་གང་འདི་ནམས་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྟོར་བར་
ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤངས་པར་གྱུར་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ན། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་ཡོད་ཅིང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ནམས་ཤེས་པར་མ་
གྱུར་ལ། མ་ཤེས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ནམས་སུ་ཉོག་པས་བར་བྱས་ནས་ལས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེའི་རན་དུ་སྟོད་པ་དེས་རན་འགོ་གསུམ་དུ་ལྟར་བར་
བྱེད་ཅིང་ལེགས་པར་སྟུང་པས་ནི་ལྟ་དང་མི་ནམས་སུ་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་
གིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བདེ་འགོ་དང་། རན་འགོ་
སྤངས་ནས་སུ་རན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་ནི། གཉི་གའི་བདག་མེད་པ་ཤེས་ཤིང་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོགས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱས་ནས། དེམ་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཉོག་པ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་
ལྟར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་

སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་སུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་
འབྲེལ་པ་ཚུད་མི་བྱ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ན་བདེན་པ་བཞི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དེས་ཆོས་ཚུང་
བད་ཀྱང་བདེན་པའམ་མི་བདེན་པར་མི་དམིགས་ཏེ། དེས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
མྱོང་བའོ་ཞེས་མཐོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་
སྤངས་པ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་ལམ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ན་བདེན་པར་
དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་
མཐོང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་སྒྲོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་
ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །བྱམས་པས་གསོལ་བ། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རི་ལྷར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱང་པོ་རྣམས་
ནས་རི་སྤྱོད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ལ། གཤམ་ཏེ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་པ་རྣམས་
པར་ཉམས་པ་ཉིད་དོ། །

བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། གང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་བས་ཉེ་བར་དམིགས་པར་གྱུར་ནས། དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་
མའི་དངོས་པོ་འཇམ། གསོལ་བ་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། བྱམས་པ་མཆན་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཏེ། གོ་རིམ་ས་རི་

ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕུང་བོ་ལྷ་
རྣམས་ལ་གང་དུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དམ། མེད་པ་ཉིད་དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་
པ་དང་། གཞན་ཡང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་དེ་རྣམས་ཅད་ནི་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

ཕུང་བོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་དབང་སྟེ། དེ་
རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་། བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་བ་ནི་
རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་
རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་པ་གང་ཞིག་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། རྟག་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། རྟག་པའི་ཕྱིར་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་
མེད་པ་དང་། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོད་པ་ཉིད། །སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་
པའི། །མཐའ་ལ་རྟོག་པ་བརྒྱག་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཏེ། འདིར་གང་ཞིག་ངེས་ཀྱང་དུ་
བཤད་པའི་ཀུན་དུ་བརྟགས་པས་དངོས་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་
དེ་དེའི་སྐྱོ་འདོགས་པ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་ནི། བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་དོ་ཞེས་བཤོ། །གང་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་གཞན་གྱི་
དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་གྱི་
དབང་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བཤོ། །གང་ཡང་རི་སྐད་བཤད་པའི་འདི་ལྟར་མཐའ་
གཉིས་སུ་བརྟགས་པས་ཞེས་པས་དབུ་མ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ།

གཡང་པའི་གནས་ན་གནས་པའི་བྱིར། །བརྒྱག་པར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་
ནི། །སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་པའི། །མཐའ་ལ་རྟོག་པ་བརྒྱག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་གང་ཞིག་དེ་དང་དེར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་སོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱག་པའི་
གནས་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྟེ། བྱིས་པ་རྣམས་གཞུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྣམས་ལ་
དེ་བཞག་སྟེ་རི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྒྲོ་ཡིས་རྣམ་པར་
བྱེ་བྱས་ནས། །གཞན་དབང་མེད་ཅིང་ཀུན་བརྟགས་མེད། །བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་
མིན་ན། །རི་ལྟར་སྒྲོ་ནི་རྣམ་བརྟགས་མིན། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། །དངོས་
སོ་དང་ནི་གནས་མེད་དེ། །རྟོག་གཤེད་པའི་དབང་གྱུར་པའི། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་རྣམས་བརྟག་ཅེས་གསུངས་ཏེ།

འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྒྲོང་ཉིད་བདག་ཉིད་གཅིག་དངོས་
ལ། །ཤེམས་ཀྱིས་འདི་རྣམས་བརྟགས་པ་སྟེ། །བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་
དང་། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཉིད་དེ། །མ་སྐྱེས་པས་ན་ཚོས་རྣམས་ནི། །སྒྲོང་པ་

ཉིད་ཅེས་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཕྱང་པོ་ལྷ་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཅེས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་རོག་ཅིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་དང་ཉག་པ་
དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ནི་རི་མིན་ནམ་མཁའི་བར་དུ་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་
སྤངས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དབང་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འཁོར་བ་ཀུན་ཏུ་མཐོང་ནས། དེ་
འཁོར་བ་འདི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ལ། གང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་དམིགས་
པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་དེ་དེ་ནི་འདིའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡོངས་སུ་མི་
གཏོང་བའོ། །གསོལ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ལུས་པའི་མཆོན་ཉིད་
རི་ལྟར་འདོད། གང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་ཡང་དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གང་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་གཉིས་དང་། གང་ཡང་སྒྲིས་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་མ་ལུས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ལ་རི་ལྟར་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱལ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་
ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

རྣམས་ཀྱིས་ལས་བྱས་པས་རི་ལྟར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བཞིན་གང་ཟག་ལ་
བདག་མེད་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་
ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བ་
ལ་འགོད་པའི་སྤྱིན་ལས་སོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ལ་དེས་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ལས་དང་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་
ལོ། །དངོས་པོ་སྤྱི་ཅི་མོ་བྱེ་བར་གཤགས་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ལ་གང་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་དེ་ནི་རི་ལྟར་མི་ལས་དང་སྤྱི་
མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་
པ་ལ་འགོད་པའི་སྤྱིན་ལས་སོ། །གང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྙད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་འགོད་པའི་སྤྱིན་ལས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་
ཡང་དེ་མ་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་
བྱས་ནས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
སྤང་བའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་

ནམ་པར་བྱང་བའི་ཚོགས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འད་ས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། འདི་དག་ཉིད་ནི་མཛད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། གང་དུ་གཉིས་དང་
གཉིས་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཚོས་ཐམས་ཅད་
ལ་དེ་ཉིད་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ། དེ་ཉིད་སངས་
རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་དང་ཚོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྟེ།
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོས་ཉིད་ལ། ཚོས་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉི་གར་ལྷན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མི་ལྷན་པ་མ་
ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ཐ་མི་དད་
དོ། །མི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

རབ་འབྱོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་པ་སྟེ། གང་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
དེས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་བརྟགས་ནས་ཟད་པ་ནི་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་
སོ། །མཛད་པ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་
ཅད་ལ་འབྲུག་པ་མེད་པ་ཉིད་པས་ཞེས་པ་སྟེ། མཛད་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པས་སོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་ཤུ་ཙུ་བདུན་ཏེ་དེ་འབྲུག་པ་
མེད་པ་ཉིད་ནི་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་ཉིད་དེ་དེས་ཤེས་ནས་སྤྱོད་པ་བཅུ་འཛིག་
རྟེན་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྟོང་ལ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པས་ནས་མཁའ་ཇི་སྟོང་བར་དུ་རབ་དུ་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་འབྲུག་
པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་དེ་འབྲུག་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་གསུངས་པ་ནི་ཚོས་
ཀྱི་སྒྲིའི་མཛད་པའོ།

རྒྱ་མཚོ་ལྷ་མེད་པ་ཉིད་པས་ཀྱི་དག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་འབྲུག་པ་མེད་
པའི་དག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་
བར་གསུངས་པའོ། །དེ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མཐར་ཀྱིས་བསྟན་པར་
འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་རྒྱ་མཚོ་
ནི་ལྷ་མེད་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲུག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
ཕྱང་པོའི་ནང་དུ་སོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་གང་གི་ཕྱིར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟོང་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནས་ལྡན་
པ་ཡང་མ་ཡིན་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་
ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནས་མཁའ་དང་འབྲུག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་བྱ་སྟེ། ཇི་སྟོང་དུ་མི་དམིགས་པའི་བར་དུ་འོ་ཞེས་
པའོ། །འབྲུག་པ་མེད་པ་ནི་མི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་
ལྟར་འདིར་ཐེས་སུ་ཚོར་བར་བྱ་བའོ། །

ཐེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཉན་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་
པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་གྱི་ཁོག་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །འབྲུག་པ་ནི་

དང་བར་བྱེད་པའོ། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་
བ་ནི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པར་བྱེད་པའོ། །འཇལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
ཉིད་དེས་གཞོད་པ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། གང་དུ་གནས་པ་ལ་བྱིས་པ་རུས་པ་ཟད་ནས་
དུ་བ་ནས་སྒྲིམ་པ་དང་བརྒྱལ་བ་འཕྲུལ་འཆི་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་དུ་སེམས་པས་དེ་རྣམས་ལ་འཇལ་བར་བྱེད་པའོ། །

ཇི་ལྟར་འདི་རྣམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཆོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
ལྷག་གིས་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྟེ། བདག་ཅག་གིས་འདི་ལས་གཞན་དུ་
མི་བསམ་སྟེ། རྟོག་གཏི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་
ནི་འདི་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་
རྟོག་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གསུངས་པ་
ནི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བདག་ཅེས་པ་དང་། བདག་གི་ཞེས་པ་
དང་། གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་ཇི་སྟེད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཞེས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་བས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དང་བདུད་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱོད་པའོ། །

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འོ། །དེ་ལྟར་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་མངོན་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་

བཅོས་ལས།

མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམ་ས་དང་། །དེ་མཐའ་དེ་
ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། །དོན་བསྐྱུས་གཞན་དེ་རྣམ་བ་བྱལ། །

ཅེས་ཏེ། ཡང་ན་མདོའི་དོན་རྣམ་བ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཐེན་བ་
ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་དང་། གསུམ་དེ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་བ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་བ་
རྟོགས་བ་ནི་འདི་ལ་སྐྱོར་བའི་སྐྱོར་བའོ། །ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་བ་ནི་སྐྱོར་བ་
འདིའི་རབ་ཀྱི་འོ། །མཐར་ཀྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་བ་ནི་སྐྱོར་བ་འདིའི་གོ་
རིམ་ས་སོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་བ་ནི་སྐྱོར་བ་འདིའི་མཐར་
བྱལ་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་འདིའི་རྣམ་བ་སྤྲིན་པའོ། །ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས།

རྣམ་བ་གསུམ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ། །སྐྱོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་
དང་། །ཆོས་སྐུ་ཐོན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། །གཞན་དུ་དོན་བསྐྱུས་རྣམ་བ་
གསུམ། །

ཞེས་ཏེ། ཡང་ན་མདོའི་དོན་ནི་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་འབྲས་
བུའོ། །དེ་ལ་སྐྱོར་བའི་རྒྱའི་ཡུལ་ནི་ཀྱན་མཐེན་བ་རྣམ་བ་གསུམ་ལ། དེའི་སྐྱོར་བ་
ནི་རྣམ་བ་བཞི་སྟེ། སྐྱོར་བ་སྤྲིའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཐོན་
ལས་སོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་རྟག་པར་རབ་ཏུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལེ་ཏུ་
གསུམ་ནི། གོ་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེ་ཏུ་བྱས་པས་

མ་བཤད་དོ། །རྗེས་སུ་རིག་པའི་བརྗོད་པའི་ལེ་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅེས་བྲ་བ་བརྗོད་
ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད་པ་ལས་རྗེས་སུ་རིག་པའི་
ལེ་བྱ་ལྟེ་ཉི་ལུ་ཅད་གྲུ་བའོ། །

རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཉིད་བཅའ་བར་བྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་
བཤད་པ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉག་པར་རབ་ཏུ་
བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལ་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནི་ས་བཅུ་པའི་དབང་ལྷག་གོ། །ལུས་ངལ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་དགག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཙོན་འབྱས་ཆེ་བའི་
དོན་ཏོ། །གང་ལ་ཡང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་
བ་དགག་པ་སྟེ། སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །གཡོན་ཕྱོགས་
ནས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

བདག་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་འཛིག་ཆོགས་ལས་མ་གཡོས་ཞེས་པ་ནི་
འཛིག་པར་འབྱུང་བས་འཛིག་པ་ལ། བསགས་པས་ཆོགས་པ་སྟེ། མི་ཉག་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ནི་གང་ཟག་ཏུ་
བརྟགས་པ་ལ་སྟེ། འདིར་གང་ཟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་གཡོས་པ་དང་
བརྟགས་པར་ཡོད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཉི་ག་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལས་ཀྱང་མ་གཡོས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདི་ནམས་ཀྱིས་འདི་
ནམས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཡོ་བའོ། །ནམ་པར་བྱང་བ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའོ། །སྤང་བ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་སོ། །མོས་པའི་སེམས་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་དུ་རྟོག་པའོ། །

མཆན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ། བཤད་པ་ནི་དངོས་
པོ་ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ནི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་
ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའོ། །གང་ལ་ཡང་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
མེད་པའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་
སྟོན་པ་ནི་སྟེགས་པའི་སྟོགས་པའོ། །བསྐྱབ་པར་བྱས་ནས་ཉེ་རྗེས་སུ་གནས་
ནའོ། །བྱས་པ་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པ་ཤེས་པས་སོ། །བྱས་པ་ཆོར་བ་ནི་ཐོས་པའི་
འབྲས་བྱ་ཤེས་པས་སོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་ལ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པའོ། །འདིག་རྟེན་
ཀྱི་ཟང་ཟིང་ནི་གོས་སར་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བསྟན་པར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོག་གསུམ་ནི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཡོངས་སྟོད་པར་རོ་
ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཟིལ་གྱིས་མཁན་པ་སྟོན་ཅན་དུ་བྱེད་པའོ། །

སེམས་ཅན་འདུལ་པའི་ཕྱིར་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱང་བའི་
དོན་རྟོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
གཟུང་བའི་དོན་དུའོ། །ཆགས་པ་ནི་སྟེད་པའོ། །དམིགས་པ་ནི་ཉེ་བར་དམིགས་
པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་གནས་པའི་ཐབས་ཉེ་བར་བསྟན་ནས་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་

ནས་གསུངས་པ་ནི། དེའི་སྐད་ཅིག་ཅས་པ་སྟེ། དག་སྐྱོད་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་
འཕགས་ཏེ། བྱད་མེད་ཐུག་ཁྱི་བརྒྱད་སྐྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་
ལ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་རོལ་པ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྐྱ་དང་བྱི་དང་། རོ་དང་རེག་བྱ་
རྣམས་སོ། །

དེ་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འདོད་པར་བྱེད་ཅིང་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན་འདོད་པ་ལ།
ཐོབ་ནས་ཡོན་ཏན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡོངས་སྐྱོད་པས་ན་ཡོན་ཏན་ཏེ།
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་ནི་དོན་དམ་པའི་རབ་ཏུ་འབྱེད་
པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱང་སོ་ལྟ་རྣམས་ལ། སེམས་ཅན་མེད་པ་ལ་སོགས་
པས་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཆོས་ལ་
བདག་མེད་པ་གསུངས་པའོ། །ཡིད་མི་སྐྱོ་བ་ནི་ལོ་བདུན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱ་དེ་ལས་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་སྐྱོགས་པའི་
ཆོག་ལ་སྟེ། སྐྱོ་བ་མེད་པ་ནི་དུབ་པ་མེད་པའོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་གདམས་
པའོ། །ཆོགས་ཀྱིས་པ་ལ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དམ་པ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་ཆོས་
འཕགས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་སོ། །མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་དང་བལ་ནས་སྦྲས་པ་
ནི་ཡོངས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པའོ། །དུ་བ་ནི་འཆི་མ་འཛག་པའོ། །ཆོ་དེ་ནི་དབྱངས་
ཀྱིས་སོ། །ཐུང་ན་ནི་གདུང་བར་བྱེད་པས་སོ། །སྟེ་སྟགས་ནི་བརྗོད་པས་སོ། །

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཀུན་དུ་ལྟན་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཆོག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོ། །བསྐྱོར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ། །འོབས་ནི་འོབས་
སུ་བསྐྱོར་བའོ། །འབྱོར་བ་ནི་འོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །བྱས་པ་ནི་ཁང་པ་ལ་

སྤྱིད་མོས་ཆལ་ལ་སོགས་པས་མངོས་པའོ། །བདེ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཛོལ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ལེགས་པ་ནི་བཟའ་བ་དང་བཟུང་བ་རྟེན་པར་སྦྲ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡངས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །མང་པོ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་སྦྱེ་བའོ། །འཁོར་
གང་དག་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱང་གང་གིས་དེ་བཞིན་ནོ། །བར་
ནི་ནང་ལ་ཆོང་ཁང་ནི་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པའི་གནས་ཏེ་དེར་བྱམས་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་
མ་ལུས་པ་བཀྲས་པའོ། །

བྱམས་རྣམས་ཀྱི་ར་བའི་བར་དུ་གཉི་ག་གནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་མོ་སྤྱ་
ཆོགས་སུ་བྲིས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱ་ཆོགས་པས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི་
ཁོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛེར་དོགས་མེད་པ་ནི་ཀུན་དུ་གཞོན་པ་
མེད་པ་སྟེ། སྤྱི་པོའི་ཁྱོགས་ཁྱིའི་བཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
འོང་བའི་གནས་དང་། ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བར་ཡངས་པ་དེར་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པས་ལེགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཁྱོགས་ཁྱི་ནི་བཟུང་
ནས་བཞོན་པའོ། །བཞོན་པ་ནི་ཤིང་རྟོ། །མཐོན་དམན་མེད་པའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་པོའི་མདའ་ཡབ་སྟེ། ར་བ་
ལས་ཅུང་ཞིག་མཐོ་བར་སོན་པའོ། །རྒྱུ་པོ་ལས་ཤིང་བཟུང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་
འདིར་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའོ། །

དེས་སུ་གཡེར་ཁའི་བ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བས་སྟེལ་བས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་
ཤིང་ལ་སྟེལ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་ཚུན་འབྲུངས་དུ་མས་འབྲུང་ངོ། །སྟན་པ་ནི་སྤྱ་ཐོས་
ནས་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་སེམས་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇམ་པ་ནི་

ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ནི་པེ་མང་དང་སྒྲིང་བྱ་ལ་སོགས་
བའོ། །རོལ་མོ་མཁན་ནི་དེ་ཟེའི་གར་སྤྱ་མཁན་གྱིས་སོ། །ཅེ་དགའ་བ་ནི་ཐོས་བས་
སོ། །དགའ་མགུ་ནི་ཡིད་གྱིས་སོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ནི་ལུས་དང་དག་ཡོངས་སུ་
དགའ་བས་སོ། །

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཚུ་
འབབ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །མངོན་པར་སྐྱེས་པ་ནི་མངོན་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་གྱིས་
སོ། །གྲལ་པ་ནི་གྲལ་པ་རྣམས་གྱིས་སོ། །ཆུ་ཁེང་ནི་ཆུ་ལ་ཉིད་གྱིའོ། །སྡོན་
པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། །སྡོན་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར་ཁ་དོག་སྡོན་པོའོ། །ཀྱུར་དུ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སྡོན་པོ་ལྟ་བུར་སྡོན་
པའོ། །གཉི་གའི་འོད་གྱིས་སྤྲུལ་བས་མིག་ལམ་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འོད་སྡོན་པོ་
འབྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེར་པོ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་དེ་ལ་རི་མོར་
བྱེད་པ་ནི་དེ་ལ་མཆོག་དུ་དང་བའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ལེགས་སུ་འགྲོ་བས་
སོ། །ཐོས་པ་ནི་གང་རྣམས་གྱིས་སོ། །དབུས་ཀྱི་བཞི་མདོ་ནི་མངོན་པར་མཆོན་
པར་བྱ་བའི་གནས་གྱིའོ། །ཁོར་ཡུག་ནི་སོ་སོར་ལོགས་གྱིའོ། །ཁང་པའི་ཡོངས་
སྦྱོད་ནི་ཁང་པའི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའོ། །

ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་ནི་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཡོངས་
སྦྱོད་པ་ནི་མ་ལུས་པའི་ནགས་དང་གནས་ལ་སོགས་པའོ། །བར་ནི་མཆོམས་
སོ། །དེ་བར་ནི་སྐབས་སོ། །དབང་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་སྟེ་འདོད་

པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སྤྱོད་བཟུང་བའོ། །ལྷན་
པ་ནི་དེ་དང་སྦྱོར་བས་ལྷན་པ་ཅན་ལོ། །ཆེ་བ་ནི་དག་གིས་སོ། །དགའ་བ་ནི་ཡིད་
ཀྱིས་སོ། །དགའ་དགུར་སྦྱོད་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་སོ། །དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་
པའི་དུས་ནས་སོ། །

བསྟན་པས་མཆམས་ནི་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་
སོ། །སྤྱིང་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནི་རྒྱ་ནག་པོའི་དར་ཏེ་གདན་དེའི་སྤྱིང་དུ་འདི་བཏིང་
བའོ། །ཤིང་བལ་ཀྱིས་བཀང་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ཡང་གཞན་དག་གིའོ། །ཀ་ཤི་ཀའི་
གོས་ནི་བླ་རྒྱ་ཆ་སྤྱིའི་གོས་བཟང་པོ་བཏིང་བའོ། །དགའ་བ་ནི་སེམས་ཆེ་གཅིག་ཏུ་
གནས་པར་གྱུར་པའོ། །སྤྱི་ཏེག་ཅེས་པ་ནི་བ་དང་བ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་འཕྱང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་གཏོར་བ་ནི་བཀྲམ་པའོ། །རབ་ཏུ་གཏོར་བ་ནི་ལོགས་
གསུམ་དུའོ། །ཀྱན་དུ་རབ་ཏུ་གཏོར་བ་ནི་ལོགས་བཞི་ཀར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བསམ་
པ་རྣམས་པར་དག་པ་ནི་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་འདུན་པ་དག་རྣམས་པར་དག་པའོ། །ཆོས་
ལ་གྲུས་པ་ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་པ་ནི་སྒྲུལ་བ་དང་ལྷན་
པའོ། །ལོག་པར་མི་ལྟར་བ་ནི་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་བའོ། །རྒྱན་མ་ཆད་པ་ནི་རྒྱན་མ་
ཆད་པར་རོ། །དགའ་བ་ནི་ཆོས་པ་ལ་མགྲུ་བ་ནི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་
བའོ། །

དེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིད་རང་བའོ། །དགའ་བར་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རབ་
ཏུ་དགའ་བའོ། །དགའ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་དང་བའོ། །དགའ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་ནི་འདི་ལས་དེ་སྤྱིས་པའོ། །དེའི་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལས་སོ། །རྒྱ་ལ་མི་

གནས་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་འདྲ་ཤིས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་
བར་གཞག་པས་སོ། །དེའི་མ་སྐྱེས་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དེ་ལ་བརྟུ་བ་མེད་པའི་སྒྱུར་བས་རྣམ་པར་བརྟུ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤིས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་
པ་དེའི་ཤིས་པས་མངོན་པར་ཤིས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ལ་ལོག་
པའོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཤིས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་
ཞེས་གྲང་ཟེར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མེད་པ་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་མཉམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལའོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་
པར་འགྱུར་པའི་ཕྱི་བ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དུ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
བྲལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཤིས་པ་སེལ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་

རིག་པ་འགགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་སེལ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་
ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔྱེགས་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་དཔྱེགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མེ་རྟོག་བཟམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མེ་རྟོག་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གི་དངོས་པོ་སྦྱབ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱ་
མ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བྱུགས་རྗེས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་དགོངས་ནས་ཐ་སྦྱད་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་མོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྤང་བ་བསྦྱབ་པ་ནི་མེ་མོང་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤང་བ་བཞིན་ཀྱིས་མོངས་སྦྱོད་རྟོགས་པའི་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་
མངོན་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་སྦྱབ་པ་ནི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཉི་ཤེས་སྦྱབ་པའི་བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་
སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩལ་དང་བྱལ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་ཡང་དག་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་འཁོར་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ལས་ངེས་པར་ཐར་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་སྦྱོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གོ་སྤྱོད། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་སྐྱ་ལ་མཁས་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྗེས་
སུ་སོང་བའོ། །སྐྱ་དང་ཆིག་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱ་སྒྲ་ཆོགས་པ་
དང་། ཆིག་དང་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁེངས་པ་མེད་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་
ཀྱན་དུ་སྐྱོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཐ་སྦྱད་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
པའི་རང་བཞིན་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཐ་སྦྱད་དུ་བྱར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའོ། །རྩལ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཡང་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་དང་ངེས་པའི་ཆིག་དང་ཡིག་འབྲུ་ནི་
མིང་ནི་བད་ལ་བསམ་པས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆིག་
རྣམས་སམ་དུས་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟག་མཐོང་ནི་འདུས་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལུལ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུལ་ལ་
གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་
མཐོང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་

རྟོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་མཐའ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ་
ཡང་མཆན་མར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་དང་མཆུངས་པ་ནི་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་རྟོག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔེན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་རྟོག་དང་འབྲ་
བའོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོལ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་བསལ་བའི་མཆན་དང་དཔེ་
བྱད་ཀྱིས་འབར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་སྟེ། གང་ཡང་འོངས་སྟོང་ཚོགས་པ་དང་
སྒྲུལ་པའི་མཆན་ཉིད་རོ། །ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་མཛེས་བར་བྱས་པ་ནི་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་སྟོང་འདོགས་པ་དེ་ལ་
མེད་པས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་མཛེས་པ་སྟེ། གཉི་ག་བདག་མེད་པའི་ཁྱི་མ་མེད་
པས་མཛེས་པའོ། །རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
སྒྲུབ་པའི་མིག་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ངེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པ་བརྟན་པོས་ཀྱན་དུ་གནས་
པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱུགས་འབྱེན་པ་སྦྱིན་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་
མའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་དབྱུགས་
འབྱེན་པ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེང་གེ་མངོན་པར་སྒྲོགས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བྱ་བའི་ཡང་དག་པའི་
དོན་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཅེ་གཅིག་པས་སྦྱོར་བས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་སྐབས་ནམས་སྒྲ་སྒྲུག་པ་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེང་གེ་བཞིན་དུ་མངོན་
པར་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲ་མི་འཛིན་པས་བདུད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟུལ་དང་བལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ང་
སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི་རྟུལ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
ནི་མིང་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་བཀོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ནམས་
ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པ་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སྒྲ་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ལ་ཆུས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུར་གཅོད་པ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ནེམ་བྱུར་
བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟིང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སྒྲ་སོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་
པའི་ནམ་པར་དག་པའི་སྟིང་པོའི་རྗེས་སྒྲ་སོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
མངོན་པར་འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་པ་

རྣམ་པར་དག་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་བྱིར་རྟོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཇིན་གྱི་མ་ཐུས་སོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་རེས་པར་འཕེགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་སོར་
འཕེགས་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྱོར་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
གཞི་སྟེ་མཐོང་བ་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཀྱུན་དུ་འཇིན་པ་ནི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྒྱ་
མཚོར་གྱུར་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱོར་བ་སྟེ། སྟོན་པ་དང་ཞི་བར་མི་གནས་པའི་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེས་རྒྱས་བཏབ་པས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བ་དང་
དགའ་བ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའོ། །འཕྱོར་བ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་བཏགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་པོའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་རྟོ། །

སྟེ་བར་འགྱུར་པའི་ཐེབས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ནི། ཉག་པ་དང་
ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རྟོ། །སྟུན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་
བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟུན་པ་དང་འདྲེས་པ་བཅོམ་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་སྟོང་
བཏགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རྟོ། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་བྱི་དང་

ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འབྱུག་པའོ། །

ལེ་ལོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཞན་གྱི་དོན་
བྱ་བ་བཅོམ་འབྲས་ཆོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཟབ་མོ་འོད་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་འོད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རབ་
འབྲ་བ་ནི་སྤྱོས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་གཡོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འཕྲོགས་
པའི་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་མི་སྡོག་པའོ། །བདུད་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་འདོད་
པ་ཀྱན་ལ་ཡོངས་སྟོང་གྲང་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བས་བདུད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིག་ཉེན་གསུམ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་ནི་སྤྱོས་པ་མེད་
པའི་ཤེས་རབ་མངོན་ཏུ་བྱས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་ཟེར་
སྐབ་པ་ནི་མ་ལུས་པའི་བརྟགས་པའི་རྟོག་པས་མ་གོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
བསལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་ཟེར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཛོང་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛོང་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཛོང་བ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་མ་ལུས་པའི་རང་དང་གཞན་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པས་
ཀྱན་ཏུ་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
མཛོང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་རྣམས་ལ་བྱུག་ཅུ་ཙུ་

གཉིས་ཉི་ལར་མཆོན་པ་སྟེ། གངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་ཏེ། ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་རྣམས་ཡང་མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ཀྱན་དུ་སྟོང་པ་ན་འཕགས་པ་ཆོས་
འཕགས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་དང་རང་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་
ལས་སྦྱེས་པས་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དུས་དེ་རི་སྤྱིད་དུ་མཐོང་
བའོ། །

གང་ཡང་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ལས་གངས་མེད་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་ཉོགས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་དུས་དེ་སྤྱིད་དུ་ཁོ་ནར་
རྟོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་རྒྱན་དུ་མཐོང་བ་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་
དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་ལ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་
ནི་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྟེ། ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ནི་རབ་དུ་དགའ་བའི་ས་ལ་ཡང་གངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་
དུས་དེ་སྤྱིད་དུ་མཐོང་བའོ། །གང་འདྲར་འདྲི་དག་གིས་བསྟན་པར་རབ་དུ་མཐོང་
བ་དེ་ཉིད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱུང་
དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡང་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་རབ་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་འཛིན་རྣམས་
ཀྱིས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་ཤིན་དུ་རིང་དུ་འཕྲོ་བའི་རབ་ཀྱི་མཐར་མ་
ཕྱིན་པའི་སྤྱིར་ན་དེ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དེ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནི་དེ་མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་
ནི་འདྲི་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་རྣམས་ལ་གནས་ཤིང་། ཉིང་རེ་

འཛིན་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱོན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བ་ལས་སྐྱེས་
ལ། རྟོགས་བརྩའི་འདིར་ཞེས་བ་ནི་རྟོགས་བརྩའི་འཛིན་ཉེན་ཏེ། འཛིན་ཉེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

སངས་རྒྱུས་ཞེས་བ་ནི་ས་བརྩ་བ་ལས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་
ལ་སངས་རྒྱུས་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པ་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་
གྱིས་སོ། །འདིར་ནི་གདམས་པ་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་ཆེ་བས་དང་
འཕགས་པ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་མཐུས་མོས་པར་སྦྱོད་པའི་ས་པས་གངས་མེད་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ཏོ། །འགྲོ་བ་ཞེས་བ་ནི་འགྲོ་བ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་
མེད་པ་དེས་ཐོབ་པའོ། །བསྐྱབས་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཐོབ་པའོ། །དེའི་བྱས་བ་ནི་
གང་ཉིད་ཕྱོན་དེས་བྱས་པའོ། །གསུང་བར་བྱ་བ་ནི་སེམས་གྱིས་བློ་བར་
བྱའོ། །ན་བཟའ་ནི་གོས་སོ། །དེའི་གདུང་བ་ནི་མགོ་རྒྱུ་བས་པོ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །མི་དགའ་བ་ནི་ལྷ་རན་གྱིས་སོ། །ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་ཡིད་མི་དགའ་
བའོ། །མི་གཡོ་བ་ནས་བརྩམས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྲིད་
ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ལུས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལའོ་ཞེས་བ་ནི་ས་
བརྩའི་དབང་ལྷག་ཆོས་འཕགས་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྡར་བཤད་པའོ། །

དགའ་བ་ནི་འདོད་པའོ། །མགུ་བ་ནི་དགའ་བའོ། །ཡོན་ཏན་བཞིན་དུ་ལེགས་
པར་སེམས་པའོ། །རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་དད་པའོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ངོ་མཆར་
བ་ནི་རི་མོར་བྱེད་པའོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་གུས་པ་ཉིད་ཏོ། །དེས་ཞེས་བ་ནི་
བདག་གི་ལུས་དུས་ལྟན་ཐུང་དུར་བཅོངས་པའི་རིན་གྱིས་སོ། །མངོན་པར་ཤེས་

བ་ཡོད་པར་སྲིད་ཀྱང་དེའི་རིན་གྱིས་ཆོས་ཉན་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་ནི་མངོན་
བར་ཤེས་བ་ལ་མོངས་སྟོད་པའི་བླ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་
བུ་མོ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཆོལ་བ་ལ་སོ་སོར་སྟོབ་དང་ལྷན་པས་
སོ། །དགའ་བའི་སེམས་ཞེས་བ་ནི་དགའ་བ་དེས་སེམས་སྦྱངས་པའོ། །

དེ་ལས་ཉེས་འགྱུར་དུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་
སེམས་སོ། །སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བ་ནི་ཆོས་ལ་མཆོད་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བར་
ཆད་དུ་ཡང་མ་བཅུས་པའོ། །རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞོད་པའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
ནི་མི་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཁྱད་པར་ནི་མི་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །བཟོད་པ་ནི་རང་གི་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རོ། །ཡུལ་ཅན་ནི་དེ་
ལ་མ་ཞེན་པའོ། །སྟོས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཅན་དུའོ། །སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་ལ་ཉེ་བར་
ལེན་པ་ནི་ཉན་བ་སོ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཁྲ་མ་ཞེས་བ་ནི་ཁྲ་མའི་རྒྱ་
མཆན་ནོ། །རོལ་མོ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་གོ། །རབ་ཏུ་མང་བ་ནི་བྱེ་
བྲག་མང་པོའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་པར་དགའ་བ་ནི་དོན་དམ་བ་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་
ནོ། །ཆིངས་མ་བདུན་གྱི་མདུད་པ་བདུན་ལ་རང་གི་མིང་གི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་
བཏབ་པའོ། །ཐོགས་པས་ནི་སྦྱིམ་པས་སོ། །

གསལ་ཞེས་བ་ནི་ཁྱད་པར་ལྷན་ཅིག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་པ་ནི་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་མཐའ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྟག་པར་རབ་ཏུ་བྱ་བ་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་
ལེའུའོ། །འཕགས་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་མྱོང་བའི་འགྲེལ་བ་
གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་པརྟེན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱས་

པས་མཛད་པ་ལས་ལེ་ཁྱ་སྤྲུལ་ཅུ་པའོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་སྤྲུལ་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་
གངས་ནུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་དེ། ནུས་མཁའ་ཁམས་ནི་ནུས་མཁའ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འོ་ན་མཚན་ལ་སོགས་པས་ནུས་
པར་མཛེས་པའི་སྐྱེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གསུངས་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་ནུས་པར་དག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ། དེ་
ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་དབྱེར་མེད་པར་གསུངས་ནས། ཤིན་ཏུ་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་
པར་འདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། གང་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ནུས་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནུས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་སྤང་པོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་ནུས་ཀྱི་གཅིག་ཅེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །ཡང་གཅིག་ཅེས་པ་ནི་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །འདིར་ཉི་མ་གུང་གི་དུས་ནི་དེའི་ཆེ་འོང་པའོ། །

མདོན་པར་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྟོང་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་དོན་གྱིས་
རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱེ་སྟེ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་གཟུགས་སྤྲུལ་ལས་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་ཐ་སྟོན་མེད་པའོ། །སྤང་པོའི་
ཆོགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ནི་འདུས་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོ། །བརྟན་དུ་སྤྲུལ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་པོ་ཉིད་པས་
སོ། །འདི་གསུངས་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ཡོད་པ་ནི་སྤྲིན་
པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ནི་སྤིད་པའི་

མཆོག་འཛིན་པ་ཉིད་དོ། །གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
དུས་སུ་སྟེ། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ན། འགྲོ་བ་ནི་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་
སོ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྦྱར་བའོ། །

རྒྱ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་སྟེ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་
ལུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །སྟེན་ནི་སྟོན་ཅིག་གེད་པའི་རྒྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདིར་གདུལ་
བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དུ་མ་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་རྒྱ་དང་ཁྱེན་གྱི་
ཆོགས་ལ་ནི་དགུ་སྟེ། དེའི་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ནི་སྟོན་གྱི་སྤིན་ལས་ནས་བར་སྤིན་
པས་ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཇེས་སུ་གནས་པ་ཁྱད་བར་དུ་གྱུར་བ་རབ་ཀྱི་
མཐར་སོན་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་དག་ནི་སྤྱི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་ནི་སྤྱིའི་རུལ་སྤྱ་རབ་པོ་ཞེས་སོ། །རྒྱད་གི་རུལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་པ་ནི་གཞན་དག་
གིའོ། །པེ་མང་ནི་རྒྱད་དགུས་དཀྱིས་པ་ཅན་ནོ། །ཉེ་བའི་སྤྱི་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱད་ལའོ། །རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱིའོ། །དཀྱོགས་པ་ནི་ཀུན་དུ་བསྟོན་
པའོ། །སྤྱ་བཀོང་བར་གྱུར་པ་ནི་གྲིབ་མ་ཡང་མེད་པའོ། །

སྤྱར་ཡང་ཐེ་ཆོམ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་ཉེ་བར་
མཆོན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་རབ་དུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པར་གསལ་བར་
བྱའོ། །མངོན་པར་བཀའ་ཅེས་པ་ནི་དེའི་མདུན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ཐབ་
པའོ། །ཞུགས་པ་ནི་བསྟོན་པའོ། །གང་བདག་ནི་གང་དུ་བདག་ཇེས་སུ་བསྐབས་པ་

ནི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །ལྷའི་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའོ། །སེམས་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་ནི་སའི་ཆག་ཆག་གིས་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའོ། །འདི་སྐྱམ་དུ་ནི་སོ་སོར་བརྟག་
པའོ། །སྐྱགས་པ་ནི་གོ་སྐབས་སོ། །ལྷག་པར་གནས་པ་ནི་མི་བྱེད་པའོ། །ཡོངས་
སུ་ཆོལ་བ་ནི་ཚོལ་བའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། རི་
ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་དེ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་པས་སོ། །གང་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པས་འདིར་དེ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པས་སོ། །གང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་ལས་མི་གཡོ་
བས་ཏེ་དེའི་ཡང་དབེན་པ་ལས་མི་གཡོ་བའོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅུང་ཟད་
ཆོམ་སེམས་མེད་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ་དེའི་ཡང་ཆོམ་སེམས་མེད་
པའོ། །དབེན་པ་དང་ནི་མི་གཡོ་བ་དེ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་མེད་དེ།
རི་ལྟ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ནི་བསྟན་པ་སྟེ་དེས་དེ་ཡང་བསྟན་པ་ཉིད་
དེ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དེ་ཡང་རོ། །

ཐུ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དག་ལ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་
དེ་མེད་པ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཐུ་མེད་
པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དེ་ཡང་རོ། །དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟེ། བར་འགྱུར་པ་མེད་པའི་སྟེ་མའི་སྟེས་བུ་བཞིན་ཏེ།

དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་རྡོ་། །འགག་བ་མེད་པ་ནི་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་རྡོ་། །ནམ་མཁའ་སྤྱུ་མེད་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་
གསུམ་རྣམས་སྤྱོད། །དེ་ལྟར་དེས་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱོགས་བཅུའི་མཐའ་ཡས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ནི་སྤྱུ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གང་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དང་། གང་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཉིད་དེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཅུང་
ཟད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་པ་རོལ་དུ་སོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། གང་
ལ་གཞན་དུ་གཟུགས་མེད་པ་དེ་ལ་སྤྱུ་མེད་པའམ་སྤྱང་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱུ་མེད་པ་
ཉིད་རོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་སྤྱུ་མེད་པ་ཉིད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྱུ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སའི་ཁམས་དང་།
རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུང་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སྤྱུ་མེད་
པ་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་སྤྱུ་མེད་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་ཁམས་སྤྱུ་མེད་པ་དག་གི་བྱང་པར་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་སྤྱུ་
དག་གིས་སྦྱོར་བ་བྱས་པའོ། །སེམས་འཛིན་པས་ཆོས་ཉེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྩི་རྩེ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉེ། དེ་ལ་ནི་གང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་པས་སོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་དབྱེ་བས་ཐ་མི་དད་པ་ནི་འབྲེད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་ཐ་
དད་པ་མེད་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དམིགས་སྤྱུ་མེད་དེ། གཟུགས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བེམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
འཛིན་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ། འཛིན་
པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་
དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། དམིགས་པར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཀྱང་
རྩོལ་ཏུ་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ནི་ཐ་དད་
དུའོ། །རྣམ་པར་མི་འཇིགས་པ་ནི་གཞན་ལ་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོན་པས་ཉེ། དེ་ནི་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་གི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའོ། །འདོད་པ་ནི་བྱ་བ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྩི་ལྟར་གང་ཡང་གང་དུ་
ཡང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཀྱང་རྩོལ་ཏུ་འདིའི་རྒྱུ་ཉིད་ཅམ་ཀྱིས་འདི་ལས་འདི་
འབྱུང་བ་འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་བ་ནི་རེ་ཞིག་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་

ལ། དོན་དམ་པ་ལ་ནི་འདི་མི་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 བ་ཡང་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
 པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའོ། །རིག་
 པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་དང་
 འབྲེལ་ཏེ། མཐར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་རིམ་པའི་གང་ཞིག་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་དེས་དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འཇིན་
 སུམ་ཅུ་སྟེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་
 ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཇིན་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །རིམ་ལྔ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱེ་
 བྲག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དངོས་སོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་རིམ་དུ་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་
 པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རིམ་ལྔ་ན་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དང་ལྡན་
 པས་སོ། །ཡང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་
 ལ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་ཡང་དེ་སྟངས་བཟོད་དོ། །དངོས་
 སོ་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་རིམ་བཞི་པའི་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་མྱོང་
 འབྲུམ་ཐུག་གིས་ས་དང་སོ་རྟོགས་ལ། ཉིང་རེ་འཇིན་བརྒྱ་མྱོང་ཐོབ་ཅེས་པའི་ས་
 བཅུའི་ཆོག་ནི་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ། ཅུང་ཞིག་ངེས་པར་བརྒྱ་
 ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་མ་ངེས་པ་ནི་བརྒྱད་ལས་མང་བར་གཞན་ཡང་མི་ལམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་བཞིན་དུ་དུས་རེ་ཞིག་དུ་ཉིང་རེ་འཇིན་སོ་སོར་སྤྲང་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་
 དག་གི་འོ། ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་པའོ། །

དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཚུལ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་དོ། །མིང་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལོ། །རྣམ་གྲངས་
འདིས་གྲང་ཞེས་པ་ནི་ཉག་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཚུལ་འདིས་གྲང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲའི་བར་གྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏད་
པ་དང་པོའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་དེས་བར་དུ་གཙོད་
པ་བརྒྱུག་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འདི་
ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །འདི་ལ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་གཉིས་པའོ། །སྐྱེང་བསྐྱང་བའོ། །འདི་ལས་ནི་
ཀུན་དུ་བསྟོད་པའོ། །སྐྱེ་འདི་ལས་ནི་སྐྱེང་བསྐྱང་བ་གཅིག་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་
གཉིས་པའོ། །གང་དུ་གསུངས་པའི་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་
ཡོངས་སུ་གཏད་དོ་ནི་གཏོད་པ་བྱེད་པའོ། །རྗེས་སུ་གཏད་དོ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་
པས་གཏད་པའོ། །སྐྱེས་བྱ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ནི་མ་གྲུས་པའོ། །

ཅིའི་བྱིར་འདི་བདག་གི་དངོས་པོ་བཞིན་དུ་གྲུས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། ཇི་སྟོན་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་ཞེས་པ་
ནི་གང་དུ་བཙུག་ལྟར་འདས་མ་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་གནས་སྐབས་དག་གི་སྤྱི་མཐོང་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་རྒྱ་
ཡོན་པས་ན་འདིར་མཆོག་ཏུ་གྲུས་པར་བྱ་བར་རིགས་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པ་དེའི་

ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་མདོ་སྡེ་མཐའ་
 ཡས་ལ་མང་པོ་བརྟན་པ་དེའི་ཞད་ཅམ་བརྗོད་པ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ལ་ཤིན་
 ཏུ་ཡང་དག་པའི་བྱད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་དགོན་
 མཆོག་བཅེགས་པ་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ས་ལ་དང་པོ་དང་བདུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པར་ཉོག་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ཅིང་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད།

དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡང་སྡོན་དུ་སངས་རྒྱས་མཐོང་། ལྷ་
 སྟོབས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བས་སྟོབ་སྐྱེད་པར་བྱེད། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་
 བསམ་གཏན་བྱེད་པའི་དབྱ་བཙུག་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཉ། དེའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་མི་གཅད་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་དང་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བན་ཡོན་གསུངས་པ་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་གནས་སུ་
 འགྱུར་ཞིང་ལྷ་མར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་པ་དང་འབྲ་བ་སྟེ། བསོད་
 ནམས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གིགས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་གང་
 གིས་བསྐྱངས་ཤིང་དེ་ལ་མ་ཞེན་པས་གཉིད་ལོག་པ་དང་བག་མེད་པ་ན་ཡང་སྡིག་
 སྒྲུལ་དང་གཞོད་སྦྱིན་དང་མི་མ་ཡིན་པ་དེ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོ་འཆམས་
 པར་མི་རྒྱས་སོ། །

ཡོངས་སུ་འདྲུག་པའི་སྐྱེ་པོ་དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནད་ཅུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །སྐྱེ་བར་གཞོན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་བྲན་པ་བརྗེད་ངས་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །སེམས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་ལག་ཏུ་འོངས་ཀྱང་མི་
 འགྱུབ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡམས་དང་ཉེ་བར་འཆེ་བ་དང་ལོག་འབྲེན་མ་
 ཅུངས་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོག་དང་རིག་པའི་ཆོག་རྣམས་དེའི་ལག་ཏུ་སོང་བས་
 འགྱུབ་པར་འགྱུར་ན། གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་སྣ་ཅི་སྟོས་ལ། གང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་དུ་གནས་པ་དེར་འདྲིམས་པ་དང་བག་ཆོ་བ་དང་ཐུག་པའི་སྐྱོན་དང་མི་མ་ཡིན་
 བས་བྱས་པའི་ཉེ་བར་འཆེ་བ་རྣམས་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱུང་ན་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བར་
 འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་བརྒྱ་ལམ་ན་དཔྱལ་བ་དང་ངན་འགྲོའི་ས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་
 དེར་ཡང་དེ་ཅུ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་སྤྱར་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔྱལ་བ་
 རྣམས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཆུང་བར་སྤྱར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་ཡིད་
 འགྱུར་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུམ་ཆེན་མོར་ཡང་མོས་པས་སྐྱོད་པས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིང་རྗེ་སྟོགས་བརྩའི་སྟོགས་རེ་རེ་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་
 མ་སྟེད་ཀྱི་འདྲིམ་ཉེན་གྱི་ཁམས་རི་སྟེད་ཀྱི་དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་
 དྲགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་སྒྲུང་
 བར་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ནས་གྱང་སངས་རྒྱས་དང་
 བཅས་པའི་སྣ་དང་མི་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་

ལ་བྱེད་པ་ཉན་ཏུ་བརྟུག་ནས་དེ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་རྣམས་ངན་འགྲོ་རྣམས་ལས་
བྱུང་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པར་སྒྲོར་བ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་ནས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་རབ་ཏུ་དགའ་
བའི་ས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོན་པར་གྱུར་ནས་བྱིས་པའི་སྤྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་
དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པར་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་
མི་གཙོད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ས་བརྟུ་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཐོབ་ཅིང་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་
ཀྱི་རྒྱབས་ཡང་དག་པར་ཤེས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་ཀུན་ཏུ་
སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་ཞིང་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་
ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་ཞལ་བརྒྱས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ལུས་བརྒྱར་སྒྲོན་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་རེ་རེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱའི་
འཁོར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་
དག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིག་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་
བདག་པོར་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཉི་ལྟ་སྒྲོན་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་ནི་རང་གི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དོན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རྣམས་ཀྱི་དོན་

སེམས་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཏུ་བརྒྱ་བརྒྱུད་བཞི་དེས་པར་འགྱུར་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པས་ནི་གངས་མེད་དེ། གངས་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་མཐོང་བཞི་ཚོགས་ཀྱི་ས་ནས་ཀྱང་ངོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གངས་དེས་པ་
 དང་མ་དེས་པ་དག་ནི་སྟོན་གྱི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཞིན་འདིས་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་
 རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡང་ཐོག་མའི་དབྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཉིད་ཡང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་དབང་ལྷན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་
 བདག་པོ་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཡང་
 ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མ་ཆགས་པ་དང་
 དགའ་བས་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ཡང་རྣམ་པ་མང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་
 ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་དོ། །འདི་ག་རྟེན་པའི་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་
 བར་འཚོ་བ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་ཅིང་དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བྱུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམས་པས་ཡང་སེམས་ཅན་གདུལ་བར་བྱ་བ་ཉི་བར་
 བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ནས། བསམ་པའི་བྱང་
 བར་སྐྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱ་ལྟ་བུས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
 ལོངས་སྟོང་གྱི་སྤྲུག་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་མི་འདོད་པས་ནི་འདིར་བྱིས་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་
 ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་སྤངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བརྟན་པ་ལ་རབ་
 ཏུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ལ། རི་ལྟར་ཡང་འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེ་ལྟར་གོང་མའི་

ཡང་རང་གི་ས་རྒྱལ་ས་ལ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུས་འདིའི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས་དང་། ས་སྤ་
མའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱིན་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འདིར་གསལ་བར་
བྱས་ནས་རིང་དུ་ཡང་འགྲོ་བར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཡང་གོང་ནས་གོང་གི་སའི་ཡོན་
ཏན་ནི་མཉམ་པ་རྒྱལ་ས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞད་ཅམ་བཟོད་པར་
བྱ་སྟེ།

རི་རྒྱུད་དུ་འབགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས། རི་མ་མེད་པའི་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་ཡང་དེ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བ་དུན་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་
པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ནི་
འདིའི་སྤར་བཤད་པའི་བརྒྱའི་གནས་སུ་སྟོང་སྟག་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས་
སོ། །འོད་བྱེད་པ་ལ་ལེགས་པར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཆོལ་བ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པས་གནས་ཤིང་ཉིན་མཆན་
དུ་ཆོས་ཉན་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཆོས་སྤྲ་བ་པོ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་
ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེས་སྤྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་སྤྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རྒྱ་མའི་སྟོད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་སྤྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་།
དེས་གང་ཡང་ལུས་ལ་གནོད་པ་ན་ཡང་སྤྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་མེད་ལ། རྟག་དུ་སྤྱིན་
པའི་རྒྱས་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་རབ་དུ་སོན་པས་དེས་ནོར་དང་རྒྱལ་སྤྱིད་དང་། མཐོ་
རིས་སུ་སྤྱི་བ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་རྒྱལ་པར་དག་པ་དང་། བདག་གི་དངོས་པོས་
ཀྱང་ཆོས་ལ་རྒྱ་མར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་

ཀྱུལ་པོ་དང་། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱལ་སྤུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་དེའི་དོན་དུ་སྤྱོད་
གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཚངས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བར་དུ་
རེ་ཞིག་མེས་ཡོངས་སྤུ་གང་བ་ལ་བདག་ཉིད་མཆོང་བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བར་བྱེད་ལ། དེ་
ཉིད་ཡང་སྤུམ་ཅུ་ཅག་སྤུམ་པའི་དབང་པོར་གྱུར་ནས་དག་བས་སེམས་ཅན་འདོད་
པའི་འདམ་ལས་འབྱེན་བར་འདོད་པ་སྟེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བརྒྱའི་གནས་སྤུ་སྤྱོད་ཕྱག་བཞད་
པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །འོད་འཕྲོ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་རབ་མཆོ་མའི་ལྷའི་རྒྱལ་
པོར་གྱུར་ནས་བྱུང་བདག་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་བ་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ལ་རབ་དུ་འགོད་པའི་བྱེད་འོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ནི་
བརྒྱར་བཞད་དོ། །སྤྱད་དགའ་བ་ལ་ནི་བརྒྱའི་གནས་སྤུ་བྱེ་བ་ཕྱག་སྤྱོད་གིས་
བཞད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཏེ་ཡང་དགའ་ལྡན་གྱི་
ལྷའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་མངའ་བདག་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་
སྟེགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་བརྒྒྱུག་པ་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་
བདེན་པ་རྣམས་ལ་རབ་དུ་འགོད་པར་འདོད་པས་སོ། །

མདོན་བར་གྱུར་བ་ལ་ནི་བརྒྱའི་གནས་སྤུ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཕྱིག་བརྒྱ་སྤྱོད་གིས་
བཞད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཏེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འབྲུལ་དགའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་བྱས་
ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མདོན་བར་རྒྱལ་བ་སོ་སོར་གྱུར་བ་ལ་མཁས་པས་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞུག་པར་འདོད་པས་སོ། །

ཇིང་དུ་སོང་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གིས་ཀྱང་སྟེ། དེ་སྤར་ཡང་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་
ཁམས་གངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
འགོ་བ་དུག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སྤྱུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འཁོར་གྱིས་རི་སྤྱད་དུ་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གངས་
མེད་པ་རྣམས་སུ་སྤྱུལ་པས་གོ་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཡང་དབྱངས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
པ་དུ་མའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའམ། གཞན་དག་སྤྱུལ་པ་མཛད་པའམ། རམ་
མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱ་འབྱུང་ལ་ཡུལ་རྣམས་དང་སྟོན་མོ་དང་བཟའ་བ་
དང་བརྟུང་བ་དང་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱུལ་པ་དང་། དུད་འབྱའི་སྤྱེ་གནས་སུ་སྤྱེ་བ་དག་ཀྱང་སྟོན་པར་
མཛད་དེ་དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བརྒྱའི་གནས་སུ་བྱེ་བ་
ཁྲིག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གི་སྤྲུག་གིས་སྟོན་པའོ། །

ཡང་དེས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱའི་དབང་པོ་མངའ་བདག་དུ་མཛད་
ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྤྱད་
པའོ། །མི་གཡོ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་རི་
ལྷ་བ་ལ་འབྱུག་ཅིང་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་
 ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་རྗེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་རྣམ་པར་
 སློན་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བཅད་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུགས་
 ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་
 ཉིད་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པའོ། །

འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་གི་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་རེ་ཞིག་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་པར་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་བཙལ་བ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བར་གྱིས་ལ་བཙོན་འགྲུས་
 ཚུམས་ཤིག་དང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་པའི་སྟོན་མ་བཏང་ཞིག་དང་། གང་ཁྱོད་
 དེ་ལྟར་ཞི་བ་ལ་གནས་པས་རྗེས་སུ་ཐོབ་ཅིང་ཞི་བ་འདིས་ཀྱིས་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
 ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྗེས་སུ་བླ་
 བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་མ་གྱིས་མི་
 ཁྲུབ་པ་གང་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་
 མེད་པ་སྟེ། གང་འདི་དག་གི་ཡང་ཡུད་ཅམ་ཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་ལྟན་གྱིས་བྱུང་
 བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ནི་སྟོན་གྱི་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་
 གྱུར་རེ་ཞིག་གཞལ་དུ་མེད་པར་ཐོབ་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟོན་གྱི་
 ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ན། རི་སྤྱིད་དུ་

རྒྱལ་མ་རབ་ཀྱི་ཆ་དེ་སྤྲིད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་རྒྱ་ཤེས་ཏེ། རི་
འབྲ་བའི་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སུ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཁ་དོག་དང་རྟགས་
དང་རྩ་དང་ཞེད་དང་མོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་དེ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞེད་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་དང་
དེར་དེ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དག་སྦྱོར་དང་བྲམ་ཟེ་དང་
རྒྱལ་རིགས་དང་ཁྱིམ་བདག་དང་འདོད་པ་བྱུག་ན་སྦྱོད་པ་དང་།

ཆངས་པའི་གཟུགས་སུ་ཀྱན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་རང་རང་གི་འཁོར་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་རི་སྤྲིད་དུ་འོག་མིན་ཀྱི་བར་ཀྱི་འཁོར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྣམས་ལ་འོག་མིན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱན་དུ་སྟོན་ཅིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱན་དུ་སྟོན་པ་
ནི་གཟུགས་དེ་དང་དེས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་འདིས་གང་ཞིག་གི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྩུ་ལ་
སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གྲངས་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་མངོན་པར་བྱུབ་པ་ནི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་དེའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཐབས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདིའི་རྒྱ་ལྟག་པར་འགྱུར་བའོ། །ས་འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཉན་
མོངས་པ་རྒྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟ་ཡོངས་སུ་ལོངས་
སྦྱོད་པ་མི་སྤྲིད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱར་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེས་སུ་གནས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོན་མཐུན་པས་

སེམས་ཅན་སྤྱད་པའི་སྤྱིར་བཏགས་འཛིན་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པའི་
བྱད་མེད་ཉི་མེད་འཛིན་སྤྱིར་ཆོས་ལ་རེ་རེ་ཞིང་བདག་གི་ལུས་མངོན་པར་སྤྱལ་ནས་
དེ་ཆོས་མཐའ་ཅད་ལ་རོལ་པར་མཛད་དེ། ས་བཙུ་བའི་དབང་སྤྱལ་འཕགས་པ་
ཆོས་འཕགས་ཀྱང་བྱད་མེད་བྱུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྤྱིར་ཆོས་དང་སྤྱན་ཅིག་ཏུ་འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པོ་ཆོས་ལ་རོལ་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ས་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡང་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ནས་སྤྱིར་དང་པོ་ལ་དབང་སྤྱུར་བའི་
མངའ་བདག་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཆོས་ལ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའི་
སྤྱིར་ཉེ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བརྒྱའི་གནས་སུ་སྤྱིར་གསུམ་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སྤྱིར་སྤྱལ་བརྒྱའི་རྩལ་སྤྱིར་གྱངས་ཀྱིས་གསུངས་
པས་སོ། །

ལེགས་པའི་སློབ་སྤྱིར་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ན་ཡི་གེ་གཅིག་གི་
སྐད་ཀྱིས་ཆོས་མཐའ་ཅད་ཀྱི་ཆོག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྐད་འབྲེན་པར་འགྱུར་
ངོ། །བ་སྤྱིར་བྱུག་ཆོས་ནས་འོད་ཀྱི་འོད་ཟེར་ནས་མཁའ་ནས་བྱང་བས་འཛིག་
རྟེན་ཀྱི་ཁམས་བརྒྱའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསལ་བར་བྱེད་ངོ། །འདིར་
འདི་ནི་མདོར་བསྐྱུ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པའོ། །འདི་ཡང་སྤྱིར་གཉིས་
པའི་བདག་པོ་ཁྱབ་བདག་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་ཆོས་ལ་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ཆོས་ལ་སྟེ། བརྒྱའི་གནས་སུ་སྤྱིར་
གསུམ་གངས་མེད་པའི་བརྒྱ་སྤྱིར་སྤྱལ་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱིར་
རབ་ཀྱི་གངས་ཀྱིས་སྤྱིན་པ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་

སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་སྒྲ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་བསམ་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་
འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་ཉག་པ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་འཕེལ་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་ལུ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམ་པར་སྤེལ་
ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྟོར་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་
པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བན་པ་སྟོང་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་
སྟོར་བརྟེན་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསལ་
སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སྐུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐའུ་བའི་ཡེ་ཤེས་

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་སྟོབས་ནི་མདོ་སྟེར་བཤད་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་ལ་དེའི་
 རྗེས་ལ་འདི་ལྟར་སྟོང་ཕྱག་བཅུའི་བར་གྱི་ཆད་ཅམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་བརྒྱ་ཆེན་པོ་
 འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་
 ཕྱས་སོ་སོར་སྤྲས་པས་རི་སྤྲོད་དུ་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ་སྟོང་གསུམ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་
 བཅུའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་
 དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། དེ་དེའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་སོ་སོར་ཐོབ་ནས་བརྒྱ་དེ་ལ་བཞུགས་པ་ཀུན་ཏུ་མཐོང་བར་གྱུར་
 བས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་འདུས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་
 དེ་རྣམས་ཁོར་ལུག་གི་བརྒྱ་རྣམས་ལ་འདུག་པར་འབྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡང་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་གཡོ་བར་འབྱུར་ཞིང་།

ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྦྱངས་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱལ་བ་དང་བཅས་པར་
 སྦྱོད་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་དང་མིར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཀུན་ཏུ་གསུངས་
 པས་སེམས་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་

པར་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་
ལས་འོད་ཟེར་རྣམས་པར་སྒྲོས་ནས། བགྲང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱོགས་
བཅུའི་རྣམས་མཁའི་མཐའ་གླས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་གྱི་དྲིལ་
འཁོར་རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ནས་སྤེང་གི་བར་སྤང་ལ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་ཚོགས་
ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་དང་
བསྟེན་བཀྱར་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །

རི་སྤྲིད་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་མ་ལུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་དང་། གཤུགས་དང་ན་བཟའ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་
སོགས་པའི་བརྟགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་པའི་སྤྲ་ཚོགས་པའི་བཀོད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཆར་
གྱིས། རེ་རེ་བཞིན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་གྱི་དྲིལ་འཁོར་ལ་སྤྲིན་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་འབབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རུབ་པར་གྱུར་ནས། དེར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་མཐས་
གཏུགས་པའི་རབ་འབྱམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གངས་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཛིན་སྟེང་པས་ས་དགུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་འོངས་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་མཆོད་པར་བྱས་ནས་ལྷ་བར་བྱེད་ཅིང་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིན་མཆམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲ་ནས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་ལ་

གྲངས་མེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བརྒྱ་ལུ་
 མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམ་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྤང་བར་བྱེད་པའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་དུ་སྟོན་ཅིང་གྲངས་མེད་པའི་བྱང་
 ལུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ཞིང་འོངས་ནས། བྱང་ལུབ་
 སེམས་དཔའ་དེའི་ལུས་ཀྱི་མཆོག་དེ་ལ་སྦྱན་པར་འབྱུར་ལ་དེའི་འཁོར་གྱི་འོད་
 ཟེར་ནི་འཁོར་གྱི་བྱང་ལུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབུ་ལ་རྒྱབ་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་
 ནི་བྱང་ལུབ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ཞེས་
 བརྗོད་རྟོ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །རང་གི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་པས་དེའི་རྣམ་པ་སྤྲེལ་གསུང་གི་སྦྱོར་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྟོས་པའི་དགེ་བའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གྱིས་
 བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་
 བ་ལས་ཀྱན་དུ་བྱང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྩལ་ཀྱན་འབར་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཞི་
 བར་བྱེད་པས་ས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ཞེས་བརྗོད་ལ།

དེ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་དང་དགའ་ལྡན་དུ་གནས་པ་ཉི་བར་
 བཟུང་ནས་ཇི་སྟེད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲངས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ལྷག་པར་གནས་ཏེ། གྲངས་མེད་

པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རི་སྟེང་བ་དེ་སྟེང་གྱི་ལུས་དུ་མ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྤྱལ་པའི་ལུས་རེ་རེ་ལ་དེ་སྟེང་གྱི་སྤྲུག་རྣམས་དང་། དེ་སྟེང་
 དབྱ་དང་དབྱ་རེ་རེ་ཞིང་དེ་སྟེང་གྱི་ལྷགས་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། སྤྲུག་རེ་རེས་གང་
 གཤེད་སྤྱད་གི་བྱེ་མ་སྟེང་གྱི་མེ་ཏོག་རྣམས་ཐོགས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
 བཙུམས་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་གཏོར་བར་བྱེད་ཅིང་།

དེ་བཞིན་དུ་བདུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། རི་སྟེང་གྱི་ན་བཟའ་དང་
 གདུགས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པས། །ལྷགས་དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གསུངས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་
 ལ་སྤྱོད་པ་བཅུར་སྟོས་ནས་སོང་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བཀོད་པ་ནས་རི་
 སྟེང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་བཀོད་པ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ནས་རི་སྟེང་གྱི་ཞལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་རེ་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རི་རབ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རི་དུ་མ་སྐྱད་
 ཉག་མས་བཅིངས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞལ་དུ་མེད་པར་འཕེན་པར་བྱེད་
 །ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་སོགས་པའི་
 གངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འཕེལ་ཞིང་མངོན་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་རོལ་
 པར་མངོན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མངའ་
 བདག་ཏུ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 གདམས་ངག་རྣམས་ལ་བཀོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་བཙུན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད།

གང་གི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྟོགས་བཅུར་བགང་བ་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་
ཕྱ་རབ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སོ་སོར་ཐོབ་ཅིང་དེ་སྟེད་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཤིས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གཡོ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད་
པ་དང་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགོ་ཞིང་དེ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དང་།

དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་གནས་ཤིང་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་དང་སྟེ་མའི་མཐའ་ཡང་
འབྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སློང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་
ཞིང་དེ་སྟེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་སྐྱེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་སྟེད་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་དུ་མ་རྣམས་དང་། རང་གི་སྐྱའི་བ་སྐྱའི་བྱ་གནས་བགང་
བ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ཡུན་འདས་ཏེ་རེ་རེ་ཞིང་གཞལ་དུ་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་རྣམས་དང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དང་
གཞན་དུ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། གདུལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་བརྟགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་འགྲོ་བ་ལྟའི་
འཁོར་བ་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆངས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་སྦྱོར་བ་ལ་
སོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་
བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་གྱིས་བྱུང་བས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་ཀུན་ཏུ་གནས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུ་འདིའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་ཀྱི་རྒྱལ་

བའི་སྤྲུལ་རྣམས་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་རེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱིས་བསྐྲུལ་
 བ་གངས་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ལྟ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ཡང་ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
 དག་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲིན་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་སྤྱེད་ལྟར་ས་
 རོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་བར་གྱུར་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིན་མེད་པའི་
 བསྐྲུལ་པར་མངོན་པར་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སྤྱོད་པས་མངོན་
 པར་བསྐྱེད་པས་བས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྤྲིན་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རི་སྤྲིན་བསྐྲུལ་བ་ཟྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
 བརྒྱ་ཉིད་གི་ཆར་ཡང་གངས་སྤྱེད་པར་ཡང་ནས་རི་སྤྲིན་དུ་དཔེ་དང་རྒྱར་
 ཡང་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་འོད་ལ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་གང་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་དང་
 དེ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྟར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཐ་མི་དད་པ་གནས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱེད་
 གནས་པའི་མགོན་མེད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་རི་ལྟ་
 བ་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་ནམ་མཁའ་རི་སྤྲིན་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་མགོན་དུ་གྱུར་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུག་

འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བ་སྐྱ་རེ་རེའི་
བྱ་གནས་དཔེ་བྱད་དང་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་དང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་
དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་མ་སྐྱ་རྣམས་མངོན་པར་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་ཆེ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བར་བྱིན་ལས་གཞལ་མེད་པར་འགྱུར་བས།

གལ་ཏེ་མངོན་པར་བརྟེན་གྱི་ལྟ་ལྟ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
མི་རུས་ན། ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྐྱ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའམ།
མངོན་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་སྟོས་གྱང་ཅི་དགོས་པ་གང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་
བདག་ཅག་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱུ་པར་གྱུར་པ་རི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
སྟོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བརྟེན་པའི་
སྐབས་སུ་རི་ལྟ་འགྱུར། དེ་ལྟ་ལྟ་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེ་ཆོས་བསྟོག་པས་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མ་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་སྟོགས་གཅིག་གི་
ཞད་ཅམ་མངོན་པར་བརྟེན་གྱི་

བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུ་ཁྲིའི་མོས་པས་བཅོམ་
པས་ཐོས་གྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཏུ་འཕེལ་བ་ལ་སྟོས་མ་མོས་ལ་དེའི་ཆོས་
ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་རྒྱ་དང་དབྱི་ལ་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྟར་འདས་མ་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་དེའི་རོ་བོ་རྣམས་དང་དེའི་རྒྱའི་རོ་བོ་དང་དེ་
གཉི་གའི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་པོ་ལ་མངོན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་
ལ་མན་པ་ནི་དེས་དད་པ་ཅན་དང་ཡང་མངོན་པར་རབ་ཏུ་ལྡན་ན་མ་ངེས་པའི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ལྷ་རྣམས་
དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱན་སྤྲུམ་ཆོག་པ་པ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཅ་བ་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ལུས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྦྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་
འབྱུང་བའི་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པའི་སྤྱོད་ཁྱེད་དུ་
རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་གནས་པར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་དུ་སྤང་
བར་བྱས་པ་ནི་མ་ལུས་པའི་ལམ་ངན་པ་ལ་དཀའ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་དགའ་
བཤོ།

དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་མས་གསལ་བར་བྱས་པ་ནི་གང་
ཞེག་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ལུས་
པའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དཔའ་བོ་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་སྒྲིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་
དམ་པ་མཁས་པ་ལས་ངེས་པར་བྱས་པའི་བཙུན་ལྡན་མའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་
བའི་འོད་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དག་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུས་པའི་གནས་སུ་བྱས་
ནས་གྱུས་པ་དང་བཅས་པ་ཡུན་རིང་པོར་མ་བྲལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་བསྐྱོམ་པས་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་སོན་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་ནས་ཀྱན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་རྫོགས་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲད་བར་བྱེད་པ་
པོས་སྤྲས་པ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་སྐད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། སྟོན་པ་པོས་སྒྲན་
མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་དགའ་བར་གྱུར་ནས་ཉན་པ་པོས་བྱང་གསུངས་པ་ལ་
མདོན་པར་བསྟོད་པའོ། །འདི་ག་ཉེན་ནི་ཆོགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་འདི་ག་ཉེན་ཞེས་པའོ། །ཡོངས་སུ་
གཏད་པའི་མདོན་པར་བརྟོད་པའི་ལེ་ཏུ་འོ། །འབགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཆེན་པོ་
འདི་གས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་མཛད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེ་ཏུ་
སྟེ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུག་ཉིས་པའོ། །

རིན་ཆེན་བྱང་པོར་སྐྱེ་པོ་པལ་ཆེན་རིན་ཆེན་རྟེན་པར་འགྱུར་མིན་
ཞེང་། །མ་རྟོགས་བརྒྱས་ནས་རི་ལྷར་ཡང་ནི་རིན་ཆེན་སྒོ་ཡིས་མཁའ་ལ་
སྒྲོགས། །ནང་གནས་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་འདི་ནི་བདག་གིས་ཀྱན་
འབྲེན་པའོ། །འབག་དོག་མེད་པ་དེ་ཡིས་རྟག་ཏུ་མཁས་རྣམས་བརྒྱན་པར་
གྱིས། །སྟོང་ཉིད་ཐུབ་པས་རྒྱས་བཏབ་སུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ཡི། །མཆོན་བྱའི་
གནས་ཀྱི་ལམ་ལྷན་སུན་པ་དང་བཟུལ་བ། །འབགས་པའི་གསུང་གི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
དང་། །ལྷན་གྱང་མི་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་མ་ཡིན། །ཡུམ་གྱི་རབ་འདོད་ཆེ་

མཆོག་གསལ་བར་བསྐྱགས་པ་ལས་ཐོབ་པའི། །བསོད་ནམས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
 ལམ་འབྲས་བྱ་འགྲོ་བས་བསྟོད་འབྲུར་བྱིར། །བདག་གིས་དཔག་མེད་ཡུམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་རབ་ཏུ་གསལ་བྱས་པའི། །འཆོ་བའི་རྒྱགས་བྱིན་སྒྲིབ་མེད་ཕྱན་སྲུང་
 ཆོགས་གྲུར་ཅིག །བདེ་གཤེགས་གསུང་དང་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀུར་ནས་ནི་ཡང་
 དག་པའི། །འབྲེལ་པ་བྱེད་པ་འདིགས་མེད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་རྗེས་བྱས་པ་
 འདི། །སྟོགས་རྣམས་མ་ལུས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་རྒྱལ་ནས་རི་སྟོན་དུ། །འགྲོ་
 བ་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་སྟོ་བའི་བར་དུ་གསལ་གྲུར་ཅིག །འཕགས་པ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་པ་པརྟེན་ཆེན་པོ་འདིགས་
 མེད་འབྲུང་གནས་སྤྱས་པས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་རྫོགས་
 མོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་ནས་དང་མཁས་པ་བརྟེན་
 ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱར་བསྐྱར་བའོ། །

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཀྱང་།
གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབས་ཀྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

